

EEN GETROUW WOORD

MEDITATIES

DOOR

Ds. G. H. KERSTEN

1979

B.V. UITGEVERIJ "DE BANIER" UTRECHT

Digitale versie:

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG**

2022

INHOUD

1. Arauna's dorsvloer	2 Samuël 24: 25
2. Een uit duizend	Job 33: 23, 24
3. Hemelvaart	Psalm 24: 9
4. De geborenen in Sion	Psalm 87: 5
5. Sion door recht verlost	Jesaja 1: 27a
6. Immanuël	Jesaja 7: 14
7. Het wonder van Immanuël	Jesaja 9: 5
8. Want er zal een rijstje voortkomen	Jesaja 11: 1
9. Niet meer toornen	Jesaja 54: 9
10. Doorn en distel	Jesaja 55: 13
11. Den en mirt	Jesaja 55: 11
12. De weldadigheid uwer jeugd	Jeremia 2: 2
13. Een dodelijke rust	Jeremia 48: 11
14. Van de waarachtige bekering	Jeremia 31: 19a
15. Een hopen klagten	Klaagliederen 3: 21
16. Een hopen klagten II	Klaagliederen 3: 21
17. Afbreuk van de zonde	Daniël 4: 27
18. Open vensters	Daniël 6: 11
19. Een enige dag	Zacharia 14: 7
20. Immanuël	Mattheüs 1: 23
21. Drie uren duisternis	Mattheüs 27: 45
22. Een gedwongen kruisdrager	Markus 15: 21
23. Des Heeren Wegbereider	Lukas 1: 7b
24. Het Kerstwonder	Lukas 2: 6, 7
25. Kerstfeest	Lukas 2: 10
26. Grote blijdschap	Lukas 2: 10, 11
27. Vrede op aarde	Lukas 2: 14
28. Zijn heerlijkheid aanschouwd	Johannes 1: 14
29. De volheid der genade in Christus	Johannes 1: 16, 17
30. Kerstwonder	Johannes 3: 16
31. Tot wie? OUDJAAR	Johannes 6: 68
32. Pasen	Johannes 11: 25a
33. Afgenomen van het kruis	Johannes 19: 38 – 42
34. Thomas - Didymus	Johannes 20: 24
35. Niet bij de discipelen	Johannes 20: 24
36. Verlost uit de banden	Johannes 20: 28
37. Hemelvaart	Handelingen 1: 9
38. Hemelvaart	Handelingen 1: 11
39. Pinksteren	Handelingen 2: 2
40. De kracht van Christus' dood en opstanding	Romeinen 5: 10
41. Alles ten goede	Romeinen 8: 28
42. Duur gekocht	1 Korinthe 6: 20
43. Door genade	1 Korinthe 15: 10a
44. Om uwentwil arm	2 Korinthe 8: 9
45. Alles nieuw. NIEUWJAAR	2 Korinthe 5: 17
46. De verlossing door Zijn bloed	Efëze 1: 7

- 47. Christus en Zijn gemeente Efëze 1: 22, 23
- 48. Hemelvaart Efëze 4: 10
- 49. Gods genadewerk bestendig Filipensen 1: 6
- 50. God geopenbaard in het vlees 1 Timotheüs 3: 16a
- 51. Houd in gedachtenis 2 Timotheüs 2: 8
- 52. Benaarstig u te meer 2 Petrus 1: 10
- 53. Kinderen Gods 1 Johannes 3: 2
- 54. Brieven aan de gemeenten Openbaring 2
- 55. Een ernstige aandrang tot bekering Openbaring 2: 4, 5
- 56. De gehate Nicolaïeten Openbaring 2: 6, 7
- 57. De gemeente van Smyrna Openbaring 2: 8, 11
- 58. De gemeente van Pergamus 1. Openbaring 2: 12 - 17
- 59. De gemeente van Pergamus 2. Openbaring 2: 13 - 17
- 60. Het witte paard Openbaring 6: 2

1. ARAUNA'S DORSVLOER.

"En David bouwde aldaar den Heere een altaar en offerde brandofferen en dankofferen. Alzo werd de Heere den lande verbeden." 2 Samuël 24: 25.

Het hoofdstuk uit Samuëls tweede boek dat we daar opsloegen, verhaalt ons van een volkstelling ten tijde van koning David. Een volkstelling is voor ons niets ongewoons. Eens in de tien jaren worden onze gedrukte staten thuis bezorgd, waarop wij invullen onze namen en die van ons gezin; en een grote optelling van al die staten zegt tenslotte hoeveel inwoners ons land heeft.

In oude tijden kende men echter die gedrukte staten niet, en een volkstelling had in die tijden dan ook nog zoveel meer omslag. Denk bijvoorbeeld aan wat ons bij de kersttijd telkens weer wordt gepredikt: de volkstelling onder keizer Augustus, als Cyrenius over Syrië stadhouder was. Toen moest een ieder naar "zijn" stad reizen en Jozef en Maria uit het hoge noorden des lands trekken naar het verre zuiden.

Anders telde weleer nog David. Hij gaf Joab, de krijgsoverste bevel, met de oversten des heers het gehele land door te trekken. Van Dan zouden ze gaan tot Berseba: geen vlek mochten ze overslaan. En Joab ging. Hij begon bij Aroër aan de Amon, de Zuidelijke grensrivier in het Over-Jordaanse. Eerst telde hij de inwoners aan deze zijde van de Jordaan tot Berseba toe, en daarna over de Jordaan heengetrokken, keerde hij zuidwaarts tot de bekende grensplaats Daniël Tien maanden ongeveer waren met die volkstelling gemoeid; en zij somde voor Israël 800.000 strijdbare mannen; de mannen van Juda waren 500.000. Blijkbaar was het staande leger groot twaalf compagnieën, elk van 24.000 man met hun officieren niet meegerekend. Vandaar dat 1 Kronieken 21 voor geheel Israël 1.100.000 man opgeeft, terwijl de Kroniekschrijver de 30.000 van Juda, die de grenzen tegen de Filistijnen bewaakten [2 Samuël 6: 1] niet rekent, en zo voor Juda komt tot de 470.000.

Joab nam het met de telling niet zo nauw. Hij telde alleen de weerbare manschap. Twee gehele stammen, Levi de priesterstam, die Jehovah toebehoorde, en Benjamin, tussen wiens schouders de Heere woonde, sloeg hij zelfs over. "Want des konings woord was Joab een gruwel." Reeds toen David het bevel gaf, was Joab er tegen op gekomen. Deze ruwe krijgsman zelfs, die het leven zijns naasten niet telde, gevoelde het verkeerde van des konings daad, en vermaande David, zeggende: "Waartoe heeft de koning lust tot deze zaak?" Doch David hoorde niet; zelfs niet naar de bestraffing van deze krijgsoverste. Ach, had ze hem beschaamd. Maar, de koning zette door, want "de Heere porde David aan, zeggende: Ga, tel Israël en Juda." Wat? Was dan de Heere oorzaak van Davids kwaad? O nee, dat nooit; dat kan niet. In Kronieken leest u dan ook, dat de satan David aanporde. Zó is het dus; de Heere gaf de koning over in de hand des satans, die hem ophitste te doen wat kwaad was in de ogen des Heeren. Want dat volk begon van de wegen des Heeren af te wijken, dat het God tot toorn verwekte. Vroeger reeds had de Heere Zich over Israël vergramd, toen om de Gibeonieten drie jaren honger in het land kwam. En nu voer de toorn des Heeren voort te ontsteken tegen Israël. Daarom gaf Hij David tot het kwaad der volkstelling over; want de volkstelling was een zeer groot kwaad in de ogen des Heeren.

In die volkstelling lag iets, dat in geen tegenwoordige volkstelling wordt gevonden. De telling van Israëls volk was een krenking van de belofte Gods; een schending van Zijn

verbond met Abraham, Zijn gunstgenoot. In dat verbond toch had Jehovah beloofd, dat Abrahams zaad zou zijn als de sterren des hemels en als het zand aan de oever der zee; ontelbaar zou het zijn in menigte. En nu had David te geloven, wat Gods mond had toegezegd; en dus in Israël het ontelbare zaad te zien, dat in Abrahams lendenen was. Maar juist dat geloof was bij David zoek. Hoogmoed dreef de koning ertoe en wereldzin. Weten moest David over hoeveel zielen hij regeerde. Dacht de koning ook zijn macht te vermeerderen over het volk en het door oplegging van hoofdelijke lasten aan de kroon nog verder te onderwerpen? Joabs vraag: "Zijn zij niet allen uw knechten?" doet aan dergelijke drang wel denken. Zo kwam David tot de droeve daad dat hij telde, wat God ontelbaar gemaakt had. Hij beperkte de verbondsbelofte en vergreep zich aan de Verbondsgod.

En nu denkt u wellicht aan Mozes, die toch ook het volk telde op Gods bevel, welk bevel alleen door de Heere kon gegeven. Mozes telde met een kerkelijk doel, namelijk de verdeling van de lasten van de tempel. En Mozes telde alleen wat manlijk was van twintig jaren oud en daarboven. Maar David telde met militaire oogmerken, die de koning schaden zouden, in diens betrouwen op de Heere. David wilde geheel het volk tellen, hoofd voor hoofd met krenking van Gods welbehagen en belofte. Deze telling was gruwelijk kwaad in 's Heeren oog.

Het oordeel bleef niet uit. Davids hart reeds sloeg hem, nadat hij het volk geteld had, en David zei tot de Heere: "Ik heb zeer gezondigd in hetgeen ik gedaan heb; maar nu, o Heere, neem toch de misdaad uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gedaan."

Bij Gods kinderen, hoezeer zij ook somtijds afwijken, verwekt God het levend besef van het kwaad en de kennis der zonde.

In het algemeen ligt dit slaan van het hart in de overtuiging der consciëntie, die God de mens liet na de zondeval en die te klaarder overreedt, naarmate het licht der waarheid ons beschijnt. Daarom is het voor een volk en voor elk mens in het bijzonder zulk een droevig teken, als het zich van de waarheid Gods vervreemdt. Het is wel een van de zeer ernstige tekenen van Nederlands verval. God heeft eens zeer wonderlijk Zijn Woord in deze gewesten heerschappij doen verkrijgen. Uit de roomse duisternis deed Hij het licht der Hervorming verrijzen. Kerk en staat werden op de rots der Reformatorische beginselen gegrondvest. Het volk leefde uit en werd beheerst door de kracht van Gods Woord en wet. O, leg daarnaast het Nederland van deze dagen. Gods Woord is bij de massa verworpen. Aartsvijanden van de waarachtige waarheid hebben sinds lang over ons geheerst. En het gevolg? Het besef van de zonde, de consciëntiële bevatting der ongerechtigheid geraakt steeds verder zoek.

"Wat is zonde?" zo vroeg eens Troelstra. Zonde bestaat bij duizenden niet meer als overtreding van Gods wet. "Deugd en ondeugd hebben stuivertje gewisseld." Wat weleer goed was, heet nu kwaad en omgekeerd, het kwade is thans geoorloofd als goed. Zo is de weg gebaand waarin het volk zich ongebonden en vrij stort in alle zondelust. Gods dag wie bekommert zich er om? Gods Naam - wie telt de vloeken? Dansend en springend gaat ons volk het verderf tegemoet; verblind voor het kwaad, omdat het Gods Woord verwierp.

Het moge ons tot een waarschuwing zijn. Ouders, let op uw kinderen. Tracht hen in liefde te weerhouden van de zondewegen. Gaat met uw gezin naarstig op naar Gods huis. Spreekt met uw kinderen van God en Zijn dienst. Het Woord verlichte en geve het geweten [dat toch een wéten is] kennis, die de zonde als zonde zal onderkennen en bewaren voor de schrikkelijke doorbreking in het kwade. God moge werken een haten en

vlieden der zonde; waarachtige bekering die ons tot zaligheid onmisbaar is. Dat wij als verlorenen worden met God verzoend.

Het hart van het volk Gods sla hen, gelijk Davids hart. Over eigen schuld en zonden. O, hoe groot zijn de afwijkingen; hoe is het kostelijke goud verdonkerd. Met de kerk van de oude dag moge het onze taal worden: "Ik zal opstaan en wederkeren tot mijn vorige Man, want toen was mij beter dan nu." Dat de tedere vreze Gods ons vervulle. Het volk wone alleen, afgezonderd van de wereld. Het verval, de zondedoorbreking grijpe ons aan. Het harte sla ons vanwege de oordelen Gods, die dreigen. Want Gods oordelen blijven niet uit. De Heere is geen ledig aanschouwer van onze daden.

David en zijn volk hebben het ervaren. De profeet Gad, Davids ziener, kwam op Gods bevel tot de koning, en stelde hem het trio van Gods oordelen voor: honger, oorlog, pestilentie. David had te kiezen. Toen zei David tot God: 'Mij is zeer bange.' Zo benauwt het aangekondigde oordeel dien, die er oog voor ontvangt.

Gods dreigende gerechtigheid legt Gods volk in banden des doods. In de ontdekking aan hun verloren staat leerden zij zich des doods waardig kennen. Ook het blikken van Gods gramschap over de afwijkingen maakt het bang. Als wij God tegen hebben, waar zal onze toevlucht zijn? Maar dit is het kenmerkende van de oprechten, zij vallen een vertoornd en slaand God toe. Onze natuur vlucht van God af, doch genade trekt naar God, zelfs als Zijn gramschap en toorn dreigt. Dat deed David spreken voor zich en voor zijn volk: "Laat ons toch in de hand des Heeren vallen, want Zijn barmhartigheden zijn vele, maar laat mij in de hand van mensen niet vallen."

Hoe groot Gods gramschap ook is, Hij trekt de Zijnen door Zijn barmhartigheden. Zijn hand slaat, maar heelt ook. Hij stoot af, maar Zijn liefde trekt. Beproof het in uw eigen hart of u zo de hoge God hebt leren kennen. Consciëntieovertuiging kan het ons ook o zo bang maken. Judas kwam bij de belijdenis onschuldig bloed verraden te hebben tot de strop. Ik heb ze gekend, die in bange overtuigingen het vel van handen en voeten wreven. Maar als de consciëntie was gesust gingen zij de wereld weer in; met een hond tot zijn uitbraaksel keerden zij weder tot hun vorig leven. Maar zij misten in alle overtuiging juist de genade, die God recht en gerechtigheid toeschrijft en op Zijn barmhartigheden doet hopen. Dat leert Gods volk. Het valt Gods recht toe en keurt zich het oordeel waardig. En het hoopt met een levende hoop op God, Wiens barmhartigheden zijn van eeuwigheid. Nooit heeft iemand in waarheid voor God gebukt met zijn zonden of met de zonde van kerk en volk of het was gemengd met het hopen op de barmhartigheden Gods en het overgeven in de hand des Heeren. Die tot God komt moet geloven dat Hij is en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken. Toch hief dit alles het oordeel Gods niet op. De Heere zou David en Zijn volk doen gevoelen hoe bitter het is tegen Hem te zondigen. Een pestilentie maaide zeventig duizend mannen weg van Dan tot Berseba toe.

Bemerk dit toch. Zelfs al geschiedt verzoening over de zonde, dan blijft het doorgaan:

*Dan zal Ik hen, die dwaas en wreev'lig overtreên,
Bezoeken met de roe en bitt're tegenheên.*

Toen na de ongerechtigheid met Bathseba de Heere Davids zonde had weggenomen, spaarde de Heere Zijn knecht de bittere slagen niet. En zo ook na de telling des volks. In dit leven dragen Gods kinderen de bittere vruchten van de zonde. Als wij niet bijten op de steen, maar het ons gegeven mag worden in ons verdriet en tegenheden en druk op te zien naar boven heen en in te blikken in onze levensweg, wij zullen toch bekennen moeten dat wij plukken de vruchten onzer zonden. Het levendig besef daarvan vernedert en

verootmoedigt het volk. Dit legt de hand op de mond en doet zwijgen, ja bekennen: "Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd."

Ook David buigt onder het oordeel dat God zendt. Als Hij de engel zag, die het volk sloeg, sprak hij tot de Heere en zei: "Zie, ik, ik heb gezondigd, en ik, ik heb onrecht gehandeld; maar wat hebben deze schapen gedaan? uw hand zij toch tegen mij en tegen mijns vaders huis." Hoewel Israël zelf schuldig is en God het volk door zijns konings zonden bezoekt, David wordt de man voor God. En als het daar komt is het genoeg. Ja, volk, dan is het genoeg. In de vernedering ontmoet God Zijn volk in genade, om Christus' wil.

Gad kwam tot David op diezelfde dag en zei tot hem: "Ga op, richt den Heere een altaar op op den dorsvloer van Arauna den Jebusiet."

Arauna was waarschijnlijk koning der Jebusieten geweest, doch thans schatplichtig aan David. Evenwel gaat Israëls koning in persoon tot hem. David doet de onderhandelingen over de koop van de dorsvloer niet voeren door een zijner onderdanen. Zelf gaat hij. Geheel zijn gedrag getuigt van zijn verootmoediging voor God. Hij weigert het aanbod van Arauna de grond met alles wat hem tot het offer nodig is als een geschenk te aanvaarden. David zal God niet offeren met eens anders goed. "Diegenen weten niet wat godsdienst is, die er alleen maar op uit zijn om hem goedkoop en gemakkelijk voor zichzelf te maken en het meest ingenomen zijn met hetgeen hun de minste moeite en het minste geld kost." Zo was David niet. Hij betaalde Arauna vijftig zilveren sikkelen. Hij ontsteekt het offer en de plaag wordt opgehouden. God is verzoend. Hij Zelf heeft het offer gewezen, dat de plaag aan het einde van de dag ophief.

En dit offer wees naar Christus heen, Die het offer is, dat voor de zonde der uitverkorenen verzoening bracht, omdat in dat offer de gerechtigheid Gods voldoening werd gebracht. Want er is geen verzoening zonder voldoening. In Israëls offeranden was dat afgeschaduwd, de ceremoniën van het oude Verbond wezen op Christus. Hij werd zijn Israël reeds in die offeranden ingedragen, en Hij bracht het volle offer eenmaal op Golgótha, waarvan Hij zeggen kon: "Het is volbracht." De door Gods recht geëiste voldoening werd toen gebracht, voor alle uitverkorenen.

Die verkorenen Gods krijgen het dan ook te verstaan, dat de zonde een offer noodzakelijk maakt. O, hoe zwaar drukt hen Gods recht, in de overtuiging hunner zonde; hoe geheel ongenoegzaam blijkt ter voldoening alles wat van de mens is; hoe perst het recht hun ziel tot bezwijken toe, opdat in het omkomen hunnerzijds, Christus' offer alleen hun gerechtigheid voor God zij.

Och, of de Heere ons verwaardigde door het geloof tot Christus' zoenoffer te vluchten. Ja, dat bij de voortduur dat offer moge omhelsd. Hoe zal na alle afdwaling het volk de Heere ontmoeten dan in diepe vernedering en in het offer Christi? De zonde wordt zonde voor God. En met de schuld van kerk en staat verwaardige de God des eeds en des verbonds Zijn volk voor Zijn aangezicht te komen. Niet tot de afgod der vaccinatie zij onze toevlucht, maar tot de levende God in belijdenis der overtredingen.

Het offer op Arauna's dorsvloer gebracht, moge ook voor Nederlands volk dezer dagen worden gegeven, opdat des Heeren gramschap worde gestild. Want wie zal bestaan als God in het gericht treedt?

Werke de Heere dan een ware vernedering en diepe verootmoediging, en late Hij Zich van Zijn volk verbidden nu een engel des verderfs ook trekt over Nederlands erve.

2. EEN UIT DUIZEND.

"Is er dan bij hem een Gezant, een Uitlegger, Eén uit duizend om den mens zijn rechten plicht te verkondigen, zo zal Hij hem genadig zijn, en zeggen: "Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden." Job 33: 23, 24.

In het boek van Job wil God, de Heilige Geest, ons een tweevoudige les geven, namelijk:

1. Dat Gods werk over satan triomfeert.

2. Dat Gods kinderen het leven der diepste verootmoediging betaamt.

Brede toelichting behoeft dit niet, omdat ieder de geschiedenis van Job kent.

Satan staat ter verantwoording voor God, en verklaart dat hij komt van om te trekken op de aarde. De wereld viel hem toe; op die wereld oefent hij zijn macht. De Heere echter wijst de duivel op de overweldiging van diens prooi, door de verheerlijking van Zijn soevereine genade. "Hebt gij ook acht geslagen op Mijn knecht Job?" En dan begint satan de vreselijke kamp tegen Gods genadewerk. Job zou God slechts dienen omdat de Heere hem zo rijk zegende. De beroving van alles wat Job heeft, doet Gods knecht echter de Heere niet verloochenen.

Een nieuw plan is in de hel beraamd. Job zelf moet in zijn persoon aangetast. Ook die proef echter doorstaat de man uit Uz, niet in eigen kracht, maar omdat de Heere het werk Zijner handen onderhoudt. Als overwinnaar komt Job uit de strijd. In de poorten van de dood, onder vreselijk lijden, door satan benauwd, door zijn vrienden veroordeeld als een huichelaar en onder de verberging Gods zingt de diep bedroefde, in wie de wortel der zaak gevonden wordt, de lofzang des geloofs: "Ik weet mijn Verlosser leeft; en Hij zal de laatste over het stof opstaan; en als zij na mijne huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen; Denwelke ik voor mij aanschouwen zal, en mijn ogen zien zullen en niet een vreemde; mijne nieren verlangen zeer in mijn schoot."

Het is er verre van, gelijk satan voorstelde en beproefde te bewerken, dat Job God in Zijn aangezicht zal zegenen. Integendeel. Zijn innerlijk zielsverlangen gaat uit de diepste ellende uit, om God te ontmoeten en met ziel en lichaam volmaakt en eeuwig te verheerlijken.

Satan heeft de slag verloren. Voor al Gods volk, zo menigmaal en op zo velerlei wijze door de vorst der duisternis bestreden en benauwd, staat het beschreven. Gods genadewerk zal triomferen, en welhaast zal satan verpletterd worden. *Godvruchte schaar houdt moed. Uw heilzon is aan 't dagen.* Hij, die satan de kop vermorzelde zal u doen zijn meer dan overwinnaar. Hier moge de duivel u aanvallen; uw zonden u verwijten, als was er geen genade voor; Gods werk bekampen, als ware wat in uw ziel leeft slechts voorbijgaande overtuiging of uit kracht van opvoeding en omgang met Gods kinderen, missend nochtans het stempel van de Heilige Geest; in dit leven en dan alleen onder Gods toelating moge de duivel u benauwen; met tegenheden slaan; in ziel en lichaam u pijnigen, gelijk ook Paulus ervaren heeft, hoe bang en beangst de macht der hel het u maakt de vang is hem ontnomen. Overwinnend zal Gods volk uit de strijd komen.

Dan moogt g' in zegepraal uw voet,

Ja uwer honden tong in 't bloed

Van uwen vijand steken.

Hier nu had dit Bijbelboek kunnen sluiten, indien niet nog een tweede zaak God aan Job en al zijn volk te leren had. God had dan Job opgenomen in heerlijkheid, en de tranen van zijn ogen afgewist en hem gekroond met eeuwige heerlijkheid. Maar dat geschiedde nog

niet bij de geloofsroem van de man uit Uz. Op aarde zou de Heere in en door Job verheerlijkt worden. Hij was een van degene, voor wie Christus bad: "Vader, Ik bid niet dat Gij ze wegneemt uit de wereld, maar dat Gij hen bewaart van de boze"; geteld onder hen, die de Heere geformeerd heeft om Zijn lof te vertellen. Dat kan echter alleen door Job te doen buigen in aller-diepste verootmoediging. En tot die verootmoediging brengt de Heere Zijn gunstgenoot. Hoewel van Job vóór zijn lijden getuigd werd, dat hij was oprecht, godvrezende en wijkende van het kwaad en dus zijn vrienden ten onrechte hem verdachten en beschuldigden; hoewel Job in de genade rijk bevoorrecht was, wij zouden zeggen hij was gerechtvaardigd, toch heeft de Heere voor hem een grote les te leren. Deze les namelijk dat Job niet voor God bestaan kan met zijn rechtvaardigmaking en onberispelijke wandel, doch alleen in Christus. Wij wensen het nader te overdenken uit de woorden van Elihu, die Job wijzen op het gemis van het recht besef daarvan. Het moge de Heere behagen Zijn volk er bij te brengen en hen van alle grond af te brengen opdat Christus zij onze levensbron.

Een hevige woordenstrijd is aan de redenen van Elihu voorafgegaan. Drie vrienden hebben Job niet alleen verdacht van schrikkelijke zonden, die al de vreselijke slagen en bittere tegenheden over hem brachten, waarin hij dreigt onder te gaan, maar zij hebben die verdenking ook uitgesproken. Voor hen is slechts één weg, die Job heeft te bewandelen. Hij moet tot belijdenis van schuld komen. Dan is er bij de Heere vergeving. Tegen die beschuldigingen heeft Job zich bij herhaling met kracht verdedigd. Hij leefde niet in ongerechtigheid; hij heeft geen schuld; hij is rechtvaardig als God. Kon hij met de Heere voor het recht verschijnen, Job zou vrij uitgaan. Zo heeft hij gesproken, en zijn vrienden tot zwijgen gebracht.

In dit betoog is Job te ver gegaan. Zaaksgerechtigheid is bij hem. Ten onrechte beschuldigen zijn vrienden hem. Maar al is Job vrij van het bedrijf van gruwelijke zonden, daarom nog kan hij niet voor God bestaan. Indien hij voor het recht des Heeren komt, dan gewis moet hij bezwijken. Persoonsgerechtigheid is niet bij hem. Die is alleen door het geloof in Christus. Dát is Job bedekt. Daarom rechtvaardigde hij zijn ziel meer dan God. Voor zijn vrienden en voor alle mensen mocht Job vrij uitgaan en ten rechte weigeren schuld te belijden, waar hij geen schuld had, maar voor God betaamde het hem de hand te leggen op de mond. Maar die diepe zelfverfoeiing, waardoor hij zijn Maker rechtvaardigen zou boven al wat leeft, is nog bij Job niet.

En zie, nu is het Elihu, die dat gemis Job onder het oog brengt. Beter dan de oude vrienden mag Elihu Gods weg met Job verstaan, en de breuk in Jobs ziel doorzien. Zijn toorn is ontstoken tegen de drie vrienden, omdat zij, geen antwoord vindende, nochtans Job verdoemden. En tegen Job ontstak de toorn van Elihu, omdat hij zich meer rechtvaardigde dan God. Hij verontschuldigt zijn jonkheid en grijpt dan Job op de rechte plaats en toont hem zijn wangestalte. Niemand kan voor God bestaan, dan in Eén; in de Gezant, dien Een uit duizend in wie de Vader verzoening gevonden heeft. Ziedaar de les voor Job en al Gods kinderen. Buiten Hem moet alles bezwijken. Alle eigengerechtigheid, waarin zo menig een roemt; alle bevoorrechtiging, die wij hebben boven duizenden, als namelijk dat de Heere ons onder het licht van het Evangelie deed geboren worden; dat wij het teken en zegel van Gods verbond aan ons voorhoofd dragen; dat wij de ware belijdenis belijden en in de grove zonden der wereld niet leven; dat wij godvruchtige ouders hebben of hebben gehad en al wat de mens van nature meer zoekt om zich voor God te dekken ja, dat alles is een kleed dat onze naaktheid voor God niet dekken kan. O, roepen wij het toch uit de keel en houden het niet in, dat buiten Christus niemand kan bestaan voor God. In duigen moet vallen alles wat wij buiten Christus

samenvoegen. De dag des doods zal velen zijn de dag der eeuwige verschrikking, als zij uit de mond des Heeren zullen horen: "Ik heb u niet gekend." Laat varen de bevinding, die niet uit de gemeenschap met Christus vloeit, noch tot Hem henen voert. Ja zelfs Gods volk grijpe de noodzakelijkheid aan in Christus te worden ingeplant. Het is een zeer ernstige kwaal, waaraan vele zielen lijden, dat het niet buiten hoop wordt. Ach, dat er een jagen zij om Christus te gewinnen en door Hem alleen met God te worden verzoend.

En toch, Elihu geeft dieper les. Het volk moet uit Christus leven. Wandelt alzo in Hem, gelijk gij Hem hebt aangedaan. Onze hoogheid, ons rusten op wat is geschied; onze zonden, die ons aftrekken zijn de grote hinderpalen om het leven uit Christus te trekken. Zij zijn niet velen, die in waarheid door het geloof verzekerd werden van hun rechtvaardiging in Christus. Echter wat zijn velen onder dit klein getal groot geworden in hun rechtvaardigmaking. Zo de Heere ons niet afstoot van onze hoogten, drogen wij er op uit, en leven ver van God. Hoe is toch ons leven bij de dag? Waarheen zijn onze uitgangen? Moest Job door diepe beproeving leren zich te verfoeien in stof en as, het worde ons deel. Want voorwaar, wij kunnen niet bestaan buiten die Ene, Die aan de rechterhand zit der Majesteit in de hoogste hemelen om Zijn verdiensten altijd de Vader voor te dragen. Hij wordt verheerlijkt in gans ellendigen en het worde onze zieletaal: Arm ben ik en ellendig."

Dan zal de Heere het waar maken, dat Hij in het midden van u heeft doen overblijven een ellendig en arm volk, dat zal op Zijn Naam betrouwen.

Een diepgaand betoog van Elihu heeft dus tot kern, dat de mens alleen voor God bestaan kan in de enige Middelaar Gods en van de mensen, de mens Jezus Christus. Geen gevallen Adamskind ontkomt buiten Hem het eeuwig verderf; maar ook niet één van Gods kinderen kan zonder Hem een ogenblik bestaan. Hij begint, maar ook Hij volvoert het zaligmakend werk in de Zijnen. Aan des Vaders rechterhand leeft Hij ten goede van Zijn uitverkorenen. Daar is Hij hun Voorspraak en legt Hij Zijn zoen- en kruisverdiensten als pleitgrond voor des Heeren aangezicht. Alleen in die bediening kan het volk God ontmoeten, want in zichzelf aangemerkt blijft dat volk verdoemelijk en verfoeilijk voor God. Hun vader was een Amoriet en hun moeder een Hethietische; zij zijn zwart van zonden en ongerechtigheden. Maar in Christus en in Hem alleen zijn zij lieflijk in Gods ogen, gans rein en volmaakt. Op die Gezegende aan de rechterhand van de Vader wijst Elihu dan ook. In Hem zal de Vader de zondaar genadig zijn en zeggen: "Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale." En zó overweldigend is de indruk van de heerlijkheid en volkomenheid van de bediening van Christus, dat Elihu hem met onderscheiden namen benoemt. Het is of Jobs vriend de volheid zijns harten uitgiet. Christus is hem alles. In één naam kan hij de volheid van heerlijkheid en waarheid en genade, die in Hem is niet uitdrukken.

O, het geloof doet Christus werkelijk kennen zo Hij is. Dat Gods volk uit eigen ervaring getuige hoe dierbaar, hoe vol van heerlijkheid en majesteit Christus hun geworden is! Zij hebben het de bruid nagezegd: "Hij draagt de banier boven tienduizend en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk." Hij is een Gezant, een Uitlegger, Eén uit duizend om de mens zijn rechten plicht te verkondigen.

Een Gezant is Hij, zegt Elihu; een Gezondene, een Bode, de Engel des Heeren. Menigmaal wordt Hij zo genoemd in Gods Woord. Hij is de Engel die in al de benauwdheid Zijns volks mede benauwd was, en die hen behouden heeft [Jesaja 63: 9]; de Engel des verbonds van Wie Maleachi spreekt. Hij is van de Vader in deze wereld gezonden. Daarom zong de kerk van de oude dag reeds: "Gezegend is Hij, Die daar komt in de Naam des Heeren!" Gezonden is Gods eengeboren Zoon, van Wie reeds de oude

christelijke kerk naar Gods Woord zo nadrukkelijk beleet, dat Hij is God uit God, Licht uit Licht. Niemand toch buiten Hem in hemel of op aarde, vermocht het werk te verrichten, dat aan deze zending verbonden was. Er was niemand, die hielp. Gods enige, eigen en natuurlijke Zoon is Borg geworden. Hij is verkoren van de Vader en gezonden, om Gods deugden, die door de zonden gekrenkt zijn, weder volmaakt te verheerlijken, zondaren ter zaligheid. Deze benaming voert ons op tot de eeuwigheid; tot de ondoorgrondelijke, vrijmachtige liefde van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest; zij bepaalt ons bij de vastheid der zaligheid die uit het eeuwig verbond voor de uitverkorenen vloeit, zodat Elihu van de Gezant van de Vader getuigt, en in Hem door het geloof rust, hoewel Hij in het vlees nog niet gekomen was. Hij openbaarde Zich in Woord en verschijning; straks in ceremoniële afschaduwing en eindelijk in het vlees. Want wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet [Gal. 4: 4]. In Hem alleen kan Zijn volk bestaan, want het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkig voortgaan. Zijn zending is een volkomene. Zijn werk is volmaakt, zonder enig gebrek. Daarom is Zijn Naam Zaligmaker.

O, dat Gods volk door het geloof het oog op Hem slaan mocht. Het zou Zijn volmaaktheid en heerlijkheid uitroepen. O, Fontein der hoven, Put der levende wateren, die uit Libanon vloeien! Wat is voor en aan de gevallen zondaar te verrichten, dat Hij niet heeft gewrocht? Wat gebrek is er aan deze Gezant en aan Zijn werk? Is Hij niet verheerlijkt aan de rechterhand van de Vader, als Hij alles had volbracht, wat Hem was opgelegd? In Hem ontsluit zich de eeuwige zaligheid. In Hem daalt de liefde van de Drieënige Verbondsgod tot Adams zonen en dochteren. O, komt, schuldig en onrein volk in uzelf, er is ontkoming uit uw ellendigheid. Deze Gezant, Die bij God is en voor de uitverkoren zondaar pleit op Zijn volbrachte arbeid, Hij heeft gerechtigheid tot verzoening van alle zonden; Hij is de Fontein van reiniging en afwassing van alle ongerechtigheden. In Hem is alles, wat tot onze verlossing nodig is. Was Hij niet aan de rechterhand Gods, niet een menskind zou ooit tot Gods genadetroon toegang vinden; maar in Hem zal Gods kerk vrijmoedig toegaan. O, dat wij van alles buiten die Gezant leerden afzien.

Te veel houden wij onze zielen op, met hetgeen niet verlossen kan. Kome Christus Zijn volk op hoge prijs te staan. Dat wij naar Hem hongeren en dorsten, want in Hem is al ons heil. Hij heeft Zijn volk liefgehad tot in de dood, ja in de dood des kruises; Hij heeft ze eeuwig lief en geeft de ziel Zijner tortelduif aan het wild gediert des velds niet over. Moge de Heere ons dan verwaardigen, die Gezant van de Vader recht te benodigen in al onze wegen en omstandigheden, voor tijd en eeuwigheid.

Hij toch is gezonden in de aller-diepste vernedering, in ons vlees en bloed. In alles is Hij ons gelijk geworden, uitgenomen de zonde. In geen nood kan ooit Gods volk komen, of Hij is er in geweest, opdat Hij de Zijnen in alles zal te hulp komen. Tot wie zal dat volk dan de toevlucht nemen, dan tot Hem, Die in eeuwige liefde de Zijnen onveranderlijk bemint. Aan wie zal het arme, gedrukte en beproefde volk de nood klagen, dan aan Hem, Die alle klachten kent. Zelfs het och der zielezuchtigen van de Zijnen wordt aan Hem doorgrond. Hij heeft balsem uit Gilead. Hij, Die gekomen is in diepste armoede, geboren in een beestenstal. Zal Hij ooit vergeefs tot Hem doen roepen? Nooit wees Hij hen af, die tot Hem kwamen. Niet één was voor Hem te slecht. Farizeeën en Schriftgeleerden ergerden zich er aan, dat Hij at met tollenaren en zondaren; dat slechten niet werden afgewezen, als de vrouw die aan Zijn voeten neerviel en met tranen Zijn voeten nat maakte en droogde met de haren van haar hoofd en Hem zalfde. Maar al ergerden alle ei-

gengerechtigden zich aan Hem, Hij ontving zondaren voor wie Hij gezonden is om hen zalig te maken. Geen zonden weerhouden ons van Hem, hoe groot zij ook zijn mogen. Nee, Gods volk is niet te slecht. Komt, bedrukten en veroordeelden in u zelf, komt en vlucht tot Hem. Hij is de Voorspraak aan de rechterhand van de Vader, van wie Johannes schrijft opdat Gods kinderen Hem voortdurend benodigen.

Hij wil Zich in de harten van Zijn volk openbaren. Gezonden is Hij om door de Heilige Geest te wonen in Zijn volk. Aan dat volk openbaart Hij Zich, als het hun gans verloren is. Hij is de weg der zaligheid in wie de gans ellendige ontkoming vindt. Gezonden wordt Hij in de beloften Zich openbarend in al Zijn volheid en aan de Zijnen Zich verbindend door Zijn onveranderlijk Woord, waarop zij hopen. Ja, Hij werkt door het geloof de rust en vrede in de harten, een vrede, die alle verstand te boven gaat.

Dat wij ons beproeven of wij werkelijk deze Gezant hebben leren kennen. Wie zonder Hem leeft en sterft komt eeuwig om. Nee, geen hoge dingen bedoelen wij. Integendeel, de genade maakt klein. Wij zijn hoog van ons zelf en weigeren als een verloren zondaar in Christus het leven te zoeken. Daarom beproeve toch een ieder zijn hart, of hij vernederd werd voor God; of hij zichzelf als een verlorene leerde kennen, der verdoemenis waardig. Want zo niet, Christus' zending zal tegen ons getuigen en ons oordeel verzwaren. Want er blijft geen voorwendsel voor de zonde.

O, dat het ons aangrepe. Het gaat op de eeuwigheid aan. Wat zal het ons baten al gewonnen wij de gehele wereld en wij leden schade aan onze ziel! En schade zullen wij lijden wanneer wij Hem missen. Want buiten deze Gezant is geen middel ter verlossing.

Maar dat maakt Hem dan ook voor Zijn volk zo onuitsprekelijk groot en dierbaar. Mochten wij meer en meer als armen ons voor God leren kennen; arm als schuldigen aan Gods recht; arm als gans onrein en melaats door de zonde; arm in de oefeningen van het leven; arm in druk en strijd opdat deze Gezant Zijn werk in ons heerlijk make en de Vader ons Zijn genade bewijze in Zijn liefde. Onder de volheerlijke benamingen, waarmede Elihu de Heere Jezus noemt wordt voorts verteld van: *Uitlegger*. In de benoeming Uitlegger ligt eigenlijk de betekenis van taalman, tolk, middelaar, voorspraak. Tussen Jozef en zijn broeders was zulk een uitlegger. Want Jozef hield zich vreemd voor zijn broederen en zij kenden hem niet. Een tolk bracht dus hun woorden aan Egyptes regent over. Zulk een uitlegger bracht dus twee partijen, die door de taal welke zij spraken, gescheiden waren, tot elkander. Hij stond tussen beide partijen in; hij stelde zich in het midden, vandaar de betekenis van middelaar, die het woord heeft en van voorspraak.

Welnu, Christus is de Uitlegger, Die Zich in het midden stelt tussen een vertoornd God en een doemwaardig zondaar. Gods toorn rust op alle Adams nakomelingen, ook op de uitverkorenen. Alle middelen ter verzoening falen. Hoe zal ooit één Adamskind met God in gemeenschap worden gebracht? Zo groot is het wonder dat God met de zondaar wordt verzoend, dat hemel en aarde te kort schieten om deze verzoening te bewerken. Ja, de Heere wil Zijn volk het heilgeheim bekend maken, opdat dit volk zich door het geloof in Hem verblijdt, en over het wonder verheugt. Daarom vraagt de Heere in heilige verlegenheid: "Hoe zal Ik ze zetten onder de rij der kinderen?" Hoe? Gods soeverein welbehagen begeerde, maar Gods recht verhinderde tenzij een volkomen voldoening gegeven werd. Geen verzoening dan door voldoening. Maar wie zal die voldoening geven? Hoe zullen de goedertierenheid en waarheid Gods elkander ontmoeten? Hoe de gerechtigheid en vrede elkander kussen? In de volmaaktheden Gods is als een strijd om de verzoening van de uitverkorenen.

En die strijd is beslecht, gelijk Erskine in zijn kostelijke predicatie over Psalm 85 uitdrukt, toen de Middelaar is doodgedrukt tussen de kussende lippen van gerechtigheid en vrede. Eén Uitlegger is er. Hij is de Gezondene van de Vader; Zijn eigen en natuurlijke Zoon; Zijn Eengeborene; de Engel des verbonds. Buiten Hem is er geen Uitlegger, geen Middelaar. Hij bracht de verzoening door Zijn lijden en dood en verlost door Zijn overwinning van de duivel, die het geweld des doods had. Hij vernederde Zich in een beestenstal; Hij stelde Zich onder de wet, om te betalen wat Hij niet geroofd had. Al de zonden Zijner uitverkorenen nam Hij op Zich. Hij is tot zonde gemaakt om hen. Want zij zijn van nature een hoop arme zondaren. Hij trad in het midden om de eeuwige toorn Gods weg te nemen, die op hen rustte. Dat heeft Hem het bloedig zweet uitgedrukt in de hof; ja Hem onder het rechterlijk vonnis des doods gebracht, opdat Hij Sion door recht verlossen zal.

Ja, in de dood is deze Uitlegger moeten ingaan, om de laatste penning aan Gods recht te voldoen. Hij is overgeleverd om de zonden van Zijn volk en opgewekt om hun rechtvaardigmaking. Met welk een vrijmachtige en eeuwige liefde heeft Hij de Zijnen liefgehad. Want toch Hij is voor hen gestorven, toen zij nog vijanden waren. Tot in alle eeuwigheid zullen de hemelen vol zijn van de gezaligde lofzang Gode en het Lam, Dat hen gekocht heeft met Zijn bloed. Die Uitlegger is tussen getreden, van eeuwigheid. Met Zijn hart is Hij Borg geworden in de raad des vredes. Daar heeft Hij Zich voor Zijn Vader verbonden de losprijs op te wegen, al Zijn vermaking was met de mensenkinderen. De grondslag der zaligheid ligt boven het bereik van alle vijanden. Die ligt in de eeuwigheid. God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende. Och, dat Gods kinderen door het geloof meer houvast verkregen, voorwaar satan zou zoveel vat niet op hun zielen hebben en hen zo schudden over hun staat. Deze Uitlegger trad tussen beiden, toen Hij op aarde leed. En nu is Hij de Middelaar aan de rechterhand van de Vader ten goede van de Zijnen. Hij eist de zaligheid, de bewaring en behoeding van Zijn duurgekochte volk. Hij leeft om altijd voor Zijn volk te bidden.

Want niemand kan, ook na ontvangen genade een ogenblik voor God bestaan. Niet één van 's Heeren kinderen kan naderen tot Gods , troon dan in deze Middelaar. Denk een ogenblik de tussentreding van de Uitlegger weg en het is verloren, onherroepelijk verloren. Gods toorn brandt weder en de kloof is weder gevallen, die de zonde maakt. Maar dat kan niet. De zwarten in zichzelf zijn volmaakt en lieflijk in Hem. Nooit houdt Zijn tussentreding op; nimmer zwijgt Zijn pleitende mond. O, roept toch uit, volk: "Zulk Een is mijn Liefste, ja zulk Een is mijn vriend, gij dochters van Jeruzalem."

Zo is dus in Christus alles wat tot behoud van een doemwaardig zondaar dient. Door Hem zullen zij tot God gaan. Hij is de Voorspraak bij de Vader. En dat wil Hij Zijn volk doen verstaan. Want Hij is het Die den mens zijn rechten plicht verkondigt Maar de mens zal toch uit genade zalig worden, zonder de werken der wet? En hoe kan Elihu dan spreken van den rechten plicht te verkondigen? Omdat hij het oog heeft op de genadeplicht. Want die is ons allen vreemd. Geboren in het verbroken werkverbond willen wij wel weten van wettische plichten, maar voor de genadeplicht is ons oog gesloten. Die verstaan wij niet. Het is maar "Doe dat en gij zult leven." Doch wat verkondigt Christus daartegenover? De genadeplicht!

Hij verkondigt dit woord: "Alleenlijk ken uw ongerechtigheid." En Zijn verkondiging is met kracht. Hij leert niet als de Schriftgeleerden, maar als machthebbende. Zijn onderwijzingen geven wat Hij leert. Verkondigt Hij de mens diens rechten plicht, dan doet Hij door de Heilige Geest de zondaar buigen in het stof als een gans verlorene om uit genade in Hem gezaligd te worden. Dat doet de levendgemaakte beseffen, dat Gods

oordeel op hem rust. De eeuwige dood kent hij zich onderworpen, en hij valt God zijn Rechter toe. Wat de mens van nature niet kan en nimmer wil, dat is in al Gods volk van de aanvang af, zij bekennen dat God recht is al zou Hij ze eeuwig verdoemen. Want nu hebben zij het leren verstaan, dat zij het oordeel des doods waardig zijn. De lessen van Christus vernederen hen en doen hen van alle schepsel afzien. Als ellendigen gedragen zij zich voor God. Zij klagen zichzelf aan. Als een duif kirren zij: "Wees mij zondaar genadig." Er is geen uitkomst, waar zij ook het oog wenden. Vertrouwt hun het Woord, straks staan zij weer ledig. Hoe dieper de verkondiging van hun rechten plicht in hun ziel indringt, hoe meer zij vernederd worden. Gods volk is hun innig lief. Gods Woord hun zoeter dan honig en honigzeem; daarentegen is de zonde een gedurige smart en de wereld de dood. Zij kunnen het niet ontkennen, maar het is of Gods recht tegen hen rookt en zij vinden geen verlossing. Genadeplicht is dat dit volk alles loslaat waarop het steunt, om in Christus alle heil te vinden. En zie, nu treedt voor hen de Uitlegger in. Hij is de Pleitbeslechter. In Hem alleen is uitkomst en verlossing. O, dat Hij hun zaak opneme, gelijk Hij voor al Zijn volk deed. Genadeplicht wil Hij de mens verkondigen door alles te ontnemen, wat wij buiten Hem hebben. Want o, die dwaasheid van ons hart, om een grond te maken van de vruchten, die wij smaken mochten in plaats van tot Christus te vluchten. Verloren zullen wij gaan; want geen verzoening is te vinden dan in Christus alleen. Welnu, dat wil de Heere de Zijnen doen verstaan.

O, wat wordt dat bang. Hoe is het of God nog nimmer tot ons van vrede sprak. Hoe kan Gods recht op de ziel branden, en de Heere Jezus Zich verbergen. Aan geen belofte blijft meer houvast. Het is kwijt. Maar nee! In dat omkomen is een Uitlegger, Die tussen treedt. Zijn betaling legt Hij in Gods recht voor de doodschuldigen.

En het is genoeg. God spreekt de schuldige vrij om de gerechtigheid die Christus voor hen aanbracht. Zo maar die rechte plicht mag beoefend om als Gods recht te lieven boven eigen zaligheid, voorwaar er is ontkoming. En zo ligt geheel de levensweg. Niet op de hoogten onzer rechtvaardigmaking en grote bevindingen maar in de valleien van ootmoed wordt de zaligheid gevonden. Welke diepe wegen moeten bewandeld worden om hiervan de gedurige oefeningen te verkrijgen. De lessen van deze Uitlegger moeten geleerd. En dat gaat door verberging en donkerheid. Is het niet of alle leven uit de weldaden uittrekt? Zo vol wij er van waren, zo ledig wordt het ons. Onmogelijk soms om over Gods werk nog te spreken. De zonde wordt levendig; de wereld neemt ons hart in. Ik sliep, zegt de bruid, maar mijn hart waakte. Christus gaat heen. Zijn gemis wil Hij doen verstaan. Welke Godsverbergingen komen in de vele dagen van donkerheid. Dat het ons soms is of wij de Heere niet weder ontmoeten zullen; dat wij voorwaarts gaan en Hem niet zien, en achterwaarts Hem niet bemerken. Voeg daarbij die vreselijke aanvechtingen des satans en de vele verdrukkingen waardoor Gods volk heen moet naar het woord dat Christus Zelf gesproken heeft, en gij ziet de weg voor u, waarin de rijke verarmt, opdat het worde, gelijk geschreven staat: "Ik zal Mij in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk." Wie had de weg des levens zich ooit zo kunnen voorstellen? Niemand! Integendeel; wij zongen in blijde hope:

*Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort;
Elk hunner zal in 't zalig oord
Van Sion haast voor God verschijnen.*

Maar het is omgekeerd. Achteruit gaat de weg ten hemel heen. Rechte plicht is vernederd te worden. Als een arme smekeling te spreken. Onze rijkdom ligt buiten ons in Christus. De Uitlegger moet voor ons intreden. In Hem alleen is het leven. Zo alleen wordt

Christus dierbaar boven alles, en leren wij er iets van verstaan, dat alleen in Hem wij voor God bestaan kunnen. Nee, vlees en bloed openbaren ons dat niet. Een onbekeerd mens blijft met al zijn godsdienst daarvan vreemdeling. Hoe ontzettend zal het hem zijn als hij bij de dood die Uitlegger mist. Wie zich in dit leven niet leert kennen als een verlorene, hij zal eens ervaren dat Gods recht wrake doen zal over de zonde en dat onze gerechtigheid te kort schieten zal. Och, of wij in waarheid de rechte plicht mochten leren om God om genade te bidden eer het te laat is.

Het worde Gods volk gegeven meer en meer als armen en ellendigen te leven uit Christus alleen. Zijn tussentredingen worden ons dierbaarder. Lediger in onszelf, maar rijker in Hem. Voorwaar de genade zou ons kostelijker worden, en overvloediger. Want toch uit genade, ja uit genade alleen zijt gij zalig geworden.

Op zulk een Gezant en Uitlegger wijst Elihu; op Eén, Die in het midden treedt; die God met de uitverkoren zondaar verzoent en de gans verlorene in Gods gemeenschap brengt. Buiten Hem bestaat geen mogelijkheid God te ontmoeten; zonder Hem kan niemand voor Gods aangezicht bestaan, ook na ontvangen genade niet. Dat is de les, die Job leren moet. Voorwaar, zulk een Gezant is de Eén uit duizend.

Het getal duizend heeft in Gods Woord dikwijls een onbepaalde betekenis; dan beduidt het een zeer grote menigte. De Heere houdt het verbond dengenen die Hem liefhebben tot in duizend geslachten. Zijn trouw kent geen einde. Hij verbreekt Zijn verbond nooit. Zo spreekt, om nog slechts een enkele greep te doen, Prediker 7: 28: "Eén man uit duizend heb ik gevonden." Elihu wijst op Hem, Die uit alle mensenkinderen de Enige is. Hij is ons in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Ons vlees en bloed nam Hij aan. Hij was de Zoon van Maria; geboren uit de zaden Davids zoveel het vlees aangaat. Hij, Die nochtans meer is dan alle mensen, Die waarachtig en eeuwig God was en is en blijft. Zo groot is de liefde Gods, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. Geen ander middel ter verzoening kon gevonden worden. Daarom gaf de Vader Zijn eniggeborene. Hij is de Eén uit duizend. Eén uit allen. Waar zouden wij de Zaligmaker zoeken? Er is er geen. Buiten Hem is geen zaligheid. Alzo profeteert Elihu van Christus; van Zijn geboorte; van Hem, Die de bruid roemt in het Hooglied, dat Hij "de banier draagt boven tienduizend".

Het geloof leert Christus waarden boven alles wat in de wereld is. Van Hem zal Gods volk betuigen: "Wien heb ik nevens U in den hemel; nevens U lust mij ook niets op de aarde." Zo menigvuldig vraagt naar eigenschappen waaraan hij zich beproeven moge, of het oprechte geloof in hem is. Welnu, hier is een ware, onbedrieglijke eigenschap van het geloof, namelijk Christus op het allerhoogst waarden. Hij is de Eén uit duizend. Hij wordt Zijn volk dierbaar, ja onmisbaar. Buiten Jezus is geen leven maar een eeuwig zielsverderf. Hij trekt alle genegenheden der ziel op Zich.

Dierbaar is Christus Zijn volk in Zijn Namen. Zijn Naam is Zaligmaker, omdat Hij Zijn volk zalig maakt van hun zonden. Men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der Eeuwigheid. O! Zijn Naam is een olie, die uitgestort wordt. Eén uit duizend is Christus de Zijnen naar Zijn naturen. Hij werd ons gelijk in alles, uitgenomen de zonde en toch Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven. God uit God; Licht uit Licht; waarachtig God uit waarachtig God. Och, of nu al wat in mij is Hem prees. Wie heeft woorden om de grootheid en heerlijkheid van Christus te melden, die Hij door heigeloof Zijn volk doet kennen in Zijn staten. Voorwaar, Hij is Eén uit duizend. Nauwelijks zal bestaan een vriend voor een vriend te sterven, maar Hij bevestigt Zijn liefde jegens de Zijnen, als Hij voor hen gestorven is, toen zij nog vijanden waren. Beladen met de zonden van Zijn uitverkorenen ging Hij de dood des kruises in, om teniet te doen degene, die het geweld des doods had, dat is de duivel.

Wie zal Zijn liefde peilen? Voorwaar, deze liefde doet de zonde haten, en Christus op het hoogst waarden. Zijn liefde gaat die der vrouwen ver te boven. En Hij is met eer en heerlijkheid gekroond boven alle schepselen. Want tot wie van de engelen heeft de Heere ooit gezegd: "Zit aan Mijn rechterhand" Daar verheven in de hoogste heerlijkheid zit Christus, ten goede van Zijn volk, als Profeet en Priester en Koning. O, zeg, is Hij niet Eén uit duizend? Dat toch Gods volk Hem recht waardere en Zijn grootheid uitroep. Het geloof doet Zijn heerlijkheid aanschouwen, een heerlijkheid als des Eengeborenen van de Vader.

Beminlijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven.

Gaat al het schoon van de mensen ver te boven.

Gená is op Uw lippen uitgestort

Dies G'eeuwig van God gezegend wordt.

Zijn genade is genoeg tot behoud van de grootste der zondaren. Zij is altijd overvloedig. Uit Zijn volheid ontvangt Zijn volk genade voor genade. Daarom zullen Gods kinderen niet omkomen. Alleen in Hem ziet Elihu dan ook behoud, ook voor Job. Immers zo spreekt hij: "Is er dan bij Hem [namelijk de Vader] een Gezant, een Uitlegger, Eén uit duizend om den mens zijn rechten plicht te verkondigen, zo zal Hij hem genadig zijn en zeggen: "Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale. Ik heb verzoening gevonden." Hoe menigmaal worden deze woorden van Elihu anders gelezen dan zij er staan. Men legt zo dikwijls deze woorden Christus in de mond en maakt er dan van: "Vader, ik wil niet dat hij in het verderf dale; Ik heb verzoening gevonden." Dit staat er echter niet. En deze uitlegging doet tekort aan de betekenis van Elihu's woorden.

Jobs vriend toch beoogt de lijder uit Uz ervan te overreden dat hij voor God niet kan bestaan, dan alleen in Christus Jezus. Hiervoor was Jobs oog te zeer gesloten. Dit bleek wel duidelijk uit het feit, dat hij zichzelf meer rechtvaardigde dan God. Daarom wijst Elihu er op dat God de zondaar alleen genadig zijn kan in de Middelaar. Op grond van Diens gerechtigheid zal de Vader zeggen: "Verlos hem." Elihu wordt verwaardigd door de Heilige Geest de diepe verborgenheid van het welgevallen Gods in het Middelaarswerk van Christus te ontvouwen.

"Vrees niet, gij klein kuddeke, want het is Uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven." God de Vader heeft Zich de Zijnen in Christus verkoren, en God de Vader spreekt de Zijnen vrij. Hoewel Christus de Advocaat, de Pleitbeslechter voor Zijn verloren volk is, en Zijn tussentreden gegrond is op Zijn voldoening, zodat Hij de zaligheid eisen kan, nochtans is het het werk van de Vader om de zondaar vrij te spreken en van het verderf te verlossen. Voor vele zielen ligt hier een deksel op. Zij zijn geen vreemdelingen van de toespraken van hun hemelse Advocaat. Het troostend woord van Christus heeft zo menigmaal hun ziel gesterkt. Maar de vrijspraak van de Vader bleef hun verborgen; en dat doet hen menigmaal in twijfelmoedigheid verkeren. Want wie zal hen redden van het verderf? Wie zal zeggen: "Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale"? God de Vader, op grond van de verzoening die Hij gevonden heeft.

Die verzoening heeft de Vader gezocht. Hij toch sprak in heilige verlegenheid: "Wie is hij, die met zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken?" Gods recht eiste betaling van de gevallen mens; volkomen voldoening. Maar wie zou die geven? Wie zou borg kunnen zijn voor hen, die geen kwadrantpenning hadden ter betaling van hun ontzaglijke schuld? Wie zal zijn hart ten borg stellen? Geen schepsel was daartoe in staat; noch in de hemel, noch op de aarde. En toch, die Borg moest gevonden; de verzoening moest aangebracht. Daarbuiten was geen mogelijkheid dat het welbehagen des Heeren zoude voortgaan tot

zaligheid der uitverkorenen. En toen heeft God de Vader verzoening gevonden. Hij heeft Zijn Eengeboren Zoon gegeven. In Hem is de volkomen voldoening die verzoening bracht. Op die gevonden verzoening rust de uitspraak van de Vader: "Verlos hem, dat hij in het verderf niet dale."

O, dat Gods volk tot die diepte van dit woord eens inga door het geloof. Hier worden gebondenen vrijgemaakt en schuldigen van de straf ontheven. Kom volk, dat u zelf veroordeelt om uw zonden, God vond verzoening. Uw gronden deugen niet; uw betalingen zijn niet gangbaar. Maar door de Vader Zelf is voldoening gevonden in Hem, Die nodigt: "Hoor aandachtig naar Mij en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen."

Och, of wij alles prijs gaven om Christus te gewinnen. Het doe u toch het aangezicht van de Vader niet vrezen. Wilde Christus Zijn borgwerk aan u heerlijk maken? Sprak Hij u troost toe en schonk Hij uw ziel moed? Waarom zou u vrezen? Zal Hij Zijn pleidooi immer kunnen verliezen? Nee nooit. Hoor toch, dat de Vader Zelf in de verzoening van Christus een welgevallen heeft. Hij heeft die verzoening gevonden, en Hij eigent ze Zijn uitverkorenen toe. Zo spreke de Vader u vrij, en doe Hij u huppelen van zielevreugd, omdat Hij u redde van het verderf en kroont met goedertierenheid.

Ook Job kende die vrijspraak van de Vader. Immers in het eerste hoofdstuk staat van hem geschreven, dat hij oprecht was, dat wil zeggen, hij stond in een rechte verhouding tot God, met andere woorden, hij was gerechtvaardigd. Maar op die vrijspraak van de Vader kan niemand rusten dan alleen in Christus.

Toch is het ons zo eigen. En het is wel een van de dorre tekenen onder het doorgeleide volk, dat er zulk een rust op de rechtvaardigmaking is. Wij worden grote christenen en zitten op die hoogte uit te drogen. O, het is ons zo nodig, dat God ons omlaag hale. "Bij Mij van den Libanon af." Wat diepe wegen zijn daartoe nodig. Job zij een voorbeeld. De Heere trekt Zich van het werk Zijner handen terug en het kan Gods kinderen zijn, of zij hun God en Vader nooit meer ontmoeten zullen. O, die verbergingen Gods zijn zo bang, satan maakt menigmaal van die donkere tijden gebruik om het volk te benauwen met vele helse verschrikkingen, die alle rust benemen en de ziel maken als een beroerde zee. Voeg daarbij de verdrukkingen in het vlees, de vijandschap der wereld en de boosheid des harten, en zie in deze weg Gods volk verarmen; het leven verliezen uit wat eens is geschied. Geen rechtvaardigmaking kon Job redden. Zijn toegang tot God moest zijn in de Gezant, Die aan des Vaders rechterhand is. In diens verzoening zal verlossing zijn voor Job, ook uit de grote ellende waarin hij thans verkeert Alleen in Christus' bediening zal Gods kerk bestaan. In Hem heeft de Vader verzoening gevonden, en in Hem zal God de Vader zeggen: "Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale." De enige verzoening in Christus zal redden uit alle noden en uit alle gevaren, ja van de dood.

Daarin ligt de onwankelbare vastheid voor Gods kerk. Het werk van de Heilige Geest in ons hart is aan vele bestrijdingen onderworpen; de oefeningen van het geloof zijn zeer wisselend en menigmaal wankelt onze ziel. Maar de verzoening die de Vader in Christus vond is een eeuwige verzoening. Och of wij door het geloof meer in Christus ons leven vinden mochten, en van Hem een levend gebruik mochten maken.

Voorwaar, wij zouden in onze droeve donkerheden, diepe verdrukkingen, bittere vijandschappen, helse aanvechtingen ons ganselijk vertroosten dat God de Vader verzoening vond. In de Gezant, Die aan Zijn rechterhand is zal Hij Zijn uitverkorenen bevrijden, en zeggen: "Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale." Want Hij is Die God, Die ons uit zo grote dood verlost heeft en nog verlost, op welke wij hopen dat Hij ons nog verlossen zal.

3. HEMELVAART.

"Heft uw hoofden op, gij poorten! ja heft op, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga." Psalm 24: 9.

Weer mogen wij gedenken het ontzagelijke feit, dat de Heere Jezus is ten hemel opgevaren. Hij Die het geen roof geacht heeft Gode den Vader evengelijk te zijn, heeft onze menselijke natuur aangenomen en is nadat Hij de reinigmaking van de zonden Zijns volks heeft teweeggebracht naar ziel en lichaam voor de ogen Zijner jongeren van de Olijfberg ten hemel opgevaren. Ziedaar, hetgeen wij thans weer gedenken mogen; de hemelvaart van Christus, waardoor de gesloten hemelen zijn geopend voor des Vaders uitverkorenen, voor de gekochten met het bloed des Lams.

Hij, Die ten hemel opvoer is dus waarachtig God en waarachtig en rechtvaardig mens. Dat de Heere Jezus deze beide naturen in de eenheid Zijns Persoons verenigd had, lijdt geen twijfel. Gods Woord heeft ons dit ontzaglijk mysterie ten volle geopenbaard. God de Vader heeft het van de hemel uitgeroepen, zeggende: "Deze is Mijn geliefde Zoon"; de Heere Jezus heeft het in Zijn omwandeling op aarde bij herhaling en onder ede onomwonden betuigd en God de Heilige Geest heeft zowel in de boeken des Ouden Testaments het bij herhaling doen beschrijven, dat Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven. Wij hebben in dezen het waarachtige getuigenis der drie Goddelijke Personen. Wie de Godheid van Christus loochent, stelt én de Vader én de Zoon én de Heilige Geest tot leugenaar. Groter gruwel is niet denkbaar. De zaligheid is ook in geen Ander, dan in Hem, Die waarachtig God en waarachtig en rechtvaardig mens is. De verlossing van verloren zondaren is zo groot, dat alle schepsel in hemel en op aarde daartoe geheel onmachtig is. Die verlossing is Gods werk. Alleen de eeuwige God vermocht een eeuwige gerechtigheid aan te brengen tot wegneming van de eeuwige straf van de zonde. Welnu, Gods eigen, enige en natuurlijke Zoon heeft die gerechtigheid aangebracht. Op grond Zijner voldoening is Hij opgewekt uit de dood en voer Hij, nadat Hij nog veertig dagen lang met Zijn jongeren op aarde had vertoefd, ten hemel op. God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God, Hij, Gods Zoon, is opgevaren en verheerlijkt, met de heerlijkheid Die Hij had eer de wereld was.

Die verheerlijking gold Hem als Middelaar en representerend Hoofd Zijner uitverkorenen. Zij was het inbrengen Zijner menselijke natuur in de hemel. Naar Zijn Godheid kon Hij niet verminderd, noch uit de hemel ooit verbannen worden. Maar naar Zijn menselijke natuur zijn de hemelen Hem gesloten geweest. Vooral aan het kruishout is ons daarvan getuigenis gegeven. Drie uren lans op het midden van de dag, verduisterde de zon. Die zonsverduistering was geen gewoon natuurverschijnsel. Integendeel, zij ging tegen de loop der natuur in. Zij was uitdrukking van de heilige toorn van de Vader, die op Christus nederdaalde. De hemelen werden Hem gesloten. Uit de onpeilbaar bange nood, waarin Hij droeg de angsten der hel, die Zijn volk zich met alle Adams nakomelingen onderworpen had, riep Hij uit: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten!" In die diepe vernedering is Christus geweest, om de schuld Zijns volks. Daarin heeft Hij volkomen volbracht. Hij heeft de toorn Gods doordragen; en voor de Zijnen eeuwig weggenomen. Hij heeft het leven in onsterfelijkheid aan het licht gebracht. Van de dood kon Hij niet gehouden worden. De hemelen Zijn Hem geopend. Onze ziel en ons lichaam brengt de Heere ten hemel in. God vaart op met gejuich; de Heere met geklank der bazuin. Gods recht ontsluit de hemelen. Des Vaders welbehagen zal door de hand van

Christus gelukkig voortgaan. De duivelen vlieden, en de hemelingen begroeten de eeuwige Koning van Sion met gejuich, om Hem eer en heerlijkheid en aanbidding te geven tot in alle eeuwigheid.

Wie zal het wonder van de hemelvaart van Christus ooit beschrijven? Onze woorden zijn te arm om uitdrukking te geven zelfs aan het weinige dat wij door het geloof er van mogen verstaan. Eenmaal zullen al Gods gunstgenoten de kroon voor hun verheerlijkte Immanuël neerwerpen, voor Hem Die tot de dood is vernederd en daarna met eer en heerlijkheid is gekroond. Dat zal eens het eeuwige heil zijn van Gods volk.

Maar nu blijkt dan toch wel klaar van welk een grote betekenis de hemelvaart van Christus is en hoe noodzakelijk het is dat feit naar de Schriften te kennen. De Heere is werkelijk, zichtbaar en plaatselijk opgevaren. Werkelijk voer Hij op. Zijn hemelvaart was geheel iets anders dan dat weleer de engelen die in menselijke gestalte hun hemelopdracht hadden vervuld, ontkwamen aan het oog van de mensen. Die engelen hadden geen ware menselijke natuur; zij hadden niet ziel en lichaam; zij waren niet geboren uit de mensen. Maar Christus was de geborene uit het geslacht Davids; vlees en bloed van Maria. Hij voer werkelijk ten hemel op. En zichtbaar. Zijn jongeren hebben Hem nagestaard zolang zij konden, tot een wolk Hem wegnam voor hun ogen. Hij is opgevaren terwijl zij het zagen, zegt de Schrift. Ja, dat is de betekenis van deze hemelvaart, dat de Heere Jezus plaatselijk opvoer van de ene plaats, zijnde de Olijfberg, naar de andere plaats, namelijk naar de derde hemel, welke is de troon Gods; het huis des Vaders, waarvan de Heere zei, aldaar zijn vele woningen; ziet, Ik ga heen om u plaats te bereiden.

Helaas! zelfs Luther heeft de hemelvaart geweld aangedaan door zijn ubiquiteitsleer, als zoude Christus' menselijke natuur alomtegenwoordig geworden zijn. Hoe onbegrijpelijk, dat een zo groot Reformator als Luther was, in zulk een schrikkelijke dwaling viel. Ook hier blijkt weer dat allen mensenkinderen zijn. De leer van Luther toch in betrekking de alomtegenwoordigheid van de menselijke natuur van Christus strijdt zelfs tegen de aard der beide naturen zelve. Onmogelijk toch is het, dat de Goddelijke eigenschap der alomtegenwoordigheid op de menselijke natuur overgaat. Dan zou de mens God moeten worden. Bovendien neemt Luthers stelling geheel de hemelvaart van Christus weg. Juist dit is de hemelvaart van de Heere Jezus, dat Hij ons lichaam en onze ziel ten hemel inbracht. Dat deed Hij als de Plaatsbekleder. Zijn volk is in Hem in de hemel gezet, en zal eens dadelijk met Hem verheerlijkt worden. Ja reeds hier worden Gods uitverkorenen de hemelen geopend. Voor de verheerlijkte Immanuël zijn de poorten ontsloten. Als ware het te gering de poorten te openen, zingt de dichter in Psalm 24 van de opheffing der hoofden. Geheel de poorten werden weggenomen, opdat de Koning der ere inging.

En zo nu is de ingang der ziel in de hemel bereid. Christus trekt Zijn uitverkorenen uit het verderf, waarin zij liggen in de zonde. Hij doet dat volk zich kennen als vloek- en doemwaardig. Zo het aan God denkt maakt het misbaar. De hemelen zijn gesloten. Toorn en gramschap roepen zij uit vanwege het recht Gods, dat de zonde niet ongestraft laten kan. Maar o, wonder van genade, de hemelen scheuren. Zij worden geopend voor de ellendige zondaar, die verwaardigd wordt, zijn nood aan God te klagen, en uit de diepte tot Hem te roepen. Er komen ogenblikken, dat de gramschap Gods zich verbergt achter Zijn goedertierenheid, die beter is dan het leven. Gods eeuwige liefde daalt door die geopende hemelen in het hart van de verlorene en vernedert hem en doet hem God wederkerig lief hebben en zingen:

God heb ik lief, want die getrouwe Heer'

Hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen.

Hoe dieper de levende en oprechte erkenning van schuld en zonde wordt, hoe ruimer zich de hemelen openen. Hier ontdekt Zich Christus Zelf aan een volk, dat de weg ten leven niet kent, en dat alle hoop om zalig te worden ontvalt. Hij leidt door de Heilige Geest Zijn uitverkorenen in Zijn Middelaarsbediening en leert hen hoe de poorten zijn geopend door Zijn bloed. Hij wordt hun dierbaar, door het geloof. Groter wordt het wonder voor Gods volk dat gebogen gaat onder het recht Gods, dat voldoening eist en waaraan het geen kwadrantpenning opwegen kan.

O, de hemelen kunnen zo gesloten zijn, onder het gevoel van Christus nog te moeten missen. Het onvoldane recht perst het volk van God, opdat het niet rusten zal dan in Christus alleen. Satans geweld is groot en de vertwijfeling van het ongeloof sterk. Geen bevindingen kunnen de gesloten hemelen openen. Geen tranen; geen gebeden; geen ontvangen beloften, maar Christus alleen. Een inplanting in Christus is van node; een ware vereniging met Hem door het geloof. Met niet minder kan de ziel rust en vrede verkrijgen. Maar in Hem is die opening ook volkomen. Hier de vrijspraak van schuld; hier het herstel in de gemeenschap en gunst Gods. Het mocht voor onze ziel hemelvaart worden. Ook in ons hart mochten de poorten hun hoofden verheffen, opdat de Koning der ere inging. Ons oog mocht op Hem geslagen zijn, Die verheerlijkt is aan des Vaders rechterhand Hij zal Zijn werk niet verlaten. Hij zal Zijn Woord bevestigen en Zijn belofte vervullen. *Zo Hij vertoeft, verbeidt Hem; komende zal Hij gewis komen en niet achterblijven.* Hij maakt onze gebonden zielen vrij.

Heft uw hoofden op, gij poorten! Alle belemmeringen waren weg. Satans helmacht lag verpletterd onder Zijn voet. Christus voer ten hemel in als eeuwig Triomfator. O, Troostbron van de strijdende kerk hier op aarde! Bemerkt toch volk van God, dat satan op u niets vermag buiten de toelating Gods. En de Heere zal hem niet toelaten u enig leed naar het verderf te doen. In Hem Die ten hemel inging zijn wij meer dan overwinnaars. Gods gunst bestrate ons. Uit geopende hemelen komen de weldaden voor tijd en eeuwigheid het met Christus' bloed gekochte volk toe. Zo wij het recht beseffen mochten wij zouden het weinige van de rechtvaardige beter achten dan de overvloed der goddelozen. Want de goddelozen ontvangen wat zij op aarde hebben uit gesloten hemelen. Gods oordeel rust op hen. Vloek en verdoemenis is hun deel. Welhaast zullen de hemelen hun eeuwig gesloten zijn.

Och, of de Heere het de onbekeerde zondaar deed verstaan opdat hij vluchten mocht eer het te laat is, en de wereld verzaken om liever met Gods volk verdrukt te worden, dan de genietingen van de zonde te hebben. Want zelfs de verdrukking van het volk Gods zal tot zijn zaligheid dienen. In de verdrukking wil de Heere dikwijls de hemelen openen en de vertroosting Zijn volk niet onthouden, dat welhaast de druk zal verwisseld worden in geluk. *Heft dan op uw hoofden, gij poorten! De Koning is ingegaan!* Hij ging Zijn volk voor. Welhaast zult ook gij de loop voleindigd hebben en ingaan in heerlijkheid. Aanschouw de hemelen, volk! Daardoor ging Christus heen naar de hemel der hemelen, waar Hij blijft tot de jongste dag om u met al de uitverkorenen van de Vader naar ziel en lichaam in eeuwige heerlijkheid te doen ingaan. In de hemelvaart van Christus heeft Hij de hemelvaart van Zijn volk verworven. De hemelen zullen ook de Zijnen geopend worden en zij zullen eeuwig bij de Heere zijn. Mocht in die enige troost de Heere ons blijmoedig doen dragen alle moeiten en ellenden in dit leven, die welhaast zullen voorbijgaan.

4. DE GEBORENEN IN SION.

"En van Sion zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren en de Allerhoogste Zelf zal ze bevestigen." Psalm 87: 5.

Psalm 87 is een Psalm voor de kinderen van Korach. Van die Psalmen zijn er twaalf, namelijk Psalm 42, 43, 44 tot 49, 84, 85, 87 en 88. Het moet ons wel treffen van de kinderen van de goddeloze Korach Psalmen in de Bijbel te vinden. De stamvader van deze heilige zangers was de bekende opstandeling tegen de Heere en tegen Mozes in de woestijn. Korach en zijn aanhang weigerden langer onder Mozes en Aäron te staan. Ook hij was uit de stam van Levi, en dus kon hij het priesterambt bedienen en de mond des Heeren voor het volk vragen, zowel als Aäron. Mozes en Aäron matigden zich de macht aan. Reeds lang genoeg had Korach het verdragen. De maat was vol. "Korach nu ... nam tot zich zo Dathan als Abiram ... en zij stonden op voor het aangezicht van Mozes, mitsgaders tweehonderd en vijftig mannen uit de kinderen Israëls, oversten, der vergadering; de geroepenen der samenkomst, mannen van naam; en zij vergaderden zich tegen Mozes en tegen Aäron en zeiden tot hen: Het is teveel voor u; want deze ganse vergadering, zij allen zijn heilig en de Heere is in het midden van hen; waarom dan verheft gijlieden u over de gemeente des Heeren?"

Dit schrikkelijk woord tastte Gods recht aan. De Heere had Mozes en Aäron verkoren tot hun dienst. Hij trok Zich dan ook deze zaak aan. De heerlijkheid des Heeren verscheen aan de ganse vergadering. Alleen op het gebed van Mozes kwam Zijn verterende toorn niet over geheel de vergadering. Korach, Dathan en Abiram werden afgezonderd, "en de aarde [o, vreselijk oordeel] opende hare mond en verslond hen met hunne huizen en alle mensen die Korach toebehoorden en al hun have. En zij voeren neder, zij en alles wat hunner was, levend ter hel." Tweehonderd en vijftig mannen werden bovendien door vuur verteerd. Schrikkelijker betoning van Gods toorn is wel niet denkbaar. God ijverde voor Zijn eer.

Maar, o wonder van genade, de kinderen van Korach stierven niet [Num. 26: 11]. Gods genade verschoonde hen van de dood. Hij gaf hun een naam en een plaats onder Zijn erfdeel. Hun nageslacht vindt gij onder de heilige zangers van Israël. Onder Sauls regering verneemt u van de Korachieten niet; daarentegen hechtten zij zich aan het huis van David. Saul was ook niet de man naar Gods hart. Maar aan David, Gods gunstgenoot, hebben zich de kinderen van Korach verpand. Reeds vroeg waren zij warme verdedigers van het koningschap der belofte. De Korachieten vergezellen David naar Ziklag en verdedigden zijn rechten op de troon. Zij dienden als portiers in de tempel en als muzikanten in het heiligdom. Heman, een der drie opperzangmeesters, was een Korachiet. Onder de vierentwintig hoofden der zangafdelingen waren veertien zonen van Heman, allen kinderen van Korach. Nog in de tijd van Josáfat treden de Korachieten als zangers op.

Na de Babylonische ballingschap waren zij deurwachters bij de tempel te Jeruzalem. Geheel de geschiedenis van het oude bondsvolk door, treft gij de Korachieten aan, dienende de Heere in waarheid en oprechtheid. Hun heil lag in des Heeren dienst, hun lust in het Koningschap, dat Christus' heerschappij afbeeldde. Deze Korachieten openbaren de ware kentekenen van genade. Wonderlijk toch! Aan het nageslacht van de vervloekte Korach, die levend ter hel voer, is de Heere verheerlijkt tot zaligheid. Waar de genade valt daar valt ze vrij. Dat zal al Gods volk moeten erkennen. "Uw handelingen en uw geboorten zijn uit het land der Kanaänieten; uw vader was een Amoriet en uw moeder

een Hetietische." Nooit zou dat volk in waarheid naar God hebben gezocht. Maar de Heere vroeg naar hen. Het wordt zalig omdat God het wil, niet omdat het zelf wilde. Nee, niemand wil zalig worden in de weg die God bereid heeft.

Alle mond worde gestopt. Geheel de wereld is voor God verdoemelijk. Met Korach zijn allen waardig ter hel te worden neergestoten. Maar God grijpt de Zijnen en rukt hen als een vuurbrand uit het vuur. Naar Zijnen wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der Waarheid. Duizenden, die in ons oog beter en waardiger waren, ging God voorbij en Hij gaf een naam en plaats aan kinderen van Korach.

Over die soevereine genade heeft de hel gewoed. Mensen, wier zinnen zijn verblind, hebben gescholden en schimpen nog op deze verheerlijking van de soevereiniteit Gods in de Zijnen. Als een onbarmhartige leer hebben alle oude en nieuwe remonstranten, gelijk er duizenden in onze dagen zijn, deze leer uitgemaakt. En in ons hart leeft van nature het bittere verzet tegen het vrije werk Gods in het zaligen van zondaren. Maar Gods volk leert van Gods soevereiniteit zingen. De mens valt geheel weg, met zijn zonden en met al zijn deugden. God heeft hun zaligheid gewild. Het is:

Door U, door U alleen om 't eeuwig welbehagen.

Van die soevereiniteit Gods zongen ook de Korachieten in Psalm 87. Zij was de diepste oorzaak hunner behoud, en zij zien haar uitblinken in Israëls leven. God heeft Jeruzalem gered uit de klauwen van de snorkende Assyriërs. Rabsaké had de overgave der stad geëist en de heerlijkheid en macht van Jehovah, Israëls God aangetast, als zou de koning vergeefs van Hem hulp verwachten. Maar toen heeft God, gelijk Hij weleer Mozes en Aäron tegen de oproerige Korach verdedigde, het voor Hiskia en de zijnen opgenomen. Er vielen 185.000 Assyriërs in een enkele nacht. Jeruzalem, de stad des groten Konings, was bevrijd. Zelfs vreemde volken kwamen te Jeruzalem om de Heere te eren met geschenken. O, wat blonk het toen weer uit, dat de Heere God is en dat Zijn heerschappij bestaat in der eeuwigheid! Zouden de kinderen van Korach kunnen zwijgen? Nee! Zij zien de heidenen toevloeien. "Ik zal Rahab en Babel vermelden onder degenen, die Mij kennen; ziet de Filistijn, en de Tyriër met de Moor, deze is aldaar geboren. En van Sion zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren; en de Allerhoogste Zelf zal hen bevestigen." Gods vrije gunst die eeuwig Hem bewoog, is de grondslag. "De Heere bemint de poorten van Sion boven alle woningen van Jacob."

O, volk van God! dat de zang van de kinderen van Korach uw ziel doe ontvlammen. Zink weg in het wonder van vrije genade. Zie uw afkomst, uw leven, uw vrienden waaruit God u trok met koorden der goedertierenheid, met mensenzelen en touwen der liefde. Dat de Heere de eer ontvange en Zijn volk van Zijn weldaden zinge.

Nu de soevereiniteit Gods de grondslag is van Sion, nu kan de zaligheid niet falen. "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen", zegt de Heere. In de harten van Gods kinderen zijn de aanvechtingen, de vreselijke bekampingen van satan en zonde en wereld. Maar hoe hoog de nood moge gaan, het vaste fundament Gods staat, hebben deze zegel: *de Heere kent degenen die de Zijnen zijn*. Geen nood voor Gods volk. De Heere vallen zij niet tegen, hoe bedrogen zij ook met zichzelf uitkomen. En Hij heeft hun zaligheid gewild, eeuwig en onveranderlijk en vast. In de handpalmen Gods zijn zij gegraveerd. De Heere Zelf zal hen bevestigen.

Ik kan niet nalaten te wijzen op het groot gevaar waarin zij allen zich begeven, die de soevereiniteit Gods in het zaligen van zondaren misbruiken tot hun eigen verderf. Het heeft God behaagd Zijn eeuwige raad te openbaren tot Zijn eer. Dat wij in aanbidding neervallen voor de eeuwige Pottenbakker, Die vaten maakt ter ere en ter oneer.

Maar wee degene die met zijn zaligheid spot en Gods besluit misbruikt tot een oorzaak van de zonde. Ook die zijn er. "Als ik uitverkoren ben, zal ik er wel komen", zo spotten zij. Zij vertrappen de eeuwige waarheid Gods. Want God heeft de hel gemaakt tot vergelding van de zonde. Niemand gaat verloren, dan om eigen schuld. Ezau, Saul, Judas strekken ons ten bewijs. Zij zullen zich niet achter een vijgenblad kunnen verschuilen. Eigen schuld zal tegen hen getuigen in het eeuwig oordeel. Maar meent gij dan, o mens, die tegen God antwoordt, dat gij de Heere de schuld zult kunnen geven als gij verloren gaat? Zou u de middelen der genade verachten, die God gegeven heeft om zondaren te redden van het verderf? Zou u weigeren het oor te lenen aan de roepende stem van het Evangelie, en wanen dat gij het oordeel ontkomen zult van de steden, die de Heere Jezus hun ongeloof verweet? Wee u, ten hemel toe zijt gij verhoogd, ter hel toe zult gij neergestoten worden. Hier moogt gij nog een weinig spotten en u verharden in het kwade, eens zult gij de knie voor God moeten buigen.

Och, of gij bekendet in deze uwen dag, wat tot uw vrede dient. Dat uw ogen geopend werden voor de vrije genade Gods. De leer van Gods soevereiniteit is geen harde, maar een troostvolle leer. Zondaren worden zalig omdat God het wil. Vijanden worden behouden van het eeuwig verderf. Geheel het geslacht van Adam rent naar het verderf heen, en stelde zich onder de eeuwige toorn Gods. Hoe nu is ontkoming mogelijk, dan alleen door de vrije ontferming, waarmede God Zich erbarmt over de Zijnen! Van die vrije gunst zal Gods volk eens volkomen en eeuwig zingen, gelijk het aan deze kant van het graf, bij aanvang hun een wonder wordt. Dat onze ziel onder Gods recht buige en des Heeren Majesteit en heerlijkheid uitroepe. *De Heere is God!* Hij doet wat Hem behaagt. En het behaagt Hem verlorenen te behouden; de kinderen van Korach te verschonen van het oordeel waarin hun vader omkwam. Moge Hij met Zijn liefde ons hart vervullen en ons uit genade behouden. Het meetsnoer Zijner liefde valle ook in onze harten, als in degenen die in Sion zijn geboren. Van Gods soevereine genade hebben de kinderen van Korach gezongen in Psalm 87. In die genade lag hun leven; zij was hun roem. Met Paulus mochten zij zeggen: "Door de genade Gods ben ik, dat ik ben." En dat gold en geldt voor allen, die in Sion zijn geboren.

Over hen spreekt het vijfde vers. Het zijn de ware Sionieten. Maar dezen zal God doen komen uit de heidenen, die tot het ware Israël worden toegevoegd; "deze en die is aldaar geboren." Reeds nu buigen zij voor Hiskia's troon. Straks zullen de deuren hun geopend worden en de middelmuur des afscheidsels zal verbroken worden. Goïms [Hebreeuws voor heidenen] zijn het; verachtelijke menigten. Zonder God en zonder Christus zijn zij in de wereld, zonder hoop voor de eeuwigheid. Maar hoe diep ellendig ook, buiten het bereik van Gods genade zijn zij niet. De Heere zal ze toebrengen, en met verheuging zal van hen gezegd worden: "Zij zijn in Sion geboren."

Gods werk wordt hier bezongen; het werk van Gods genade, dat de verloren zondaar wederbaart. De Heere Jezus sprak van de noodzakelijkheid der wedergeboorte tot Nicodémus, zeggende: "Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien." Wedergeboorte is voor elke zondaar nodig. Het is de geboorte uit God, waardoor de dode zondaar levend wordt. Onze vaders hebben van die wedergeboorte zo helder en klaar gesproken, dat het u verbazen moet dat sommigen zulke verwarde begrippen over dit werk Gods hebben. u verneemt toch de voorstelling alsof die geboorte uit God eerst dan zou plaats hebben, als Gods volk door het geloof zich van de rechtvaardigmaking in Christus bewust wordt. Anderen spreken van een voorbereiding voor de wedergeboorte. Zomin echter iemand iets kan doen tot voorbereiding van zijn natuurlijke geboorte, zomin, ja nog minder kan iemand

voor de wedergeboorte iets voorbereiden. Wij zijn van nature dood. God maakt Zijn volk levend. Hij roept hun toe: "Leef in uw bloed, leef! "U heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart." En dat is die in de Heilige Schrift zo zeer gepredikte wedergeboorte, nieuwe schepping, opwekking uit de dood en levendmaking, die God zonder ons in ons werkt. Geen zucht, geen traan is er van de mens bij. Het is Gods werk. En die wedergeboorte is de levendmaking van de zondaar; zij wordt onderscheiden van de "bevestiging": Wie niet wedergeboren is, die is dood. Zo spraken onze vaders; niet deze of die, maar zo spraken zij eenparig ter veroordeling van de schrikkelijke dwaling der Remonstranten. Zo beleden zij naar Gods Woord. Christus maakte de zaligheid vast aan de wedergeboorte en nergens is dit geschied aan de verzekering en bevestiging.

Men onderscheide toch het geloof als plant van de Heilige Geest van de oefening van het geloof. In de wedergeboorte wordt het geloof in de ziel gewrocht. Er is geen leven buiten Christus. Slechts twee verbondshoofden kent de Schrift, namelijk Adam en Christus. In Adam zijn wij de dood onderworpen; in Christus alleen is het leven. Wie van Adam niet afgesneden werd en in Christus ingelijfd, die is dood. Maar juist dát is het wat God in de levendmaking in de wedergeboorte in Zijn uitverkorenen werkt, Hij plant hen tegen nature in Christus in. Hij verenigt hen met Christus door het geloof, dat Hij in het hart werkt.

Dat wil echter niet zeggen, dat zich Gods volk dit van stonde aan bewust is. O, het is er dikwijls zo verre van. Het behaagt de Heere Zijn volk te leren wat het zegt, uit genade zalig te worden. Een leven vol van ervaring is nodig om van dit grote heilgeheim iets te leren verstaan. Welnu, een wedergeborene krijgt zich te kennen als een gans verloren zondaar. Zijn eigen consciëntie verklaagt hem, dat hij tegen al de geboden Gods zwerkelijk gezondigd en geen van dezelve gehouden heeft; de wet vloekt hem; Gods recht eist volkomen voldoening en satan verwijt de zonde. O, wat bange tijden kan Gods volk doorleven. Er is geen uitkomst. Ik schatte mij geheel verloren. Nee, dat kent een onwedergeborene niet. De beroerde consciëntie moge het bang maken van alle zijden, maar geen vreemdeling van het leven uit Christus kan ooit komen tot het diepe buigen onder God en het billijken dat God recht zou zijn, zo Hij ons zou verdoemen. Tot die ware verootmoediging komt Gods volk. Uit de diepte zijner helwaardigheid komt zulk een uit God geborene op, om zijn Rechter om genade te bidden. Het geloof doet tot God vluchten. Het ontdekt de genade in Christus. Het opent de zaligheid van Gods kinderen. Het werkt door de liefde, die in het hart is uitgestort.

De apostel stelt het als een onbedrieglijk kenmerk van de wedergeboorte, dat wij liefhebben degenen die uit God geboren zijn. Zo had Mozes het volk lief, toen hij koos liever met hen kwalijk behandeld te worden dan de genietingen van Egypte te hebben. Die liefde was in Ruth, toen zij in onderscheiding van Orpa, Naomi aankeefde en met volle beslistheid koos aan Moabs grenzen: "Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk, en uw God mijn God." Lezer! was Ruth toen dood of levend? Wedergeboren of niet wedergeboren? De vraag is niet moeilijk te beantwoorden. Niet eerst toen zij door Boaz ten huwelijk werd genomen, maar lang voor dien, aan Moabs grenzen openbaarde zich in Ruth de vrucht der wedergeboorte. Al Gods volk weet van die tijden. Hoe nabij de huichelaar ook komt, hoe ver het met de consciëntieel overtuigde ook gaat, in waarheid is hij en blijft hij onderscheiden van het oprechte volk. Want hij is dood. Hij is nooit in de gemeenschap met Christus gebracht. In zijn ziel is nimmer het ware geloof gewrocht.

Doch, door het geloof weigerde Mozes een zoon van Farao's dochter genaamd te worden, en door het geloof gaf Ruth geheel Moab prijs. Dat geldt van de uit God geborenen. Zij kunnen het in de wereld en in de zonden niet uithouden. Wat hun leven was is hun de dood geworden. Vrienden, gezelschappen, huis en goed geven zij prijs. Was het hun mogelijk zij zouden de zonde met wortel en tak uit hun hart uitrukken, om volmaakt voor God te leven. Maar dat is niet mogelijk. Dat is hun smart; daarover veroordelen zij zichzelf. Als de tollenaar staan zij van verre, slaande op de borst en roepend: "O God, wees mij zondaar genadig. Er is ernst in hun leven. Het gaat op een eeuwigheid aan. O, zij hebben een Borg voor hun ziel nodig. Meer en meer krijgen zij te verstaan, dat niets en niemand hen redden kan. Hoe zoet hun ervaringen ook zijn; welke hoop zij ook scheppen als zij hun ziel mogen uitstorten voor God of als Zijn Woord hun geopend wordt, het wordt hun steeds klaarder, daarop kunnen zij de hoop der zaligheid niet bouwen. Gods recht moet voldaan. En welk een liefde zij tot Gods kinderen ook hebben, deze zullen hen niet kunnen verlossen. Een rantsoen moet aangebracht, dat de mens te zwaar valt. Dat rantsoen is alleen door Christus opgewogen. Naar Hem zullen zij vragen. Om Hem wordt het hem te doen.

O, beproeft u er toch aan, of u werkelijk in Sion geboren zijt! Misleidt u zelf en anderen niet door te pleisteren met loze kalk. Zo wij van het werk Gods vreemdelingen blijven, bewandelen wij de brede weg naar het verderf. Dat doet de openbare werelddienaar. Gods Woord zegt het u, dat gij de brede weg bewandelt, die naar het verderf leidt. Eenmaal zult gij het u beklagen zo gij de Waarheid verzaakt en de wereld tot uw deel kiest. Ik bid u, jongeling en jonge dochter, verlaat de slechtigheden. Geef de wereld en de vrienden er aan. Treedt op de weg des verstands. Nee, niet alsof u iets tot uw zaligheid zou kunnen toebrengen, maar opdat uw gericht en verdoemenis niet des te zwaarder zij. Het mocht God behagen u te treffen door Zijn Woord. U te roepen uit de dood tot het leven. Ook van u mocht eens gezegd worden: "Deze en die is daarin geboren." Doop noch rechtzinnige belijdenis kunnen ons redden van het verderf. Zij gaan niet verder mee dan tot aan de poorten des doods. Een werk Gods moet in ons worden verheerlijkt. Wij moeten uit God geboren, niet in veronderstelling, doch in waarheid. Doorzoek uzelf nauw, ja doorzoek nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt! Eer het besluit bare, gelijk kaf gaat de dag voorbij.

Maar daarin ligt dan ook de troost en bemoediging voor de oprechten in Sion, dat des Heeren werk in hen verheerlijkt is. God riep hen ten leven. Hij wederbaarde hen, Hij deed hen in Sion geboren worden. En Hij heeft het Zelf betuigd, dat Hij nooit verlaten zal het werk Zijner handen, maar Hij zal het voleindigen tot op de dag van Jezus Christus. Hoe bekommerd en bedrukt het volk ook is, hoezeer bestreden en twijfelmoedig, de Heere zal hen niet doen omkomen. Hij geeft de ziel Zijner tortelduif aan het wild gedierte des velds niet over.

*Als hen geweld en list bestrijden,
Al gaat het nog zo hoog,
Hun bloed, hun tranen en hun lijden
Zijn dierbaar in Zijn oog.*

De Allerhoogste Zelf zal ze bevestigen. Ook die bevestiging is Gods werk. Nee die bevestiging is maar niet dit, dat wij de conclusie trekken dat wij kinderen Gods zijn. God voert de Zijnen uit. Hij sloeg de 185.000 Assyriërs, toen geheel het land beefde en Jeruzalem schudde op haar fundamenten. Toen heeft de Heere Sion bevestigd ten spijt

van al de vijanden en dat zal Hij doen door alle eeuwen heen. Daarvan hebben .de kinderen Korachs gezongen, gevende God de eer.

De bevestiging is een weldaad, die op het geloof volgt. "Nadat gij geloofd hebt", zegt de apostel, "zijt gij verzekerd met de Heilige Geest der belofte." Gelijk naar het gebod en de inzettingen Jeremia's koopbrief verzegeld was, also bevestigt en verzegelt de Heilige Geest Zijn volk. God bekent de in Sion geborenen als Zijn eigendom. Hij drukt Zijn waarmerk in de Zijnen af, tot hun sterkte. Aan Gods zijde is geen twijfel. De zaligheid ligt vast in Christus, Die als een Onderpand van al Zijn volk zit aan de rechterhand van de Vader. Maar aan de zijde van de wedergeborene ligt de twijfel en schudding. En dat volk zal de Heere bevestigen. Dat doet Hij door Zijn Woord en Geest. Zo menigmaal het geloof zich oefenen mag, wordt Gods werk bevestigd. Want het geloof drijft de twijfel buiten. Maar in het bijzonder bevestigt de Heere de Zijnen, als Hij hen verzekert van hun aandeel aan Christus en Diens gerechtigheid en van hun verzoening met God. Dat zij worden vrijverklaard van schuld en straf en een recht ontvangen ten eeuwigen leven.

O, volk van God, dat onze ziel naar die bevestiging sta. Laat er toch geen rust zijn dan alleen in Christus. Maar al te zeer kunnen wij het buiten Hem houden. Het worde buiten hope, opdat de Allerhoogste Zelf ons bevestige en Zijn machtige arm ons verlosse. Hij heeft het toch beloofd! O, dat bemoedige en versterke ons in de bange strijd en in alle zielsberoering. De Heere toch is geen mensenkind, dat Hij liegen kan. Zal Hij spreken en niet doen? Zeggen en niet bestendig maken?

De laatste Godsontmoeting is de beste verzekering, zo schreef Erskine. Moge onze ziel dan naar de Godsontmoeting dorsten. Stervend aan alles, waarbij wij nu zozeer het leven houden, ga onze ziele uit naar de zoete gemeenschap Gods in Christus. Want het is ons goed nabij God te zijn.

5. SION DOOR RECHT VERLOST.

'Sion zal door recht verlost worden.' Jesaja 1 :27a.

Deze woorden maken deel uit van de inleiding tot Jesaja's godsspraken. Die inleiding vindt u in de eerste vijf hoofdstukken van deze profetie. In kapittel zes beschrijft Jesaja zijn roeping tot profeet. De vijf hoofdstukken, die aan de vermelding van die roeping voorafgaan vatten in het kort samen alles wat Jesaja tot Sion te boodschappen heeft. Ja, in het kort ligt het Evangeliewoord van deze Godsman in dit woord: "Sion zal door recht verlost worden." Gebonden was Sion. Gebonden onder de vloek der wet; gebonden onder een beschuldigende consciëntie, die door het bloed van stieren en bokken niet kon gereinigd worden; gebonden zag Jesaja Gods volk in de macht van de vijand. Maar hoe gebonden ook, Sion zou verlost worden; door recht worden verlost. Bij de Heere waren uitkomsten. Hij had eens verlost uit het diensthuis van Egypte, en Hij zou nog verlossen.

De Psalmist had het reeds betuigd:

Al laagst g' o Israël als weleer

Gebukt bij tichelstenen neer

Toen gij uw juk moest dragen,

En zwart waart door uw dienstbaarheid,

U is een beter lot bereid;

Uw heilzon is aan 't dagen.

Deze troostboodschap heeft Jesaja te brengen tot het Sion in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz en Hiskia, koningen van Juda. Maar zijn woord is niet beperkt tot die tijden. Het is Gods Woord aan Zijn kerk door alle eeuwen heen. Sion is niet een volk uit de grijze oudheid. Het is Gods kerk tot het eind der dagen toe.

Hoort dan, gij gebonden Sionieten, gij zult verlost worden. Al vloekt de wet; al beschuldigt ook u de consciëntie; al gaat de vijand om als een briesende leeuw: Sion zal door recht verlost worden. *De Heere is gereed om u te verlossen* [Jesaja 38: 20] door Hem, die u roept: *Ik ben het, Die machtig ben te verlossen* [Jesaja 63: 1]. Hij heeft de gevangenis gevangen genomen.

Hij is het Die Zijn volk vrijstelt.

En maakt, dat het blijft ongekweld

Van 's doods geweld zeer krachtig

Die verlossing is een verlossing van schuld. Aan Gods recht was Sion schuldig. De vreselijke vertreding van Gods geboden; het algemeen en diep verval maakten het der verwerping waardig. In de verzen 2-9 heeft Jesaja die schuld getekend. Voor hemel en aarde heeft de Heere doen uitroepen, wat Zijn volk misdreef. Het mocht hun nog aangrijpen! "Een os kent zijn bezitter en een ezel de kribbe zijns heren; maar Israël heeft geen kennis, mijn volk verstaat niet." Een "wee" wordt over het zondige volk uitgeroepen, het volk van zware ongerechtigheid, dat onder de slagen zelfs verhardt en de afval te meerder maakt. "Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheel aan hetzelfde, maar wonden en striemen en etterbuilen die niet uitgedrukt zijn." De dochter Sions was als een nachthutje in de komkommer hof, als een belegerde stad. Ja zó vreselijk was het algeheel verval: "Zo niet de Heere der heirscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn, wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden." Gods recht werd met voeten getreden. De zonde was opgestapeld. Wat ware anders te wachten, dan dat naar het onkreukbaar recht des Heeren het oordeel der verwerping vallen zou over een volk als dit was. En te erger werd het dreigend gevaar, omdat men de verlossing zocht buiten het recht des Heeren om.

Nog eens slaan wij het oog op de aan de tekst voorafgaande verzen. Van vers 10 tot 15 heeft Jesaja op deze Gods recht krenkende dwaasheid gewezen. En de eigengerechtigheid is afgewezen! Bij slacht- en brandoffer had Israël heil gezocht, om de straf te ontkomen. Dwaas geslacht! Is er gerechtigheid bij de mens om gemaakte schuld te voldoen? Toch zocht het verblinde volk herstel der breuk in eigen kracht. Maar God slaat die eigengerechtigheid het volk uit de hand. Als oversten van Sodom en volk van Gomorra spreekt de Heere het Israël van Jesaja's dagen aan. Moest dit woord niet ingrijpen? Deed zulk een aanspraak niet alle fundamenteën van gemaakte vroomheid schudden? "Waartoe zal Mij zijn de veelheid uwer slachtofferen? zegt de Heere. Ik ben zat van de brandoffers der rammen en het smeer der vette beesten Brengt niet meer vergeefs offer; het reukwerk is Mij een gruwel ... Uw nieuwe maanden en uw gezette hoogtijden haat Mijn ziel; zij zijn Mij tot een last."

Wat bleef van al de offeranden en gebeden en feestdagen over, als Israël daarmee de gemaakte schuld wilde voldoen? Niets! Ja nog erger, dat zoeken van eigengerechtigheid vermeerderde de schuld en was de Heere een gruwel. Gods recht eist een volkomen voldoening en die is door Sion zelf nimmer op te brengen. Eèn weg blijft er over. Dat het volk onder Gods recht valle. Dat het met de zonde breke en erkenne dat Jehovah recht op

Israël heeft. Schuldig aan alle geboden zoeken het volk ontkoming, doch alleen door recht. Want Sion zal door recht verlost worden.

Dit geldt niet alleen voor Sion uit Jesaja's dagen, maar door alle eeuwen heen blijft dit de enige weg ter zaligheid: Door recht verlost. Naar dat recht zijn alle mensen schuldig. De drievoudige dood hebben wij allen ons in Adam onderworpen. Geheel de wereld ligt verdoemelijk voor God. Het recht des Heeren heeft elk mens gevonnist, en vordert betaling tot de laatste penning. Dat wij toch daarvan doordrongen mochten worden. God kan van Zijn recht niet af. Alleen door de weg der gerechtigheid verheerlijkt de Heere Zijn barmhartigheid. Daarom is een hopen op de barmhartigheden Gods buiten de verheerlijking van het recht vals en bedrieglijk. De remonstranten kwamen met de vraag: "Is God dan niet barmhartig?"

Doch de Catechismus antwoordde: "God is wel barmhartig maar Hij is ook rechtvaardig. Daarom zo eist Zijn gerechtigheid, dat de zonde, welke tegen de allerhoogste majesteit Gods gedaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel gestraft worde." O, hoe noodzakelijk is het steeds en vooral ook in onze dagen de eis van Gods recht hoog te houden. Geen mens zal zalig worden dan in de volkomen betaling van alle ongerechtigheden. Niet één zonde kan onvoldaan blijven. Want één onbetaalde zonde eist het vonnis des doods. Hoevelen nemen het hier zeer licht. Men schaamt zich in de Nederlandse kerken niet de oude Pelagiaanse dwalingen openlijk uit te spreken en met Gods recht te spotten. Anderzijds rust men in de belijdenis dat Gods recht in Christus is voldaan. Dat moet een zondaar geloven en het is genoeg. Alsof in zulk een oppervlakkige leer niet school een praktisch remonstrantisme. Men joeg de remonstrant de voordeur uit, om hem door een achterdeur weer in te laten.

Om niet meer te noemen tientallen mensen rusten in enige aandoeningen van hun gemoed. Zij hebben tranen geschreid; een psalmversje gehad en zij zijn gered. Aan hun bekering twijfelen zij niet. Althans zij rekenen zich bij de "kleinen", en wee u indien gij de kleinen ergert, zo zeggen zij. Dat Gods recht voldaan moet worden en elk mens een Borg voor zijn schuld behoeft, dat bekommert hen echter het minst van al. En juist daarom gaat het bij de oprechte kleinen. Dat toch ons oog geopend werd. Wij bedriegen onszelf met dergelijke leuzen en vleien ons in een valse rust.

Gelijk Jesaja op het recht Gods wees en Sion voor Gods recht daagde, zo dagvaart de Heere Zijn uitverkorenen in de tijd der minne. Hetzij zij openlijk de zonden en de wereld dienden of wel onberispelijk onder de Waarheid leefden, hoe uitwendig ook verschillend van weg, hierin komen al Gods kinderen overeen, dat zij voor Gods recht gedaagd, als een verloren zondaar zich leerden kennen. Er bleef geen uitweg. Voldoening moest gegeven voor al die schuld. En toen ging dat ontdekte volk, gelijk Jesaja van het Sion zijner dagen schreef, tot de gebroken bakken van eigen gerechtigheid. Gebogen onder de schuld met dood en hel voor ogen beloofden die ontdekte zielen beterschap en te betalen wat zij schuldig zijn. Zij zochten het buiten het recht des Heeren om. Maar de schuld werd meer, dagelijks meerder. Gods wet volgde als een bloedwreker. Gods wet stiet weg alle offeranden en tranen en gebeden. Geen rust bleef er over. Nachten werden met klagen doorgebracht. Het liep op het einde. Alles was te kort, te licht bevonden. Gods volk, waarbij zo menigmaal men troost zocht, kon niet redden. Gods knechten vermochten niets te geven. Verloren werd het.

"k Schatte mij geheel verloren,

'k Mocht van geen vertroosting horen.

O, dat omkomen! Dat bezwijken onder Gods recht! Schuldig aan alle geboden Gods en geen kwadrantpenning om te betalen.

Maar juist zo bereidt God Zijn volk om te leren verstaan dat Sion door recht verlost wordt. Zolang wij vermogen staan wij Gods recht tegen. Hier komt een bukken, een vallen, een erkennen, dat God recht is al zal Hij voor eeuwig verdoemen. En juist in dat hartelijk, oprecht erkennen van Gods recht, wil de Heere de weg in Christus openen. In Gods eigen, eengeboren Zoon toch is het recht volkomen voldaan. Alle schuld heeft Hij gedragen. Eeuwige gerechtigheid bracht Hij aan. Hij heeft voor al Zijn volk uitgeroepen: "Het is volbracht." Hij is opgewekt tot rechtvaardigmaking van de Zijnen.

En Hij openbaart Zich aan die verloren zondaar. O, welk een ruimte wordt in Hem gevonden door het geloof. De weg van verlossing is aan die verlorene ontsloten. Zijn toevluchtnemingen zijn niet meer tot zijn deugden en krachten en tranen en gestalten. Van zichzelf af keert hij zich tot Christus, en met Paulus jaagt hij daarnaar, dat hij in Christus mag worden gevonden, niet hebbend zijn rechtvaardigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is. Wat lange, bange strijd kan hier gestreden worden. Wat vreze, dat het zien op Christus tekort zal schieten; dat Gods recht nog eist en veroordeelt. Hoop en vreze worstelen met elkander. Gesterkt met Gods beloften; getroost door Zijn Woord, gaat toch de ontdekking aan het recht Gods dieper in de ziel van Gods volk in. Gelijk eens Jacob met al zijn ervaringen en met al zijn beloften aan de Jabbok alles verloor, zo onderricht de Heere Zijn volk, dat alleen in Christus zij voor God bestaan kunnen.

Door recht zal Sion verlost worden. En dat recht snijdt af alles wat buiten de enige voldoening in Christus is. De vierschaar wordt gespannen. God de Vader eist als Rechter; satan en de wet en de consciëntie beschuldigen; de gedaagde uitverkorene staat als zondaar voor God, ontgrond van al wat hij ervoer. Maar o, wonder van genade, terwijl de ziel het eeuwig vloekvonnis inwacht en Gods recht lief krijgt, treedt Christus in, eisende de vrijspraak op grond van de gerechtigheid door Hem verworven en waarmede Hij de zondaar bekleedt. Hier spreekt God de Vader de helwaardige zondaar vrij; voor eeuwig vrij en verzegelt het door de Heilige Geest: "Alzo heb ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch schelden zal."

O, eeuwig wonder, Sion door recht verlost! Met behoud van Gods volmaaktheden is de schuld geworpen in eeuwige vergetelheid. Gefundeerd op Christus alleen, op het verheerlijkte recht Gods alleen, gaat Gods volk vrij uit zo volkomen "alsof ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht had, die Christus voor mij volbracht heeft." Dat is de hechte grond van Sions verlossing. Zij is op Gods recht gebouwd. O, daarvan zal dat volk zingen, huppelend van zielevreugd:

*Welzalig is de mens, wiep 't mag gebeuren
Dat God naar recht hem niet wil schuldig keuren.*

Beproeven wij ons nu of wij in waarheid van deze verlossing door recht iets leerden kennen, en verwaardige de Heere Zijn volk niet te kunnen rusten dan alleen in de vrijspraak van de Vader op grond van Christus' gerechtigheid. Daar valt de schuld weg en wordt Gods volk verlost, ja eeuwig vrijgemaakt.

Jesaja boodschapt Israël het wrekend recht des Heeren. Vanwege de zonde, snood en stout bedreven, zal de Heere dit volk overgeven in de hand der heidenen. Vreselijk zal de roede zijn, waarmede de Heere zal slaan. Lange en bange ballingschap in Babel zal volgen. Maar de Heere zal Zijn volk niet verstoten. Voor de schuld is verzoening op grond van volkomen voldoening in Christus. Ook de ballingschap zal een einde nemen.

O, dat Gods bedrukte volk er sterkte uit ontvange. Ook in druk en bezoeking om der zonde wil, verlaat de Heere Zijn volk niet geheel. Hoe donker de weg ook wezen moge, voor de schuld van Gods volk is voldoening. Een eeuwige gerechtigheid is aangebracht. In die gerechtigheid is Sions verlossing van schuld.

Niet alleen echter rookt het recht Gods tegen de zondes Schuld. Naar Zijn heiligheid is God een verterend vuur en een eeuwige gloed bij wie de zondaar niet wonen zal. In de val stelde de mens zich aan het recht Gods schuldig tot de eeuwige dood, maar verdierf hij bovendien zichzelf, *dat van de voetzool af tot het hoofd toe niets geheel aan hem is, maar wonden en striemen en etterbuilen, die niet uitgedrukt noch verbonden zijn en geen derzelve is met olie verzacht.*

Jesaja heeft deze verderving door de zonde zijn volk voorgehouden. Op deze beide zaken nu, schuld en verderving van zonde, hebben wij wel acht te nemen. Zij leren ons de noodzakelijkheid beide van rechtvaardigmaking en heiligmaking. Gods recht moet voldaan tot de laatste penning toe, gelijk wij een vorige maal overdachten. Maar ook de heiligheid des Heeren vordert wegneming van de zonde. Hoe zou God gemeenschap kunnen hebben met een zondaar? Wat gemeenschap heeft het leven met de dood? Het licht met de duisternis? En toch alleen in de gemeenschap Gods ligt des menschen zaligheid. Niet alleen moet om de zondaar weer in de genadestaat te herstellen de schuld maar ook de zonde weggenomen worden. In Psalm 103 zingen wij dan ook:

*Zo ver het west verwijderd is van 't oosten,
Zo ver heeft Hij om onze ziel te troosten,
Van ons de schuld en zonden weggedaan.*

De ware verlossing van Sion is alzo verlossing van schuld, maar ook verlossing van zonde.

Uit Babel zou de Heere Zijn Israël wederbrengen. Stad en tempel zouden herbouwd worden. Jehovah zou weer onder Zijn volk wonen. Maar daartoe was dan ook nodig, dat de zonde werd uitgebannen; dat de knie voor Baäl niet meer gebogen werd; dat het volk in de wegen des Heeren wandelde. Was u, reinig u, doe de boosheid uwer handelingen van voor Mijn ogen weg, laat af van kwaad te doen. Leert goed doen, zoekt het recht, helpt den verdrukten, doet den wees recht, behandelt de twistzaak der weduwe.

De verlossing uit Babel zal zijn een verlossing van zonde. En deze verlossing wees naar de vrijmaking in Christus. Hij is zonde gemaakt voor Zijn volk. Hij Die de schuld op Zich nam, Hij ook is als een onheilige behandeld. Hoewel Hij geen zonde gekend noch gedaan heeft, is Hij met de zondaren gesteld geweest. Erfzonde rustte op Hem niet. Hij is het Heilige dat uit Maria geboren is. Van de dadelijke zonde kon niemand Hem overtuigen. Noch in daad, noch in woord, noch in gedachte was in Hem ooit enig kwaad. Maar zulk een Hogepriester, heilig, onnozel, afgescheiden van de zondaren betaamde ons. Hij is zonde gemaakt om Zijn volk, dat enkel zonde was; in hetwelk geen goed gevonden werd. Een volk, dat om de walgelijkheid zijner ziel geworpen was op het vlakke des velds. Zijn vader was een Amoriet en zijn moeder een Hethietische.

In de zonde is het met alle Adams nakomelingen dood. Het vermag alleen de dood vruchten te dragen. Nooit komt enige oefening tot heiligmaking van de zonde uit de mens zelf. Niets ter ware heiligmaking is van ons. Zondaren te verlossen uit de ongerechtigheid is Gods werk. Ik ben de Heere, Die u heiligt. Dit moge ons toch diep doordringen, opdat alle werk ons uit de hand geslagen worde. Alle vroomheid van de mens valt hier in duigen. Onze gerechtigheden zijn bij God als een wegwerpelijc kleed. Onze beste voornemens, onze goede bedoelingen, onze heiligste verrichtingen zijn blinkende zonden

voor God. Het is verre van dat dit een vrijbrief zou geven voor de zonde. Of dat wij minachten zouden het verzaken van de wereld met al het hare. Integendeel in onze schrikkelijke dagen, vol van verleiding; dagen waarin satan de tenten zeer wijd spant, mogen wij het dubbel waarderen, zo wij met onze kinderen mogen opgaan naar Gods huis en bewaard worden van de paden der ijdelheid te betreden. Maar hoe ook te waarderen zij, als de Heere ons van vele openbare zonden bewaart, toch mag nooit een ogenblik ook maar tekort gedaan daaraan, dat wij van nature slaven van de zonde zijn, gans onrein en melaats. Geen vrucht uit ons, die ooit God kan behagen. Hoe menigeen moet hier zijn gronden voelen wegzinken. Velen toch achten hun staat voor de eeuwigheid recht te zijn en troosten zich met hun belijdenis en wandel en omgang van Gods volk en ijver voor de waarheid en ernstige levensopvatting en gebeden. En toch, hoe hoog u dit alles acht het verandert niets aan de mens. Buiten de vernieuwing van de Heilige Geest en de reiniging in Christus' bloed zijn en blijven wij allen in de zonde dood. Geen verbetering maar vernieuwing behoeven wij.

Wedergeboorte is ons van node. De verlossing uit de zonde is het werk Gods, dat in 's Heeren volk wordt gewrocht. Daartoe is Christus zonde gemaakt. Hij heeft buiten de poort geleden. Als een onheilige is Hij, de vlekkeloos Heilige, uitgebannen buiten het heilige Jeruzalem. Zijn kruis droeg Hij naar Golgótha. Van Zijn Vader is Hij verlaten. De zon verborg zich ten teken van die vreselijke verlating, op het midden van de dag. En met grote stem heeft Gods Zoon geroepen: "*Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten.*" Hier ligt de grond van de aanneming van een gans verloren volk. In Christus is de fontein der heiligmaking. In Hem is Zijn volk van de zonde vrijgesteld, in Hem zijn de gegevenen van de Vader volmaakt; met Hem zijn zij gezet in de hemel. Sion is door recht verlost, ook van de zonde. Zo alleen is het mogelijk, dat Adams kinderen weder God ontmoeten en met Hem in gemeenschap worden gesteld. De in Christus verlost en geheiligden alleen kan God zijn een God van volkomen zaligheid.

Dat is de grote les, die Gods kinderen door het geloof mogen leren. De les van sterven opdat zij leven. Met grote bitterheid zijn velen die verklaren het gezonde geloof te bezitten, vervuld tegen de zielservaringen van Gods kinderen. En toch bij ervaring moet het geheim van de ware verlossing worden geleerd. Door zaligmakende ontdekking wordt Gods recht ontdekt, dat tegen de zonde roekt, maar ook de innerlijke verdorvenheid van de zonde bekend gemaakt. Menig overtuigde kwam tot een valse rust, omdat hij vreemdeling bleef van het verderf der zonde in hem. Hij brak enkele zonden af; beterde zijn leven; ging trouwer ter kerk en bracht zijn consciëntie tot zwijgen. Maar de bekendmaking aan het verdorven bestaan des harten maakt Gods volk steeds hopeloz. Het kwaad zit inwendig. Er is geen beteren aan. O, welk een bittere droefheid vervult de ziel van Gods kinderen over de onheiligheid des harten. Striemen en etterbuilen! Het wordt de verlegen vraag van zo een: "Hoe raak ik nog tot God bekeerd?" Hij vreest, dat zulk een verdorvenheid met Gods werk niet bestaan kan en in Gods volk niet gevonden wordt. Hoe kan het hem met verwondering vervullen als hij de klachten van Gods kinderen over de zonden hoort, gelijk Paulus klaagde: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods." Evenwel, hij vindt geen rust. Met de dichter uit Psalm 38 klaagt hij:

*'k Ben, door uw wet te schenden,
Krom van lenden,
Vol van druk, benauwd van hart;
Zeer gebogen en verslagen,
Moe van klagen,*

Ga ik al den dag in 't zwart.

Wat blijft ter verlossing van zulk een ellendige over buiten Christus? Niets. Hij is de Fontein geopend voor den huize Davids. In Hem is Sions verlossing gewrocht en Zijn openbaring aan het gans ellendige volk geeft alleen ruimte en hoop. Door het geloof krijgt dat volk dan ook op Christus het oog te slaan. Hij wordt gans begeerlijk tot reiniging van alle zonden. Ja, hoe meer God de Heilige Geest ons aan onszelf ontdekt, hoe te begeriger onze ziel naar Christus wordt. Ja, de ware vereniging met Hem doet ons in Hem die toekomstige heiligheid deelachtig worden, die ons zo zeer in Gods gunst en gemeenschap doet ingaan dat wij roepen: "Abba, Vader!" Dat wij toch aan eigen deugd en heiligheid sterven, om door het geloof in Christus alleen te leven. Want er is geen verlossing dan alleen in Hem. Zo moge ons hart naar Hem trekken om in de geloofsgebruikmaking van Hem der zonde te sterven en der gerechtigheid te leven. Hij heeft Zijn Sion verlost en uit de diepte der ellende opgehaald, het vrijmakend van schuld en zonde beide, om Zijne gemeente de Vader voor te stellen als een reine maagd zonder vlek en rimpel.

En eindelijk die verlossing is een verlossing van druk.

Uit Babel, met al zijn ellende, zal Juda wederkomen. De machtigste vijanden zullen vallen, en het verwoeste land zal herbouwd worden. Aan de verdrukking zal een einde komen, als God Sion door recht verlost.

De verdrukkingen van Gods volk zijn vele. De Heere heeft het Zelf gezegd: "In de wereld zult gij verdrukking hebben." Maar Hij heeft er bij gevoegd: "Hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen." Hoe groot de tegenheden ook zijn; hoe zwaar de druk, de Heere zal Zijn volk niet om doen komen. Voor een wijle mogen de vijanden juichen, eens zal de getrouwe Jehovah Zijn gunstgenoten van des vijand onderdrukkingen verlossen. Hier reeds doet Hij door het geloof hen triomferen. Het moge ons wel sterken als de tegenheden vele zijn, en ons zo zwaar vallen, dat wij ontmoedigd nederzetten en met Jacob klagen: "Alle deze dingen zijn tegen mij." Ook die tegenheden zullen Gods uitverkorenen ten goede medewerken.

O, heft uw hoofden uit de gebreken op. De Heere zal de druk straks wenden en hart en mond vervullen met Zijn vreugd. Hoe aanhoudend de tegenheden ook zijn, eens zal de druk een einde nemen. Nog een weinig tijds en de loopbaan zal zijn volbracht, die de Heere Zijn volk heeft gezet. Dan zal de volkomen verlossing zijn naar de ziel en eens ook naar het lichaam. Een eeuwige vrijmaking wacht Gods volk van schuld en zonde en van druk. En zij zullen eeuwig bij de Heere zijn. Zo vertroost elkander dan met deze woorden.

6. IMMANUEL.

"Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven: Zie, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren, en Zijn naam Immanuël heten." Jesaja 7: 14.

Meer dan zestig jaren heeft Jesaja het Woord des Heeren gesproken tot het zinkend volk van Israël. Het was in de dagen van Uzzia, Jotham, Achar en Hiskia, koningen van Juda. Het aan Davids huis trouw gebleven gedeelte van Jacobs nageslacht, te midden waarvan de Heere Zijn woning had, hoereerde gans trouweloos zijn zuster Efraïm na. De kloof tussen God en Juda, door de zonde geslagen, werd steeds groter. Hoe kon het anders, of des Heeren heilig misnoegen over de zonde moest het volk treffen. Jesaja spreekt dan ook in zijn profetie van het kwaad, dat Assur en Babel het volk zullen aandoen. Was Hiskia's ontvangst van de gezanten der Chaldeeën aanleiding tot de aankondiging van het wegvoeren van het volk naar Babel, de profetie aangaande de verdrukking door de Assyriërs vond haar aanleiding in het gedrag van Achaz.

In deze tijden kwamen de machtige wereldrijken op, die het ene volk na het andere aan zich onderwierpen. Te midden van al die heidense volkeren leefde echter één volk, van alle andere daarin onderscheiden, dat het volk des Heeren was. Dit was het volk Israëls. Een volk dat alleen wonen zou. In plaats echter dat het zijn enige bevoorrechte, van God gegeven positie bewaarde, sloot het zich bij de machtigen der wereld aan en hief het door dit gedrag het recht van zijn bestaan zelf op. Zo Gods kerk zich aansluit aan en meegaat met de wereld, zelf de grenzen uitwissend, die God in genade getrokken heeft, krenkt zij zichzelf en zal, omdat de Heere Zich terugtrekt en verbergt, de wereld over haar heersen. In Juda's handeling wordt wel een droef beeld gegeven van de oorzaak van de diep betreurenswaardige toestand, waarin de kerk in onze donkere dagen verkeert. Och, of de Heere haar uit de banden der wereld vrijmaken mocht en haar als een enig, Zijn eigen volk, alleen deed wonen en op Hem vertrouwen.

Achaz, de goddeloze, breekt openlijk met Jehovah en sluit zich bij het machtige Assyrië aan. Hij dient Baäl zelfs Moloch en doet, - kan het gruwelijker! - zijn eigen zonen door het vuur doorgaan. Jehovah, de God des eeds en des verbonds, is voor Achaz niet de enige en waarachtige God. Hem haalt de goddeloze koning neer en stelt Hem gelijk met de afgoden. O, schrikkelijke zaak! Het raakt Gods eer. Elk mens, elke vorst, elk land heeft Gods wraak te vrezen als alle godsdiensten op één lijn gezet worden. Hoe staat Nederland, het land van het bloed der martelaren doorweekt, schuldig aan dit schrikkelijk kwaad, waarin velen zich beroemen. Men acht het hoge verlichting aan Rome's afgodendienst dezelfde vrijheden en rechten toe te kennen, die alleen de ware dienst des Heeren toekomen. Voor Atheïst en Pantheïst en Deïst eist men het recht op zich vrij te openbaren, hoe Godtergend al die openbaringen ook zijn. O, dat de ogen er voor geopend werden, eer de Heere tegen ons om Zijn eer ten strijde trekken zal, gelijk Hij deed toen Hij de zonde van Achaz bezocht. Voorwaar, indien de ere Gods op de ziel woog, wij zouden ons bij de roomse mis niet nederzetten, gelijk onze regering deed. Maar wie bekommert zich om de eer des Heeren? *O, land, land, land, hoort des Heeren Woord!*

Het oordeel bleef over Achaz en zijn volk niet uit. Pekah van Israël en Rezin van Damascus trokken in bondgenootschap tegen Achaz op. Zij dachten hem van de troon te stoten en het land onder zich verdelen. Van Achaz leger sneuvelden 120.000 mannen op het slagveld; 200.000 vrouwen en kinderen werden gevangen genomen. Was het wonder,

dat het hart van Achaz en diens Godvergeten volk zich bewoog, gelijk de bomen des wouds bewogen worden van de wind?

In die hachelijke toestand gedacht de Heere echter aan Zijn verbond en aan het overblijfsel Zijner erfenis. Hij zond Jesaja tot Achaz. De profeet moest zijn zoon Schear-Jaschub meenemen. De naam Schear-Jaschub ziet op de behoud, op de bekering van het overblijfsel. Jesaja had dus een goede boodschap. Hij had te spreken in de Naam des Heeren van van het volk behoud. Reeds de tegenwoordigheid van Jesaja's zoon is daarvan bewijs. Hoor het Woord des Heeren tot Achaz: "Wacht u en zijt gerust, vrees niet en uw hart worde niet week, vanwege die twee staarten dezer rokende vuurbranden." De machtige vijanden, Rezin en Pekah, zijn niet meer dan rokende vuurbranden. De vlam is er uit. Het is met hen afgedaan. Zij zullen over Juda niet heersen. "Het zal niet bestaan en het zal niet geschieden."

Het hart van Achaz had in duizend stukken moeten breken bij zulk een boodschap, en dat aan hem, die zich het oordeel der verdelging zozeer waardig gemaakt had door zijn gruwelijke zonden. Maar zijn hart breekt niet. Zelfs niet, als de Heere zo laag afdaalt, dat Hij, Die niet liegen kan, Zijn Woord door een teken wil bevestigen, hetzij beneden in de diepte, hetzij boven in de hoogte. Achaz kan het teken eisen, dat hij begeert en God zal dat teken geven. Hoe groot zijn Gods bemoeienissen met die goddeloze koning! Maar Achaz wil van God niet weten. Hij gelooft niet in Zijn macht, noch in Zijn genade. Hij heeft zich van andere hulp voorzien. Op Assur is zijn hoop gevestigd. Voor het goud niet alleen van zijn eigen huis, maar ook van het huis des Heeren, kocht zich Achaz de hulp van Tiglath-Pileser. Deze zou verlossing brengen. Waarmede bemoeide zich Jesaja? Wat betekende het geroep van Jehovah's hulp! Weg er mee. Huichelend, onwaarachtig zegt Achaz: "Ik zal het niet eisen, en ik zal de Heere niet verzoeken." Inderdaad bedoelde Achaz: "Ik wil van God af; ik wil met Hem in generlei gemeenschap staan." Hij koos zijn eigen weg, buiten God om; zichzelf en zijn volk ten verderve. Want juist van de Assyriër dreigde het gevaar voor Juda en Tiglath-Pileser benauwde dan ook Achaz en sterkte hem niet, al vernietigde hij Rezins rijk en al brak hij de macht van Pekah. In bruut ongeloof keerde zich Achaz af van God en verwierp hij Diens Woord. Ontroerd over zulk een verharding, roept Jesaja uit: "Is het ulieden te weinig, dat gij de mensen moede maakt, dat gij ook mijnen God moede maakt?" God zal de betoning Zijner goedertierenheid moede worden en Zijn oordelen over de goddelozen uitstorten. Echter zal ook de schrikkelijke ongerechtigheid van en de vreselijke verwerping van ongeloof door Achaz Gods genade in Christus voor Zijn uitverkorenen niet te niet doen. Achaz valt er buiten. Maar de Heere Zelf zal een teken geven van Zijn eeuwig en soeverein welbehagen tot behoud van Zijn volk: "Zie, een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren en Zijn naam Immanuël heten." Hij zal gezet worden tot een val en tot een opstanding van velen in Israël. Tot een val van Achaz en van allen, die met hem Gods Woord verachten en van de Heere zich afkeren door hun ongeloof.

Hoe menigeen verwerpt, gelijk Achaz deed, stout Gods Woord. Welke brede scharen keren God de rug toe en weigeren Hem te erkennen als de enige, waarachtige God, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft. O, vreest u voor dezulken. Hun einde komt; hun ondergang is nabij. Het Woord des Heeren bestaat echter in der eeuwigheid. Het is het levend en eeuwigblijvend Woord van God. Aan dat Woord binde de Heere jong en oud; dat rijkdom noch wereldwijsheid ons ooit van Gods Woord aftrekke! Laat ons de uitspraak van dat Woord toch afdoende zijn. Verwerpt met beslistheid alles wat met dat Woord strijdt. Geeft uw verstand er onder gevangen en tart alle bespotting der wereld,

opdat in de brede stroom van driest ongeloof wij en onze kinderen niet worden meegevoerd.

Maar in Achaz is ons ook getekend de staat, waarin wij allen van nature verkeren. Wij zijn in een staat van ongeloof. Het ongeloof heerst over ons, ook al belijden wij de Waarheid en begeven wij ons getrouw ter kerk. Hoe groot dit is, het verandert de staat van ons natuurlijk hart niet. In die staat missen wij het waar geloof in God en Christus. Adam geloofde satan en stelde God tot een leugenaar. Satan sprak: "Gij zult niet sterven." God zei: 'ren dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven." En de mens geloofde satans woord en verwierp het woord des Heeren. Wij zijn kinderen Adams; wij dragen diens gelijkenis; wij zijn in zulk een staat van ongeloof, dat in het diepst van ons hart Gods Woord ons leugen en satans woord ons waarheid is. De nodigheden van het Evangelie stuiten op de hardheid van ons hart af; de bedreigingen van de eeuwige dood schudden wij van ons, gelijk een hond het water van zich schudt. Hoe groot Gods bemoeienissen ook met ons zijn; hoe laag Hij nederdaalt, ons hart breekt er zomin onder, als het hart van Achaz brak. Wij gaan voort op onze weg en stellen de leugen tot onze toevlucht.

O, schrikkelijke misleiding van allen, die zich er mee troosten, dat zij geloven en Jezus aannemen, zonder dat zij er kennis van dragen, dat de Heere hen rukte uit de staat van het ongeloof. Daaruit wordt Gods volk verlost. Wel blijft het ongeloof dat volk bekampen en neemt het soms de ziel gevangen, gelijk Thomas in de strikken van het ongeloof gevangen werd, maar nimmer zal dat volk weder in die staat terugvallen, waarin een mens van nature verkeert. De Heere mocht ons overreden van het schrikkelijke van zulk een staat. Achaz stelde Hij ons ten voorbeeld van het gruwelijk ongeloof, dat ons verhindert tot Christus te komen en Zijn Woord recht te horen. Dat Woord zal ons zijn een reuk des doods ten dode.

O, mijn onbekeerde lezer, mocht de Heere ons uit de staat der ellende rukken, terwijl het heden voor ons genaamd wordt. Nog enkele dagen en wij gedenken weer dat het Woord des Heeren is vervuld en een maagd is zwanger geworden en een Zoon gebaard heeft, Wiens naam was Immanuël. Maar deze Immanuël zal tot een val zijn van velen. Wij moeten door een waarachtig geloof, dat een gave Gods is, Hem worden ingelijfd en aan Hem worden onderworpen. Zijn Woord is nog over ons. Zijn neerbuigende genade betuigt Hij ons. Zondaren zullen zalig worden. Vijanden zullen worden met God verzoend. Niemand is te slecht; niet één te goddeloos om door Hem behouden te worden. O, dat het voor u eens zulk een Kerstfeest mocht worden, dat door de kracht van Immanuël het ongeloof verbroken werd in onze harten en Zijn Woord een levendmakende kracht in ons verkreeg, opdat wij met God verzoend mochten worden door Hem, Wiens naam is Immanuël, dat is: God met ons. In de profetie van Immanuël ligt dus klaar een veroordeling van Achaz; een verwerping; een val van allen, die tegen Hem zich verhardden door hun ongeloof en aan wie de genade des geloofs naar Gods rechtvaardig oordeel onthouden wordt.

Anderzijds echter wordt Christus beloofd tot zaligheid van de gevallen, doch uitverkoren zondaar. Hij, Die waarachtig God is en blijft, Die was eer Hij kwam, werd mens. Hij is Immanuël, dat is: God met ons. Bij Zijne geboorte is Jesaja's woord vervuld. Het Evangelie van Mattheüs betuigt het ons [I: 22, 23]: "En dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden, hetgeen van de Heere gesproken is door de profeet, zeggende: Zie, een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren en gij zult Zijn naam heten Immanuël, hetwelk is overgezet zijnde: God met ons." Deze naam wijst er dus op dat de

Geborene in Bethlehems stal twee naturen heeft. Hij, Die in de kribbe neerligt is God en mens. Waarachtig God en waarachtig en rechtvaardig mens.

Hij heeft de ware menselijke natuur aangenomen. Waarachtig mens te zijn houdt deze beide zaken in, dat Hij ziel en lichaam aannam en dat Hij behoorde naar Zijn mensheid tot het geslacht van Adam. Zonder beide ziel en lichaam te hebben, zou Hij toch geen waar mens zijn. God heeft de mens met ziel en lichaam geschapen en elk mens, hetzij zwarte of blanke, heeft beide ziel en lichaam. Maar ook moest Christus de ware menselijke natuur aannemen uit de mensen. "Zie, een maagd zal zwanger worden en zij zal een Zoon baren." De Heere heeft Zijn menselijke natuur niet meegebracht uit de hemel. Geen nieuwe menselijke natuur is voor Hem door God geformeerd. Hij is niet door Maria heengegaan gelijk water loopt door een goot. Dan was Hij niet het vlees en bloed van Maria en dus niet mens uit de mensen. En dat juist houdt het in dat Christus waarachtig mens geworden is, dat Hij behoort tot ons menselijk geslacht, ontvangen in het lichaam der gelukzalige maagd Maria, door de kracht van de Heilige Geest, zonder des mans toedoen. "Daarom belijden wij [tegen de ketterij der wederdopers, die loochenen dat Christus menselijk vlees van Zijn moeder aangenomen heeft] dat Hij een vrucht der lendenen Davids is, naar het vlees; geworden uit het zaad Davids naar het vlees; een vrucht des buiks van Maria; geworden uit een vrouw; een spruit Davids; een scheut uit de wortel van Jesse; gesproten uit het geslacht van Juda; afkomstig van de Joden naar het vlees; uit het zaad Abrahams, aangezien Hij aangenomen heeft het zaad Abrahams, en is Zijn broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde." [Ned. Gel. Belijdenis, Artikel 18].

Waarachtig mens dus is Christus geworden, met ziel en lichaam, behorende tot het geslacht Adams. En toch buiten de toerekening van Adams zonde. Hij is rechtvaardig mens, dat wil zeggen, zonder zonde; zonder erf - en zonder dadelijke zonde. Alzo is Hij in der waarheid Immanuël, dat is: God met ons. Hij moest waarachtig God zijn. Geen bloot schepsel was in staat de last van Gods eeuwige toorn tegen de zonde te dragen en anderen daarvan te verlossen. Was de Middelaar alleenlijk rechtvaardig mens, Hij had eeuwig moeten lijden; nooit was het recht van God voldaan geworden; nooit de schuld afbetaald, noch de kwitantie van voldoening gegeven. Nee, een bloot schepsel kon niet verlossen. In een kortstondig lijden moest de eeuwige straf worden weggenomen en dat vermocht Hij alleen, Die waarachtig en eeuwig God is. Hij schonk aan Zijn lijden en sterven een eeuwige waardij. Zo groot is de verlossing der uitverkorenen, dat God alleen die vermocht te werken. De zondaar wordt door God met God verzoend. Immanuël vermocht dit werk te volbrengen. Hij is des Vaders Knecht, om Zijn wil te doen in het zaligmaken van Zijn volk. Daarenboven heeft Hij door Zijn Godheid de aangenomen menselijke natuur ondersteund, dat deze de toorn Gods doordragen kon, en niet bezweek al werd Zijn zweet als grote druppelen bloed, die op de aarde afliepen. De drinkbeker heeft Hij tot de laatste druppel gedronken; tot Hij heeft uitgeroepen: "Het is volbracht." Daartoe moest Hij waarachtig God zijn.

Als God echter kon Hij niet lijden en sterven. Hij moest mitsdien ook mens zijn. De menselijke natuur moest Hij aannemen, ook omdat Gods gerechtigheid vorderde, dat die natuur voor de zonde betaalde, die de zonde bedreven heeft. Aan geen ander schepsel kon God de zonde straffen. Alleen zulk een Middelaar kon verlossen, Die beide naturen verenigde tot de eenheid van Zijn Persoon. De menselijke natuur moest mitsdien in de allernauwste vereniging met de Godheid gebracht. Daarom moest Deze zonder zonde zijn. Ook zou, indien Hij zonde gehad had, deze Middelaar voor anderen niet kunnen betalen. Hij zou voor Zichzelf hebben moeten lijden.

Het kan dan ook voor ieder klaar zijn, dat alleen Immanuël "God met ons", de verlossing van gevallen zondaren kon teweegbrengen. Hij vermocht aan Gods recht te voldoen, de wet van haar vloek te ontwapenen; satans kop te vertreden; de zonde te ontkrachten, in één woord: verlossing teweeg te brengen. Deze Immanuël is geboren in Bethlehems stal. Hij ligt als Kindeke neder in doeken gewonden, in de kribbe. Hij is tevens "God uit God; Licht uit Licht; waarachtig God uit waarachtig God." De Vader roept het van de hemel: "Deze is Mijn geliefde Zoon." Hij Zelf getuigt het bij herhaling, dat Hij de Zoon van God is. En de Heilige Geest heeft het beschreven, beide in het Oude en Nieuwe Testament: "Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven." Er blijft geen twijfel. De Drieëenige God, Vader, Zoon en Heilige Geest hebben het betuigd, dat Hij is Gods eeuwige, eigen en natuurlijke Zoon.

O, onbevattelijk wonder, God geopenbaard in het vlees. Hij de God der goden, geboren uit Maria; Hij, de Heere der heren ligt neder in een kribbe. Een maagd is zwanger geworden en zij baarde haar eerstgeboren Zoon. De profetie is vervuld. God heeft ze vervuld. Zelfs de machtigsten der aarde hebben tot die vervulling moeten dienen. Een gebod is uitgegaan van keizer Augustus, dat geheel de wereld beschreven zou worden. En dat gebod dwingt de zwangere maagd op te trekken van het in het noorden des lands gelegen Nazareth, naar Bethlehem, de stad Davids. Door dat gebod staat het in de rollen van Israëls geslacht opgetekend: "Maria, uit den zaden Davids en uit haar Davids grote Zoon, Immanuël."

Zie, in de kribbe, in een beestenstal, de Verlosser der uitverkorenen. Buiten Hem is er geen behoud. Voorwaar, die Christus mist, mist alles wat ter zaligheid nodig is. Onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijke kleed; onze boetedoeningen kunnen Gods recht niet voldoen; onze tranen, gebeden, bevindingen, zijn geen grond om op te steunen. Wij moeten een Borg voor onze schuld hebben. En die Borg is alleen Immanuël. Hij behoudt van het verderf. In Hem is het vermogen de grootste der zondaren te verlossen. Wie nooit door het geloof Hem leerde kennen zal eenmaal de straf zijner ongerechtigheden dragen.

O, ik bid u, handel niet lichtvaardiglijk met onze ziel. Het gaat op de eeuwigheid aan. Nog een weinig tijds en wij staan voor de poorten des doods. En zo wij dan geen deel aan Christus hebben, wat zal ons dan kunnen redden. Over al het onze zal het oordeel worden geveld: Te licht bevonden. Te laat! Voor eeuwig te laat! Zullen de ogen van hen opengaan, die zich verlieten op de zandgronden buiten Christus, en wier harten voor Hem gesloten bleven, gelijk de herberg in Bethlehem gesloten werd voor Hem.

O, onbekeerde kerstfeestvierder, opene God uw ogen. Bereide de Heere plaats voor Zichzelf in u. Worde het nog eens kerstfeest voor u. Gij zijt nog in het heden der genade. Het is nog de welaangename tijd, de dag der zaligheid. Dat uw hart geopend werd voor Immanuël. Hij herstelt Zijn volk in Gods gemeenschap, en behoudt het van het eeuwig verderf. Hoe groot de zonden Zijns volks zijn, voor Hem zijn ze niet te groot. De kloof, die in Adams val geslagen is, heeft Hij geheeld. Zijn Naam is Immanuël: God met ons. Hij is Immanuël. En Zijn werk is het werk van Immanuël, namelijk in Gods gemeenschap herstellen.

Dat werk verheerlijkt Hij in Zijn uitverkorenen. In het stondeke van Zijns welbehagen rukt Hij hen uit het verderf der zonde en stelt Hij hen in een verzoende betrekking met God. En Hij leert hen verstaan uit welke grote nood en dood zij zijn verlost door Hem.

Hij ontdekt hen aan de breuk, die door de zonde is geslagen, en doet hen gevoelen de toorn Gods, die op hen rust, en op hen rechtvaardig eeuwig branden moest. De banden des doods en de angsten der hel treffen hen. Hun nachten brengen zij door met klagen. O, er is geen uitkomst! Waar hun ziel zich keert er is geen verlossing. De bloedwreker jaagt

hen dag en nacht. Hun verkwikking is in droefenis. Er is geen rust. De schuld moet betaald en zij hebben geen kwadrant-penning. Zij worden ten einde raad. Hun ziel bezwijkt. Is er dan geen uitkomst voor dat volk? Gewis, er is hulp besteld bij een Held, Die verlossen kan. In die kloof tussen God en u, volk, stond eens Immanuël. Hij heeft de scheiding weggenomen. O, dat uw oog eens geopend werd voor Hem, Die neerlag in de kribbe. Hij is Immanuël. Komt gij bedrukten, door onweder voortgedrevenen, ongetroosten; de Heere zal uw stenen gans sierlijk leggen en u op saffieren grondvesten. Och, of het u gegeven werd tot Immanuël te vluchten bij wie uitkomsten zijn zelfs tegen de dood.

O, staat toch niet van verre. Wordt het omzwerven buiten Hem toch moede. Werd Hij u dierbaar; mocht gij in Hem zien wat alleen behouden kan; schonk Hij u Zijn beloften; zie, een maagd is zwanger geworden. Zij heeft een Zoon gebaard. De profetie is vervuld. Kerstfeest is het feest der vervulling. Zo moge het ook u worden, in de dadelijke toeëigening van Christus door het geloof, opdat de scheiding worde weggenomen, welke gij steeds in uw ziel nog gevoelt. De schuld is voldaan. Hoe lang nog zal uw ziel onder de donder van Sinai verkeren? Hoe lang nog zal het ongeloof u binden? Door Immanuël mocht gij ingaan in Gods zalige gemeenschap; met God verzoend en de aanneming tot kinderen verkrijgende.

De Heere wekke u op om van Immanuël te getuigen, en van Zijn verlossing te zingen, Hem ere gevend. De herders maakten alom bekend het woord, dat hun van dit Kindeke gezegd was. Verlevendige de Heere onze harten, volk van Immanuël om alzo van dit Kindeke te getuigen.

Trekken donkere wolken over onze ziel heen; zijn er verbergingen des Heeren om der zonde wil; de getrouwe Immanuël doe ons bij vernieuwing des Vaders aangezicht aanschouwen. Zijn aangezicht heeft vrolijkheid en licht voor de oprechten van hart. *Heft uw hoofden op, gij poorten! Ja heft op, gij eeuwige deuren!* De deuren onzer harten worde geopend, opdat de Koning der ere inga. Hij verheuge onze harten en verheffe Zich in de bediening Zijner genade in ons. Hij is Immanuël: *God met ons.*

7. HET WONDER VAN IMMANUEL

Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst. Jesaja 9: 5.

Wij zullen kerstfeest vieren onder zeer bange omstandigheden. De oorlog woedt te land en te water; in de lucht en van onder de oppervlakte der zee. De hoge vlucht der wetenschap en van de uitvindingen heeft zich in dienst gesteld van de krijg, tot het ging ten koste van duizenden mensen, die voor de eeuwigheid geschapen zijn, in de kortst mogelijke tijd vernietigen van de machtigste legerscharen en het vernielen niet alleen van steden en dorpen maar ook van de allereerste levensbehoeften van mens en beest, tot de volkeren in de put van nameloze ellende verzinken.

De groten der aarde grijpen naar steeds verder uitbreiding van hun macht en gebied. In naijver op elkander verblind; door vrees voor elkanders groeiende macht aangegrepen, leggen zij het op elkanders ondergang toe. In plaats dat de protestantse volken elkander

zoeken tot bewaring van de overblijfselen van de Reformatie, gaan zij een strijd tegen elkander aan op leven en dood. En God heeft hen aan de dwaasheid van hun hart overgegeven gelijk eens de inwoners van Sichem, toen er vuur uitging van Abimelech en de burgers van Sichem verteerde en het huis van Milo; en vuur uitging van de burgers van Sichem en van het huis van Milo en Abimelech verteerde. Nog een weinig en de wereld is voor de tweede maal in een kwart eeuw weer één oorlogstoneel.

En te midden van al de vreselijke verwoestingen van de oorlog klinkt de stem uit Bethlehems velden: "Vrede op aarde." Welk een tegenstelling!

Maar wie kan nu nog aan zulk een boodschap geloven? Vier kerstfeest met een kerstboom zonder wortel en versierd met wat lichtjes en geschenken, dat kan nog, maar spreek toch niet langer van de geboren Vredevorst. Sinds het Kerstwonder geschiedde is het eeuw na eeuw er verre van geweest, dat vrede op aarde heersen zou. Oorlogen, pestilentiën, hongersnoden, moeite en verdriet zijn van de wereld niet weggenomen. Onnoemelijk is het leed, dat doorstaan wordt. Het ganse schepsel zucht, ook onder alle werelds gejoel en vreugde bedrijf, dat geen verlossing brengen en geen voldoening schenken kan.

En toch, hoewel de wereld met al haar goed en vreugd geen verlossing brengen kan, toch keert zij zich van Christus af, zoekend alleen aardse vrede en weigerend de vrede met God. Voorwaar, de wereld gaat door bange weeën heen, de dag des oordeels tegemoet. Het aardrijk is om der zonde wil vervloekt en die vloek is niet weg te nemen door enig schepsel. Eens zal de wereld in vuur en vlam worden gezet door de komst van de Man, door wie God haar oordelen zal. Dan zal er komen een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid woont. Maar tot zolang woont en werkt de ongerechtigheid en zal God twisten met de inwoners der wereld; en zullen de rode en zwarte en vale paarden van oorlog en hongersnoden en dood rijden.

Maar juist te midden van en in scherp contrast met die nameloze ellende en schrikkelijke woelingen op de wereld klinkt het kerstgeroep uit Bethlehem: "Vrede op aarde." Want de geboren Immanuël is gekomen om een vrede te verwerven, die alle verstand te boven gaat. Het is geen vrede van deze wereld. Zijn vrede gaat verre uit boven al wat wereld is en wordt van haar gekend noch verstaan. Al bulderde het kanon over geheel de aarde; al vochten alle natiën met een elkander verterende woede, de vrede, door de engel bezongen, blijft voor het volk van God. Die vrede is het wonder van Gods genade; vrucht van de verzoening van de zonden; gunsten te midden van zonden en ellenden. De wereld mag spotten en Christus miskennen en Zijn werk loochenen, doch er is een volk, dat de vrede Gods in het hart ervaren mag, die de vrucht is van Hem, Die geboren werd in Bethlehems stal. O, werd het zo kerstfeest voor ons! Wij zouden uitroepen:

*Het is een wonder in onz' ogen,
Wij zien het, maar doorgronden 't niet.*

Van het wonder van Immanuël wilde ik nu thans gaan spreken; van Hem van wie Jesaja 9: 5 reeds profeteerde:

'Men noemt Zijn Naam Wonderlijk.'

Dat woord heeft Jesaja door de Heilige Geest gesproken van Christus. Door Hem zal het volk, dat in duisternis wandelt een groot licht zien; degenen, die wonen in het land van de schaduwen des doods, over dezelve zal een licht schijnen. Hij is de overwinning der Zijnen, gelijk ten dage der Midianieten, die Gideon in de Naam des Heeren versloeg en de klederen in het bloed gewenteld en verbrand werden, tot een voedsel des vuurs. Hij is

het geboren Kind en tevens de gegeven Zoon; mens geworden en waarachtig God gebleven. *Zijn Naam is Wonderlijk*. Hij verscheen Manoach en als deze vroeg: "Wat is Uw Naam, opdat wij U vereren wanneer Uw Woord zal komen", antwoordde Hij: "Waarom vraagt gij dus naar Mijn Naam, Die is toch Wonderlijk." Jesaja heeft op Hem het oog. Men noemt Zijn Naam Wonderlijk.

Ja, Wonderlijk is Hij en wonderlijk de geboorte in Bethlehems stal. Deze Geborene is de Zoon van God; Eenswezens met de Vader en de Heilige Geest; van gelijke heerlijkheid met Hem; God uit God; Licht uit Licht; waarachtig God uit waarachtig God, te prijzen in der eeuwigheid. Het Kindeke in Bethlehems stal is het Woord; door Hetzelve zijn alle dingen gemaakt en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is. De volmaakte engelen bedekken hun aangezicht voor Hem en Hij ligt neder in de kribbe, in de gedaante geworden als een mens. Wie kan het vatten? Zijn Naam, dat is Hij Zelf, is Wonderlijk. Het gaat alle begrip des mensen te boven, dat God geopenbaard is in het vlees. Maar dit wonder is niet geschied om begrepen te worden. Het is voor wijzen en verstandigen verborgen en de kinderkens geopenbaard naar het welbehagen van de Vader. Door geen andere weg kan de vrede Gods op aarde verkregen dan door de dood van de Zoon van God. De zondaar moet door God met God worden verzoend. Zé groot is het werk, dat moest gewrocht om een gevallen Adamskind dat met God in oorlog staat, de vrede te verwerven, dat hemel en aarde met al hun bewoners daartoe niet in staat waren. Een eeuwige voldoening moet aan het geschonden recht Gods gegeven; de volle toorn Gods tegen de zonde gedragen worden om de weg van welbehagen te openen en Zijn liefde en barmhartigheid in zondaren te kunnen uitstorten. Satans kop moest vermorzeld en de zonde van haar verdoemende heerschappij-voerende kracht worden beroofd, om ten eeuwige verderve in hun macht gebondener vrij te maken. De verlossing van verloren zondaren ging aller schepselen macht te boven. Niemand was waardig het Boek van Gods eeuwige raad te nemen en zijn zegelen te verbreken, dan alleen het Lam, dat geslacht is van de grondlegging der wereld.

O, wonder van des Vaders eeuwige liefde. Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enig geboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. In deze weg zal God verheerlijkt worden en de zaligheid der uitverkorenen, wier namen zijn geschreven in het Boek des Levens, om door de diepte van de val heen, met behoud van al Gods deugden, eeuwig Zijn lof te zingen. Men noemt Zijn Naam Wonderlijk, want in Hem is het eeuwig welbehagen, waarvan de engelen gezongen hebben en waarvan het volk zingen zal, dat de gegevene van de Vader door het geloof mag leren kennen: *Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen*.

Zouden zij Zijn Naam niet Wonderlijk noemen? In de kribbe ligt de Zoon van God in ons vlees. Hij is één onzer geworden. Nauwelijks zal bestaan een vriend voor een vriend te sterven, maar Christus bevestigt Zijn volk dat Hij voor hen gestorven is toen zij nog vijanden waren. En Hij is gekomen om te sterven. Dit ligt reeds in Zijn arme geboorte. Hij, Die rijk was, is arm geworden, om door Zijn armoede hen rijk te maken, die schuldig zijn tot het oordeel van de eeuwige dood. Wie ooit iets van de eeuwige liefde van Christus smaakte, moet Zijn Naam Wonderlijk noemen. God de Zoon gaf Zichzelf, opdat vijanden worden met God verzoend. In aller eeuwen eeuwigheid zal Gods kerk deze geboren Sions Koning prijzen. En hoe zal zij Hem eren? Als de waarachtige God; bovenal te prijzen in der eeuwigheid. Zo aanbaden de herders het Kindeke in de kribbe en zo leert Gods volk Hem eren.

Van nature kennen wij Hem niet, zomin als de Joden in wier midden Hij Zijn Goddelijke majesteit toonde van achter het voorhangsel Zijner vernedering, in Zijn leer en in Zijn wonderen. Maar zij verwierpen Hem, zo menigmaal als Hij getuigde de Zoon van God te zijn. Hoe godsdienstig wij ook zijn mogen; hoe gereformeerd wij ons ook noemen: zo onze harten niet vernieuwd zijn door Gods genade, blijft het wonder voor ons verborgen, in Bethlehem gewrocht. Maar het aan zijn diepe ellendestaat ontdekte, gans verloren volk, zal hij de geloofsaanschouwing van dit Kindeke keer op keer uitroepen: Zijn Naam is Wonderlijk. Hij is Gods Zoon; de Verwerver der zaligheid. Stervende zag Jacob op Hem, toen hij uitriep: "Op Uw zaligheid wacht ik, Heere."

Simeon nam het Kindeke in zijn armen en omhelsde door het geloof het wonder van de vleeswording des Zoons Gods, onder de uitroep: "Nu laat Gij Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw Woord, want mijne ogen hebben Uw zaligheid gezien." Ja werkelijk, het geloof ziet de Zoon van God, Persoonlijk Zich verenigd hebbende met onze menselijke natuur. O wonder aller wonderen. Hij is Immanuël: *God met ons*.

Zijn liefde is wonderlijk; zij gaat de liefde der vrouwen te boven. Die liefde verzoent vijanden met God en maakt de zielen dronken van hemelse vreugde. Wonderlijk, ja Wonderlijk is Zijn Naam.

Hij werd mens. Hij, de Zoon van God, is ons in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Hij was waarachtig mens, met ziel en lichaam; mens uit de mensen, behorende tot het geslacht Adams. Zouden wij niet met verwondering moeten worden aangedaan bij Bethlehems kribbe? Hier ligt de enige, waarachtige, volkomen Zaligmaker neder. Wij hebben in ziel en lichaam gezondigd en beide onderworpen aan de eeuwige dood. Maar zie hier de Gezalfde van de Vader in ziel en lichaam komend om in beide de straf te dragen en de toorn Gods weg te nemen. Op ons rust de zonde van Adams bondsbreuk; Zij wordt ons toegerekend. Maar zie hier Immanuël, uit Adams geslacht geboren, opdat op Hem de zonde voor Zijn uitverkorenen zal gewenteld, en zij van vloek en doem voor eeuwig worden verlost. Men noemt Zijn Naam Wonderlijk. Ja, Hij is Wonderlijk; de Borg; de Middelaar; de Schulddrager en Verzoener voor de Zijnen. Hij moest waarachtig God zijn, om een eeuwige waardij aan Zijn kortstondig lijden bij te zetten; maar ook Hij moest waarachtig mens zijn om te kunnen lijden en sterven en het oordeel Gods voor Zijn volk te dragen en weg te nemen. En als waarachtig mens is Hij geboren in Bethlehems stal. Wonderlijk, waarachtig God en waarachtig en rechtvaardig mens.

*Beminlijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven,
Ga al het schoon der mensen ver te boven.*

Wonderlijk is deze geboorte te meer, daar zij geschiedde uit een maagd. Het woord der profetie is vervuld geworden: "Zie een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren en gij zult Zijn naam Immanuël heten." Wat in haar was, is gewrocht door de Heilige Geest, opdat Hij het Heilige zijn zou, dat uit Maria werd geboren. Al Adams nakomelingen zijn in ongerechtigheid geboren en in zonde ontvangen. Niemand geeft een reine uit een onreine. Maar uit Maria is Hij geboren, Die zonde gekend noch gedaan heeft, omdat Hij ontvangen is van de Heilige Geest. Hij wrocht het wonderwerk in Maria en zij droeg de eeuwige Immanuël naar het vlees in haar schoot tot de dagen vervuld werden, dat zij baren zou en zij baarde haar eerstgeboren Zoon en wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe. Voorwaar: *Meer dan Abraham is hier*.

Wonderlijk is de Naam van Hem, Die naar de belofte Gods, uit het zaad van David te Bethlehem geboren is. In het hoge noorden des lands woonde een arme nakomeling van David, in het geringe Nazareth, dat in het Oude Testament niet eens wordt genoemd;

gelegen in het verachte Galilea. Uit het verachtste der verachte streek kwam Maria, de gezegende onder de vrouwen. In diepe vernedering is de Zoon van God ontvangen in ons vlees. O, niemand is te veracht naar de wereld, die in Hem geen verlossing zou kunnen krijgen. En door Zijn diepe vernedering mag Gods volk wel zingen: *Wie mij veracht, God wou mij niet verachten.*

Echter niet in Nazareth, maar in Bethlehem moest de Messias geboren worden, gelijk Micha had geprofeteerd: "En gij, Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen, Die een heerser zal zijn in Israël en Wiens uitgangen zijn van ouds van de dagen der eeuwigheid."

In Bethlehems geslachtsregisters moest vereeuwigd worden, dat Christus uit Davids zaad was naar het vlees. Al sloeg niemand ter wereld er acht op dat Nazareth onder zijn bewoners een telg van de koningsstam telde, thans zouden de geslachtsregisters in Davids stad het aantekenen, tot verzegeling daarvan, dat God waarachtig is en geen van Zijn woorden op de aarde vallen zal.

Doch hoe zou de arme Maria, en dan nog wel onder zulke omstandigheden als deze verkeerde, de grote en bezwerkelijke reis van het noorden naar het zuiden des lands ondernemen? Heeft zij zelf daartoe besloten, om iets bij te dragen tot vervulling van Gods beloften? Nee, o nee! God vervult Zijn beloften Zelf, met uitsluiting van de medewerking Zijns volks. Lees geheel de Bijbel door en u zult het vinden, dat elke belofte is vervuld, door de weg van onmogelijkheid van 's mensenkant en met vernietiging van alle mensenhulp. Gods volk moet de belofte niet alleen van de Heere ontvangen, maar ook de vervulling van Hem verkrijgen, op Zijn tijd en naar Zijn welbehagen. Tot die vervulling dragen zij niet één zucht, niet één traan bij. Zij vallen er buiten en God wordt in hen verheerlijkt door Zijn eigen werk. Dit doet hen menigmaal vrezen, als zouden Gods beloften haar vervulling missen. Maar de dag komt, dat de Heere vervult wat Hij beloofd heeft. Dan zullen ze Zijn Naam prijzen en uitroepen: die Naam is Wonderlijk. Maria trok niet eigener beweging op naar Bethlehem. Wonderlijk handelde de Heere ook in deze. Er ging toch een gebod uit van de keizer Augustus, dat de gehele wereld beschreven zou worden, en door dit gebod dwingt de machtige wereld-despoot Maria, om naar de stad Davids te gaan, om beschreven te worden. Zij is waarschijnlijk een erfdochter, die op haar eigen naam ingeschreven moet worden. Daarom is het niet voldoende, dat Jozef opgaat naar Bethlehem, maar moet zij mee optrekken.

Wonderlijk toch, de wegen des Heeren! De keizer denkt niet aan de belofte Gods die thans vervuld moet worden; voor hem is die verborgen. Hij wil de volkeren, over wie hij de scepter zwaait, tellen en hun vermogens schatten. Nieuwe belastingen kan hij dan berekenen en op leggen en nieuwe legerscharen kan hij vormen tot bevestiging en vermeerdering van zijn macht. Daartoe gaat dit gebod van hem uit. Het brengt beroering in geheel de wereld; murmurerend zullen de volkeren zich de overheersing van deze geweldenaar slechts onderwerpen. De uitvoering van dit keizerlijk gebod heeft zelfs eerst later plaats gevonden, toen Cyrenius over Syrië stadhouder was. Maar dat toont slechts te klaarder, dat Gods besturing over dit gebod ging. Wat er van die beschrijving over de gehele wereld terecht komt voor Augustus, is niet de eerste vraag Dit gebod moest zijn werk doen, opdat Gods raad moest volbracht worden aangaande de geboorte van Immanuël in Bethlehem.

God regeert. Hij stelt de machtigen der aarde, zelfs satan met al diens woeden, dienstbaar aan Zijn wil, tot vervulling van Zijn beloften. O, wonderdoend God! *Alle dingen zullen medewerken ten goede, dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn.* De hardste

bevelen der overheden, zal God besturen ten nutte van Zijn volk. Al ware het volle geheim voor Maria nog verborgen, zij werd genoodzaakt naar Bethlehem te reizen, opdat daar hare dagen vervuld werden, dat zij baren zoude. Nee, dat was geen toeval. Het alles is van God bestuurd, naar Zijn onveranderlijke raad en naar de gegeven beloften, die haar vervulling niet konden missen. En in deze wonderlijke besturing en heerschappij Gods over de wereldmonarch ligt nu het onderpand voor al Gods volk van de regering des Heeren Heeren ten goede van al Zijn uitverkorenen.

*Hoe donker ooit Gods weg moog wezen,
Hij ziet in gunst op die Hem vrezen.*

Hij zal alle wegen doen uitlopen op Christus tot verheerlijking van Zijn wonderlijke Naam. Door bange wereldweeën heen, gaat Gods kerk haar heerlijkheid met Christus tegemoet. Het gebod van de keizer mocht de wereld beroeren, het deed ook Maria optrekken naar Bethlehem, opdat daar, naar Gods belofte, de Messias zou voortgebracht, opdat in de stad Davids het eeuwig pardon van de hemel zou klinken voor doemwaardige zondaren. En welke beroeringen en oorlogen en verdere wereldweeën de bevelen van keizers en koningen ook over de wereld brengen, al deze bevelen zijn slechts dienstbaar aan de vervulling van het eeuwig heil der uitverkorenen in Christus.

O, het mocht Gods volk in deze bange oorlogsdagen wel bemoedigen. Zie over de oorlog heen! Deze beroere ons niet al te zeer; zelfs niet, al werd Nederland in de krijg betrokken; God zou aan ons geen onrecht doen. Maar ook al verschoonde Zijn hand ons niet langer; al woedde zelfs op onze erve de krijg en al zouden onze akkers worden plat getreden en onze zonen naar het slagveld gevoerd, dan nog, te midden van de onbeschrijflijkste ellende, worde uw hart, o volk van God, niet ontroerd. De Heere bestuurt het alles u ten goede en tot verheerlijking van Zijn Naam in Christus. Laat satan woeden en op uw ziel aanvallen; de wereld in de zonde u benauwen, God staat boven het bruisen der wateren! *Gij zult Zijn Naam Wonderlijk noemen*, want Hij handelt wonderlijk en niet één van Zijn woorden zal op de aarde vallen.

Wonderlijk is Hij in de vervulling van Zijn beloften. In Bethlehem treden al die beloften in vervulling in Hem, in wie deze ja en amen zijn, Gode tot heerlijkheid. Zelf heeft de Heere eerst de belofte aangaande Christus van de hemel afgekondigd, en daarna honderdvoudig herhaald door Zijn knechten, de profeten. Steeds nauwkeuriger werd Zijn geboorte bepaald. In de moederbelofte heette Hij het zaad der vrouw en is geheel het menselijk geslacht aangewezen, waartoe Hij zal behoren. In de zondvloed beperkt zich de belofte tot Sem en vallen twee-derden, namelijk de geslachten van Jafeth en Cham af. Weldra wordt Abraham alleen geroepen en uit zijn zaad de Messias bepaald. Eén der twaalf stammen Israëls wordt door de stervende Jacob aangewezen, als drager der belofte en uit Juda is David en uit geheel Kanaki Bethlehem door de profetie vermeld om de Christus Gods te ontvangen.

Wonderlijk zal de Naam genoemd worden van het Kind dat geboren; van de Zoon, Die gegeven wordt. Wonderlijk vanwege de vervulling der beloften. Daarin is een steeds klaarder aanwijzing van de Christus en Zijn komst. Zie, zo wil God Zijn volk door de beloften leiden. Let er op, of zij u gedurig meer Christus openbaren in Zijn gezegende Middelaarsbediening. Hij is de grote inhoud der beloften en al dezen lopen op Hem uit. God spreekt na Zijn beloften tot Zijn volk niet in het duister. Er zijn mensen, die de ene belofte na de andere zich toeëigenen, zonder echter de minste kennis van de inhoud, noch ook maar iets van Christus te zien. Maar als de Heere de belofte van Zijn Woord Zijn volk toeëigent, ontdekt hij Christus en wanneer Hij de beloften vernieuwt en vermeerdert

voert Hij de Zijnen temeer tot Christus, Die in steeds schoner glans de Zijnen verschijnt, om in het einde geboren te worden naar de beloften. En in dit alles handelt de Heere wonderlijk. Hij maakt de vervulling der beloften een wonder, waarvan Gods kerk eeuwig zal zingen.

O, zo mochten de hopen op des Heeren toezegging de kersttijd van Gods wonderen zingen. Van het wonder, dat hun ziel gered werd van de dood en met God verzoend, door Hem, Die als het vrouwenzaad geboren werd te Bethlehem. Hem hebben Adam en Eva; Abel en Seth; Enos en Henoch; Lamech en Noach door het geloof omhelsd. Abraham heeft met verheuging Zijn dag gezien. Jacob is in Hem gerechtvaardigd en door Hem overwinnaar geworden aan de Jabbok. Al de ceremoniën van Israël wezen op Hem. Melchizédek, schaduwde Hem af, als Priester-Koning. In David werd Zijn zegepralende heerschappij vertoond; in Salomo Zijn eeuwige heerlijkheid. Hij is gedragen in de lendenen van Israël en door de diepste wegen heen gekomen ter bestemde plaatse, om de zonden van Zijn volk weg te nemen en een eeuwige vrede te schenken tussen een vertoornd God en de uitverkorenen, doch doemwaardige zondaar. Het kerstfeest is het feest der vervulling van het beloofde vrouwenzaad.

O, dat Gods volk Zijn Naam Wonderlijk noeme en in Hem rust vinde. Zou hun ziel Hem niet zoeken, om alles in Hem te hebben, wat hun tot vrede dient?

Wonderlijk zal men Zijn Naam noemen, Die geboren werd in een stal. Die in doeken werd gewonden en nedergelegd in de kribbe. Hij, de God der goden; de Heere der heren; de gezalfde Koning over Sion, de berg van Gods heiligheid, Hij werd geboren in de diepste vernedering en armoede.

Geen paleis ware te bouwen, waardig om Hem te ontvangen; en zie, Hij is gekomen in een beestenstal. Geen plaats was voor Hem in de herberg. Daar was plaats voor ieder, maar niet voor Hem. Zo is het nog in geheel de wereld; en zo is het ook in onze harten van nature. Voor de enige en waarachtige Zaligmaker is daar geen plaats. Wij zijn vol van wat de wereld biedt; vol van zonden en zorgen. Maar voor Christus zijn de deuren van ons hart gesloten. Maar Hij bereidt Zichzelf een plaats voor Zijn komst, naar de rijkdom Zijner genade.

Wonderlijk is Zijn Naam. In een beestenstal; in een kribbe ligt de Zoon van God neder in ons vlees. Wonderlijke tegenstelling; de Hemelkoning in een kribbe! Arm, ja armer kon het niet. Hij, Die rijk was, is arm geworden, opdat Hij Zijn volk eeuwig rijk maken zou. Hij is gekomen in de plaats van Zijn arme volk. Zij zijn schuldenaren voor God; beladen met erf- en dadelijke zonden, schuldenaren tot de eeuwige dood en zij hebben geen kwadrantpenning om te betalen. Hun gerechtigheden zijn zelfs verfoeilijk voor God, als een wegwerpelijk kleed. Maar Christus ging in hun plaats in en werd arm; Hij kwam, beladen met hun schuld en belast met hun zonden, dát is Zijn armoede. Uit eeuwige liefde legde Hij Zijn heerlijkheid af, hoewel Hij waarachtig en eeuwig en volheerlijk God was en bleef, maar Hij verborg Zijn heerlijkheid achter het voorhangsel van Zijn menselijke natuur en werd arm, om al de schuld der Zijnen eeuwig weg te nemen en hun zonden te werpen in een zee van vergetelheid. Daarom hebben de engelen gezongen: Ere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de mensen een welbehagen. Met behoud van Gods deugden zullen de uitverkorenen met God worden verzoend, Zijn Naam ter eeuwige ere.

Geheel het menselijk geslacht is in Adam verzonken tot de armoede, vervreemd van God en beladen met de schuld, waarop zij gevonnist zijn tot de eeuwige dood. Wij menen echter rijk en verrijkt te zijn en geen ding gebrek te hebben. Daarom is Christus de Jood een ergenis en de Griek een dwaasheid. De gehele wereld moge kerstfeest vieren met

een kerstboom en wereldvreugde, maar niemand wil in waarheid buigen voor de Geborene in een stal, tenzij God hem van zijn armoede overtuigt en de ogen opent voor zijn ellendestaat.

En zie, dat is nu Gods werk in Zijn volk. Hij zal Zich doen overblijven een ellendig en arm volk. Ellendig en arm vanwege de zonden tegen God begaan; ellendig en arm omdat niemand hun ziel redden kan van de dood en alles te kort schiet om hun schuld bij God te voldoen. Ellendig en arm wordt dat volk meer en meer, naarmate God de Heilige Geest hen aan zichzelf bekend maakt. Voor hun schuld hebben zij geen kwadrantpenning en tot hun heiligmaking geen krachten.

Maar o wonder! Christus kwam arm, in een beestenstal; in doeken gewonden; liggende in de kribbe! Hier is raad voor de armen van geest! Zijn Naam is Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst!

O, arme medereiziger naar de eeuwigheid, moge God uw ogen openen voor de staat uwer ellende. Menig kerstfeest hebt gij gevierd, maar gij weigerde om als een arme tot Christus te komen. Hoe lang nog? Is het de laatste maal misschien, dat het Kerstwonder u verkondigd is? Zal de arme Zaligmaker u straks verschijnen als de Leeuw uit Juda's stam, Die op u zal aanvallen als een leeuw die van jongen beroofd is en als een jonge leeuw, die brult tot zijn buit? Nog is het het heden der genade; nog de welaangename tijd; de dag der zaligheid. Moge de verkondiging van Hem, Wiens Naam Wonderlijk is, u dienen om u te overreden van uw ellendestaat, opdat gij door Zijn armoede rijk zoudt worden ter zaligheid.

8. WANT ER ZAL EEN RIJSJE VOORTKOMEN.

"Want er zal een rijkje voortkomen uit den afgehouden tronk van Isai." Jesaja 11: 1.

Met rasse schreden naderen we het einde van het jaar, en in het jaareinde ligt ons heuglijk Kerstfeest; het feest van de opgang van de Zon der gerechtigheid. Blijmoedig gaan we die tijd weer tegemoet. De wereldling bereidt zich soms zolang op zijn feestdagen voor, en zou dan de kerk des Heeren zich niet voorbereiden op de altijd nieuwe herdenking van Christus komst in het vlees? Zou met name de dienst des Woords naar die komst niet heenwijzen? Van oude dagen af, sinds de zesde eeuw, zijn de vier weken véér kerstmis, de adventsweken, dan ook gewijd aan de profetische voorzeggingen aangaande de geboorte van Christus. En ook wij bepalen onze aandacht bij de profetie, mocht het zijn, om straks in onze harten te horen weerklinken: "Ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal."

Voor al ook Jesaja's profetie is rijk aan voorzeggingen van Christus komst in het vlees, en het woord boven deze beschouwing geplaatst, is één van die profetieën. Want toch het Rijksje uit den afgehouden tronk van Isai en de Scheut uit zijn wortelen is de grote Davidszoon, voortgekomen, als Hij geboren werd in Bethlehems stal, voortgekomen uit den afgehouden tronk van Isai

Jesaja heeft tot Israël gesproken van de naderende onderdrukking door Assur. Vanwege zijn halsstarrige verlating Gods, zal Jacobs nageslacht gegeven worden in de hand van Sanherib. O, wat ellende zal die heiden over 's Heeren erfdeel brengen!

"Een ieder zal doorgaan, hard gedrukt en hongerig." Nachtelijke duisternis is het type van de nameloze ellende door de Assyriër aangebracht [8: 22] en door de Assyriër niet alleen.

"De Syriërs van voren en de Filistijnen van achteren, dat ze Israël opeten met volle mond." Het volk zal zijn als een voedsel des vuurs!

Maar toch, hoe diep Gods weg, ter tuchting Zijns volks ook was, naar het verderf overgeven zou Hij nooit. De vijand mocht de vernieling van Israël wensen, Jehovah zocht het behoud. Daartoe juist moest die zware verdrukking dienen; het was om van het volk behoud te doen; om de behoud uit de zonde, die ten verderve voerde, die de toorn Gods des Heeren verwekt, doch die nooit, nee nooit maken kan, dat het volk uit de liefde Gods valt.

Het wee komt over de Assyriër. De Heere zal thuis zoeken de vrucht van de grootsheid des harten van de koning van Assyrië en dan zal Jehovah Zich over Sion ontfermen. O, hoort de vertroosting van de God van menigvuldig ontfermen: "Vreest niet, gij Mijn volk, dat te Sion woont." De Heere zal de verlossing gebieden; eerst als schaduw doch ook dan reeds om en door Hem, Die straks komen zal als "het Rijsje uit den afgehouden tronk van kar

Eens was Isai's geslacht een boom, machtig als de cederen van Libanon. Was niet Jesse vader van David, de man naar Gods hart, wiens vingers door de Heere geleerd waren tot de krijg? En met David werd Isai's geslacht, weleer onder de kleinen van Juda slechts gerekend, een boom, groot en machtig. Er lag profetie in de zang der dochteren Israëls: "David heeft zijn tienduizenden verslagen." Want tienmaal groter werd Davids regering dan die van Saul. Beefden de heidenen reeds voor de vluchtende, vreesachtige David, zó, dat men hem herberg weigerde te Kehila, toen Jesse's zoon moedig ten krijg uittoog; tegen wapens en paarden der heidenen stellend het heil des Heeren!

Isai's stamboom werd groot. De volkeren vreesden hem. En ook toen de vrees van de geweldige krijgsheld David plaats maakte voor het eren van de lieflijke vredevorst Salomo, ook toen was Jesse's geslacht machtig, zó zelfs, dat de koningin van Scheba, de knechten des wijzen en heerlijke konings, die gedurig zijn wijsheid hoorden, gelukkig achtte.

Maar toen reeds begon de knagende worm der afgoderij zijn verderfelijk werk. Salomo's hart werd in het einde van zijn regering van de Heere afgetrokken, en neigde zich tot de afgoden van zijn heidense vrouwen. Het blad van Isai's stamboom verwelkte, takken werden afgebroken, de boom met de aarde gelijk gemaakt.

Zijn schoonheid is vergaan; zijn troon ligt neergestort

De dagen zijner jeugd zijn door Uw hand verkort;

Met schaamt is hij bedekt, elk kan hem strafloos tergen.

Eerst scheurden tien stammen zich van hem af, straks viel na gedurige, felle bestoking van de vijand, Jeruzalem, de stad des groten Konings, in de hand van Nebukadnezar en het was uit met de koninklijke waardigheid van Isai's geslacht. Wel nog trachtte het verzonken Israël zich eenmaal op te heffen onder de fanatieke aanvoering der Macabeeën doch slechts om van de Maccabeeër gebracht te worden tot de Idumeeër, die Davids troon beklom. Herodes de Grote, uit het geslacht der eeuwige vijanden van Israël, heerste over 's Heeren erfdeel. Van Davids regering geen spoor meer. De boom van kal' was afgehouden; afgehouden ja, maar niet uitgehouden. In het noorden van Kanaän, zelf reeds veracht bij de rechte Israëliet, woonde in het minne Nazareth, vanwaar men niets goeds verwachtte, een vergeten maagd, afstammeling van Isai, gelijk zij op keizers bevel bewijzen moest te Bethleem. Over die geringe maagd kwam de kracht des Allerhoogsten, opdat uit de afgehouden tronk van Isai een Rijsje voortkomen zou. Uit den afgehouden tronk, welks wortelen in de aarde waren gebleven, en, hoewel

onopgemerkt voor het oppervlakkig oog, voortleefden en kracht erlangden uit te schieten. Van uithouwen dus geen sprake! Dát gedoogde de trouw des Heeren niet. Zijn Woord kán niet verloren gaan. Het moge komen tot de grootste beproeving; lopen tot in het menselijk geheel onmogelijke der vervulling.

"Godvruchte schaar houdt moed.

Hij is getrouw. de Bron van alle goed."

Liep niet steeds des Heeren weg door afhouding heen? Of was Izaks geboorte mogelijk nog, dan alleen bij God? Kwam niet Jacob eerst na twintig-jarige zwerftocht en bange worsteling met verwrongen heupspier in het land der belofte? Ach, hoe onmogelijk werd voor Israël beërving van Kanaän, toen de Egyptenaar het niet alleen drukte, doch ook de hand aan het leven sloeg, en de Nijl maakte tot een graf. Maar zover moest het komen, opdat Jacobs geslacht kennen zou de allergrootste Naam van zijn Verbondsgod, de Naam Jehovah, en ga zo voort geheel de Bijbel door, altijd, altijd weer komt het Rijsje uit de afgehouden tronk.

Wat bemoediging dan voor u, hopende op Gods beloften! Gaat uw weg door de diepte heen; wordt verkrijging van het toegezegde heil u gans onmogelijk: "God is getrouw. Die het ook doen zal." Bekampt u de vijand; bekruipt u deze vreze; beschuldigt u uw eigen dikwijls koud en liefdeloos hart; is van alle vorige schoonheid niet meer dan een afgehouden tronk, die tronk zal uitschieten; het beloofde heil zal uitspruiten. O, hopende zielen, de Heere bereide u een Kerstfeest, waarop het u gegeven worde te geloven: Heden is niet alleen anderen, maar ook u geboren de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids!

Christus, de Heere! maar geboren als een "Rijsje". Wonderlijk! In het tiende vers van dit hoofdstuk heet Hij "de Wortel van 'sar, in ons tekstvers het Rijsje. Wonderlijk, ja!

Doch is Hij niet Davids Heere en tegelijk Davids Zoon? Als Wortel is Hij Isaï's levensbeginsel en levenskracht. Het geslacht Isai is er alleen door Hem en om Hem, opdat Hij eenmaal voor zoveel het vlees aangaat, uit dat geslacht voortkomen zal als een Rijsje, gering en teer maar ook zo vol van glanzend leven.

Zijn inkomen in de wereld miste ook de glans van Davids heerschappij. Zijn geboorte was in allerdiepste vernedering. "Dit zal u een teken zijn", zo boodschapte de engel aan de herders, "gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe." "Hij heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende." Zó laag was Zijn inkomen in het vlees, dat Hij voor de geringste en de armste toegankelijk was. Zulk een armgeborene stelt Zich toegankelijk voor de allerminste zelfs. En het Rijsje uit de afgehouden tronk van Isai, roept dan ook ons toe: "Komt tot Mij allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven", voor uw zielen.

Nee, uw schuld is niet te groot; o, laat het u nooit weerhouden tot Hem te komen; uw leven was niet te slecht, te werlds, te vijandig, te goddeloos, uw hart niet te hard. Hij boog zó laag, dat voor Adams laag gezonkenen in Hem eeuwige verlossing is. zo maar werkelijk in ons moge gewrocht zijn ware kennis van ellende, en mitsdien rechte boetvaardigheid voor God, zo wil Hij schenken een vrije toegang tot Zijn genade. "Dit is een getrouw Woord en aller aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken." En nu hapert het niet dáár, dat onze zonden te veel zouden zijn. Zou niet Christus' gerechtigheid overvloedig zijn tot voldoening van al onze zonden? Doch dát houdt ons zo gebonden, dat wij niet recht zondaar zijn. Hij bukte laag genoeg; lager dan stal en kribbe kon Hij niet. Maar wij staan te hoog. Als gans verlorenen, als diep ellendigen, als helwaardigen geve de Heere ons onszelf te kennen.

O, wat een gezegend Kerstfeest zouden we mogen vieren, zo we met al onze zonden mochten naderen tot het Rijsje uit Isai's afgehouden tronk. 'Treurigen Sions zou gegeven worden vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad des lofs voor een benauwde geest." Loopt de hemeltroon aan, volk, wie weet, het naderend feest mocht u doen huppelen van zielevreugd. Want de openbaring van dit Rijsje is de zaligheid onzer ziel.

Tweeërlei ligt toch in deze benaming.

Eerst als voor de hand liggend de vernedering van de Borg; Zijn geringe, tedere verschijning, ontdaan van alle hemelse majesteit: omdat Hij Zijn Godheid verborg achter het voorhangsel der menselijke natuur. Als Rijsje werd Hij geboren zonder gedaante of heerlijkheid: als Rijsje ging Hij over de aarde, arm en veracht, als Rijsje werd Hij verdrukt, bewogen tot de dood, door de storm van Gods toorn, die tegen Hem woedde door de machten der hel; als Rijsje werd Hij teder en gering. Maar ook als Rijsje glansde in Hem het leven, het eeuwige leven, dat de mens door moedwillige ongehoorzaamheid in Adam verloor. En dat glanzend leven, verborgen voor de wereld, mag Gods volk in de diep Vernederde aanschouwen door het geloof. Christus heeft in Zijn vernedering zulk een onuitsprekelijke heerlijkheid voor de Zijnen. O, eeuwige liefde, die deze vernedering ademt! "Overgeleverd om onze zonden." Het behoort tot des Middelaars graveerselen, dat Hij rood is, rood door vernedering en bloedvergieting. Ook als Rijsje draagt Hij de Banier boven tienduizenden. Zó leidde de Heilige Geest ons naar Bethlehem, opdat onze ziel met bewondering mag uitroepen: "Een Rijsje uit de afgehouden tronk van Isai."

Doch mist onze ziel alle rechte ontdekking nog van zonde en schuld, o, dat wij dit Rijsje vrezen! Het zal eens glanzen, als eeuwig Koning, ons ter eeuwige verplettering. Ik bid u, ga niet op in kerstboom en geschenk, dat zo menig kerstfeest veroppervlakkigde, en zovelen het oog verblindde voor het Kerstwonder, maar valt dit Rijsje te voet en "kust den Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op den weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden.

Welgelukzalig zijn allen die op Hem betrouwen."

9. NIET MEER TOORNEN.

"Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer, dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen noch u schelden zal." Jesaja 54: 9.

Och, dat het geloof in Gods volk verlevendigd werde, welk een hemelse vrede zou in de ziel dalen. De hitte van Gods gramschap is geblust! "Ik zal", zo spreekt de Heere tot Zijn uitverkorenen, "niet meer op u toornen noch schelden." Welk een woord van zaligheid en volkomen verzoening! Hij, de onveranderlijke, getrouwe Verbondsgod, Die van eeuwigheid tot eeuwigheid dezelfde is, Hij zal niet meer toornen. Er zal geen gedachtenis der zonde meer zijn voor Gods kinderen. Want de zonde ontsteekt Gods heilige toorn. Dat had Israël ervaren.

Het volk des Heeren toch, dat Hij uit Egypte had uitgevoerd en Zich tot een eigendom had afgezonderd, had zich Hem onttrokken en bij de heidenen gevoegd. In Jesaja's dagen kwamen de machtige wereldrijken op en voor Israël was het de vraag, of het als het volk van Jehovah alleen zou wonen, dan wel zich zou aansluiten bij de machten der wereld.

Voorwaar zo het alleen zou blijven staan, de strijd zou geweldig zijn. Menselijkerwijze was dit onmogelijk. En toch, daarin had van het volk heil gelegen. God zou Zich betoond hebben de God Zijns volks te zijn en Hij had Israël geweest als een vurige muur rondom. Maar Israël verkoos anders. De waarde van Gods volk te zijn, was er bij Jacobs nageslacht af. Met de machten der aarde ging Israël, en ook het trouweloze Juda, bondgenootschap aan. De goden der heidenen werden gediend. Wel werd met name in Juda de dienst van Jehovah niet officieel afgeschaft, maar de God van Abraham, Izak en Jacob werd op één lijn gesteld met de afgoden der heidenen. Gelijk recht voor allen werd de leus. Ieder vrij die God te dienen, die hij verkoos. Duizenden zijn in onze dagen deze leus nog toegedaan, ook in ons diep gezonken land. Vrijheid eist men zelfs voor godverloochening. Ongeloof en bijgeloof spinnen bij zulke theorieën wol, en Gods toorn wordt over ons verwekt. Juda is ten bewijs. De machten waarop men betrouwde werden de roeden waarmee het volk geslagen werd. Welk kwaad hebben Assyrië en Babel het ontrouwe volk berokkend! Jesaja ziet het volk reeds in Babel. De verwoestingen der Chaldeeën heeft Gods knecht aan te kondigen en de Heere plaatst hem er midden in. Het is Jesaja alsof hij de ellenden van Jeruzalems val doorleeft. Gods toorn brandt op zijn ziel. Hij gaat door de diepten heen, waarin zijn volk weldra komen zal. En dat rechtvaardig. De verwerping heeft zich het volk waard gemaakt.

En toch des Heeren volk zal niet omkomen. Zijn gramschap zal niet eeuwig branden. Met eeuwige goedertierenheid zal de Heere Zich ontfermen. Daarvan getuigt onze tekst. Israël komt uit Babel weder. En in die verlossing van het oude bondsvolk is de behoud in Christus getekend van Gods uitverkorenen. Zij is er bewijs van, in die verlossing ligt het behoud van Gods kinderen van de dood. Ja, zo gewis is die behoud, als het verbond met Noach is.

Aan Noach heeft de Heere gezworen dat de wateren de aarde niet meer bedekken zullen. Welk een vreselijk oordeel is over de eerste wereld in die wateren gekomen., Noachs tijd was allerverschrikkelijkst. Eén leuze kende men slechts: Eten, drinken en vrolijk zijn. Los van God leefden de bewoners der eerste wereld, wentelend in de zonde alsof geen oordeel hen wachtte. Zelfs de nodiging tot de gerechtigheid van Christus werd stout versmaad, en met de voorbereiding van de ark de spot gedreven. Onder al de gezinnen, was er slechts één, waarin de vreze Gods woonde. Zo diep was de wereld weggezonden in de poel van zonde en ellende.

O, met vreze moeten wij de tegenwoordige wereld aanzien. Het doorbreken in het kwaad kent bijna geen grenzen. Alles is geoorloofd; de zedeloosheid neemt hand over hand toe; spel en dans vermoorden duizenden, ja tien- en honderdduizenden zielen. Wat zal van zulk een leven het einde zijn? Zal Gods gramschap kunnen blijven ingebonden? Vreze en beven moet ons vervullen. Wat staat wellicht ons, wat onze kinderen te wachten? Wat zal een land geworden. als het onze waaraan God van oude tijden af zo rijkelijk Zijn wonderen heeft verheerlijkt. O, dat wij in het stof bogen en onze Rechter om genade mochten bidden. Verlaat de slechtigheden en leeft! Er mocht verlenging van onze vrede zijn. Zo niet, wij moeten Gods straffen vrezen. Want o, wie zal bestaan voor Zijn toorn. Hij zendt Zijn paarden daarhenen, rode en zwarte en hagelvlekkige; van Hem is de oorlog en de honger en de pestilentie en allerlei oordeel, waarvan onze dagen getuigen. O, krimp ineen van vreze voor die lang getergde God der goden. Zoek ontkoming eer het te laat is. Want er komt eens een einde aan Zijn lang getergd geduld, gelijk ook aan Noachs vermaningen een einde gekomen is.

O, ik mag niet aflaten te waarschuwen en te vermanen. Ouders, gedenkt met uw kinderen dat de zonde niet anders baart dan de dood. Jongens en meisjes, verzaakt de wereld met al

haar lusten. Niemand kan twee heren dienen. Die in twee wegen wandelt zal in een van die vallen. Gij kunt God niet dienen en de mammon. Wat ik u bid, hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis. Scheidt u af van de werelddienaar eer u met hem omkomt in Gods oordelen. De Heere schenke ons genade, om Hem te voet te vallen en verzoening te zoeken in het bloed des Lams. Die verzoening zal ons verschonen van alle oordelen. De Heere zal een beschutting zijn over al wat heerlijk is.

Maar één zaak staat vast. God zal de wereld niet weder doen omkomen in het water. De regenboog is er ten teken van. God heeft het gezworen dat de wateren de aarde niet weer bedekken zullen. En zó onwrikbaar vast het staat, dat de wateren van Noach de aarde niet weder zullen bedekken, zó vast is het, dat God op Zijn volk niet meer toornen noch schelden zal.

Ook de uitverkorenen waren kinderen des toorns van nature. Met al Adams nakomelingen hebben zij zich de eeuwige toorn Gods waardig gemaakt. Zij zijn niet uitnemender dan enig ander. Maar Gods toorn is voor hen in Christus gestild. In het bloed des Lams is verzoening aangebracht, en die verzoening betuigt en bevestigt de eeuwige Jehovah Zijn volk met eedzwering in onze tekst. Israël mocht daarvan de zalige ervaring hebben. Het volk dat Gods gramschap en toorn droeg smaakte de troost van deze belofte. Gods werk moet ervaren worden; het wordt niet verstaan door beschouwing; het is niet van buiten te leren.

Menigeen in onze dagen schijnt dit echter te denken. De holheid van het huidige Christendom is er echter wel bewijs van dat de natuurlijke mens niet begrijpt de dingen, die des Geestes Gods zijn. Nee, met afzien en horen worden de verborgenheden van Gods Koninkrijk niet gekend. De verzoening van Christus wordt door het geloof beleefd in Gods uitverkorenen. Onder de toorn Gods kennen zij zich. Hun schuld en zonde wordt blootgelegd. O, hoe schrikkelijk is die ontwaakte zondaar de branding van de toorn Gods. Zijn ongerechtigheid is samengebonden; al zijn zonden zijn opgelegd. Zijn schuldregister reikt van de aarde tot aan de hemel. De dood achtervolgt hem en geen ander lot ziet hij zich beschoren dan de eeuwige toorn, die hij rechtvaardig keuren moet. Banden van de dood hebben hem omgeven. Er is geen uitkomst. Nee, uitkomst is er aan 's mensenzijde niet. Noch onze tranen; noch onze gebeden; noch onze verbeteringen; noch Gods volk kan ons redden van het verderf. Alleen door God zal de zondaar worden met God verzoend.

O, wonder van genade en eeuwige liefde; de Heere spreekt: "Ik zal niet meer op u toornen noch u schelden." Hier is ontkoming voor de grootste der zondaren! O, komt, bedrukten en door onweder voortgedrevenen, hier is raad. Weet gij geen weg, de Heere zal u verlossen uit de diepten uwer ellenden. Want de hitte van Zijn gramschap is geblust. Nee, God staat van Zijn recht niet af. De zonde kan niet ongestraft blijven. Vergeving is er alleen door volkomen betaling. Maar God Zelf heeft het offer bereid waarin het geschonden recht tot de laatste penning werd voldaan. De eeuwige toorn Gods is gedragen en doordragen door de Zoon van God, Die Zich heeft geofferd aan het hout der vervloeking. Al de vloek is op Hem geladen. Hij is vernederd tot in de diepten der hel. De helse angsten en smarten heeft Hij gedragen, vóór Zijn dood. Hij riep: "Het is volbracht." Voor al Zijn volk is het volbracht. Gods toorn is eeuwig gestild. De opstanding van Christus is er het bewijs van. Zijn ingang in de hemelen heeft er het zegel aan gehangen. Voor eeuwig is Gods toorn geblust voor al de gegevenen van de Vader aan Christus. Met eedzwering betuigt de Vader het: "Ik zal niet meer op u toornen noch u schelden. Het zal Mij zijn als de wateren Noachs."

O, volk dat u schuldig kent, doe God u door het geloof tot Christus vluchten. Wij zoeken het zo buiten Hem om. Zo gaarne bouwen wij op onze gestalten en rusten in de vruchten. Hoe toch zullen wij het maken in de verheffing van de Jordaan? Dat toch de bloedwreker ons geen rust late. De verzoening in Christus trekke onze harten van alles af, waarop wij ons zo lichtelijk verlaten. Er is toch slechts één Naam onder de hemel gegeven, door Welke wij moeten zalig worden. Wie Christus mist, mist alles. Alleen in Hem is de aflegging van Gods toorn. En Hij zal niet afwijzen, die tot Hem werkelijk vluchten mag. Al die bestrijders uwer ziel zal Hij verslaan, die daar zeggen, dat uw schuld te veel is, dat uw hart te schuldig is en te onrein. Heeft de Heere er ooit een afgewezen, toen Hij op aarde was? Nooit. Zal Hij dan u afwijzen? Hoort Zijn nodigende stem en komt allen gij die vermoeid en belast zijt. Hij zal u rust geven voor uw zielen. Het worde Gods volk meer gegeven in deze droeve tijden de verzoening te verkrijgen door het geloof. Hoe groot zou dat voorrecht zijn. De blijdschap uwer ziel zal alle verstand te boven gaan. Een eedzwerend God betuigt het dat Hij niet meer zal toornen of schelden. Hij bevestige onze harten op de gerechtigheid die in Christus Jezus is.

En in alle donkere tijden en verbergingen, in de vele betoningen van Gods gramschap doe de Heere ons bukken, in verootmoediging. Hij handelt niet in toorn met Zijn volk. Doet Hij u de bitterheid van de zonde proeven, volk, het is uit Vaderlijke liefde, tot uw behoud. Ja, gewis, de gramschap Gods over de zonde is zwaar. Zij deed Naomi klagen: "Waarom Zou u mij Naomi noemen, daar de Heere tegen mij getuigt, en de Almachtige mij kwaad aangedaan heeft?" Onder de blijken van Gods heilig misnoegen riep David uit: "Verberg Uw aangezicht van mijne zonden, en delg uit al mijne ongerechtigheden Verwerp mij niet van Uw aangezicht en neem Uw Heilige Geest niet van mij."

Het was Jeremia zo bang, dat zijn hoop verging en zijn verwachting van de Heere. Ja, het is ons bitter tegen God te zondigen. Maar, o volk, de Heere heeft een eeuwige verzoening. Hij zal Zijn erve niet verstoten. Hij zal niet meer toornen noch schelden. Die eedzwering Gods vertrooste en vervrijmoedige ons in alle leed en smart en doe ons toegaan tot de volheid Zijner genade. De Heere bevestige en fundere ons, en verwaardige ons gedurig in de ervaring Zijner eeuwige liefde te delen, opdat Hij in ons verheerlijkt worde.

10. DOORN EN DISTEL.

"Voor een doorn zal een denneboom opgaan, voor een distel zal een mirteboom opgaan; en het zal de Heere wezen tot een naam, tot een eeuwig teken, dat niet uitgeroeid zal worden." Jesaja 55 :13.

Wat een dierbare belofte Gods; wat een rijke nodiging des Evangelies bevat ons tekstkapittel.

Reeds het eerste vers opent de rij van de betuigingen van des Heeren onveranderlijke liefde tot Zijn volk: "O, alle gij dorstigen komt tot de wateren, en gij die geen geld hebt komt koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk." Hoezeer moest die lieflijke nodiging het volk Gods, tot wie Jesaja het woord richt, bemoedigen. Dat volk bevindt zich in Babel. Want al leeft Jesaja vóór de zeventigjarige ballingschap, zijn volk heeft hij in een profetisch gezicht er gezien; ver van stad en tempel, onder over-

heersing van de vijand; onder de uitlatingen van Gods gramschap, zó, dat het scheen, als had de Heere vergeten genadig te zijn. En het ware Israël moest erkennen, gelijk al het levend gemaakte volk Gods recht toevalt, dat Jehovah het rechtvaardig om der zonde wil verwerpen kon, eeuwig prijs geven. Maar, nee, dat kan, dat wil de Heere niet. Hij heeft Zijn volk eeuwig lief. Och, dat het naar Hem hore, en het goede ete "en laat uw ziel zich in vettigheid verlustigen." Want Hij drukt het slechts, opdat het te nauwer aan Hem verbonden wordt; Hij bestraft het opdat Zijn Woord, dat niet ledig tot Hem wederkeert, het volk vernedere voor Hem, opdat de goddeloze verlate zijne weg, en de ongerechte man zijn gedachte, en hij zich bekere tot de Heere, zo zal Hij zich zijner ontfermen en tot onze God, want Hij vergeeft menigvuldig, [vers 7]. Zijn ingewand rommelt van barmhartigheid, om verlossing te werken voor Zijn gebonden volk, hoe zwaar het ook Zijn wetten schond. Eens zal het in blijdschap uittrekken uit de ballingschap en met vrede voortgeleid worden. Gods hand zal wonderen doen; en de doden [waarbij Ezechiël, Israëls staat in Babel vergelijkt] zullen leven. Genadewonderen zal Jehovah verrichten; voor een doorn zal een dennenboom opgaan, voor een distel een mirteboom.

O, hoe onbegrensd is de liefde Gods; ach, zagen we er iets van, ons hart zou breken; we zouden het leven in de zonde niet langer kunnen volhouden; we zouden buiten de Heere niet langer kunnen leven. Werkelijk, God dwingt liefde af in het hart der Zijnen, van hen die iets kennen mogen van de verheerlijking van het genadewonder, dat verheerlijkt wordt aan gans ellendigen. Als gans ellendigen toch komen zij, aan wie God de wonderen Zijner genade zal verheerlijken, in onze tekst voor.

Israël wordt vergeleken bij een doorn en distel, twee niet onbekende planten. God vloekte het aardrijk; doornen en distelen zal het voortbrengen om onzer zonde wil. Ach, hoe diep is een volk gezonken, als ervan gezegd moet worden: "De beste van hen is als een doorn, de oprechtste is scherper als een doornheg", Micha 7: 4, als het een doorn en distel is gelijk geworden. Zulk een volk is onvruchtbaar. Leest men ook een druif van doornen of vijgen van distelen? [Mattheüs 7:16]. Ja erger, zulk een volk kwetst en steekt een ieder die het aanraakt. Van de Kanaänieten wordt getuigd zo Israël hen niet uitroeide, dat zij Jacobs zaad tot doornen zouden zijn in de ogen en tot prikkelen in de zijde [Numeri 33: 55]. Nog erger, zulk een volk is rijp voor de verbranding. Moge het al waar zijn, dat een boomkweker op een doorn mispels enten kan, kostelijke peren zelfs, de distel zelf deugt tot niets dan tot verbranding, en Gods Woord vat doorn en distel samen. "Want het licht van Israël zal tot een vuur zijn en zijn Heilige tot een vlam, welke in brand steken en verteren zal, Assyrië's doornen en zijn distelen op één dag."

Zulk een volk was Israël. De Heere had dat volk geplant als een wijngaard op een vette heuvel. Zijn wonderen maakte Hij een gedachtenis; zeeën kliefde Hij om Israëls wil; Hij gaf een pad door de wildernis; opende de hemelen en scheurde de rotsstenen, ja volkeren verdelgde Hij voor Israëls aangezicht en gaf het volk rust in het land der heidenen. En Hij verwacht dat die wijngaard goede druiven zou voortbrengen, maar hij heeft stinkende druiven voortgebracht, [Jesaja 5: 2]. Hoe de zon ook scheen in haar kracht, hoe de hemel ook dauwde, nooit gaf dat volk andere vrucht dan die der doornen en distelen. Het tergde de God zijner vaders; het hoorde naar de stem zijner profeten niet; het boog zich voor de afgoden en vergramde de God des levens. Rijp was het geworden voor het oordeel der verbranding, het vuur van Gods toorn moest het verteren. Zie, als een brandhout welks uiterste reeds door het vuur wordt aangetast is het dan ook in Babylonische ballingschap. Zulk een volk zijn wij, Adams zonen en dochteren, en bijzonder zo wij leven binnen de openbaring van het verbond der genade.

O, hoe groot zijn de bemoeienissen Gods met ons. Hij kleedt en voedt en verzorgt; Hij heeft gered; uit zo menige nood behouden bij het leven, ook uit ernstige krankheid soms; terwijl Hij ons voor eeuwig had kunnen wegdoen in de plaats der verdoemden. Maar meer, Hij nodigt door de stem van Zijn Woord tot ons behoud. Niet alleen in al die zegeningen, die we met het heidendom gemeen hebben, betuigt Hij het: "Zo waarachtig als Ik leef, Ik heb geen lust in de dood des zondaars, maar daarin heb Ik lust dat de zondaar leve en zich tot Mij bekere." Maar daarenboven zendt Hij Zijn knechten, die ons bidden, alsof God door ons bade: "Laat u met God verzoenen."

Over ons dauwt de hemel en gaat de zon van Gods goedertierenheid op, dag bij dag. Betuig eens, gij, mijn medereiziger naar de eeuwigheid, heeft God iets nagelaten, wat tot ons behoud kan dienen? "Wat heb ik meer aan mijn wijngaard te doen, dat ik er niet aan gedaan heb?" En welke vrucht dragen wij? Van nature geen! Erger! Wij dragen stinkende vruchten. We houden ons leven in de zonde vol; weigeren voor God te bukken, omdat we niet willen en daarom ook niet kunnen; we slaan de Heere in het aangezicht en zeggen: "Wijk van ons, aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust." O, zeg niet mijn lezer, "het is te scherp." Dat oordeel velt u alleen vanwege uw blindheid. Zo God ons de ogen opent zien we het klaar: Zo is het, wij zijn als een doorn en distel. De Heere leidt ons terug. Hij stelt onze zonden in het licht van Zijn aangezicht. Hij stelt het ons ordentelijk voor ogen. Dat doet ons met David klagen:

*Want ik gevoel de grootheid van mijn kwaad;
Mijn zonde ziek mij steeds voor ogen zweven.
k Heb tegen U, ja U alleen, misdreven;
Uw wil en wet, hoe heilig, stout versmaad.
Ik heb gedaan, wat kwaad was in Uw oog:
Dies ben ik Heer, Uw gramschap dubbel waardig;
k Erken mijn schuld, die U tot straf bewoog;
Uw doen is rein. Uw vonnis gans rechtvaardig.*

Ons gehele leven getuigt tegen ons. Rijp zijn we voor de verbranding voor het eeuwig oordeel Gods. Er blijft geen uitkomst over. O, hoe bang wordt het de ontdekte zondaar. Hij wil zijn weg verbeteren; zijn hart zuiveren; God voldoen in Diens rechtmatige eis en vruchten dragen. Maar nee, hoe hij zich inspant; wat hij zich voorneemt, vruchtdragen is bij hem niet; hij is een doorn; een distel; niets wacht hem dan het eeuwige vuur, dat de duivel en zijne engelen bereid is. En zo het anders worden zal, dan moet aan hem een wonder van Goddelijke genade worden verricht, een wonder dat geheel de mens vernieuwt.

11. DEN EN MIRT.

"Voor een doorn zal een dennenboom opgaan, voor een distel zal een mirteboom opgaan; en het zal de Heere wezen tot een naam; tot een eeuwig teken. dat niet uitgeroeid zal worden." Jesaja 55: 11.

Bij een doorn en distel werd Israël vergeleken, vanwege de ontaarding van de zonde, over dat volk gekomen; vanwege de miskennis van Gods weldaden en de trouweloze verlating van het verbond. Rijp was dat volk voor de verbranding.

En toch, tot die verbranding zou het niet komen; de vlammen van het vuur mogen al lekken aan het braambos, ter vernieling zullen ze niet zijn. Dat gedooft Gods onveranderlijke liefde niet; dat kan niet om 's Heeren eeuwige trouw; dat zal ook Zijn genade verhinderen. Want door de verheerlijking van Gods genade, zal wel de zonde vernield, doch het volk Gods behouden worden. Voor een doorn zal een dennenboom opgaan, voor een distel een mirteboom opgaan. Het zal dus een geheel nieuwe schepping zijn, wat God aan Israël doet; het genadewonder is: Een gehele vernieuwing van de mens. Niet van veredeling, van vernieuwing is hier sprake; voor doorn en distel zal God stellen: den en mirt. Door veredeling krijgt men allerwege zulke verbluffende resultaten. Ziet eens het fruit, die schone, grote, saprijke peren en appels, die u vroeger vergeefs zocht. Let eens op de veestapel, op die kloeke, zware of wel slanke, warmbloedige paarden; op die schone koeien, beide melk- en vleestypen.

Wat een vooruitgang! Hoe wonderlijk veel wordt door de mens bereikt in zijn pogen tot veredeling van wat God schiep, doch door de zonde ook de vloek onderworpen werd.

Maar veredeling van de mens kan hem voor de hemel nooit rijp maken! Men heeft het beproefd; en men beproeft het nog, alsof de mens in Adam niet gevallen was; alsof hij door wat ontwikkeling en beschaving was op te kweken tot het volmaakte. Och ijdel pogen! Onvernuftige opvoeders! Kon de wereldoorlog en wat nadien geschiedde en geschiedt tot op deze dag, u niet de ogen openen? Is de bodem niet ingeslagen aan al uw ijdel hopen? u bouwt luchtkastelen; voor al uw doen is geen grond; u wilt bouwen op het goed-zijn van de mens; en hij is slecht, want hij viel in Adam. Hij is zó slecht dat niets hem beteren kan, hij moet gans vernieuwd; voor een doorn en distel moet een den en mirt opgaan. En die vernieuwing belooft God in Jesaja's profetie. Die vernieuwing!

Want kweek met al uw zorgen en gaven doorn en distel op; tracht te verkrijgen, wat u misschien pracht-exemplaren noemen wilt; het zullen blijven doornen en discelen; nooit worden het dennen of mirten. God schiep alles naar Zijn aard. Het is te dwaas voor wie gelooft, om te noemen zelfs wat Darwin leerde; of De Vries; een doorn blijft een doorn, een distel wordt nooit een mirt, tenzij dan dat Goddelijke wonderen geschieden; en een nieuwe schepping plaats heeft. Dát is het, wat ons wordt toegeroepen door Jesaja's woord: Wij moeten nieuwe schepselen worden. Acht hoog uw opvoeding naar het Woord Gods; waardeert ten allerzeerste toch uw zuivere belijdenis; schat het nooit laag, zo u onder Gods kinderen moogt verkeren, en alzo bemoeienissen, die God in deze weg met u maakt uw consciëntie nog bewegen; maar zonder wedergeboorte zult u het Koninkrijk Gods niet zien u blijft een doorn en distel. U is vernieuwing des harten nodig.

Nee, ik wil niet, dat u uw eigen opvoeding verwaarloost, of de opvoeding van uw kinderen. God zal u eens om al die dingen doen komen in het gericht, u en uw kinderen. Vreselijk is het, gelijk soms wel wordt gehoord, dat men kerk noch catechisatie voor de kinderen zoekt; dat men ze in het wild laat opwassen; en zich zoekt te dekken met het

ongenoegzame van al ons werken aan der kinderen heil. "Als God ze niet bekeert, wat baat dan al dat werk!" Schrikkelijk dat spotten met Gods vrijmachtige genadewerking, dat hier reeds zulke bittere vruchten afwerpt, en eens onze kinderen tegen ons zal doen getuigen: "Gij zijt niet vrij van mijn bloed."

Nee, ik wil niet dat de opvoeding, en de kerk, en de school, en de belijdenis worden geringschat. Alleenlijk de reis naar de eeuwigheid kunnen we er niet mee aan. En toch, hoe is het te vrezen, dat duizenden in den lande, nooit meer leerden kennen, en zich troosten met een zalig einde eens. O, leide het ons toch tot een nauw onderzoek. Voor doorn en distel, moet den en mirt opgaan.

Gods genadewonder maakt ons nieuwe schepselen. Zo groot is het werk des Heeren, aan Zijn volk verricht hier reeds op aarde. Nooit, nee nooit kunt u dat wonder genoegzaam prijzen, volk! Te veel ook wordt het verkleind door de twijfel die uw ziel drukt; maar toch: zingt Gods lievelingen, zingt van de wonderen Gods aan u verheerlijkt.

Als een vuurbrand werd u uit het vuur gerukt; al wat u geschonken werd, was het werk Gods in u, dat deed u doorn en distel, worden als den en mirt.

De den was een soort ceder, de in het oosten zo zeer geroemde, bijna het gehele jaar groenende boom. Zegt het niet genoeg dat de Heere deze belofte aan Zijn Israël doet: "Ik zal hem zijn, als een groenende dennenboom"? Tot alle goede werk is het hout van de dennenboom bruikbaar. Hiram zond Salomo dennenhout voor de bouw van de kostbare tempel. In één woord: de dennenboom was één der schoonste en meest bruikbare bomen.

En hoe lieflijk was de mirt!

Om zijn altijd durend groen-zijn en lieflijke geur was hij een type van jeugd en schoonheid; en sierde men zijn woningen en omwond men het hoofd met mirtekranen ten dage van blijdschap. De mirt tekent ons Gods kerk, wier jeugd vernieuwd wordt als van een arend en die lieflijk is in de ogen Gods. Zij is des konings dochter, geheel verheerlijkt inwendig; haar kleding is van gouden borduursel en de koning heeft lust aan haar schoonheid.

Laat het zomer zijn of winter, het deert de mirteboom niet: al bedekt sneeuw de naalden, ze vallen niet af, en de hitte verkleurt ze niet. Met zijn heerlijk geurende, rein witte bloemen was de mirt een sieraad; en zijn rode bessen dienden ter bereiding van wijn en olie. Wat een kostelijke belofte dus: Voor een der verbrandingwaardige doorn en distel, zal een den en mirt opgaan, het door zonde verdorven volk zal heerlijk worden, Gode welbehaaglijk, door het werk Zijner genade.

't Genadewonder vernieuwt geheel de mens. De doemwaardige wordt vrijgesproken van schuld en straf; de door zonde verdorvene gewassen in Christus bloed; de onvruchtbare door Gods Geest vruchtbaar gesteld; de gebondenen gegeven opening der gevangenis; in Christus zijn het nieuwe schepselen. De Goddelijke natuur zijn ze deelachtig: Gode tot heerlijkheid.

Het zal de Heere wezen tot een naam. Wat dat zeggen wil?

Het zal ons wel duidelijk zijn, zo we slechts bedenken, dat des Heeren namen betekenis hebben. De Heere openbaart in Zijn namen ons Zijn heerlijkheid. De naam des Heeren nu, dat is Zijn heerlijkheid, zal worden uitgeroepen door het wonder der genade in Zijn volk. Des Heeren majesteit zal aan Zijn volk worden gezien; het zal blijken, dat Hij met Zijn naam is de Heere. Gods recht, in Christus verheerlijkt, is de weg waardoor Zijn liefde en barmhartigheid in de Zijnen wordt gemaakt, die eeuwig dezelfde is, en blijft, ook bij alle ontrouw der Zijnen. Al wat God wrocht, zal juichen tot Zijn eer.

Daarom zal dan ook dit genadewonder een teken zijn, *dat niet zal worden uitgeroeid*.

Hoe heerlijk komt dat uit vooral na donkere bedelingen over Gods kerk. Als een niet uit te roeien teken, kwam Israël na Babylonische ballingschap in Kanaän weder, alle overheersing van de vijand ten spijt. Zou God Zijn gen á vergeten? Verlaten, volk, wat Hij begon? O, uw ziel worde gesterkt door dit Woord van Gods beloften. Hoe donker het ook zij; hoe u aangevallen wordt, dat uw hoop ijdel wezen zal; hoe de bestrijder u benauwt van alle zijden, de Heere zal voor Zijn werk zorg dragen, en het voleindigen tot op de dag van Jezus Christus.

Een brandende, maar niet verterende braambos, een teken, dat niet zal worden uitgeroeid. In natuurlijk beeld staat het ons getekend. Zo opmerkelijk is de natuur betrokken bij het genadewerk.

*Toen gij langs Parans woeste grond.
Hun voorttoogt schokte d'aard in 't rond.*

"Juicht gij hemelen, en verheug u, gij aarde." Zal der zonde doorn en distel niet eens verdwijnen, volk? Dan als alle dingen nieuw zullen zijn, en den en mirt de plaats van doorn en distel innemen zullen, dan zal eeuwige heerlijkheid uw deel zijn, en het wonder der genade ten volle worden ontplooid Gode een eeuwige naam.

12. DE WELDADIGHEID UWER JEUGD.

"Zo zegt de Heere: Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandeldet in de woestijn, in onbezaaid land." Jeremia 2:2

Het zag er in Jeremia's dagen voor Israël zo mooi niet uit. Het oordeel van Jeruzalems verwoesting was vastelijk besloten. Van het noorden zal zich dit kwaad opdoen over alle inwoners des lands. En haastig zou het komen, want gelijk de amandelroede haastig uit de winterslaap tot bloei komt, zo zal de Heere wakker zijn over Zijn Woord, om dat te doen. Voor Babels wereldmacht is reeds de grond gelegd en ook het land der belofte zal voor die macht bukken. Maar in de toorn zal God des ontfermens gedenken. "Mijn goedertierenheid zal Ik van hen niet wegnemen, en in Mijn trouw niet feilen. Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen uit Mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen." Des Heeren Woord geschiedde tot Jeremia: "Ga en roep voor de oren van Jeruzalem, zeggende: Zo zegt de Heere: Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd." O, wonder van genade, God begeeft Zijn volk nooit. Zijn trouw en waarheid houdt haar kracht. Anders was het gewis met Gods kerk verloren; dan was het ook een verloren zaak voor Sion geweest, toen de Babyloniërs ter verwoesting over haar kwam. Maar God gedacht. Hij gedacht der vorige weldadigheid en liefde. De weldadigheid uwer jeugd en de liefde uwer ondertrouw.

Welke weldadigheid en liefde was dat? Doelt de Heere op de weldadigheid, die Israël Hem bewees, of gedenkt Hij de liefde, waarmede Hij, Jehovah, Zijn volk heeft liefgehad? Gedenkt God Israëls weldaden, of Zijn eigen werk?

Gewis het laatste, de weldadigheid, die Hij Zelf Israël in vorige dagen bewees; de liefde, die Hij Zijn volk uitgoot ten dage van de ondertrouw.

Lees maar: "Israël was de Heere een heiligheid, de eerstelingen Zijner inkomsten." Waarom? Om iets, dat in Israël werd gevonden? Gewis niet; het was door Zijn liefde alleen, om de weldadigheid die Hij bewees. Op Zijn eigen daden wijst de Heere dan ook,

niet op Israëls doen, als Hij zo beschamend vraagt: "Wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij gevonden, dat zij verre van Mij geweken zijn en hebben de ijdelheid nagewandeld, en zij zijn ijdel geworden? En zeiden niet: Waar is de Heere Die ons opvoerde uit Egypteland, Die ons leidde in de woestijn, in een land van wildernissen en kuilen?" Gods weldadigheid en liefde was groot in de uitleiding uit Egypteland en de wondervolle leiding door de woestijn, Zijn volk rust gevend in het beloofde land.

Het is Gods weldadigheid, Zijn eigen liefde, die de Heere betuigt te gedenken. Zo ligt er rijke troost in Jeremia's woord: zo is er hoop voor Gods kerk.

Israël had een jeugd gekend. Van de geboorte en jeugd leest u in Ezechiël 16. De geboorte van Israël lag in de uitvoering uit Egypte.

Met zeventig zielen was Jacob naar Egypte heengetrokken; doch de familie was tot een volk uitgegroeid, en als voldragen vrucht bij zijn uitleiding geboren, om Gods volk te zijn. De geboorte was in benauwdheid geschied.

De latere Farao's vergaten de weldadigheid, die Jozef de Egyptenaren bewezen had. Enerzijds belust op en anderzijds bevreesd voor

Israëls kracht zochten Egyptes vorsten profijt te trekken van hen, die als vreemdelingen woonden in het land Gosen. Israël werd geknecht. Stenen moest het bakken; tichelstenen tot vast getal. Het volk werd zwart van dienstbaarheid. O, hoe bange tijd was dat! En toch, God vermenigvuldigde Zijn volk zeer. Welhaast werd het de Egyptenaar een vreze. Op zijn ondergang werd aangelegd. Alle knechtjes die hun geboren waren, moesten in de Nijl geworpen worden.

Egypte werd Israëls graf. Een geschrei ging ten hemel op. En God hoorde. Hij bewees weldadigheid. "Ik zag u, vertreden in uw bloed, en Ik zei tot u in uw bloed: Leef; ja Ik zei tot u in uw bloed: Leef." Uit de dood deed God Jacobs nageslacht verrijzen. Toen bewees Hij weldadigheid; toen deed Hij Farao bukken onder Zijn slaande handen, en dwong hem Israël vrij te laten; toen bereidde Hij de uitgang door het bloed des Lams; toen legde Hij de fundamenten der aarde bloot om Zijn uitverkorenen een weg te banen door de zee.

Want God had dat volk lief; geheel vrijwillig lief. Nee, in hen was niets dat de Heere bekoren kon. Hun vader was een Amoriet en hun moeder een Hethietische. Om Zijns Zelfs wil minde God dat volk; naar Zijn soeverein welbehagen. Daarom alleen nam Hij het tot Zijn volk aan, uit alle geslachten des aardbodems. Hij ondertrouwde het; het werd Zijn eigendom, Zijn verbondsvolk.

O, zalige tijd voor Gods volk, die jeugd der genieting, die tijd der liefdesomgang met de Eeuwige. Met hoeveel genoegen kunnen Gods kinderen op die tijd terugzien. Want zij allen komen uit het diensthuis van Egypte. Daar vond hen God in het land der schaduwen des doods, waar het verderf hun deel was. Hij heeft hen het leven daar mogelijk gemaakt. Door Zijn opzoekende liefde en trekkende genade haalde Hij ze uit de wereld. Hij overreedde ze van hun zonden, Hij bepaalde ze bij hun ellende; Hij vroeg naar hen, toen ze Hem niet kenden. Hij was de eerste. Hij had hen lief om Zijns Zelfs wil. O, hoe mocht hun ziel dat smaken, toen in al die bange dagen, de Heere Zich in Zijn wonderen over hen verhief en Zijn genadige verschoning over hen uitbreidde; toen Zijn Woord hun zoeter werd dan honing en honingzeem en eindelijk het bloed van het Paaslam hun uittocht bereidde. Toen was het hun zangtijd, toen leefde al wat in hen was; toen sprak hun mond en zweeg niet stil, toen was er stof van Gods daden te gewagen op de gezelschappen, toen kleefde hun ziel de Heere aan bij dag en bij nacht. O, die zoete tijd!

Zelfs al kwam Israël in de woestijn, het deerde niet. In die woestijn, in dat onbezaaide land wandelde het de Heere na. Al wies geen graanhalm, al verzengde van hitte wat nog groeien wilde, al boden beken geen water, Israël wandelde de Heere na en verreide als

wolk- of vuurkolom optrok; en stond stil zodra de Heere het gebod. Ach, de weg viel soms te lang. De tegenslag was zo groot. Dan kon Israël niet zwijgen, dan moest het lucht geven aan zijn murmurend hart; dan twistte het met de levende God. En dan vielen slagen, harde slagen onder dat volk. Maar toch - trots dat alles - het hart kleefde de Heere achteraan, Israël wandelde Hem na in de woestijn. Er zouden zoveel andere tijden komen, tijden erger dan die der murmurering in de woestijn, tijden waarin Israël God verliet en Hem niet meer nawandelde, maar op andere goden zijn betrouwen zette.

En in die tijden klaagt de Heere door Jeremia, Zijn knecht: "Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandeldet in de woestijn, in onbezaaid land." Want in dat onbezaaide land ging het nog goed in vergelijking met andere tijden. Gods liefde droeg Zijn volk, Gods weldadigheid was altijd nieuw, en roemde tegen alle murmurering. Maar, o wonder van genade, des Heeren liefde was nog dezelfde. En dat was Israëls behoud. Zo zegt de Heere: "Ik gedenk!" Die Godsgedachtenis zal ook nu de zonde te niet doen en Jacobs nageslacht behouden van het verderf. Gods onveranderlijke liefde alleen zal het volk redden uit de klauw van de vijand en het behouden van de ondergang.

Wonderlijk toch die wegen Gods met Zijn volk, ook door al de kronkelende paden heen, die dat volk zichzelf verkiest. Wonderlijk temeer, omdat de genade Gods het allerhoogst verheerlijkt wordt uit ons diepst verval.

Ach nee, ons leven op aarde is geen leven van onbezorgd genieten; hier zal Gods volk door geloof wandelen. En de geloofswandel komt niet het sterkst in het genieten uit. Maar straks in druk en tegenheden, onder de verberging Gods en satanslist, dan als Gods weg ons raadsel wordt, en ons vlees murmureert en twist, dan zal de kracht van het geloof onze ziel de Heere achterna doen wandelen, van het geloof door de liefde werkende. En hoe bitter onze ziel ook klagen moge in die tijden, toch is nog in dit alles een delen in de weldadigheid der jeugd en in de liefde der ondertrouw. Er is geen verachten in de genade; er is bij alles nog dit, dat onze ziel naar de Heere gedreven wordt, en Zijn kastijdende liefdehand ons dringt voor Hem te buigen in het stof, en Hem te zoeken met verzaking van al wat tegen Zijn wil is. En daarom ligt er zoveel kostelijke ook in geheel de woestijnreis van Israël. Ach, waren nooit slechter tijden gekomen! Doch er is ook een verachten in het volk Gods zichtbaar.

Dan volgt onze ziel de Heere niet meer, ja, dan let ons hart op vuur-noch wolkkolom, dan betreden we eigen wegen, en ons betrouwen is op eigen kracht en des schepsels sterkte, we kunnen God dan missen, bidden is meer vorm dan wezen; kerkgaan een gewoonte; de omgang met Gods kinderen wordt gemeden en de zonde tiert in hart en huis en hof. Voor vermaning is geen plaats. Sloeg niet Israël de profeten in het gevangenhuis? Een verharding is over onze ziel gekomen.

Ach, hoe zouden we uit zulk een ellende ooit wederkeren. zo niet de Heere de onveranderlijke was. O, volk van God, het breke onze harten eens, zo we van Hem omzwierven. dat de Heere zegt: "Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer ondertrouw." Herdenk nog eens die vorige tijden, overleg uw leven van toen en nu, denk eens aan de leraars, die u toen graag hoorde, aan de gezelschappen, waar u toen over God en Zijn dienst met lust en opgewektheid sprak. De liefde Gods dringe u te doen, wat Hoséa's profetie getuigt: "Ik zal opstaan en wederkeren tot mijn vorige Man, want toen was mij beter dan nu." Dan zult u ervaren dat God Dezelfde bleef, hoe gij ook verandert. de Getrouwe bij al uw ontrouw, en zal na zoveel omzwerven dit gedenken Gods uw sterkte zijn, dat u behield uit al uw ellende. "Ik de Heere worde niet veranderd en daarom zijt gij, o kinderen Jacobs niet verteerd."

13. EEN DODELIJKE RUST.

"Moab is van zijn jeugd aan gerust geweest en heeft op zijn heffe stil gelegen, en is van vat in vat niet geledigd. en heeft niet gewandeld in gevangenis: daarom is zijn smaak in hem gebleven en zijn reuk niet veranderd." Jeremia 48: 11.

Met een krachtadige roeping verloor Zich de Heere Jeremia tot profeet. Niet alleen Israël was tot voorwerp van Jeremia's arbeid aangewezen, maar de volkeren was hij ten profeet gesteld. En zo gaat dan ook het Woord des Heeren door Jeremia tot de heidenen [46: 1], tegen Egypte [kap. 46], tegen de Filistijnen [kap. 47], tegen Moab [kap 48].

Moab woonde in het Over-Jordaanse; van de Arnon tot aan het noordeinde van de Dode Zee. Zijn land was vruchtbaar. Veeteelt, land- vrucht- en wijnbouw bloeiden er. Ten dage van hongersnood in Kanaän nam Elimelech tot Moab zijn toevlucht. Reeds spoedig had de Moabiet dit deel van Kanaän op Ruben heroverd [Jeremia 48: 19] en hij woonde er gerust. Gerust te zijn, dat was Moabs type. Hij kende de verontrusting van de Heilige Geest niet.

Moab was afgodendienaar. Geheel verzonken in der Kanaänieten afgodendienst, aanbad hij Ban de zonnegod, en vooral Kamos, in vers 7 genoemd. Losbandig was het leven van de Moabiet, gekenmerkt door zijn afkomst uit bloedschande. Hij toch was afstammeling van Loth uit een van diens dochters. In overmoedige trots, steunend op zijn ijdele kracht, riep hij: "Wij zijn helden en dappere mannen ten strijde." Geen oorlog vreesde hij; van geen mens gevoelde hij zich afhankelijk.

Doch nu treedt de Heere met Zijn schrikkelijke oordelen tegen Moab uit. Het uur van Moabs verwoesting is geslagen; de ure, dat gezegd zal worden: "Moabs roem van Hesbon is er niet meer." Niet lang na Jeruzalems val, wordt Moab afgesneden. De Chaldeeën zullen dienen als middel in des Heeren hand, om Moab te vernederen. Niet één stad zal omkomen. Zij hebben kwaad tegen hem gedacht, zeggende: "Komt en laat ons hem uitroeien, dat hij geen volk meer zij." Dit zal Moabs deel zijn. Het deel van de geruste. Want als de geruste tekent hem Gods Woord.

Moab is van zijn jeugd aan gerust geweest. Hij waande zich rustig en veilig in zijn steden. Zijn land droeg rijke vrucht. Waarom zou zich Moab verontrusten? Van zijn jeugd aan was hij gerust geweest. Is dit niet het beeld van de natuurlijke mens? Wij leven van nature in dodelijke rust; van de jeugd aan. Zo zijn wij geboren; zo leven wij voort. Moge de consciëntie al eens veroordelen; de tegenheden ons benauwen; welhaast keren wij tot onze rust weder. Er is niet alleen geen vragen naar de levende God, naar onze Maker, Die de Psalmen geeft in de nacht, maar wij zijn vervuld met een innerlijke afkeer van Hem.

Wij zijn volslagen vijanden van onze Schepper en Formeerder. Elke roepstem Gods slaan wij van nature af. In ons leeft, hoe godsdienstig wij ons ook voordoen: "Wijk van mij; aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust. Zo geheel is de mens gevallen, dat hij de valse rust bemint. En elk, die hem daaruit wekken wil, dien treedt hij tegen met een vreselijke haat. Vandaar ook de haat tegen de getrouwe Godsgezanten. In de schrikkelijke dienst van de zonde rent elk mens van nature het eeuwig verderf tegemoet; en hij paait zichzelf met ijdel bedrog. In de top van de mast der eigengerechtigheden slapen wij voort. Innerlijke verontrusting kennen wij niet. Doop en belijdenis zijn gronden, waarop duizenden gerust de eeuwigheid aandoen. Als de dwaze maagden, wanen ook zij te

kunnen volstaan met alleen een brandende lamp. De leer van veronderstelde wedergeboorte en vermoedelijke hemelburgerschap, heeft valse rust gekweekt. De ware bevinding der heiligen Gods is uitgekraamd als ziekelijk mysticisme en onder de valse leuze van een gezond geloof troosten honderden en honderden zich, wie de rust nimmer is opgezegd.

"Van de jeugd aan gerust", ziedaar het woord dat ons aller leven van nature tekent. Ook van de zovelen, die buiten Christus de ontzettende reis naar de eeuwigheid aandoen, met vele valse bevindingen. Eén bevinding missen zij echter. De bevinding, die niemand missen kan, om namelijk als een verloren, werkelijk verontrust zondaar tot Christus te vluchten. Van de Groe schreef: "Hun geloof is niet gefundeerd op Gods beloften, gelijk die in het Evangelie geopenbaard zijn, maar steunt alleen op de sterke inbeelding hunner hersenen, welke hen ten laatste, als zijnde maar voor een tijd, begeeft" [Beschrijving van het geloof].

Hoe ontzettend zal eens hun ontwaken zijn! Zeg niet, dat dit te scherp is gezegd. Het christendom naar de mode van de tijd, openbaart genoegzaam dat hoe hoog men ook van zijn hemelburgerschap opgeeft, het deel in de wereld is. Onder christelijke vlag, wordt de vreugd der wereld ingedronken. Verenigingen die zich formeren, zogenaamd tot opbloeï van het geestelijk leven, geven tot verzadiging van hoofd en hart revue's, die zo voldoen zullen dat men ze nimmer vergeten zal.

Maar wat noemen wij voorbeelden. Zo ver is het kwaad doorgedrongen, dat dag bij dag vol is van de openbaring van degene, die in hun dodelijke rust voortleven midden in de wereld met een inbeelding van zaligheid. Oordelen vernederen niet; zegeningen vertederen niet. Gerust gaat men zijn weg als Moab. Gods dag wordt op het schrikkelijkst misbruikt. De zondag is een zondedag geworden bij uitnemendheid. Een lange rook van godslastering stijgt dag bij dag op. Ons volk bioscoopt; voetbalt; sport; verkracht de zeden; het roept: brood en spelen; (danszaal wordt aan danszaal getrokken. Al jubelend en juichend holt het volk naar het verderf. Gods waarschuwend, ja dreigende hand moge een schok door het volk doen heengaan, in dodelijke rust zinkt Nederland terug. Van zijn jeugd aan gerust, als Moab dat "heeft op zijn heffe stil gelegen en is van vat in vat niet geledigd; en heeft niet gewandeld in gevangenis."

Moab was een land van wijnstokken. Men trad er druiven met vreugdegeschrei. In de wijnpersbak trad men de druif, tot de wijn was uitgeperst. Dan bewaarde men de wijn en de droesem in grote kruiken of lederen zakken. Op zijn bezinksel stond de wijn dan onbeweeglijk. Van vat in vat goot men de wijn niet over. De droesem zuiverde men niet uit. Want juist door het voortdurend gissen en zuren behield de wijn geur en kracht en smaak.

Als de wijn nu was het Moab gegaan. Geen beweging was er in geweest. Van vat in vat is hij niet geledigd, maar op de droesem zijner zonden heeft hij stil gelegen. Smaak en geur had hij behouden. Al zijn leven en heerlijkheid had hij in zichzelf. Moab was gebleven, die-hij was; even gerust; even hovaardig; even onbezorgd; maar ook even diep gezonken in het verderf; even verkleefd aan de afgoden en zondedienst. Maar in die dienst heeft hij zich vet gemaakt voor de dag der slachting.

Hoezeer vertoont Moab het beeld van het Nederland onzer dagen. Welk een ontzaglijk groot getal is rustig bij altaar en wierookvat en zoekt zijn heil bij uitwendige plichten, wanende de levende God met dode werken te kunnen dienen.

Gods volk leert een ander leven kennen. Het wordt van vat in vat ontledigd. God zuivert de droesem van de zonde uit Zijn volk uit. In de waarachtige bekering zegt Hij hun de rust, waarin ook zij verkeerden, op. Het leven in de wereld wordt hun onmogelijk. Hun

ijdele gezelschappen vlieden zij. Vriend en familie verlaten zij. Hoezeer openbaart zich dit leven anders dan het jolig christendom dezer dagen. In ijdelheid en vrolijkheid, die het vlees voedt, heeft men zijn leven, waar Gods kinderen de dood vinden. De Heere toch ontdekt door Zijn Woord en Geest de Zijnen in de spiegel van Zijn heilige wet hun goddeloosheid, zodat hun gewaande deugden verstuiven als kaf voor de wind en hun gerechtigheden versmelten als een mot. Arm, verlegen, benauwd, verontrust leren zij smeken: "O God, wees mij, zondaar, genadig." Hun hoge statuur wordt verbroken en de trotse ogen vernederd, zodat zij werkelijk inwendig vertederd en vernederd in ootmoed voor God in de schuld komen. O, welk een staat. De zonde benauwt hen; de ellende drukt hen; de wet eist een volkomen betaling; Gods recht laat niet af. Met Luther leren zij roepen: *"O, mijn zonde! O, mijn zonde! Hoe worden mijn zonden mij nog ooit vergeven!"* Vroeger zo rijk in deugd en sterk in eigengerechtigheid, worden zij op de zeef van Goddelijke uitzuivering en ontdekking, al ellendiger. Zalig worden wordt hen onmogelijk. Voor ieder is raad, niet voor hen. Het wordt omkomen, opdat Christus Zich aan hun ziel openbare. Hij is de weg van zaligheid. In Hem zien zij door het geloof al hun heil. Zijn Evangelienodiging vertroost hun hart. Zijn Naam is hun zaligheid. En toch, welk een ontlediging is hun van node! Van vat in vat moeten zij ontledigd worden, om in waarheid in Christus door het geloof te rusten. Wat tranen, wat zoete bevindingen, wat gebeden moeten als grond wegvallen om in waarheid de rust in te gaan, die er over blijft voor het volk van God. Want hoe zal een ziel ooit door Christus in God rusten, indien zij niet alles buiten Christus schade en drek leert achten, om de uitnemendheid Zijner kennis. Van vat in vat ontledigen, ziedaar het werk van de Heilige Geest, geopenbaard in het leven van Gods kinderen. Tot Christus moeten zij als gans ontledigden gevoerd worden, opdat zij in Hem ingeplant zijnde, uit Hem leven zullen. 'Van vat in vat ontledigen wijst op de voortdurende ontdekking van de Heilige Geest, die Gods volk meer en meer een walg aan zichzelf doet hebben, opdat zij hun volle zaligheid door Christus in God bekomen, zeggende met de Bruid: "Ik ben zwart doch lieflijk.'" Van vat in vat ontledigen wil zeggen dat God Zijn volk, door de uitlatingen Zijner liefde in de weg van druk en tegenheden heiligt. De beproeving van het geloof is veel kostelijker dan van goud. Hoe zwaar de drukwegen ook zijn, en met hoeveel tranen zij bezaaid worden, God heeft Zijn wijs doeleinde daarmee. Hij wil de Zijnen hoe langer hoe meer ontgronden; ontdekken; ontledigen. Hun doen sterven; opdat zij zich aan Hem zullen gewennen en vrede hebben. Van vat in vat ontledigen zal God Zijn volk, opdat Zijn volheid in hun ledigheid uitgegoten worde. Hij gedooft de zonde in de Zijnen niet.

Zo Zijn kinderen Zijn zuivere wet verlaten, zal Hij hen bezoeken met de roe en bittere tegenheden. Dat doet Zijn liefde en trouw, waardoor Hij Zijn erfdeel nooit zal begeven, noch verlaten. Dit moge al Gods bedrukte en door onweder voortgedreven volk bemoeiden. Van vat in vat ontledigd zal de eeuwige volheid van Christus hen overvloediger vervullen. Hier door het geloof en eenmaal zullen zij met het beeld van God Drieënig verzadigd worden en in de heerlijkheid Gods eeuwig delen.

Lezer! kent u iets van deze ervaring? Of leeft u met Moab nog voort in dodelijke rust. God maakt die bemoeienissen met Moab niet, die Hij met Israël maakt. Hij legt aan de wereld niet ten koste, wat Hij aan Zijn volk doet. Maar, o arme wereldlingen, wat zal uw einde ontzettend zijn. Arme godsdienstige mensen, die de ware godsdienst mist. "Christelijke" werelddienaren, eens zal uw vermoedelijk hemelburgerschap ineensstorten. Dat bed zal te kort, dat deksel te smal zijn. Opene de Heere uw ogen eer het te laat is. Van vat in vat moeten wij ontledigd worden, zal ooit plaats vroor Christus komen.

Mocht ons land zich aan Moab spiegelen, eer de Heere ook ons vreemde gasten toeschikken zal, die in vreemde plaatsen ons zullen voeren en onze vaten ledigen en onze flessen in stukken slaan. Geen uiterlijke oppervlakkige christelijkheid; geen bondgenootschap met Rome zal ons kunnen behouden, maar alleen het ontledigen van vat in vat. Verlaat dan, o volk de slechtigheden en leef en treed op de weg des verstands.

14. VAN DE WAARACHTIGE BEKERING.

“Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt; ik ben beschaamd.” Jeremia 31:19a.

Efraïm spreekt in dit woord. Efraïm, de zoon van Jozef, in wiens zegening door de stervende Jacob de soevereiniteit Gods zo kennelijk uitblonk. Jozef toch had zorgvuldig zijn beide zonen, Manasse en Efraïm, tot zijn vader geleid, de oudste tegenover Jacobs rechterhand en Efraïm tegenover diens linkerhand, opdat de beste zegen ruste op het hoofd van Manasse. "Maar Israël strekte zijn rechterhand uit en legde die op Efraïms hoofd, hoewel hij de minste was, en zijn linkerhand op Manasse's hoofd; hij bestuurdde zijn handen verstandiglijk; want Manasse was de eerstgeborene." Geen vergissing had bij Jacob plaats. Het wordt ons zeer duidelijk door Mozes beschreven. Toen het in Jozefs ogen kwaad was, dat zijn vader alsoo handelde en hij zijn vaders hand vatte, om die van Efraïms hoofd op Manasse's hoofd af te brengen, weigerde Jacob dit. En hij zei: "Ik weet het, mijn zoon; ik weet het."

Niet onbewust handelde Israël in de zegening van Jozefs zonen. Efraïm werd gezegend boven Manasse, omdat God het alsoo bepaald had. En de zegening Gods regelt zich niet naar natuurlijke afstamming. In die zegening blinkt de absolute soevereiniteit Gods uit. Efraïm is van God verkoren boven Manasse.

God is soeverein in al Zijn werken en bijzonder in het zaligen van Zijn volk. In het schaduwachtig Israël heeft de Heere dit zeer diep ingedrukt. Het volk is verkoren uit alle volken van de aardbodem om des Heeren eigendom te zijn. In Aarons priesterschap; Levi's bestemming tot de dienst des tabernakels; Davids verkiezing tot koning en zoveel voorbeelden meer, wordt telkens de soevereiniteit Gods verheven; ook in Efraïm. Gods volk wordt niet behouden om iets dat in dat volk gevonden wordt; het wordt zalig niet omdat het dit zelf wil, maar omdat God het wil. De soevereine verkiezing Gods, is de diepe wortel der behoud van verloren zondaren, en Gods kinderen leren die soevereiniteit met aanbidding en in zalige bewondering kennen. O, zalig worden is uit God.

Het is door U, door U alleen, Om 't eeuwig welbehagen.

Maar dat welbehagen, dat van eeuwigheid in God vast ligt, wordt in de tijd verheerlijkt in Gods kinderen. Het welbehagen des Heeren zal door de hand van Christus gelukkig voortgaan. De uitverkorenen worden in de tijd toegebracht en van het eeuwig verderf verlost. En van die verlossing, gewrocht in zijn bekering, getuigt Efraïm in het woord van de profeet Jeremia. "Nadat ik bekeerd ben."

Waarachtige bekering was Efraïm van node. Juist Efraïm maakte het gruwelijk boven zijn broederen. Hij stond aan het hoofd der tien stammen, die zich afscheidden van David en Jeruzalem. Hij bedreef boven zijn broederen afgoderij. Hij richtte de kalveren op te Dan en te Bethel en holde voort naar het verderf. Maar Gods werk is in Efraïm verheerlijkt. De Heere greep hem en trok hem als een brandhout uit het vuur; en bracht hem tot bekering. Nee, Efraïm bekeerde zichzelf niet. *Ik ben bekeerd geworden*, roept hij

uit. God heeft het gedaan. De waarachtige bekering is Gods werk. Dat blijkt klaar uit Efraïms getuigenis bij Jeremia. Onze bekering [ik kom daarop straks terug] in het verlaten van de zonde en het betrachten van Gods geboden moet vrucht zijn van het werk Gods in ons. Zo des Heeren wederbarende genade wordt gemist is de bekering niet waarachtig; zij is dan schijn; uiterlijke verandering slechts. De belijdenis van de zonde; het wandelen voor een tijd met Gods volk; de vernedering onder de rechtvaardige oordelen Gods en wat dies meer zij, is niet echt, zo Gods genadewerk ontbreekt, als de bron waaruit alleen de waarachtige bekering vloeit. Kaïns bange uitroep; Ezau's berouw; Orpa's mede trekken tot de grenzen van Kanaän; Sauls profeteren; Achabs vernedering; Juda's bekentenis zijn even zovele voorbeelden ervan, dat buiten hartvernieuwende genade geen waarachtige bekering gevonden wordt. Het ontzettend woord van de apostel in Hebreeën 6 geeft daarvan mede getuigenis, het woord namelijk dat spreekt van hen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gaven gesmaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn, en gesmaakt hebben het goede woord Gods en de krachten der toekomstige eeuw, en afvallig worden. O, het kan zover gaan, onder de algemene werkingen van de Heilige Geest!

Doch zonder hartvernieuwende genade is er geen waarachtige bekering. Dat kan niet. Daarom kan dat niet, omdat van nature onze wil vijandschap is tegen God en ons verstand is verduisterd door de zonde. Hoe ver wij ons nu ook mogen houden van de openbare dienst der wereld; en hoe ijverig wij ons ook betonen in het wandelen naar Gods geboden, al waren wij de rijke jongeling en Saulus gelijk [en wie is dat] dan nog zijn wij en blijven wij vijanden van God en bij alle verandering in ons leven, onbekeerd van hart. Wij zijn gevallen Adamskinderen en dood door de zonde en de misdaden.

O, lezer, beproef u toch in dezen. Zo menigeneen vleit zich in de hoop der zaligheid op grond van zijn bekering, terwijl zijn ziel van Gods werk vreemdeling bleef. Gave de Heere er toch licht over in onze ziel, dat hier de diepe kloof ligt, dat bij elke verandering, uiterlijke bekering de mens dood blijft, omdat hij in Christus niet is ingelijfd, Die alleen het leven is en de opstanding. Daarom is de mens zonder waarachtige hoop in de wereld. Zijn rust is een valse rust. Zijn gronden zijn zandgronden, die eenmaal zullen bezwijken.

Daarentegen wordt het uitverkoren volk door God bekeerd en in die bekering Christus ingelijfd. Hij leeft en zij zullen leven. Door welk een bange strijd dit levendgemaakte, door God bekeerde volk ook heengaat, het zal niet omkomen. Duivel en wereld en zonde zullen het gewis verliezen. De wortel der zaak wordt in dat volk gevonden, en die wortel kan niet worden uitgeroeid. Dikwijls moet dat volk klagen:

*Duizend zorgen, duizend doden,
kwellen mijn angstvallig hart.*

De Heere zal het uit zijn angst en noden voeren.

Maar nu missen allen, die niet waarachtig tot God bekeerd zijn, de gemeenschap aan de Levensbron Christus. Zij wortelen in Adam en zijn dood en dragen de dood alleen vruchten. Hun bekering is een schijnbekering. Het werk Gods wordt erin gemist. Zij zijn met God begonnen. Nooit is God met hen begonnen. O, dat wij ons toch recht beproeven mogen of het werk Gods in onze harten werd verheerlijkt, opdat wij in de dag der eeuwigheid niet bedrogen uitkomen. Dat werk des Heeren nu vernieuwt de ellendige, schuldige en verdorven zondaar. Het vernieuwt hem in geheel, in alle delen. Wel wordt de volmaaktheid in trappen aan deze zijde van het graf niet verkregen, doch wel is er een volkomenheid in delen, dat wil zeggen, God maakte niet een zacht plekje in het stenen hart, maar Hij neemt het stenen hart weg en geeft een vlesens hart in deszelfs plaats.

Verstand en wil worden vernieuwd. Zo dan indien iemand in Christus Jezus is, die is een nieuw schepsel, het oude is voorbij gegaan, zie, het is alles nieuw geworden. En dat vernieuwde verstand krijgt kennis van God en Goddelijke zaken en heeft daarin een vermaking. En de wil, vernieuwd zijnde, wordt niet alleen van God gedreven en bewogen, maar van God bewogen zijnde, werkt hij ook zelf; waarom ook terecht gezegd wordt, dat de mens door de genade, die hij ontvangen heeft, gelooft en zich bekeert. Zo beleden onze vaders op de grote synode van Dordrecht in 1619 [V Art. III.- IV, 12]. En zo is het. Gods werk gaat voorop. Maar dan volgt als vrucht van het werk des Heeren, dat de levendgemaakte zondaar zich van de zonde afkeert en een lust ontvangt om naar alle geboden Gods te leven.

In tweeërlei opzicht wordt dan ook in onze belijdenisschriften van de wedergeboorte of bekering gehandeld. De Vijf Artikelen tegen de Remonstranten spreken van de wedergeboorte als de levendmakende daad Gods. Zij is die vernieuwing, nieuwe schepping, opwekking uit de doden en levendmaking, dewelke God zonder ons in ons werkt. Zo wordt de wedergeboorte gewrocht in de dode zondaar, eer hij nog geloven kan. Doch in de Geloofsbelijdenis [Art. 24] wordt van de wedergeboorte gehandeld als vrucht van het geloof. Hier wordt gezien op de bekering, die uit het werk Gods vloeit. Wij geloven [zo staat in de belijdenis] dat dit waarachtig geloof de mens wederbaart en maakt tot een nieuwe mens en doet hem leven in een nieuw leven, en maakt hem vrij van de slavernij van de zonde.

Duidelijk spreken dus onze vaders van de bekering als het levendmakend werk Gods en, als vrucht daarvan, van de bekering in de voortdurende vernieuwing des harten door de heiliging van des Heeren Geest. Van die vrucht der bekering, door God gewerkt, spreekt ook Efraïm. Hij getuigt van het berouw en van de diepe vernedering des harten, door de Heere in hem gewrocht. "Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik aan mijzelve ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt." O, let op dat: *nadat* Gods werk voorop. Door Christus is de bekering verworven. "Dezen heeft God door Zijn rechterhand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving van de zonden", Handelingen 5: 31. Lydia's hart werd door de Heere geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd. Ook in 2 Timotheüs 2: 25 wordt van de bekering als een gave Gods gesproken.

Nog eens! Gods werk gaat voorop. Maar dat werk is niet onvruchtbaar. Het werkt een oprecht berouw over de zonde. O, de zonde verwekt zulk een bittere smart. De ziel krijgt klaar te zien, dat zij door haar zonden God op het schrikkelijkt beledigd en al Zijn deugden geschonden heeft. Het wordt haar een onuitsprekelijk wonder, dat zij al niet reeds lang in de hel ligt. Niet alleen het recht Gods getuigt tegen haar, maar de goedertierenheid Gods vernedert en breekt het hart. Al was er hemel noch hel, dat volk kan het in de zonde niet meer houden. Het zegt de duivel en de wereld de dienst op. Ook al was die zondedienst niet openbaar voor de mensen, het leven van nature was een zijn in de staat van de zonde. En die dienstbaarheid wordt het volk van God de dood. Het zegt met David: "Zou ik niet haten, die U haten? Ik haat ze met een volkomen haat." O, dat volk zou de afgelegde weg wel op de knieën willen terug kruipen, indien het mogelijk was de zonde te niet te doen. Er komt een ware zelfverfoeiing voor God. Daarenboven een lust en liefde tot God en Zijn geboden, die zulk een berouwhebbend zondaar wel volmaakt zou willen onderhouden. Toen de Heere Zacheüs riep uit de wilde vijgenboom, ontving deze Hem met blijdschap in zijn huis en zei: "Zie de helft van mijn goederen, Heere, geef ik de armen; en indien ik iemand iets door bedrog onvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder." Niet alleen naar sommige maar naar alle geboden Gods begint dat

volk te leven. En die liefde tot Gods geboden en dat leedwezen over de zonde worden gelouterd. De bekering is kruisigen en sterven, en een leven in Christus. O, Gods weg gaat door de diepte. De strijd tegen de zonde, de duivel en het vlees is een zware strijd. "Ik weet", zegt Paulus, "dat in mij, dat is mijn vlees, geen goed woont." Die hoogverlichte apostel moest van zichzelf zeggen: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods." De bekering is een doorgaand werk, zolang het volk Gods op aarde is. Aan het einde van de loopbaan dezes levens zal de van God verkoren kerk de zonde afleggen om volmaakt voor God te zijn. Dan heeft zij geen bekering meer van node. Maar in dit leven is het van node, dat de rank van de wijnstok gereinigd wordt, opdat zij meer vrucht drage. Ja, er zijn donkere en droeve tijden in het leven van Gods volk, die een bijzondere bekering noodzakelijk maken, gelijk in Lot, David, Petrus e.a. ons in de Schrift vermeld staat.

O, hoe moest Gods volk toch meer de zonde vrezen en staan naar de ontdekkende en louterende bediening van de Heilige Geest. Dat het toch vooral in deze dagen van diep verval op de wacht gezet worde en de nabijheid des Heeren zou zoeken. Onze bekering; onze bevinding; onze rechtvaardigmaking kan ons niet behouden tegen de zonde. Maar de kinderlijke vreze Gods bant de zonde uit. En nu is die kinderlijke vreze dikwijls zo ver. "Ik heb tegen u", zegt de Heere, "dat gij uw eerste liefde hebt verlaten." O, dat wij berouw hebben en op de heup kloppen. Het kome met ons ten einde raad, opdat de Heere onze sterkte zij en door Zijn kracht wij in Zijn wegen mogen wandelen. Hij doe ons ontwaken uit de slaap des doods en verwaardige Zijn volk in de weg der waarachtige bekering meer en meer Zijn beeld gelijkvormig te worden, opdat de wereld de goede werken moge zien en de Heere verheerlijkt worde.

15. EEN HOPEND KLAGEN.

"Dit zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen." Klaagliederen 3: 21.

Jeremia klaagt. God heeft hem in de breuk van zijn volk ingezet, en ze, ontzettend heeft hem dit aangegrepen, dat de profeet uitriep: "Och dat mijn hoofd water ware en mijn oog een springader van tranen, om dag en nacht te bewenen de breuk der dochter mijns volks."

De zonden van Juda zijn ten hemel opgeklommen. Geen bestraffing, hoe ernstig ook, vermocht het volk van de boze wegen te doen terugkeren. Al stouter traden de vorsten tegen des Heeren knechten op. Jeremia heeft het aan den lijve ervaren; de gevangenis en de kuil waren zijn deel geworden. Maar zijn woord was het Woord des Heeren, en wat men ook beraadslaagde tegen de boodschapper van Jehovah, de aangekondigde oordelen kwamen. O, wat is het Jeremia toen bang geworden! Hij kón het volk niet loslaten. Zou Gods gramschap, hoe zeer ook verdiend, dan een einde maken aan het volk, dat naar Zijn Naam genoemd was? Gelijk eens Mozes pleitte voor Israël, toen het volk gedanst had om het gouden kalf, zo trad Jeremia in de bres om het behoud van Juda.

De zonde van het volk enerzijds en Gods gerechtigheid anderzijds perste de profeet in die engten, die hem deden uitroepen: "Ik ben de man, die ellende gezien heeft door de roede Zijner verbolgenheid. Hij heeft mij geleid en gevoerd in duisternis Hij heeft mij toegemuurd Hij is mij een loerende beer, een leeuw in verborgene plaatsen Hij heeft Zijn pijlen in mijn nieren doen ingaan Hij heeft mij met bitterheden verzadigd."

In diepe smarten lag hij terneder onder de slaande hand des Heeren. Gods recht en toorn brandden. Jeruzalem werd tot Puinhopen gesteld en het was of de Heere het niet zag, noch Zich aantrok. Zou dan God Zijn werk verstoten? Zover kwam het met Jeremia, dat Hij zei: "Mijn sterkte is vergaan en mijn hoop van de Heere." Het werd Jeremia een afgesneden zaak. En daar komt het met al Gods volk, zo menigmaal de Heere Zich in Zijn genade en ontferming aan hen openbaren zal.

Dat wordt het voor het eigen leven van de van God gekenden. Wij allen liggen onder vloek en toorn. De eeuwige dood zijn wij onderworpen; voorwerpen van de hel zijn al Adamsnakomelingen. Maar niemand neemt het recht ter harte, omdat het verborgen is voor onze ogen. De beste opvoeding; de meest rechtzinnige onderwijzing kan ons de staat van onze ellende niet doen zien. Wij zijn rijk en verrijkt en hebben geen ding gebrek. Maar God de Heilige Geest opent de ogen van Zijn volk. Hij doet hen zien, welke weg zij betreden. Hij leidt hen terug op hun afgelegde paden. Daar ligt de schuld opgestapeld; de zonden zijn opgebonden. Gods recht eist wraak. Er is geen ontkoming. Hoe harder die ontdekte zondaar werkt om zijn behoud, hoe onmogelijker de zaligheid hem wordt. Hij moet Gods recht toevallen. Want al die ellende is eigen schuld. Gelijk Juda tegen alle vermaningen in zich rijp maakte voor de wegvoering naar Babel, zo wordt al Gods volk ervan overtuigd, dat het tegen de vermaningen en roepstemmen zich verhard heeft. De plaatsen gaan spreken; de tranen en gebeden van godvruchtige ouders; de ernstige predicates van Gods knechten; de indrukken in de consciëntie, die op de mond geslagen werd; de ziekbedden waarop beterschap beloofd werd; de gesprekken van Gods kinderen; kortom al de roepstemmen Gods, die verwaarloosd zijn, komen levendig terug. De Heere heeft geroepen, zij daarentegen hebben geweigerd.

Nee, God is niet de schuld van hun verloren gaan; het wordt degene, wier ogen God opent, eigen schuld. Een mens schuilt zo gaarne achter zijn onmacht weg. Zo menig een roept: "God moet mij bekeren; een mens kan zelf niets; hij is dood." Maar het werd hun nooit ernst; hun onmacht werd nooit eigen schuld. O, het zal wat zijn als eens dit vijgenblad zal wegvallen. Een mens gaat verloren om eigen schuld. Dat hebben Gods knechten u met alle ernst voor te houden. De Heere heeft hen geroepen om het de goddeloze aan te zeggen, dat het hem kwalijk gaan zal. O, dat wij toch onze ziel vrijmaken van het bloed onzer hoorders. Want zo niet, dat bloed zal van onze hand geëist worden. Maar als dienaren van het Evangelie hebben wij niet alleen te zeggen, dat een natuurlijk mens naar de hel gaat, doch hem ook te bidden, dat hij de knie voor de Heere buigen en de wapenen van vijandschap afleggen mocht. De Heere Jezus stond wenend voor Jeruzalem zeggende: "Jeruzalem, Jeruzalem! hoe menigmaal heb Ik u bijeen willen vergaderen, gelijk een hen hare kiekens vergadert, maar gij hebt niet gewild." Gods gezanten hebben te bidden van Christus' wege, of God door hen bade: "Laat u met God verzoenen."

De Heere daalt zo laag af in Zijn Woord, dat Hij met ede zweert: "Zo waarachtig als Ik leef, Ik heb geen lust in de dood des zondaars; maar daarin heb Ik lust, dat de zondaar leve en zich tot Mij bekere." Als de Heere zo spreekt, zouden dan Gods knechten de verloren, dode, doemwaardige zondaar niet dringen tot bekering? De Heere mocht het Woord eens aan het hart brengen. Zulk een prediking zal meer nut doen dan het schimpen op een onbekeerd mens, dat hij "een dooie, rotte kreng is." Hoewel onze ellendestaat alle beschrijving te boven gaat en wij weigeren uit genade in Christus gezaligd te worden, toch is de gevallen mens redelijk schepsel gebleven. Was dat niet zo, alle prediking was ijdel. Aan duivelen noch aan dieren wordt Gods Woord gebracht. Maar de gevallen mens wil God door het Evangelie nodigen tot de zaligheid. Als een vriend van de Bruidegom

heeft de dienaar van het Evangelie in diepe afhankelijkheid van de Heilige Geest en Diens genadewerking tot Christus te leiden. Zijn blijdschap zal vervuld worden als de Bruidegom Zijn bruid aanvaardt. Doden worden geroepen, en de Heere Jezus heeft het ons betuigd, dat zij zullen horen.

O, het zal wat zijn als al die ernstige roepstemmen tegen ons getuigen zullen in de dag der eeuwigheid. Gave de Heere u, onbekeerde van harte, voor Hem in het stof te vallen eer het te laat is. De schrik des Heeren bewege u tot het geloof. Doorzoek uzelve nauw, ja doorzoek nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt! Eer het besluit bare, gelijk kaf gaat de dag voorbij..

Het woord der prediking dringt door de bediening van de Heilige Geest diep in het hart van Gods kinderen in. Hij legt hen verloren voor Gods rechterstoel. De rechte prediking handhaaft het recht Gods, dat alleen in Christus voldoening vond. Zo dringt het Woord aan om in Christus alleen te rusten. In de ware vereniging met Hem. De doodslager onder Israël had een bloedwreker, die hem achtervolgde tot hij een plaats in de vrijstad had verkregen. Het wordt een afgesneden zaak voor Gods kinderen. Jeremia's klacht wordt de hunne. Onder Gods eisend recht wordt onze ziel neergedrukt in de banden des doods en vergaat onze hoop op Hem. Ik kan niet anders zien, of vele zielen worden verhinderd door het geloof in Christus hun vrijheid te verkrijgen, omdat zij het leven hunner hand gevonden hebben. Zij zeggen niet: "Het is buiten hope." Christus is hun geen vreemde. Met de discipelen zeiden ook zij: "Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." In Hem hebben zij door het geloof de weg der zaligheid gezien; de enige Naam die de mensen onder de hemel gegeven is om zalig te worden is hen niet onbekend. Door Zijn Woord heeft Hij hen bemoedigd en in Zijn beloften heeft Hij Zich aan hun ziel verbonden.

Maar bij dit alles kan menigeen te gerust leven. Is er dan geen gemis in de ziel? Staat bij al wat plaats greep dan Gods recht niet open? Kan een advocaat ons vrijverklaren? Daartoe is toch alleen de rechter bevoegd. Hoe bemoedigend de woorden van uw hemelse Advocaat ook zijn, en hoe gewis het is, dat Hij de ganse zaak voleinden zal, God de Vader spreekt de zondaar vrij. En in de vierschaar van Zijn recht vergaat onze hoop en onze verwachting van de Heere. Ik wenste wel, dat onze onderscheiding in de standen van Gods volk niet wegviel, gelijk bij velen in onze dagen. Het gevolg daarvan is, dat wij ons van de ontdekkende prediking afkeren. Wij worden de bekeerde mensen en gronden ons op onze bevindingen meer dan op Christus. Het nabijkomend christendom gaat de kop opsteken. Het heeft grote en wonderlijke bevindingen. Welhaast zal het Gods oprechte volk overheersen.

O, dat de Heere ogen gaf om te zien. Wij moeten omkomen om behouden te worden. Van al onze gronden moeten wij af, om alleen op de rotssteen Christus te bouwen. Gods werk voert ons uit onszelf. Het breekt ons af. Het maakt ons christen uit. Wij willen anders. Wij zoeken de bekeerde man of vrouw te worden. Onze hoop houden wij vast. Maar daarom temeer moet de Waarheid ons neerwerpen en aan ons gemis ontdekken, en ons diep verdorven bestaan doen kennen. De ware ontdekking zal steeds tot Christus doen vluchten als een arm, doemwaardig zondaar. Zij maakt het in ons buiten hope. Dan zullen wij met een levende klacht over ons zelf leren klagen. Och, ik wenste wel, dat door dit stuk een klaarder inzicht kwam bij velen van Gods volk. Men houdt de allereerste openbaring van Christus voor de rechtvaardigmaking in de vierschaar der consciëntie. Zo bouwt men op waar moest afgebroken worden. Een rijk volk wordt gemaakt, doch de rijkdommen van genade blijven al te zeer verborgen.

Men versta nu wel. In Christus is de zaligheid voor al de uitverkorenen onwrikbaar eeuwig vast. En die zaligheid wordt al Gods volk deelachtig door de inlijving in Christus,

welke plaats heeft in de wedergeboorte, dat is de levendmaking des zondaars. Maar alleen voor zover het geloof Christus en Zijn weldaden mag toe-eigenen heeft het de troost ervan. Om dit laatste nu gaat het.

De Heere geve licht om onze weg te bezien en ons gemis te kennen, opdat een levende werkzaamheid moge zijn aan de troon der genade, en wij gebouwd worden in het allerheiligst geloof en toenemen in de kennis, die in Christus Jezus is. In Hem alleen zullen wij ingaan als het bij ons is buiten hoop.

16. EEN HOPEND KLAGEN.

'Dit zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen.' Klaagliederen 3: 21.

Gelijk Jeremia klaagde en weende over het diep verval van Juda, dat de wegvoering naar Babel nabij was, zo betaamt het ons in het zwart te gaan vanwege de donkerheid, die over het Sion onzer dagen is verspreid. Is het niet, of een rouwfloers Gods kerk overdekt? De Heere zal Zijn volk niet verstoten. Hij houdt Zijn werk in het leven. Hoe de wereld in haar goddeloosheid of ook het nabijkomend christendom onzer dagen in zijn oppervlakkigheid met bittere vijandschap en helse list hebben gepoogd en nog alles inspannen om het ware volk uit te roeien, het sterft niet uit. God heeft onder ons nagelaten levende klagers over eigen schuld en zonden, over druk en donkerheid; mensen, die door genade uit de diepte opkomen, om hun zaligheid in Christus Jezus te zoeken.

Al zorgt de Heere echter voor Zijn kerk en al kan niemand ontkennen dat Hij Zijn volk in het leven houdt, dat neemt niet weg, dat over des Heeren erfdeel een grote donkerheid hangt. Zie nu maar allereerst naar de kerk in haar zichtbare verschijning. Die zichtbare kerk is er niet naar de willekeur van mensen. O, nee! Dan was zij waardeloos; nee erger, dan was die zichtbare kerk nu en altijd geweest een eigenwillige godsdienst, en dus zou zij indruisen tegen Gods heilige wet en geheel te veroordelen zijn. Maar zo is het niet. Dat is wel onweersprekelijk uit Gods Woord te bewijzen. De Heere Zelf heeft gegeven sommigen tot herders en leraars. Niet alleen schonk Hij de extra-ordinaire ambten van apostelen en profeten en evangelisten, doch de Heilige Geest gaf herders en leraars om blijvend in Zijn kerk te arbeiden. Diakenen werden te Jeruzalem verkoren en ouderlingen aangesteld in al de gemeenten.

Daar hebt u nu de kerk in haar vorm, zichtbaar voor de wereld. Ja zelfs spreekt Gods Woord van de vergadering der kerken in de eerste synode te Jeruzalem. Is het instituut van Gods kerk niet in Gods Woord gegrond? Wie kan dat toch bestrijden? Bovendien gaf de Heere deze vorm niet voor een tijd, maar voor al de eeuwen, zolang de wereld zijn zal. De Heere Jezus heeft het beloofd: "Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld." Die belofte betekent niet alleen dat de Heere Zijn volk op de aarde behouden zal zolang tot Hij wederkomt om te oordelen de levenden en de doden, maar zij geldt ook de ambtelijke bediening in de kerk.

Wilt gij daarvan nog een sterk bewijs? Christus heeft het Heilig Avondmaal ingesteld en gezegd: "Verkondigt de dood des Heeren, totdat Hij komt." Niet duizend of tweeduizend jaren, maar totdat Hij komt. Tot de grote dag des oordeels zal er bediening zijn van het Heilig Nachtdmaal. Gods volk mag wel eens in zoete gemeenschap des geloofs Avondmaal met de Heere houden, in de stille eenzaamheid. Maar wat de Heere Jezus in

liefde Zijn kerk beveelt is nog iets anders. Het brood zal gebroken en de wijn zal vergoten worden totdat Hij komt. Welnu, dan moet er tot het eind der dagen toe een zichtbare openbaring van Gods kerk zijn. De Heere zal er voor zorgen.

Maar er komen tijden, dat die zichtbare kerk haast onzichtbaar wordt voor de wereld. Dat zijn de tijden van vervolging. In spelonken, in kelders, in verborgen plaatsen moet zich dan het volk in stilte vergaderen om Gods Woord te horen. Ook doen de tijden van verval de kerk zeer lijden. Zulke tijden beleven wij thans. Zij zijn voor het innerlijk leven nog erger dan de vervolgingen. Verwereldlijking treedt dan in; de waarheid wordt velen te scherp; valse leer vindt ingang; scheidingen en scheuringen komen. O, wat heeft Nederlands kerk daaronder moeten lijden. Reeds kort nadat de Heere Zijn kerk in deze gewesten uit Rome's donkere nacht bevrijdde, staken de remonstranten de kop op. En na hun veroordeling bleven hun schrikkelijke leringen voortwoekeren. De heilige ijver voor de leer der Waarheid geraakte meer en meer zoek. De wachters vielen in slaap. Gods getrouwe knechten riepen uit de keel, maar het mocht niet baten. Al dieper zonk de kerk. De zonde nam de overhand Onze verdwaasde vaders sprongen om de vrijheidsboom en verkochten het land aan Frankrijk. En wel werden de Fransen weer verdreven maar hun gedachten en leringen en geest bleven al te zeer achter. Openlijk verfoeiden zij die zich nog leraars in de kerken durfden noemen, de leer der Drieëenheid; in één woord, de zuivere Waarheid werd met voeten getreden en het volk, dat die brute verloochening niet dragen kon, zat met een boek in een hoek. En denk nu eens aan deze tijden. Niet aan deze of die kerkformatie, maar aan geheel de wereldgelijkvormigheid. Wordt onder een christelijke vlag de lust van het vlees niet overal gevoed? De droevigste klachten leest u zelfs van hen, die staan naar het leraarsambt. Wat moet er toch van de kerk worden, als de aankomende predikanten komedie spelen, rossen en rijden, drinkpartijen houden? Zo de priester is zo zal het volk zijn.

Voorwaar de droeve misleiding van de leer van veronderstelde wedergeboorte en vermoedelijk hemelburgerschap treedt wel in een schril licht. Een kracht der leugen gaat van velen uit. De doodsstaat van de mens wordt geloofend; Christus miskend als enig Zaligmaker. Velen stellen het voor dat Hij de Zaligmaker is voor Zijn uitverkorenen, doch wij moeten in Hem geloven, alsof wij iets aannemen kunnen van onszelf. Het werk van vrije genade wordt bespot en gehegeld als valse mystiek. En anderzijds wordt de verantwoordelijkheid van de mens weggenomen. Zie ook eens onder Gods volk. Waar heeft Christus een gestalte verkregen in onze harten? Waar is het zoeken van de dingen die boven zijn, waar Christus is? Zijn wij niet meesttijds bezet met de dingen, die van de wereld zijn? Het is de werking van het vlees. De wereld roept om brood en spelen. Tegenover die arme ledige wereld nu, heeft toch Gods volk te openbaren, dat zijn leven niet ligt in het stof; in de dingen, die van beneden zijn. Maar hoe kan Gods volk de rijkdom van het geestelijk leven openbaren, als het hart niet vervuld is met de dingen die boven zijn? Schaamte moge ons aangezicht bedekken. Met de kerk van de oude dag worde het: "Ik zal opstaan en wederkeren tot mijn vorige Man, want toen was mij beter dan nu." Och, dat onze ziel klage. Voor God treure over de dorheid en dodigheid van ons eigen hart; en van Gods volk in het gemeen. Geen dode verstandsklacht houde ons op de been. Of meent gij, dat er profijt in ligt, als wij met onze klacht de christen kunnen zijn? Wij de ontdekke; ik de man, die het nu eens goed zeggen kan? Indien wij enige ware indruk van het verval kregen, wij zouden met Jeremia op de puinhopen neerzitten, in zak en as. Wij zouden zielssmartten lijden, en smekingen spreken als de arme voor God. Genade vernedert. De ontdekking maakt niet rijk, maar arm. Zij voert naar Christus heen.

Van Hem zal de recht ontdekte alles verwachten. En die verwachting is niet vergeefs. God laat Zijn volk niet in het verdriet. De ware klager hoopt.

Bemerkt het toch, dat Jeremia hoop schept in zijn levende klacht. Een dode klacht slaat alles weg. Het is uit, zegt zulk een klager. Er is niets meer! Doch de levende, die in de diepte van ellende in-bukken mag, ontvangt een gegronde hoop.

Maar was er dan nog iets te hopen? Schijnbaar niet. Van Jeruzalem waren slechts de puinhopen over. Dit mocht Jeremia echter opmerken, dat er nog een overblijfsel was. Al waren het de armsten van het land, een handvol amechtige Joden, de Heere had Zijn volk niet aan de vernieling prijsgegeven. Dat had rechtvaardig geweest. Genade alleen, maar Gods soeverein ontfermen had het anders beschikt. En uit die onveranderlijke liefde en trouw Gods rijst Jeremia's hoop. Het loopt met Gods kerk gedurig in de dood. Evenwel begeeft de Heere de Zijnen niet.

Zou er geen hoop overblijven voor Gods kerk? Zou er, hoe donker het er ook uit ziet, geen verwachting zijn voor Nederlands Sion? Heeft de Heere ons dan geheel en al verlaten? Immers nee; niettegenstaande al onze zonden, de Heere wil nog wonen en werken onder ons. Klaag volk, ween, krijt over de breuk van Gods kerk. God zette u op de puinhopen van Jeruzalem; maar dan juist zult u waar de dode klager groot wordt en uit de hoogte oordeelt en niets overhoudt ervaren dat de ware klacht uit de diepte opkomt en in smarten doet verkeren maar ook een hoop behoudt. Want God is de Getrouwe, Die nooit verlaat het werk Zijner handen. Hier is de troost voor al Gods volk; de troost in hun eigen leven, in druk en in donkerheden van zonden. God verandert niet. Hij Zelf spreekt van Israël: "Is Efraïm Mij niet een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Sinds Ik tot hem gesproken heb denk Ik nog ernstiglijk aan hem." Die onveranderlijke en onverminderde liefde Gods vernedert ons; zij doe ons steeds meer de zonde haten en het vlees kruisigen, doch zij verwaardige ons tevens om de goedertierenheid des Heeren op te merken opdat wij in de grootste donkerheid op Hem hopen.

17. AFBREUK DER ZONDE.

"Daarom, o koning, laat mijn raad u behagen, en breek uw zonden af door genade te bewijzen aan de ellendigen, of er verlenging van uw vrede mocht wezen." Daniël 4: 27.

Wij beleven zeer ernstige en bange dagen. De zonde steekt steeds bruter de kop op. Schaamteloos is dikwijls gewaad en houding, vooral van het opkomend geslacht, schrikkelijk de oppervlakkigheid en lichtvaardigheid van het volk. Steeds luider klinkt het: "Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn." Ja, zozeer heeft de kracht der ijdelheid ons aangegrepen, dat voor de krachtige waarschuwingen en de oordelen Gods de ogen vast worden toegesloten.

"Breek, o koning, uw zonden af doorgerechtigheid"; zo luidde het woord van Daniël, dat ook voor ons zulk een grote betekenis heeft. Nebukadnezar zelf deelt in zijn laatste proclamatie, die in Daniël 4 ons opgetekend is en waarin hij verhaalt wat hem was wedervaren naar het Woord des Heeren, mede, dat Daniël dit woord tot hem gesproken heeft. Nebukadnezar is vernederd. In deze koninklijke uitroep klinkt een zo geheel andere toon dan in het vorige. Toen was het, dat alles buigen zou voor het beeld van 's konings handen; nu de verkondiging dat Jehovah, Israëls God, alleen groot is en Diens volk gezegend. Het behaagt Babels vorst thans niet zijn heldendaden uit te roepen, maar "te

verkondigen de tekenen en wonderen, die de allerhoogste God aan hem gedaan heeft." Alle volken, natiën en tongen op de ganse aardbodem moeten uit de mond van een heidens koning weten, dat de Heere God is. Dit is de vrucht van de openbaring Gods door Israël. Jacobs zaad is weggevoerd naar Babel, om eigen schuld. Maar zelfs in de ballingschap gaat van dit volk zegening uit. Voor der heidenen oog ontdekt zich de grootheid van Israëls God. Het licht des Evangelies flikkert over het machtig wereldrijk, waarvan de Heere zei: "Ik zal Babel vermelden onder degenen, die Mij kennen." Een zegen ging van het verbannen Israël uit.

Gods volk is een zegen. Ook in Naomi komt dit klaar uit. Het lijdt geen twijfel, Naomi is haar eigen weg gegaan naar Moab. Vol is zij weggegaan, ledig heeft de Heere haar doen wederkeren. De bitterheid van haar eigen weg heeft zij moeten dragen. Maar hoe verkeerd haar weg ook was en hoe zwaar ook haar gang, zij werd ten zegen gesteld in het vreemde Moab. Ruth haar schoondochter werd middellijk door haar bij Israël ingelijfd.

Zelfs in de donkerste en droevigste omstandigheden wil God Zijn kinderen ten zegen in de wereld stellen. Niet nutteloos bestaat Gods volk op de aardbodem, al schijnt hun dit zelf menigmaal toe, zodat zij zich afvragen: "Waartoe leef ik nog?" De Heere zegent hen en stelt ze ten zegen naar Zijn welbehagen. Tien rechtvaardigen zouden Sodom en Gomorra behouden hebben. En het is misschien, omdat zulk een tiental in onze stad, in ons land nog gevonden wordt, dat de Heere ons niet heeft omgekeerd, niettegenstaande onze roepende zonden. Dat wij toch Gods volk waarderen. Het is een bij de wereld veracht volk, bij het jolig christendom gehaat; een volk van "och en ach" wordt het gescholden. Maar bemerk toch, dat de Heere om dat volk een land vele zegeningen doet beërven. Het vormt de kurken, waarop de wereld drijft. Als straks de laatste van dat volk zal ingezameld worden, is het einde der wereld daar. Getuchtigd moeten Gods kinderen; om hun zonden en afwijkingen, bezoekt de Heere hen met de roe en met bittere tegenheden. Maar wee degenen, die dat volk benauwen. God zal met hen twisten en die verdrukken Zelf verdrukken. Zie dat in Nebukadnezar.

Hij was "gerust in zijn huis en in zijn paleis groenende". Zijn loopbaan had hij geëindigd. Veertig jaren lang had hij de oorlog gevoerd. Ninevé en Mesopotamië, Egypte en Palestina, alles moest voor hem buigen. Hij is de leeuw, waarvan Jeremia sprak, die alles neerwierp. Nimmer had hij rust genoten; dan dreigde hier, dan daar de oorlog. Maar nu was hij gerust in zijn huis, en in zijn paleis groenende verhief hij zich in zijn trots. Hij bouwde muren en paleizen; hij groef meren en legde bruggen, zijn naam vereeuwigend. Zo rustte en groende Nebukadnezar. En toch, dat alles gaf geen rust. Wereldlingen, bemerkt het toch eens. Al het aardse genot; alle aardse voorspoed, al wat de wereld biedt kan ons niet verzadigen. Dromen verschrikte Nebukadnezar. De Rechter des hemels roept hem ter verantwoording en zal hem doen gevoelen, wat hij Zijn volk deed. Als een boom in het midden der aarde was Nebukadnezar groot en sterk. Maar de heilige God rukte hem af blad en kruin en maakte hem met de aarde gelijk en bevestigde de stam met een ijzeren en koperen band, opdat hij niet geheel vernietigd werd. In de vernedering was verwachting voor Babels koning.

Gods knecht, Daniël, had dit alles de koning aangezegd en hem de ernstige en goede raad gegeven: "Breek uw zonden af door gerechtigheid en uw ongerechtigheden door genade te bewijzen aan de ellendigen."

Met bijzondere vrijmoedigheid werd Daniël begiftigd, toen hij voor de trotse wereldmonarch stond. Ook voor hem gold het woord, dat de Heere Jezus eens sprak tot de discipelen: "Zijt niet bezorgd hoe of wat gij spreken zult; want het zal u in die ure gegeven worden, wat gij spreken zult." Nooit laat God Zijn knechten verlegen, als zij in

Zijn Naam voor Zijn eer mogen opkomen. Hoe vreesachtig zij ook zijn van nature, de Heere vervrijmoedigt hen, zodat zij niet vrezen, wat hun een mens zou doen. Hij bekleedt met vrijmoedigheid en maakt getrouw, al werd hun leven zelfs bedreigd. Door die bekrachtiging vermocht Daniël te getuigen van des konings zonden. Ach, waren meer zulke raadslieden aan der vorsten hoven!

Mannen, die niet vleiden, maar de zonden bestraffen en Gods gerechtigheid ontvouwden. Helaas, zulke raadslieden ontbreken al te zeer. Het Woord des Heeren eist op de man af. Breek uw zonden af. Nebukadnezars verregaande trots moest verbroken worden. Hij hield God niet in erkenenis. Zijn woord klonk: "Is dit niet het Babel, dat ik gebouwd heb?" Bovendien, hoe schuldig stond Nebukadnezar aan het volk van God. Als despoot had hij geheerst. Het leven van mensen telde hij niet; op het gekerm der ellendigen gaf hij geen acht. Hij holde voort, verpletterend onder zijn klauw, wat hem in de weg stond. Een stem des bloeds riep ten hemel om wraak. Een Psalm Israëls klaagde de despoot aan bij de God der goden: "O, dochter Babels, die verwoest zult worden; welgelukzalig zal hij zijn, die u uw misdaad vergelden zal, die gij aan ons misdaan hebt. Welgelukzalig zal hij zijn, die uw kinderkens grijpen en aan de steenrots verpletteren zal."

Nebukadnezar plaagde de volkeren met een plaag zonder ophouden. En bijzonder aan Gods volk stond hij schuldig. Want wel wilde de Heere Zijn kerk tuchtigen, maar wee de Babyloniër, die het op de ondergang van Israël had gemunt. Van die zonde spreekt Daniël; van des konings persoonlijk leven. In de Naam des Heeren eist de Godsman: "Breek uw zonden af."

Dat woord Gods komt ook tot de vorsten van deze tijd. Ook tot Nederlands vorstin. Zal het wel zijn, het Huis van Oranje heeft zich voor God te buigen in het stof. Naarmate de tijden ernstiger zijn, klinkt de roepstem luider tot afbreuk van de zonde. Met heilige ernst zij er een wederkeren tot de Heere en een heilig houden van Zijn wet. Ons land is beroerd. Vreselijke ziekte dreigt. Vijanden steken de kop op en dringen het vorstelijk huis binnen. Wat gemeenschap heeft Oranje met Rome? Het verval grijpt allerwege om zich heen. Tot hoe lang?

"Breek uw zonden af! Het is Gods eis aan vorst en onderdaan gesteld. Het volk maakt zich rijp voor de oordelen Gods. Het sluit de oren toe als een adder en holt voort, de weg des verderfs op. Gods Naam wordt gesmaad, gelasterd in hoge en lage standen, door jong en oud. Gods dag is een dag van zonde-uitgieting bij uitnemendheid. De zedenverkrachting gaat de beschrijving te boven. Moord op moord heeft plaats. En onder dat alles danst en voetbalt en bioscoopt het volk zich blind voor de gevaren die het omringen. Gods volk wordt uitgekreten. En tegen geheel die openbaring klinkt één stem van de hemel tot het schuldige volk: "Breek uw zonden af." Maar voor die roepstem juist blijven wij doof. Zou dan het kwaad over ons besloten zijn?

Niet minder geldt de roepstem tot bekering van Gods kerk. Haar is de schuld. Zij verliet haar plaats en betrok de wachten niet. Verbroken, verwereldlijkt, veracht ligt zij daar bijna machteloos neder. Als een nachthutje in de komkommerhof is de eens zo machtige kerk van Nederland geworden. O, hoe lang! Breek uw zonden af! Werp af het ijzeren juk der synodale organisatie. Drijf uit de leugenprofeeten. Beween de onderdrukking, Gods knechten en kinderen aangedaan. Ja, de kerk in engere zin, Gods volk, de levendgemaakten, worde het schuld, opdat bij alle verlating het worden moge: "Ik zal opstaan en wederkeren tot mijn vorige Man; want toen was mij beter dan nu."

Eindelijk, het woord van Daniël geldt u en mij, het komt tot ieder van ons persoonlijk. O, mocht de Heere die afbreuk van de zonde in ons werken. Wij gaan de eeuwigheid tegemoet. En zonder heiligmaking zal niemand de Heere zien. Openbaar of heimelijk,

wat zonden ook bedreven, God ziet en weet het, en Hij eist, dat de zonde verbroken worde. Uw zonden. Dat Zijn genade ons de zonde tot zonde doet worden. Wij bedekken en verbloemen. Maar de Heere ontdekt en legt bloot bij aanvang en bij voortgang. En alleen door Zijn kracht zal het werkelijk komen tot het afbreken van de zonde.

De eis Gods komt tot ieder mens persoonlijk, zowel tot de vorsten als tot het gewone volk. Titels en waardigheden tellen voor Gods rechterstoel niet. Eens in de dag der dagen zullen wij ze missen. Dit bewustzijn doet Daniël met grote vrijmoedigheid spreken zelfs tot de wereldheerser zijner dagen. Nebukadnezar had van zijn snood bedrijf af te staan. "Breek uw zonden af: zo luidt de eis uit de mond des zieners. Met de zonde mag niet zachtzinnig gehandeld worden; zij moet met geweld worden neergeworpen; afgebroken. Niemand ontkomt ooit aan de heerschappij van de zonde indien het niet wordt een hater en vlieden en bestrijden met kracht. Josia, de godvruchtige koning van Juda, zij ten voorbeeld. Hij scheurt zijn kleeft als hij de wet heeft horen lezen en hij verbrandde alle gereedschap dat voor Baäl gemaakt was, en het beeld van het bos, en hij brak af de huizen der schandjongens benevens de afgodshoogten. In één woord, hij duldde het kwaad niet langer. Met geweld ging hij tekeer. Zo heeft Nebukadnezar de zonde af te breken. De bekering tot God wordt gekenmerkt door het van ganser harte en met alle krachten breken met het kwade. Zij is een sterven aan de zonde. En ook in het gemeen, als een volk tot God wederkeren zal, mag geen zonde verschoond worden. Het vergoelijken van het kwaad, doet de zonde heerschappij behouden. Zal het wel zijn, het moet worden een afbreken van de zonde; een te gronde werpen. En dat kan alleen door gerechtigheid. Neutraliteit is er niet. Tussen zonde en gerechtigheid ligt geen pad. Voor God had de trotse koning zich te vernederen, hij die zich om God noch mensen had bekommerd. Doof was Nebukadnezar geweest voor het gekerm der ellendigen. Hij had zich vermaakt in het leed van de door hem onderworpen volken. Zelfs op het geroep van Gods volk had hij geen acht geslagen. Maar voor des Heeren aangezicht was een gedenkboek. Dat had Babels vorst te bedenken en zo hij verlenging van zijn vrede zocht, dat hij dan de zonde afbrak door gerechtigheid en de ongerechtigheden door genade te bewijzen aan de ellendigen.

Och, dat ons land deze roepstem mocht horen. Met de *Potentaat der potentaten* maakte onze Eerste Willem een verbond. Maar wij zijn bondsbrekers. De ellendigen zijn verdrukt. Om der waarheid wil zijn Gods kinderen vervolgd. Smekingen zijn opgegaan naar Gods troon, zelfs uit gevangenis. Gods oordelen dreigen. En die dreiging is te ernstiger naarmate de verschoning Gods over ons groter was. Maar wie merkt er op? De leugen hebben wij ons tot een toevlucht gesteld. Voor Gods slagen denken wij ons te kunnen dekken. Geheel het volk is verzekerd tegen alle mogelijke kwaad. Wat zal ons kunnen deren? Als Moab zijn wij gerust, van onze jeugd aan gerust. Och dat het kwame tot een breken, tot een afbreken van de zonde. Er mocht verlenging zijn van onze vrede. Met het uitzicht op verlenging van de vrede, dringt Daniël bij Nebukadnezar aan op het vlieden van de zonde. Gods lankmoedigheid had de vorst nog gelaten in rust en vrede. Maar Gods recht zal wrake doen over het kwaad. De tijd der bekering spoed ten einde. Als straks het kwaad ten volle besloten is, baat geen spijt. Dat dan Nebukadnezar bedenke wat tot zijn vrede dient, eer het besluit bare want de dag gaat als kaf voorbij. Zelfs Nebukadnezar gaat niet ongewaarschuwd de ondergang tegemoet; ook aan hem stelt God nog een tijd ter ontkoming. Een waarschuwing door de droom, een vermaning van Gods knecht zijn de middelen waardoor de Heere Babels vorst tot inkeer brengen wil.

Achab mocht hem ten voorbeeld dienen. Deze goddeloze vorst heeft Nabals wijngaard genomen en de rechtvaardige gedood. Elia heeft hem het oordeel aangezegd. Maar Achab scheurt zijn klederen en legde een zak om zijn vlees en vastte. En de Heere ontfermde Zich, zeggende: "Daarom, dewijl hij zich vernederd heeft voor Mijn aangezicht zo zal Ik dat kwaad in zijn dagen niet brengen."

Ook Ninevé vond verschoning van het aangekondigde oordeel. "Nog veertig dagen", zo sprak Jona, "dan zal Ninevé worden omgekeerd." En de lieden van Ninevé geloofden aan God en zij riepen een vasten uit en kleedden zich met zakken van hun grootste af tot hun kleinste toe. De koning stond op van zijn troon en deed zijn heerlijk kleed van zich, en hij bedekte zich met een zak en zat neder in de as. Ja, mens en beest werden met zakken bedekt en riepen tot God. En God zag hun werken, dat zij zich bekeerden van hun boze weg; en het berouwde God over het kwaad, dat Hij gesproken had hun te zullen doen, en Hij deed het niet.

Zo zou ook voor Nebukadnezar nog ontkoming zijn, indien hij zich voor God verootmoedigde en door gerechtigheid de zonde afbrak. In die weg alleen was verlenging van de vrede voor ons volk. Of dreigt Gods oordeel niet? Hangen geen donkere wolken over de voornaamste takken van ons volksbestaan? God gaf een overvloedige oogst, maar de prijzen zijn zo gedrukt, dat de landbouwer zucht; de handel klaagt. Wat zal van ons geworden? O, dat wij de slaande hand Gods vrezen, en ons tot Hem wenden eer de tijd der genade zal zijn heengegaan. De nood, het dreigend oordeel roept om de vernedering van ons volk voor God. Het Woord des Heeren dat door Daniël ook tot ons komt klinkt niet uit de hoogte. Het is het vermanend liefdewoord des Heeren, dat dringt tot verzaken van de zonde.

Duidelijker nog komt dat uit als wij in Daniël horen de Leraar der gerechtigheid, Die Zijn volk maant tot verootmoediging. Op het veulen van een ezelin nadert Hij Jeruzalem, omstuwd door een jubelende menigte. En als Hij nabij kwam en de stad zag, weende Hij over haar, zeggende: "Och of gij ook bekendet, ook nog in deze uwen dag, hetgeen tot uw vrede dient. Maar nu is het verborgen in uw ogen."

Zijn Woord vlamt tegen het Jeruzalem, dat de profeten stenigt, die tot haar gezonden zijn: "Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen gelijkwerijs een hen hare kiekens onder de vleugelen vergadert en gijlieden hebt niet gewild."

Ja, hoor in Daniël's stem de spraak van Christus tot de Zijnen, die Hem niet hebben aangenomen: "Weent niet over Mij, maar weent over uzelf en over uw kinderen, want ziet er komen dagen, in welke men zeggen zal: Zalig zijn de onvruchtbaren en de buiken die niet gebaard hebben en de borsten, die niet gezoogd hebben. Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons!, en tot de heuvelen: Bedekt ons."

Tot u en mij komt het Woord des Heeren. Tot ons samen. Verlate een ieder de weg van de zonde. Heden zo gij Zijn stem hoort, verhard uw hart niet. Jongens en meisjes, een wereld vol verleiding omgeeft u. Stopt voor haar uw oren toe en graaft uw ogen uit als zij de ijdelheid zoeken. God opene uw oor voor de stem Zijns Woords: "Breek de zonde af." Danszaal en bioscoop doe God u ontvliesen. Gewen u aan de tucht van Zijn Woord, eer een eeuwig te laat u de tijd der genade zal doen bewenen.

De Heere moge mannen verwekken die Jacob zijn zonde en Israël zijn overtredingen bekend maken. O, viel Gods volk de hoge God te voet. Hoe ver is dat volk afgeweken en de wereld gelijkvormig geworden. Hoe leeft de zonde voort, ook bij dat volk. Verootmoedige de Heere ons, en werke Hij in ons dat haten en vlieden en afbreken van de zonde, dat Hem welbehaaglijk is. Er zou kracht uitgaan van het nu gesmade en getrapte volk; een kracht, die het zinkend land ten goede komen mocht en die ook bij het

voltrekken van de zo lang verdiende oordelen, dat volk in vrede zou doen wandelen en de ziel als een buit doen uitdragen.

18. OPEN VENSTERS.

"Hij nu had in zijn opperzaal open vensters tegen Jeruzalem aan." Daniël 6: 11.

Reeds in zijn jeugd is Daniël van Jeruzalem weggevoerd naar Babel, om dáár, in de vreemde aan het heidense hof verheven te worden tot des konings raadgever en te zijn de boetprediker die het Nebukadnezar toeroept: "Breek, o koning, uw zonden af door gerechtigheid en uw ongerechtigheden door genade te bewijzen aan de ellendigen."

Na Nebukadnezars dood was Daniëls leven, een vijftwintigtal jaren meer verborgen, tot in de nacht, als de hand het voor de verschrikte Belsazar en diens wijzen onleesbaar schrift op de wand schrijft, en de Heere Zijn knecht naar voren brengt.

Aan het hof der Meden is Daniël weldra de eerste. Want van de drie vorsten, die Darius over de honderdentwintig stadhouders stelde, zou Daniël de eerste zijn; ja, de koning dacht hem te stellen over het gehele koninkrijk.

Wat? Daniël de eerste aan een goddeloos, heidens hof? Ja! Mocht dat dan? Droeg dat des Heeren goedkeuring? Ja, gewis!

Er zijn wel mensen, die alle Godvrezenden uit gemeenteraden en provinciale en generale staten, uit de regering des lands willen verwijderd zien, omdat ze menen, dat voor Gods volk dáár geen plaats is, doch Gods Woord biedt voor die opvatting nóch in het Oude-nóch in het Nieuwe Testament enige grond. Noem slechts de namen van Jozef, Daniël en diens vrienden, Mordechaï, Nehemia, Jozef van Arimathea, Nicodémus, en het is genoeg ons te doen zien dat de Heere door Zijn volk in regeringskringen te plaatsen dikwijls het goede voor Zijn kerk heeft gewrocht. Te benijden is hun positie echter in menig opzicht niet. In Daniëls leven kwam dat ook veel uit. De heidense ambtgenoten toch konden onmogelijk verdragen, dat één van de gevankelijk weggevoerden uit Juda, een Jood, een man, die de enige God vreesde, boven hen stond. Vorsten en stadhouders sloegen de handen ineen, om Daniël ten val te brengen. Zij speurden nauw zijn gangen na; ze lieten op zijn hinken; ze zochten gelegenheid tegen Daniël, vanwege het Koninkrijk. Maar Daniëls wandel was recht, hij zocht zich ten koste van anderen niet te verrijken; hij had geen deel in de afpersingen des volks; hij was getrouw in 's konings dienst. Ze konden dan ook geen misdaad vinden, dewijl hij getrouw was, en geen vergrijping noch misdaad in hem gevonden werd. "De wereld mocht Daniël bezien. Wat een voorrecht.

O, zo moest het wel steeds zijn met Gods kinderen. Helaas, zo is het altijd niet; en dan smaakt de wereld en schimpt ze het werk Gods. Want nog ziet de wereldling met nijdige ogen het volk aan, dat God vreest, en van de wereld niet is. Ach, behoefde de Heere ons, dat wij de vijand geen stok in de hand geven, maar zij alleen liegende kwaad van ons spreken. Dan kwam het te meer uit, dat de haat alleen gegrond is in de afkeer der goddelozen van de tere vreze Gods. Zie slechts Daniël.

Toen op zijn leven niets aan te merken viel zocht men tegen hem iets te vinden in de wet zijns Gods. Het moest zó worden, dat het gebod des konings in strijd kwam met het bevel van Daniëls God. Dán was men er; dán toch zou Daniël óf van God afvallen, óf des konings gebod overtreden; het zou hem dan óf het geestelijk óf het tijdelijk leven kosten. Het was gevonden dus.

Met hopen kwamen alle mannen tot de koning, zij begeerden en verkregen een koninklijk gebod, dat al wie in dertig dagen een verzoek zal doen van enig god of mens, behalve van u, o koning, die zal in de kuil der leeuwen geworpen worden. Het zou nu nog slechts enkele uren zijn, dat Daniël in hoogheid zat. Daniël toch kón niet nalaten het aangezicht des Heeren te zoeken; beter was het hem des mensen gunst te derven, dan God te missen; liever de leeuwenkuil, dan afval van de levende God. Toen nu Daniël verstond, dat dit schrift getekend was, ging hij in zijn huis, en hij knielde drie tijden daags op zijn knieën, en hij bad, en deed belijdenis voor zijn God. En dat deed hij nu niet stil en verborgen, nee, voor aller oog, ganselijk gelijk hij voor dezen gedaan had, voor de open vensters zijner opperzaal, die naar Jeruzalem uitzagen. Hij mócht niet anders; het gold de eer van God; hij km ook niet anders, het gebed was de kracht zijns harten; de ademtocht zijner ziel. Daarom kon Daniël nu niet stilletjes in zijn binnenkamer het gebed doen, opdat niemand het zou zien. Dat was verloochening geweest van Gods werk en dienst; dat had de vijanden doen zegevieren. Men heeft dat wel gewild, dat namelijk de godsdienst goed was voor de binnenkamer. u moet er nooit iets van laten blijken op de weg; het openbare leven moet een neutraal terrein blijven, dáár is voor godsdienstige openbaring geen plaats. Zo wilde men de ware godsdienst moorden en het volk van zijn kracht beroven.

Ach, hadden we meer vrijmoedigheid om voor Gods Naam en zaak uit te komen, ook al belaagt ons de wereld. Dat stilzwijgen van Gods volk buiten de kerk, in huis, op het werk, kortom in geheel het leven, rooft zoveel van Gods eer en krenkt onze harten. Maar we gevoelen wel, hoezeer we bekrachtigd moeten worden door de Geest der genade en der gebeden of we verloochenen de Heere voor een zuur gezicht.

Onze vensters moeten open zijn. Die vensters zijn door de zonde gesloten. Onze zonden hebben de hemelen boven ons toegedaan, wij hebben ons de levende God onttrokken en Zijn rechtvaardige toorn is op ons neergedaald. De hemelen zijn voor ons gesloten, voor eeuwig toegesloten.

Er zijn geen open vensters. Maar wat om der zonde wil niet kon, heeft Christus gewrocht. Op Hem zag Jesaja, toen hij riep: "Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt." De hemelen heeft Hij geopend door Zijn verzoenend lijden en sterven en Zijn ingaan in heerlijkheid. Er is in de hemelen een scheur gekomen; er zijn open vensters naar boven heen. Door die open vensters gaan de gebeden en verzuchtingen van Gods kinderen op voor de troon Gods. O, wat zijn ze gelukzalig, die open vensters hebben, gelijk Daniël; die geleerd hebben, dat de Heere voert met smekingen en geweën. Van Paulus, die zijn leven lang niet anders dan gebeden en gedankt had, zegt de Heilige Geest, nadat Hij Paulus had neergeveld op de weg naar Damascus: "Ziet Hij bidt." Door de waarachtige bekering leren we bidden; zonder de vernieuwing onzes harten zijn de vensters gesloten. Maar waar de Heere de ziel in de engte drijft en onder schuld en zonden gebogen doet gaan, daar geeft Hij open vensters, om de nood voor Hem te klagen. Dat houdt de ziel staande; daarbuiten bezweek ze; die open vensters zijn de ademhalingen der ziel. Zo min iemand leven kan zonder ademen, zomin kan de levendgemaakte zonder gebed.

Ach, het is dikwijls niet veel wat de bedrukte zucht, doch in dat weinige dat hij stamelt, voelt hij soms klaar dat de vensters open zijn; dat hij zijn nood bij God kwijt kan; dat de Heere zijn lasten overneemt. Dát is het voorrecht van de ware bidder, de vensters zijn open. Ach, telkens weer zou hij ze sluiten door zijn zonden en afwijkingen en omzwervingen, telkens weer kan het hem zijn of die vensters gesloten worden, dat zijn zielsklacht niet kan; dat hij wel de handen uitbreidt, doch zijn ziel niet opheffen kan tot Gods heiligdom; maar ook na al dat droevig dwalen, wil de Heere hem bewijzen dat die

vensters open zijn, omdat de Hogepriester leeft aan de rechterhand van de Vader, om eeuwig te bidden, Die Hogepriester, Die in alles medelijden hebben kan met de zwakheden Zijns volks; Die Tweede aan Lazarus graf, om Zijn rouwdragend volk te troosten; wie hongerde, opdat Hij Zijn hongerigen versta in hun geschrei; Die vermoeid was, om de vermoeiden rust te bereiden. Die in alles is verzocht geweest, uitgenomen de zonde, opdat Hij in alles Zijn volk ten toevlucht zij. Geen nood dan ook hoe groot of klein, of door de open vensters kan en mag het volk klagen voor Gods troon.

*Zalig, hij die in dit leven,
Jacobs God ter hulpe heeft;
Hij die door de nood gedreven,
Zich tot Hem om troost begeeft.*

Dát hield Daniël staande, hij had open vensters tegen Jeruzalem aan. Want niet in Babel, doch in Jeruzalem lag Daniëls leven. Al was hij met heerlijkheid bekleed boven allen, naar Jeruzalem trok zijn hart. In Jeruzalem had de Heere Zijn woning, daar lag Sion waar de Heere wonen zou in eeuwigheid, en vanwaar Zijn lieve gunst tot Zijn volk straalde, en waar Hij Zelf verzoening gaf voor al hun zonden. Ach, nu was er scheiding, bange scheiding gekomen; doch Daniëls hart trok naar die plaats der genade heen. Zijn vensters zagen naar Jeruzalem uit, omdat in Jeruzalem zijn leven lag en ook omdat hij voor Sion heil verwachtte. Zou niet de Heere Zelf vanuit Sion uitgaan, doen die ontferming Zijner liefde, die het schuldige volk straks na zeventigjarige ballingschap uit Babel wederbrengen zou! Om des volk wil zagen Daniëls vensters naar Jeruzalem heen.

Waar is uw leven? Waarheen zien uw vensters uit? Zijn ze open naar de wereld heen? Zoekt u wat de wereld biedt? Haar geld en goed, vermaak en eer? Is uw opstaan en naar bed gaan zorg en kommer voor wat alleen dit leven geldt? Ach, mocht gij dan, mijn waarde lezer, eens jaloers worden op het heilgoed gelegen in de open vensters tegen Jeruzalem aan. Hier, aan deze zijde van het graf zullen de vensters moeten opengaan, of de hemelen zullen eeuwig gesloten blijven. Ai, God gave u, Hem te zoeken terwijl het heden is.

En toch, al ligt in dat knielen voor de open vensters ons zieleheil, wat blijft onze natuur er afkerig van. Nietwaar, volk! De Heere moet ons gedurig trekken door Zijn liefde, of drijven door de nood, anders sluiten wij de vensters toe. Wat zijn de drukwegen dan ook profijtelijk voor Gods kinderen. En toch, ook hier geldt bij alle verduistering van de zonde, wat de bruid zei: "Ik sliep, maar mijn hart waakte." God haalde Zijn volk uit de wereld, en de trekking huns harten is naar Jeruzalem heen.

O, verlevendigde de Heere die betrekking op Zijn gunst en gemeenschap. Achten wij heel Babel niets bij het Sion Gods, de woonstede Zijner heiligheid. En verheerlijke Jehovah Zijn onveranderlijke trouw aan ons:

*Want 's Heeren gunst zal over die Hem vrezen
In eeuwigheid altoos dezelfde wezen.*

Ook om der kerke wil, opene de Heere die vensters. Hoe donker en droef is het met Gods kerk gesteld; wat lauwheid en liefdeloosheid onder het volk Gods. En toch, er is voor die kerk hoop, naar Gods Woord. Al was zij in Babel, zeventig jaren lang, God zal Zijn Sion niet verstoten. De tijd om haar genadig te zijn, de bestemde tijd zal zijn gekomen, als wij een welgevallen aan haar stenen zullen krijgen en medelijden met haar gruis.

U, volk van God, geve de Heere gedurig open vensters tegen Jeruzalem aan.

19. EEN ENIGE DAG.

"Maar het zal een enige dag zijn, die den Heere bekend zal zijn." Zacharia 14: 7.

Zacharia's profetie staat op de historische bodem van de verlossing door God in Israël gemaakt om al van het volk onderdrukkers. Op de Olijfberg ziet de profeet de heidenen vergaderd tegen Jeruzalem. O, wat zal het voor de kerk een bange tijd zijn. Want de stad zal ingenomen en de huizen zullen geplunderd, en de vrouwen zullen geschonden worden; en de helft der stad zal uitgaan in de gevangenis. Maar toch, hoe bang de tijd ook wezen mocht, Gods volk zal niet omkomen. "Het overige van het volk zal uit de stad niet uitgeroeid worden." Dat kon niet; dat kon nooit; daar staat God voor in. Ver had satan het met Job gebracht, doch het leven vermocht hij hem niet te ontnemen. En hoe ver het met Gods kinderen ook gaat, nooit zal de Heere hun val gedogen. De strijd is des Heeren. Hij zal uittrekken en Hij zal strijden tegen die heidenen. O, dan zal het volk maar achteraan komen; en de buit buiten. Als des Heeren voeten zullen staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, tegen het oosten, dan zullen de heidenen vlieden door de vallei, gelijk zij vloten voor de aardbevingen in de dagen van Uzzia, de koning van Juda: "Dan zal de Heere mijn God komen, en al de heiligen met U, o Heere!" En het zal een enige dag zijn; die dag van 's Heeren komst. Weet ge, die dag is de dag der wrake, waardoor de heidenen ten ondergebracht worden, en die, heenwees naar de grote dag des Heeren, Zijn komst op de wolken; of, waarop steeds het oog van het oude bondsvolk geslagen was, van de dader komst van Christus in het vlees. Overal, waar Christus komt', ontplooit Hij Zijn majesteit en heerlijkheid; die dag is *een enige dag*.

Welnu, zo ook is de dag van het kerstwonder, een enige, die zijns gelijke niet gehad heeft op aarde. Als Jozua de vijf koningen der Kanaänieten sloeg, stonden zon en maan stil, en werd een dag gewrocht, als voor noch ná dien geweest is; een enige dag, die dag van Jozua. Maar veel meer is de dag des Heeren enig.

Dit is de dag de roem der dagen.

Dien Israëls God geheiligd heeft.

Laat ons verheugd, van zorg ontslagen,

Hem roemen, Die ons blijdschap geeft.

Die dag was beloofd van oude tijden af; als om strijd hebben de profeten op die dag gewezen. Waarvan Zacharia uitroept: "Het zal een enige dag zijn." Hoe hebben de ouden deze dag begeerd te zien. Van Abraham, de vader der gelovigen, staat het ons aangetekend; en de Heere Jezus heeft Zijn jongeren zalig gesproken, omdat zij zagen, wat de vaderen niet hebben gezien: de dag des Heeren Heeren! En toch, hoe onmogelijk werd de komst van die dag; hoe donker was de tijd vóór de komst des Heeren in het vlees; de profetie zweeg vierhonderd jaren lang; de troon van David lag neer geworpen ter aarde; een arme maagd in Nazareth is de bekende afstammeling; bekend doordat keizer Augustus beval, dat de gehele wereld beschreven zou worden. Want hoe onbewust ook; hoe zelfs tegen zijn bedoelen in. Rome's kerk moet dienstbaar zijn aan de vervulling van wat vóór deze dag geprofeteerd was. Die dag wás er, die enige dag, de dag waarop de verborgenheid van alle eeuwen werd geopenbaard; die dag is de dag van Immanuël: "God met ons."

O, dat toch die dag ons groot worde! Al wat Hij bracht was enig wonder: Maria en Jozef zijn te Bethlehem. Vanuit het hoge noorden des lands zijn ze heengetrokken naar het

zuidelijke Bethlehem, de stad Davids. Het stedeke is meer dan vol; en voor henlieden is geen plaats in de herberg, waar loon geëist wordt voor arbeid [Lucas 10: 35], mogelijk wás er plaats, maar voor henlieden niet, een stal zal hun tot verblijfplaats dienen. En dáár, in de beestenstal werden Maria's dagen vervuld.

Toen kwam die enige dag. De Zoon van God werd Zoon des mensen. Want om Middelaar te kunnen zijn moest Hij wezen God en mens. De menswording behoort tot de bekwaammaking tot Zijn Middelaarsambt. Beide naturen verenigd in eenheid des Persoons, doen Hem zijn de Zaligmaker geboren in de stad Davids. Zo kon Hij lijden onze straf van de zonde. Die straf toch moest gedragen worden om ons van het eeuwige oordeel te bevrijden; en die straf was mensenstraf, dat wil zeggen straf, eeuwige straf in ziel en lichaam. Zo gans anders dan de straf der gevallen engelen, die sidderen vanwege het oordeel Gods, dat hun engelennatuur hun treffen zal. Ons oordeel zal beide ziel en lichaam verderven in de hel. En om dit eeuwig oordeel weg te nemen en de uitverkorenen naar ziel en lichaam te bevrijden, moest de Middelaar ziel en lichaam hebben, ons gelijk, uitgenomen de zonde. Zie, binnen Bethlehems poorten ligt Hij neer, voldragen vrucht van Maria, door de ontvangenis van de Heilige Geest. Hij, Die was en bleef de Zoon van God; de tweede Persoon in het aanbiddelijk Opperwezen. Ook dat kon niet anders, want doordat Hij God is, heeft Hij in het kortstondig leven de eeuwige straf kunnen wegnemen. Heeft Hij niet alleen gedragen, maar doordragen; en kunnen uitroepen: "Het is volbracht", waarop dit wonder werd gewrocht.

Komt alle schuldigen van hart, komt en aanschouwt de geboren Sions Koning! In Hem is al wat tot uw zaligheid van node is. O, heilbegerigen, dat uw ziel zag, gelijk de herders uit Bethlehemsvelten, dit Kindeke, opdat uw mond Het prijze, en uw hart zinge van dé genade en de trouw Gods. O, komt kinderen Gods, klein en groot, en ziet de Koning in Zijn schoonheid. Hij is Sions Koning, die de klove heelt, door onze zonden geslagen; Die de verloren zondaar met God verzoent, en in de gemeenschap Gods terugbrengt, al uw omzwervingen helend, gelijk Hij in eenheid des Persoons, beide goddelijke en menselijke natuur verenigd heeft.

Het is een wonder in onz' ogen

Wij zien het maar doorgronden 't niet.

Meer nog. Op de enige dag van 's Heeren komst, heeft Hij Zich ten allerdiepste vernederd. Behoort de menswording op zichzelf tot de bekwaammaking des Middelaars, de nederige geboorte in de stal en kribbe doet van stonden aan de Heere Jezus zien, bukkend onder de zonden Zijns volks en dragend hun versmading. Dat is dan ook de blijmare: "Gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe." Wat toch de aanstoot der wereld vormt, is de bron van blijdschap voor Gods volk. Zulk een arme Jezus is onze natuur een verachting. Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Maar juist dat veracht zijn maakt Hem dierbaar in de ogen van degene, die zichzelf door genade mogen leren kennen.

Ach, ook hun oog was geheel gesloten voor het enige in de dag van 's Heeren komst, ook al was het hun gepreikt en aangezegd, van kindse dagen af, hun ziel had geen vat aan Hem.

Doch toen is de Heere over hen opgestaan en Hij heeft hen doen kennen de staat van hun verderf. Ze hebben hun oordeel omhelsd; hun deel was in de hel. Ellendiger dan zij zichzelf kenden was er geen. Slechter niemand. Want tegen al Gods bemoeienissen in verhardden zij hun hart. Ze voelden zich verkocht aan de macht der hel, en hebben niet geleerd dan kwaad te doen. Veracht waren ze, verfoeilijk en ontaarden door de zonde,

geen hoop op behoud bleef er over. Nee, geen hoop van 's mensen zijde, maar hier, o gans ellendigen, hier in Bethlehems stal is ontkoming. De Zoon van God bukt, bukt in stal en kribbe neer en ligt in doeken gehuld ter neder, opdat zulke laaggezonkenen in Hem behoud zullen vinden. Nee, uw zonden zijn niet te groot, gij zijt niet te slecht. Hier is raad in Hem. Die kwam om zalig te maken wat verloren ligt. *O, alle gij dorstigen komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt koopt en eet.*

Te laat, zo vreest ge? Maar dat heeft satan duizendmaal geroepen; dat krijste de macht der hel, ook bij het wegzinken van Davids huis, en dat geroep had schijn van waarheid, ach, zo jammerlijk was het verval, dat een Edomiet zat op Davids troon.

Doch God wist de tijd, de bestemde tijd, om Sion genadig te zijn. Nee, het make u niet hopeloos; voor te laat komen is hier raad. De dag, de enige dag, kome ook voor u, dat u de Zaligmaker zien moogt in wie alle beloften *ja zijn en amen, Gode tot heerlijkheid.* Dat zal uw enige dag zijn, hopende op Gods beloften, dat de Heere tot uw ziel van vrede spreekt. Ach, hoe kon u het werk worden bestreden; onmogelijk wordt de vervulling, opdat eenmaal beide het beloven en het vervullen u zij het werk Gods. Moet niet daartoe alles voor ons als in de dood lopen? Moet het niet in ons een afgesneden zaak worden?

Dan toch alleen kan God de eer krijgen van Zijn werk in ons gewrocht, en zal onze ziel het mogen horen: "Heden is u geboren de Zaligmaker." Laat vrij de hel woeden. De vijand zal in weerwil van zichzelf de kerk drijven tot haar geluk, gelijk het despotisch bevel van keizer Augustus dienen moest tot de geboorte van Christus naar de profetie in Davids stad. Daartoe bestaat die macht der hel nog. Christus had haar voor eeuwig machteloos kunnen stellen, en satan zekerlijk alle aanval op Sion kunnen beletten sinds Hij hem de kop vermorzelde.

Doch dat wilde Hij niet. Want alle pijlen uit de hel, alle benauwingen der duisternis, alle strijd van de zonde, alle vijandschap der wereld, zullen dienen om de zielen naar Koning Jezus te drijven, en Zijn Middelaarswerk in haar te verheerlijken. Mocht u meer zó uw vijand bezien, als herdershond uw ziel drijvend, hij zou minder vat op u hebben, en uw menigwerf bange strijd, Zou u vrijmoediger op uw zielevijand toetreden, zingend: "Want ons schild is van den Heere en onze Koning van den Heiligen Israëls."

In ons vlees en bloed kwam de Zoon van God neder. Hij wandelde in onze natuur hier op de aarde, en verwierf eeuwige zaligheid, maar ook wat Zijn volk op aarde behoeft, Hij bereidde hen een plek ter woning. Ach, zelfs het aardrijk is om onzer zonde wil vervloekt; de aarde zou geen mens meer ten herberg zijn, had Christus er niet Zijn woning genomen. En dat om Zijn volk een woonplaats te bereiden in Gods gunst. O, alles is beproefd om de kerk van de aarde weg te doen, maar vergeefs; brandstapel noch schavotten, lastertaal noch verleiding met valse leer heeft de kerk vermocht, omdat Christus Zelf haar een woning bereidde en bad: "Vader, Ik bid niet, dat Gij ze wegneemt uit de wereld, maar dat Gij ze bewaart van de boze." Uw nederige hut ligt onder de hoede van Christus' voorbede. O, met hetgeen God u gaf zij uw ziel rijk in Hem, want het weinige dat de rechtvaardige heeft is beter dan de overvloed der goddelozen.

En nu, duizenden bij duizenden zullen kerstfeest vieren; de kerstprediking beluisteren Och, voor wie zal de dag een enige dag zijn?, Onbekeerde van hart, oppervlakkige belijder, bedenk, het getal van degene die kennis droegen door Goddelijke openbaring van de wondervolle geboorte, was klein. Schrift- en wetgeleerden bleef verborgen wat heil in Bethlehem was gewrocht. Hoeveel rusten er in onze dagen in hun voorwerpelijk geloof, zonder onderwerpelijk deel te hebben aan wat ze belijden. O, zie toe, de Heere drijve u van uzelf af en make u een ellendige voor Hem, opdat de kerstdag u worde een enige dag, een dag der zaligheid.

20. IMMANUEL.

'Ziet, de maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en gij zult Zijnen naam heten Immanuël; hetwelk is, overgezet zijnde, God met ons'. Mattheüs I :23.

De engel des Heeren is Jozef in een droom verschenen, toen deze van wil was Maria heimelijk te verlaten. De hemelbode heeft Jozef deelgenoot gemaakt van het grote heilgeheim, dat hetgeen in Maria ontvangen is, uit de Heilige Geest is, en hem gewezen op de profetie van Jesaja, die met de geboorte van Maria's Kindeke in vervulling trad. "Dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden, hetgeen van den Heere is gesproken door den profeet, zeggende: Ziet, de maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en gij zult Zijnen naam heten Immanuël, hetwelk is, overgezet zijnde, God met ons."

Jesaja heeft dit woord gesproken, toen de goddeloze koning Achaz halsstarrig weigerde zich tot de Heere te wenden en met verlaten van Assyrië, zijn hoop alleen op Hem te bouwen.

Toen betuigde Jesaja, dat de Heere de verlossing van Zijn volk zou werken door een gans andere weg. "Ziet, de maagd zal zwanger worden en een Zoon baren."

Dat wonder door God gewrocht, herdenken wij weer met kerstfeest. Het onbegrijpelijk wonder, dat God is geopenbaard in het vlees. El is de naam van God. El betekent de *sterke God*, de Almachtige. Immanu betekent *met ons*. Immanuël wil dus zeggen: God met ons.

In die benaming wordt dus de Geborene uit Maria ons geopenbaard als de waarachtige God. Het is de grote betekenis van het Kerstwonder, dat de eeuwige, aanbidelijke, volzalige God ons vlees en bloed heeft aangenomen. Zo ons oog voor dit wonder gesloten blijft, verstaan wij het Kerstwonder niet. En ons oog is er voor gesloten. Wat heeft de wereld ooit aanschouwd van de openbaring Gods in ons vlees? In de kribbe ligt een Kindeke neder, klein en hulpbehoevend, voor het natuurlijk oog door niets van andere kinderen onderscheiden, dan door de allergrootste armoede, waarin het geboren werd. In Zijn opwassen verneemt u van Hem niets, dan dat Hij op twaalfjarige leeftijd in de tempel verwondering afdwingt met Zijn vragen, en dat Hij Zijn ouders onderdanig was en toenam in wijsheid en in grootte en in genade bij God en bij de mensen. En als Hij is opgetreden in het openbaar is smaad en hoon Zijn deel. Hij is mens, ons in alles gelijk; en wie ziet het, dat Hij is zonder zonde en meer dan alle creaturen; wie verstaat, dat Hij waarachtig God is? Hem hongert en dorst; Hij is vermoeid, bedroefd, verheugd. Ja, Hij eindigt Zijn leven op het hout des kruises. Wie, ach zeg, wie kan in Hem zien, dat Hij de waarachtige God is?

Wie boog zich voor Hem bij de kribbe? Wie viel Hem te voet, toen Hij op aarde Zich krachtig betoonde in woorden en werken? Niet één van nature. Integendeel, dat juist was de grote ergernis van de natuurlijke mens, dat Hij duidelijk en onomwonden verklaarde de Zoon van God te zijn. Men nam stenen op, om Hem te doden. En ten huidige dage is het onder alle kerstbedrijf niet anders.

Kerstfeest viert bijna geheel de wereld. In de kerk, maar ook in de kroeg heeft de kerstboom een plaats gevonden. Maar dient deze juist niet als middel, om de ogen voor het Kerstwonder te verblinden en van Christus af te trekken? Van nature zijn wij voor het Kerstwonder blind. Alleen arme herders komen om in Bethlehems stal het Kindeke te aanbidden; herders, aan wie de boodschap uit de hemel is gebracht, dat hun geboren is de Zaligmaker in de stad Davids. Zij alleen, die het van de Vader gehoord en geleerd

hebben, zullen tot Hem komen. De engel des Heeren openbaart het aan Jozef, dat geboren is Immanuël, dat is, God met ons.

Och, dat onze oren geopend werden om te verstaan. Geen zaligheid toch was voor gevallen Adamskinderen te verwerven, dan alleen door Hem, Die waarachtig en eeuwig God is. Een eeuwige gerechtigheid moest verworven worden en dat vermocht niet een enig schepsel, noch in de hemel, noch op de aarde. Wie zou voorts satans kop vertreden en de zonde ontkrachten; wie verlossen van het eeuwige verderf, dan Hij alleen, Die waarachtig en eeuwig God is. Dat is de grote betekenis van de boodschap van de engel, dat van dit Kindeke getuigd wordt, dat het de waarachtige God is.

O, onbegrijpelijk wonder. Door God worden de uitverkorenen met God verzoend. Wie peilt ooit de soevereine liefde Gods; die liefde is onmetelijk. De Vader heeft Zijn enig geboren Zoon gegeven; de Zoon gaf Zichzelf; de Heilige Geest verheerlijkt Hem in de harten van verloren zondaren. Hierin is de liefde Gods geopenbaard, dat God uit God; Licht uit Licht; waarachtig God uit waarachtig God, zo de belijdenis spreekt, is neergekomen in ons vlees en bloed. Immers Hij is Immanuël, dat is, God met ons.

Immanuël is Hij, omdat Hij Zich op het allernauwste met ons vlees verenigd heeft. Hij is waarachtig mens geworden, hebbend ziel en lichaam gelijk wij; en geboren uit de maagd Maria. Daarom belijden wij tegen de ketterij der wederdopers, die loochenen dat Christus menselijk vlees van Zijn moeder aangenomen heeft, dat Christus is deelachtig geworden het vlees en bloed der kinderen; dat Hij een Vrucht der lendenen Davids is naar het vlees; een Vrucht des buiks van Maria; geworden uit een vrouw; een Spruite Davids; een Scheut uit de wortel Jesse; gesproten uit het geslacht van Juda; afkomstig van de Joden naar het vlees; uit den zaden Abrahams, aangezien Hij aangenomen heeft het zaad Abrahams, en is Zijnen broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde; also dat Hij in der waarheid onze Immanuël is, dat is, God met ons, [Ned. Geloofsbelijdenis, art. 18]. "Ziet, de maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en gij zult Zijn Naam Immanuël heten."

De Naam Immanuël wijst ons Christus aan als waarachtig God en waarachtig mens. In onze menselijke natuur, in ziel en lichaam moest Hij de last van de eeuwige toorn Gods dragen, om Zijn volk van de toorn te verlossen. Zijn Godheid moest die menselijke natuur ondersteunen en een eeuwige waardij aan Zijn verdiensten toebrengen. *Overmits de kinderen des vleses en des bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden.* God geopenbaard in het vlees! O, aanbiddenswaardig en gezegend wonder! Zo is Hij de Borg Zijns volks. Buiten Hem is geen behoud mogelijk. Alle gerechtigheden, tranen en wat de mens ook voortbrengen moge, alles buiten Christus is volstrekt ongenoegzaam om hem uit de jammerlijke staat zijner ellende te verlossen, en hem met God te verzoenen. Bedrogen komt gewis een ieder uit, die leunt op iets buiten Immanuël. Door Hem en door Hem alleen is de zaligheid voor verloren zondaren teweeg gebracht. Dat maakt Hem dierbaar en volheerlijk in de ogen van een gans ellendig en verloren volk. Zijn diepe vernedering en armoede is een aanstoot voor onze hoogmoedige en eigengerechte natuur; maar doet allen uitroepen, wier ogen verlicht worden: "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid", Johannes 1: 14.

Zijn Naam is Immanuel, dat is, God met ons, want Hij Die ons vlees aannam uit Maria, verenigt Zich ook geestelijkerwijs met Zijn volk. Door die vereniging wordt het werkelijk Kerstfeest in onze harten.

O, hoe menig kerstfeestvierder voedt het vlees, zichzelf naar het verderf; hoe velen roemen ijdel in een genomen Jezus van vijf letters, die eens zeggen zal: "Ik heb u nooit

gekend!" Het moge ons tot een ernstig onderzoek des harten worden, of tussen Christus en ons een ware, geestelijke, personele vereniging is geschied. Door die vereniging worden wij in de gemeenschap met God teruggebracht. In Adam toch hebben wij allen ons uit de gemeenschap Gods gezondigd en ons gemaakt voorwerpen van Gods toorn. Alle deugden en volmaaktheden Gods roepen tegen ons het oordeel van de eeuwige dood uit. En God kan van Zijn recht niet af, noch van Zijn eisen doen vallen. Maar o, verneem nu het onbevattelijk Kerstwonder; God met ons. Zijn gramschap is gestild; Zijn recht voldaan; de wet is van haar vloek ontwapend en de zonde ontkracht. In de mensen een welbehagen! Ja, God heeft in Christus een welbehagen in hen, die van nature, gelijk al Adams nakomelingen, om de walgelijkheid van hun ziel geworpen zijn op het vlakke des velds. Wonder, eeuwig wonder, kerstfeest is het feest van Immanuël. Hier klinkt het: "God met ons." Dat is het, wat des Heeren volk door genade mag leren kennen.

Toen God dat in Christus gekende volk de ogen opende, leerde het zijn gans verloren staat kennen; verdoemelijk voor God; zo schuldig en mismaakt, dat het niet anders dan het eeuwig verderf inwachten kan. Dat volk verstaat door genade, dat het zonder God in de wereld is en dat niemand in hemel noch op aarde, de weg heropenen kan, die door de zonde is toegesloten. Een engel met een uitgetrokken zwaard bewaakt de toegang tot de boom des levens. Maar Immanuël vermocht te zeggen, zelfs tot een moordenaar: "Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn."

O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren. Het worde Kerstfeest voor u, bezwaarde en verslagen zielen! In uw hart worde het geopenbaard, dat Christus een verzoening is voor de zonde, opdat ook gij Hem moogt heten: Immanuël, God met ons. Hoe lang toch staat gij van ver? Hoe lang doolt uw ziel om buiten God en Zijn zalige gemeenschap? De Heere verheerlijke Zich in u en bevestig het woord, dat uit Zijn mond is uitgegaan. Moet Zijn recht u verdoemen? Hij doe u een welgevallen hebben aan de straf uwer ongerechtigheid en alleen in Immanuël die straf ontkomen en een recht ontvangen ten eeuwigen leven. Ons hart is onrein, walgelijk en mismaakt. Maar de Fontein die voor den huize Davids en de inwoners van Jeruzalem geopend is, stelle ons rein en heilig voor het aangezicht van de Vader. Gewis, het zou in ons worden: Immanuël, dat is, *God met ons*.

Is er een man, die onze ziel meer bemoedigen en vertroosten kan? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Gods volk heeft de duivel tegen en geheel de wereld en hun eigen vlees. Maar geen tegenstand zal bestaan in de kracht van de eeuwige Sions Koning, Wiens naam is Immanuël. Het was Jacobs vertroosting toen hij vluchtte voor Ezau en zijn hoofd op een steen te rusten legde, dat de Heere sprak: "Ik ben met u en Ik zal u behouden, overal waar gij heentrekken zult." Die belofte was Jacobs pleitgrond, toen Ezau met vierhonderd man hem tegemoet kwam. Toen greep Jacob door het geloof naar de belofte Gods: "Ik zal wel bij u doen." En gelijk in Jacob heeft de Heere Zich de Immanuël willen betonen aan Jozef, van wie nadrukkelijk geschreven staat: "De Heere was met Jozef." Noch de slavernij, noch het gevangenhuis kon hem deren.

En om niet meer te noemen, de grote belofte aan het in zichzelf zwakke en ellendige overblijfsel van Jacob is: dat de Heere met en bij hen zijn zal. En zo zeker en volkomen is de bewaring van dat volk, dat het hen niet deert al gaat het door water en vuur. "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden en de vlam zal u niet aansteken." O, gezegende Immanuël.

Kom, volk en zie! Hoe groot uw druk, hoe bitter ook de vijandschap, er is geen nood. De Heere zal met u zijn, en u niet begeven noch verlaten. Hij doe Zijn gunstrijk aangezicht over ons lichten en verwaardige ons Immanuël door het geloof te aanschouwen, zo Hij

geboren in Bethlehems stal, Zijn volk een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden is. Hij bemoedige ons en doe ons op Hem de hoop stellen. Eens zal Hij alle scheiding teniet doen, die door de zonde is teweeggebracht, en Zijn volk eeuwig doen verkeren in de volzalige gemeenschap Gods. Dan zal het volkomen worden wat hier slechts ten dele wordt verstaan, dat Zijn naam is Immanuël dat is, *God met ons*.

21. DRIE UREN DUISTERNIS.

"En van de zesde ure aan werd er duisternis over de gehele aarde tot de negende ure toe." Mattheüs 27: 45.

Hebt u weleens een zonsverduistering gezien? Dat enkele ogenblikken midden op de dag het licht der zon droevig verdonkerde? u hebt dan wel gevoeld, wat aangrijpends in zulk een zonsverduistering kan liggen. Bij zulk een zonsverduistering is het of de kilheid van de dood het aardrijk aangrijnst, de bladeren van de bomen hangen slap neer, de stem van de vogels verstomt. Een zonsverduistering brengt over ons zulk een droef gevoel; het is of de schepping rouwt. Dat gevoelig opmerken van die verdonkering kan ons wel doen verstaan, dat de Heere door Zijn profeten de zonsverduistering dan ook als teken van schrikkelijke oordelen doet zijn. "De aarde is beroerd", zo roept Joël uit, vanwege de vreselijke sprinkhanenplaag, "de hemel beeft; de zon en maan worden zwart, en de sterren trekken haar glans in." "En toen het Lam het zesde zegel geopend had, werd er een grote aardbeving; en de zon werd zwart als een haren zak, en de maan werd als bloed. En de sterren des hemels vielen op de aarde, gelijk een vijgenboom zijn onrijpe vruchten afwerpt, als hij van een grote wind geschud wordt."

Een zonsverduistering is een aangrijpend natuurverschijnsel.

Maar, toen Christus hing aan het hout en de duisternis op de aarde viel van de zesde tot de negende ure toe, toen greep geheel iets anders plaats. Dáár was het geen natuurverschijnsel. Dat kon niet. Want toen was het Paasfeest; en met Pasen was het volle maan. Dan kan geen zonsverduistering zijn. Want toch de gewone zonsverduistering ontstaat daardoor, dat de maan zich plaatst tussen de zon en de aarde in; en zo voor ons het licht der zon bedekt. Dan zien wij dus tegen de donkere achterkant van de maan; dan is het steeds dus nieuwe maan. Maar met Paasfeest wordt de stand der maan zó, dat het volle zonlicht er op viel; met Pasen was het volle maan; en dan kon er geen zonsverduistering zijn, zo wij die waarnemen; en zo de natuurkundigen ons de tijd er van jaar na jaar voorrekenen en aantekenen in de almanak.

De duisternis, waarvan Mattheüs ons meldt, was dan ook een bijzonder ingrijpen Gods; was de uitdrukking daarvan, dat Gods toorn ging over Christus aan het hout, alles wijst daarop. Natuurlijk onmogelijk, viel deze duisternis over de gehele aarde, en duurde zij drie uren lang. En wat wel alles in dezen afdoet, is de uitroep des Heeren: "Mijn God, Mijn. God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" De verlating Gods ging hier over Christus; de Zon der gerechtigheid verdonkerde; het eeuwig Licht verduisterde hier; Christus als Borg, ging hier in de donkerheid, die Zijn volk over Zich gehaald heeft door de zonde.

Want de mens is geestelijk en eeuwig gans de duisternis onderworpen. Geestelijk. Wij zijn verduisterd in het verstand; in onze ziel heerst door de zonde dikke duisternis; zó zelfs werd alle licht in ons uitgedoofd, dat wij onze duisternis niet beseffen. En die donkerheid nu kwam geheel over de Heere Jezus in de verlating van Zijn Vader. Alle liefde en gunst van God werd Hem nu onttrokken; Gods eeuwige toorn kwam in volle

kracht op Hem neer, opdat Hij het Licht Zijns volks wezen zou. "En het volk, dat in duisternis wandelt zal een groot Licht zien." Door deze duisternis over Christus, wordt de kerk toegeroepen: "Maak u op, wordt verlicht, want uw Licht komt, en de heerlijkheid des Heeren gaat over u op. Want ziet, de duisternis zal de aarde bedekken, en donkerheid de volken, doch over u zal de Heere opgaan, en Zijne heerlijkheid zal over u gezien worden. En de heidenen zullen tot uw Licht gaan, en de koningen tot de glans, die u is opgegaan."

Dát Licht nu ontdekt allereerst onze duisternis, en doet ons verstaan welke ellende onze zonde over ons bracht, dat we duisternis zijn en geen licht. "Indien dan het licht dat in u is, duisternis is, hoe groot zal de duisternis zelve zijn?" Ach, hoe kan onze ziel dan weeklagen: "Wij wachten op licht, maar ziet, er is duisternis; op een grote glans, maar wij wandelen in donkerheden." En wat weegt dan toch het schrikkelijk oordeel der eeuwige duisternis, reeds in beginsel in de ziel gevoeld.

O, dan is er niets dat ons het licht kan doen opgaan, in gans de wereld. En dat recht beseffen van onze duisternis is reeds licht van de Zon der gerechtigheid, die haar eerste stralen der ontdekking in de ziel vallen doet, om deze bedrukten en in zichzelf duisteren te verlichten, opdat "de duisternis tot licht worde." Dan licht over ons het lieve Woord des Heeren: "De opening Uwer woorden geeft licht; de slechten verstandig makende." Dan licht Christus Zelf over Zijn volk, en verrijst die Zon der gerechtigheid Zelf van achter de kimmen.

O, wat een licht van verlossing en zaligheid is in Christus! Wat een ruimte van zalig worden; wat een volheid van gerechtigheid tot voldoening van al onze zonden; wat een overvloed van heiligheid ter reiniging van al onze misdaden.

"Den vromen zal voortaan

't Licht des troostes opgaan."

En naarmate onze ziel in dat Licht zich mag verheugen, naar die mate komt er toeëigening des geloofs en berusten op Christus, en op Hem alleen.

Duisternis kwam over de gehele aarde van de zesde tot de negende ure toe, omdat door de verlating Gods Christus geheel in duisternis kwam, opdat Hij steeds het Licht van Zijn volk zij. Want zoveel wolken van donkerheid gaan over de verlichte zielen. Wolken van donkerheid, die het zo onmogelijk maken het werk Gods te onderkennen in ons hart; en zoveel zielen in het bange duister binden, omdat zij niet kunnen geloven dat de Heere het werk begonnen heeft. Of ook wel over onze ziel gaan die duisternissen aangaande Christus borgtochtelijk lijden en sterven, waardoor aan Hem geen gedaante is of heerlijkheid, en waardoor het ook in ons bestreden wordt, dat wij werkelijk deel hebben aan Hem en Zijn gerechtigheid, gelijk al Zijn volk.

Hoeveel duisternis toch kan er verspreid liggen over het einde van onze weg, en zo grijpt dan de vreze des doods aan, en de kommer of ons einde vrede zal zijn. "Een stikdonker land, als de duisternis zelve." Zijn ook de verdrukkingen der kerk niet als zoveel duisternissen en diepten voor Gods volk, die hen doen klagen: "Over mijn pad heeft Hij duisternis gesteld"? En de verbergingen Gods, die de ziel verschrikken en verdonkeren: "Duisternis zette Hij tot Zijn verbergen"

O, de zonde, de verlating van 's Heeren rechten neemt van ons licht zo weg, en doet ons in droeve donkerheid wandelen. Ook kunnen onze bekenden in duisternis zijn, en zo gaat over ons de verlating van Gods volk, dat voor een wijle ons de rug toekeert. En noem nu eindelijk nog de schrikkelijke aanvechtingen des satans; die inwerpsels in onze ziel uit de hel; die vertwijfelingen over het Godsbestaan en over de vrijmachtige werken Gods, die

listen die ons niet onbekend zijn. En zie de gehele weg van Gods kinderen over, als telkens en telkens weer gehuld in duisternis, en bemerk dan daaruit, wat over de Eengeborene van de Vader kwam, toen er duisternis kwam over de gehele aarde, van de zesde tot de negende ure toe. Hij verwierf in die verdonkering, dat over Zijn volk een eeuwig Licht schijnen zal, en de schaduwen zullen vlieden. Eeuwige donkerheid brachten wij over ons. Rechtvaardig zou ook dat oordeel over het volk kunnen komen: "Tot in eeuwigheid zullen zij het licht niet zien", gelijk het voor alle goddelozen eens eeuwig donker zal worden. "Want hun lamp zal uitgeblazen worden in de dikke duisternis, waar wening is en knersing der tanden." Het zal voor allen die sterven, gelijk zij geboren werden, eenmaal zijn, gelijk de wachter van Sions muren aan de boden Edoms toeriep: "De morgenstond, de morgenstond van verlossing en zaligheid voor Mijn volk is gekomen; maar voor u geldt: het is nog nacht." O, schrikkelijk oordeel! Eeuwig, eeuwig nacht voor u, vreemdelingen van de geestelijke verlichting door Christus.

Die eeuwige duisternis kwam over de gezegende Borg aan het vloekhout. En daardoor heeft Hij die duisternis voor de Zijnen veranderd in een eeuwig licht. O, in het heilige Jeruzalem zal geen duisternis meer zijn: "Zij heeft de heerlijkheid Gods, en haar licht is de allerkostelijkste steen gelijk, namelijk als de steen Jaspis, blinkende gelijk kristal." Eens zal alle donkerheid van zonde, en ongeloof en bestrijding en druk verdwijnen. "Aldaar zal geen nacht zijn; en zij zullen geen kaars noch licht der zon van node hebben, want de Heere God verlicht hen." O, wat zal dat eenmaal zijn, als Gods kinderen de zaligheid beërven, die hun bereid is van voor de grondlegging der wereld; als het eeuwig licht ten volle zal opgaan, waarvoor hun Borg aan het vloekhout in duisternis hing drie uren lang. O, hoe duur is dat licht gekocht. "Gij zijt duur gekocht." Doch daarom ook zal het Lam eeuwig van Zijn volk eer ontvangen.

Van de zesde ure aan tot de negende ure toe was er duisternis op de aarde. De uren van Christus lijden waren geteld; geteld van Zijn Vader. Het lijden dat over Hem kwam was naar de bepaalde raad en voorkennis Gods. Het volle lijden ging over Hem; doch toen Hij het volkomen had gedragen, was het ook genoeg; toen kon Gods recht in Hem rusten. "Van de zesde ure tot de negende ure toe", dat staat er ook voor u, volk van God! Ook uw lijden is bepaald. En hoe zwaar ons de verdrukking soms ook valt, de Heere beproeft niet boven vermogen. Hij legt Zijn volk nooit te veel op. Straks komt die negende ure, die aan het lijden een einde maakt en eens dat lijden geheel teniet doet. En dan zal het lijden van deze tegenwoordige tijd niet zijn te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden.

Gelukzalig zij, die geen vreemdelingen zijn mogen van de verlichting van Christus. Gij rechtvaardigen, verblijdt u in de Heere en spreekt lof ter gedachtenis Zijner heiligheid!

22. EEN GEDWONGEN KRUISDRAGER.

"En zij dwongen ene Simon van Cyréne, die daar voorbij ging, komende van den akker, den vader van Alexander en Rufus, dat hij Zijn kruis droeg." Marcus 15 :21.

Welk een tegenstelling: Christus en Simon van Cyréne. Hij, de eeuwige Zoon van God, God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God, buigt Zich, uit eeuwige liefde, geheel vrijwillig voor verloren zondaren onder het kruis, waaraan Hij binnen een enkel uur ten dode zal genageld worden. Simon van Cyréne, een mens door de zonde

dood en het eeuwig vloekvonnis waardig, weigert om zelfs het kruis van Christus te dragen tot de kruisheuvel zal bereikt zijn. Hij wil zich onder het kruis des Heeren niet bukken. Die Simon van Cyréne is een beeld van elk mens naar zijn natuurstaat. Niet één van Adams nakomelingen wil het kruis van Christus op zich nemen. Dat kruis is de Jood een ergernis en de Griek een dwaasheid. Wie zal ooit zijn zaligheid en behoud daarin zoeken, dat hij onder de vloek buigt, die op de Heere Jezus is gelegd, toen Hij het vloekhout droeg? Zalig worden door een vloekdragende Jezus is onze hoogmoed een aanstoot; is ons verduisterd verstand een ongerijmdheid. Tegen zulk zalig worden verzet zich een ieder van nature met bittere vijandschap. Hoe onbevattelijk paradox is het dan ook voor elk mens, dat Paulus geen andere roem heeft dan in het kruis van Christus. Wie roemt nu in een kruis? Wie in het kruis van Christus? Gewis, niemand van nature. Niemand neemt het kruis achter de ter dood veroordeelde Nazarener van zichzelf op. Dat deed ook Simon van Cyréne niet. Hij werd echter tot het kruisdragen gedwongen. "De krijgsknechten"; zo staat in onze tekst geschreven, "dwongen een Simon van Cyréne dat hij Zijn kruis droeg."

Wat die krijgsknechten daartoe bewoog? Was hun hart met medelijden vervuld aangaande de uit haat gevangen, gemartelde, met geselslagen gewonde Jezus van Nazareth? Och nee. De verharde Romeinse krijgsknechten kenden geen medelijden. Er was iets anders dat hen dreef om naar iemand om te zien, die het kruis van Jezus dragen zou. Zij vreesden dat de Heere Jezus na al de martelingen, die Hem waren aangedaan, onder het kruis bezwijken zou eer men Golgótha bereikt had. Die vrees deed de krijgsknechten omzien naar iemand die het kruis naar de vloekheuvel dragen zou. Want de kruisiging moest worden volbracht; deze mocht hen niet ontgaan; hun bloeddorst haakt naar de vervulling van het doodvonnis. Zij verstaan de verborgen raad Gods tot zaligheid der uitverkorenen niet. Naar die raad moest Christus de smadelijke, smartelijke en vervloekte dood sterven. Hij kon op de weg niet bezwijken, zomin als Hij weleer door het moordend zwaard van Herodes of in een oproer kon worden omgebracht, toen de Joden Hem wilden stenigen en van de steilte der stad werpen. Hij moest rechterlijk tot de dood veroordeeld worden, gelijk ook Zijn uitverkorenen door Gods recht gevonnist zijn tot de dood.

Door naar het rechterlijk vonnis de dood te sterven heeft Hij Zijn volk in de vierschaar van Gods recht vrijgemaakt van vloek en toorn. Welnu, dan was het ook uitgesloten, dat de Heere Jezus zou bezwijken op de weg naar Golgótha. Daarenboven, Hij is niet alleen waarachtig en rechtvaardig mens, doch ook waarachtig God. Zijn Goddelijke natuur heeft de menselijke onderschraagd tot het door-dragen van Gods eeuwige toorn.

Zomin Christus bezwijken kon in de hof van Gethsémané, zomin was het mogelijk dat Hij zou neerzigen op de weg naar Golgótha. Het moest aan Hem volbracht worden wat geschreven stond: "Zij hebben Mijne handen en voeten doorgraven." Aan het volbrengen van het werk der verzoening hing de verheerlijking van Gods deugden in de zaligheid der uitverkorenen. Nee, de Heere zou Zijn werk niet ter helfte slechts volbrengen. Hij trad de kruisdood tegemoet als het Lam, dat ter slachting geleid wordt, maar ook als de Leeuw uit Juda's stam, Die overwinnen zou. Niet als een martelaar, maar als Sions eeuwige Koning, Die macht heeft om Zijn leven af te leggen en het weder aan te nemen, betreedt de Heere Jezus de lijdensweg. Hem is de verwerving en toepassing der zaligheid toebetrouwd en Hij getuigde Zelf: "Ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt om te doen."

De zaligheid van Gods volk heeft nimmer ook maar een ogenblik gewankeld. Zij was van eeuwigheid vast in de onveranderlijke raad des Heeren, in het verbond waarin Christus met Zijn hart is Borg geworden.

Zo onwankelbaar Gods raad is, zo onwankelbaar is ook van eeuwigheid tot eeuwigheid de zaligheid der van God gekenden en beminden. Ook in de hand van Christus was de behoud der gevallen Adams vast en zeker. Hij Zelf betuigde het niet alleen, dat niemand ze uit de hand van de Vader rukken zou, doch ook niet uit Zijn Hand. Och, of Gods bestreden volk het oog meer mocht slaan op Hem, in wie hun zaligheid vast is. De felste bestrijdingen zijn dikwijls in de ziel van Gods kinderen, bestrijdingen over de oprechtheid van het werk van de Heilige Geest in hen, bestrijdingen over hun aandeel aan Christus en Zijne gerechtigheid, bestrijdingen van de zonde, die in hen woelt en werkt, bestrijdingen van satan en diens vreselijke helmachten, die onder de verbergingen Gods meermalen groot geweld doen.

Maar aan welke vreselijke bekampingen het volk Gods in deze wereld ook bloot staat, de gronden der zaligheid liggen boven het bereik van de vijand en zullen niet wankelen. De berg Sions zal niet wankelen in eeuwigheid. Uw verlossing, o bestreden en door onweder voortgedrevenen, is toevertrouwd aan de Held, Die schuldverzoenend en satan-overwinnend de dood inging.

Er was dan ook geen plaats voor het bewenen der vrouwen, noch voor de zorg der ruwe krijgsknechten. De vrouwen worden afgewezen. Zij hebben over zichzelf te wenen, niet over Christus. Hij, Die de eeuwige toorn Gods draagt, en daarin is het Voorwerp van Zijns Vaders welbehagen, Hij is geen Voorwerp van menselijk medelijden. Bedenkt dit toch wel voor u zelf. Niet uw gevoelsaandoeningen, die u tot tranen bewegen kunnen, maar alleen het geloof in Christus zal ons deel aait Hem geven. Het is voor elk mens de grote vraag of wij als verloren zondaren onszelf hebben leren kennen. In die kennis komt plaats in onze ziel voor Christus' lijden en sterven. Maar zo wij nimmer als doemwaardige zondaren voor God hebben leren bukken, voorwaar, er is geen plaats voor Christus, ook niet al gaan wij wenende achter de Gekruiste aan. Er zijn wat tranen geschreid, die spoedig weer zijn afgewist. De Heere wijst de wenende vrouwen af. Daarentegen volbrengen de wrede krijgsknechten hun raadsdag.

Dat moet dienen tot de zaligheid van Simon van Cyrène.

Door de overmacht der krijgsknechten wordt deze Simon gedwongen het kruis van Christus achter Hem te dragen, doch de Heere bestuurt dit kruisdragen tot Simons zaligheid. Deze Simon was afkomstig van Cyrène, een kustplaats in het noorden van Afrika. In deze plaats was een grote Joodse nederzetting. Simon had blijkbaar dit Cyrène als woonplaats met Jeruzalem verwisseld. Hij kwam althans van de akker, die hij waarschijnlijk zelf bearbeidde voor zijn onderhoud. Tot de rijken der aarde zal deze Simon wel niet behoord hebben. Maar hij was één van de van God gekenden, en dat voorrecht is onnoemelijk groter dan al het aardse goed en genot tezamen. Het is in de ure van des Heeren welbehagen voor deze Simon. Hij zal verwaardigd worden om de smaadheid van Christus te dragen. O, hoe soeverein-wonderlijk zijn Gods wegen met de Zijnen.

Simon komt juist van de akker als geheel de stoet der kruisiging ter stad uittrekt. Valt wellicht, middellijkerwijs gesproken, daardoor het oog der krijgsknechten, die naar iemand omzien om het kruis van Christus op zich te nemen, op deze Simon? Hoe het zij, de krijgsknechten namen deze van de akker komende Jood en zij dwongen hem het kruis van de Nazarener te dragen. Met de rechten der Joden rekenden die Romeinse soldaten met. Als het te pas kwam traden zij deze met voeten. Wat zou die Jood hen maken? Zij

overheersten met geweld. Verzet baatte niet. Simon werd gedwongen het kruis op zich te nemen.

Dat was wat anders dan zich voor te bereiden voor het Joodse Paasfeest! Als ware hij zelf de grootste vagebond, tot de kruisdood veroordeeld, moest hij het vloekhout dragen. Voor zijn leven zal hij getekend staan onder de Joden als de man, die tot zulk een werk gedwongen werd. De schande van kruisdrager te zijn zal van hem niet zijn af te wissen. Maar die schande zal God veranderen in eeuwige eer en gelukzaligheid. Niet het kruis, maar zijn morren tegen het dragen ervan zal straks zijn smart worden.

En nu zei ik zo-even reeds, dat elk mens een vijand van het kruis van Christus is. Niemand wil onder dat kruis buigen. Niemand wil uit genade zalig worden. Wij hebben in Simon een zeer duidelijke voorstelling ervan dat onze hoogmoed ons verhindert in Christus' kruisdood de verzoening te zoeken voor de zonde. Zelfs in Gods volk zijn de bittere overblijfselen van de vijandschap tegen de weg van vrije genade. De discipelen zijn allen aan Christus geërgerd toen Hij Zich gaf in de hand Zijner vijanden. Onze natuur wordt nooit verzoend met de vrije genade. Maar dit is het grote voorrecht en de behoud van Gods uitverkorenen, de genade zal zegevieren over al de tegenstand die in hen woont. God beschikt Zelf de wegen en vat de rechterhand Zijns volks om het ter zaligheid te leiden. De krijgsknechten waren instrumenten in de hand des Heeren om Simon van Cyréne onder Christus' kruis te doen buigen. In Gods hand zijn de middelen voor Zijn volk waardoor Hij komt om hun zielen te trekken tot Hem en te doen buigen in het stof.

O, ziet toch hoe noodzakelijk het is dat onze hoogmoed gebroken wordt en in de weg van de bevinding der heiligen, onze ziel onder Jezus wordt gebogen. Sinds lange jaren hebben velen een weg ten leven luid verkondigd, die bij veronderstelde wedergeboorte een aanvang nam en al spelende en zingende en huppelende kan bewandeld worden. Hoe droevig de vruchten zijn is door een blinde zelfs te tasten. Een verstandsnaam-christendom vreest er niet meer voor de sterfelijkheid der ziel te leren en vele, zo niet alle, grondwaarheden der zaligheid openlijk aan te tasten.

O, houdt u bij de eenvoudigheid der Waarheid. Laat het op uw consciëntie gebonden worden dat de wonderen van Gods genade in dit leven in ons moeten worden verheerlijkt, indien wij zullen zalig worden. En hoe onze weg ook wezen moge, de genade is allereerst in de levendmaking ontdekkend en vernederend, zo diep vernederend, dat wij ons de vloekdood waardig keuren zullen voor God.

Dat wordt de ervaring, de bevinding van Gods volk. En die daarvan vreemdeling is, is een vreemdeling van Christus en van het leven des geloofs. Simon van Cyréne werd alzo een gedwongen kruisdrager. De Romeinse krijgsknechten overheersten met hun macht. Zij telden de burgerrechten van deze Simon niet; wat deert hun die Jood! Er is niemand onder geheel de menigte, die het voor de rechten van Simon van Cyréne opneemt; niemand, die de moed heeft zich tegen de geweldenarij van de Romeinse krijgsknechten te verzetten. Het bewijst wel, hoever de vrijheden van Israël reeds zijn verloren. Dat volk erft de vrucht van zijn ongerechtigheden. Het bloed, dat is ingeroepen over hen en hun kinderen, komt reeds. God is geen ledig aanschouwer van de handelingen eens volks. Ook niet van Nederlands volk. Zijn oordelen komen vanwege de vertreding Zijner geboden. Die God verlaat, heeft smart op smart te vrezen. Zie het oordeel reeds komen in de slaafse knechting van Israël onder de Romeinse macht.

Die wereldmacht stelde zich ook tegen Christus; tegen Hem, Die Zich gewillig in de handen Zijner vijanden gegeven heeft; tegen Hem, Die het vervloekte kruishout draagt; Die al de smarten alleen doorstaan kan, omdat Zijn Godheid de aangenomen menselijke

natuur daartoe sterkt. Toch is Hem aan te zien, dat de folteringen de menselijke krachten te boven gaan. Dat heeft de krijgsknechten bewogen Simon van Cyréne tot het kruisdragen te dwingen. Voor de Heere ligt in die dwang een nieuwe smart waardoor Hij een nieuwe verheerlijking van Zijn Borgtochtelijke bediening geven wil.

Al de discipelen hebben hun Heere en Meester verlaten. In de hof van Gethsémané konden zij niet één uur met Hem waken. Zij zijn allen aan Hem geërgerd. De discipel, die tot in de paaszaal volgde, heeft de Heere verloochend, zelfs met eedzwering. Van niet één der jongeren ontvangt de gezegende Borg één woord ter vertroosting en sterking. En zie, nu wordt omgezien naar één, die het kruis zal dragen achter Hem, nu is er niemand dan deze gedwongen Simon van Cyréne, die wellicht heftig morrend en protesterend onder het kruis tenslotte buigen moet. Elk der tegenstribbelende woorden en daden is een zwaard, dat door des Heeren ziel gaat. Maar die smart wil Hij dragen, om de zonden Zijns volks te boeten; de murmuringen der Zijnen tegen het kruisdragen achter de Heere Jezus. En die murmuringen zijn vele. Reeds spraken wij van de vijandschap, die nog in het hart van Gods kinderen overblijft tegen het zalig worden uit genade alleen. Alles wat van ons is moet prijsgegeven worden. En wij willen tot het uiterste vasthouden, wat wij hebben en wij zullen nooit het onze afstaan, tenzij de Heere het uit onze handen neemt met onweerstaanbare kracht. Maar bovendien is er in ons een opstandigheid tegen het dragen van de druk des kruises. Jacob klaagde er over, dat zijn grauwe haren met droefheid ten grave zouden dalen; Elia begeerde te sterven, zeggende, toen hij van Izébel werd achtervolgd: "Het is genoeg! Neem nu, Heere, mijn ziel; want ik ben niet beter dan mijn vaderen."

Asaf murmureerde tegen God omdat hij tevergeefs zijn hart gezuiverd had en zijn handen in onschuld gewassen! Dat zijn de klachten van Gods volk; murmuringen niet alleen in hun onbekeerde staat geuit, maar na de verheerlijking van Gods genade in hen. O, het is soms, of God bij Zijn volk geen goed meer doen kan. Murmuringen vervullen hen; opstand tegen de Heere, Die hen leidt. En die morringen en bitterheden tegen Gods weg en tegen het kruisdragen zijn pijlen in de ziel van Christus gestoken. Het lijden van Christus mocht in ons die afdruk verkrijgen, dat wij gewillig gemaakt werden om het kruis te dragen, dat Hij ons oplegt, en dat aan de weg des Heeren is verbonden. Dat wij het lijden van Christus deelachtig worden, om ook deelgenoten te zijn Zijner heerlijkheid. De liefde van Christus verlicht alle druk en zal ons gewillig maken en met het kruis verenigen. Dit deed de kerk van de oude dag zeggen: "Ik dank U, Heere, dat Gij toornig op mij geweest zijt", want de blijken van Gods toorn over de zonde zijn des Heeren volk ten nutte. Zij zullen onder het kruis van druk en tegenheden doen buigen en met Micha doen uitroepen: "Ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd." Ja, het kruis van al de uitverkorenen is door de Heere geheiligd. Zijn kruisdragen was Borgtochtelijk.

Jood en heiden volvoerden in dezen slechts Gods eeuwige raad. In die raad was het aldus beschikt, dat de Zoon van God in onze menselijke natuur sterven moest op Golgótha. Jood en heiden spannen samen om in hun helse vijandschap die raad te volvoeren. Zij spannen alle krachten in om nog voor de sabbat aanbreekt, Jezus de Nazarener aan het hout des kruises te nagelen. En naar Gods raad zal het ware Paaslam op het Paasfeest worden geslacht tot verzoening van de zonden van Zijn volk. De Heere voert Zijn eeuwige raad zelfs door de moedwillige handelingen der vijanden. Noch duivel, noch de wereld, werkt ooit iets uit, dan wat God bepaalde en dat zal zijn de verheerlijking van Zijn Naam en de zaligheid der Zijnen. Hoe de vijand ooit ook opsprong rondom des Heeren bedrukte en arme volk, zijn drijven tegen Christus heeft teweeggebracht, dat alle

dingen zullen medewerken ten goede, die naar Gods voornemen geroepen zijn. O, laat toch uw bestreden ziel moed grijpen; ja grijpt moed. De vijand vermag alleen die raad Gods te volvoeren, die ter uwer zaligheid is.

Zo was het dwingen van Simon van Cyréne ook tot volbrenging van het welbehagen des Heeren in hem. Hij werd verstoord in zijn Joodse Paasfeestviering, maar een beter Pasen was deze Simon bereid. Naar de Joodse wetten is deze Simon voor het kruisdragen onrein en mitsdien verstoken van het feest; maar Christus' bloed wast en reinigt hem en is de verzoening zijner zonden. Uitgesloten van het natuurlijk Israël in de tempel; neergeworpen als een balling in eenzaamheid, wordt Simon in des Heeren huis een plaats gegeven en opgenomen in Diens zalige gemeenschap. Want de ogen van Simon zijn geopend voor de ter kruisdood Veroordeelde, Wiens hout hij slechts achter Hem dragen mocht. Op de weg naar Golgótha heeft de Heere Jezus deze man van Cyréne door Zijn eeuwige liefde getrokken uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Gods Woord wijst ons de verheerlijking van de genade in deze Simon aan, als in het Evangelie van Marcus wordt aangeduid als de vader van Alexander en Rufus. Deze beide zonen van Simon van Cyréne waren voor de lezers van het Evangelie van Marcus geen onbekenden. De Heere had ook die zonen een naam en een plaats gegeven in de gemeente. En in Romeinen 16: 3 schrijft de apostel Paulus: "Groet Rufus den uitverkorene in den Heere en zijn moeder en de mijne."

De Heere heeft in Simon en diens huis Zijn genade verheerlijkt. Vader, moeder en twee zonen worden geteld onder de van God beminden. De genade en de liefde van Christus is overvloedig over Simon en diens huis. Het kruisdragen achter Christus is hem ter zaligheid geworden. Zijn oog is voor Hem geopend, Die in de plaats van vloekelingen, het vloekhout droeg en daaraan genageld werd tot volkomen voldoening voor de schuld der Zijnen. Dit is het voorrecht voor deze gedwongen kruisdrager geworden; zijn eeuwige behoud.

En met hem wordt door het geloof al Gods volk het kruis van Christus ter eeuwige zaligheid. In Zijn kruisdood heeft de plaatsbekledende Borg al de schuld Zijns volks weggenomen; al de erf- en dadelijke zonden van al Zijn uitverkorenen voldaan. Hun schuld is verzoend door die éne Offerande en de wet voor eeuwig van haar vloek ontwapend. Geen kwadrantpenning zal immer meer in Gods recht voor de uitverkorenen schuld geëist worden. Zij zijn in Christus met God verzoend en in Hem gerechtvaardigd van de zonde. Maar die gerechtigheid, die in Christus is, moet de onze worden, door toerekening en in de omhelzing des geloofs. Buiten die toerekening zijn de uitverkorenen ook vaten des toorns.

De tijd echter komt, dat de Heere hen onder het kruis van Christus buigt. Hij trekt hen en overreedt hen van schuld en zonden. Hij vernedert hen als gans doemwaardigen. Maar dan ook verwekt Hij in hen die oefeningen des geloofs, die hen op Christus doen zien en in Hem de zaligheid vinden. Het geloof verenigt met Christus. Het doet Hem kennen, zo Hij alleen is de volkomen Zaligmaker. Het doet alles verzaken buiten Hem. O, het wordt Jezus alleen. Hij Kruisdrager in onze plaats, gelijk Jesaja zo beminnelijk van het Borgwerk van Christus spreekt, zeggende: "Werkelijk, Hij is om onze overtredingen verwond; om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons de vrede aanbrengt was op Hem en door Zijne striemen is ons genezing geworden."

Om uw zonden is Hij gekruisigd, volk van God! De wonden zijn Hem geslagen in het huis van Zijn liefhebbers. Uw zonden hebben Hem aan het hout genageld. Maar toen heeft Hij ze ook eeuwig weggenomen, beide de schuld en de onreinheid, en u van de straf

ontheven en in de gemeenschap met God Drie-enig teruggebracht, waarin wij in Adam zijn uitgevallen.

O, onbekeerden van hart, mocht gij onder het kruis van Christus gebogen worden, terwijl het nog de tijd der genade is. Gelijk Simon van Cyréne mocht het u gegeven worden, door het geloof, dat Gods gave is, de vloekdragende Jezus de Nazarener te leren kennen voor uw eigen hart. Uw doop en belijdenis kunnen uw ziel niet redden van de dood; uw aandoeningen en consciëntieberoeringen zijn geen grond voor de eeuwigheid. Elk mens heeft een Borg nodig om met God te worden verzoend. De Heere doe u door Zijn genade Hem alleen zoeken tot uw eeuwige behoud.

En het volk, dat het leven in zijn eigen hand niet heeft kunnen houden, moge als deze Simon van Cyréne onder Christus' kruis gebogen worden. Gaat het, onder zijn schuld gebogen, als een veroordeelde over de aarde, in dit kruis is verzoening voor de grootste der zondaren. Wat hebben wij toch menigmaal kleine gedachten van de voldoening van Christus, vrezend dat onze zonden te veel en te groot zijn, om tot Hem te komen. Zou voor Hem, Die alle zonden gedragen heeft, iemand te slecht zijn en te ellendig om behouden te worden? Hij verwierf een eeuwige gerechtigheid. Al kwamen duizend werelden, die gerechtigheid is nooit uit te putten.

O, dat gij tot Hem vluchten mocht en in Hem behouden worden door de toeëigeningen des geloofs van Hem als uw Kruisdrager en Verzoener met de Vader. In Hem zij onze rust, volk. Uit Hem ons leven. Hij wil Zijn gunstgenoten meer en meer in Hem alleen alles doen vinden. Daartoe bestemt Hij dikwijls kruisen, die zij dragen moeten. Die achter Hem wil komen neme zijn kruis op en volg Hem. Moet niet schaamte ons aangezicht bedekken, dat wij zulke murmurerende kruisdragers zijn? O, hoe grieft Gods eigen volk het liefdehart van Hem, Die het kruis heeft gedragen en de schande veracht. Dat toch ons oog voor Hem meer geopend werd. Welk een sterkte zouden wij in ons kruis ontvangen uit de bediening Zijner liefde. Hij droeg uw kruis volk, uw druk, uw smarten, om de balsem Zijner vertroosting u te geven. Heft uw hoofden op. Een weinig van de liefde van Christus is genoegzaam om al de smarten weg te nemen en ons de lof des Heeren in de nacht te doen zingen. Daarboven:

*Gods goedheid zal uw druk
Eens verwiss'len in geluk.*

In dit leven reeds zijn de verkwikkingen van Christus, die ons sterken en verheugen en eenmaal zal alle kruis worden geëindigd in de volmaakte heerlijkheid. De Heere heeft het door Zijn kruisdragen u verworven, volk van God, dat Hij eens alle tranen van uw ogen zal afwissen. Zo loop dan de loopbaan, die u is voorgesteld, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Die voor de vreugd, die Hem voorgesteld is, het kruis heeft gedragen en de schande veracht.

23. DES HEEREN WEGBEREIDER.

“Want gij zult voor het aangezicht des Heeren vóór heengaan.” Lukas 76b en 77

Niet zonder reden vroegen Juda's inwoners: "Wat zal toch dit kindeke wezen?" Ontzettende gebeurtenissen toch grepen èn vóór èn met de geboorte van Elisabeths kindeke plaats. Denk slechts terug tot de dagen, dat de engel des Heeren die geboorte boodschapte. Toen is een dienend priester in het heiligdom stom geworden; toen vermocht de man van Abia's dagorde niet meer het volk te zegenen. Wie had dergelijke ooit gehoord? Dat was nog meer dan persoonlijke straf voor Zacharias. Persoonlijke straf was het óók; de straf vanwege het ongeloof. Maar meer dan dat, Zacharias werd in zijn heilig priesterwerk getroffen. Daarom juist ligt in dat stom worden van Zacharias zoveel in. De Heere, Die dat alles bestierde, duidde er mede aan, dat Hij door de dienst der schaduwen niet meer tot Zijn volk spreken zou; dat de tijd gekomen was, om het eerste weg te nemen en het tweede daar te stellen, dat het Koninkrijk der hemelen was nabij gekomen; dat God voortijds veelmalen en op velerlei wijze tot de vaders gesproken hebbende door de profeten, in de laatste dagen spreken zal door de Zoon.

Reeds is de wegbereider aangekondigd: de stem des roepende in de woestijn: "Maakt recht een baan in de wildernis." Welhaast zou voor Sion een betere tijd aanbreken. En die tijd wordt de sprekende Zacharias aangekondigd. Want niet voor altoos was Zacharias stom; spreken moest hij van de wegbereider, die voor het aangezicht des Heeren voor henen gaan zou, om Zijn volk kennis der zaligheid te geven in vergeving hunner zonden. Zo wordt Zacharias zelf het bewijs voor de heerlijkheid van het Nieuwe Testament. De lippen van de door ongeloof verstomde zijn geopend, om te getuigen van de trouw en barmhartigheid Gods, Die verlossing heeft teweeggebracht.

O, hoe menig kind van God spreekt van het goede niet, omdat zijn ziel door ongeloof gevangen gehouden wordt, als een stomme verkeert hij onder het volk, bevreesd dat zijn werk bedrog is, en dat een ieder het ras horen zal, als hij van zijn verborgen leven en hopen spreken gaat; bovendien, wát hij dan nog zeggen zou is zo gering in vergelijking met wat hij van anderen hoort, dat hij besluit te zwijgen, maar alhoewel hij in het eenzame dikwijls begeert van Gods ontferming en goedheid te getuigen, hij kan niet uitkomen. Ach, dat deze zwijgende zielen eens sprekende gemaakt werden met de kersttijd, om de heerlijkheid te vermelden van Hem, Die nederlag, in doeken gewonden en in de kribbe, en Die door Johannes werd aangekondigd.

Wegbereider zou Johannes zijn; voorloper van de lang verwachte Messias. In de geest en de kracht van Elia zou hij optreden, predikend niet alleen het heidendom, maar ook Israël boete van bekering. Alhoewel priesterzoon en dus recht op priesterambt en priesterkleed en priesterprijs, Johannes begeert het alles niet. De voorrechten van het Aáronitisch priesterdom heeft hij licht geacht, voor die van de ordening naar Melchizédek.

Niet de priesterstad, maar de woestijn was zijn woning, niet het fijn priesterkleed maar kemelshaar zijn mantel, niet het priesterlijk offerdeel, maar sprinkhanen en wilde honing zijn spijs. Van de tempel te Jeruzalem riep de predikende Johannes af; geheel Jeruzalem liep tot hem uit naar de woestijn, zelfs de farizeeërs zonden hun boden. Want, en dat getuigde geheel het optreden van deze wegbereider, met Jeruzalem en de tempeldienst was het uit.

Johannes, de profeet des Allerhoogste, had betere dingen te prediken, hij had de weg te bereiden, waardoor Christus Zelf tot Zijn kerk komen zou; want de dag brak aan, dat de

schaduwen vloten. De wegbereider roept van de dienst van Mozes af, naar Christus heen. Men verstond de beeldsprakige uitdrukking wel. Bij gebrek aan grote geëffende verkeerswegen, was het reizen veelal moeilijk, gelijk nog wel in het verre oosten. Bezocht echter de vorst het land, dan ging voor hem een heraut henen, die het volk opriep de wegen te effenen; dalen te vullen en heuvelen te slechten; het kromme werd dan recht gemaakt en het hobbelachtige tot een vallei, opdat de koning voorspoediglijk voorttrekken kon.

Nu kwam koning Jezus tot Zijn volk, ach, de wegen waren onbegaanbaar, voor Hem was geen toegang. Israël zat op de hoogten van eigengerechtigheid en verblind, mede doordat vierhonderd jaren de profetie zweeg, was het weggezonden in formalisme van Adam af te stammen was genoeg, men beseftte niet dat de Heere uit stenen Abrahams kinderen kon verwekken. Uiterlijk groot te worden was Israëls streven. Het moest weer worden als in de dagen van David en Salomo, toen de vijand vreesde voor het geslacht Jacobs. En dát alles en nog meer zou gebeuren, zo hoopte men, met de komst van de Messias. De Christus moest dus wereldlijk koning zijn, vrijmaking van de heerschappij der Romeinen. Helaas geen behoefte aan vrijmaking van schuld en zonde, dus geen plaats voor Christus; alle wegen waren ontoegankelijk voor Hem. Hij, de Geborene in een beestenstal; de Nazaréner hun Koning? Nee, dat nooit; een ergernis was bij hen, tenzij dat hun ziel boog onder schuld en zonde. Ziet, daar staat Johannes, aan de Jordaan; de boetprediker. Israël heeft bekering nodig, zowel als de heidenen. Abrahams kinderen moeten gedoopt worden met de doop der bekering, want ze zijn zwart van zonde. In één woord, de wegbereider overreedt van zonde, opdat de schuldige straks aanschouwe het Lam Gods, Dat de zonden der wereld wegneemt.

Wil Christus onze ziel dierbaar worden, dan is ons eerst van node, een rechte ontdekking onzer ongerechtigheid. Wat zullen wij anders met Jezus doen? Onze hoogmoed ergert zich aan de Nazaréner. Die, hoewel Hij rijk was, arm werd, opdat Hij armen rijk zou maken; doch wij zijn niet arm, en onze ziel keert zich van Jezus af, onze eigengerechtigheid weigert Hem toegang in onze ziel. Die uit genade zaligmaken wil. Wij willen wel zalig worden, doch niet uit genade, met prijsgeving van al het onze, als een doemwaardig zondaar. Zulk een Jezus wekt onze vijandschap op. "Weg met Dezer", zo roept ons verdorven hart, dat van God vervreemdde in de val, en voor de Zaligmaker zo geheel gesloten is. Er is kennis nodig, zelfkennis, ontdekking van schuld en zonde, of voor Jezus is geen plaats. Ach, hoe weinig wordt daarvan gesproken in onze voorwerpelijke dagen. Velen nemen Jezus aan; geloven in Hem; roemen en prijzen Hem; verkondigen Zijn dood aan de tafel des verbonds maar weten van geen ontdekking van de zonde; kenden zich nooit als een verlorene voor God. Wat een ontzettende zelfmisleiding. Wat een holle prediking ook, waarin de bereiding der zielen vóór Christus komst gemist wordt. Is het een wonder dat Gods volk het daaronder niet houden kan? Dat een ieder die de klem der Waarheid op zijn consciëntie gevoelt, zich zulk een bediening niet durft toebetrouwen?

Uit zoveel duizenden kindermonden zal straks weer klinken: "Er ruist langs de wolken een lieflijke Naam", doch zou dat worden beseft: de Naam Jezus is ons niet lief, wij haten de Zaligmaker, wij en onze kinderen met ons, wij willen voor Hem niet buigen, onze ziel vloekt Hem. Er ruist langs de wolken ..., wat van de áárde gaat omhoog, dat is het een lastering en miskennis van de Naam Jezus. Of, langs de wolken buitenom de onkreukbare gerechtigheid Gods, is een versmading van Jezus aan Wie het oordeel werd toebetrouwd - en dan dondert het vloekvonnis: "Die niet gewild hebben dat Ik Koning over hen ben, breng ze hier en sla ze voor Mijn voeten dood." In onze ziel, o, verliezen

we dat nooit uit het oog, moet de weg bereid worden, of Jezus blijft buiten, en wij hebben geen Kerstfeest straks. [Deze laatste alinea is verduidelijkt door Red. Gihonbron]

Maar u verslagenen van hart en bedroefden van geest om uwer zonde wil; gij, die op de borst hebt leren slaan gelijk de tollenaar, omdat u tegen God gezondigd hebt; gij ellendigen, die de strijd van de zonde in uw ziel zult kampen, al uw dagen en Paulus woorden tot de uw maken moet: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen." O, gij allen, grijpt toch moed. U zal gegeven worden kennis der zaligheid in vergeving uwer zonde, door de innerlijke bewegingen der barmhartigheden onzes Gods met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte. O, de hernieuwde Kerstprediking schenke u straks een vernieuwde Kerstzegen, als uw ziel door schuldbesef getroffen en verslagen de Heere als uw Zaligmaker mag omhelzen.

24. HET KERSTWONDER.

"En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zoude. En zij baarde haren eerstgeboren Zoon en wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg". Lukas 2: 6, 7.

De wereld viert weer Kerstfeest. Althans zo joelt ze. Want zij mogen op haar wijze feest vieren en zelfs een afgekapte spar tot kerstboom wijden en versieren met lichtjes en geschenken, maar Kerstfeest kennen zij niet. Zowel in de kerk als in de kroeg treft men het uiterlijk, oppervlakkig gejoel aan dat Kerstfeest heet, doch het niet is. Ik moet bij die zogenaamde kerstbomen denken aan de kransen op een graf. Zo men de dood onder bloemen zoekt te bedekken, zo wordt Christus bedekt onder kerstboom en kerstlicht en kerstvrolijkheid.

O, arme wereldling; arme kerkganger. Hoe hol is u het Kerstfeest; hoe leeg uw vreugde. Niet zonder reden waarschuwd onze hervormde vaders tegen de feestdagen. Zij wilden niet meer dan een gedenken van de heilsfeiten door de prediking van Gods Woord zonder vreugdgejoel. Dat moge onder ons volk blijven voortleven. Voedt uw kinderen er in op. Zendt ze niet naar de zondagsschoolfeesten, maar houdt ze bij de zo strenge leer van Gods getuigenis.

Het Kerstfeest getuigt van het Kerstwonder; het is het feest van Immanuël: God met ons. Hij, de eeuwige Zoon van God, Die waarachtig God was en is en blijft, Hij heeft onze menselijke natuur aangenomen in de beestenstal. Hij kwam in de allerdiepste vernedering, om verloren zondaren zalig te maken, naar het getal der uitverkorenen, Hem van de Vader gegeven. Niets meer; niets minder ook dan dit wonder hebben wij dezer dagen in het bijzonder te gedenken. Maar wie zal zijn hart op dit wonder zetten? Neem al de uiterlijke luister weg en wat blijft er van het Kerstfeest voor de wereld en voor het oppervlakkig christendom van deze dagen over? Een kerstfeest zonder Christus! En werd het ooit meer voor ons, ook al schuwen wij die uiterlijke Christus-verloochenende kerstwoeling? Zal dit zo zijn, dan zal het Kerstwonder door God de Heilige Geest aan onze zielen moeten worden ontdekt; dat Wonder dat de apostel aldus beschrijft: "God geopenbaard in het vlees."

Dat Wonder is verheerlijkt in Bethlehems stal. Op bevel van de wereldgebieder, keizer Augustus, is ook Maria, de nakomelinge van David, die met haar ondertrouwde Jozef, eveneens van David afstammende, in het hoge noorden des lands, in Nazareth, woonde, opgetrokken naar Bethlehem. Tot zulk een reis was de arme Maria nimmer, en zeker in

haar omstandigheden niet gekomen van zichzelf. Maar het keizerlijk woord gebood haar. *En zij ging, om beschreven te worden.*

Zo moest de gebieder der wereld dienen tot de profetie aangaande de geboorte van Christus te Bethlehem en ook daartoe, dat onweersprekelijk blijken zou, dat Hij, de Geborene uit Maria, naar het vlees uit de zaden Davids was. En zo geschiedt nog. Hoewel zichzelf onbewust, dienen de vijanden, satan aan het hoofd, om Gods raad te volvoeren ten goede Zijner uitverkorenen. O, volk van God, zie meer naar boven dan op uw tegenpartijders. In al hun woede en haat moeten zij dienen tot vervulling van Gods grote beloften aangaande de zaligheid in Christus.

In Bethlehems stal is het Wonder Gods verheerlijkt in een beestenstal. Er was geen plaats voor Maria en Jozef en het onder Maria's hart gedragen Kindeke, in de herberg. Daar was plaats voor heel de wereld; niet voor hén. Voor Christus is in de wereld geen plaats. Ook in onze harten niet. Wij willen tot Hem niet komen om in Zijn Naam het leven te hebben. Er moet plaats in onze ziel bereid worden. En dat geschiedt alleen in de onweerstandelijke ontdekking van de Heilige Geest. Als wij aan ons zelf worden bekend gemaakt als gans verloren zondaren, dan alleen komt er plaats voor Christus en anders nooit. Door genade alleen zullen wij zo diep leren bukken, dat wij toevlucht zullen nemen tot de geboren Sions-koning in de beestenstal, en aan Zijn voeten neervallen om Hem te aanbidden en te eren, gelijk de herders uit Bethlehems velden.

Want het licht der ontdekking doet ons onszelf kennen, gelijk wij werkelijk zijn, schuldig aan al Gods geboden en gans onrein. Verdoemelijk en walgelijk voor God, onderworpen aan het oordeel. Helwaardige zondaren zijn wij geworden en de overtuiging van de Heilige Geest doet ons dan ook heel diep bukken voor God. En voor dezulken nu wordt het diep buigen van de Zoon van God in een beestenstal het wonder waarin behoud voor hen ontsloten wordt. Voor de kleinste; de armste in de genade is hier toegang; terwijl de verstgevoerde in dit wonder meer en meer zijn eeuwige behoud door het geloof zich toeëigenen mag. Groter, altijd groter wordt ons deze verborgenheid: "God geopenbaard in het vlees", indien wij maar enige oefeningen van het oprechte geloof verkrijgen mogen. Dat geloof verenigt ons met Christus en doet ons Hem kennen, zo Hij van de Vader gegeven is, als de volkomen Zaligmaker, wie alle aanbidding en dankzegging toekomt. Want Hij, Die geboren werd uit een maagd, was eer Hij kwam in ons vlees. Hij is de Zoon van God."

Dat is het grote Kerstwonder. God Zelf nam onze menselijke natuur aan.

Hij is God, boven al te prijzen in der eeuwigheid. Met de Vader en de Heilige Geest is Hij de enige en waarachtige God. "In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is." En zie nu het onbevattelijk wonder van Bethlehem. De Schepper wordt als schepsel geboren, als kind, diep afhankelijk; ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde. Geen andere verlosser was in staat Adams zonen en dochteren te behouden van de eeuwige dood dan alleen Hij, Die waarachtig en eeuwig God is. De verlossing van zondaren was te kostelijk dan dat enig schepsel deze zou kunnen volbrengen. Aan Gods recht moest volkomen worden genoeg gedaan en geen bloot creatuur was tot die voldoening in staat. Satans kop moest vermorzeld worden en wederom die vermorzeling ging de krachten aller schepselen te boven. De zonde moest ontkracht en nog eens: geen schepsel vermocht die ontcrachting teweeg brengen. Alleen door God kan de zondaar met God verzoend worden.

O, zie dan in Bethlehems stal de Middelaar Gods en van de mensen. Gods eigen en natuurlijke Zoon is nedergedaald en heeft onze menselijke natuur aangenomen. Dit

wonder hebben de engelen, die op het verzoendeksel staarden om te mogen verstaan, hoe Gods vloekende wet tot zwijgen gebracht werd, in zulk een verrukking gebracht, dat een menigte des hemelse heirlegers in de velden van Bethlehem zong: "Ere zij God in de hoogste hemelen; vrede op aarde, in de mensen een welbehagen." En zou dan Gods volk van dit wonder niet zingen? Ja, dat volk zingt hier bij beurt en zal eenmaal eeuwig zingen van het grote Kerstwonder: "God geopenbaard in het vlees."

In het vlees is Hij geopenbaard. Hij was naar Zijn menselijke natuur het eigen vlees en bloed van Maria. De kracht des Allerhoogsten heeft haar overschaduwd, en wat Maria onder haar hart droeg, was uit de Heilige Geest. Hij heeft in haar scheppend gewrocht. Zo moest het opdat, waar niemand een reine geeft uit een onreine, uit deze in zichzelf onreine maagd, het Heilige Gods geboren zou worden. Maar die geboorte was voorts zo, dat haar dagen vervuld waren dat zij baren zou.

Onze Geloofsbelijdenis zegt dan ook zo ten rechte, dat Christus voor zoveel het vlees aangaat, de voldragen vrucht van Maria is; haar eigen vlees en bloed. Tot ons geslacht moest Hij geboren worden om de zonden van Zijn uitverkorenen op Zich te nemen.

Hoe zou de zonde van Adam, die al zijn nakomelingen toegerekend wordt, op Hem geladen kunnen zijn, indien Hij tot ons geslacht niet had behoord. Zie Hem dan, *Mens uit de mensen, God en mens tezamen*, Die in de plaats van Zijn volk treedt. Och, dat onze ogen geopend werden om de Geborene in Bethlehem te aanschouwen. Wij kennen nog begeren Hem van nature. Maar ook Gods volk ziet maar al te weinig Hem, Die hun in alles gelijk geworden is, doch zonder zonde. Teveel zoeken wij het leven buiten Hem. Het is wel een kenmerk van donkerheid die over Gods kerk hangt, dat wij al te zeer Christus kunnen missen. En toch, er is geen rust en vrede buiten Hem.

O, verdrukten, door onweder voortgedrevenen en ongetroosten, dat in deze kersttijd Bethlehems stal u geopend worde en gij die enige volkomen Zaligmaker door het geloof mocht aanschouwen. Gunt uw ziel geen rust voor ook u die verzekering gegeven worde, die de herders werd geschonken, dat namelijk hun geboren was de Zaligmaker in de stad Davids. Want in Hem is alles wat tot onze verzoening en verlossing van node is. Om de zaligheid te verwerven boog Hij zo diep, gelijk Hij deed reeds in Zijn geboorte. In doeken gewonden werd Hij nedergelegd in de kribbe.

Ligt in die nederige geboorte alrede niet de gehele vernedering van de Heere Jezus? Kan Hij lager bukken dan Hij deed? En waartoe werd Hij in zulk een armoede, uit een geringe maagd geboren? Opdat Hij Zijn diep gevallen volk de eeuwige gelukzaligheid zou aanbrengen. Dat volk wordt door Hem behouden. Hij trekt het uit de diepe kuil der ellende en herstelt het in Gods gunst en gemeenschap.

O, onbekeerden van hart, hoe menigmaal hebt gij reeds Kerstfeest gevierd, zonder ooit nog iets van het Kerstwonder te verstaan. Ik bid u, geeft al uw kerstbomen en geschenken prijs; keert u van al wat schijn en geen wezen is af. God mocht u een Kerstfeest bereiden, waarop gij in belijdenis uwer zonden buigen mocht in het stof en uw Rechter om genade bidden. Indien wij aan deze zijde van het graf niet leren komen tot die diep vernederde Immanuël, zullen al die kerstdagen en predikingen eens tegen ons getuigen. Het woord moge door Gods genade in uw ziel ingaan eer het u zijn zal een reuk des doods ten dode.

En zo u de rust in de wereld werd opgezegd, en uw ziel geen voldoening kan vinden in uw verandering en ziels gestalten, o, dat gij op deze kersttijd tot Bethlehem gevoerd mocht worden, om Hem te kennen *Die is de Weg, de Waarheid en het Leven*. Geen zondaar is te slecht; niet één te arm om tot de beestenstal te komen. Laat uw ziel naar Christus uitgaan, meer dan naar de zoetste vruchten. Het worde om de Persoon te doen. Die tot Hem komt, zal Hij geenszins uitwerpen. Dat heeft Hij Zelf betuigd. Waarom Zou

u dan langer buiten Hem omzwerven? Wilde Hij Zijn belofte aan uw hart toepassen, weet toch, dat Hij Zijn Woord niet breken zal. Hoe groot zou de kersttijd zijn, zo gij Hem door het geloof als uw Zaligmaker mocht toe-eigenen. Verlaat dan alles wat u van Christus afrekt. Dwingt Hem met één van uw ogen en met een keten uwer hals. Houdt bij Hem aan. Hij doe u uw leven verliezen, opdat gij het in Hem vinden mocht. En geve de getrouwe Jehovah ook Zijn meer geoefend volk, uit de diepte van ware zelfkennis en zelfverfoeiing bij vernieuwing in de dadelijke oefeningen van het geloof, Die Heere en Zaligmaker te aanschouwen, Die één onzer geworden is, opdat Hij Zijn volk tot eeuwige heerlijkheid leiden zou. Hij is de Fontein des levens; in Zijn licht zien wij het licht. Hij doet overblijven een ellendig en arm volk, maar dat rijk is in Hem. Uit Zijn volheid doe Hij ons ontvangen genade voor genade tot roem en heerlijkheid van Zijn Naam.

25. KERSTFEEST.

"Want ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal." Lucas 2: 10,

Met Kerstfeest herdenken wij de geboorte van de Heere Jezus; die grote en wondervolle geboorte, waardoor de Zoon van God ons vlees en bloed heeft aangenomen, uit het geslacht Davids, door de Heilige Geest, die in Maria wrocht het Heilige dat uit haar werd geboren. Zeer nadrukkelijk verklaart de apostel, dat de verborgenheid der godzaligheid groot is, deze verborgenheid, namelijk dat God geopenbaard is in het vlees. Hij, Die in Bethlehems stal geboren is, is Gods eigen, eengeboren Zoon.

Overvloedig betuigt ons dit Woord, en het is goed vooral daarop de nadruk te leggen. Ach, hoe arm is de kerstvreugde der wereld. Zij heeft behoefte aan feestviering en grijpt de gedachtenis der komst van Gods Zoon in onze menselijke natuur aan, om zich naar het vlees te vervreelijken. De kerstdagen zijn dagen van pret en vermaak en uitgaan en zonde-uitgieting voor duizenden en duizenden. Wie onder die machtige vreugd bedrijvende mensenmassa's denkt een ogenblik aan het ontzaglijk feit, waarop Kerstfeest wijst: dat God in het vlees geopenbaard is? Ja, erger, in de kerk sloop een kerstfeestviering, die het Kerstwonder onder uiterlijk vertoon begraaft. Meer en meer heeft de kerstboom zich een plaats veroverd onder kerkelijke mensen. In de kerken der Hervorming, eens op Rome vermeersterd, drong een oppervlakkigheid binnen, die steeds verder voerde tot verloochening van Christus en Zijn komst in het vlees. Want toch, die rijk beladen kerstboom, en dat fantastisch kerstlicht en het uitgezochte kerstgeschenk passen niet bij de arme kribbe in Bethlehems stal. Het is er verre van. De Zon der gerechtigheid verbleekt, en hart en ziel zijn vervuld van uiterlijke, oppervlakkige dingen, die wel het vlees voeden, maar de ziel schaden. Men zoekt een zekere godsdienstige stemming te kweken; gevoeligheden op te wekken, maar wat beduidt dit alles anders dan in de grond de enige Zaligmaker te verloochenen? Niet de kunstmatig verwekte aandoening van ons gevoel maar het waarachtig geloof, dat Christus kent in het diepst Zijner vernedering, en alleen op Hem doet bouwen ter zaligheid, kan onze ziel vervullen met een ware vreugd in God en ons doen feestvieren in de Geest.

Het komt er mitsdien op aan, dat tegen alle veroppervlakkiging en verloochening in met nadruk worde gehandhaafd, het Kerstfeit, dat namelijk de Zoon van God onze menselijke natuur aanvaardde uit Maria. Aan dit feit hangt geheel het Kerstwonder. Is de Geborene niet de eeuwige, natuurlijke Zoon van God, dan heeft Kerstmis geen waarde meer. Van een onschuldig kindeke te zingen, dat niet meer is dan enig Adamskind, is godslasterlijk.

Onschuldige kindertjes worden niet geboren. Niemand kan een reine geven uit een onreine; niet één. Ook Maria niet, want ook Maria, die geenszins een onbevleete maagd was in de zin als Rome haar beschouwt, was een gevallen Adamskind, behouden alleen door Hem, Die naar het vlees haar Kind was. Alleen daarom was de Geborene in Bethlehems stal zonder zonde, omdat Hij buiten de bondsbreuk in Adam geboren werd. Immers, Hij had op aarde geen vader. Ontvangen is Hij van de Heilige Geest. Waarachtig mens werd Hij; ons eigen vlees en bloed. En rechtvaardig mens; zonder zonde. Maar Hij was en bleef ook bij en na de aanvaarding van onze menselijke natuur waarachtig en eeuwig God. "Het Woord is vlees geworden en Het heeft onder ons gewoond", zegt Johannes. Dat Woord is Gods enig geboren Zoon. "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enig geboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

Bij herhaling heeft de Heere Jezus het Zelf verklaard, dat Hij de eeuwige en natuurlijke Zoon van God is. De Joden zochten Hem te meer te doden, omdat Hij niet alleen de sabbat brak, maar ook zei, dat God Zijn eigen Vader was, Zichzelf Gode evengelisch makende [Johannes 5: 18]. De Joden hadden dus zeer wel verstaan, dat de Heere Jezus verklaarde Gods eigen Zoon te zijn. Ook in Johannes 10 betwisten de Joden Hem wederom dat Hij Gods Zoon is. Zij willen Hem stenigen, en verklaren dat zij dit doen, niet over enig goed werk, maar over godslastering, "en omdat Gij een mens zijnde, Uzelf God maakt." De uitspraken van Christus over Zichzelf lijden dus geen twijfel. Hij verklaarde te zijn, de Zoon van God, Gode de Vader evengelisch, Die was eer Abraham was.

En nu van tweeën één: óf de Heere Jezus was gewoon mens, zo velen van Hem verklaren, maar dan heeft Hij vals van Zichzelf gesproken, en is niet waardig in Hem te geloven; óf Hij is God bovenal te prijzen in der eeuwigheid. Het laatste is buiten twijfel. Weigert te geloven, in een Jezus Die de wereld zich inbeeldt. Het is een valse, die niet redden kan van het verderf. De uit Maria Geborene is meer dan alle mensen. Hij is Gods eigen en natuurlijke en eeuwige Zoon. De Vader heeft het uit de hemelen geroepen: "Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb." En de Heilige Geest heeft het de gehele Bijbel door betuigd. "In den beginne was het Woord en het Woord was bij God, en het Woord was God." Alleen dán kan het Kerstfeest voor ons enige betekenis hebben, wanneer wij het Kerstwonder erkennen: "God geopenbaard in het vlees." Daarmee is alle oppervlakkig kerstfeestgevier veroordeeld.

De gelovigen van de oude dag hebben geen andere Zaligmaker verwacht. Abraham heeft Zijn dag begeerd te zien; en de herders in Bethlehems velden zagen, hoe donker de tijden ook geworden waren, naar de komst van de Zoon van God uit. Welk een Zaligmaker zouden wij anders zoeken? Zulk een Middelaar kan alleen de zondaar met God verzoenen, Die waarachtig God en rechtvaardig mens is. Deze Middelaar is geboren in Bethlehems stal. "Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst."

O, volk van God, dat onze ziel alleen op Hem zinke als op het onwrikbare Fundament der zaligheid; dat wij toch alles prijsgeven wat buiten Hem is, want voorwaar, alleen Zijn Naam is Zaligmaker. God uit God; Licht uit Licht; de waarachtige God werd mens uit Maria om Abrahams kinderen te redden van het verderf.

Hoe moet het de herders een onbeschrijfelijke vreugde geweest zijn van de engel te vernemen dat hun heden geboren was de Zaligmaker in de stad Davids. Het waren eenvoudige herders, die de nachtwacht hielden bij hun kudde; arme, geringe, onaanzienlijke mensen. Noch aan Herodes, de koning; noch aan Israëls oudsten

verschijnt de hemelbode, maar aan deze bij de wereld niet geachte herders. Ook in de verkondiging van het grote mysterie der geboorte van Gods Zoon, komt zo klaar aan het licht wat de Heere Jezus eenmaal Zijnen Vader dankend betuigde, dat het voor de wijzen en verstandigen verborgen is en de kinderen geopenbaard. "Ja Vader, alzo is geweest het welbehagen voor U." Ook hier wordt het woord bevestigd: "Niet vele rijken en niet vele edelen; maar het arme der wereld heeft God uitverkoren." Aan herders is de boodschap gebracht, hun tot verlossing uit de banden, die hen knelden, maar ook tot troost en bemoediging van al het bij de wereld verachte volk. O, zingt Gods gunstgenoten:

Wie mij veracht

God wil mij niet verachten.

Een arme Zaligmaker, voor arme zondaren. En hoewel armoede naar en verachting van de wereld geenszins te vereenzelvigen is met het arm zijn van geest, toch gaan deze beide dikwijls samen. Wie naar God vraagt, vindt bij de wereld geen plaats en deelt in haar verachting. Gelukkig hij, die met Mozes mag kiezen liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden dan de genietingen van de zonde te hebben. •

Vreze heeft de herders aangegrepen, toen zo geheel onverwacht, zo plotseling een engel des Heeren bij hen stond en de heerlijkheid des Heeren hen omscheen. Bij herhaling meldt de Schrift van die vreze bij Gods kinderen. Is het wonder? In deze aardse bedeling zijn wij niet in staat de heerlijkheid Gods te dragen; de overblijfselen van de zonde zijn in ons, die er van getuigen dat wij gevallen in Adam waren. Een der gevolgen van de zonde is schrik in het geweten. Die schrik en vrees komt vooral uit als God Zich openbaart aan de zondaar. Voor Gods recht beeft het overtuigde volk, hoewel dat recht in Christus voor hen werd voldaan. En steeds weer hebben de bijzondere openbaringen van Gods majesteit en heerlijkheid zulk een overweldigende kracht, dat wij er onder bezwijken zouden. Maar de Heere sterkt. Hij neemt de vrees weg. "Vreest niet", zo roept de engel de herders en in hen al het oprechte volk toe, "want ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volken wezen zal."

Harten en oren en ogen mochten bij dit woord wel opengaan. "Ziet", spreekt de engel; opent uw ogen; merkt er toch op. Gewis de zaak is het waardig. De volheid des tijds was daar; de lang verwachte Messias is gekomen; de Immanuël, God met ons. Hij is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids.

Hij is gekomen, Die de wet van haar vloek ontwapenen zal en de zondaar met God verzoenen. Zijn Naam is door de engel genoemd: Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.

O, opende God onze ogen, opdat wij mogen zien. Wie van deze Zaligmaker vreemdeling blijft, gewis hij komt voor eeuwig om. Zo menig Kerstfeest vierden wij reeds, maar is ooit de blijdschap in onze ziel gekend waarvan de engel sprak tot de herders? Dan zullen wij iets anders hebben dan het werelds kerstfeest-bedrijf. Het kan alleen, indien wij ons als verloren zondaars voor God hebben leren kennen. Wat zouden wij anders met Jezus doen?

Voor Hem is bij ons geen plaats evenmin als in de herberg te Bethlehem. Hij alleen kan onze harten openen, door het onwederstandelijk geweld. En dan wordt het bij ons verloren, omkomen! Beproeft toch uw hart er aan! Werd het nog nooit bij u een verloren-schatten, och gij vierde nog nimmer in waarheid Kerstfeest. Uw hart bleef voor Christus gesloten. Maar hoe diep ellendig is uw leven. De Heere doe het u zien. Gij zijt zonder God in de wereld; en zonder Christus; en zonder hoop voor de eeuwigheid. O lezer, als u zo sterft, zal de in Bethlehem geboren Koning u eens zetten aan Zijn linkerhand in het

eeuwige vuur. Ai, kust de Zoon eer Zijn toorn ontsteke. Gij zijt nog in het heden der genade; in de mogelijkheid van zalig worden. Geen zonden zij teveel dat zij door deze Middelaar niet zouden kunnen worden weggenomen. Dat het voor u eens Kerstfeest worde en gij mocht zien, als een ellendige en gans verlorene het heil dat in Christus is gewrocht. U zou werkelijk gelukkig zijn voor tijd en eeuwigheid.

De blijdschap toch, die de engel aan de herders verkondigt, is niet voor alle mensen. Geen onbekeerd mens heeft daaraan deel. Uit de aarde aards, vermaakt de mens zich van nature in de blijdschap der wereld. Maar die wereldse blijdschap draagt, hoe uitbundige vreugde zij ook geeft, de bittere wortel van de zonde.

Hoe gans anders is de blijdschap die God Zijn volk geeft. Vanwaar dat volk ook komt, al is het van "de eilanden der zee" en van "de einden der aarde", blanken en zwarten; vrijen en slaven; allen, die van de genade niet vreemd zijn mogen iets van de blijdschap smaken, die Christus bracht door Zijn komst. Deze blijdschap is hemels, zij is van boven, de bitterheid van de zonde is er niet in, zij vervult geheel de ziel en doet een goed smaken dat bestendig en duurachtig is. In die blijdschap zinkt de wereld met al het hare in het niet. "Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ten tijde, als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn." In die blijdschap doe de Heere Zijn volk deze kersttijd delen. Hij vervrijmoedige Zijn bedrukt en bekommerd volk, opdat zij met al hun zonden tot Christus mogen vluchten. In Hem is toch een volkomen gerechtigheid. Zou Hij de droefheid onzer ziel niet in blijdschap veranderen?

Ach, dat ons oog Hem zie, Die in de diepste armoede nederlag met al de zonden der Zijnen! Hij nodigt allen, die vermoeid en belast zijn, om hun rust te geven voor hun zielen. Wat ook het volk verdriet, in Hem is de bron van ware blijdschap. Hij wil de twister schelden; Hij zal Zijn beloften vervullen op Zijn tijd, nademaal Hij geen mensenkind is dat Hij liegen zou. Houdt moed, hopen volk. Als een verrassend God komt Hij, gelijk bij de herders. Wie weet hoe donker het deze mannen in Bethlehems velden in de ziel geweest is, toen het licht des Heeren hun omscheen. Nacht kan het zijn van binnen en van buiten, maar voor de Heere is het slechts een wenken en al die duisternis is verdreven en de droefheid in blijdschap veranderd. Zo menigmaal heeft de Heere het aan Zijn gunst- en bondsvolk betoond, dat Hij hun blijdschap rijzen doet. Hij doet hen door het geloof delen in de blijdschap der verlossing die in Christus is., Ja, Hij maakt hen dronken uit de beek Zijner wellusten. Wat zal het eenmaal zijn, als dat volk in de blijdschap zal ingaan, daar waar geen inwoner meer zeggen zal "Ik ben ziek" en waar geen zonde meer zijn zal.

O, verlichte de Heere ons oog om in de kribbe de diep vernederde Christus te zien, de Zaligmaker, Die al de gegebenen van de Vader eenmaal eeuwig zal doen beërven de zaligheid, die hun bereid is van voor de grondlegging der wereld. Dan zal eeuwig blijdschap op hun hoofd zijn.

26. GROTE BLIJDSCHAP.

"En de engel zei tot hen: Vreest niet, want ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal; namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids." Lucas 2: 10, 11.

Het jaar spoedt weer ten einde. En in dat jaareinde ligt ons Kerstfeest. De aangrijpende prediking van de vergankelijke en snel heenspoedende tijd bepaalt ons tevens bij de onvergankelijke Levensbron. Immers, de naderende jaarwisseling houdt in zich het onweerstaanbaar getuigenis, dat de tijd kort is. *Het leven is een damp, De dood wenkt ieder uur.*

Hoe menigeen is in de welhaast voltooide jaarkring uit dit leven weggeroepen en voor Gods rechterstoel geplaatst; hoe velen hebben zich in rouw moeten kleden om hun geliefde doden. Wij vliegen daarhenen! Elke dag van ons leven wordt ons dit gepredikt. Maar wanneer klinkt die verkondiging luider en wanneer grijpt zij ons allen met meerder drang aan dan bij het wegvlieden van het jaar! Wij gaan met rasse schreden de eeuwigheid tegemoet. Een engel zwoer bij Dien, Die leeft in alle eeuwigheid: "Daar zal geen tijd meer zijn."

Vraagt het u af, voor het aangezicht van Hem, Die harten kent en nieren proeft, of gij kunt sterven? Kunnen wij God ontmoeten? Verschijnen voor Hem, Die van Zijn recht niet kan afstaan? Niemand, nee, niet één van al Adams nakomelingen kan voor Gods rechterstoel bestaan. De gehele wereld ligt verdoemelijk voor God. Eeuwige verdoemenis wacht ons van nature in de plaats, waar Gods toorn brandt als een vuur, dat niet zal worden uitgeblust. Wij moeten met God worden verzoend, zal het wel met ons zijn. Maar die verzoening is niet mogelijk zonder voldoening. En voldoening is niet mogelijk door de mens. Weeg alle gerechtigheden van de mensenkinderen samen in de weegschaal van Gods recht, en zij zijn te licht bevonden.

Om aan Gods recht voor de uitverkorenen te voldoen, heeft Gods eigen en natuurlijke Zoon Zijn hemeltroon verlaten en is Hij gevonden in de gedaante van een mens, om Zich te offeren in de dood, ja in de dood des kruises. God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende.

Dat is de prediking van het Kerstwonder. Hierin is de zaligheid geopenbaard voor arme en doemwaardige zondaren. Och, dat onze oren voor de prediking van die verlossing eens geopend mochten worden. Het wegvlieden van de tijd zou ons zo bang niet wezen, als het nu menigmaal is, indien wij een Borg voor onze ziel mochten vinden. In Hem, Die de dood verslond tot eeuwige overwinning, is zelfs een grond van blijdschap dat de eeuwigheid aanstaande is. Indien wij werkelijk deel mogen ontvangen door genade aan Christus en Zijn gerechtigheid, wij zouden de dood niet behoeven te vrezen. En er zijn tijden in het leven van Gods kinderen, dat zij met Paulus mogen zeggen: "Ik heb begeerte om ontbonden en met Christus te zijn, want dat is zeer verre het beste."

Dit gezond verlangen is gefundeerd op de ware gemeenschap met Hem, Wiens komst in het vlees wij deze dagen mogen gedenken. Op Hem worden wij gewezen, op Zijn diepe vernedering. Hij, de Koning der koningen, nam ons vlees en bloed aan uit een arme maagd in Bethlehems stal. Geringer, armer inkomst in de wereld is niet denkbaar. In doeken gewonden, ligt Hij neder in de kribbe. Hij, Die het geen roof geacht heeft Gode den Vader evangelijk te zijn. Hij is God uit God; Licht uit Licht; waarachtig God uit waarachtig God. Hij was eer de wereld was; Zijn uitgangen zijn vanouds, van de dagen

der eeuwigheid! En Hij, de waarachtige God, door wie de hemel en de aarde zijn, Hij ligt als een hulpbehoevend Kind in allerdiepste vernedering in de kribbe neder. Hij plaatst Zich in de plek Zijns volks. De gegevenen van Zijn Vader zijn arme zondaren; schuldigen, die geen kwadrant-penning hebben om te voldoen; en Hij is om hunnentwil arm geworden, daar Hij rijk was, opdat zij door Zijn armoede zouden rijk worden.

O, dat Kerstfeest!

Welk een rijke nodigingen voor gans verlorenen! Dat zij komen en nemen het water des levens om niet. Voor geen rijke oosterlingen is de stal gesloten, maar evenmin voor arme herders. Niemand is te arm; niemand te schuldig om genade te bekomen uit de geboren Sions-Koning. In Hem zijn eeuwige gerechtigheden. In Hem vrede op aarde besteld, een vrede, die alle verstand te boven gaat. Wat zouden wij anders voor een Zaligmaker zoeken? "Indien wij nu een Middelaar zoeken moesten, die ons goedgunstig was, wie zouden wij kunnen vinden die ons meer beminde dan Hij, Die Zijn leven voor ons gelaten heeft, ook toen wij Zijn vijanden waren? En zo wij één zoeken, die macht en aanzien heeft, wie is er, die daarvan zoveel heeft als Degene, Die gezeten is ter rechterhand van de Vader en Die alle macht heeft in de hemel en op aarde? En wie zal eer verhoord worden dan de eigen welbeminde Zoon van God? [Ned. Gel. Bel., Artikel 26]. "Er is de mens onder de hemel geen andere Naam gegeven, door Welke wij moeten zalig worden. Maar in Hem is dan ook alles, volkomen, wat tot onze zaligheid van node is. Hij, Die God is, boven al te prijzen in der eeuwigheid en Die des vleses en des bloeds der kinderen is deelachtig geworden. "Dat Hij een Vrucht der lenden van David is, zoveel het vlees aangaat; geworden uit het zaad Davids naar het vlees; een Vrucht des buiks van Maria; geworden uit een vrouw; een Spruite Davids; een Scheut uit de wortelen van Isaï, gesproten uit het geslacht van Juda; afkomstig van de Joden, zoveel het vlees aangaat; uit den zaden Abrahams, aangezien Hij aangenomen heeft het zaad Abrahams, en is Zijn broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde; also Hij in der waarheid is onze Immanuël, dat is: God met ons", [Ned. Gel. Bel., Artikel 18].

Maar zullen wij in deze geboren Koning onze zaligheid hebben, dan moeten wij werkelijk deel aan Hem verkrijgen. Hij is niet voor alle mensen gekomen. Zijn volk zal Hij zalig maken van hunne zonden. Hij is een val en opstanding. Een val voor allen die van Hem vreemdeling blijven, in wier hart wordt gemist de ware vereniging met Hem door het geloof. Zij allen zullen vallen naar het verderf, hoe gereformeerd wellicht hun belijdenis is, en hoe vroom ook hun gedrag. Vallen zullen zij, en eeuwig rouw bedrijven. O, oppervlakkig christendom! hoe ontzettend zal uw einde zijn! Kerstfeestvierders, uw kerstbomen, kerstgeschenken en kerstvreugde zullen eens op uw ziel branden. Wij moeten Christus leren kennen en in Hem alleen ons leven vinden.

Niet aan alle mensen, hoofd voor hoofd, is met de geboorte van Christus blijdschap verkondigd. Tot de herders in Bethlehems velden klonk het woord van de engel: "Ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal." U, niet allen; maar u, herders, van God uitverkorenen en begenadigden.

In de nacht is de engel aan de herders verschenen, toen zij de nachtwacht hielden bij hun kudden. Duisternis bedekte de aarde. En in hun harten? Hoe donker was de tijd, die aan de komst van Christus onmiddellijk voorafging. Onmogelijk was naar menselijke berekening de vervulling van Gods beloften aangaande de Messias. Davids huis was ten gronde geworpen; Davids troon door een Edomiet, een eeuwige vijand van Israël, beklommen. Hoe moest nu de belofte vervuld worden, dat uit Davids lendenen vorst Messias komen zou? Wie zegt welke overleggingen de harten der herders hebben vervuld en in welk een donkerheid hun ziel zich bevond, toen geheel onverwacht een engel des

Heeren bij hen stond en hun grote blijdschap verkondigde, namelijk, dat hun "heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids." Zou Gods volk geen moed grijpen? Zo menigmaal is het donker in het hart van Gods kinderen. Dat volk leert zich verloren kennen voor God. Buiten Christus blijft er hun geen hoop over. Hun verlossing ligt in Hem, Die in Bethlehems stal ons vlees en bloed aannam. Hij openbaart Zich aan hen, zo Hij het niet doet aan de wereld. Welk een rijkdom van genade mag Gods volk dan in Hem door het geloof aanschouwen. Hij wordt hun ziel dierbaar. Ja, met de bruid roepen zij: "Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk."

O, kostelijke tijd! De glans van Christus, het heil in de belofte verdrijft alle donkerheid van zonde en schuld, van veroordeling en ongeloof, van aanvechting des satans en vrees voor bedrog. Maar tegenover die troostrijke tijden staan zoveel andere. Dagen waarin de vrucht niet genoten wordt en Christus Zich aan het oog des geloofs niet vertoont. Hoe meer Gods volk van de gestalten der ziel als grond van zaligheid mag worden afgebracht, hoe noodzakelijker hun de vereniging met Christus wordt. Want buiten Hem is een eeuwig zielsverderf. Hier zijn nachten van bestrijding zo groot, dat dikwijls alles verloren schijnt.

De Heere is niet voor alle mensen gekomen. Ook niet voor alle gedoopten en voor alle kerkgangers. Welnu, waaruit zal onze ziel weten, dat Hij voor ons gekomen is? Alleen door Zijn openbaring en de verzegeling van de Heilige Geest. U geboren de Zaligmaker! O, dat u! Zo mocht het met de kersttijd eens in het hart van vele bekommerde zielen klinken, wie het om Christus te doen geworden is. Hoe lang hebt gij reeds uitgezien; hoe menigmaal verlangd de dag te zien, hoe dikwijls gehoopt op Gods beloften, en met al uw leven, bidden, en werken, staat gij voor de ware vereniging des geloofs, en is het u, of gij zonder Christus in de wereld zijt. Maar hoort nu die troostmare: "Ik verkondig u grote blijdschap." Hoe worde u gegeven, hopende zielen, uw Zaligmaker te ontmoeten, Christus de Heere, in de stad Davids. Wij mochten door het oprechte geloof Christus eigenen, als vrucht van de inlijving in Hem door de Heilige Geest. In Adam zijn wij met alle mensen verdoemelijk voor God; in Christus zijn de uitverkorenen rechtvaardig gesteld; in Adam zijn wij allen de dood onderworpen; in Christus is het leven der gegebenen van de Vader aan Hem. O, dat wij door het geloof in Christus mogen ingaan, Die het Voorwerp is van des Vaders liefde en in wie de Heere lust heeft aan hen, die van nature voorwerpen van Zijn toorn en gans walgelijke schepselen zijn. Zijn Geest getuige met onze geest, volk van God, dat wij kinderen Gods zijn.

De grote blijdschap die de engel verkondigde, geldt al het oprechte volk van God. Het is de blijdschap, waarmede Christus de Zijnen verheugt, een geestelijke, hemelse en eeuwige blijdschap. Hier in dit moeitevolle leven, in alle druk en in de bangste tijden wil Christus de Zijnen verheugen. Het is een nauwelijks zalig worden en toch een zeker zalig worden. De verheugingen in Christus mogen onze ziel vervullen, dan zullen wij Kerstfeest mogen hebben gelijk de herders uit Bethlehems velden.

Dat de onwrikbare vastheden van de genade in Christus ons sterken, opdat wij als helden het slijk der straten treden. De liefde van Christus is sterker dan de dood en harder dan het graf. Die liefde verzadige ons. O, eenmaal zal de volheid van die liefde in eeuwige, ongestoorde blijdschap de gekochten met Christus' bloed doen delen. Eeuwige blijdschap zal op uw hoofd zijn, als gij ertoe verwaardigd wordt God zonder zonde, volmaakt in eindeloze eeuwigheid te prijzen. Die blijdschap vervulle onze harten. Ons Kerstfeest zij niet hol en ledig. Maar Christus wone rijkelijk in u en verdrijve leed en smart en doe smaad en hoon ons licht achten, wetende dat welhaast die geboren Middelaar komen zal en Hij zal de Zijnen opnemen in eeuwige heerlijkheid.

27. VREDE OP AARDE.

"Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen!" Lucas 2: 14.

Nee, ruk de engelenzang niet uiteen. De drie leden behoren bij elkaar; steunen op elkaar en mogen niet van elkander worden gescheiden.

Toch geschiedt dit maar al te veel. Luid wordt de machteloosheid van het christendom gepredikt door zekere vredes-apostelen, omdat het op aarde geen vrede is. Waar blijft nu die schone engelenzang? Alle volkeren zijn van top tot teen gewapend. De aanbouw van oorlogsschepen houdt evenmin op als het werven van soldaten en het bereiden van allerlei oorlogsmateriaal. Wat vrede! Dan heeft de revolutionair, die niets van geheel die engelenzang gelooft, een beter kerstlied. Hij zingt van ontwapening. Geen engelenzang, maar der socialisten lied zal melden van ware vrede op aarde.

Hoe vreselijk klinkt de profane taal, ook dezer dagen weer gehoord. De dwaasheid verblindt niet alleen, maar de vijandschap gaat zover, dat men in vermetelheid spot met het allerheiligste. Het is de oude taal: "Laat ons hun banden verscheuren en hun touwen van ons werpen."

De engelen zongen van een vrede die gebouwd is op de verheerlijking van Gods deugden. Aan het "Vrede op aarde" ging vooraf: "Ere zij God in de hoogste hemelen." In Gods volkomen verheerlijking ligt het fundament van waarachtige vrede.

Maar hoe kunnen de engelen zingen, gelijk zij deden in Bethlehems velden, en dat met zulk een grote heerschare en in zulke zoete overeenstemming: "Ere zij God". Hoe kan zulk een zang gezongen worden voor de aarde.

In de hemel, daar voor de troon van God; waar niet inkomt wat onrein is of gruwel doet, ja dáár wordt God volmaakt verheerlijkt en volprezen. Maar op aarde? Hier is de vloek van de zonde. Het ganse aardrijk is vervloekt. De beelddrager Gods wierp zich moedwillig in satans klauw, en keerde zich dus af van God. De mens wilde zichzelf heer en meester zijn. Op de aarde wordt sindsdien alleen het geroep gehoord: "Los van God." Er is niemand die naar God vraagt, ook niet tot één toe; niemand. En waar de diepe afhankelijkheid van en de band aan God nog enigmatische gevoeld wordt, daar brult de mens tegen God in, zijn mond vloekt zijn Maker en Formeerder. Ga de wereld over, bepaal u bij overheid en onderdaan, kom bij de machtigen der aarde, waar, ai zeg, waar is een oprecht vragen naar de levende God? En in de dagen toen de engelen zongen? Was er ooit een droever tijd geweest? Het heidendom, radeloos geworden in zijn afgodendiensten, eindigde in de hopeloze vraag: "Wat is waarheid." Het Israël Gods versteende onder de wet.

Waar nu was de verheerlijking Gods, waarvan de engelen zongen? Mede, naar Bethlehems stal. De dagen zijn voor Maria vervuld dat zij baren zou, doch ook de dagen van God bepaald, waarvan de profeten zo menigmaal hadden gesproken; de dag is gekomen dat God is geopenbaard in het vlees. Hij, de Zoon van God, is geworden de Zoon van Maria. Dat is het onbevattelijk wonder waarvan de engelen zongen.

Het licht is ook de engelen opgegaan. Nu behoeven zij niet langer te staren op het verzoendeksel, o nee, het is hun thans geopenbaard hoe het mogelijk is dat Gods heilige wet zwijgt, dat Gods gerechtigheid en doodschuldig volk niet verteert. In de Geborene te Bethlehem komt God aan Zijn eer tot behoud der uitverkorenen. Dat hebben de engelen bezongen: "Ere zij God in de hoogste hemelen." Vraagt u nog verklaring van dit feit?

Maar is het dan van den beginne aan niet geopenbaard dat de Zoon van God komen moest om Zijn uitverkorenen uit Adams val weer te herstellen? Hij is met Zijn hart ingetreden en Borg geworden in de nooit-begonnen eeuwigheid. Zijn ziel stelde Hij tot een rantsoen. Want er was niemand die hielp, noch in de hemel, noch op de aarde was ook maar een, die verlossing brengen kon. Een Middelaar was Gods volk van node, Die waarachtig God is, en waarachtig en rechtvaardig mens. Waarachtig God, opdat Hij de aangenomen menselijke natuur ondersteunde om de lijdensbeker geheel te drinken, en opdat Hij een eeuwige waardij aan Zijn verdiensten bij zou zetten.

O, zij beroven Christus van Zijn heerlijkheid en de kerk van haar heil; zij vernietigen gans het borgwerk van Christus; die slechts een Jezus prediken Die niet anders was dan een goed mens, waardig om nagevolgd te worden. Zo hebben de Joden Hem ook wel willen erkennen. Zelfs wilde het volk Hem koning maken. Maar als het op Zijn wezenlijk Koningschap aan kwam, riep datzelfde volk: "Kruist Hem, kruist Hem! Het wonder van Bethlehems stal wordt vernietigd zo deze geboorte niets was dan een gewone natuurlijke geboorte, zij het van een bijzonder mensenkind.

Dat het toch tot ons doordringe: Hij, Die geboren werd uit Maria, Hij is Gods Zoon, de tweede Persoon in het aanbiddelijk, volzalig Wezen. Daarom is Zijn gerechtigheid een eeuwige gerechtigheid. Zijn kort lijden, Zijn kortstondig toeven in de dood, heeft de eeuwige dood voor Zijn volk weggenomen. Hij, die geboren werd uit Maria, was, is en blijft de waarachtige God.

Maar Hij werd Mens uit de mensen; het vlees en bloed van Maria. En toch zonder erfzonde. Niet omdat Maria een heilige was. Maar omdat Hij geboren werd buiten Adam. Hij is ontvangen van de Heilige Geest. Op aarde had Hij geen vader. Jozef was Zijn vader niet. De kracht des Allerhoogsten heeft Maria overschaduwd, en daarom is het Heilige uit haar geboren. Die menselijke natuur, ziel en lichaam, in alles ons gelijk, uitgenomen de zonde, heeft de Zoon van God aangenomen. Hij is Immanuël: God met ons.

O, engelen zingt! Doet de hemelen weergalmen: *"Ere zij God in de hoogste hemelen."* Thans is geopenbaard: *God in ons vlees.*

En wij?

Zouden wij die geboren Jezus versmaden? Voor Adams kinderen kwam Hij; niet voor allen, maar voor dezulken, die, gelijk wij allen in de dood gezonken waren. Voor de grootste der zondaren is raad in Hem. Maar wie mag voor Hem de knie nu buigen? Wie zal deze kersttijd met de engelen mogen zingen: "Ere zij God!" Wie? Niemand, die niet geleerd heeft dat hij Gods deugden schond, die niet heeft leren verstaan dat Gods eer roept om zijn eeuwig verderf. Als een verloren zondaar zullen wij ons moeten leren kennen voor God.

De zonde moet ons de dood worden, eigengerechtigheid een walgelijk, wegwerpelijk kleed, en anders zal nooit iets van het Kerstwonder worden verstaan. Daarom gaat de overtuiging van de Heilige Geest zo diep in het hart van Gods kinderen; er blijft Piets meer over waarop zij zouden gronden. In gedachten, woord en daad zijn zij eerrovers Gods, en nergens is buiten Hem verlossing. Hoe brengt God Zijn volk van alles af, van hun zoete indrukken en zalige ogenblikken, van het lieve volk van God, waarbij ze zo menigmaal troost en steun zochten, van Gods knechten, die hen zo dikwijls bemoedigden, zonder dat zij het zelf wisten, van alles en van ieder af, om alleen met God in onderhandeling te kennen. En daar blijft maar één mogelijkheid: het eeuwig verderf voor deze eerrovers. Maar dan dat Kerstwonder! God verheerlijkt in de kribbe voor vloekelingen. De herders gingen om te zien, zij vielen neder en aanbaden, hun harten waren vol, zij predikten alom van dit Wonder. Volk van God, komt! Komt bedrukten,

schuldigen, verlorenen, de Heere geve u te horen: "Ere zij God", opdat ook u het Kerstfeest worde: Gods recht voldaan, de zonde ontkracht, de deugden Gods verheerlijkt tot zaligheid van gans doemwaardigen. Ja, naar Bethlehem geve de Heere ons heen te zien! Om bij voortgang alleen in Christus vrede en rust te vinden.

Och, of er toch meer onder Gods kinderen was een verlaten van het hunne, en het zoeken van Gods eer. Het ware genoeg om ook onze harten te vervreelijken en om ons te doen verkondigen het Wonder, ook thans herdacht: de Zoon van God geopenbaard in het vlees. Maar luistert verder; die hemelse heirscharen zongen: "Vrede op aarde."

Onbegrijpelijk toch! Wat vrede kwam nu sinds de geboorte van Christus! Oorlog op oorlog deed de wereld beven. Dwaas! Zo zal het blijven. De Heere Jezus is niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard. Zegt de Schrift niet, dat er oorlogen zijn zullen tot het einde der wereld? De vrede, waarvan de engelen zongen is een geestelijke vrede, een hemelse, die alle verstand te boven gaat, een vrede die gefundeerd is in de volkomen verheerlijking Gods.

Wij staan met God in oorlog. De hopeloze strijd kampen wij tot ons eeuwig verderf. Maar nu in Christus is de vrede. Hij voldeed de schuld. Hij stilde Gods toorn, Hij brak des mensen vijandschap. Hij is onze vrede. Maak u er niet druk mee dat de vijand smaalt, al was van Christus geen heil te verwachten. Maar lere God u buigen voor deze Vredevorst. Zoekt het heil uwer zielen, jaagt de vrede na met God in Christus. Wij gaan de eeuwigheid tegemoet! Kunnen wij sterven in zulk een staat van vijandschap!

O, arme zondaar, werd dit Kerstfeest eens uw tijd, de tijd der minne! Nooit zou u zaliger ure hebben beleefd. Vrede biedt gans de wereld niet. Zij laat uw ziel leeg. Maar hier is vrede besteld. Die Geborene in Bethlehem is gekomen om de schuld te verzoenen, om de zondaar in Gods gunst en gemeenschap te herstellen. Nooit is deze vrede te beschrijven! Wat zoet zijn de vruchten van Christus reeds in het bekommerd volk van God. Zo zoet, dat het alle geluk en rijkdom der wereld veracht. Maar hoeveel te groter wordt het wonder van deze Vredevorst, wanneer het ons mag worden gegeven, door het geloof Hem als onze vrede te kennen. Als Hij voor ons intreedt bij de Vader en de grond onzer rechtvaardigmaking wordt, waarop wij worden vrij verklaard van schuld en straf en een recht ontvangen ten eeuwigen leven. Wij dan gerechtvaardigd zijnde door het geloof hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus. Zo moge het eens worden. Och, dat Gods kinderen toch niet blijven staan buiten deze vrede! Dat het toch eens meer nood worde, om God te kennen, verzoend in het bloed des Lams! Gods lievelingen, grijpt moed! De Heere bestelde vrede. Hij geve u door het geloof die vrede te eigenen. Verliest wat u gebonden houdt; geeft prijs waarop gij steunt; de Heere ontneme u alles buiten Christus, opdat Hij en Hij alleen uw vrede zij. Kerstfeest is het vredefeest voor Gods gunstelingen. Al ware het onder het bulderen der kanonnen, waar Christus komt daar brengt Hij vrede in Zijn volk.

Ja, zo volkomen is die bediening des Middelaars dat Hij geheel de kloof, die door de zonde geslagen is, wegneemt. "In de mensen een welbehagen."

Dieper konden de engelen toch niet inzien in het Godswonder van Bethlehem. Voorwerpen van Gods toorn zijn geworden schepselen, in wie God Zijn welbehagen heeft. In Christus wordt de zonde vernietigd. Niet alleen het oordeel des doods opgeheven, maar de van God gescheiden zondaar wordt in Zijn zalige gemeenschap teruggebracht. Van eeuwigheid heeft God de Vader een welbehagen gehad in Zichzelf om uit Adams nageslacht zich een volk te heiligen. Maar dat welbehagen wordt thans volvoerd. Zo volkomen, dat geen zonde de in Christus begrepenen meer scheiden zal. God ziet Zijn volk aan in het kristal van Zijn verbond. "Mijn lust is aan haar."

Kan het dieper volk? Niet alleen gerechtvaardigd van de zonde, maar in de gemeenschap Gods hersteld. O, dat God niet alleen u vrijspak van het eeuwig oordeel, doch u in eeuwige liefde omhelsde en drukte aan Zijn Vaderhart. In u een welbehagen! Dan zal dat volk zeggen: "Abba, Vader".

Droeve wereldlingen met uw kerstboom en kerstgeschenk. Arme oppervlakkige godsdienstigen. Vromen! God make u een verloren zondaar voor Hem, om in Christus al uw heil te vinden. Hij doe ons Kerstfeest vieren en leide ons naar Bethlehems stal en velden opdat het ook in onze ziel gehoord worde:

*Ere zij God in de hoogste hemelen
Vrede op aarde
In de mensen een welbehagen.*

28. ZIJN HEERLIJKHEID AANSCHOUWD.

"En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond en wij hebben Zijne heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid." Johannes 1: 14.

Weer staan wij voor het wonder van de inkomst van de Zoon van God in ons vlees. Gelijk reeds zovele jaren vernemen wij ook thans weer de lofzang der hemelse heirscharen: "Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen." Och, dat het ons uit genade gegeven werd, door het geloof ons te verheugen in Hem, Wiens Naam is Zaligmaker, omdat Hij Zijn volk zalig maakt van hun zonden.

Welk een droeve aanblik vertoont de kerk over het algemeen, in het bijzonder ook met de Kersttijd. Het Kerstwonder wordt meer en meer bedekt onder uiterlijk kerstvertoon. Op de zondagsscholen begon het; in de kerk drong het door, dat vertoon van vreugd om kerstboom, kerstlicht en kerstgave, waardoor het wonder: "God geopenbaard in het vlees" wordt verstopt. Het is de vrucht van droeve veruitwendiging. De krachtige prediking van Christus, de enige Bron van zaligheid, maakte plaats voor een gevoelschristendom dat Gods Woord losliet; dat de belijdenis verzaakte; dat zaligheid denkt te bestaan in het komen onder een zekere bekoring. Welnu, dan opgezocht wat het gevoel strelen kan, wat op de verbeelding van jong en oud inwerken kan. Zelfs de openbare wereld wil van zulk een gevoelsaandoening nog wel weten. Tot in de grove plaatsen der ijdelheid richt men een kerstboom op en ontsteekt men het kaarslicht dat wijding moet brengen. De schaar van zulke kerstfeestvierders is breder geworden. Het oppervlakkig christendom wil toch wát hebben. Jolig leeft het voort.

Een ernstige stemming past toch ook wel op sommige tijden. Bijzonder op het Kerstfeest. Naarmate Gods Woord de klem op de consciëntie verliest, zoekt men voldoening in het uitwendige. Dat bedenkelijk verschijnsel doet zich in onze tijden alom voor. Het betaamt ons ertegen te waarschuwen. Scheiden wij ons van dit feestgewoel af. De Heere binde Zijn Woord op onze harten. Dat Woord legge beslag op onze consciëntie. Het werpe ons neder en doe ons buigen in onze zonden en ellenden. Zo worde het Kerstfeest voor ons, opdat wij als verlorenen toevlucht mogen verkrijgen tot Hem, Die neerlag in de kribbe, in doeken gewonden. Voorwaar, dan alleen zouden wij Zijn heerlijkheid aanschouwen.

Kribbe noch kruis heeft wezenlijk waarde voor de natuurlijke mens. Wij zijn van nature rijk en verrijkt. Welke bekoorlijkheid zou dan voor ons liggen in Hem, Die arm werd om armen met goederen te vervullen! Rijken worden ledig weggezonden.

Kerstfeest is het feest van Gods arme volk. Voor hen, die tienduizend talentponden schuldig zijn en geen kwadrantpenning hebben om te betalen. Voor degenen, die bij voortgang op de weg des levens moeten uitroepen: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Dat volk moge er toe verwaardigd worden door genade zich te verheugen in de heerlijkheid van Hem, Die Gods eigen Zoon is, Die ons vlees en bloed aannam en in de gedaante gevonden is als een mens. Hij is het Woord.

"Het Woord is vlees geworden", zegt Johannes. Dát Woord, dat in den beginne was bij God; en het was bij God. Hij, Die geboren werd uit Maria is het omgeschapen Woord, de tweede Persoon in het aanbiddelijk volzalig Opperwezen. Het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid. God uit God; Licht uit Licht; waarachtig God uit waarachtig God, gelijk één der belijdenisgeschriften het zo waar en schoon zegt. Door Hem sprak de Vader in de schepping, want door het Woord des Heeren zijn de hemelen gemaakt, door Hem riep de Vader de dingen die niet zijn alsof zij waren. Geen ding is gemaakt, dat door Hetzelve niet gemaakt is. Hij draagt ook alle dingen door het Woord Zijner kracht. En eveneens werkt God door dit ongeschapen Woord de herschepping. In dit Woord alleen is de verlossing van arme zondaren uit de vloek der wet, en uit de klauw des satans, en uit de tegenwoordige boze wereld, en uit de macht van de zonde. Deze verlossing en vernieuwing des zondaars is groter dan de wereld uit niet te scheppen. Zij ging alle macht der schepselen ver te boven. Alleen het eeuwig Woord, Gods eigen Zoon, vermocht die verlossing te bewerken. Neemt u uit het Kerstfeest dit onbevattelijk wonder weg - gelijk velen helaas in hun bittere vijandschap tegen vrije genade dat trachten weg te nemen - dan is geheel het Kerstfeest geworden een feest der wereld; een vrolijkheid voor vlees en bloed, die het Koninkrijk der hemelen niet zullen beërven.

De verlossing van zondaren is Gods werk, niet dat van een "onnozel" kindeke in de kribbe. Deze Geborene is de waarachtige God en het eeuwige leven. Van Zijn komst hebben de profeten getuigd: "Een Kind is ons geboren; een Zoon is ons gegeven en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst." De Vader heeft van de hemel geroepen: "Deze is Mijn geliefde Zoon." Hij Zelf heeft bij herhaling het de wereld bekend gemaakt, dat Hij de Zoon van God is, zodat de Joden stenen opnamen om Hem te doden en in valse verontwaardiging de Hogepriester Hem wegens godslastering des doods schuldig verklaarde. Geheel Gods Woord is in het Oude- en Nieuwe Testament vol van de getuigenissen dat Deze is de waarachtige God. Het Kerstwonder bestaat hierin, dat God is geopenbaard in het vlees. Het Woord, dat eeuwig God is en was en bleef, is vlees geworden.

Zo groot is de behoud van Gods uitverkorenen, dat Gods eigen Zoon die verwerven moest en verworven heeft. O, wonder aller wonderen! Aan deze kribbe zullen niet alleen de herders uit Bethlehems velden neerbuigen, maar met hen allen, die het door genade mogen verstaan dat heden geboren is de Zaligmaker in de stad Davids. Dat volk zal Hem eeuwig eer en heerlijkheid geven, ja de kroon eens werpen aan de voeten van dit Lam, dat hun Gode gekocht heeft met Zijn bloed.

Het Woord is vlees geworden. "In de volheid des tijds heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet." Ontvangen van de Heilige Geest is Hij zonder des mans toedoen geboren uit de maagd Maria. Zij, die door Rome verheerlijkt wordt als de "moeder Gods" had niets van zichzelf boven enig Adamskind. Zij was geen "onbevleete". Dat leert Rome, dat de Schriften niet kent. Alleen daarom is de menselijke

natuur van Christus zonder zonde, omdat Hij, hoewel geboren uit een zondige maagd, is ontvangen van de Heilige Geest. De zonde van Adam rustte niet op Hem. Zij is op Hem gelegd, omdat Hij Borg voor Zijn uitverkorenen werd. Die borgstelling eiste van Hem de diepe vernedering waarvan Johannes spreekt en die wij met de kersttijd weer gedenken. Het Woord is vlees geworden. Gedurig spreekt de Schrift van vlees om de zwakheid, de nietigheid en vergankelijkheid van de mens uit te drukken en Zijn verwereldlijkheid voor God.

Welnu, het Woord is vlees geworden. God is neergekomen. Hij heeft aanvaard onze menselijke natuur. Gods Zoon is ons in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. De gevolgen van de zonde heeft Hij Zich echter onderworpen. Zijn menselijke natuur was niet in de kracht des mensen in het paradijs, hoewel in staat zij die gelijk was. Hem echter hongerde en dorstte; Hij was vermoeid. Jezus weende. Ja, in alles is Hij ons gelijk geworden.

Die ganse vernedering ligt reeds in de geboorte. In een beestenstal werd Gods Zoon geboren, de Koning der koningen, voor wie op aarde geen huis te bouwen is. In doeken gewonden werd Hij in een kribbe nedergelegd. Beladen werd Hij met al de zonden Zijner uitverkorenen. Omhangen met al hun ongerechtigheden. Van Hem werd de volle betaling geëist voor al de schuld der Zijnen. In Hem moest de fontein ontsloten worden voor den huize Davids en voor de inwoners van Jeruzalem. "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk." Het is voor de armen en verlorenen. Wie zich zo mocht Ieren kennen, die heeft toegang tot deze stal, tot deze kribbe, tot Immanuël. Lager, armer geboorte is niet denkbaar. De aller armste der zondaren behoeft hier niet buiten te staan. God geve het Zijn met zonden beladen volk, dat geen uitkomst weet, het vlees geworden Woord in de kribbe te omhelzen door het geloof. Hier is verlossing voor al uw zonden en ellenden. Het pak van schuld moge hier van uw schouders worden afgenomen. Dooft niet langer om.

Door onweder voortgedrevenen en ongetroosten, de Heere legge uw stenen gans sierlijk. Hij grondvestte u op saffieren. Vreugdeolie worde u gegeven voor as; het gewaad des lofs voor een benauwde geest. Dan, ja dan zou het Kerstwonder u worden ontsloten en in verwondering zou u uitroepen: "Het Woord is vlees geworden."

In diepe vernedering werd Christus geboren, in diepe vernedering heeft Hij onder ons gewoond. Gelijk eens in wolk- en vuurkolom de engel des verbonds onder Israël woonde, en in het Heilige der Heilige God woonde in de lichtende wolk, tussen de cherubim. Zo is vervuld het wonen Gods onder ons, in Hem, Die in de kribbe neerkwam. Kerstfeest is het feest van Immanuël: "God met ons." Door Hem woont God in het hart van verloren zondaren. Zie, dat is het grote voorrecht van Gods uitverkorenen, zij worden in de gemeenschap Gods hersteld. De zonde sloeg een kloof, die door geen schepsel ooit meer was te helen. God Zelf heeft de breuk hersteld in Zijn enig geboren Zoon. Hij heeft onder ons gewoond, opdat God in Zijn volk wone.

De Heere zal wonen bij dien, die een verslagen en verbrijzelde van geest is, en die voor Zijn Woord beeft. Dat wordt het voorrecht van Gods kinderen. Zo worden zij met God verzoend en in Zijn gemeenschap hersteld. Door het geloof mogen zij het in hun hart verstaan en ervaren. Christus treedt voor dat volk in bij de Vader. Hij neemt hun zonden en ongerechtigheden weg. Hij reinigt en wast hen. Ja, zo volkomen is de verlossing en vrijmaking in Christus, dat Gods kinderen met de onderwijzer uitroepen: "Als had ik nooit zonde gekend." De kloof is in Christus geheeld. God een God van volkomen zaligheid in Hem. Gelukkig volk, dat zo Kerstfeest mocht vieren, en in Christus werd

ingelijfd en door het geloof Hem mocht aannemen, als de oorzaak van hun zaligheid. Hij heeft onder ons gewoond. Hoe? Arm, veracht, verworpen. Het moge Gods arme volk tot sterkte zijn. Christus hongerde, om u spijs te geven. Hij droeg de smaad en verguizing der wereld om u te troosten met Zijn gunst, die beter is dan het tijdelijk leven. In kruis en droefheid en rouw moge de diepe vernedering van de Zoon van God onze vertroosting zijn. Hij droeg uw kruis, volk! Gij hebt het Hem slechts na te dragen. In al uw benauwdheid is Hij benauwd. Grijpt toch moed. Nog een weinig.

Hij zal uw kruis eindigen hier.

Want goedertier Is Hij gestadig.

Die diepe vernedering is uw zaligheid. In die vernedering ligt Zijn heerlijkheid voor al Zijn volk. "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd", schrijft Johannes.

Ach zeg mij, welke heerlijkheid heeft Die Geborene in Bethlehems stal? Welke heerlijkheid die Arme voor de wereld? Jood en heiden verwierp en verwerpt Hem. Geen natuurlijk mens kan in Hem de ware heerlijkheid zien, die Hij heeft. U, die gelooft, is Hij dierbaar. Het geloof alleen doet ons de heerlijkheid van Christus kennen. Dat geloof worde in onze ziel levendig, volk van God! Wij zullen dan de heerlijkheid van Christus zien tot verlossing van al onze zielsbanden. De wereld met haar volheid zinkt bij die heerlijkheid in het niet. Satan en al zijn wereldse en zondekrachten zullen bij de openbaring van die heerlijkheid vlieden. "Ik viel als dood aan Zijn voeten", schrijft Johannes, toen de heerlijkheid van Immanuël hem op Padmos werd getoond. O, dat onze ziel buige in het stof. Het is de heerlijkheid van de Eengeborene van de Vader, vol van genade en waarheid.

Christus is vol van genade en waarheid. Zijn volheid is nooit te ledigen. Duizenden bij duizenden zijn door de Heilige Geest tot deze Fontein gevoerd en hebben gedronken van dit levende water en hun klederen wit gewassen in dit bloed, doch met onverminderde kracht springt die Fontein tot in het eeuwige leven. Geen zonde is te groot voor de genade van Christus. Al de beloften zijn in Hem ja en amen, Gode tot heerlijkheid. Zijn waarheid zal Hij nimmer krenken. En Zijn genade is de genade des levens tegen alle ellenden, zonden en kwalen.

Die volle Jezus past een ledig zondaar. Hij ontneme ons al het onze. Wat wij buiten Jezus hebben, dat hebben wij teveel. De Heere bereide onze harten om uit Zijn volheid te ontvangen genade voor genade. Dan alleen zullen wij iets verstaan van het Kerstwonder: "Het Woord is vlees geworden."

29. DE VOLHEID DER GENADE IN CHRISTUS.

"En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade. Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Christus Jezus geworden."
Johannes 1: 16, 17.

Uit het verslagen hart der discipelen werd de vraag geperst: "Wie kan dan zalig worden?" Aanleiding tot de vraag was hetgeen met de rijke jongeling was voorgevallen. Die rijke jongeling was een overste en dus van groot aanzien in Israël. Daarbij betoonde hij zulk een grote ernst in het zalig worden, dat hij zeggen kon de geboden Gods onderhouden te hebben van zijn jonkheid af. Toch had hij geen rust, noch vond hij voldoening. Daarom

viel hij voor de Heere op zijn knieën en vraagde Hem: "Goede Meester, wat moet ik doen opdat ik het eeuwige leven beërve?" En dat er een zekere ernst in zijn handelingen en enige oprechtheid in zijn komen tot Christus lag, bewijst wel het feit, dat Jezus hem minde. Toch was hij niet een beminde ter zaligheid. Van deze liefde van Christus was hij vreemdeling. Nabij het koninkrijk Gods gekomen, bleef hij nochtans er eeuwig buiten. Zijn vele goederen minde hij meer dan Christus. Mozes heeft geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden, verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting van de zonde te hebben, achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte. Maar zo was het met de rijke jongeling niet. Hij ging bedroefd van Christus weg, kunnende zijn vele goederen om Zijntwil niet verlaten. Arme jongeling! Het is lichter dat een kemel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke inga in het Koninkrijk der hemelen.

En toen werden de discipelen zeer verslagen, zeggende: "Wie kan dan zalig worden?" De weg ten leven is nauw. De rechtvaardige wordt nauwelijks zalig. Niet als ware de gerechtigheid van Christus nauwelijks genoegzaam; verre van dat! Die gerechtigheid is overvloedig tot verzoening van alle zonden. Al kwam geheel de wereld, zij was niet uit te putten. Maar het nauwelijks zalig worden ligt aan de zijde van Gods volk. De discipelen zagen maar al te zeer aan wat voor ogen was, de heerlijkheid van Christus en de rijkdom van Zijn genade waren hen zozeer verborgen, dat zij het niet verstonden, dat daarom alles moet en zal worden prijsgegeven wat buiten Hem is. De jongeren waren nog te weinig geoefend in de weg des levens, die een sterven is, om te leven. Vandaar hun vraag: "Wie kan dan zalig worden?" Een vraag, die Gods kinderen met de discipelen menigmaal uit hun verslagen gemoed uitroepen.

Twee zaken heeft de Heere toen geopend, om de verslagenen te sterken en te troosten. Hij liet eerst het licht vallen op het werk van Gods genade in hen. Petrus greep moed en zei: "Zie, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd." Het was bij de oprechte discipelen toch anders dan bij die rijke jongeling. En zo er enig houvast komt aan de trekkende liefde Gods in ons, waardoor wij de wereld, ja alles verlaten mochten om des Heeren wil, o dan grijpt de verslagen ziel moed. Bovendien heeft de Heere het getuigenis van Petrus willen bevestigen en met de belofte des eeuwigen levens willen sterken.

Maar daarna opende de Heere de rijkdom der genade, die in Hem is, naar het welbehagen van de Vader. Die zalig worden, gaan in de heerlijkheid van Christus niet in omdat zij alles hebben verlaten, maar omdat het de wille Gods in hen is. Dat leerde de Heere Jezus in de gelijkenis van de arbeiders in de wijngaard. Het zal uit genade zijn, uit genade alleen, naar de verkiezing Gods, als een zondaar zalig wordt. Dat is uit de genade die in Christus is en bij aanvang en voortgang Gods kinderen uit Hem alleen toekomt. Van de volheid der genade in Christus wens ik thans met u te handelen, gelijk daarvan geschreven staat in Johannes I vers 16, 17:

"En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade. Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden."

Laat mij dan mogen spreken van: ***"De volheid der genade in Christus"***

- I. Zo zij gesteld wordt tegen de wet.
- II. Zo zij door Christus geworden is.
- III. Zo zij van Gods volk ontvangen wordt.

De wet is door Mozes gegeven. Dit is geschied op Sinaï. Mozes heeft de wet uit de hand des Heeren door de dienst der engelen ontvangen en aan Israël overgebracht. De Heere

Jezus, het gezegend Hoofd des verbonds, is op de berg Horeb verschenen met Zijn heilige engelen, die de berg rondom hebben afgezet en toen de wet in twee stenen tafelen geschreven was, hebben de engelen die Mozes ter hand gesteld.

Vijftig dagen na de uittocht van Egypte legerde zich het volk aan de Sinaï, die rondom werd afgepaald, opdat niemand de berg zou aanroeren, want indien iemand de berg aanroerde zou hij zekerlijk gedood worden. Hier verscheen de Heere met zeer bijzondere tekenen Zijner tegenwoordigheid, omdat de Heere wederkwam in vuur, en zijn rook ging op als de rook van een oven, en de ganse berg beefde zeer. Donderslagen en bliksemen en het sterk geluid ener bazuin brachten het ganse volk onder de vreze van Gods majesteit. Toen heeft de Heere Mozes tot Zich geroepen op de berg en de wet eerst met Goddelijke majesteit gesproken en daarna in twee stenen tafelen, door Hem Zelf bereid, met Zijn hand ingeschreven. Die tafelen heeft Mozes in heilige verontwaardiging gebroken, als hij de beeldendienst van het volk zag met het gouden kalf; doch daarna maakte Mozes op Gods bevel twee nieuwe stenen tafelen, waarin de Heere opnieuw Zijn wet schreef en die Mozes tot het volk droeg en legde in de ark des verbonds als een eeuwigdurende wet. In onderscheiding toch van de ceremoniële en burgerlijke wetten, zijn de Tien Geboden in steen geschreven, om hun eeuwigdurende karakter uit te drukken.

Deze wet nu heeft de Heere door Mozes gegeven in sluiting van het verbond tussen Hem en Israël. Dit verbond was het genadeverbond, waarvan Christus het eeuwig Hoofd is; dat Adam was gegeven in de moederbelofte; dat met Abraham en diens geestelijk zaad was vernieuwd en waarvan de Heere sprak tot Mozes: "Indien gij naarstiglijk Mijn verbond zult houden, zo zult gij Mijn eigendom zijn uit alle volken." Dit verbond bevat alzo de beloften ter zaligheid in Christus Jezus, Wiens bloed in de dienst der schaduwen op het volk gesprengd werd. Nee, aan de Sinaï is geen nieuw werkverbond opgericht. Uit de werken der wet is sinds Adams val geen zaligheid. Ook was dit verbond niet maar een nationaal verbond, bevattend alleenlijk uiterlijke weldaden als de bezitting van Kanaän, enz. Hoewel naar de vorm nationaal en geheel Israël omvattend, was het in wezen het verbond der genade, dat de zaligheid deelachtig maakt aan Gods uitverkorenen. Geheel Israël aanvaardde het verbond, doch het merendeel deed dit in eigen kracht, slechts uiterlijk en bleef dan ook vreemdeling van de genade.

Zo staan velen nog slechts in een uiterlijke betrekking tot het verbond, in waarheid leven onder het verbroken werkverbond en onder haar vloek. Door wedergeboorte alleen worden zij in het verbond der genade wezenlijk ingelijfd. Dat verbond wordt met Gods uitverkorenen gesloten. Maar de oppervlakkige toestemming van Israël deed niets te kort aan het karakter van het verbond. Dit was het verbond der genade.

Ook is hiermee niet in strijd dat onder schrikwekkende tekenen dit verbond gesloten is. Zo lange tijd Gods recht door Christus niet was voldaan, zo lange tijd behield de wet kracht om die voldoening te eisen. In de bolster der wet lag achter de volle genade in Christus, die zo rijkelijk werd afgeschaduwd in geheel het volk en in het bijzonder in de ceremoniële wetten, door God gegeven.

In het genadeverbond nu werd de wet der Tien Geboden door Mozes gegeven. Dat verbond was reeds en werd door de wet niet te niet, krachteloos gemaakt. De op de Sinaï afgekondigde wet was van geheel dezelfde inhoud als de wet die Adam het hart was ingeschapen. Deze echter ontving de wet om door onderhouding, naar de belofte van het werkverbond, het leven te verkrijgen. In het genadeverbond is de wet daartoe niet gegeven; anderzijds is de genade geen genade meer. Hier is zij een tuchtmeester tot Christus en een regel des levens. Maar de menigte van Israël was hiervoor blind. Zij zocht de rechtvaardigheid uit de wet, zij maakte het verbond tot iets uitwendigs en

beroemde zich erop Abrahams kinderen te zijn. De wet door Mozes gegeven getuigde echter tegen hen en de vloek der wet moest het volk treffen, dat de grote Wetvolbrenger, Christus, verwierp en aan het vloekhout nagelde, gelijk vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen. Zo vormen Mozes en Christus een tegenstelling. De wet is door Mozes gegeven; de genade en waarheid door Jezus Christus geworden.

En in het leven van Gods volk is die tegenstelling kennelijk. Tot de dag toe dat van Golgótha's heuvel klonk: "Het is volbracht", bleef de wet op het gelovig volk drukken en dreef zij het uit met heilig verlangen naar de komst van Immanuël. En zo velen van Gods kinderen gaan nog onder de druk der wet gebogen. Zij zijn als erfgenamen, kinderen die onder voogden en verzorgers gesteld zijn. Zij zijn erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus, maar zij missen het gelovig gebruik tot toeëigening van hun erfenis. O, dat gemis van hun harten! De wet perst hun zielen; een openstaande schuld vordert in Gods recht volkomen voldoening en laat geen rust. De wet baart tot dienstbaarheid. En van die dienstbaarheid is alleen verlossing door de genade die Christus heeft verworven.

Thans komen wij tot het tweede stuk, waarvan deze tekst spreekt aangaande de volheid der genade in Christus, namelijk: *Zo zij door Christus geworden is.*

Christus is de Middelaar des Nieuwen Testaments, de Zoon, terwijl Mozes slechts een dienstknecht was. Als een dienaar was hij getrouw in geheel zijn dienst, doch hij vermocht niet tot de zaligheid te leiden. De wet vloekt en werkt toorn, maar is niet in staat met gerechtigheid te bekleden. Onder het juk van Mozes waren de erfgenamen kinderen die onder voogden en verzorgers waren gesteld, doch het genot van hun erfenis niet zouden verkrijgen. De Joden verhieven Mozes echter en verwachtten van de wet hun heil. Zelfs de gelovigen uit de Joden vermaant Paulus in het bijzonder in de Hebreeënbrief, van Mozes en de wet af te zien. Zij zouden met al hun verwachtingen bedrogen uitkomen. De laatste vezels, die ons aan de wet binden, moeten worden afgesneden, opdat Christus in Zijn heerlijkheid recht gekend worde. Zolang toch onze ziel aan de wet kleeft, is er geen plaats voor de volle bediening van Hem, Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren is. Mozes en Christus zijn in dit opzicht niet te verenigen en Gods volk moet afgesneden worden van de wet om door het geloof in Christus alleen en geheel alles te verkrijgen wat nodig is, om met God verzoend en in Zijn gemeenschap hersteld te worden. Maar bij het sterven aan de wet verkrijgt Christus volkomen heerlijkheid. In Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk, en zo is Zijn Persoon boven tienduizend. Van Hem heeft de kerk door het geloof gezongen:

*Beminlijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven,
gaat al het schoon der mensen ver te boven.
Genade is in Zijn lippen uitgestort.
Dies G'eeuwiglijk van God gezegend wordt.*

Zulk een Middelaar betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren en hoger dan de hemelen geworden. In Hem is de openbaring Gods, dewijl Hij is het uitgedrukte Beeld van Gods zelfstandigheid en toch ons in alles is gelijk geworden, uitgenomen de zonde. O wie, die maar een weinig van Hem zag, blinkende door de traliën van Zijn Woord, moet niet in aanbidding wegzinken. "Ik viel", zegt Johannes, "als dood aan Zijn voeten." En zo reeds in dit leven het aanschouwen van Christus door het geloof tot zulk een onuitsprekelijke verwondering baart, wat zal dan eenmaal de volkomen aanschouwing zijn van Hem, wie alle ogen zien zullen; ook degenen die Hem

doorstoken hebben, maar ook de gekochten met Zijn bloed, die eeuwig Hem de lofzang in aanbidding zullen toezingen. Eeuwige blijdschap zal op hun hoofd zijn. Zó zeer overtreft Christus Mozes en al Zijn dienaren, dat allen Hem zullen dienen dag en nacht. Zij zullen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren.

En gelijk Zijn Persoon in heerlijkheid alle schepselen ver overtreft, zo ook is Zijn bediening oneindig heerlijker dan die van Mozes. De wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden. Genade en waarheid zijn uit Hem. Gelijk in de schepping *alle dingen door het Woord gemaakt zijn en zonder Hetzelve geen ding is gemaakt, dat gemaakt is*, zo ook is de genade en waarheid alleen door Hem. Hetzelfde woord, dat in vers 3 vertaald is door gemaakt, is in onze tekst overgezet door geworden. Vloek en leugen heersten door satan. Leugen sprak hij in het paradijs. Tegen de nadrukkelijke betuiging Gods: "Ten dage als gij daarvan eet zult gij den dood sterven", sprak de duivel zijn leugentaal: "Gij zult niet sterven." En de mens omhelsde de leugen en is uit de leugenaar, vreemd van de waarheid Gods, zich rijp makend voor het eeuwig oordeel. Zelfs al leven wij onder de bediening van Gods Woord, zodat leven en dood, zegen en vloek ons worden aangekondigd, ja al getuigt onze consciëntie dat het Woord Gods waarheid is, de leugen heeft zozeer macht over ons, dat niet één zondaar ooit voor God zal invallen om zijn Rechter om genade te bidden.

Hoeveel te meer zijn alle hooghartigen en onverschilligen vreemdelingen van de waarheid, die met Pilatus zeggen: "Wat is waarheid?" Leugen en bedrog beheersen ons en openbaren hun verderfelijke werking in geheel de wereld. Hier zijn machtige Babel-torens gevallen. Men denke slechts aan de door bijna geheel de wereld aangebeden Volkenbond, welks leugen-grondslagen en -bouw op de vreselijkste wijze zijn ineengestort. En toch, nooit zal de mens zijn hoogmoedige leugen prijsgeven, zo hij niet leert buigen voor God en Zijn Woord. In verbittering en verharding bereidt zich de wereld en ook ons land zwaarder oordelen. Allerwege is het te bespeuren, zelfs onder de vroomste termen, dat de rechtvaardigheid Gods niet wordt erkend; dat men van de zonde niet wil afstaan; dat het Nederlandschap gesteld wordt boven God en Zijn dienst. En dat al niettegenstaande de Heere door Woord en daad afmaant van de zonde. Indien slechts enige erkenning van onze zonde voor God gevonden werd, voorwaar wij zouden gelijk de inwoners van Ninevé ons kleden in zak en as en tot God roepen om ontferming. Maar de leugen heerst over ons en verblindt ons zozeer, dat wij weigeren Gods rechtvaardig oordeel te erkennen en daaronder te bukken. Zo staat het met ons volk. Niemand, wiens ogen niet geheel gesloten zijn, zal dit kunnen ontkennen, omdat de openbaring zo sterk is, dat de blinden het tasten kunnen. En dat alles is vrucht van de innerlijke toestand onzes harten. Wij zijn vervreemd van God en slaven van de zonde, de leugen voor waarheid houdend en de waarheid voor leugen.

Maar gelijk nu door Adam de leugen heerst en de dood doorgedaan is tot alle mensen, zo is de genade en waarheid door Jezus Christus geworden.

Hij was de Vermaking van Zijn Vader, Wiens welbehagen in Hem was, dewijl Hij met Zijn hart was Borg geworden, om de uitverkorenen te verlossen en alzo Gods barmhertigheid de loop te banen door de wentelende eeuwen heen, tot de laatste der geschrevenen in het boek des levens zou zijn toegevoegd aan de schare voor de troon. Ja, zo groot was de liefde van Christus, om genade en waarheid te verheerlijken in verloren Adamskinderen, dat Hij te aller tijd voor Zijns Vaders aangezicht was spelende; spelende in de wereld Zijns aardrijks en Zijn vermakenen zijn met de mensenkinderen. Genade verwierf Hij, door voldoening aan het onkreukbaar recht Gods, want buiten die voldoening kan God geen genade bewijzen. God kan van Zijn recht niet afstaan. Hij stapt

over de zonde niet heen. Maar dat recht is door Christus volkomen genoeg gedaan; de laatste kwadrantpenning is door Hem voldaan. Hij heeft volbracht en Hij verwierf genade tot rechtvaardigmaking van al degenen die Hij Zich ten Borg gesteld had. Hun eeuwige vrijspraak is van de hemel afgeroepen in Christus, gelijk zij ook zijn in Hem geheiligd en in Zijn overwinning verlost van satan en zonde en dood. Genade is door Hem geworden en waarheid.

Beiden, de gerechtigheid en de waarheid Gods eisen dat, gelijk onze Catechismus zegt: "De zonde, welke tegen de allerhoogste majesteit Gods gedaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel gestraft worden." Die straf heeft God bedreigd in het verbond der werken en Zijn waarheid vordert zowel als Zijn gerechtigheid bij overtreding de volvoering ervan. Zo getuigt de waarheid Gods tegen ons ten dode. En zie, nu is door Christus de waarheid geworden tot verlossing en behoud van zondaren. Want evenzeer als Gods waarheid de handhaving vordert van het gedreigde oordeel, evenzo eist zij de volbrenging van hetgeen Hij beloofd heeft. Tegen de leugen die naar het verderf voert, staat de waarheid, door Christus geworden. Daarom zegt ook de apostel, dat de waarheid in Jezus is. Genade en waarheid is door Jezus Christus geworden. In Hem is genade en waarheid. Buiten Hem niets anders dan de vloek en leugen. Hoe noodzakelijk is het dan met Hem te worden ingelijfd opdat wij Hem en al Zijn weldaden deelachtig worden. Genade en waarheid toch zijn niet te vinden dan alleen in Hem. Die de weldaden van Christus zoekt en Hem missen kan, zie toe, Hij zal gewis bedrogen uitkomen. Ja, die Christus mist, mist alles. Maar in Hem is een onuitledigbare volheid van genade en waarheid voor doodschuldigen, voor blinden en dwazen. "Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; degenen, die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen."

O, welk een troost ligt dan in het getuigenis, dat Johannes van Christus geeft voor allen, die zich schuldig hebben mogen leren kennen voor God; die onrein en walgelijk in zichzelf zijn; wie alle grond ontvalt. Er is verlossing teweeggebracht. Genade tot verzoening en reiniging en verlossing is door Christus geworden. Naar Hem zal Zijn volk hongeren en dorsten en in Hem alleen vinden de volheid van genade en de verheerlijking der waarheid Gods tot hun zaligheid.

De genade en de waarheid door Christus Jezus geworden, is ten goede Zijner uitverkorenen.

Ten derde. Letten wij dan nu op *de volheid der genade in Christus, zo zij van Gods volk ontvangen wordt.*

"En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade", zegt de tekst. In Christus is een volheid. In Hem is een onuitledigbare volheid van genade en zaligheid. Hij stierf niet voor alle mensen en allen zullen niet weder door Hem zalig worden, gelijk zij door Adam zijn verdoemd geworden. Maar daarvan is niet de oorzaak gelegen in een tekort van Zijn genade. Deze is overvloedig genoegzaam voor geheel de wereld. Al kwamen al Adams nakomelingen, Zijn genade was nog met geen druppel verminderd. Maar naar het soeverein welbehagen van de Vader is deze genade alleen voor de uitverkorenen. In dat welbehagen ligt de soevereine, diepe oorzaak van de toeëigening der genade, door de Heere Jezus geworden. In Hem echter is een volheid. Geen schuld is te groot om door deze genade te worden verzoend; geen zonden zijn te zwart, om in deze volheid te worden weggenomen; geen scheiding van God is te diep, om gedempt te worden uit de eeuwige volheid van Christus: Dit maakt de zielen van Gods volk dronken van liefde en stom van verwondering, zo het geloof maar een weinig verhelderd wordt,

om Christus te aanschouwen, zo Hij van de Vader tot een Oorzaak van eeuwige zaligheid gegeven is. Hij is de Spruit der gerechtigheid, naar wie Zijn volk hongerde. Hij heeft Sion door recht verlost en geeft het eeuwige leven. Ja, zozeer is de mededeling uit Zijn volheid, dat de Heere Zelf zei tot de Samaritaanse vrouw: "Zo wie gedronken zal hebben van het water dat Ik hem geven zal, die zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende in het eeuwige leven."

Dikwijls zijn de vertwijfelingen van Gods kinderen zó groot en de gedachten van Christus zó klein, dat velen hunner worden opgehouden om tot Hem te vluchten. Zie, hier is één der oorzaken waarom vele zielen in bekommering voortgaan en tot de blijdschap des geloofs niet komen; zij hebben te kleine gedachten van de volheid van Christus. Want indien hun oog daarvoor geopend werd, zij zouden alles verlaten waarbij zij nu nog, hoewel vergeefs, het leven zoeken en met al hun zonden en ellenden tot Hem vluchten, opdat zij in Zijn bloed hun zielen door het geloof wentelen en bij het verliezen van alle grond onder hun voet, zwemmen in de wateren Zijner genade. Ja, na al de omzwervingen en trouweloze verlatingen blijft in Christus de volheid om bij vernieuwing te doen ingaan in de gemeenschap Gods en de zielen te vervullen met gerechtigheid en heiligheid. Daarom vermag Hij Zijn volk te nodigen, niet alleen bij aanvang, opdat de dorstigen drinken, maar ook bij de voortduur. "Al hebt gij met nog zoveel boelleerders geboelleerd, keert nochtans weder tot Mij."

Genade voor genade hebben zij uit Zijn volheid ontvangen. Ja, zij hebben die ontvangen. Duizenden wanen zich gelukkig, zeggend Jezus te hebben aangenomen en zij dringen het anderen op te doen als zij. Op deze wijze wordt de remonstrant, die men zegt te veroordelen en de vóórdeur uit te jagen, door de achterdeur weer ingelaten. Gods volk leeft van ontvangen genade in Christus. Hij wordt in al Zijn volheid in het Evangelie aangeboden, doch niemand begeert Hem in waarheid. Ons hoogmoedig hart weigert bij genade te leven.

Van Johan van Oldenbarneveldt staat in onze Vaderlandse Historie geschreven dat hij door vierentwintig rechters tot de dood veroordeeld zijnde, weigerde genade te ontvangen, hoewel prins Maurits die aanbod. Liever stierf Van Oldenbarneveldt op het schavot, dan dat hij bij genade leefde.

Zie in hem uw beeld. Wij sterven liever de eeuwige dood dan dat wij uit genade het eeuwige leven zouden ontvangen. Waarom? Omdat wij in het diepst van ons hart weigeren schuldenaar voor God te zijn. Genade kan alleen aan schuldigen geschonken worden. En doodschuldigen ontvangen genade. Zij ontvangen die eer zij er om vragen; als zij nog vijanden zijn; als zij nog voortrennen op hun zondeweg, met hun rug naar God gekeerd. De Heere is de eerste. Hij vraagt naar hen, die naar Hem niet vragen. Maar waar de opzoekende genade Gods geschonken is, daar doet de Heere Zijn volk om genade smeken. Het wordt een roepen met de tollenaar: "O God! wees mij, zondaar, genadig!" Er is geen oog voor Christus, in het Evangelie aangeboden, waarin Hij staat "achter de muur"; er zijn geen voeten om tot Hem te gaan, zomin als de geraakte tot Hem komen kon, die van vier gedragen en door het dak neergelaten werd; er zijn geen handen om Jezus aan te nemen, Die in Zijn Woord betuigt: "Zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden." Hoe langer hoe meer wordt het door de Heilige Geest ontdekte volk er van overreed, dat niets van de mens tot de zaligheid dienen kan. Hier echter opent zich de verlossing in al haar volkomenheid. Zij hebben uit de volheid van Christus ontvangen, genade voor genade. En het is de eigenschap en

kracht van het geloof, dat door de liefde werkende is, om de ontvangen genade toe te eigenen.

Zo hebben zij *ontvangen*. Ja, dat staat er voor al het levendgemaakte volk van God geschreven: zij hebben ontvangen. Christus wordt aan de uitverkoren zondaar toegepast, met al de volheid Zijner genade, als God uit de dood doet overgaan in het leven. Hier ligt de grond der behoud. Dit is genoeg om zalig te worden. Zij zullen niet verloren gaan.

O, laat ons toch nooit de grond der behoud leggen in ons geloof Christus is het Fundament waarop de gemeente gebouwd wordt en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen. Dit is de troostbron voor het bestreden volk van God. Welk geweld satan en ongeloof ook op de ziel doen, zij vermogen nimmer een ziel los te rukken van Christus, noch de ontvangen genade teniet te doen. Nochtans ontvangt Gods volk de troost hiervan alleen voor zover het zulk een weldaad met een gelovig hart mag aannemen. Daarom staat Gods volk er naar om in de vrijstad van Christus in te gaan en kan de oprechte niet rusten bij zijn verandering, noch bij zijn bidden, zoeken, wenen, gelijk zo menig een, over wie wij in twijfel geraken of Gods werk in waarheid in hem is tot zaligheid. Christus wordt de ziel onmisbaar. Het wordt:

*Geef mij Jezus of ik sterf;
Buiten Jezus is geen leven,
Maar een eeuwig zielsverderf*

Zo zullen zij door het geloof in Christus ingaan in de gunst en gemeenschap Gods en uit Zijn volheid ontvangen genade voor genade.

Zij ontvangen uit Christus de genade van de Heilige Geest, die door Hem gezonden is van den Vader. Het is de Geest Die levend maakt. In het stondeke van des Vaders welbehagen roept Hij hen uit de dood tot het leven. "Ik zei tot u in uw bloede: leef! O, die tijd breekt voor elk der uitverkorenen eens aan; hetzij in jonkheid of in ouderdom. Het is de genade, verworven door Hem, Die is dood geweest en Hij leeft in alle eeuwigheid.

Uit Christus ontvangen degenen die de Zijnen zijn, de genade der rechtvaardigmaking. Hij verwierf een eeuwige gerechtigheid, in Hem is Zijn volk gerechtvaardigd en uit Zijn volheid worden ze dadelijk vrijgesproken van schuld en straf en ontvangen zij een recht ten eeuwigen leven. In de vierschaar Gods, gespannen in de consciëntie, komen zij als doemwaardigen die de eeuwige dood inwachten, en zie zij krijgen het eeuwige leven. Welzalig is de mens wie het mag gebeuren.

De genade die zij ontvangen, is de genade der heiligmaking. Christus is tot heiligmaking gegeven. Hij is de Koperen Zee. In Hem worden al de zonden weggenomen, zover het westen is van het oosten. De heiligmaking is een ontvangen genade en geen vrucht van onze akker. En voor zover zij door het geloof geoefend wordt en in de wandel openbaar wordt, geldt ervan: "Uw vrucht is uit Mij gevonden." Alleen in de gemeenschap met Christus zal de rank vruchten dragen.

O, hoe ellendig en arm wordt het volk, dat in waarheid van ontvangen genade leven moet en mag. Maar ook hoe rijk wordt het in de volheid der genade, die in Christus Jezus is. Die genade voert in de gemeenschap van de Vader in. Uit het hart van de Vader scheurden wij ons in Adam. Christus heeft de geslagen breuk hersteld. Hij is ingegaan in heerlijkheid en zit aan des Vaders rechterhand en Hij doet Zijn volk ingaan door het geloof, opdat het zegge: "*Abba, Vader.*"

Hoe weinig hoort gij dat in waarheid Gods kinderen deze volheid van genade in Christus ontvangen en door het geloof omhelzen mogen. En toch vloeien uit die volheid al de weldaden der kerk; haar kinderlijke vreze; haar verzorging uit de liefde Gods voor tijd en

eeuwigheid; haar heiliging van alle druk; haar bemoediging in het verdriet, dewijl naar des Vaders liefde alle dingen medewerken ten goede degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Eens zal uit de volheid der genade van Christus Zijn uitverkoren kerk ingaan in de zaligheid, die haar bereid is van de grondlegging der wereld. *Want het is des Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven.* Van deze genade mag Gods volk wel zingen:

*Geloofd zij God, Die Zijn genade
Aan mij heeft groot gemaakt,
Die voor mijn welstand waakt.
Zijn oog slaat mij in liefde gade;
Hij wil mij heil bereiden,
Mij in een vesting leiden.*

Psalm 31: 17.

Maar indien iemand de Heere Jezus niet liefheeft, die zij een vervloeking. Maranatha!

30. KERSTWONDER.

"Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Johannes 3: 16.

De Zoon van God Zelf sprak dit woord. Hij, Die uit eeuwige liefde gegeven is, en Wiens komst in het vlees wij thans weer herdenken. Kerstfeest toch is het feest van Christus' geboorte. En dat feit, zo onuitsprekelijk groot, maar door weinigen slechts gekend, dat Kerstfeest beschrijft de Leraar der gerechtigheid Zelf in Zijn gesprek met Nicodémus, de nachtdiscipel. Wie is in staat beter beschrijving te geven dan Hij, Die uit deze liefde Gods neerkwam, Die ons in alles gelijk geworden is, uitgenomen de zonde; Wiens mond niet arm aan woorden is, gelijk de onze! Hij wijst op het gewrochte der eeuwige liefde Gods, zeggende: "Alzo lief heeft God de wereld gehad."

'Alzo lief': roept Christus uit, om in ons niet alleen volle aandacht te verwekken voor wat geschied is in Bethlehems stal, maar ook diepe verwondering. Alzo lief! Ondoorgroondelijk, eeuwig, soeverein, heeft God de Vader de wereld lief gehad met een liefde, die geen weerga vindt. Van die verwondering trilt de ziel van Johannes, als hij schrijft: 'Ziet hoe groot een liefde ons de Vader bewezen heeft.' Zou dan het Kerstwonder onze ziel niet verrukken?

"God is liefde." Hij vermag de liefde te bewijzen, die opstandelingen, rovers van Zijn eer, Adams zonen en dochteren Zijn eniggeboren Zoon schenkt, hun ter behoud. Alzo lief, dat elke poging deze liefde te beschrijven haar geweld aandoet. Die liefde is in geen woorden te bevatten. Gods volk mag ze ervaren en bewonderen. Het is de liefde van de Vader, waarmee Hij de Zijnen van eeuwigheid heeft liefgehad in Zijn Eniggeborene, Die Zich door dezelfde liefde ten Borg stelde in het verbond der verlossing, opdat eens in de tijd door God de Heilige Geest, God een God der zaligheid zij voor de verlorenen. Een Oceaan der eeuwige liefde Gods opent zich in dit Woord. De liefde kent begin noch einde. En wie er iets van mag ervaren, zal het uitroepen met de dichter.

*Een volle beek van wellust maakt
Hier elk van liefde dronken.*

Ach, onze harten zijn versteend door de zonde. De wereld mag Kerstfeest vieren met kerstboom en kerstlicht en kerstkrans en kerstgeschenk - in kerk en kroeg neemt u het waar - doch de natuurlijke mens kent de liefde Gods niet. Hij weigert voor God te bukken. Hij wil tot Christus niet komen. Hij holt voort naar het verderf. Op zijn stenen hart stuit de liefde in de Gift van des Vaders eniggeboren Zoon af, tenzij die liefde in Hem met onwederstandelijke kracht wordt uitgegoten. "Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt; en de wereld heeft Hem niet gekend."

En toch, die liefde heeft God de wereld bewezen. Hoe? vraagt u. Maar toch strekt de liefde Gods niet uit tot alle mensen die in de wereld zijn? Gewis, nee! Al doet God Zijn zon opgaan over bozen en goeden, met deze liefde minde Hij Zijn uitverkorenen alleen. Maar de wereld betekent dan ook geenszins alle mensen, die in de wereld zijn. De liefde Gods in Christus is niet bestemd voor alle mensen, gelijk de remonstrant leert. Een algemene verzoeningsleer krenkt de liefde Gods; miskent de uitverkiezing; loochent Christus borgstelling; ontkent dat de zaligheid zelve verworven is; negeert de val in Adam; is in één woord gans verwerpelijik, als in strijd met Gods Woord. Zij wordt dan ook in deze tekst niet geleerd.

De Heilige Schrift kent meer dan één betekenis van het woord wereld. De wereld is de schepping Gods met al wat er op is. En anderzijds, de wereld is de tegen God vijandige macht, waartegen de Heere waarschuwt: "Hebt de wereld niet lief." En Christus heeft gezegd: "Ik bid niet voor de wereld."

Als dan ook geschreven staat: "Alzo lief heeft God de wereld gehad", dan hebben wij het niet zo te verstaan, alsof voor geheel de wereld God Zijn Zoon schonk. Christus heet "het Licht der wereld": Hij "draagt de zonde der wereld": Hij is "de Zaligmaker der wereld". Hij gaf Zijn vlees en bloed voor "het leven der wereld": God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende. Het was de wereld Zijner uitverkorenen. Zij en zij alleen worden in Christus behouden, en zij zullen eens de wereld beërven. Een nieuwe hemel is hun bereid en een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid woont. Die door Christus is vrijgemaakt van de vloek van de zonde, omdat God de Vader Zijn eigen schepping lief heeft en aan satan nimmer prijs gaf. De wereld viel af van God. Maar Gods soevereine liefde, in Zijn Vaderhart van eeuwigheid ontbrand, en niet opgewekt door iets buiten Hem, bracht behoud, en dat in het geven van Zijn eniggeboren Zoon.

Wie, ja wie zal de liefde Gods peilen! Alzo lief, dat vijanden met Hem worden verzoend. De hel was het deel der van God beminden! Nooit kan de liefde Gods ons werkelijk groot worden, indien wij onze doodsstaat niet leren kennen. Maar voor dat volk dat zich doemwaardig keurt voor God, wordt de liefde van de Vader wonderlijk, onuitsprekelijk, vrijmachtig: "Alzo lief heeft God de wereld gehad."

Zó lief, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft. Ook Jesaja heeft van die schenking Gods gesproken, in het bekende woord: "Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven."

Geboren werd een Kindeke, klein en arm, maar in dat Kind is gegeven de Zoon van God. Hij, Die is het afschijnsel van des Vaders heerlijkheid, het Beeld des onzienlijken Gods. Onbevattelijke schenking! Hemel en aarde samen genomen, vermochten niet het rantsoen aan te brengen, nodig om verlorenen te behouden. Alles, alles schoot te kort. Maar Gods liefde schonk wat geheel de schepping ver overtreft: Hij gaf Zijn eniggeboren Zoon, Die het geen roof geacht heeft Gode de Vader evangelijk te zijn. Ziet, met hoe grote liefde Hij ons heeft liefgehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven.

Een gegeven Zaligmaker ligt in Bethlehems stal: de Zoon van God, Zoon des mensen, opdat de zondaar door God met God worde verzoend.

Een gegeven Jezus moet onze Zaligmaker zijn, zullen wij in waarheid Kerstfeest vieren; gegeven van de Vader. Ach, hoe menig een nam Jezus aan met een historieel geloof, een Jezus van vijf letters: nooit Hem van God gegeven. Het oppervlakkig, Jezus-roemend christendom van onze dagen mocht het licht eens opgaan, opdat het zijn aangenomen Jezus verloor, en als een arm zondaar de zaligheid deelachtig mocht worden in de gift van de Vader. Van dat arm zondaarsleven is menig een bitter afkerig, en toch, hij "geloof", hij viert Kerstfeest! Arme belijder, schrikkelijker misleider van uw ziel! Verlies uw ingebeelde zaligheid, eer uw oog zich opent in het eeuwig verderf.

En zou voor menige ziel, die door genade verwaardigd werd als een die het recht Gods billijken moest, tot Christus te komen, en in Hem de weg des levens te vinden, de benauwing en vrees niet wijken, indien zij de gift van de Vader door het geloof mocht eigenen? Komt hongerigen, dorstenden naar de gerechtigheid, komt en aanschouwt

Hem, Die gegeven is van de Vader opdat Hij zalig make wat verloren is. Hij worde u gegeven in deze kersttijd, opdat ook u de boodschap geworden zal: "Heden is u geboren de Zaligmaker in de stad Davids."

Nee, uw hart is niet te slecht, uw zonden zijn niet te groot voor Hem, Die van de Vader gegeven is in een beestenstal. Als Maria en Jozef in Bethlehem aankwamen was voor henlieden geen plaats in de herberg. Voor henlieden geen plaats. Mogelijk nog wel voor een heel reisgezelschap, doch niet voor de Christus Gods, in Maria gedragen. Van ver mochten deze nakomelingen van David komen; Maria in een toestand verkerende, die rust gebod het kon niet baten voor henlieden geen plaats; de herberg bleef voor hen gesloten.

Zo staat het met de wereld: geen plaats voor Christus; geen plaats voor Zijn volk. "Zij heeft Mij gehaat", sprak de Heere tot Zijn discipelen, "eer dan u." Laat het ons, volk van God, niet te zeer verdrieten. Het was ook zo met ons. In ons hart kan een gehele wereld geborgen worden, maar plaats voor Jezus is er niet, dan alleen door genade. De Jood een ergernis, en de Griek een dwaasheid; het gaat door. Altijd en altijd weer, ook na ontvangen genade, moet zich Christus plaats in ons bereiden. Niet als vrienden, doch als vijanden worden wij met God verzoend.

Maar ook door zulk een weg ontsluit zich voor ons dan ook de volheid van de liefde Gods. Straks kondigt de engel des Heeren het de herders aan: "Dit zal u een teken zijn: gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe." Dáár in de kribbe, in een beestenstal is Hij gegeven, de Eniggeborene van de Vader. Lager kan Hij niet bukken; geringer inkomst in de wereld is niet denkbaar. De Koning der koningen wordt geboren in een stal! Maar nu is dan ook voor de laagst gezonkene behoud; toegang tot Hem! Hij stiet nimmer iemand af, die tot Hem kwam. Voor Manasse was bekering; voor de slechte vrouw in des farizeeërs huis vergeving. In een beestenstal is ontkoming voor de slechtsten der slechten. Wat een ruimte is er dan toch in het Kerstevangelie! "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft." Zo is verlossing teweeggebracht voor gevallen en in Adam. Uw toevlucht moge tot Hem zijn met al uw zonden en ongerechtigheden. Bij Hem is vergeving, opdat Hij gevreesd worde. Hoor: Hij is gegeven, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Het verderf zijn wij allen in Adam onderworpen. O, onbekeerden van hart! Het grijpe u eens aan. Het Kerstwonder spreekt van uw verderf. God drukke het op uw hart wat het is, hier zonder God te leven, door uw misdaden en zonden, en straks de eeuwigheid in te

gaan, om buiten Gods gunst en gemeenschap in het eeuwig verderf te worden neergestoten. Daar zal zijn wening en knersing der tanden. Het wonder van Gods liefde, thans weer herdacht, grijpe u aan, terwijl gij de kerstprediking nog horen moogt, die u wijst op de grootheid van de liefde Gods, *opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve*. Een iegelijk, hetzij Jood of heiden; er is geen onderscheid, geen volksbevoorrechtiging geldt meer, als onder de Mozaïsche bedeling; maar dan is ook geen voorwendsel meer voor de zonde. Dat wij de knie dan leren buigen voor deze Koning! Die in Hem gelooft, redt Hij van het verderf en schenkt Hij het eeuwige leven. Nee, het was niet uit u, dat u door het geloof tot Christus mocht vluchten, om in Hem de Behouder uwer ziel te vinden, volk van God. Gij zult het moeten erkennen: ook gij zocht het buiten Hem, maar die weg werd u afgesneden.

En toen is het Kerstwonder u geopenbaard; die eeuwige liefde van de Vader in Christus! O, hoe ruim werd toen zaligworden! Onmogelijk bij ons, maar ruim in Hem, Die bukte in een beestenstal. Bij vernieuwing leide de Heere ons in de grootheid Zijner eeuwige liefde in. Hij make onze zielen vrij, en doe in Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Zaligmaker vinden, in die nauwe vereniging met Hem, die ons het eeuwige leven schenkt. Doden zullen leven. Helwichten ten hemel geleid. Niet verderven, maar het eeuwige leven hebbe.

Kerstmis was het voor u, om de eerstelingen van het hemelleven in uw ziel te doen genieten. Hoe groot zal het zijn eens de Gegevene van de Vader te zien, in eeuwige heerlijkheid. Niet meer in een stal, niet meer in doeken gewonden en in een kribbe; doch daar boven bekleed met de heerlijkheid, die Hij had eer de wereld was, om Hem eeuwig te eren, met die schare die Hij kocht met Zijn bloed, met de wereld der uitverkorenen, van God de Vader geliefd, en beërvend de nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont. Dan zal in dat volmaakt genieten en eeuwig zijn bij God het ten volle verstaan worden: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

31. TOT WIEN? OUDJAAR

'Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere, tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.' Johannes 6: 68.

Het jaar dat wij, hoewel niet zonder zorg, mochten aanvangen, spoedt ten einde. Met al het lief en leed dat het bracht, zal het weldra met al de voorafgaande jaren tot het verleden behoren. De schuld en zonde heeft het opgestapeld. Met zijn heenvliegen brengt het ons nader aan de poorten der eeuwigheid, waarin alle tijd eens verzinken zal. n toch luidde het woord van de engel, die zwoer bij Dien, Die leeft in alle eeuwigheid, dat er geen tijd meer zijn zal. Op onweerstaanbaar aangrijpbare wijze wordt de eed des engels en de zich snel herhalende jaarwisseling over het aardrijk uitgeroepen. Wij snellen de eeuwigheid tegemoet. Elk mens van nature vliegt met toenemende vaart zijn eeuwig verderf tegemoet, want hij is gevonnist met het oordeel des doods. Daarentegen predikt de vergankelijkheid des tijds de ras naderende eeuwige heerlijkheid voor het volk van God. Van tweeën één, óf de jaarwisseling plaatst ons voor het oordeel Gods, óf zij predikt ons de zaligheid, *die geen oog gezien heeft en geen oor gehoord, noch in het hart des mensen is opgekomen*.

Waarheen onze reis? Ziedaar de grote vraag waarover wij bij vernieuwing aan de avond van het jaar geplaatst worden. Waarheen zal het jaar, wat aanvangt, onze weg voeren? Zullen wij het jaar beginnen en eindigen? Zal ramp en onheil ons worden gespaard of zullen de fiolen van Gods gramschap op aarde worden uitgestort? Zal er vrede zijn of oorlog? Voorspoed of aanhoudende tegenheden? En zullen wij in de nameloze ellende, door de zonde veroorzaakt, een verberging vinden? Ons werkelijk heil voor tijd en eeuwigheid hangt af van de verhouding waarin wij staan tot God. Het is onafscheidelijk daarvan, dat wij deel aan Christus hebben. Buiten Hem zijn wij in Adam gerekend en dood en verderf onderworpen. Wat wij op aarde ook genieten, het wordt ons uit de linkerhand des Heeren toegemeten; buiten Zijn gunst.

Christus droeg de vloek voor Zijn volk en bracht een eeuwige verzoening aan. In Zijn gemeenschap is het eeuwig leven en verkrijgen Gods kinderen het heil dat alle leed licht acht en het kruis doet dragen achter de Heere aan. Hij is een Toevlucht voor de Zijnen. Met al hun zonden, in al hun verdrukkingen, en voor de bangste toekomst verkrijgen zij bij Hem alleen verlossing, troost en rust. Dit deed de discipelen vragen: 'Tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.'

Velen zijn heengegaan. Zij hebben Christus verlaten. Zij wandelden niet meer met Hem. Slechts een wijle waren zij Hem gevolgd, omdat zij van de broden gegeten hadden. De wonderbare voeding van vijfduizend mannen, zonder vrouwen en kinderen, met vijf broden en twee visjes, had hen tot de erkenning gebracht dat Christus een Profeet was. Maar hun blinde ogen waren niet verder geopend dan voor de spijs. Zelfs in dit teken van 's Heeren almacht was de Godheid van Christus hun niet ontdekt. Zij kenden zichzelf niet en zochten Jezus niet als Zaligmaker. Toen dan ook de Heere hen openlijk aanzegde, dat al hun ijver om Hem te zoeken niets anders was dan zelfbeklag, en dat zij werkelijk deel aan Hem verkrijgen moesten, van toen af gingen velen Zijner discipelen terug en wandelden niet meer met Hem. En aan deze discipelen gelijk zijn allen die niet werkelijk in Christus zijn ingeplant. Van hoeveel duizenden kerkgangers, belijders, ijveraars voor Jezus en voor Zijn zaak, op elk levensterrein, zo men het gaarne noemt, is te vrezen dat zij zullen terugkeren. Ja, al waren zij aangedaan met indrukken in de consciëntie en al schaarden wij ons bij het volk van God, buiten de zaligmakende vereniging met Christus zullen wij terugkeren en met Hem niet meer wandelen. De scheiding zal eens komen. De Heere kent degenen die de Zijnen zijn.

Hoe geheel anders was het gesteld met Petrus? Wie ook heengingen, hij kon van Christus niet af. Niet omdat Petrus de Heere vasthield, maar juist andersom, omdat Christus Zijn volk behoudt, "en niemand", zo spreekt Hij Zelf, "zal ze uit Mijn hand rukken." Indien het van het volk Gods afhing om te volharden op de weg des levens, voorwaar, het was verloren. Maar zij worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid, die hun bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd. Het levendgemaakte volk kan van Christus niet af, omdat in Hem al hun heil en zaligheid is. Door de Heilige Geest wordt dat volk gedreven om tot Christus te vluchten met al hun zonden.

Dat mocht ons deel zijn bij de wisseling des jaars. Een jaar wordt weer gesloten, vol van dagen waarvan geschreven is, dat elke dag genoeg heeft aan zijns zelfs kwaad. Een jaar is volgemaakt van zonden en ongerechtigheden door mensen, kinderen Adams, die krachtens hun diepe val niet anders kunnen en niet anders willen dan tegen God zondigen. Hun heiligste verrichtingen zijn blinkende zonden voor God. Met gedachten, woorden en werken vertreden wij van ogenblik tot ogenblik al Gods geboden. Schuld is met schuld vermeerderd. De Heere zorgde en zegende en wij vernederden ons niet; de Heere twistte en sloeg met Zijn oordelen en gericht en wij verhardden ons tegen de

slagen. God riep door Zijn Woord. Hij deed leven en dood ons aankondigen, en wij weigerden de knie voor Hem te buigen. "Ik heb op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst", zo klaagt de Heere. "Ik heb klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend." Blikken wij in het jaar dat bijna achter ligt, in de laatste stonden nog eens terug. Geldt ook voor ons niet wat God van Efraïm getuigt: "Efraïms ongerechtigheid is samengebonden, zijn zonde is opgelegd."

O, wie neemt het ter harte. Eens zal de afrekening komen. Eens zal God ons dagen voor Zijn rechterstoel, om rekenschap te geven. Zullen wij dan jaar op jaar in onze schulden en zonden blijven? Zal ook dit jaar met al zijn schuld eindigen, zonder verzoening in het bloed des Lams? Zal het nieuwe jaar met al die zonden weer worden aangevangen en straks ook weer worden geëindigd? Gaat, waar gij wilt, maar nergens zult gij verlossing bekomen kunnen, dan alleen bij Hem, Die Zichzelf gegeven heeft tot een rantsoen voor velen. Gewogen en te licht bevonden is alles wat buiten Christus is. Mijn medereiziger naar de ontzaglijke eeuwigheid, moge de Heere uw ogen openen voor uw ontzaglijke ellendestaat. Hij doe u stilstaan op uw levensweg, stilstaan bij het wegvlieden van de tijd, eer ook voor u geen tijd meer zijn zal. Menigeen beklaagt voor het tijdelijk leven de verwaarloosde tijd, doch hoeveel te schrikkelijker zal het ons zijn, als wij zullen zeggen aan het einde van ons leven: "Had, o had ik toch aan God gedacht." Eer het te laat zal zijn, doe de Heere ons voor Hem buigen en tot Hem vluchten.

Daartoe wordt Gods volk verwaardigd. Het aan zijn zonde ontdekte, in zichzelf gans verloren volk, leert verstaan dat bij niemand verlossing is. De ongerechtigheid is samengebonden. Al de zonden zijn opgeteld. Zij vormen een register, dat tot de hemel roept om wraak. De Heere leidt hen in al de afgelegde wegen terug. Hij stelt het ordentelijk voor ogen, wat zij misdreven hebben. O, er is geen ontkomen aan. Geen tranen en gebeden kunnen Gods recht voldoen. Niemand is er die redt. Maar, o eeuwig wonder! Christus heeft verlossing teweeg gebracht. Hij heeft de schuld voldaan. In Hem is een eeuwige gerechtigheid. En Hij openbaart Zich aan de Zijnen. Hij stelt Zich tot hun toevlucht. Hij wil hun ziel rust geven. Tot wie zullen wij henen gaan? Een Naam slechts is de mensen onder de hemel gegeven, door Welke wij moeten zalig worden. Hij is Jezus, dat is Zaligmaker, want Hij maakt Zijn volk zalig van hun zonden. Hij betaalde eens de schuld; Hij stelt Zijn gemeente de Vader voor als een reine maagd zonder vlek of rimpel. tot wie zal dat volk gaan, dan tot Hem Die leeft om altijd voor hen te bidden.

Maar dan moge het ons bij het heenvlieden van het jaar gegeven worden, door het geloof tot Christus te komen met alle zonden en schulden. Als uw schuld nog openstaat, volk, zo gij de geloofs-toeëigening van Christus en de vrijspraak van de Vader nog mist. O, werd het buiten Christus toch onhoudbaar. Tot wie zullen wij heengaan? Hoe lang nog zullen wij het buiten Hem houden? Buiten de vrijstad, waar de bloedwreker recht op ons behoudt tot de dood. De Heere wekke uw ziel op om te vluchten tot Hem alleen, Die de woorden des eeuwigen levens heeft. Hij make uw zielen vrij en geve u een nieuw jaar in te gaan, bij welks intrede u zou mogen zeggen: "Het oude is voorbij gegaan, ziet, het is alles nieuw geworden." Tot Christus mocht onze toevlucht zijn met de zonde die ons lichtelijk omringt. Dat wij onze klederen wassen in het bloed des Lams.

O volk, geen groter oneer kunt gij Christus aandoen, dan dat uw ziel geen gelovig gebruik van Hem maakt, Die een verzoening voor uw zonden geworden is. Bij de wisseling van het jaar verwaardige de Heere Zijn volk tot Christus te gaan en in de levende oefening des geloofs Hem te omhelzen opdat Hij verheerlijkt worde in ons en wij vrede vinden en rust voor onze zielen. Dan zal het volk zijn sierlijke klederen aantrekken en zingen:

*Zover het west verwijderd is van 't oosten,
Zover heeft Hij om onze ziel te troosten,
Van ons de schuld en zonden weggedaan.*

Niet alleen echter wil de Heere Zijn volk in een verzoende staat met God stellen, Hij is hun een Toevlucht in al hun verdrukkingen. Velen zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen. Enerlei wedervaart hen met de goddelozen. Ook het bijna vervlogen jaar heeft dat weer bewezen. Deelden ook Gods kinderen niet in de algemene oordelen die over de wereld gekomen zijn? Ook in hun woning kwam werkeloosheid, verarming, achteruitgang van zaken. Daarenboven waren zij in krankheden, ja in smarten der rouw. Hoe menige verdrukking kwam over 's Heeren volk en hoeveel dagen zijn in vreze ook door dat volk doorgebracht. Maar de Heere heeft beloofd, Zijn erfdeel niet te verlaten. En daarin ligt het grote onderscheid tussen Gods volk en de wereld, dat degenen, die de Heere vrezen in al hun verdrukkingen een toevlucht tot Hem hebben. Geheel de wereld kan de smart van de zonde-gevolgen niet wegnemen. Onze naaste vrienden zijn nietige vertroosters. Maar meer dan in familie en vriend is Gods volk gegeven in Hem, Die een medelijdend Hogepriester is, in alles verzocht, uitgenomen de zonde. In niet één nood kan Gods volk komen, of Christus heeft deze in de wortel gedragen. Hij kent hun armoede, want Hij is arm geworden daar Hij rijk was. Hij verstaat hun zielesmart in dagen van rouw, want Hij weende aan het graf van Lazarus. Tot wie zal dan Zijn volk heengaan? Hij heeft de woorden des eeuwigen levens. Betoonde Hij u dit niet in de maanden die wegvloten?

Kom, volk, betuig of de Heere u verlaten heeft in uw verdrukking? Heeft Hij niet gezorgd, vertroost, ondersteund? Zou u door uw moeilijke en zware wegen zijn heengekomen, zonder Hem? Hij opene uw lippen om Zijn Naam te loven en bij de wisseling van het jaar, Zijn onveranderlijke trouw. Hij heeft het u beloofd, Dezelfde te zijn in der eeuwigheid. Zijn liefde vermindert nooit; ook niet als Zijn hand tuchtigt. Hij spreekt:

*Ik zal niet feilen in Mijn trouw, noch Mijn verbond ooit schenden;
'k Zal niet herroepen, 't geen Ik eenmaal heb gesproken,
't Geen uit Mijn lippen ging, blijft vast en onverbroken.*

Maar dan is er voor Gods kerk geen gevaar. De Heere zal de Toevlucht der Zijnen zijn, ook voor de bangste toekomst.

Tot wie zullen wij ons voor de toekomst wenden? Voor de donkere, bange toekomst? Een nieuw jaar verrijst vanachter de kimmen. Wat zal het brengen? Voor u, voor mij, voor de onzen? Voor de vorsten en de volkeren? Zal het oorlogsrumoer in de verte, naderbij komen? Zal het woedende en vernielende, helse communisme zegevieren? Zal een wee worden uitgeroepen van de hemel, vanwege de opgehoopte zonden der natie? Wie beschrijft de ellende, die ons mogelijk dit jaar wacht? En tot wie zullen wij ons wenden, opdat wij in het oordeel niet komen? Ai zeg, tot Wien? Alle mensenverstand, alle mensenkracht, schiet tekort. Verzekering, noch crisismaatregelen zullen baten. Volkenbond noch wereldconferenties zullen kunnen redden. Arme wereld, die het vertrouwen stelt in een mens, die hooi worden zal, wat buiten God is, ineestorten en bezwijken. O, vraag het uzelf af, hoe gaat gij de toekomst in? Hoe zult gij het jaar intreden dat voor ons ligt? Zo de Heere u niet een Toevlucht werd, zult gij het alleen ingaan; en wie zal u dan redden ten dage. van Gods verbolgenheid? En wat meer is dan tijdelijke ellende, gij gaat de eeuwige nacht tegemoet.

De Heere echter wil Zijn volk op Hem doen rusten. Geen kwaad zal het overkomen, dat de Heere Zelf hen niet toeschikt. Die God, Die verlost heeft en nog verlost, zal ook in de toekomst verlossen. Hij deed de leden die zuchten tekenen door de man met eens schrijvers inktkoker aan zijn lendenen. Hij verzegelde de 144.000 eer de aarde en de bomen beschadigd werden. Zal Hij u niet bewaren? Hij kocht u met Zijn bloed. Gij zijt Hem als de appel van het oog. Hij zal de ziel Zijner tortelduif aan het wild gedierte des velds niet overgeven.

Hij werke door Zijn genade in ons, dat schuilen bij Hem, dat wij Hem niet kunnen verlaten. Ontrouwe verlaters zijn Gods kinderen in zichzelf. Hoe moeten zij gedurig zeggen: "Heere, trek mij en wij zullen U nalopen." Zij hebben de trekking Gods nodig. Die onthoude de Heere ons niet in het jaar dat wij tegemoet treden, opdat wij met Petrus mogen zeggen: "Heere, tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." Wat ons dan ook overkome, al wordt de wereld in vuur en vlam gezet, dan zal te midden van de bange wereldweeën de olie en de wijn niet beschadigen, tot verkwikking dergenerr-die de Heere vrezen. "Uw hart worde niet ontroerd", zo roept Christus nog Zijn volk toe. Hij heeft de teugels in de hand van al het wereldgebeuren en Hij zal niet beproeven boven vermogen. Hij liet Zijn schapen niet alleen onder de wolven. Hij zal uw hart versterken. En wil Hij daarmee Zijn bedrukte en strijdende kerk troosten, dat in het huis Zijns Vaders vele woningen zijn, anders zou Hij het u gezegd hebben.

Zonder hoop gaat Gods lieve volk de donkere toekomst niet tegemoet. De Heere ga met u *het jaar uit; het nieuwe in*. Dat uw ziel Hem aanleve, als eens mans gordel kleeft aan zijn lendenen, opdat wij op prinsen niet betrouwen en van de eeuwige Immanuël niet afzwerven. In de levende oefeningen van het geloof en de oprechte liefde, moge het onze levenspraktijk zijn: "Heere, tot wie zullen wij heengaan."

"Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen; ik zet mijn betrouwen op de Heere, Heere, om al uw werken te vertellen."

32. PASEN.

"Ik ben de Opstanding en het Leven." Johannes 11: 25a.

Met Pasen herdenken wij de opstanding van Christus uit de dood. Reeds onder Israël vierde de kerk het Paasfeest. Ook in de bedeling der schaduwen lag de verlossing door Christus van Zijn uitverkorenen. De vrijmaking toch uit Egypte door het bloed van het paaslam was meer dan de nationale verlossing. Zij was de vrijmaking door het bloed des Lams van het volk Gods. Het volk van de oude dag is in geen andere weg zalig geworden dan de kerk van het Nieuwe Testament. Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid. Maar die verlossing, die heilsfeiten lagen in bewindsels, gelijk een bloem als zij nog in de knop is, en door het zaligmakend geloof mocht een ware Israëliet het enig Paaslam, namelijk Christus, aanschouwen en omhelzen, om in Hem gezaligd te worden.

Die schaduwen zijn weggevloden. Al de beloften in betrekking op de komst van Christus in het vlees, zijn vervuld. *Ons Pasen is voor ons geslacht, namelijk Christus*. En dat geslachte Lam heeft een eeuwige verlossing teweeggebracht, nademaal de Heere van de dood niet kon gehouden worden. Dat is het grote, alles overwinnende feit, dat wij mogen herdenken, telkens weer als de paastijd aanbreekt. In die opstanding ligt het naar de verklaring van de apostel nog meer dan in het sterven van Christus. "Wat meer is", zo

schrijft Paulus in Romeinen 8, "Die ook opgewekt is; Die ook ter rechterhand Gods is; Die ook voor ons bidt." Als de Heere in de dood gebleven was, hoe zou ooit een zondaar van de dood zijn verlost? Wie zou Adams nakomelingen ooit hebben doen horen de blijmare van het eeuwig Evangelie: "Ik zal u uit uw graven doen uitgaan"? Wie zou immer de tijdelijke dood hebben doen overwinnen? Wie de hemelen hebben geopend en het eeuwig leven hebben geschonken? Hoe noodzakelijk het lijden en sterven van Christus ook was ter volkomen voldoening aan de eis van Gods gerechtigheid, de Heere moest uit de dood opstaan om Zijn volk het leven te schenken en over de dood te doen triomferen. En dat majesteit-volle feit stelt het Paasfeest ons bij vernieuwing voor ogen. Pasen predikt de blijmare: "De Heere is werkelijk opgestaan." Hij, de Leeuw uit de stam van Juda, heeft overwonnen en teniet gedaan degene, die het geweld des doods had, dat is de duivel.

Hoe volheerlijk kwam die overwinning uit. Alles toch was er op toegelegd, Christus in de dood te besluiten. Niet alleen hebben de krijgsknechten smadelijk en hardvochtig de klederen verdeeld, als zou de Gekruiste deze nimmermeer van node hebben, maar bovendien sloegen heiden- en Jodendom de handen ineen om het graf gesloten te houden. Het zegel op de voor het graf gewentelde steen en de Joodse wacht moesten waarborgen dat het graf niet meer werd geopend. De hel spande alle krachten in, nu het eenmaal tot de dood gekomen was, te triomferen.

En zie, de morgen van de derde dag breekt aan; de morgen waarop de Heere gesproken heeft, dat de Zoon des mensen zal uittreden uit de schoot der aarde, gelijk Jona ten derden dage uit de buik van de vis kwam. Een engel des Heeren nederdalende uit de hemel, kwam toe en wentelde de steen af van de deur en zat op dezelve. Weg zijn de wachters. Zij vloden en werden als doden. De overwinning is des Heeren.

Beving grijpe alle vijanden van Christus aan. Alle openbare vijanden, die de Gezalfde smaden. Hoe vreselijk zal het oordeel zijn als God ten gerichte nadert en hun wachters en zegels zal vernietigen! Het Paasfeest is de dag van de eeuwige nederlaag van satan en wereld en alle goddelozen. De wereld moge de kop opsteken, gelijk in onze dagen op zulk een ontzettende wijze, eens zal "de bond der goddelozen" worden verpletterd met een ijzeren scepter. Dat wij het toch opmerken!

Voorals ons opgroeiend geslacht. Onze jongens en onze meisjes! Er is zoveel dat hen in het bijzonder lokt tot het kamp van degene, die roekeloos met God en godsdienst spotten. Maar gewis, de slag is geslagen, de ondergang is nabij. Vliedt, o vliedt het oproerig gezelschap van Korach, Dathan en Abiram eer gij in hun gezelschap ter hel vaart. "Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden." Ja, kust Hem en roept Hem als Koning in uw ziel uit. Dat is ons allen van node. Wij gaan de eeuwigheid tegemoet en, hoe prijzenswaardig ons leven ook is en hoezeer wij bevoorrecht zijn boven duizenden met een rechte kennis van Gods Woord, zonder wedergeboorte zijn en blijven wij vijanden van Christus.

Och, of op dit Paasfeest, al was het een onzer, als een arm en verloren zondaar voor Christus leerde buigen. Dat zijn overwinning ons aan Zijn voeten wierp om genade te verkrijgen en behouden te worden. Want daartoe is Christus uit het graf verzezen, opdat Hij de Zijnen uit de klauwen des satans en uit het graf van de zonde eeuwig verlosse en hun de gerechtigheid toepasse, die Hij door Zijn dood verworven heeft. Het mocht ook ons geschonken worden uit genade. Want het is uit genade alleen, dat een zondaar de zaligheid in Christus deelachtig wordt. Al wat van de mens is valt geheel weg. Niets, niet een zucht of traan komt in aanmerking. Ware dat zo, dan zou Christus geen volkomen Zaligmaker zijn. Maar Hij heeft alleen alles volbracht en Hij past de verworven zaligheid

der Zijnen toe. Nee, dat volk komt niet om Jezus aan te nemen met eigen krachten van een gewaand geloof! Hoe bedrogen zullen toch allen uitkomen, die roemen in een aangenomen Jezus, zonder dat zij van Zijn toepassing aan hun ziel ook maar iets leerden verstaan. Hun ijdel geloof zal in de dood ontzinken. Niet van ons maar van Christus gaat de werking uit tot toepassing der zaligheid. Hij vertegenwoordigde al de uitverkorenen van de Vader. Die allen waren in Hem begrepen. Hij stond in hun plaats. Hij werd als hun Borg en Plaatsbekleder schuldig verklaard en ter dood verwezen. In Hem zijn al de gekenden Gods in de dood ingegaan. Maar ook in Hem zijn zij allen opgewekt, ja in de hemel gezet aan de rechterhand van de Vader.

En nu komt het stondeke der minne, dat de opgestane en overwinnende Zaligmaker dit Zijn duurgekochte volk, uit de macht der hel en van onder de vloek der wet opeist. Als een vuurbrand grijpt Christus de Zijnen uit het vuur. Elk zondaar die Hij uit de dood roept tot het leven is een bewijs van de volkomen overwinning van Christus.

O, mocht dat aan het bedrukte en bekommerde volk deze paastijd eens klaar geopenbaard worden. Gewis, de banden van het ongeloof zouden breken en de last van de zonde zou wegvallen. Kom, gij beladenen met schuld, hier is ontkoming. Gij bedrukten en door onweder voortgedrevenen! Hoelang weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan. Waar u de vrede voor uw ziel zoekt, u zult die buiten Christus niet vinden. Integendeel, de schuld wordt dagelijks groter en noch uw gebeden, noch uw aangename gestalten, noch Gods volk kan u redden. Bent u heilig jaloers op Gods kinderen? Welnu, hier is de Bron van hun heil en zaligheid! Tot die Bron mocht uw ziel eens komen. Dat Christus Zich aan u openbare.

Hoezeer behoefden de discipelen ook de toepassing der verlossing door Christus teweeggebracht! Zij zaten met gesloten deuren. De vrouwen kwamen zeer vroeg in de morgen met specerijen naar het graf en zochten de Levende bij de doden. Hun allen ontbrak het licht over de verrijzenis des Heeren, hoewel zij in Hem geloofden en Hij hun meermalen van Zijn dood en opstanding gesproken had. Maar Gods volk kan ook niet iets aannemen tenzij het hun van boven gegeven wordt. Hoe kan de volkomen verzoening en verlossing voor het oog van Gods volk verborgen zijn. Een onverzoend recht drukt hen; een vloekende wet achtervolgt hen; alles, wat genoten en ervaren werd, ontvalt hun; banden des doods omvangen hen. Zou u het niet verstaan dat de deuren der jongeren gesloten waren? Maar die bleven niet gesloten. De verrezen Immanuël deed de Zijnen uit hun graven uitgaan. Het moge uw tijd eens worden, volk van God! Uw tijd, waarin Gods beloften aan u werden vervuld en gij met Thomas zou uitroepen: "Mijn Heere en mijn God!" O, dat u toch niet langer buiten Christus omdoolde. Hij alleen is de Opstanding en het Leven. Wat ligt in die opstanding toch alles voor Zijn volk. Daarin is de kwitantie van de Vader, dat de schuld der schuldigen is verzoend. Want Hij is opgewekt tot onze rechtvaardigmaking.

In de morgen van de derde dag is het hemels pardon uitgeroepen voor de ganse kerk van God. Zou dan de vrijspraak voor uw ziel verborgen blijven? Zou ons hart zich op Christus niet verlaten? Is er groter voorrecht in het leven van 'Gods volk, dan dat de Vader hen vrijspreekt op grond van Christus alleen?

O, gelukkig volk, dat Pasen vieren mocht en vrede vond. Wij hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus, zegt de apostel. Een nieuw Paasfeest moge het nog eens worden; een nieuw omhelzen van de verrezen Zaligmaker. Dat de graven van verlaten en dodigheid, van wereldzin en vleselijke rust, Gods kinderen werden geopend, opdat zij de lof des Heeren mogen zingen. Want Pasen is het feest niet van de wereld, maar van Gods volk. Trekt uw sierlijke klederen aan o Sion. De graven zijn geopend. Ook de graven van

uw druk en tegenheden. Gewis, de verdrukkingen van Gods kinderen zijn vele. Ook zij gaan door de bange wereldweeën heen. Maar ziet uw verlossing; uw eeuwige overwinning in Hem, Die het geweld des doods ontbonden heeft. O, heft uw hoofden op.

*De Steen, Die door de tempelbouwers,
Verachtlijk was een plaats ontzegd,
is tot verbazing der beschouwers,
Van God ten hoofd des hoeks gelegd.*

Hier zijn de doodsschaduwen over het volk van God. Maar ook de dood is verslonden ter overwinning. Ja, ziel en lichaam heeft Christus gekocht. Eens daagt de morgen der zalige opstanding, opdat de schare der uitverkorenen eeuwig en volmaakt Gode en het Lam het lied der verlossing zingen zal. Eens zal geen ongeloof de ziel meer doen twijfelen; geen zonde de vrede meer verstoren; geen gemis meer doen klagen; geen druk meer benauwen. De Heere zal de tranen van de ogen van Zijn volk eeuwig afwissen, en Zijn duurgekochte kerk met eeuwige blijdschap kronen. Mocht op het Paasfeest van die volkomen verlossing enige vrucht in onze harten zijn tot roem van Hem Die is dood geweest en Hij leeft en is levendig in alle eeuwigheid. Amen.

33. AFGENOMEN VAN HET KRUIS.

"En daarna Jozef van Arimathéa, (die een discipel van Jezus was, maar bedekt om de vreze der Joden), bad Pilatus, dat hij mocht het lichaam van Jezus wegnemen; en Pilatus liet het toe. Hij dan ging en nam het lichaam van Jezus weg", enz.

Johannes 19: 38-42.

Het was vrijdagavond.

Nog enkele uren en de sabbat ving aan; de grote sabbat van het Paasfeest. Vooral die sabbat moest geheiligd worden. Maar dan was het noodzakelijk dat de gekruisten op Golgótha werden weggenomen van het hout en begraven. Want eerst als de begrafenis volbracht was, werd het land bevrijd van de vloek die op de gruweldaden der gekruisten rustte. De Heere had dan ook nadrukkelijk in Deut. 21: 23 geboden aangaande de gehangene aan het hout: "Zo zal zijn dood lichaam aan het hout niet overnachten, maar gij zult het zekerlijk ten zelf dage begraven, want een opgehangene is Gode een vloek."

Naar dat woord is niet alleen met de moordenaren, doch ook met de Heere Jezus gehandeld. Hij is met de misdadigers gerekend. Hij, God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God, gelijk de Geloofsbelijdenis van Nicea spreekt. Hij is met de misdadigers niet alleen aan het hout genageld, maar met de moordenaren in de dood gegaan, en met hen als een vervloekte vóór de avond viel van het hout genomen.

Zo diep is het lijden en sterven van Christus geweest, dat Hij een vloek geworden is voor Zijn volk, opdat Hij hen van de vloek der wet verlossen zou. [Galaten 3: 13]. Zij liggen onder de vloek met al Adams nakomelingen. Ook zij zijn in Adam gerekend en de eeuwige vloek onderworpen. Dit is de staat hunner ellende, waarin Christus, hun Borg en Middelaar Zich heeft neergebogen tot hun verlossing. Die diepe vernedering van Christus is hun zaligheid. Hier ligt de enige grond van behoud van verloren zondaren. Geen andere voldoening kan gegeven worden aan het recht Gods dan doordat Gods eigen Zoon Zich in onze menselijke natuur der vervloeking onderwierp. Alle gronden waarop wij ons

verlaten buiten Hem zijn onhoudbaar. Hier mogen wij er mee vlijen, bij de dood zullen ze ons ontzinken.

O, hoe diep te beklagen is toch ieder mens die zonder Borg de reis naar de eeuwigheid aandoet. Breed is de weg naar het verderf. Want daarop wandelen allen die Christus missen. Daarop zijn de openbare goddelozen. Ach, of de dienaars van de zonde in het lijden dat op Christus kwam eens zagen wat hun te wachten staat. Op hen zal de eeuwige vloek rusten. Hun zal Gods toorn eeuwig treffen. In dit leven missen zij de ware vervulling. Die toch kan de rijkste genieting der zonde niet geven. Zwijnendraf werd de verloren zoon zelfs onthouden. Inderdaad, satan loont zijn dienaren arm en straks bij de dood zal Gods toorn eeuwig branden. O, bemerk toch de weg die Christus is gegaan om zondaren te behouden. Zelfs voor de grootste der zondaren is in Hem ontkoming. Hij is een vloek geworden, om gevloekten te verlossen.

Maar het mag ons niet ontgaan, dat menigeen die bewaard wordt voor de openbare werelddienst, rust op gronden die niet houdbaar zijn. Duizenden zijn vreemdeling van het innerlijk leven, en troosten zich ermee, dat zij de Bijbel toch geloven. Noch van de ontdekking hunner ellende weten zij, noch van het wonder dat God de Heilige Geest in Christus openbaarde. Het is hun vreemd, dat vlees en bloed nooit leert kennen de verborgenheid dat deze Jezus is de Christus de Zoon van God. Dat openbaart de Vader alleen Zijn uitverkorenen. Het staat niet vergeefs geschreven: "Doorzoek uzelf nauw, ja doorzoek nauw, gij volk dat met geen lust bevangen wordt! Eer het besluit bare, gelijk kaf gaat de dag voorbij, terwijl de hittigheid van des Heeren toorn over ulieden nog niet komt; terwijl de dag van de toorn des Heeren over ulieden nog niet komt."

In die dag van des Heeren toorn zullen vergaan ook alle aandoeningen en consciëntie bewegingen. Van hoeveel staat te vrezen, dat zij van hun tranen en ontroeringen hun grond maken. Zichzelf en anderen bouwen zij er in op. Maar enige noodzakelijkheid om Christus te kennen hebben zij nimmer gekend. Is dan Christus tevergeefs gestorven? Om niet een vloek geworden? Indien Gods recht te voldoen was geweest met enkele tranen en gemoedelijke bewegingen, ai zeg, waarom moest Gods Zoon Zich vernederen tot in de vloekdood? Waarom moest Hij met de misdadigers worden gerekend?

Dat moest omdat geen andere weg ter zaligheid mogelijk was. Geheel moest Hij in de vloek indalen die op ons allen rust. Zelfs in het afnemen van het kruis moest Hij, Die geen zonde gekend noch gedaan heeft, onder de vloek bukken; een vloek worden. Maar daardoor is dan ook een volle verlossing aangebracht voor hen, die de vloek van Gods gerechtigheid over zich gebracht hadden. Hier is de fontein der zaligheid voor Gods volk. Dat volk leert zich door de ontdekking van de Heilige Geest kennen onder vloek en toorn. Niet anders dan de eeuwige dood kunnen zij wachten. Dat doet hen in vele noden voor Gods aangezicht verkeren; dat doet hen alles verwerpen waartoe zij vloden. Niemand die hun ziel redden kan van de dood. Bevindelijk worden zij van alle grond afgestoten en juist omdat zij alles verlaten moeten wordt het hun zulk een eeuwig wonder, dat Christus een vloek geworden is.

Nu is er raad, en dat voor helwichten. Nu is er ruimte voor de grootste der zondaren. Christus is de Weg der verlossing. Hij alleen! O, vliedt met al uw zonden naar het kruis, waar uw Borg met uw zonden werd beladen! Vlucht, ontwaakte zondaren, van alle rustplaatsen af. De overdenking van Christus dood; van Zijn afname van het kruis; van de vervloeking die Hij Zich onderwierp, moge uw bedrukte en belaste zielen de weg der zaligheid openen. God heilige de prediking van Hem aan uw harten. Hoe ruim zou u het zalig worden zijn. Want zo afgesneden het van 's mensenzijde is, zo ruim is zalig worden in Christus.

Zouden wij elkander niet op Hem wijzen? Zouden wij elkander niet dringen, om in Hem alleen de rust te zoeken? Gods recht spreekt van de zonde vrij in Christus offerande. Zo worde onze ziel van de vloek ontheven door de ware vereniging met Hem. Onze vloek op Hem geladen opdat Zijn gerechtigheid ons dekke voor God de Vader. Hier is de vrijmaking van de vloek der wet. Op Golgótha is de dood in de dood gebracht; hier is satan en al zijn macht verwonnen; de zonden zijn op deze heuvel weggenomen; de wet is hier van haar vloek ontwapend. In de vloek die op Christus rustte is Gods volk vrijgesproken. Gelukzalig is het volk, dat door het geloof Christus als zijn Plaatsbekleder mocht omhelzen en eigenen. Het zijn de vrijgekochten des Heeren, die met gejuich tot Sion komen.

*Welzalig is de mens wie 't mag gebeuren,
Dat God naar recht hem niet wil schuldig keuren.*

Jozef van Arimathéa zich vervrijmoedigde, ging in tot Pilatus en begeerde het lichaam van Jezus. Deze Jozef was een eerlijk raadsheer, zegt Marcus. Hij was dus lid van het Sanhedrin: maar hij had niet bewilligd in de boze raad. Hij was een discipel, maar bedekt om de vreze der Joden; "die ook zelf het Koninkrijk Gods was verwachtende." Geen twijfel dus of de vreze Gods woonde in deze man, gelijk ook in Nicodémus, die des nachts tot Jezus gekomen was. Ook onder de aanzienlijken van het volk had de Heere dus de Zijnen; zelfs onder het vijandig Sanhedrin. Maar zij hadden zich bedekt gehouden; zij misten de vrijmoedigheid voor de naam en zaak des Heeren uit te komen. Hoe moet hun ziel daaronder zijn gekweld!

O, Gods volk kan zo besloten zijn. "Ik kan niet uitkomen." Maar ziet, daar breekt het geloof door Jozef en Nicodémus hebben beiden geweigerd mee te stemmen in des Heeren veroordeling - en nu verstout zich Jozef van Arimathéa om van Pilatus het lichaam te begere van de gevloekte Nazarener! En het wordt hem gegeven.

Pilatus heeft zich verwonderd, dat de Heere reeds gestorven is. Ja, dat sterven was een wonder! Vrijwillig legde de Heere Zijn leven af. Geen been werd aan Hem gebroken. Hij gaf de geest. Toen heeft men Zijn graf bij de goddelozen gesteld, maar Hij is bij de rijken in Zijn dood geweest. Nicodémus was een man van vermogen. Hij had een graf in een rots uitgehouwen; een nieuw graf waarin nog nooit iemand was gelegd geweest. In dat graf is Christus gelegd. Nicodémus bracht een mengsel van mirre en aloë, omtrent honderd ponden gewicht, om het lichaam te balsemen. Het lichaam werd in repen fijn lijnwaad gewikkeld, waartussen de specerijen. De opstanding gloort al in de dood van Christus. In Hem de Eersteling, in wie alleen Zijn volk zal opstaan ten eeuwigen leven. Wonderlijk toch!

De discipelen zijn verstrooid, nu de Herder geslagen is. Maar twee schuchtere mensen van hoge stand, komen samen om de Heere het graf te bestellen. God zal Zijn volk doen uitbreken; het moet openbaar worden. Moge het de avond zijn waarop wij bij de dood van Christus bijzonder stilstaan, dat stomme Zachariassen gaan spreken; dat bedekte Jozefs en Nicodémussen zich verstouten door het geloof.

Christus in het graf! Hij, die satan in diens laatste fortificatie de kop zal vertreden. Hij in het graf om Zijn volk uit de graven te doen opstaan. Uit het graf van satan en zonde en vervloeking. Hij in het graf om Zijn uitverkorenen het graf te heiligen. Deze zullen rusten op hun slaapsteden. Laat de kille dood u tegen komen uit het graf der goddelozen, die de grote dag des oordeels met helse angst verwachten. Maar vrede roept het graf door Christus geheiligd. Hier is het geweld des doods teniet gedaan. Hier is een rust bereid in

vrede. Uw oog zie door het graf heen, volk. Gedenk hen die u zijn voorgegaan. Plaats u in de gedachten aan hun graven. Soms in woest geweld der wereld gedolven. Maar toch zo rijk getuigend van de heerlijkheid, die Christus aan het graf schonk, omdat Hij er voor de Zijnen indaalde. Welhaast zal ook daar onze rustplaats zijn. Nog een weinig en wij hebben Gods raad uitgediend om Hem in heerlijkheid te aanschouwen. Dat Christus' graf ons bemoedige en vertrooste. De dood is teniet gedaan. Treurt niet als degenen die geen hoop hebben, maar verlevendige de Heere onze zielen door Zijnen Geest, opdat wij over dood en graf heen zien op Hem Die is dood geweest en Hij leeft in alle eeuwigheid. \\\

34. THOMAS - DIDYMUS.

"En Thomas, één van de twaalf, gezegd Didymus, was met hen niet, toen Jezus daar kwam." Johannes 20: 24.

Aan Thomas heeft de Heere Zich op een bijzondere wijze als de Opstanding en het Leven willen openbaren. De bijzondere openbaring was Thomas noodzakelijk, vanwege de banden van ongeloof waarin hij gevangen zat en strekte hem mitsdien niet tot eer, al openbaarde zij anderzijds de neerbuigende liefde van Christus tot de Zijnen, die Hij ook in de grootste banden en ellenden niet verlaten zal.

In onze tekst wordt Thomas ook de naam Didymus gegeven. Didymus betekent tweelingbroeder. Wie de tweelingbroeder van Thomas was is ons onbekend. Hoe groot echter zou het voorrecht zijn, zo wij, geestelijkerwijze gesproken, een tweelingbroeder van deze discipel mochten wezen. Want Thomas was geen vreemdeling van de genade Gods en toen hij gered werd uit zijn banden en het geloof in zijn ziel doorbrak mocht hij Christus zich toeëigenen, als zijn Heere en zijn God. O, dat de gebondenen die daar hopen; dat de achtergelatenen in een kuil waar geen water is, met deze paastijd eens tot die ruimte gebracht mochten worden. Zo de Heere Thomas bevrijdde uit zijn strikken, zo kan Hij ook u bevrijden, twijfelmoedig volk. En Hij heeft het beloofd, dat Hij u niet begeven noch verlaten zal. Hij is de Held, bij wie hulp besteld is, en Die zekerlijk verlossen zal.

Thomas was één van de twaalf. Door de Heere was hij verkoren om Hem te volgen gedurende het drietal jaren Zijner omwandeling op aarde, nadat Hij Zijn bediening in het openbaar aanvaard had. Veelal verkeerde Thomas in het donker. Het klare licht over Christus en Zijn Middelaarswerk ontbrak hem. In de beide plaatsen waar van Thomas gesproken wordt, komt dit klaar uit. Die beide plaatsen zijn Johannes 11 en Johannes 14. Johannes 11 verhaalt ons de krankheid van Lazarus, de vriend des Heeren in Bethanië, nabij Jeruzalem. Tijdens die krankheid was de Heere met de discipelen in de plaats waar Johannes eerst doopte. Daar kwam de boodschap eerst tot Hem: "Heere, zie, dien Gij liefhebt, is krank."

Nog twee dagen bleef de Heere echter in de plaats waar Hij was. Daarna zei Hij verder tot de discipelen: "Laat ons wederom naar Judéa gaan." De discipelen hadden daartegen echter ernstige bedenkingen. Zij zeiden: "Rabbi, de Joden hebben U nu onlangs gezocht te stenigen, en gaat Gij wederom derwaarts?"

In het vorige hoofdstuk van Johannes wordt ons van de vijandschap der Joden verhaald. Ter gelegenheid van het feest der vernieuwing van de tempel te Jeruzalem, wandelde

Jezus in het voorhof van Salomo. Toen drongen de Joden aan, dat Hij vrijuit zou zeggen, of Hij de Christus was. En de Heere heeft hun gezegd, dat Hij de Zoon van God is. O, er zijn mensen die de Godheid van Christus loochenen. Zij lezen dit Zelfgetuigenis des Heeren, zó duidelijk en verstaanbaar voor ieder, dat de Joden stenen opnamen om Hem te stenigen, dewijl zij Hem als Gods Zoon niet konden noch wilden erkennen. Hun harten bersten van vijandschap. Voor de woorden van Christus bogen zij niet. Zij zochten Hem te grijpen, maar Hij ontging uit hun handen. Toen is de Heere met Zijn jongeren gegaan over de Jordaan, tot de plaats waar Johannes eerst doopte.

Het was dus in Jeruzalem niet veilig. De haat der Joden aldaar was zo groot, dat zij de handen aan Christus wilden slaan. En de discipelen zoeken, ziende op der Joden vijandschap, de Heere te weerhouden van het opgaan naar Judéa. Dat vloeide voort uit hun geringe kennis van de weg, die de Heere gaan moest, om de wil van de Vader te volbrengen. Geen vijand zou tegen Hem iets vermogen, buiten Zijn wil. De macht die Pilatus eens tegen Hem heeft, is deze van boven gegeven. Anders had ook deze Romeinse rechter tegen Christus niets vermocht. De Heere zal eens sterven aan het hout des kruises, maar op de tijd en in de weg van de Vader bepaald en niet in een oproer van het volk. Is Hij dan niet uit de hand der Joden ontsaan? Och, dat toch het oog der discipelen voor Christus als de Borg en Plaatsbekleder der Zijnen geopend werd. Daarvoor was het maar al te zeer nog gesloten.

De Heere wijst de tegenbedenkingen der jongeren af. Er zijn twaalf uren in de dag. Die zal de Heere werken, het werk dat Hem op de hand gezet is.

Nog eenmaal wagen de discipelen de Heere te weerhouden. zei Hij Zelf niet, dat Lazarus sliep? Welnu, dan behoeft Hij ook niet naar Bethanië te gaan. Toen heeft de Heere vrijuit gezegd: "Lazarus is gestorven. En Ik ben blijde om uwentwil, dat Ik daar niet geweest ben, opdat gij geloven moogt; doch laat ons tot hem gaan." Hoe had bij het horen van deze woorden het hart van de discipelen toch moeten opengaan, verlangend te geloven en de werken des Heeren te zien.

Maar zo was het niet; althans niet bij Thomas. Het is hem wel duidelijk dat er niets meer aan te doen is. De Heere zal naar Bethanië gaan, hoe gevaarlijk het daar ook wezen moge. De dood staat Thomas voor ogen. En toen zei hij tot zijn mede-discipelen: "Laat ons ook gaan, opdat wij met Hem sterven." Hij kon Christus niet verlaten; door oprechte liefde was Thomas aan Hem verbonden. De liefde van Christus was in deze discipel uitgestort. Zelfs tot de dood wil hij getrouw blijven en met de Heere gaan. Maar ook blijkt zeer klaar uit dit woord, hoe donker het in de ziel van Thomas is. Hij kon er maar niet door zien. Het woord dat de Heere gesproken heeft, kon hem niet overtuigen. Het blijft voor hem maar zó, dat er geen goed te wachten is. De dood staat Thomas voor ogen. En even onduister en onvatbaar voor het Woord des Heeren is Thomas in Johannes 14, dat rijke troostkapittel voor de zwaar beproefde kerk des Heeren. "Uw hart", zo riep Christus de Zijnen toe, "Uw hart worde niet ontroerd." Wat er ook gebeure; welke schokkende voorvallen er ook plaatsgrijpen; er is geen nood voor Gods volk. Dat het zich op de Heere verlate. Hij bereidt plaats in het huis Zijns Vaders voor al de Hem van de Vader gegevenen.

Uit de grootste beroeringen trekt Christus de ziel der Zijnen op omhoog; dat zij van de wereld afzien op de heerlijkheid, welke hen wacht. O, dat Woord moest wel dag en nacht het verdrukte, door onweder voortgedreven en ongetrooste volk in oor en hart klinken. Ook de discipelen, wie de ure wacht, dat hun Heere en Meester zal overgeleverd worden om gekruisigd te worden. Hij zegt het hun, dat Hij heengaat om hun plaats te bereiden in het huis des Vaders. Wel zal Zijn weg door de dood heengaan, maar Hij zal van de dood

niet gehouden worden. Het hart der discipelen worde niet ontroerd. Dat zij hun Borg uit de dood verwachten, waarvan Hij hen gesproken heeft. Hij moet veel lijden van de overpriesters en oudsten, en gekruisigd worden. Zonder Zijn kruisdood is er geen betaling voor de zonden der uitverkorenen. De weg, die Christus gaan zal, heeft Hij én door de profeten, die van Zijn lijden en dood spraken, én Zelf duidelijk bekend gemaakt. Hij zegt dan ook: "En waar Ik heenga weet gij en de weg weet gij."

Maar Thomas heeft aan dat woord geen vat. Hij zei tot Hem: "Heere, wij weten niet waar Gij heengaat, en hoe kunnen wij de weg weten." Hij kan er niet bij en wil ook zonder meer het Woord des Heeren niet toestemmen. Hij heeft er geen vat aan, dat de Heere overgeleverd moet worden. Dat strijdt tegen geheel zijn verwachting in. En nu mogen de andere discipelen zwijgen, Thomas mocht zijn hart lucht geven. Met die woorden des Meesters is hij het niet eens; hij kan dat zomaar niet overnemen. Het is hem in het diepst der zaak een aanstoot, dat de Heere telkens weer spreekt van heengaan. Het is er dan ook verre van, dat Thomas zich op het Woord des Heeren zal verlaten. Zijn hart buigt er niet onder.

En zie, nu de Heere is opgestaan uit de dood, treft gij Thomas weer aan in de sterke strikken van het ongeloof. De vrouwen, de discipelen, de Emmaüsgangers, en Petrus hebben de Heere gezien. Ook zij allen zijn geërgerd geweest aan het kruis. Maar de verrezen Leeuw uit de stam van Juda heeft Zich aan hen geopenbaard. En zij hebben het Thomas medegedeeld, dat de Heere leeft. Maar Thomas liet zich niet overreden. Hij zal het zomaar niet geloven. Hij wijst de jongeren af én zei tot hen: "Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en mijn vinger steek in het teken der nagelen, en steek mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven." Thomas moet zien en tasten eer hij geloven zal. Hij gaat niet over één nacht ijs. Hij is voorzichtig; maar met een voorzichtigheid van het ongeloof. Nee, pleit voor die voorzichtigheid van Thomas niet. Voor het ongeloof is geen verschoning; het is de officier van alle kwaad, dat in het hart van Gods volk woont. En als de Heere Zich aan Thomas openbaart., dan bestraft Hij het ongeloof van deze discipel.

De Schrift tekent wel zeer klaar het leven van Thomas. Veelal verkeert hij in het duister. Hij kon niet geloven; op het Woord des Heeren kon hij zich niet verlaten en in het duister volgt hij, tot de ure zijner verlossing aanbreekt. Toch moeten wij wel opmerken, dat Thomas niet in de staat van ongeloof is. In de staat van ongeloof verkeren wij allen van nature. Ook al nemen wij met een historisch geloof Gods Woord aan, in de grond van ons hart geloven wij het niet. Uit die staat heeft de Heere echter Thomas en al Zijn volk verlost. In de levendmaking van de uitverkoren zondaar plant de Heere het waar zaligmakend geloof in het hart in, en dat geloof sterft nimmer. Het is door de liefde werkende. Maar toch bindt het ongeloof dat nog in het hart woont, de strijd aan, en het neemt menigmaal de ziel gevangen. Zo was het bij Thomas. En Gods volk kent ook die toestanden wel. Dikwijls kan het niet geloven. Breekt het licht bij ogenblikken door, o, dan worden zij zo beschaamd over hun ongeloof, dat zij meermalen zeggen: "Nu zal ik niet meer twijfelen." Maar enkele ogenblikken later komt dan dat ongeloof weer op en grijpt de vrees hen aan; dat zij zich bedriegen zullen; dat hun werk niet oprecht is; dat zij geen deel aan Christus hebben en dat als de dood komt alles nog te kort zal zijn. Deze en vele andere bestrijdingen sluiten hun mond en doen hen zijn als een gevangene. Ik ben besloten zeggen zij, en kan niet uitkomen. Maar de Heere kent degenen die de Zijnen zijn, en Hij kan en wil het ongeloof verbreken op Zijn tijd, zo wij in Zijn openbaring aan Thomas hopen te zien.

35. NIET BIJ DE DISCIPELEN.

"En Thomas, één van de twaalf, gezegd Didymus, was met hen niet toen Jezus daar kwam." Johannes 20: 24.

Uit de droeve toestanden die het leven van Thomas kenmerkten, moeten wij wel opmerken de soevereine leidingen Gods met Zijn volk. Elk der discipelen heeft een eigen weg, langs welke de Heere hen tot de heerlijkheid voert. Johannes anders dan Petrus, en Petrus anders dan Thomas. Op de witte keursteen staat een nieuwe naam geschreven, die niemand kent, dan die Hem ontvangt. De Heere zal verheerlijkt worden in elk der Zijnen naar Zijn welbehagen. Al dat volk komt uit de stad verderf. Door één Geest worden zij allen geleid. Zij spreken één taal en verstaan elkander. En toch, ieder hunner wordt door de Heere geleid langs andere wegen, opdat uit hun eigen weg zij de Heere zullen prijzen eeuwig en altoos. Daarom kan nooit de bekering van de één de maatstaf zijn voor de ander. Zo Gods kinderen dit meer verstaan mochten, zouden veel veroordelingen moeten wijken, die hen nu dikwijls benauwen, als zij zich met anderen van Gods volk vergelijken.

Toch rechtvaardigt die soevereine leiding Gods het ongeloof niet. Thomas maakt zich schuldig aan het Woord des Heeren. Zelf is hij de oorzaak van zijn banden en hij volhardt in zijn droeve miskenning van de verlossing in Christus. Duidelijk komt dat uit in zijn onttrekken aan de discipelen. Hij was met hen niet toen Jezus daar kwam.

Hij, Die van de dood niet kon gehouden worden, is aan de avond van de eerste dag der week tot Zijn discipelen gekomen. De jongeren zaten bijeen, uitgenomen Thomas. Zij waren verslagen in hun hart. Ook hun ontbrak het licht over de opstanding. Wel hadden de vrouwen hun de verschijning des Heeren aan haar medegedeeld en het woord overgebracht, dat Hij tot haar had gesproken, maar toch hadden de discipelen daaruit voor zichzelf nog geen klaarheid verkregen. Vrees vervulde hen. Wie weet wat hun te wachten stond van die vijandige Joden, die hun Heere gekruisigd hadden. Zo zaten de discipelen met gesloten deuren om de vrees der Joden.

En zie, toen kwam Jezus en stond in het midden, en zei tot hen: "Vrede zij ulieden." De gesloten deuren konden Hem niet buitenhouden. Hij opende ze en kwam tot Zijn jongeren om Zich aan hen met gewisse kentekenen te openbaren en het geloof in Hem te aan te wakkeren en te sterken. "De discipelen werden verblijd als zij de Heere zagen." De strik was hun gebroken. Met hun ogen hebben zij gezien; door het geloof hebben zij Hem omhelsd, Die is dood geweest en Hij leeft in alle eeuwigheid. Geen groter blijdschap kon hun hart vervullen, dan hun gegeven was in het gelovig zien van Christus, hun Levensvorst. Nee, groter blijdschap is er voor Gods volk niet.

De discipelen konden van hetgeen hun ten deel gevallen was dan ook niet zwijgen. Zij wilden ook Thomas deelgenoot maken van het wonder der opstanding. Want Thomas was met hen niet, toen Jezus daar kwam. Thomas heeft zich van de andere discipelen onttrokken. Hij zit alleen. Bedroefd, moedeloos, wanhopig overdacht hij alles wat is geschied en waarover hij maar geen licht kan krijgen. Hij had zich de weg zo geheel anders voorgesteld. Nooit had hij het kunnen denken, dat het daarop zou uitlopen, dat de vijanden zouden triomferen. Veeleer had hij verwacht, dat de Heere die vijanden zou neerwerpen; de troon van David weer oprichten. Dat was niet geschied. Integendeel, de Heere had Zijn leven gelaten aan het hout der vervloeking. Had Thomas dan vergeefs geloofd? O, niemand spreekt tot hem. De eenzaamheid is hem liever dan het allerkoste-

lijkt gezelschap van Gods kinderen, zijn hartevrienden. En Thomas is er blind voor, dat hij zichzelf grote schade berokkent door zulk een moedwillige onttrekking. Steeds meer geeft hij zich in het ongeloof gevangen; steeds dieper zinkt hij weg; de middelen die hem ter verlossing zouden kunnen dienen, wijst hij van de hand. O, was hij aan de avond van die eerste dag der week, de dag der opstanding, bij de jongeren geweest! Ook hij zou de Heere gezien hebben. Maar Thomas was met hen niet, toen de Heere daar kwam. Hij zelf is er de oorzaak van, dat zijn ziel in de kluisters geslagen blijft. Hij betwijfelt de genade in Christus; bedroeft de Heilige Geest en staat Diens werk tegen.

En zulk een ongelovig en schadelijk handelen is ook weer aan Gods volk niet vreemd. De droefheid kan hun ziel zozeer vermennen, dat zij liefst in hun eenzaamheid treuren en van ieder zich onttrekken. Het ongeloof kan hen zozeer overweldigen, dat zij hun smader niet kunnen weerstaan, als deze zegt: "Gij hebt geen heil bij God." O nee, Gods kinderen wensen zij niet te ontmoeten. Zij schuwen hen en wijzen hun bemoedigingen af. De duivel loert op hen. Zo het mogelijk ware, hij zou hen in zijn klauwen verslinden. Het is één van zijn listen om de bestreden zielen van Gods volk af te houden en in de eenzaamheid neer te drukken. Merk dat toch op! Geef satan dat voordeel op u niet.

Voegt u hij de God-gezinden.

Want gij mocht daar Jezus vinden.

De Bruid bezwoer zelfs de dochteren van Jeruzalem dat zij haar Liefste zouden aanzeggen, dat zij krank was van liefde. Zoek in uw ellenden, in uw droevigste toestanden des Heeren volk en begeef u in de weg der van God verordeneerde middelen. Verzuim de prediking van Zijn Woord niet. Daarvan wil Zich de Heelmeester bedienen, Die balsem heeft uit Gilead. Op het Woord der Waarheid rijdt de Held des hemels voorspoediglijk in Zijn heerlijkheid. Gij doet uzelf grote schade door u te onttrekken. Thomas is daarvan een duidelijk voorbeeld. En zijn onttrekking is niet goed te praten. Door zo moedwillig te handelen, bedroeft hij de Heilige Geest en blijft zijn ziel gebonden.

Zie, hoe stout het ongeloof is. Als de discipelen Thomas opzoeken en hem mededelen, dat zij de Heere hebben gezien, wijst Thomas hen hooghartig af. De jongeren hebben Thomas niet verworpen, al heeft hij zich van hen onttrokken. Zij geloven dat des Heeren werk in Thomas is, ook al kan deze het niet geloven. God heeft deze jongere in het hart der anderen geopenbaard en met innige liefdebanden zijn zij aan hem gebonden. Zo is des Heeren werk in Zijn uitverkorenen. Maar Thomas stoot hen af. Hij zal niet geloven. Hij moet zien en tasten. Op het woord van anderen zal hij zich niet verlaten. En hoewel elke ziel het van de Heere Zelf horen en door Hem alleen verlost worden zal, toch is zulk een openbaring als wij bij Thomas vinden, de droevigste miskennis van het werk des Heeren, en deze verhindert hem tot Christus te komen en in Hem te geloven. God laat Zich niet paal en perk stellen door ons. En toch is dit zo dikwijls het kwaad dat in Gods volk de overhand heeft. O, dat verwerpend ongeloof, dat bedillen van de Heere, dat miskennen van de genade in Christus! "Voor mij zal het toch nooit zijn", zo zeggen de gebonden in het ongeloof dan. Vijandschap is er in hun hart. De genade, hun bewezen, miskennen zij in bitterheid van gemoed. Gods volk bedroeven zij. O, zij moeten uit hun eenzaamheid. Thomas zal eerst tot de discipelen moeten komen, eer hij de Heere zal ontmoeten.

Eruit, volk van God! Geef uw halsstarrig verzet op. Gij doet uzelf moeite aan, en wat u nog zwaarder wegen moest is dit, dat gij des Heeren Geest bedroeft. Gij moet onder des Heeren volk weer uw plaats innemen.

Acht dagen heeft Thomas het nog vol gehouden. 'Maar na acht dagen waren Zijn discipelen wederom binnen en Thomas met hen.' Thomas is er weer bij. Nog is hij niet verlost, maar toch heeft hij zich weer in de weg der gehoorzaamheid begeven. Ware hij aan zichzelf overgelaten, o, hij was steeds verder afgedoold. Maar hoever Thomas ook afweek, de Heere heeft hem niet gans verlaten. En de grote Herder Zijner schapen heeft Thomas weer onder de Zijnen gebracht, opdat Hij Zich daar ook aan hem zal openbaren en zijn ziel redden van de dood. Want Hij is de overste Leidsman en Voleinder des geloofs. Hij sprak eens tot andere discipelen: "Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude", en dat woord gold niet alleen Petrus. Het was ook van kracht voor Thomas en voor al Zijn volk. Indien niet de Heere het geloof onderhield, het zou ophouden. Duivel, wereld en vlees zouden samenspannend in de strijd, Gods volk wegrukken naar het verderf. Maar nee, dat kan niet. De Heere waakt over Zijn gunstelingen. Zij worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid, die hun bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd.

*Al ging uw pad ook door de zee,
U zullen als op Mozes' beê,
Geen golven overstromen.*

Dat toch Gods volk de hoop niet gans opgeve. Al zijn uw voeten bijna uitgeweken en uw treden bijkans uitgeschoten, toch is God Israël goed degenen die rein van hart zijn. Geeft de vijand nimmer gewonnen, maar aanmerkt de Apostel en Hogepriester onzer belijdenis, Christus Jezus. "Hij Die het goede werk begonnen is zal het voleinden tot op de dag van Jezus Christus."

36. VERLOST UIT DE BANDEN.

'Mijn Heere en mijn God!' Johannes 20: 28.

Toen de discipelen wederom bijeen waren en ook Thomas met hen was, kwam Jezus als de deuren gesloten waren, en stond in het midden en zei: "Vrede zij ulieden." Welk een verrassende komst is toch de komst van Christus tot Zijn volk. Het kan soms bij Gods volk zo zijn, alsof de Heere nooit weer tot hun ziel zal spreken. De deuren des harten zijn als toegesloten. Zo was het ook wel bij Thomas, al vertoefde hij op heden onder de discipelen. In zijn hart was het nog steeds donker; hij had aan de opstanding van Christus nog geen vat. Hoe moet zijn donkere ziel bestreden zijn en gefolterd van het ongeloof. Maar zie, nu stond Jezus in het midden. De Vredevorst gebiedt de vrede. Oren en harten opent Hij, Die Zijn volk toeroept: "Hoort aandachtig naar Mij en eet het goede en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen." Zijn komst is het, die het heil Zijns volks volmaakt. En Hij komt, springend op de bergen en huppelend op de heuvelen. Al wanen wij Hem ver weg te zijn, Hij komt en spreekt van vrede tot de Zijnen. O, hoe menigmaal was Hij Zijn volk een verrassend God, gelijk Hij voor Thomas was, toen Hij in het midden der discipelen kwam, nadat acht dagen lang Didymus nog in de banden had verkeerd. Thans is de ure zijner verlossing geslagen. Hoelang nog zal het voor u zijn, bekommerd volk van God? Zo Hij vertoeft, verbeidt Hem, want komende zal Hij gewis komen en niet achterblijven.

De Heere wendde Zich tot Thomas. Om hem nu is Hij in het bijzonder gekomen. En hoe openbaart Hij Zich aan deze discipel? Allereerst bewijst Hij de Alwetende te zijn. Hij zei tot Thomas: "Breng uw vinger hier, en zie Mijn handen, en breng uw hand en steek ze in Mijn zijde, en wees niet ongelovig maar gelovig." Thomas heeft als voorwaarde gesteld, wat de Heere hem thans zegt. Hij kent Zijn discipel, ook in diens ongelovig eisen. Hij is de Kenner der harten. In Zijn volk laat Hij het licht van Zijn alwetendheid vallen, om hen aan zichzelf bekend te maken en uit de zonde te trekken. Zo zei de Samaritaanse vrouw: "Hij heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb", niettegenstaande Christus slechts één zonde genoemd had. Maar het licht Zijner alwetendheid deed Hij in haar hart vallen en toen zag zij, dat voor Hem niets verborgen was. Haar gehele leven lag voor Hem bloot; in het noemen van die ene zonde bewijst Hij dat Hij haar geheel doorzag. Zo ook openbaarde Hij Zich in Zijn Woord tot Thomas dat Hij hem kende. Het ongeloof ontdekte Hij. Het oog van Thomas werd er voor geopend dat hij in de strikken van het ongeloof bekneld lag. Dat is de vrucht van die openbaring van Christus in het hart van Zijn volk, dat het de zonde, de gruwel van het ongeloof krijgt te zien en in zijn schaamte voor God gesteld wordt.

Ook ligt in dit Woord des Heeren de bestraffing van het ongeloof. O, de Heere weet wel, dat Thomas van zichzelf niet gelovig kan zijn, dat het arme volk eer met de hand aan de hemel reiken kan, dan geloven. Het geloof is een gave Gods en ook de oefeningen van het geloof worden door de Heere gewerkt. Het naam-christendom heeft een geloof in eigen kracht. Het neemt Jezus aan en gelooft zeker zalig te worden. Hoe zal het eens op bedrog uitlopen. Maar Gods volk is in elke geloofsoefening van des Heeren Geest afhankelijk. De Heere echter kan het geloof gebieden. Hij kon zeggen: "Zijt niet ongelovig maar gelovig." Zijn Woord heeft kracht ter verlossing. Hij trekt uit de strikken, hoezeer Zijn volk er in verward moge zijn. Ook ligt in dit Woord des Heeren een bestraffing van het ongeloof van Thomas. O, hoe moet des Heeren discipel beschaamd geworden zijn, toen de Heere hem zijn eigen woorden teruggaf. En hoe wordt Gods volk dikwijls beschaamd vanwege het ongeloof, dat monster van ongerechtigheid, waarin het zich gevangen gaf. Het komt er schuldig uit.

De Heere verwijt de Zijnen echter niet. Hij zocht Thomas in Zijn eeuwige liefde op. Ware dit niet zo geweest, dan zou deze discipel in zijn ongeloof zijn omgekomen. Maar o, bemerk het toch volk van God, de Heere heeft gebeden, dat het geloof niet ophoude. Ja, Hij wil Thomas brengen tot de volle erkenning en toeëigening des geloofs. Hij overwint, en waar de strikken van het ongeloof breken, antwoordde Thomas en zei tot Hem: *"Mijn Heere en mijn God!"*

Gelukkige Thomas! Hij ziet Christus als waarachtig God. Hij erkent Hem als de Opstanding en het Leven voor al Zijn uitverkorenen en hij mag Christus als zijn Eigendom omhelzen. Klaarder dan de andere discipelen mag de uit ongeloof gerukte Thomas thans getuigenis geven van de heerlijkheid van Christus en van zijn deel aan Hem.

Hoe menigeen van 's Heeren kinderen blijft hier van verre staan. Ontkennen kunnen zij het werk des Heeren in hun trekken uit de wereld en de zonde niet. Ook bleven zij geen vreemdeling van Christus. Ja, er zijn tijden dat zij zich aan Hem geheel toebetrouwen. En toch dat "mijnen" moeten zij zo missen; tot die volle toe-eigening des geloofs kunnen zij niet geraken. Met heilige jaloersheid moeten zij op Thomas zien en op al degenen, die tot die grote weldaad mogen komen, om Christus zo volkomen toe te eigenen, zeggende: *"Mijn Heere en mijn God!"*

Daar alleen kan hun ziel rusten, waar zij het eigendom des Heeren is. Dat is de rust die er overblijft voor het volk van God. "Mijn Heere en mijn God"; Die de schuld betaalde en de toorn Gods stilde; Die opgewekt is tot mijn rechtvaardigmaking; Die leeft als mijn Levensbron. *O Fontein der hoven, Put der levende wateren die uit Libanon vloeien!*

*Hier wordt de rust geschonken;
Hier 't vette van uw huis gesmaakt;
Een volle beek van wellust maakt
Hier elk in liefde dronken.*

En nu geeft de Heere Thomas een les voor zijn verder leven, zeggende: "Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas, zo hebt gij geloofd; zalig zijn zij die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen geloofd hebben." Dit woord strekt Thomas tot vernedering. Hij zal met de weldaden hem geschonken, niet de man zijn.

O, volk van God, zet daarop toch uw hart, dat gij met de weldaden van uw rechtvaardigmaking en verlossing niet de grote en voorname christen wordt. Genade maakt klein. Zij doet steeds meer beseffen uit welke diepten van ellenden de Heere heeft verlost. Nogmaals herinnert de Heere Thomas aan zijn ongeloof. Hij moest zien en tasten. En hij heeft gezien; en hij mocht geloven. Maar hij zal de opgestane Zaligmaker anderen hebben te prediken. En die door Zijn Woord geloven zullen, die zullen niet meer kunnen zien, dewijl Christus ten hemel vaart en naar het vlees niet meer zal gekend worden. Maar zij zullen geloven zonder te zien. Niet in het zien met het lichamelijk oog ligt de zaligheid, maar in de vereniging des geloofs met Christus. Simeon zong de lofzang in de tempel, toen hij het kindeke Jezus in zijn armen nam. Maar nooit had Simeon kunnen zingen, zo hij niet door het geloof zijn Zaligmaker had omhelsd. En zo spreekt nu ook de Heere Jezus hen zalig, die door het geloof Hem erkennen en in Hem al hun zaligheid mogen vinden. Dat is een welgelukzalig volk. Het geloof maakt hen Christus deelachtig en in die ware vereniging mogen zij met de dichter zeggen:

*Gij zijt mijn God, U zal ik loven;
Verhogen uw majesteit
Mijn God, niets gaat Uw roem te boven;
U prijs ik tot in eeuwigheid.*

Daarentegen zijn zij rampzalig die het ware geloof in Christus missen. Hoeveel moeten het getuigen, zo zij eerlijk zijn, dat zij dat ware geloof niet kennen. En hoeveel zijn er in onze dagen, die een historiëel geloof voor het zaligmakende aanzien. Arme mensen. Zij kennen noch de strijd die Thomas en al Gods volk met het ongeloof te strijden had, noch de verlossing waarmede de Heere Zijn volk verlost. Zij hebben geen deel aan Christus.

O, ik bid u, bedrieg toch uw ziel niet. Het gaat op de allesbeslissende eeuwigheid aan. Ziel verloren is alles verloren. Zo menigmaal is u reeds gepredikt, dat Christus is de Opstanding en het Leven. Mocht het Paasfeest ditmaal eens kracht in uw harten doen tot zaligheid. De Leeuw uit Juda's stam overwinne u in het ongeloof, dat van nature over ons heerst; Hij make u Hem deelachtig. O, rust toch niet voor uw schuld verzoend is in Christus. Aandoeningen en vrome gewaarwordingen kunnen er veel zijn, zonder dat de genade des Heeren in ons verheerlijkt werd en zo wij er op rusten kunnen misleiden wij onze ziel. Hij, Die gezegd heeft Ik leef en gij zult leven, make u het eeuwig leven door het geloof deelachtig. Dat geloof is Gods gave.

Velen spreken van het geloof alsof zij het zelf beoefenen kunnen en zij dringen het anderen op. "Gij moogt geloven", zo roepen zij, "gij moet Jezus aannemen!" Want ook zij deden het met hun ijdel geloof. Maar zij kennen de banden des doods niet, noch hun onvermogen om te geloven. O, staat toch naar het zaligmakend geloof. Dat alleen verenigt met Christus en eigent Hem in waarheid aan het hart.

Dat zaligmakend geloof plant de Heere in al Zijn volk in, als Hij ze uit de dood tot het leven roept. Maar dat geloof moet gesterkt worden en in oefening gebracht. En nu heeft het ongeloof dikwijls grote kracht. Dan kan dat volk maar niet aannemen dat de Heere het goede werk begonnen heeft, en dat het deel aan Christus heeft. Verkeert gij in bange strijd en grote donkerheid, leer dan toch uit hetgeen ons van Thomas verhaald wordt, dat gij u aan de gemeenschap van Gods volk en aan de middelen der genade niet onttrekken moogt.

Komt uit uw schuilhoeken, bedrukte Sionieten! Thomas moest onder de discipelen komen eer de Heere Zich aan hem openbaarde. O komt, ook voor u mocht de gezegende Immanuël in het midden zijn. Zoekt de Heere; zegt gedurig met de dichter: "Hoe lang nog." Geeft uw ziel geen rust voor zij in Christus is geborgen. Uw bekommering moge meer gaan over Hem dan over uw bevindingen. De Heere ontneme u alle gronden buiten Hem. O, wat hebben wij nog veel buiten Christus; maar de Heere ontgronde ons en verwaardige ons die verheerlijkte Jezus in onze harten toe te eigenen en met Thomas in waarheid uit te roepen: "Mijn Heere en mijn God!"

Geeft de moed niet op, volk. De Heere zal u ook om uw droeve ongeloofsgestalten niet verstoten. De dag uwer verlossing kome. Uw heilzon is aan het dagen. "Zalig zijn zij die niet gezien en nochtans zullen geloofd hebben."

En gaf de Heere u rust in God door Christus, Hij beklede ons met kleinheid des harten. Niet onze bekering en rechtvaardigmaking, maar Christus is de Levensbron van Zijn volk. Hij heeft Zich doen overblijven een ellendig en arm volk. Verwaardige Hij ons dan als armen van geest, door de levende oefeningen van het geloof, uit Zijn volheid te ontvangen: genade voor genade, opdat gedurig onze ziel in verwondering aan de voeten van Christus neervalle met de erkenning des geloofs: "Mijn Heere en mijn God." Hij is de Heere. Hij is uw Levensvorst. Hij is de Overwinnaar van de dood, Die het Zijn strijdende kerk heeft toegeroepen: "Ik ben levendig in alle eeuwigheid." *Hem nu, Die machtig is u van struikelen te bewaren en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid in vreugde, de alleen wijze God, onze Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen.*

37. HEMELVAART. 1

"En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hunne ogen." Handelingen 1 :9.

De hemelvaart van Christus, die wie thans weer mogen gedenken, is een rijke troostbron voor Gods volk. In Zijn hemelvaart heeft de Heere Jezus ons vlees en bloed, de menselijke natuur, ziel en lichaam in de hemel ingebracht. Hij heeft de hemelen geopend, opdat Adams zonen en dochteren ten hemel zullen worden ingenomen en eeuwig zijn voor de troon van God.

Door de zonde zijn de hemelen eeuwig toegesloten. De bezoldiging der zonde is de dood, die in alle eeuwigheid in zijn banden omsluit en in volle werking de mens stort in het

helse vuur. Die dood hebben ook Gods uitverkorenen zich onderworpen, en hemel en aarde waren niet in staat om uit dit oordeel van de zonde te verlossen. De hel is ons deel geworden. En ziet, met de hemelvaart van Christus wordt onze menselijke natuur in de hemel ingebracht. Wie zal dit wonder verklaren? Maar nee, wat God in Zijn soeverein welbehagen en eeuwige liefde voor de Zijnen wrocht, is niet te verklaren. Gods volk zal door het geloof van dit wonder iets leren verstaan, en eenmaal eeuwig de vrucht ervan ontvangen, doch dan zinkt dat volk ook in aanbidding en verwondering weg, en zal de lofzang zingen tot in aller eeuwen eeuwigheid, Gode de eer daarvan gevende, dat helwichten ten hemel worden opgenomen.

Door Zijn dood heeft de Heere Jezus Gods toorn gestild; in Zijn opstanding is Hij gerechtvaardigd van de zonde. Thans vaart Hij op, om de heerlijkheid te beërven, die Hij vóór de wereld had. De kloof, die door de zonde is geslagen, is hersteld voor al degenen die Christus gegeven zijn van de Vader. Want die zijn in Hem begrepen. Voor hen allen en voor hen alleen gaf Hij Zich in de dood. Zij zijn in Hem verheerlijkt en gezet in de hemel. Och, of het ons gegeven werd op deze dag der herinnering van de majesteitvolle hemelvaart van Christus, Hem door het geloof te aanschouwen als Borg en Plaatsbekleder, als Hoofd en Middelaar, ingaande in Zijn heerlijkheid. Wij zouden met de dichter zingen:

*Ontsluit, ontsluit voor mijne schreden
De poorten der gerechtigheid;
Door deze zal ik binnentreden
En loven 's Heeren heerlijkheid.*

De Heere heeft Zijn discipelen uitgeleid tot aan Bethanië. Daar, van de Olijfberg vaart Hij op ten hemel. Aan de voet van die bergs ligt het land, - waar eens Gods eigen en natuurlijke Zoon, Die het geen roof geacht heeft Gode de Vader evangelijk te zijn, met ons vlees en bloed verkeerde. Dat land heeft Hij doorwandeld, als ware Hij een mens gelijk allen, waarvoor de Joden Hem dan ook aanzagen. Predikende in de synagogen en genezende de zieken, die tot Hem gebracht werden, bewees Hij in dat land Zich te zijn een Profeet, krachtig in woorden en in werken. De Koning Israëls, Die op de troon van David zitten zou, eeuwig. Maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Zij wierpen Hem uit, volbrengende de raad Gods, naar welke Hij Zich geven moest tot in de dood, ja tot in de dood des kruises. Aan de voet van de berg waar Christus ten hemel vaart, ligt Gethsémané, de hof der smarten, waarin de Zoon van God in onze menselijke natuur kroop in het stof en waar Zijn zweet werd als grote druppelen bloed, vanwege de oneindige toorn Gods, die op Zijn volk rustte en voor hen op Hem nederdaalde.

Jeruzalem in de nabijheid sloot Hem als een onheilige buiten haar poorten. Want op Hem zijn de ongerechtigheden Zijns volks gelegd. Hij is zonde gemaakt voor hen. Hij werd vernederd, gesmaad, gevloekt, gedood.

Maar nu! De strijd is volstreken. De eeuwige overwinning op satan en zonde en dood en hel is bevochten. Gods deugden zijn in eer hersteld. Hij, Die als een Lam ter slachting is geleid, heeft als de Leeuw uit Juda's stam overwonnen en Hij vaart thans triomferend ten hemel op. Hij Zelf heeft het gezegd: "Ik ben van de Vader uitgegaan en in de wereld gekomen; wederom verlaat Ik de wereld en ga heen tot de Vader."

Als Profeet leerde Hij Zijn elven tot de laatste ogenblikken toe, van het Koninkrijk Gods, als Priester heft Hij zegenend de handen op over de jongeren; en als Koning treedt Hij overwinnend de heerlijkheid in. De hemelen moeten Hem ontvangen. En zij ontvangen Hem met gejuich.

*Verhoogt, o poorten, nu den boog;
Rijst eeuw'ge deuren, rijst omhoog
Opdat g' uw Koning moogt ontvangen.*

Geen helse machten, geen boosheden in de lucht zullen Hem tegenstaan. Zij zijn heengevlucht. En de hemelse heerscharen begroeten Hem met gejuich; ja, de lof van de verlost en vervult alle hemelzalen nu zij hun Immanuël en Verlosser zien inkomen in Zijn volle majesteit. *God vaart op met gejuich; de Heere Heere met geklank der bazuin.* O, volk van God, dat nog op aarde toeft, aanschouw uw Koning. Al gij treurenden en verslagenen om uw zonden en ongerechtigheden, voor wie de hemelen gesloten zijn, ziet Hem, Die voor gans ellendige en verloren zondaren tot Zijn Vader ingaat en aan Diens rechterhand plaatsneemt. De hemelen zijn geopend in Hem. Want in Hem is de verzoening van alle zonden en de reiniging van alle ongerechtigheden.

Komt al gij dorstigen tot de wateren en drinkt om niet uit deze Levensbron. Het worde u gegeven uit uw banden verlost te worden en aan de voeten van de Hemelkoning in het stof te buigen. Welke aanvallen satan ook op uw ziel doet, er is geen nood. De slang is de kop vermorzeld. De sterk gewapende is de vang ontnomen. "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt, wie is het die verdoemt?"

Och, dat de kracht van Christus in Zijn volk de banden brak van een scheldende satan en een vloekende wet; dat op deze dag gebondenen werd gegeven opening der gevangenis en de gevangenen vrijheid werd uitgeroepen, want het is het jaar van het welbehagen des Heeren; de dag der wrake onzes Gods; om alle treurigen te troosten. In Die verheven Immanuël is niet alleen Gods toorn gestild, maar, o wonder van genade; het liefdehart van de Vader is in Hem toegankelijk voor de Zijnen. In Gods zalige gemeenschap is het volk hersteld. Dat is het grote Gods-geheim voor des Heeren gunstgenoten. Zij zijn ingebracht in de gemeenschap van God Drie-enig. Hunner is de aanneming tot kinderen. Dat toch Gods volk niet van verre bleef. Heft uw hoofden op en treedt hier toe! "Ik zal hun", zegt God, "tot een Vader zijn en zij zullen Mij tot zonen en dochteren zijn." Dat Sions berg weergal-me van vreugd. De Koning der ere is ingegaan in het heiligdom en Zijn volk in Hem.

De discipelen zagen het. "Hij werd opgenomen, daar zij het zagen", zegt Lucas.

Verborgen voor aller mensenoog was de uittrede van Christus uit het graf. Niet alzo Zijn hemelvaart. Voor de ogen Zijner jongeren wordt Hij opgenomen, Hem verzekerend van Zijn heerlijkheid. Hij, Die is nedergedaald, vaart nu op, ver boven alle hemelen. Die hemelvaart is geschied, werkelijk, zichtbaar en plaatselijk. Van de Olijfberg voer Christus op naar de derde hemel. Daar, waar Gods troon is, en der heiligen eeuwige woning is bestemd, nam Hij plaats aan de rechterhand Zijns Vaders. Daar heerst Hij als Koning. Zijn vijanden zal Hij Zich onderwerpen. Vreze en verschrikking grijpe hen aan. Een ieder die nog leeft gelijk hij geboren is, is de hemelvaart van Christus de aankondiging van zijn eeuwige ondergang. Het oordeel wacht ons. Hij zal Zijn wederpartijders vertreden. En onder de wederpartijders behoren wij allen van nature. De openbare goddelozen, maar ook de belijders van de waarheid. Geen, voor het oordeel van de mens, onberispelijk leven; geen toegenegen en met indrukken bewogen gemoed kan ons redden van de dood. Wij moeten wedergeboren worden, zal het wel met ons zijn.

Onbekeerden van hart, mocht het u gegeven worden, voor de ten hemel gevaren Koning te buigen. "Kus den Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op den weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden." Dat wij Hem te voet vallen en Hem zoeken om

geholpen te worden ter bekwaamer tijd. Wij zijn er vijanden van om uit genade gezaligd te worden, omdat wij weigeren schuldenaren te worden en onze verloren staat voor God te erkennen. De Heere mocht onze ogen openen, opdat wij de zaligheid zouden zoeken in Hem, Die is vernederd tot de dood en daarna gekroond met eer en heerlijkheid.

De discipelen mochten Hem blijmoedig nastaren. Hun ogen waren opwaarts gericht naar de hemel. Daar is hun plaats bereid en met hen al Gods volk. Hier is het land hunner vreemdelingschappen. Zij betonen, dat zij een ander vaderland zoeken. Hier zijn hun Gethsémané's, hun Golgótha's, hun kruis- en drukwegen. Maar die zullen eindigen, als zij de loopbaan voleindigd hebben. Zou dat volk de ogen niet naar de hemel slaan? Teveel is hun hart met de wereld bezet; te laag leeft dikwijls dat volk van God. Maar zodra iets van de heerlijkheid van Christus voor hun oog ontsloten wordt, zinkt geheel de wereld in het niet en heft het de ogen op naar de hemel, waar Christus is, ter rechterhand Gods. Zelf heeft de Heere Jezus verlangd, naar de dag Zijner verheerlijking, zeggende: "Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij Mijne heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld." En waar Christus het Hoofd door dit verlangen werd vervuld, zou dan Gods volk niet met heilig verlangen bezielde worden naar de dag der heerlijkheid? Heft uw ogen op naar de hemel en zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is.

En toch heeft de Heere Jezus ook gesproken: "Ik bid niet, dat Gij ze wegneemt uit de wereld." Hier zal Gods kerk blijven tot de laatste dag. Door de bangste wereldweeën heen voert haar weg, door onophoudelijke strijd en kommer, druk en tegenheden en smart. De Heere laat haar echter niet alleen. Niet alleen wil Hij als de verheerlijkte Immanuël Zich aan haar openbaren, doch Hij liet de vertroosting na, dat Hij zal wederkomen, eens op de wolken, gelijk Hij is heengegaan. Een wolk nam Hem weg van der jongeren ogen. Het was hun genoeg, dat zij Hem hadden zien opvaren, waar Hij tevoren was. De gemeenschap met Christus is niet door aanschouwen maar door het geloof, tot eens geloof in aanschouwen zal verwisseld worden.

Die dag der heerlijkheid komt; ja hij komt eens naar ziel en lichaam beide, als Christus hun Heere wederkomen zal op de wolken, gelijk Hij is opgevaren. Och, dat Gods kinderen in die verwachting vertroost werden in hun wandelingen door dit Mesech. De heerlijkheid die hun bereid is, overtreft ver al wat hier hun verdriet. Want zij zullen eens Christus gelijk zijn en zij zullen Hem zien, gelijk Hij is. vertroost dan elkander met deze woorden: "Dan zullen wij altijd bij de Heere zijn."

38. HEMELVAART. 2

"Gij Galilése mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal also komen gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien henen varen." Handelingen 1: 11.

Opgenomen is de Heere in de hemel, nadat Hij nog veertig dagen, sinds Hij uit de doden opstond, bij Zijn discipelen vertoefd had. Immers, dit is het kenmerkend onderscheid tussen Zijn verblijf op aarde voor en na Zijn verrijzen uit de dood, dat Hij na Zijn opstanding Zich niet meer, gelijk yes& dien, aan de wereld, doch alleen aan Zijn discipelen openbaarde. En ook die openbaringen droegen een heel ander karakter. Zij

waren er op gericht de discipelen te bereiden voor het niet-meer-kennen-naar-het-vlees. Zo wandelde de Heere dan niet meer van dag tot dag met hen, doch Hij openbaarde Zich aan hen voor slechts korte tijd en met grote tussenpozen. En dan sprak Hij van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan; de Schriften openend. Zo werden veertig dagen vervuld, en toen is de Heere "opgenomen in de hemel."

De jongeren hebben Hem zien heenvaren. Hij heeft hen getuige willen maken van Zijn verlaten van de aarde. Zijn opstanding volbracht Hij zonder enig menselijk getuige, maar toen Hij van de aarde opvoer, nam Hij Zijn discipelen met Zich. Hij vergaderde hen; "en Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië; en als Hij hun de belofte van de Heilige Geest herhaalt, en hen als Zijn getuigen bevolen en hun gezegend had, werd Hij opgenomen, daar zij het zagen." Voor hun ogen rees naar Zijn menselijke natuur de Messias omhoog; hoger en hoger; tot een wolk Hem wegnam voor hun ogen.

Wat moet dat voor de discipelen geweest zijn! Te zien dat Christus ten hemel voer.

Want Hij voer hoger op dan de wolken. Door de wolken heen bracht Hij onze menselijke natuur, onze ziel en ons lichaam ten derden hemel in. Ook die derde hemel is geschapen; door Gods alvermogen voortgebracht, om te wezen Zijn troon; de plaats waar God Zijn heerlijkheid meer openbaart dan ergens anders. Naar die plaats voer de Heere op van de berg, die Hij Zijn jongeren bescheiden had, buiten Jeruzalem.

Hoe diep te betreuren blijft de dwaling van Luther in dit stuk, als zou die menselijke natuur van Christus alomtegenwoordig zijn geworden. Wat een onmogelijke stelling! Zij doet een eigenschap Gods overgaan op de mens. Zij maakt de mens tot God. Gans verwerpelijke dwaling, die ook gans troostbenemend is voor de kerk. Want toch, als Luther het [wat nimmer waar kán zijn] recht had, dan was het feit van de hemelvaart teniet gedaan; dan was onze eigen, menselijke natuur, die door Hem uit Maria is aangenomen niet in de hemel der hemelen gebracht. En daarop kwam het juist aan. Dat maakt de hemelvaart van Christus tot zulk een ontzaglijk feit. Die hemelen waren gesloten; voor eeuwig toegesloten door de zonde; nooit meer door enig schepsel te openen. Van ingaan in heerlijkheid voor Adams zonen en dochteren geen sprake meer. Maar God de Vader beschikte in Zijn vrijmachtig welbehagen voor Zijn uitverkorenen die volle zaligheid in Christus. Die plaats bereidde Hij door de gesloten hemelen te openen. Hij brak er door, toen Hij onze eigen ziel en ons eigen menselijk lichaam in de hemel inbracht. Hij is werkelijk opgevaren; en zichtbaar; en plaatselijk, opdat Zijn volk, gekocht door Zijn bloed, eenmaal ook mag zijn waar Hij is.

De discipelen hebben die opvaart gezien. Alleenlijk in de hemel zelf, konden zij met het natuurlijk oog niet inzien; dat is bewaard voor de dag der eeuwigheid. "Dan zal ik uit mijn vlees God aanschouwen; Dewelke ik voor mij aanschouwen zal en niet een vreemde; mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot." Maar in deze bedeling vermogen wij de eeuwige heerlijkheid niet in te blikken met het natuurlijk oog. Ons lichaam zou daarvoor niet bestand zijn. Wat Gods volk ervan smaakt is door het geloof. En waar dat gelovig zien en genieten reeds zo onuitsprekelijk is, o, wat moet het dan toch wezen, eens te zijn dáár, waar geloof verwisseld zal zijn in aanschouwen.

Een wolk bedekte de ingang in de heerlijkheid. Gelijk zoveel wolken hier blijven. Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten dele, "maar alsdan zal ik kennen gelijk ook ik gekend ben."

Was het wonder, dat de discipelen van deze plaats niet weg konden? De overweldigende kracht, die van de hemelvaart van Christus op hen uitging, heeft hen aan de plaats genageld. Hun ogen blijven hemelwaarts gericht; hun harten van verwondering vol van Christus' volheerlijk heengaan. Als God ons in Zijn genade delen doet, gaat van het werk

van Christus steeds een ziels-innemende, alles-overweldigende kracht uit in onze harten. Maar zo kan het niet blijven. Voor de discipelen is iets anders weggelegd. Meer nog zullen zij ontvangen; de vervulling van de belofte van de Vader staat te geschieden. En ook de jongeren hebben een roeping te vervullen. De weldaden die de Heere Zijn kerk deelachtig maakt, moeten worden beleefd; zij zijn nimmer vergeefs geschonken. Eeuwige heerlijkheid, volkomen delen in de zaligheid, toeft tot Christus wederkomst.

Hoe gepast is dan ook het woord van de engelen, die aan de discipelen verschenen. Want die twee mannen, die zo plots, zo onverwacht bij de jongeren stonden waren hemelboden. Hun witte kleding getuigt van vlekkeloze heiligheid. *Zij zijn dienaren voor de troon; gedienslige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen.* Ook nu hebben zij hun dienst aan de van God verkorenen.

Gods Woord brengen zij aan de daar vertoevende discipelen. En dat Woord Gods, aan Zijn volk gebracht, is altijd gepast. God spreekt tot de Zijnen niet in raadselen. Gij zult de waarheid verstaan en de waarheid zal u vrijmaken. Bovendien, die Heere verspilt Zijn genade niet. Hij bereidt de harten van Zijn volk, om Zijn woorden te ontvangen; en spreekt overeenkomstig de toestand waarin zij verkeren. Het Woord dat God tot Zijn volk spreekt, gelijk Hij het hier door de engelen bracht, is zeer gepast. En hoe rijk is die hemelse onderrichting!

"Gij Galilése mannen! Wat staat gij en ziet op naar de hemel?" Galileërs waren het, die de Koning van Sion Zich verkoren had om van Zijn heengaan getuigen te zijn. Verachten door de wereld; bij wat in Israël groot en voornaam was, niet geteld. Maar het onedele der wereld en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is, teniet zou maken; opdat geen vlees zou roemen voor hem. Die aanspraak der engelen moet de discipelen wel tot verootmoediging strekken. Eigen afkomst staat steeds tegenover verheerlijkte genade; en dat maakt klein, vertedert. De genade doet buigen voor God, altijd weer, beschaamt ons ook over onszelf. Of ligt er geen bestraffing der Goddelijke liefde in dat engelenwoord: "Wat staat gij en ziet op naar de hemel?" Bedachten zij dan niet wat Christus tot hen gesproken had? Verstonen zij dan de belofte niet, hun van de Vader gegeven? Bleven de Schriften dan nog bedekt voor hen? Had de Heere ze niet bevolen te Jeruzalem te wachten? "Wat staat gij en ziet op naar de hemel?" Ja, zo menigmaal staat Gods volk op de weg bij de weldaden Gods stil, en staart het naar de plaats waar Christus heerlijk werd. Maar anders is de weg. Verder leidt Gods pad met de Zijnen. Om nieuwe leringen te bekomen; om nieuwe weldaden deelachtig te worden moet deze plaats verlaten worden. Moet van de lichamelijke tegenwoordigheid worden afgezien; geheel. Leefde de gedachten nog in de discipelen dat de wolk, die Jezus had weggenomen, weder wegdrijven zou? Dat zij Hem nog weer zouden zien, zo Hij henenvoer? Hun was beter lot bereid. Maar het kostte toch zoveel, dit te kennen; Goddelijke bearbeiding, hemelse onderrichting was nodig om hiervoor vatbaar te worden.

Nietwaar, volk van God? Wij hangen zo aan het gevoelige, en aan het tastbare en zichtbare. Om nu eens alles los te laten en niet ziende te geloven; om het heilig "nochtans" van Habakuk te beoefenen; om te leven in Hem, Die niet wordt gezien en toch leeft in heerlijkheid bij Zijn Vader, ja gewis, wij moeten gedurig van onszelf afgebracht worden. "Wat staat gij en ziet op naar de hemel?"

En toch zal eens die hemel weer worden geopend, eens de wolk weer de wagen zijn, waarop de Heere rijden zou. "Deze Jezus, Die van u opgenomen is in de hemel, zal also komen gelijk gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren."

Opgenomen is Hij van Zijn Vader. God de Vader heeft lust aan Hem en in Hem aan Zijn volk. Hij beschikt Christus en met Hem al Zijn uitverkorenen de plaats aan Zijn

rechterhand Die eeuwig, vrije gunst straalt in de hemelvaart van Christus Gods kerk toe. Wij zijn met Hem gezet in de hemel. Daar blijft Christus. Hij is naar Zijn Godheid overalteenwoordig; doch naar Zijn menselijke natuur, met Zijn verheerlijkte ziel en lichaam blijft Hij op één plaats, namelijk in de derde hemel, totdat Hij wederkomen zal. Want eens zál Hij komen, het zal zijn met de dag der dagen. Dan komt Hij op de wolken. "Alzo", zeiden de engelen, "gelijk gij Hem naar de hemel hebt zien heenvaren." Alzo op den wolk. Dan zal Hij staan om te oordelen dé levenden en de doden. Zichtbaar. Alle ogen zullen Hem zien; ook degenen die Hem doorstoken hebben.

Naar die wederkomst wijst die hemelvaart van Christus heen, niet naar een tijdperk van duizend jaren, waarin Hij op de aarde wandelen zal. Hij komt niet weder dan eens, op de wolken. Met die wederkomst zal de eeuwige verwerping zijn van alle goddelozen. O, doorsteekt hier Christus! Versmaadt jongen en ouden hier Zijn Evangeliewoord; spot met de nederige stem die u tot bekering roept. Verwisselt kerk voor bioscoop, of rust in uw eigen gerechtigheden. Het kan hier nog. Maar dan! Uw oog zal de van u versmade Jezus zien. Anders dan Hij hier u geopenbaard werd. Gij zult Hem zien in heerlijkheid, omringd van Zijn duizendmaal duizend heilige engelen. En Hij zal zeggen: "Slaat ze voor Mijn voeten dood."

Onbekeerde zondaar: beeft! De hemelvaart van Christus predikt Zijn volheerlijke overwinning; maar ook uw eigen ondergang. Valt God te voet. Verlaat de zonde. Komt van uw hoogten af. "Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op den weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zoude ontbranden." Gij zijt toch nog in het heden der genade. Wat ik u bidde, verhardt uw harten niet, maar laat u leiden!

Hemelvaart zal het eens worden voor dat volk, dat hier Die Immanuël door het geloof mocht leren kennen; dat uit de dood geroepen werd tot het leven; dat niet gans vreemd bleef van het hemelleven. O, soms staart ook uw oog omhoog, en ziet gij naar de hemel op. Ook werd uw ziel vervuld bij wijlen van de eeuwige heerlijkheid, die Christus deelachtig werd, als Middelaar, en die Hij voor Zijn volk verwierf. Maar wolken dekken, telkens weer, donkere wolken soms, die echter eenmaal voor goed zullen verdwijnen. Met die komst in de dag der dagen zal de Heere het alles volmaken, en gij zult de heerlijkheid van Christus deelachtig zijn. Het moge in al uw ellende en tegenheden en druk tot sterkte zijn. Het lijden van de tegenwoordige tijd zal niet te waarden zijn tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden. Grijpt moed, volk! Welhaast zal Hij komen. Hier werd Hij u, die gelooft, dierbaar. Hier blonk Hij door de traliën van Zijn Woord. Hier mocht u Hem in Zijn heerlijkheid kennen, in de kracht van Zijn dood en wederopstanding. Maar dit bleef ten dele. Wat zal het dan zijn, zo u Hem zien zult, gelijk Hij is, en Hem zullen gelijk zijn. De hemelvaart van Christus vertrooste uw harten en vervrolijke u, om het pad van Zijn geboden te lopen, tot Hij u in Zijn heerlijkheid doet ingaan. Amen.

39. PINKSTEREN.

"En daar geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid, gelijk als van een geweldigen gedreven wind, en vervulde het gehele huis waar zij zaten." Handelingen 2: 2.

Pinksteren herinnert de uitstorting van de Heilige Geest. Daartoe is de Heere Jezus ten hemel gevaren opdat Hij, verheerlijkt aan de rechterhand van Zijn Vader, Zijn Heilige Geest zou neerzenden, om te wonen in de harten der uitverkorenen.

Door Zijn bitter lijden en sterven heeft Christus de zaligheid der Zijnen verworven. Hij leed voor hen de straf die zij naar Gods onkreukbare rechtvaardigheid zich hadden onderworpen. Hij bracht in hun plaats de gehoorzaamheid der wet, die door God geëist werd, en door beiden, lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid, heeft Hij de straf voor Gods volk weggenomen en het leven verworven. Het leven toch was beloofd op het doen der wet. "Doe dat en gij zult leven." En waar niemand onder Adams nakomelingen de eis der wet kon voldoen, heeft de Heere Jezus als representerend Hoofd der Zijnen Zich onder de wet geplaatst en haar volkomen gehoorzaamd. Door Zijn dadelijke gehoorzaamheid verwierf Hij het leven. Hij kon van de dood niet gehouden worden. Hij is opgewekt en ten leven ingegaan, en verheerlijkt aan de rechterhand der majesteit Gods. De wet is van haar vloek ontwapend; satans hoop is vermorzeld; wereld en zonde zijn overwonnen; Gods gunst en eeuwige liefde is ontstoken.

De Heere Jezus leeft en Zijn volk is met Hem gezet in de hemel. Maar wat de uitverkorenen in Christus, hun representerend Hoofd deelachtig zijn, dat moet hun dadelijk worden toegepast. De deuren van hun gevangenis moeten worden ontsloten. Uit de staat hunner ellende moeten zij niet alleen rechterlijk, in hun Heere en Hoofd, maar ook dadelijk worden verlost. Ook zij zijn kinderen des toorns van nature; ook zij betreden de weg des verderfs; ook zij weigeren tot Christus te komen en in Zijn Naam het leven te hebben; ook zij zijn dood door de misdaden en zonden. Een wonder Gods moet aan hen worden verheerlijkt. Het leven van Christus, de Heere, moet hen opwekken uit de staat des doods. De verworven zaligheid moet hen worden toegepast. En die toepassing is het werk van de Heilige Geest. God Drieëinig wordt verheerlijkt in de zaligheid van Zijn uitverkorenen. Het is des Vaders welbehagen hun het Koninkrijk te geven, Die hen tevoren verordineerd heeft, door Jezus Christus . . . in Welke zij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de verse-ving der misdaden naar de rijkdom Zijner genade. En de Heilige Geest neemt het uit de volheid van Christus om de met Christus' bloed gekochten, de zaligheid deelachtig te maken.

Bij Zijn heengaan van de aarde heeft de Heere Jezus de Heilige Geest toegezegd en beloofd: "En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid, namelijk de Geest der waarheid, Welke de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet; maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in u zijn. Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u."

Die belofte is vervuld met het pinksterfeest. Dat feest is de sluitsteen onzer feesten. Eenmaal op de pinksterdag te Jeruzalem is de Derde Persoon in het aanbiddelijk en volzalig Opperwezen neergekomen, om woningen bij Zijn volk te maken. Zulk een pinksterdag was er slechts één. Wij herdenken slechts het ontzaglijk feit, dat eens geschied is. Zo de Heere Jezus eenmaal is geboren uit de maagd Maria, in Bethlehems stal; zo er slechts één Kerstfeest is geweest, welk wonder de kerk van jaar tot jaar herdenkt, zo ook is de Heilige Geest eenmaal neergekomen op de doorluchtige pinksterdag te Jeruzalem, tien dagen nadat de Heere was ten hemel gevaren.

En sinds die nederdaling woont de Heilige Geest in Zijn kerk en blijft Hij bij haar; alle de dagen tot de voleinding der wereld. Dat is het grootste genadewonder dat wij met de Pinksteren weer mogen herdenken. Och, of het de Heere behaagde ons er iets van te doen verstaan. Want toch, indien één der feesten onvatbaar is voor ons verduisterd verstand, dan is het wel de Pinksteren. In zijn dwaasheid grijpt de natuurlijke mens naar het vatbare in het Kerstwonder. Een Kind in de kribbe wil men bewonderen; Kerstfeest viert geheel de wereld, op haar wijze; tot in de herbergen toe heeft men een kerstboom; in kerstlicht wil de wereld dwarrelen.

Achter het kruis gaan wenende vrouwen over geheel het wereldrond. Een geopend graf heeft iets tastbaars. Maar al wat op het pinksterfeest geschiedde is zo onbevattelijk; gaat zozeer alle begrip des mensen te boven, dat wie niet verslagen werd in het hart, spotte: "Zij zijn vol zoeten wijn." En toch, zo in ons leven het pinksterfeest nimmer verheerlijkt wordt, wij zullen geen deel aan Christus hebben. Bond de Heere het op onze harten. Niet alleen een Godvergeten wereld heeft de prediking van het Pinksterwonder van node, maar niet minder de godsdienstige wereld. De duizenden, die in hun eigen kracht steunen; die de doodsstaat van de mens loochenen; die van een algemene verzoening dromen en zichzelf en anderen misleiden voor de ontzettende eeuwigheid. God de Heilige Geest moet in ons woningen maken zal het wel zijn. Of menen wij zonder de wezenlijke bevindelijke kennis van ellende en verlossing, die de Heilige Geest werkt, te kunnen bestaan? Zijn niet velen in gevaar met een ingebeelde hemel verloren gegaan, die "geloven" en "aannemen" wat zij in de Bijbel hebben gelezen; die de Gereformeerde leer menen te belijden en op de zaligheid hopen? Zal hun hoop niet zijn een hoop der spinnenkoppen, die vergaan zal? Openbaart het oppervlakkig christendom onzer dagen, dat roemt en dankt, niet de bittere vijandschap tegen het werk van de Heilige Geest in de zielen van Gods kinderen? Wordt niet meer en meer openbaar, dat de natuurlijke mens niet verstaat de dingen, die des Geestes Gods zijn?

O, dat wij ons hart toch beproeven. "Doorzoek uzelf nauw, ja doorzoek nauw, gij volk dat met geen lust bevangen wordt. Eer het besluit bare; [gelijk kaf gaat de dag voorbij] terwijl de hittigheid van des Heeren toorn over ulieden nog niet komt." Niemand kan voor God bestaan, zo Hij vreemdeling blijft van het vernieuwend werk van de Heilige Geest. Eens zal het voor ons Pinksteren moeten worden. "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u", zo spreekt de Heere Jezus, "tenzij iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien." En hoe vreselijk zal het lot zijn van hen, die zullen zeggen: "Heere, Heere! hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan? En Ik zal hen openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt!"

O, beproeve toch een ieder zichzelf. Wij gaan met rasse schreden de eeuwigheid tegemoet. En onze beste werken zijn blinkende zonden voor God. Wie evenaart hen, die de duivelen uitwierpen? Wie is hun gelijk, die vele krachten deden: En deze zijn buitengeworpen. Te licht bevonden is alles wat buiten Christus is. En buiten Hem is ieder in wie de Heilige Geest geen woning maakte.

Zie, dat is het Pinksterwonder: God de Heilige Geest kwam neer om te wonen in het hart van verloren zondaren. Dat wonder roept de ruimte uit der zaligheid in het bloed van Christus. Wie zal het ooit vatten? O, dat wij het uitroepen, op deze dag in het bijzonder, dat arme zondaren verkoren zijn, opdat de Heere in hen wone. Geen zondaar is te slecht; geen hart te onrein. Verdeelde tongen werden gezien op de discipelen. Tot alle volken en geslachten op de aardbodem zal het Evangelie klinken, en uit alle taal en volk en geslacht en natie zal de Heere de Zijnen trekken. Geen blanke is te slecht; geen zwarte is te zwart. Het is genade en genade alleen. Dit Pinksterfeest mocht ons worden de dag der zaligheid. Ook wij mochten onze knieën leren buigen voor God en onze Rechter om genade bidden. Dat God in ons verheerlijkt worde tot onze zaligheid.

De Trooster kwam. Was dan de Heilige Geest vóór die enige Pinksterdag niet? Gewis ja. Als de Derde Persoon is Hij van eeuwigheid tot eeuwigheid God, Hij was en is en zal zijn. Hij draagt Goddelijke namen. Hij heeft Goddelijke eigenschappen. Hij werkt de werken Gods en ontvangt Goddelijke eer. Niet maar een kracht of eigenschap Gods is de Heilige Geest, maar een dadelijk Persoon, hebbende verstand en wil. Tegen Arianen en

Sociniaan; tegen Groninger Richting en Modernen houde toch een ieder dit staande. De Heilige Geest gaat uit van de Vader en van de Zoon eeuwig, zonder begin en zonder einde. Hij was eer Hij kwam, gelijk de Zoon van God was eer Hij Zich in onze menselijke natuur openbaarde. En gelijk Christus in de beloften en ceremoniën in de wereld werd uitgedragen, en leefde in Zijn volk dat door het geloof in Hem rust vond, alzo waren de werkingen van de Heilige Geest eer Hij in Persoon neerkwam. Zonder de werking van de Heilige Geest was geen zaligheid; geen deel aan Christus; geen geloof; ook niet onder het oude verbond. Maar die werkingen van de Heilige Geest voor de pinksterdag, waren als de druppelen des hemels. En nu beloofde de Heere door Jesaja: "Want Ik zal water gieten op de dorstigen en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen." Die belofte is vervuld.

"Als de dag van het pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtig bijeen. En daar geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid, gelijk als van een geweldigen gedreven wind en vervulde het gehele huis waar zij zaten. En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur en het zat op een iegelijk van hen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest."

Onder de tekenen van een geweldige gedreven wind en verdeelde tongen als van vuur, werd de Geest uitgestort. Gelijk de geweldige wind niet te keren is, zo werkt de Heilige Geest onwederstandelijk in de bekering van zondaren. Welke machten zich ook verzetten, God trekt Zijn volk uit de kaken der hel; als een vuurbrand worden zij uit het vuur gerukt. En Hij reinigt dat volk, gelijk het vuur zuivert. Hij brandt de zonde uit. Hier is de verlossing uit de heerschappij van de zonde, al blijft de strijd tot het einde toe. In één woord, de verzoening en reiniging van het bloed van Christus wordt door de Heilige Geest aan de uitverkorenen toegepast, opdat zij door het geloof in Gods gemeenschap mogen delen en verkeren.

O, ellendig en arm volk in u zelf, worde die rijke bediening van de Heilige Geest u gegeven. Hoe schuldig gij u ook kent, omdat het licht des Geestes over u is opgegaan, en hoe zwart gij zijt door de zonde, hier is uw verlossing uit alle banden. Het worde Pinksteren voor u. Dat de stromen des Geestes in uw ziel neerdale. Och, of op deze dag degenen die de Heere verwachten de kracht vernieuwen. Zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen lopen en niet moede worden; zij zullen wandelen en niet mat worden. En gij, vrijgemaakten in Christus, de Heere vernieuwe Zijn werk in u. Als de Geest des Heeren niet in u bleef, wat zou van u geworden? Moge bij vernieuwing de Heere uw tong losmaken om Zijn lof te vertellen. Hij vertrooste u in uw druk en kruis en doe u in de verdrukking roemen. Hij lere u uit Zijn Woord en doe u meer de verborgenheden kennen van Zijn verbond, waarin Hij u vermaakte de eeuwige zaligheid. Daartoe bereide ons meer en meer des Heeren Geest, totdat de dag der eeuwige verlossing ons in volmaakte heerlijkheid zal doen ingaan en de Heere zal zijn Alles en in allen. Amen.

40. DE KRACHT VAN CHRISTUS' DOOD EN OPSTANDING.

"Want indien wij vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veelmeer zullen wij verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven."

Romeinen 5: 10.

Bij vernieuwing mogen wij gedenken het onuitsprekelijk wonder van de opstanding van Christus. Hij, Die Zijn leven vrijwillig, uit eeuwige liefde aflegde voor de Zijnen, heeft het weer aangenomen. Hij kon van de dood niet gehouden worden. Zijn opstanding is de verwinning van de dood. Zij staat in onafscheidelijk verband met Zijn Borgtochtelijk lijden en sterven. Wie van dat sterven vreemdeling is, kan van de opstanding van Christus ook nimmer iets verstaan. Hoe zullen wij ooit een rechte Pasen hebben, zo de dood van Christus aan onze harten niet werd toegepast? Kan er dan leven zijn buiten de dood van Christus om? Door Zijn bloed heeft de Heere Jezus verzoening teweeg gebracht en op grond van die volkomen verzoening steunt Zijn opstanding en de eeuwige behoud der Zijnen. De apostel leert ons dit duidelijk in de bovengenoemde woorden, waarin hij spreekt van: de kracht van Christus' dood en opstanding en in welke woorden hij ons wijst:

1. Op de verzoenende kracht van Christus' dood.
2. Op de behoudende kracht van Christus' leven.

Om de tekst wèl te verstaan moeten wij het krachtig betoog des apostels niet uit het oog verliezen, dat hij in Romeinen 5 voert aangaande de veilige staat van Gods volk. Die staat is een staat van vrede. "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof hebben vrede met God door onze Heere Jezus Christus." Die vrede is daarom een bestendige, omdat hij rust op de rechtvaardiging in Christus door het geloof. Het recht Gods, dat door de zonde was gekrenkt, is verheerlijkt in de dood van Christus en op dat verheerlijkte Godsrecht is de vredestaat van Gods uitverkorenen gebouwd. O, veilige staat! De duivel is niet in staat met al zijn helse machten die vrede te verbreken. "Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer." Verdrukking noch benauwdheid kan Gods kerk schaden. Ja, zo krachtig is de oefening des geloofs in Hem, door wie zij de toeleiding tot deze genade hebben en in wie zij staan, dat zij roemen in de hoop der heerlijkheid. Hun hoop beschaamt niet. De liefde Gods is in hun harten uitgestort; die liefde welke is in Christus, Die te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven is en hen met God heeft verzoend, veel meer hen behoudend door Zijn leven. Zo ligt Gods uitverkoren volk veilig in Christus. Hij is hun verzoening; in Hem is hun leven. In zichzelf is ook Gods volk gans doemwaardig en de dood onderworpen. Maar het heil van verzoening en zaligheid is het in Christus deelachtig.

O, dat meer en meer door het geloof dat volk in Christus leven en op Hem alleen bouwen mocht; dat alle wankelende grond buiten Hem werd verlaten; Hij is onze vrede; in Hem alleen zijn wij Gode verzoend, door Zijn dood. De zaligheid zal niet falen; zij rust op de onwankelbare grond van Christus' zoendood. Welgelukzalig is het volk, dat door het geloof op de vaste rots van Christus' verdiensten zinken mag.

Van die grond nu spreekt Paulus in onze tekst; en de apostel stelt met grote nadruk de dood des Zoons Gods als de enige en volkomen grond van verzoening, zeggend, dat wij daardoor Gode verzoend zijn, toen wij nog vijanden waren.

Vijanden zijn wij allen van nature; vijanden van God en vijanden van Christus. Wij willen niet zalig worden, zo God Zijn volk zaligt. Onze hoogmoed komt er tegen op om uit genade in Christus de verzoening met God te zoeken en te verkrijgen. De zonde is vijandschap tegen God. "Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God, want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet." Niettegenstaande de Heere ons roept door Zijn Woord; ons vermaant en nodigt, blijven wij weigeren tot Hem te komen.

Nee, dat geldt niet alleen van de openbare wereldlingen, maar in niet mindere mate ook van ons gedoopten en belijders van de Waarheid. Wij zijn allen in eenzelfde staat van vijandschap van nature. Niet als vrienden, maar als vijanden moeten wij met God verzoend worden. Daarenboven staan Gods volmaaktheden tegen ons in strijd. Gods onkreukbaar recht eist de volvoering van het vonnis des doods, dewijl God de zonde haat en uit kracht van Zijn volmaaktheid, die noodzakelijk straffen moet. Gods heiligheid is een verterend vuur voor de zondaar. Gods toorn rust op ons. Wij, vijanden Gods, zijn kinderen des toorns.

De ontzettende staat onzer ellende wordt door de apostel beschreven, als hij ons zegt dat wij vijanden zijn; vijanden, die zo God geen verzoening teweeg brengt, eindigen zullen in een eeuwig haten en vloeken van God, dag en nacht. Vijanden zijn wij van nature, in zulk een diepte van ellende door moedwillige ongehoorzaamheid verzonken, dat er naast de duivel geen ellendiger schepsel is dan een onbekeerd mens. Daarbij komt dan nog, dat wij er blind voor zijn.

O, jammerlijke ellendestaat! Vijanden zijn wij. O, laat het Woord des Heeren toch op onze ziel wegen. Wij, met al ons liefdebetoen; met onze goede bedoelingen. De schare die heden het Hosanna zingt, roept enkele dagen later: "Kruist Hem; kruist Hem." Wij willen niet tot Christus komen.

Aan die staat van vijandschap ontdekt de Heere Zijn volk. Hij overtuigt de Zijnen van hun zonden. Hij doet hen zien bij het licht Zijner alwetendheid, hun gehele leven als enkel vijandschap tegen God en Christus. In al hun doen en laten staken zij God naar kroon en heerlijkheid. En na ontvangen genade blijkt steeds weer die aangeboren vijandschap. De discipelen stonden Christus tegen, toen Hij Zich als hun Zoenoffer in de dood geven wilde; zo zij gekund hadden, zij hadden de zaligheid verhinderd. En wat weerhoudt het volk van God om in Christus' dood de verzoening door het geloof te omhelzen anders dan de vijandschap die in hen is tegen het zaligworden uit genade. Wij willen de weg niet die God wil, tot doding van onze leden die op aarde zijn, om alleen in Christus te leven. Een bittere wortel van haat komt soms in Gods volk op en doet hen in boosheid uitbreken. Tot het einde toe zal het ook bij de verstgevorderden in de genade zijn: "Als vijanden met God verzoend."

Maar daarin ligt dan ook het grote wonder van Gods soevereine genade. Hij heeft de verzoening aangebracht en rukt doodsvijanden uit hun vijandschap, hen stellend in een verzoende betrekking tot Hem. Gods genade blinkt hier in volle glans. *Genade, genade zij dezelve!*

Is nu die verzoening groot, reeds daarom, dat zij gewrocht wordt in vijanden, die God rechtvaardig kan verdoemen, te groter zal ons het wonder worden, zo wij acht mogen geven op het middel waardoor deze verzoening tot stand kwam. Dat middel is de dood van de Zoon van God. "Wij zijn Gode verzoend", zegt de apostel, "door de dood des Zoons Gods." Gods eigen, enige en natuurlijke Zoon, Die het geen roof geacht heeft Gode de Vader evengelijk te zijn, heeft in onze menselijke natuur de toorn Gods tegen de zonde gedragen en het recht Gods voldaan. Hij heeft een eeuwige gerechtigheid aange-

bracht ter voldoening aan de eis Gods. Zonder die volkomen voldoening was de door de zonde ontstoken toorn niet te stillen. Geen schepsel was in staat die voldoening te geven. Een eindig schepsel kon geen oneindige gerechtigheid opbrengen. Maar Hij, Die de machtige eeuwige God is, God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God, Hij heeft in Zijn kortstondig lijden en sterven aan Gods gerechtigheid met een eeuwige voldoening genoeg gedaan. De vijandschap deed Hij teniet. Zij is uitgewoed op Christus. Satan, wereld, zonde, deze zijn allen krachteloos geworden in hun woeden tegen Hem. Jood en heiden hebben hun vijandschap aan Hem gekoeld. Hij heeft de machten uitgetogen. Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze [namelijk der gelovigen uit de Joden], maar ook voor de zonden der gehele wereld. De gegevenen van de Vader aan Christus zijn verzoend door de dood des Zoons van God.

O, welk een prijs is voor hen opgebracht. Zij zijn gekocht, niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het bloed des Lams. Welk een liefde heeft Christus tot de Zijnen, hen kopend toen zij nog vijanden waren. De verzoening van zondaren is Zijn werk. Al wat van de mens is valt er buiten. In Christus is de verzoening en is een volkomen verzoening van alle zonden der uitverkorenen tot hun laatste snik toe. En wanneer is zij geschied? 'Toen zij nog vijanden waren', zegt de apostel. Eer wij kunnen of willen geloven dus; eer wij naar God vragen. De verzoening geschiedt vóór dat wij geloven. De eeuwige voldoening van Christus wordt aan vijanden toegerekend en op grond daarvan worden deze in de staat der verzoening met God gesteld.

O, zet daarop Uw hart toch niet. De remonstranten hebben alle gemeenschap met de gereformeerden geweigerd zolang deze leerden dat de mens gerechtvaardigd wordt eer hij gelooft. Maar de gereformeerde vaders hadden Gods Woord aan hun zijde. De verzoening is in Christus toen wij nog vijanden waren.

Zo ook leert Gods volk het verstaan door de bediening van de Heilige Geest. God trekt hen met mensenzelen en touwen der liefde, als zij naar Hem niet vragen. Hij snijdt hen af uit de oude stam Adam en plant hen over in Christus, in wie zij door het geloof de verzoening deelachtig worden. Uit de staat der vijandschap worden zij overgezet in de staat der verzoening. Deze staatsverwisseling werkt God in de levendmaking. Zij onderscheidt Gods volk van alle hypocrieten en nabij-komende christenen. Dezen zijn bij alle veranderingen die in hun leven plaatsgrepen, in dezelfde staat gebleven. Maar ieder, in wie des Heeren genade verheerlijkt werd, wordt in de staat der verzoening overgezet. Daarom zullen zij niet verloren gaan en God zal op hen niet toornen noch schelden.

Toch kan die met God in Christus verzoende zondaar niet steeds in de oefening van het geloof deze weldaad omhelzen. De Heere zal hem echter onderwijzen en hem meer en meer ontgronden opdat hij als een gans doemwaardige, die de eeuwige dood inwachten moet, de verzoening in Christus zal ontvangen en aannemen. De toerekening Gods gaat het aannemen des geloofs vooraf. Gods volk leert zich een gegeven Jezus toeëigenen; de Gegevene van de Vader en dat aan vijanden. O, eeuwig wonder!

'k Heb den eeuwiger dood verdiend

En 'k kreeg het eeuwig leven.

De verzoening van zondaren en vijanden met God is alzo geheel en alleen door de dood van de Zoon van God. Hij, Gods Zoon, eeuwig God, Hij alleen kon een eeuwige gerechtigheid verwerven; en Hij heeft die aangebracht voor de Zijnen. Deze zijn Gode verzoend. O, hoe zullen zij hun Bloedbruidegom eeuwig prijzen. Hij heeft hun Gode gekocht met Zijn bloed. De staat der gelovigen is de staat der verzoening en zal niet

wankelen in eeuwigheid, omdat hij op de onwrikbare fundamenten van volkomen voldoening en eeuwige verzoening is gebouwd. Maar dat niet alleen.

Der gelovigen staat is daarom zo veilig, omdat Christus uit de dood is verrezen. Hij leeft en door Zijn leven zal Zijn volk eeuwig leven.

2. In onze tekst wijst Paulus nu op de behoudende kracht van Christus' leven.

Christus leeft. Hij roept het Zijn verdrukte en tot de dood vervolgte kerk toe: "Ik ben dood geweest en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid." Hij kon van de dood niet gehouden worden.

Het recht Gods, dat van Hem de dood eiste, vorderde evenzeer Zijn opwekking uit de dood. Op het doen der wet is het leven beloofd. En Christus heeft de wet volkomen betracht, beide in lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid. Zou dan Hem het leven onthouden worden? Gods recht eiste van Hem de opstanding uit de dood, Die de wet van haar vloek ontwapend en de verzoening van vijanden teweeggebracht had.

Daarenboven was Hem het leven beloofd en de zaligheid der Zijnen. "Hij is uit de angst en het gericht weggenomen en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Als Zijn ziel zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien. Hij zal de dagen verlengen en het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkig voortgaan." De onveranderlijke beloften aan Christus gedaan en bevestigd in het eeuwig verbond van genade en verlossing, eiste de opwekking van Hem, Die Zijn leven had afgelegd in de kruisdood der verzoening. En Hij Zelf had macht Zijn leven weder aan te nemen. Zijn dood was niet alleen verzoenend maar ook overwinnend. De dood was satans laatste fortificatie. In de dood heeft de Heere Jezus satans kop vertreden. De Leeuw uit Juda's stam kan van de dood niet worden gehouden. Triomferend is Hij verrezen uit het graf van de morgen van de eerste dag der week.

Ja, die opstanding van Christus is geschied door de Heilige Geest. Die krachtig bewezen is te zijn de Zoon van God naar de Geest der heiligmaking uit de opstanding der doden. God Drieënig is verheerlijkt in de opstanding van Christus tot de zaligheid der uitverkorenen. Hun toch was die opstanding nodig. Hoe groot de dood van Christus ter verzoening ook zij, zonder de opstanding zouden de graven niet zijn geopend, waarvan de profeet sprak: "Hij zal ons na twee dagen levend maken; op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen en wij zullen voor Zijn aangezicht leven." Zo Christus uit de dood niet was opgestaan, geen zondaar zou uit het graf van de zonde zijn opgewekt en ten eeuwigen leven hebben kunnen ingaan. De apostel betuigt ons dan ook dat de opstanding meer is dan de dood des Heeren, zeggend in Romeinen 8: 34: "Wat meer is, Die ook opgewekt is; Die ook ter rechterhand Gods is; Die ook voor ons bidt." Christus is de Levensvorst der Zijnen. "Ik leef", zo sprak Hij, "en gij zult leven."

De Heidelberger Catechismus wijst dan ook daarop, *dat de nuttigheid van de opstanding van Christus in de allereerste plaats hierin gelegen is, dat Hij ons de gerechtigheid, die Hij door Zijn dood verworven had kon deelachtig maken, dat wij door Zijn kracht worden opgewekt tot een nieuw leven.*

De verworven gerechtigheid moet ons deelachtig gemaakt worden. Het is een grove, zielsmisleidende en Christus-verloochenende dwaling die velen openlijk en in het geheim aanhangen, dat de mens, namelijk Christus en Zijn gerechtigheid aannemen moet. Wat zal de mens, die dood is en een vijand van genade, aannemen? Nee, de gerechtigheid moet worden toegepast en deelachtig gemaakt worden door Hem Zelf, Die ze verwierf. Daartoe moest Hij uit de dood opstaan. Gods uitverkorenen hebben tot hun zaligheid een levende Jezus nodig. Hij, Die uit de dood verrees, bekleedt de Zijnen met de mantel der

gerechtigheid, die Hij door Zijn dood verwierf. Hij wekte hen op uit de dood opdat zij leven zullen in Hem. Nimmer hebben Gods kinderen het leven in zichzelf. Door het geloof leven zij in Hem, hun Levensvorst. Zij zijn ranken in de wijnstok. Zo het mogelijk ware de rank van de wijnstok Christus af te snijden, Gods volk zou in de dood terugzinken. Maar dat is niet mogelijk. Hij Zelf heeft het gezegd: "Niemand zal ze uit Mijn hand rukken." Dat is de sterkte voor hen die Gode verzoend zijn door de dood des Zoons Gods. Hun leven ligt niet in henzelf, het ligt niet in hun bekering, niet in rechtvaardigmaking, niet in de weldaden die uit Christus worden medegedeeld, maar in Hem Zelf. De ervaring leert het Gods volk, dat de kracht en het levensgenot uit de grootste weldaden verloren wordt. Het is dan wel zo in hun hart of de dood hen tegenkomt uit alles, waarin hun ziel weleer groot vermaak en geestelijk genot had. Maar hoe dor en dodig het in de ziel ook wezen moge, de Levensbron droogt nimmer uit en het leven van Gods volk verdort niet in Hem. Als de mirten in de diepte wier naalden niet afvallen, zal de kerk groenen in de levensvolheid van Hem over Wie de dood geen macht meer heeft. Hierom zal Gods volk niet sterven noch vergaan.

Paulus had zijn geestelijke roem en vastheid daarin, dat Christus in hem leefde. "Ik ben", zo schrijft hij aan de Galaten, "met Christus gekruisigd, en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." Het is ons van node gekruisigd te worden en te sterven, opdat wij het leven in Christus door het geloof mogen hebben. Dat leven is de doding van de zonde en van de zondige bewegingen des vleses en doet ons zoeken de dingen die boven zijn, en niet die op de aarde zijn.

Christus leeft ten goede van Zijn volk. Hij is gezeten aan de rechterhand van de Vader en leeft om altijd voor Zijn volk te bidden. Zijn kerk is in de wereld voortdurend omringd van vele vijanden. Niet het minst van de zonde die in haar woont en haar gevangen neemt. Zo niet Christus de levende Voorbidder ware, Die op grond Zijner verzoening de eeuwige zaligheid der Zijnen eist, kwam dat volk om. Voor Petrus had de Heere gebeden, dat zijn geloof niet ophouden zou, anders ware het bezwaken. Thomas trok Hij uit de strikken, die zijn ziel omvingen. En een gans ellendig volk doet Hij meer dan overwinnaar zijn, gelijk Paulus zegt: "Ik dank God door Jezus Christus." Hij, de levende Immanuël, zal met Zijn volk zijn, eeuwig en altoos. Hij zal niet verlaten het werk, dat Hij begonnen heeft. En eenmaal zal Hij Zijn uitverkorenen opwekken en doen ingaan in de vreugde huns Heeren. De opstanding van Christus is een zeker pand hunner zalige opstanding. Zij zijn Gode verzoend door de dood Zijns Zoons, veel meer zullen zij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.

O, volk van God, houdt moed. De Heere sterke uw hart. Zijt gij in vreze of uw werk wel waarheid is? Hij kent u. Leg u voor Hem neer. Zeg met de dichter. "Doorgrond m' en ken mijn hart o Heer'."

Hij heeft het beloofd, dat uw werk in der waarheid zijn zal. En Hij zal u behouden door Zijn leven.

O, dat die droeve twijfel uit uw ziel eens gebannen werd! Dat Christus uw Leven worden mocht. Hoeveel zoeken wij het toch nog buiten Hem, terwijl buiten Hem geen leven is maar een eeuwig zielsverderf. Hij is de Opstanding en het Leven. Hij kocht Zijn kerk met de dure prijs van Zijn bloed en Hij zal haar behouden. Zo Zijn werk in waarheid in ons wezen moge, zullen wij niet omkomen. Hij zal bevestigen wat Hij begonnen is, en niet verlaten de werken Zijner handen.

O, bekommerd volk, zoek uw plaats aan de voeten van Christus, waar die zondares nederviel, die Zijn voeten zalfde en met tranen nat maakte en met het haar des hoofds droogde. Haar zonden werden haar vergeven. Dat mocht ook uw uitzien en verlangen zijn. Gun toch uw ziel geen rust voor uw aandeel in Christus moge vastgemaakt zijn. In God is de zaligheid der uitverkorenen vast van eeuwigheid; in Christus is zij bevestigd en boven het bereik van de vijand gesteld. Maar ook in ons hart mocht de gemeenschap aan de Vorst des Levens worden bevestigd, in wie wij eeuwig zullen leven. Hoe is toch al Gods volk van node om bij de voortduur uitgedreven te worden uit zichzelf en uit alles waarbij het zijn leven zoeken zou. Wij moeten sterven, volk, om in en uit Christus te leven. En sterven is tegen onze natuur. Ook de wegen die ertoe dienen staan ons dikwijls tegen. Maar de Heere verwaardige ons de voetstappen van Christus te drukken. Zijn voldoening zij de grond onzer verzoening; Zijn leven zij de bron van ons zieleleven. O, dan moet Gods volk wel uitroepen: "In U is de fontein des levens en in Uw licht zien wij het licht." In ons de dood; in Christus het leven. Hoe kan het ons hart bemoedigen, ook al is onze weg menigmaal donker, en al is ons hart flauw, dat namelijk Christus ons leven geworden is en door het geloof wij zullen leven door Hem. Verwacht Hem, volk! De tijden zijn bang; de beroeringen der wereld groot. O, sla uw oog naar boven heen, waar Christus is en vanwaar Hij komen zal, om Zijn volk eens met Hem te doen zijn in eeuwige heerlijkheid. Want Hij leeft en zij zullen leven.

Maar anderzijds is in de opstanding van Christus het oordeel geveld over allen, die Zijn stem ongehoorzaam zijn en blijven. De aarde beefde op haar fundamenten, toen de Leeuw uit Juda's stam verrees uit het graf; de wachters werden als doden en vloden weg; de helmachten werden neergeworpen. Zie, mijn onbekeerde medereiziger naar de eeuwigheid, in die wachters uw beeld. O, eens zal de Overwinnaar van de dood tegenover u staan, en Hij zal u verpletteren met een ijzeren scepter en in stukken slaan als een pottenbakkersvat. God geve u de tijd uwer genade uit te kopen en de verzoening met God te zoeken, terwijl het heden voor u genaamd wordt, en vijanden met Hem verzoend worden. Stel u niet aan als waart gij zo vijandig niet. Uw hart is vol van vijandschap en haat tegen God en Zijn Gezalfde. De Heere ontdekke u aan de staat van uw ellende en verwaardige ook u te verstaan dat 's Heeren volk, vijand zijnde, met God verzoend is door de dood Zijns Zoons en nu verzoend zijnde, veel meer behouden worden zal door Zijn leven. Amen.

41. ALLES TEN GOEDE.

"En wij weten, dat dengenen die God liefhebben. alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn." Romeinen 8: 28.

Van de gemeente te Rome mocht welhaast gezegd worden, gelijk van de zwaar beproefde gemeente van Pergamus, dat zij woonde waar de troon des satans is. In Rome zetelde de wereldmacht van die dagen. Zijn keizers konden gebieden dat de gehele wereld beschreven zou worden. En die wereldmacht stelde zich in bittere vijandschap tegen het erfdeel des Heeren. Te vuur en te zwaard werd vervolgd wie de Naam van Christus noemde. Ook de Joden haatten het volk des Heeren. Als schapen onder de wolven was de gemeente van Christus te Rome. Echter ontbraken haar de vertroostingen van de Heilige Geest niet. God laat Zijn volk niet alleen in de strijd. Paulus is de dienaar Gods om de

vervolgde gemeente te sterken. Hij leeft met haar in geestelijke gemeenschap mee. Wel kwam nog nimmer een der apostelen te Rome, maar in de geest is Paulus daar met Gods volk verenigd. Hij begeert de gemeente te zien, opdat hij haar enige geestelijke gave mocht mededelen. Hij schrijft, haar versterkend in de waarheid. Van de geestelijke verlossing klimt de apostel op tot de eeuwige.

Eens zal de zaligheid aan Gods volk ten volle worden geopenbaard. Van alle ellende, strijd en druk zal Gods kerk eenmaal worden verlost. De heerlijkheid is haar weggelegd, waartegen niet te waarden is het lijden van de tegenwoordige tijd. Paulus wil zeggen: Dat lijden, hoe vreselijk het ook schijnt, komt niet in aanmerking bij de heerlijkheid die Gods volk eens beërven zal; dat lijden zinkt in het niet. Aan deze zijde van het graf is het echter dikwijls het deel van Gods volk. De ganse schepping zucht vanwege de zonde. Gods kinderen hebben in dat zuchten echter een bijzonder deel. Zij lijden met Christus, opdat zij ook met Hem verheerlijkt worden. Hun lijden is op de eeuwige zaligheid gericht. Reeds in dit leven ontvangen zij de ondersteuning van de Heilige Geest, Die hun zwakheden mede te hulp komt. De Geest bepaalt hun druk en richt hun wegen tot dat einde, waarin God meest verheerlijkt wordt in hun zaligheid. "Wij weten", schrijft Paulus, "dat dengenen die God liefhebben alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn."

Het voorrecht in deze woorden genoemd, geldt dus niet alle mensen. Het is voor degenen die God liefhebben. Niemand heeft van nature God lief. "Er is niemand", zo zegt Gods Woord, "die naar God vraagt en Hem zoekt; ook niet tot één toe." Want allen zijn wij afgeweken. Wij hebben God de rug toegekeerd in onze val in Adam. Naar Zijn beeld heeft de Heere God de mens geschapen, zonder gebrek, opdat hij God zijn Schepper liefhebbe, Hem prijzen en verheerlijken zou. Ja, zo laag daalde God af, dat Hij met Zijn eigen schepsel Zich in een verbond stelde. Eeuwig, onverliesbaar leven beloofde Hij.

Maar ook de dood dreigde Hij. En hoewel de mens zeer wel bevatte wat God van hem vorderde en wat zijn straf bij overtreding wezen zou, moedwillig stortte hij zich in de dood. Hij sneed de band met God door. Vijandschap en haat vervullen hem, die niet langer het beeld Gods draagt, maar van wie geschreven is, dat satan zijn vader is, die was een mensenmoorder van den beginne. De mens is een hater Gods. Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God.

"Die God liefhebben" zijn dus geen natuurlijke mensen. Zij zijn vernieuwd door de Heilige Geest naar het evenbeeld Desgenen Die hem geschapen heeft. Een nieuwe schepping is in hen gewrocht. Zij zijn nieuwe schepselen in Christus Jezus; het oude is voorbij gegaan, het is alles nieuw geworden. Zij hebben God lief, omdat Hij hen eerst heeft liefgehad. Die liefde tot God is niet van hen zelf. Zij is vrucht van de liefde Gods, waarmede Hij hen heeft bemint van voor de grondlegging der wereld. God de Vader heeft ze vrijwillig liefgehad. Hij heeft hen in de handpalmen gegraveerd. Hij heeft hen lief met een eeuwige, onveranderlijke en onverminderde liefde. In het Vaderhart Gods is de bron van alle liefde. Daarin is de sterkte van Gods kinderen. God had hen lief, toen zij vijanden waren, ja eer iets van hen begon te leven en zonder dat iets van hen in aanmerking komt. O, volk van God, hoort wat de Heere Jezus zegt in het Evangelie van Johannes: "De Vader Zelf heeft u lief."

De liefde, waarmede het volk God liefheeft, wortelt in de liefde des Zoons. Hij heeft Zichzelf ten Borg gesteld bij Zijn Vader. Hij aanvaardde de uitverkorenen uit de hand van de Vader en stelde hen met God in het verbond dat Hij niet door hun werken, maar uit genade alleen hun de eeuwige zaligheid zou toeschikken. Zó groot is Zijn liefde, dat Hij Zijn bloed voor hen gaf. Zij zijn de gekochten met het bloed des Lams. Wie zal deze

liefde ooit peilen! Door het geloof mogen Gods kinderen er iets van kennen. Maar de verst gevorderde in de genade kent zo weinig van deze grote liefde van Christus, dat hij, al is het dat hij dronken van liefde werd, slechts ziet in een spiegel als in een duistere rede. Eenmaal zal volmaakt deze liefde worden gekend, als teniet gedaan wordt wat ten dele is. De eeuwigheid zal niet te lang zijn om het Lam te prijzen en te verheerlijken in de nimmer-eindigende lofzang: "Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed." O, hoe groot is deze liefde!

Gods volk mint de Heere, omdat de Heilige Geest deze liefde in hen wrocht. God de Heilige Geest heeft dat volk lief. Hij, de Derde Persoon in het heilig, volzalig Opperwezen, heeft het verbond verzegeld en Zichzelf gegeven om de verlossing, door de Zoon gegeven, toe te passen. Zo groot is de liefde van de Heilige Geest, dat Hij gevallen Adamskinderen, haters Gods en voorwerpen van Zijn toorn, tot Zijn woning kiest. Hij zal hen heiligen en vernieuwen en volmaakt in heerlijkheid stellen. De liefde waarmede Gods volk de Heere mint, is de vrucht van de liefde van God Drieënig, van Vader, Zoon en Heilige Geest. Zij wordt door God in de harten der Zijnen uitgestort. Geen mens heeft iets van deze ware liefde tot God van nature. O, dat wij dit toch recht mochten bedenken, wij zouden walgen van de laffe, onwaarachtige godsdienst die velen aanhangen, doch die niet is dan een spinsel uit eigen ingewanden. Wij moeten als vijanden met God worden verzoend. Alleen door Zijn liefde uit onze vijandschap getrokken en verlost. Door de liefde Gods zullen wij God liefhebben.

Deze liefde doet ons God zoeken. De ware ontdekking doet ons. onszelf kennen, zo wij geworden zijn door de zonde, namelijk zonder God in de wereld. Dat gemis wordt het ontdekte volk ondragelijk. God te missen is hun erger dan de dood. Zij worden bedroefd met een droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Veel mensen schijnen de bekering te zoeken in enige aandoeningen van hun consciëntie. Onverklaarbare gevoeligheden zijn de gronden waarop zij zich verlaten. Het ligt in de mond van deze mens bestorven, dat zij deze ervaringen toch niet van zichzelf hebben. Maar hun ontbreekt het rechte besef, dat er veel werkingen der consciëntie zijn, die niet zaligmakend zijn. Tal van voorbeelden uit Gods Woord als Ezau, Orpa, Achab, Judas e.a. bewijzen dit. Zij missen dan ook het nauwkeurig zelfonderzoek, waarvan David spreekt in Psalm 139, en waarvan Gods volk geen vreemdeling is: *Doorgrond mij, o God! en ken mijn hart; Beproof mij .en ken mijn gedachten; en zie of bij mij een schadelijke weg zij, en leid mij op de eeuwige weg.*

En wat wel in het bijzonder eens klaar gezegd moet worden is dit, dat een blind geloof zonder kennis niet het zaligmakende geloof is. God leert Zijn volk verstaan en klaar kennen, wie God is en wie zij zelf zijn. O, die rechte Godskennis gaat met de ware zelfkennis steeds gepaard. Een vloekwaardig zondaar, overreed van de waardij in God, van Zijn volmaakte deugden, keurt Hem waardig eeuwig geliefd te worden. Daarentegen ziet de ontdekte zichzelf in geheel zijn leven als een hater Gods. Dit verwekt in hem een levende zielesmart. Al zou het eeuwige vuur zijn deel zijn, hij zal God niet kunnen vloeken, noch het onder de goddelozen kunnen houden die Zijn Naam eeuwig zullen lasteren. De liefde Gods is in zijn hart uitgestort en deze doet God liefhebben boven eigen zaligheid.

Slechts een enkele eigenschap dezer liefde wil ik noemen. Het moge dienen tot zelfbeproeving, tot ontdekking aan onze zandgronden, maar ook Gods oprechte volk ter bemoediging.

Die God liefhebben hebben Zijn volk lief. Gij zult ze er aan kennen, zo leert ons Johannes, dat zij de broeders liefhebben. Mozes gaf Egypte; Rachab haar volk en goden;

Ruth Moab; David zijn hoogheid prijs voor het volk van God. Die geen vreemdeling van de liefde Gods is verzaakt geheel de wereld om met Gods volk te mogen leven en sterven. Die liefde doet Paulus naar de gelovigen te Rome verlangen; ja die liefde doet gemeenschap oefenen; medelijden in het leed, en lasten dragen aan Gods genadetroon, zelfs al scheiden zeeën hen en al bracht niemand op aarde enige boodschap. Ja, deze liefde doet gemeenschap met Gods kerk oefenen die voor de troon juicht. De strijdende kerk is met de triomferende één. Die eenheid wordt door het geloof geoefend, en vervuld met - gelijk zij geboren is uit - de liefde Gods die in hun harten is uitgestort. O, wat zal het toch eens zijn als al dat volk in eeuwige liefde één zal zijn, een schare die niemand tellen kan en die voor de troon is, omdat zij hun klederen hebben wit gemaakt in het bloed des Lams.

Om niet meer te noemen, die God liefhebben, bewaren Zijn geboden. "Indien gij Mij liefhebt", sprak Jezus, "zo bewaart Mijn geboden." Die liefde Gods kan niet geoefend worden met een vertrappen van Zijn geboden. Hoewel de allerheiligste in dit leven maar een klein beginsel heeft van de volmaakte gehoorzaamheid, toch is zelfs in de kleinste van Gods kinderen een ware, oprechte liefde tot Gods gebod gewrocht. Het wordt hun taal:

*Hoe lief heb ik Uw wet! het is mijn doel,
De ganse dag haar ijd'rig te betrachten.*

De zonde wordt het volk dat God lief heeft de dood, en Gods wil en gebod het leven. Nee, het is geen last de wereld en de zonde te verzaken. Integendeel. Wat veler een lust was, wordt dat volk een last, en wat vroeger een last was, wordt nu hun lust. Leg vrij deze op Gods Woord genoemde eigenschappen aan ter toetsing van uw hart, en gij zult het werk van Gods genade niet kunnen ontkennen, indien de liefde Gods in u verheerlijkt werd. Voorwaar, Gods volk is een gelukkig volk. Het heeft God lief, omdat het van Hem geliefd is.

Die God liefhebben zijn dus de door God geliefden. En de liefde waarmee de enige en Drie-enige God Zijn volk mint is niet door dat volk opgewekt, doch zij is de vrijmachtige soevereine liefde Gods, welke in God alleen haar volle oorsprong vindt. Die God liefhebben zijn de geroepen naar Gods voornemen.

Dat voornemen is Gods eeuwige raad. Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend. En in het bijzonder geldt dit voornemen de zaligheid van Gods volk. De Heere Jezus dankte Zijn Vader zowel over het besluit der verwerping als over de verkiezing. *"In diezelfde tijd antwoordde Jezus en zei: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt ze de kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U."*

God heeft bepaald wie zalig wordt en over welke van Adams nakomelingen Hij het rechtvaardig oordeel van de zonde brengen zal. Welke orde men zich in de besluiten Gods denkt, deze ene zaak staat naar des Heeren Woord onherroepelijk vast, dat namelijk Gods voornemen, geheel en volkomen rust in Zijn soeverein welbehagen. Tijdsorde is in Gods besluiten niet. Al Zijn besluiten zijn van eeuwigheid. Er is geen eerste en geen laatste.

Maar wel is er een zedelijke orde in de besluiten Gods. En nu hebben de Gereformeerde theologen in ons land over die zedelijke orde niet alleen op dezelfde wijze gehandeld. Er ontstonden zelfs twee richtingen, onder de benamingen van supra-lapsariërs en infra-lapsariërs, ook wel met de minder sympathieke naam van boven- en beneden-valdrijvers aangeduid. Hoewel voor velen bevattelijker, is toch die laatste benaming niet vrij van

schimp; immers toch drijvers waren de oude gereformeerden niet. Maar de Hollandse benaming vond bij velen ingang. En afgezien van het genoemde bezwaar, duidt de naam zeer wel het geschil aan. De één toch stelt de predestinatie boven de val; daarin in orde voorafgaande, terwijl de infra-lapsariër juist andersom de predestinatie op de val bouwt. Ook de Nederlandse Geloofsbelijdenis leert dat God uit het gevallen menselijk geslacht verkoren heeft.

De verkiezing der engelen echter ging niet over gevallen engelen. Want de gevallen engelen zijn duivelen in de hel geworden. God besloot engelen, straks geschapen zijnde, in hun staat te bevestigen; terwijl de verworpenen onder de heilige troongeesten, onder de val besloten, hun eigen verderf moedwillig hebben uitgewerkt. Welnu, zo leerden dan de godvruchtige leraren in de Nederlandse kerk. Ook merkte God in de verkiezing de mens niet aan als gevallen of niet gevallen. Hij besloot de predestinatie, bouwde daarop het besluit van de schepping en val; men leze o.a. het door Comrie uitgegeven werk van Chauncy.

Maar hoe ook die zedelijke orde gedacht werd, over één stuk, en dat was wel het allervoornaamste, waren allen het eens, die zich op de hechte bodem van Gods Woord stelden, dat namelijk de predestinatie haar enige grond vindt in Gods vrijmachtig welbehagen. Dat scheidde hen van de remonstranten. Dezen toch leerden, dat God de mens verkoren had om voorgezien geloof en goede werken. De grond van de verkiezing en zaligheid werd alzo in de mens gelegd. Geloof en goede werken werden oorzaken der verkiezing geacht, terwijl zij er vruchten van zijn. God heeft niet uitverkoren omdat de mens gelooft en goede werken doet; want de gevallen mens kan niet geloven en bedrijft alleen wat kwaad is voor God. Het is dan ook juist andersom. God werkt in de uitverkorenen het geloof en vernieuwt hen door Zijn Heilige Geest opdat zij Gode vruchten dragen.

Gods volk wordt zalig omdat God het wil, niet omdat het zelf de zaligheid begeert. Nooit zou het zich in waarheid om zijn zaligheid hebben bekommerd; nooit had het naar God gevraagd indien niet de Heere Zelf het naar Zijn eeuwig voornemen geroepen had. Dit voornemen is de vaste grond der behoud van verloren zondaren. Het vaste fundament Gods staat, hebbende deze zegel: "De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn." Op dat welbehagen zal zich de goddeloze te pletter stoten. Hij misbruikt het tot zijn verderf. Hij verstaat niet, noch wil erkennen, dat hij verloren gaat om eigen schuld. Zullen de verworpelingen Ezau, Saul, Achitofel, Judas enige verschoning kunnen inbrengen voor hun eeuwig oordeel? Is hun vreselijk lot niet de rechtvaardige vergelding van hun eigen daden? En zal ooit één verworpeling iets vermogen in te brengen tegen God?

De soevereiniteit Gods heft de verantwoordelijkheid van de mens niet op. Wij gaan, ja wij liggen om eigen schuld verloren. Onze val, hoewel deze, ik zeg niet alleen niet buiten de voorwetenschap, maar buiten de besluiten Gods niet ligt, is moedwillige ongehoorzaamheid des mensen en stortte hen in het rechtvaardig vonnis des doods. Nog een weinig en God zal spotten in het verderf van de spotter en lachen als zijn vreze komt.

Maar dit soeverein welbehagen Gods wordt de zaligheid voor Gods volk. De Heere Jezus maande Zijn discipelen, dat zij zich daarin zouden verblijden dat hun namen geschreven zijn in de hemelen. In dat vrije besluit Gods mag door genade zich het volk verblijden. Op dat fundament mag het door het geloof zinken.

Het is door U, door U alleen

Om het eeuwig welbehagen.

God komt aan Zijn eer in de Zijnen, door Zijn eigen werk en naar Zijn eigen raad. Niets, ook niet het allermiste van de mens komt in aanmerking. "Het is niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods." O, nooit is in woorden te brengen welke rijkdommen van troost en blijdschap in dit voornemen Gods liggen. Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen, Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid Amen!

Naar dit voornemen Gods nu roept de Heere Zijn volk. "Adam", zo sprak God, "waar zijt gij?" De Heere zocht de van Hem vluchtende mens. Hij zocht hem in Zijn eeuwige ontferming. En zo zoekt Hij al de van Hem gekenden, één voor één. Hij noemt ze bij name. Er is een stondeke in Gods eeuwig welbehagen waarin Hij de dode, gans ellendige zondaar roept met levendmakende, onwederstandelijke kracht. Ja, elk mens die leeft onder de prediking van Gods Woord wordt tot de zaligheid geroepen, maar hij weigert te horen. De Heere biedt hem de zaligheid aan om niet. Gods knechten roepen uit de keel en houden niet in. In Naam van hun Zender dringen zij aan, zoals een herder achter hen betaamt. Zij bidden alsof God door hen bade, van Christus' wege: "Laat u met God verzoenen." De Heere betuigt hun: "Ik heb geen lust in uw dood." Christus weende over Jeruzalem: "Hoe menigmaal heb Ik u bijeen willen vergaderen, gelijk een hen hare kiekens vergadert, maar gij hebt niet gewild."

Voorwaar het zal wat uitmaken onder zoveel bemoeienissen Gods verloren te gaan. De steden waarin de krachten des Heeren meest geschied waren, zijn boven de andere bestraft. Van al die roepstemmen zal elk mens rekenschap geven voor de rechterstoel van Christus. Zij zullen het oordeel van de verworpenen verzwaren. Het Evangelie zal hun zijn een reuk des doods ten dode. Ook in hun moedwillige verharding zal de Heere verheerlijkt worden. Och, of het Woord ons treffen mocht eer het voor eeuwig te laat is. Maar dat Woord zal alleen treffen als God ons te sterk wordt, zo wij door de Heilige Geest worden overmocht.

Als God ons roept, inwendig en het hart vernieuwt, dan is het met ons leven uit. Dan gaat Abraham uit het Ur der Chaldeeën; dan erkent Manasse, dat de Heere God is; dan valt Saulus voor God en vraagt: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?" Over alle roepstemmen, hoe zij de consciëntie soms schokken, gaat een mens heen; maar deze roepstem Gods velt de hardste zondaar neer. Zij doet hem de wereld verlaten met al haar rijkdom en genot. Zij verwekt een droefheid naar God die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. God roept van de zonde af. Het wordt de geroepenen Gods beter te sterven dan langer tegen God te zondigen.

Die roeping schenkt een nieuw leven. Zij baart door het Woord der waarheid nieuwe schepselen. Want die in Christus Jezus is, die is een nieuw schepsel, het oude is voorbijgegaan, het is alles nieuw geworden. De Heere werkt een nieuwe wil en een nieuw verstand. Hij geeft Zichzelf Zijn volk te kennen als de God van volkomen zaligheid, Die waardig is gevreesd, geliefd en gediend te worden. Zo roept God naar Zijn eeuwig voornemen.

Die geroepenen krijgen God lief en Zijn geboden, en Zijn volk. Gij kunt ze er aan kennen, dat zij de broeders liefhebben met een liefde, die de band van aardse min te boven gaat. O, die daarvan vreemdeling is, is geen geroepene Gods. Die krachtdadige roeping drijft de ziel naar Christus heen. In Hem alleen is de weg der zaligheid. Wij moeten een Borg voor onze ziel vinden om in Gods gemeenschap te worden hersteld. De werkelijk geroepene kan niet rusten dan daar zijn ziel rust in God.

Eindelijk, die roeping Gods roept tot de eeuwige zaligheid. Zij is onberouwelijk. De Heere laat van dat volk nimmer af. Hij roept ze en bereidt ze toe tot de eeuwige

gemeenschap met Hem. Eens zal alle zonden worden teniet gedaan en alles wat ten dele is, opdat naar Gods eeuwige raad Zijn volk volmaakt Hem prijzen zal voor Zijn troon, dag en nacht. "En aldaar zal geen nacht zijn, en zij zullen geen kaars, noch licht der zon van node hebben; want de Heere God verlicht hen, en zij zullen als koningen heersen in alle eeuwigheid."

Van deze nu, die God liefhebben, die naar Zijn voornemen geroepen zijn, zegt de apostel, *te weten, dat hun alle dingen medewerken ten goede*. De krachtige verzekering daarvan is Gods volk zeer van node, omdat dit volk in de wereld vele verdrukkingen is onderworpen. Bijzonder in tijden van grote nood, als Gods oordelen op de wereld zijn, behoeft dat volk de bevestiging daarvan, dat de Heere hun alles ten goede zal besturen.

Voor ons natuurlijk oog schijnt het toch zo menigmaal gans anders. Gods volk is een verachte, vervolgte, gedrukte hoop. Gods Woord spreekt er zelf van als van de hoop der ellendigen. Waarom toch is er voor onze natuur zo weinig aan de dienst van God? Omdat al wat de natuurlijke mens bekoort; wat hem allerkostelijkst voorkomt; waarnaar hij jaagt met alle krachten, in de dienst des Heeren niet mee telt. Wij begeren rijkdom en eer, en onder Gods volk zijn niet vele rijken en niet vele edelen; maar het arme der wereld heeft God uitverkoren, en het onedele en hetgeen dat niets is. Reeds daarom is Gods kerk bij de wereld een verachte. Maar deze stand brengt bovendien voor het vlees duizenden bezwaren. De ontberingen zijn veel. God houdt Zijn volk kort. Hij onthoudt het zeer veel waarvan de wereld geniet, opdat Zijn kinderen aan de wereld zullen sterven. Tegenover het rijk, weelderig Egypte bevindt zich het Israël Gods in diepste ellende. Wie nu kan zien en geloven, dat die ellende ten goede zal medewerken? Het schijnt toch zo dat alles ten kwade loopt. Is het niet te verstaan dat onze wereld-lievende zelfzuchtige natuur, die van God vervreemd is, in de dienst en in het volk Gods geen heil ziet? Ook is de vreugde der wereld de dood geworden voor hen die God liefhebben.

Het leven verenigt zich niet met de dood. Sinds de Heere Zijn volk de ogen opende is het de ijdele gezelschappen ontvloden. De zonde heeft een innerlijke smart veroorzaakt; de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Maar wie kan het nu houden bij hen, die geheel de wereld veroordelen; die in een levendig treuren en innig klagen meer behagen hebben dan in al de vreugde die het leven biedt. Voor krankzinnigen zijn Gods kinderen gehouden. Met de grootste minachting keert zich de wereldling van hen af. Een leven als de geroepenen naar Gods voornemen zoeken, is voor de natuurlijke mens de dood. Hij kan en wil er niet aan, omdat het hem verborgen is het heil dat aan des Heeren volk geopenbaard wordt en het einde dat dit volk is bereid in eeuwige heerlijkheid. De bitterste vervolgingen zijn daarvan in alle eeuwen het bewijs geweest. Gods kinderen zijn aan alle folteringen blootgesteld. Zij zijn uitgerekt geworden; hebben bespottingen en geselingen geleden en ook banden en gevangenis; zij zijn gestenigd geworden; in stukken gezaagd; verzocht, door het zwaard ter dood gebracht; hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk behandeld zijnde; hebben in woestijnen gedoold en op bergen en in spelonken en in de hollen der aarde.

Indien de wereld iets begrepen had van het heil, dat Gods volk is weggelegd, voorwaar zij had Gods kinderen geacht als de heiligen van hoge plaatsen en liefgehad en hun zaligheid gezocht. Maar het was verborgen voor hun ogen. De wereld kiest het hossen en dansen en vreugd bedrijven in de zondedienst, daarin ligt haar geluk. Geheel de openbaring van het leven van degene die God liefhebben staat haar tegen. Zij kan het niet verstaan dat Gods volk alle dingen medewerken ten goede. Ja, al kleedt zich de mens in een godsdienstig gewaad en gereformeerde belijdenis, hij verandert niet. Alleen

wederbarende genade kan onze ogen openen. Het jolig christendom onzer dagen is het duidelijkst bewijs. Men roemt Jezus en hoopt vast op de hemel, maar in geen woorden is uit te drukken de innerlijke afkeer van het arm-zondaars-leven die de harten van duizenden vervult.

De leer van *veronderstelde wedergeboorte* en vermoedelijk hemelburgerschap heeft nameloze ellende over de kerk van Nederland gebracht. Een Reformatie is uitgeroepen, die niet uit het waarachtig beginsel opkwam. Reeds nu doet de snelle afloop der wateren zien, waar het heen gaat als de ernst ontbreekt, als de klem van de consciëntie wordt weggenomen, als de noodzakelijkheid van de waarachtige bekering niet op het hart gebonden wordt. Vanuit de hoogte wordt het ware volk van God bespot, gehekeld, veracht. De armoede, de tegenheden, de gesteldheid des harten het alles maakt degenen die God liefhebben voorwerpen van verachting. Dat volk heeft geheel de wereld tegen. En het schijnt hen zelf dikwijls toe of alle dingen tegen zijn. Daarom is de verzekering zo onmisbaar dat alle dingen hun ten goede zullen medewerken.

In welke droeve verlatingen toch kan zich des Heeren volk bevinden. De grote donkerheden doen het in moedeloosheid neerzinken en het oog daarvoor sluiten, dat de Heere regeert en alles ten goede zal doen uitkomen. Had Jacob zich hieraan door het geloof mogen vastklemmen, hij zou niet hebben geklaagd: "Alle deze dingen zijn tegen mij." Job had zijn geboortedag niet vervloekt, zo hij had kunnen geloven dat de diepe weg, die God hem leidde hem ten goede zou zijn. David had niet uitgeroepen nog één der dagen in de hand van Saul te zullen omkomen, noch ook had Elia de dood begeerd indien zij in waarheid op Gods doel hadden mogen zien in hun tegenheden. Duizenderlei misstanden in Gods volk bewijzen hoe zwaar het is om in waarheid daarvan verzekerd te zijn dat alle dingen medewerken ten goede degenen die God liefhebben en naar Zijn voornemen geroepen zijn.

En toch, hoe menigmaal het anders schijnt, dit staat vaster dan de bergen en heuvelen, dat alle dingen Gods volk ten goede zullen medewerken. Want alles geschiedt naar de eeuwige en onveranderlijke raad Gods. In die raad zijn de wegen bepaald langs welke de kerk des Heeren de eeuwige zaligheid beërven zal. Het einde staat vast. En dat einde is de volkomen verheerlijking Gods in de zaligheid Zijner uitverkorenen. Daartoe leiden al de wegen die Gods kinderen bewandelen. Druk en tegenheden, zij voeren naar het van God bepaalde einde. Want zij zijn mede in de raad des Heeren opgenomen. Satan vermag niets op Job dan wat God hem toelaat. De diepe weg van de man uit Uz zal hem klaarder dan ooit doen verstaan, dat Gods werk door de macht der hel niet kan verwoest worden en dat zijn behoud alleen ligt in de Gezant, de Eén uit duizend. God zal de éér ontvangen van Zijn volk en de diepste wegen voeren tot Zijn hoogste verheerlijking.

Er is een gedrukte brief van een godvrezende vrouw waarin verhaald wordt, dat haar vee door de pest werd weggerukt, en daarna haar enige dochter haar door de dood werd ontnomen. In haar diepste smart kon zij echter niet klagen. "Eens", zo sprak zij, "zal ik van de diepste wegen het meest zingen voor Gods troon. En zou ik hier dan klagen?" Voorwaar, de grootste verdrukkingen zullen het volk van God oefeningen geven, waarin de Heere verhoogd wordt. Hij redt de Zijnen uit. Zijn liefde en trouw zal hen nimmer om doen komen, in dure tijd of hongersnood. De Heere heeft het in zo menige weg bewezen, dat bij Hem uitkomsten zijn zelfs tegen de dood. In vijandige bejegening der wereld, in smaad en hoon betuigde Hij het hun: "Zalig zijt gij als u de mensen smaden en vervolgen en ligende alle kwaad van u spreken om Mijnentwil." En Zijn zaligspreking is zo aldoordringend, dat de smaad der wereld er bij in het niet verzinkt. Bij tegenslag in hun zaken, in ziekte en dagen van rouw gaf de Heere kracht om te dragen. Ja, in de donkere

nachten heeft Gods volk Zijn lof mogen zingen, want het heeft Hem verwacht. Door de tranen over de smartelijkste tegenheden heen is de lofzang doorgebroken van hen die vertroost zijn door de genade van de Heilige Geest.

En bijzonder is de verzekering van de eeuwige heerlijkheid Gods volk tot sterkte. In dit leven houdt de verdrukking, houdt ook de strijd tegen de zonde en de duivel niet op. Die strijd die zoveel bittere tranen kost. Maar toch, het zal niet altijd duren. Eens, o volk, zal de Heere uw druk doen veranderen in geluk. Hij zal hier uw kruis doen eindigen. Het gaat op de eeuwige heerlijkheid aan; op het Sion dat boven is, de stad welker Kunstenaar en Bouwmeester God is. Daarin zullen al de wegen eindigen. Zou de wetenschap, waarvan Paulus in de tekst spreekt, ons dan niet bemoedigen?

Bange dagen draagt wellicht de toekomst in de schoot. God heeft een twist met de inwoners der wereld. De ontzettende openbaring van de mens, verzonken in bij- en ongelooft, roept om het oordeel. De woedende satanische machten van revolutie en communisme breken verwoestend zich een baan. En u zoekt vergeefs de dam die ze keren zal. De handen der overheden zijn slap geworden. Het christendom van onze dagen zoekt zijn steun in Rome, dat de Waarheid, zo die in Jezus staat, haat. Die stroom zal stuiten op Gods volk. De Waarheid zal het bolwerk zijn dat staan zal. Maar wie beschrijft dan de bange strijd die komt. Armoede dreigt over geheel de wereld, en zij voert niet tot vernedering doch tot verharding en mitsdien zal de komende ellende de volkeren rijp maken voor de geest uit de afgrond. Maar wat ook kome, de Heere zal ook de grootste ellende dienstbaar maken aan het eeuwig heil van Zijn gunstgenoten.

O, dat Gods duurgekochte volk ervan doordrongen werd. Te zeer kleeft onze ziel aan het stof. Wij leven te laag, volk. Ons leven is te arm. In diepe vernedering moge onze ziel zich voor God buigen, en het leven zoeken dat boven is. Indien onze wandel in de hemel ware, wij zouden de arme wereld onzer dagen verkondigen de rijkdom, het waarachtig heil dat wij in God hebben. Want uit genade zijn wij zalig geworden. Wij zouden ons uit het stof schudden en onze sierlijke klederen aantrekken. Ja, wij staken het hoofd omhoog, dragende de eerkroon. "Ontwaak, noordenwind en kom, gij zuidenwind en doorwaai mijnen hof, dat zijn specerijen uitvloeien."

Voor Gods volk dreigt geen gevaar. Ten goede zal alles medewerken. "Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere uw Ontfermer." Dat wij dan de tegenheden en de strijd, hoe bang ook, niet te zwaar tellen. De Heere regeert. Hij zal u uitredden en straks als gij Zijn raad hebt uitgediend, u opnemen in heerlijkheid. Dan zullen alle raadselen worden opgelost; dan zullen de schaduwen vlieden. De Heere zal de tranen van uw ogen afwissen. Dat is het wat de grote bron van troost is voor Gods gunstgenoten: "Dan zullen wij altijd bij de Heere zijn."

In die vertroosting doe de Heere ons wandelen. Zij doe ons verre zijn van de zonde, van de vermakingen van het vlees. Dat het onderscheid gezien worde tussen de rechtvaardige en de goddeloze; tussen dien die God dient en dien die Hem niet dient. Fluitende en dansende gaat de wereldling zijn verderf tegemoet. Maar Gods volk zal beërven het Koninkrijk dat het bereid is van de grondlegging der wereld. *Houd moed, godvruchte schaar, houd moed.* Want het is gewis, alle dingen zullen medewerken ten goede, dengenen die naar Gods voornemen geroepen zijn.

42. DUUR GEKOCHT.

"Want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam .en, /uwen geest, welke Godes zijn."

Sinds het vertrek van de apostel Paulus was in de gemeente te Korinthe zeer veel veranderd. In uiterlijke bloei was zij toegenomen. De welsprekende Apollos, een man, machtig in de Schriften, had daartoe niet weinig bijgedragen. Hij overreedde de Joden dat Jezus van Nazareth de ware beloofde Messias was. In innerlijke kracht ging zij echter achteruit. Er vormden zich groepen naar het getal der leermeesters. Ook stak het oude heidense leven, waarmede men zo kort geleden breken mocht, weer de kop op. Naarmate de eerste indrukken van Paulus' krachtige prediking verzwakten, herleefde de Griekse geest en werd de gemeente ernstig bedreigd. Velen maakten misbruik van de geestelijke vrijheid, die veranderde in een vrijheid voor het vlees. Het oprechte volk treurde onder deze toestanden. Aan Paulus vroeg men hoe met dezulken te moeten handelen, die in hun oude levenswijze terugvielen. Dit was de aanleiding tot het schrijven van het tweetal brieven dat ons in Gods Woord is bewaard gebleven.

In de eerste brief handelt Paulus over de partijen in de gemeente, over de tucht, over de rechtsgedingen, en in vers 13 tot 20 van het zesde hoofdstuk over de onkuisheid. De vrijheid in Christus maakt vrij van de vloek en van de heerschappij der wet, maar geeft geen vrijbrief tot de zonde. "Alle dingen zijn mij geoorloofd" schrijft de apostel. Van de Mozaïsche overheersing is de kerk ontslagen. Het Koninkrijk der hemelen bestaat niet in spijs of drank. Dezé worden eens teniet gedaan. Maar het lichaam blijft. Ook het lichaam Zijner uitverkorenen heeft Christus gekocht, opdat het Hem toebehoore en Hij er in wone door Zijn Geest.

Maar dit sluit het leven in de zonde uit, met name in de hoererij. Want die de hoer aanhangt is één vlees met haar. Vliedt dan de onkuisheid. De vermaning geldt ieder, maar in het bijzonder Gods volk, want dat volk is duur gekocht. *Zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.*

Die vermaningen van de apostel gelden ook voor deze tijden. Hoe is Gods kerk verzonken van de hoge plaats, waarop de Heere haar eens plaatste. Over de gehele wereld ligt het Sion Gods als in puin en met name ook in ons vaderland. De verdeeldheid die in de kerk heerst is groot. Zij is een gevolg van het verlaten der Waarheid. Gods Woord wordt verdonkerd. Ja, zelfs onder de vlag van de Gereformeerde Belijdenis wordt de wereld- en zondedienst meer en meer in de kerk getolereerd en zelfs verdedigd. Velen stellen zich gerust, hopende op de hemel en levende in alle vermakingen van het vlees. Dat God onze ogen toch opene. Zelfs een kind kan het waarnemen dat het vrolijk christendom van onze dagen een bespotting is van de ware kerk van Christus. Het is een karikatuur. Indien iets pleit voor de terugkeer tot de oude, bevindelijke Waarheid dan is het met luide stemmen de openbaring van de "verondersteld wedergeborenen" en "vermoedelijke hemelburgers". Ontwaakt gij die slaapt en staat op uit de dood. Verlaat uw leven.

*Verlaat, vergeet, wat ooit u kon bekoren,
Uws vaders huis, uw volk, en wat voorheen
U dierbaar en beminne swaardig scheen.*

Gods genade doet breken met de wereld; ook met de vrome wereld. Indien de vreze Gods ons vervulde, voorwaar wij zouden ophouden met onze christelijke comedie's. Het schreit ten hemel, wat men in deze tijden verstaat door opbloei van het geestelijk leven. Ons hart zouden wij voor God moeten scheuren als wij vernemen wat omgaat onder hen, die gevormd worden tot dienaren in Christus' kerk. Ja met bittere droefheid wene een ieder, wiens Sions heil ter harte gaat, vanwege het verval onder Gods lieve volk. Het zijn de van de Vader geliefden, door Christus gekochten en door de Heilige Geest opgewekten uit de geestelijke dood; het is een volk voor de hemel bestemd. En ziet, dat volk leeft zoveel berieden; het heeft zijn wandelingen zo op aarde, het zoekt de dingen die beneden zijn. Gods Woord grijpe dat volk aan. Het woord van de apostel: "Want gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn."

De gelovigen zijn door Christus gekocht. Eens was de mens het eigendom Gods. Geschapen naar Gods beeld stond hij op aarde om zijn Schepper te verheerlijken en met Hem eeuwig te leven. Maar moedwillig brak de mens het verbond, waarin hij stond met God. Adam verkocht zich met al zijn nakomelingen aan satan en zonde. God de Heere echter behield Zijn recht op Zijn schepsel. Wie zou Gods recht vernietigen? Maar de eis van dat onkreukbaar recht des Heeren is; de eeuwige dood des mensen. Het recht vordert, dat de zonde die tegen de hoogste majesteit Gods begaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf, aan lichaam en ziel gestraft worde. Gods recht kan de mens niet loslaten dan in de volkomen voldoening. En satan geeft de prooi, die hij wederrechtelijk genomen had, nimmer prijs, tenzij er één kome die sterker is dan hij en hem de vang ontnemt. Maar wie zal vermogen deze verlossing van arme zondaren te bewerken? Wie zal Gods recht voldoen? Wie satans kop vertreden?

Geen schepsel is daartoe in staat. De verlossing onzer ziel is te kostelijk. Hemel en aarde vermogen tezamen niet één zondaar van het verderf te behouden. God alleen kan Zijn uitverkorenen tot de zaligheid brengen die Hij hun beschikte in Zijn welbehagen. God alleen vermag de losprijs op te wegen aan het recht, dat voldoening vordert. Gods eigen, natuurlijke Zoon, Die de Vader in alles gelijk is, God bovenal te prijzen in der eeuwigheid, is met Zijn hart Borg geworden voor de uitverkorenen. Hij stelde Zich Zijnen Vader ten knecht om Diens wil in het zaligen van de uitverkorenen te volbrengen. Uit de hand Zijns Vaders heeft Christus de Zijnen aanvaard. Zij zijn Hem gegeven, maar niet anders dan onder de eis van volkomen voldoening aan het geschonden recht. Christus heeft Zich Zijn volk verkregen door recht. Hij ging niet dan door de deur. Een dief en moordenaar klimt van elders in; maar de Heere Jezus gaat in door de rechte deur. Hoe ontzettend was de weg die Hij daartoe moest gaan.

In onze menselijke natuur vernederde Hij Zich, Die, hoewel Hij God was en is en blijft, in de gedaante gevonden is als een mens. Onder de branding van Gods toorn die Zijn volk zich had onderworpen tot in aller eeuwen eeuwigheid heeft Hij Zich gesteld. In diepe armoede lag Hij neder in de kribbe. Krib en doeken waren de tekenen Zijner diepe vernedering. Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Zijn zweet werd als grote druppelen bloed, die op de aarde afliepen vanwege de persingen van het recht des Vaders. Vloekhout en Godsverlating zijn Zijn deel geworden. De dood is Hij ingegaan om te volbrengen wat van Hem geëist werd tot koping van de Zijnen. En onder de eeuwige persingen van het recht Gods viel satan op Hem aan, om Zijn verlossingswerk te vernietigen. Driemaal verzocht de duivel Hem in de woestijn. En satan liet niet af. Hij voer in één van de twaalve, die Jezus verraden heeft. Zijn vreselijke tormenten beangsten Hem. Hij, Gods eigen Zoon, begon droevig en zeer beangst te worden. Onder de zondelast door Gods recht geperst en de machten der hel omgeven is Christus in de dood

ingegaan om Sion te kopen, dat een prooi der hel geworden was. Gekocht is het volk, ja duur gekocht, met een prijs ver boven goud en zilver, ver boven de waardij van hemel en aarde tezamen; gekocht zijn de uitverkorenen met het bloed des Lams.

Wie zal die prijs ooit recht waarden? Van nature kent niemand die. Vijanden zijn wij allen van God en vijanden van de enige Naam Die onder de hemel de mensen gegeven is, door Welke wij moeten zalig worden. De blindheid van ons hart is zo groot, dat wij dag bij dag met de vijandige Joden roepen: "Weg met Deze! Kruist Hem! Kruist Hem!" Het kruis van Christus is ons een ergernis en dwaasheid. Dat het toch in onze ziel doordringe dat hoe rechtzinnig onze belijdenis ook moge wezen, zonder wedergeboorte Christus' bloed van ons wordt veracht en gehaat. Wij zeggen dit niet om het voorrecht klein te achten, als wij en onze kinderen in de waarheid recht onderwezen zijn. Maar hoe groot dit voorrecht ook zijn moge, het kan ons verstand niet verlichten om de schoonheid en heerlijkheid te kennen van Hem, Die geen gedaante heeft noch heerlijkheid voor de natuur des mensen. Was deze niet voor de Jood de zoon van Jozef de timmerman? Een verachte Nazaréner? Voorwaar, Hij is voor ons niet meer.

Om Christus' koping te leren kennen is ons van node de rechte ontdekking aan de diepe ellende-staat, waarin wij van nature verkeren. De rechte kennis daarvan, dat wij de eeuwige dood zijn onderworpen zal ons onder het recht Gods doen buigen, wAäronder eenmaal Christus boog. Maar het stuk der ellende heeft bij velen die zich gereformeerd noemen een pochen op hun gezond geloof ,zulk een afkeer, dat zij hun bitter gemoed nauwelijks bedwingen kunnen. Hun geloof in Jezus is echter bedrog. Wij zullen alleen tot Hem komen als gans verloren zondaren, met smekingen en geweën. Maar voor dat in zichzelf gans verloren volk wordt Christus dierbaar. Zij zijn het eeuwig oordeel Gods onderworpen, Gods toorn rust op hen.

En ziet, Christus leidt hun ziel daar in, dat Hij Zich onder dat oordeel stelde om verloren zondaren eeuwig te behouden. Welk een liefde vervult hun hart. Hoe wordt Christus' koop prijs hun boven alles dierbaar, ja onmisbaar. Die dure koop is het vaste fundament der zaligheid, waarop de uitverkorenen als levende stenen gebouwd worden door de Heilige Geest.

Zullen wij de reis naar de eeuwigheid aan durven zonder Christus?. Helaas! Over velen moet men in twijfel geraken. Het schijnt hun het allerm minst te bekommeren, of zij deel aan deze dure prijs verkregen hebben. Enige indrukken in de consciëntie schijnen hun genoegzame grond te zijn om de hoop der heerlijkheid er op te bouwen. En toch, er zijn zoveel consciëntie-bewegingen die niet vloeien uit de vernieuwing des harten in de gemeenschap van Christus.

Ik hoop daarover nog iets meer te schrijven. Laat mij mogen aandringen op de rechte kennis van Christus. Hij alleen is de grond van zaligheid. Wat buiten Hem is zal te kort schieten. Maar het door Zijn bloed zo duur gekochte volk zal niet omkomen. Het zal van die prijs eeuwig zingen, als het geloof in aanschouwen zal verwisseld worden. En van die eeuwige jubelzang leert dat volk de eerste tonen in dit leven door het geloof. Het recht, dat de Heere Jezus op Zijn volk heeft, is gefundeerd in de dure koping met Zijn bloed. Waarover-wij in het vorig artikel spraken. Reeds in de eeuwigheid heeft het Lam Zich tot Borg gesteld en de einden der aarde verkregen tot Zijn bezitting op grond van de betaling met de dure prijs van Zijn eeuwig-geldende offerande. De in het recht Gods gevorderde prijs heeft Hij betaald op Golgótha.

Die dure koping doet Hem de Zijnen opeisen in de tijd des welbehagens. Dit is de waarachtige bekering van verloren zondaren tot God, dat Christus hen opeist naar ziel en lichaam. Want deze beiden zijn in Adam de eeuwige dood onderworpen. In ziel en

lichaam beide heeft Christus geleden. Ziel en lichaam Weeft Hij duur gekocht. Ziel en lichaam beide eist Hij op van onder de vloek der wet en uit satans macht en zondedienst. Hij ontroofte de sterkgewapende zijn vaten. Hij werkt door de Heilige Geest een waarachtige vereniging der Zijnen met Hem. Dit geschiedt in de levendmaking des zondaars, och, dat wij het toch klaar mochten inzien, wat God doet in de wedergeboorte des zondaars: Hij verenigt de zondaar met Christus. Wie buiten de gemeenschap met Christus staat is dood, is voorwerp van Gods toorn, is slaaf van de zonde en wandelt ter hel heen. Hoe zou er ooit enig leven in een gevallen Adams kunnen zijn, buiten de vereniging met Christus? De gemeenschap aan Adam is de dood. Het is toch één van beide: óf dood óf levend; óf in Adam óf in Christus te zijn.

Men misleide zich niet, alsof een derde weg mogelijk ware. Welke bevindingen en aandoeningen wij ook hebben, hoe wij ook Gods volk nalopen, bidden, zoeken, buiten de gemeenschap met Christus zijn wij dood. Wij zoeken in de grond ons zelf en niet de gemeenschap Gods. De ware, door God gewrochte vereniging met Christus scheidt de ware van de bijna-christen. En het is de troost voor het oprechte, dikwijls twijfelmoedige volk, dat hun leven in Christus is verborgen bij God. De Heere zal dat leven onderhouden en Zijn volk voor bedrog bewaren. Het is het leven dat niet sterven kan, dewijl het in de vereniging met Christus zijn bron heeft en kracht. Het geloof is de band van die vereniging. Dat ware, oprechte geloof plant de Heere dan ook in de levendmaking in Zijn volk in het hart. Die plant des geloofs bevat geheel het geloofsleven in zich.

Het schijnt dat sommigen dit niet verstaan. Zij stoten oprecht bekommerde zielen van zich af, of maken grote christenen. Want toch, dit is het opmerkelijke van hen die het geloof als planting Gods niet recht onderscheiden van de werkingen en oefeningen die het maakt, dat zij van geen bekommerd volk willen weten. Maar gevoelende dat zij geen metgezellen zouden overhouden, verklaren zij zuigelingen van de Vader in de genade te zijn. Welk een geestelijke hoogmoed en overspanning dit werkt is nauwelijks te zeggen. Leert dan Gods Woord ons niet zeer duidelijk, dat in het geloof is een wassen en toenemen? Hebben wij geen vaste grond om het volk van God te troosten in zijn kommer en mismoeiding? Want hoewel geen ander geloof oprecht is, dan alleen dat een zekere kennis is van de beloften Gods en een hartelijk vertrouwen dat alle zonde om Christus' wil vergeven zijn, toch heeft niet elk gelovige het vol bewustzijn van de vereniging met Christus, in wie al de beloften ja en amen zijn, Gode tot heerlijkheid. God, de Heilige Geest wrocht het ware geloof in elk levendgemaakte en verenigde hem met Christus, maar de oefeningen en werkzaamheden des geloofs zijn zo zwak en laten daardoor de ziel in zulke donkerheden, dat het haar voorkomt Christus nog geheel te missen, ja Hem zelfs niet te kennen.

Met smekingen en geweën gaat het ontdekte volk zijn weg. Het openbaart Gods werk. Ontkennen kan het niet, dat een wezenlijke verandering in het hart is gewrocht. De wereld en de zonde is de dood geworden. Met Gods volk zouden die zielen willen leven en sterven. Was het mogelijk zij zouden de zonde met wortel en tak uitroeien. Maar het licht ontbreekt dikwijls of wat in hen is, werkelijk door God gewerkt is. Het kan toch zo ver gaan dat nog alles bedrog is. O, die vreze! Wat zal nog eens het einde zijn? Gods recht eist betalingen en zij hebben geen kwadrantpenning. Alles, alles is te kort om God te ontmoeten. Mogen zij een oog op Christus slaan, hun strijd gaat er dikwijls over, of zij wel werkelijk deel aan Hem hebben. Hij is de Zaligmaker voor Zijn uitverkorenen, maar behoren zij tot dat gelukkige volk? Zij zijn zich de vereniging met Christus niet bewust. Hun ziel zucht: "Zet mij als een zegel op Uw arm en als een zegel op Uw hart." Christus wordt hun dierbaar boven alles. Zijn borgwerk hun onmisbaar. Zijn Woord hun leven.

Maar bij dat alles missen zij Hem Die niemand missen kan tot zaligheid. Laat Gods volk maar betuigen of dit niet in hun hart is! Zullen wij nu die zielen verstoten? Moeten wij nu zeggen: "Voor u heb ik geen woord?" De Heere zegt de zogende zachtkens te zullen leiden en de lammeren in Zijn schoot te vergaderen. Hij zal het gekrookte riet niet verbreken en de rokende vlaswiek niet uitblussen. Dat heeft Hij Zelf betuigd, en Zijn Woord zal niet falen. Dat dan die bekommerden moed grijpen. De Heere zal ze niet verstoten. Hij zal ze doen wassen en toenemen. Hij wil Zijn werk bevestigen. In de tijd des welbehagens hoort Hij.

En zo groot kwaad het is voor God deze kleinen te ergeren, zo schadelijk is het hun rust te geven buiten Christus. Want hoewel zij in Hem zijn, door de vereniging die de Heilige Geest in hun levendmaking heeft gewrocht, zij staan buiten Hem, wat betreft de oefening en de verzekerdheid des geloofs. Geen gevolgtrekking uit hetgeen de Heere wrocht kan hen baten. Geen blote redenering kan hun de rust in Christus geven. God de Heilige Geest leert van trap tot trap Zijn volk. De diepere zelfkennis, het klaar bewustzijn van onze gans verloren staat maakt plaats voor Christus. Alleen het verlies van ons leven kan ons het leven in Christus doen vinden. Ik ben in twijfel over velen. Men gaat het beredeneerd geloof der oppervlakkigen achteraan. Van de daden Gods in de wasdom van het volk verheerlijkt, wil men niet weten. Standen in het geloof kent men niet meer. Gij zijt wedergeboren dies gerechtvaardigd, dus een kind van God. Hoge christenen worden gekweekt, mensen als eikenbomen. Maar het ootmoedig, arm leven wordt gemist. Dit zijn geen kentekenen van de bediening van de Heilige Geest.

Genade maakt ons arm en klein voor God. De gekochten met Christus' bloed, zullen hun leven vinden in de vereniging met Hem Die hun Hoofd en Heere is, doch niet anders dan als gevonnisten in de vierschaar van Gods recht en gans mismaakte zondaren, de eeuwige dood onderworpen. Een ieder zie toch toe.

Die vereniging nu met Christus draagt rijke vrucht. De apostel roept dit naar ziel en lichaam het gekochte volk toe: "Zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uwen geest, welke Godes zijn." Zij zijn niet meer zichzelf. Dat was hun diepe val in Adam. In die val hebben ook zij zich van God losgescheurd. Ook zij wilden als God zijn, kennende het goed en het kwaad; dat wil zeggen los van God zijn, niet meer onder hun Schepper en Formeerder staan. Zichzelf te zijn, dat is des mensen ellendestaat. Maar sinds Christus dat volk opeiste, zijn zij niet meer zichzelf. Het is de enige troost beide in leven en in sterven, niet meer ons zelf maar Jezus Christus eigen te zijn, beide naar ziel en lichaam. Uit dit grote heil, waartoe de Heere uit vrije gunst en op grond van de dure koping door Christus Zijn volk verwaardigde, trekt de apostel de vermaning: "Zo verheerlijkt dan God." "Ik heb Mij dat volk geformeerd, zegt de Heere, en zij zullen Mijn lof vertellen." In hun geest zal dat volk de Heere prijzen. Gods genade vervult hun harten. De rijkdommen van Gods eeuwige liefde, de heerlijkheid van Christus, de vertroosting van de Heilige Geest, doen hen soms dronken zijn van vreugde. Hemel en aarde zou dat volk te hulp roepen om God te prijzen. En hun lichamen zouden zij geven tot heerlijkheid des Heeren, omdat Hij waardig is dat alle tong Zijn Naam belijde en dat alle knie zich voor Hem buige.

Zouden zij in de zonde leven? Zou de antinomiaan wat met de ware christen gemeen hebben? Het is er verre van. Die God uit de wereld en uit de zonde trekt, haalt Hij er naar ziel en lichaam beide uit.

En toch, er zijn soms zulke droeve tijden, zulke donkerheden voor Gods kinderen. De zonde kan zo levendig en krachtig in hun hart zijn en de verzoeken zo sterk. Met diepe schaamte moeten Gods kinderen voor God het aangezicht bedekken. Vrees moet hun hart

vervullen voor de gruwel der ongerechtigheid. Diepe scheidingen liggen tussen God en hen, dikwijls lange tijden.

Komt, volk van God, bezieet uw wegen, denkt aan de dagen van ouds. Uw hart mocht worden opgewekt, weder te keren tot uw vorige Man. Toen was u beter dan nu. De Heere geve genade en kracht om te breken met de zonde, die insloep. Gij zijt Gods eigendom naar ziel en lichaam. Dat u Hem prijzen en verheerlijken mocht uw godzalige wandel beschame wie in de zonde leeft. Gods volk blinke uit in deze donkere tijden. Gij zijt een duur gekocht volk, bestemd om eeuwig God te loven. Van dat hemelleven, dat u bereid is, geve de Heere u hier het beginsel meer en meer te openbaren.

Straks zult u afleggen alle zonde, alles wat ten dele is. En de Heere zal van u volmaakt en eeuwig de volle eer ontvangen. Hij drukke het op onze harten: "Een zoon zal de vader eren, en een knecht zijn heer! Ben Ik dan een Vader, waar is Mijn eer? En ben Ik een Heere, waar is Mijn vreze; zegt de Heere der heirscharen." In kinderlijke ootmoed en heilige vreze doe de Heere ons van de zonde en de wereld met haar vermakingen vlieden, want ziel en lichaam zijn Godes, gekocht met Zijn bloed.

43. DOOR GENADE.

"Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben." 1 Korinthe 15: 10a.

In deze woorden roemt de apostel Paulus de genade Gods, die hem greep uit de staat des doods en overbracht in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde. Welk een ontzaglijke verandering, ja algehele vernieuwing heeft de genade in Paulus gewrocht.

Weleer was hij een vervolger van de gemeente Gods. Niets was hem liever dan dat des Heeren erfdeel van de aarde werd uitgeroeid. Hij had mede een welbehagen aan de dood van Stefanus en hij woedde in de vervolging tegen de gemeente, die te Jeruzalem was. "Hij verwoestte de gemeente, gaande in de huizen, en trekkende mannen en vrouwen, leverende hen over in de gevangenis." Ja, de woede van Saulus ging zover dat hij begeerde brieven van de Hogepriester naar Damascus aan de synagoge opdat zo hij enigen, die van die weg waren, vond, hij hen, beiden mannen en vrouwen, zou gebonden brengen naar Jeruzalem."

Toen was hij, Saulus, de sterke. Gelijk Saul, de eerste koning, van de schouderen opwaarts groter was dan al het volk, zo gevoelde zich Paulus in zijn natuurstaat groot en sterk. Indien ooit de schrikkelijke haat van alle eigengerechtigheid ons voor ogen gesteld wordt dan is het in Saulus. Levende naar de wet onberispelijk, blies hij dreiging en moord tegen de gemeente Gods. Hij haatte Christus als Zaligmaker en allen die Zijn voetstappen wilden drukken. De uitroeiing van dat volk dacht hij te zijn een Gode welgevallig werk. Zo ontzettend blind is de mens van nature, dat hij de bitterste haat tegen de Heere en de uitverkorenen, en de werken der hel, gekleed in het gewaad van eigengerechtigheid aanziet voor hetgeen Gode welbehaaglijk is.

O, verbaas u over die vrome Saulus niet al te zeer. Zie op uw eigen leven; merk op de geest dezer dagen. De vijandschap tegen het volk van God gaat niet alleen van de goddeloze wereld uit, maar vooral ook van de vromen. Onder de schijn van godvruchtigheid woeden grote scharen tegen de waarheid Gods, ja zelfs onder het kleed der Gereformeerde Belijdenis wordt een felle strijd gekampt tegen het ware leven, dat uit God is. Doop en belijdenis zijn vele genoegzame gronden om hun aandeel aan Christus

op te maken, en hun recht op de hemel te doen gelden. Kwam het tot een vervolging van Gods arme volk, als Saulus zouden honderden in deze dagen een welgevallen hebben aan de dood der oprechten. Nu het stalen zwaard ontbreekt, vervolgen zij met smaad en laster. Het volk dat op de gronden, waarop zij zich verlaten, de reis naar de eeuwigheid niet aandurft, wordt uitgekreten voor "ziekelyk". De prediking, die de verloren zondaar de noodzakelijkheid der wedergeboorte met ernst op het hart bindt, wordt als schadelijk en kerk en school verwoestend gebrandmerkt. Zie toch, dat zij vijanden van het kruis van Christus zijn met al hun godsdienst en al beroepen zij er zich duizendmaal op, dat zij "gereformeerd" zijn.

En die zelfde vijandschap woont in ons aller hart. Ook al achten wij Gods kinderen wel, en al klevan wij de oude, beproefde waarheid aan. Van nature haat een mens God en het werk Zijner genade. Maar hoe gelukkig zijn zij, die verwaardigd worden de strijd te moeten opgeven. Dat was Paulus uit genade gegeven. Van zichzelf zou hij de strijd nooit hebben opgegeven. Hij had doorgehouden ten eeuwigden verderf. Maar de Heere velde de verscheurende wolf uit Benjamin. Van een vijand werd hij een vriend; van een vervolger van Gods gemeente een prediker van het Evangelie. Van dood is Saulus op de weg naar Damascus levend geworden.

Hoe is het toch mogelijk, dat men Saulus ging voorstellen als reeds wedergeboren van zijn jonkheid af, als zou het leven alleen op de weg naar Damascus in hem zijn ontwaakt? Is de vervolging van Gods volk dan een vrucht der wedergeboorte? Of staat er geschreven, dat die uit God geboren is, liefheeft degenen die uit God geboren zijn? Ja met zoveel nadruk leert ons dit Gods Woord, dat het de liefde tot het volk stelt als een levensteken. "Hieraan zult gij ze kennen, dat zij de broeders liefhebben." In dat woord is ook Saulus getekend. Hij was dood, een vijand, hoewel een van eeuwigheid van God gekende. God bracht Saulus terecht; de Heere alleen. Als een vijand werd hij met God verzoend. Het was genade. "Door de genade Gods ben ik dat ik ben."

Dat wordt de taal van al Gods volk, hoe onderscheiden hun levensopenbaring in hun natuurstaat ook was. Sommigen heeft de Heere getrokken uit het geweld van de zonde. Zij zijn uit de kroegen en van de kermessen gehaald, uit danshuizen en komedies. Terwijl anderen zijn bewaard gebleven voor dat doorbreken in de zonde. Onder de waarheid opgevoed, en daaronder levend werden zij voor vele zonden bewaard. Maar zij slapen in de top van de mast hunner eigengerechtigheden.

Tot de Heere hen schoot met een pijl van Zijn boog; toen zijn zij neergeveld. Het is verloren, voor eeuwig verloren geworden. Hun beste werken zijn zonde geworden voor God. Op één plaats komen allen terecht, die door Gods genade worden toegebracht, namelijk op de plaats der ware en diepe vernedering en zielsverbrijzeling voor God. O, dat wij het toch met nadruk en voor ieder duidelijk zeggen! In onze harten moet het worden doorleefd, dat wij als vijanden worden met God verzoend. Een uiterlijke kennis van de waarheid laat ons hart onveranderd. Paulus kende Mozes en de profeten zo goed als iemand, doch met al deze kennis brieste hij van vijandschap. Gods genade vermag alleen ons hart te vernieuwen en alles te werken wat ter zaligheid ons van node is. Terecht beleden onze vaders: "Dat de waarachtige bekering in ons wordt teweeggebracht niet door middel van de uiterlijke predicatie alleen, noch door aanrading of zulke manier van werking dat wanneer nu God Zijn werk volbracht heeft, het aldan nog in de macht des mensen zou staan, wedergeboren of niet wedergeboren te worden, bekeerd of niet bekeerd te worden; maar het is een gans bovennatuurlijke en zeer krachtige, en tegelijk zeer zoete, wonderlijke, verborgene en onuitsprekelijke werking,

dewelke, naar het getuigenis der Schrift van de Auteur van deze werking is ingegeven, in haar kracht niet minder noch geringer is dan de schepping of opwekking uit de doden." O, dat de Heere onze ogen opene voor het ongenoegzame van alles wat buiten deze genade ligt. Wij bedriegen onszelf en elkander, zo iets anders de grond onzer hoop is dan de genade Gods alleen. Vreemdelingen van Paulus' ervaring, beproeft uzelf, of gij niet veeleer gelijkenis hebt met Saulus, de vervolger van de gemeente Gods. Het moge u tot verootmoediging leiden. Eens zult u het voor God moeten opgeven.

Och, werd het u gegeven aan deze zijde van het graf de wapenen neer te leggen, en de God van dat verachte gesmade volk te zoeken dat gij hier ziekelijk noemt maar dat met al zijn krankheden op uw "gezond" geloof niet jaloers kan worden, en dat eens van al zijn krankheden zal worden verlost.

"Door de genade Gods", zo schreef Paulus, "ben ik dat ik ben." Door genade alleen, door vrije genade, die God verheerlijkt heeft. De Heere zag om naar een vijand en vroeg naar hem, die God niet zocht. Nee, de Heere vindt Zijn volk niet zoekende en werkelijk begerende, maar in de zonden dood en geworpen op het vlakke des velds. God is de eerste. Zijn volk heeft Hem lief, omdat Hij hen eerst heeft liefgehad. Juist dat maakt het wonder van zaligworden zo groot voor al Gods volk. Genade is het en genade alleen, die hen doet zijn die ze zijn, want van nature waren zij als alle mensen; niets dan alleen Gods genade heeft hen onderscheiden.

Die genade is onwederstandehjk. Wat een voorrecht voor Gods kinderen, dat de remonstrant het geheel en al mis heeft, als hij beweert dat de genade te weerstaan en te verliezen is. Als dat waar was, had Paulus tot zijn eeuwig verderf volhard in zijn eigen weg; en met hem al Gods volk.

Wij houden het tegen God vol, zolang wij immer kunnen. Over tal van indrukken in de consciëntie gaan wij heen; tegen de ernstige vermaningen houden wij het in onze weg vol; geen gebeden vermochten ons te bewegen van zonde en eigengerechtigheden af te staan; geen tranen verbraken ons hart. God alleen kan ons de slag toebrengen, die ons de zaligheid in Hem doet zoeken. Daarom is het de levensvraag of God met ons begonnen is. Velen begonnen zelf rechtvaardig te zijn. Zij scharen zich o zo gaarne bij de "zoekende" zielen. Vraag echter eens wat zij zoeken? Zijn zij ooit wat verloren? Werden zij ooit aan hun Gods-gemis ontdekt? Is zonde ooit zonde geworden?

Dat houdt directe ontdekking in. Waar genade verheerlijkt wordt, wordt de mens schuldenaar en komt hij aan het einde. Verloren, o dat onherroepelijk verloren, dat doet hem vluchten en uitroepen: "Ik zal mijn Rechter om genade bidden." De slag is in Paulus' ziel gevallen. Nooit kan hij meer terug. Blind is hij. Maar God opent hem de ogen, opdat hij ziet en de zaligheid vinde in Christus Jezus alleen.

Genade is het begin en genade is het tot het einde toe. Deze woorden van de apostel Paulus vormen een tegenstelling. Niet van zichzelf was hij, wat hij zijn mocht. Het was er verre van. "Ik heb de gemeente Gods vervolgd", zo schrijft hij met innerlijke smart over zijn vroeger leven. Want toch, hoewel in Gods genade een onuitputtelijke rijkdom is, waardoor alle schuld verzoend en alle zonden weggenomen is, toch blijft bij Gods volk het zonde-leven van weleer smartvol. De grote heidenapostel buigt zeer diep, hoewel hij overvloediger dan anderen gearbeid heeft. De minste der apostelen, omdat hij de gemeente Gods vervolgd heeft. Roem draagt hij op iets van zichzelf niet meer; dat was geweest. Als hij nu roemt, is het in zijn zwakheden; op genade alleen.

Die genade wrocht echter niet alleen eenmaal in Paulus de overgang uit de dood tot het leven, maar schonk bij de voortduur, wat tot levensoefening in al zijn wegen die God hem leidde van node was. Aan de ontdekte zondaar zijn de blinde ogen geopend. De dag

der verlossing is over hem opgegaan. Ja, het behaagde de Heere Zich zo krachtadig en met zulk een verzegelende kracht in Paulus te openbaren, dat hij door het geloof in God door Christus rust vond. Lees het 15e hoofdstuk van de eerste Korinthenbrief, waarin de apostel de opstanding van Christus als de grond van het eeuwig leven van al Gods volk legt; ja lees al de brieven die van het begin tot het einde getuigen van de grond der zaligheid in het bloed des Lams. Hoe meer Paulus in de verlossing in Christus mocht ingaan, hoe overvloediger de genade hem werd. Slechts één grond was er voor hem om op te rusten; het was Christus alleen; Zijn genade alleen.

Gods werk doet alles van de mens meer en meer verwerpen. Van ons zelf willen wij de weg van genade niet. Liever sterven wij, gelijk Van Oldebarneveldt op het schavot, dan dat wij bij genade leven. In een gebroken werkverbond zoeken wij het leven. Ook Gods volk vlucht om behoud tot de gebroken bakken van eigen kracht en beterschap. Hoe menigmaal roept het volk in de overtuiging van zonde het uit: "Heb geduld met mij, en ik zal betalen wat ik schuldig ben." Maar wat betekent genade dan? Is Christus dan vergeefs gestorven? Komt dat werken om de zaligheid uit iets anders voort, dan uit de blindheid van ons hart en is dit geroep iets anders dan verloochening van de genade Gods, die in Christus Jezus is? Hoe noodzakelijk is de armmakende bediening van de Heilige Geest, om Gods volk te vernederen. Het zal toch met ons aan het einde moeten komen. Verloren, ja gans verloren, opdat wij leren smeken als de tollenaar "O God, wees mij, zondaar, genadig." Eigen kracht en eigen gerechtigheid zullen wij daartoe moeten verliezen; tranen en zoete gestalten ongenoegezaam leren achten als grond voor de eeuwigheid. Gods recht eist voldoening en die voldoening is bij geen schepsel ooit te vinden. Gods volk, hoe hoog ook in de ziel geschat, kan niet behouden; Maar een Naam is de mensen onder de hemel ter zaligheid gegeven. En genade alleen doet ons Die Naam kennen. In Hem is een volheid van genade. In Hem gerechtigheid om alle schuld te verzoenen, hoe groot die ook wezen moge; in Hem heiligende genade om de zwarte zondaar de Vader voor te stellen als een reine maagd, zonder vlek of rimpel. Voorwaar, in Christus is een eeuwige genadevolheid voor Zijn volk. O, dat wij tot Hem mochten komen als gans verlorenen. Want buiten Hem is Zijn volk niets, dan een hoop arme, doemwaardige zondaren.

Dit is het droeve teken van deze tijden, Zijn eigen volk kan het maar al te zeer buiten Christus houden. De diepte, de rijkdom, de volheid der genade blijft te zeer verborgen, omdat wij ons verlaten op gronden die buiten het enig Fundament liggen. Zijn wij al van onze kwaal overtuigd, het is een kwaal die dragelijk is, en wij zeggen niet: het is buiten hoop. Dit is één der redenen waarom de genade zo weinig uitblinkt. Och nee, dat wil niet zeggen dat de Heere voor Zijn volk niet zorgt. Hij verlaat niet wat Zijn hand begon. Maar zou de ware ontdekking ons niet doen staan naar de vereniging met Christus? Zou een doodslager die door de bloedwreker achtervolgd wordt, kunnen rusten dan alleen in de vrijstad? Velen houden echter hun ziel daarmee op dat zij op de goede weg zijn, dat de Heere hen uit de wereld getrokken heeft en zij vele zoete vruchten hebben gesmaakt. Och, zond God hen een bloedwreker op de hielen, die hen voortdreef naar de vrijstad, Christus de Gekruisigde. Gewis, genade zou de grond worden.

"Uit genade zijt gij zalig geworden", zo schrijft Paulus elders, ja uit genade alleen, met verlies van ons leven. "Doch door genade ben ik, dat ik ben", schrijft Paulus, en Gods volk zal het met hem uitroepen, waar God hun zielen redde van de dood. Als vijanden zijn zij met God verzoend. Gerechtvaardigd, niet uit de werken der wet, maar om niet, uit Zijn genade door de verlossing die in Christus Jezus is. Die genade moge ons geschonken worden, dat Christus alleen het deel onzer ziel zij. O, grijp moed, volk! Het is uit genade!

Daarom kan het, ook als het bij u onmogelijk geacht wordt. Door genade zijn zielen gered uit banden van de dood, die de Naam des Heeren met blijde erkenenis aanroepen.

"Door de genade Gods ben ik, dat ik ben." Is het niet of u de ontdekte Paulus de tegenstelling hoort maken tussen eigen leven en de genade Gods? O, hoe diep deed God de eens zo verheven farizeeër buigen! Een ellendig mens is hij geworden. Nee, dat verklaart Paulus van zichzelf niet alleen als hij aan het begin van de weg des levens staat, maar dat is juist dan zijn taal geworden als hij zich door het geloof gerechtvaardigd en geheiligd kent in Christus. Want hij bevond een wet in zijn leden die strijd vierde tegen de wet zijns gemoeds en hem gevangen nam onder de wet der zonde. Genade heeft een ontdekkende kracht. O, er liggen zulke diepe bevindingen in het leven van Gods volk, die genade boven alles kostelijk maken. De weg ten hemel loopt zo achteruit. De zonde, het vlees en zijn begeerlijkheden zijn zo geweldig. Hield God Zijn volk niet staande, het was nog verloren, na al hetgeen in hen verheerlijkt is. Een vuile bron dragen Gods kinderen in zich om. Wie had ooit kunnen denken dat de weg ten hemel door zulke poelen en diepten voeren zou. Dat de zonde niet verslindt, het is genade; trouwhoudende genade Gods. Hij verlaat het werk Zijner handen nooit! Door de genade Gods ben ik dat ik ben; zo moet Gods volk met Paulus erkennen.

Wat had Paulus anders bewaard van de greep des satans dan genade alleen? Tot driemaal toe had de apostel de Heere gebeden om verlost te worden van een engel des satans, die hem met vuisten sloeg. Door genade vermocht hij echter een slaande satan te verdragen. "Mijn genade is u genoeg." Dat heeft God gesproken voor al Zijn volk. Gaat de duivel om; woedt de macht der hel tegen u, o volk van God, de genade zal te overvloediger uitblinken in de overwinning van alle satans benden. Want Gods kracht wordt in zwakheid volbracht. Zwakken, krachtelozen, en kreupelen zullen overwinnaars worden in de strijd; de worstelende Jacobs, wier heupspier verwrongen is, zij zullen triomferen, want het is door genade. Ter hel waren Gods kinderen neergeworpen, zo God hen niet had behoed. Maar de Heere is een vurige muur rondom degenen die Hem vrezen. Hij behoedt en verlost uit genade, ja uit genade alleen.

Door vele verdrukkingen voerde ook Paulus' weg. Hij meldt er in de tweede brief van de Korinthe iets van. "Van de Joden heb ik veertig slagen min één, driemaal ontvangen; driemaal ben ik met roeden geselsd geweest; eenmaal ben ik gestenigd; driemaal heb ik schipbreuk geleden; een ganse nacht en dag heb ik in de diepte doorgebracht. In het reizen menigmaal in gevaren van de heidenen; in gevaren in de stad; in gevaren in de woestijn; in gevaren op de zee; in gevaren onder de valse broederen; in arbeid en moeite; in waken menigmaal; in koude, en naaktheid!" Hoe kan een mens het alles dragen? Paulus geeft het antwoord: "Door de genade Gods ben ik, dat ik ben."

Welaan dan volk van God, ook uw weg leidt door vele tegenheden en verdrukkingen. Zo menigmaal werden de benauwingen u te machtig, en Zou u de dood kiezen boven het leven. Hoe hoog de nood ook ging, in ziekte en armoede en lijden en doodsgevaren, in weduwschap en verlating, de Heere hielp u door.

*Een zee van ramp moog met haar golven slaan,
Hoe hoog zij ga, zij raakt hem zelfs niet aan.*

Dat is door genade. God hield u staande. En die genade is onberouwelijk. De Heere zal ze bewijzen tot het einde toe. Uit die genade zal u toevloeien, wat u in dit leven nodig is, naar ziel en lichaam, om staande te blijven. Arm, ledig, onmachtig in uzelf, is het door de genade Gods, dat gij zijt, die gij zijt. Ja, die genade is stervensgenade. Reken niet licht, volk van God, over de strijd des doods! Ziel en lichaam zullen moeten scheiden, een

scheiding zal moeten vallen met al wat hier beneden is, en wij kunnen nog geen strohalm loslaten. Maar de genade zal ook dan, als het volk de loopbaan voleindigd heeft, schenken wat nodig is, om de in zichzelf gans ellendige te doen ingaan in de stad welker Kunstenaar en Bouwmeester God is. De Heere verwaardige ons er toe, op genade alleen te bouwen. Hij neme van ons wat wij zijn boven een verloren zondaar, opdat de volheid van genade ons meer en meer worde geopend, en de Heere de eer krije die Hem van Zijn volk toekomt en die ons zal doen getuigen tegen alle schuld en zonde en vijandschap en druk: "Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben."

44. OM UWENTWIL ARM.

"Want gij weet de genade onzes Heeren Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijne armoede zoudt rijk worden."

2 Korinthe 8: 9.

Kan ooit krachtiger drangreden gegeven worden om de armen te gedenken dan de apostel geeft in deze/woorden?

In hoofdstuk 8 en 9 van deze brief handelt Paulus van de collecten die gehouden werden voor de heiligen te Jeruzalem. De gemeente aldaar was zeer arm. De verwoesting die over Kanaän gekomen was, had hen van alle goederen beroofd. De kerkvergadering besloot om in de grote noden te voorzien, gaven te verzamelen in de verschillende gemeenten. Reeds had Antiochië weleer milde handreiking gedaan, doch nieuwe noden riepen om nieuwe vervulling. Zo zal het blijven. De armen hebt gij altijd met u, sprak de Heere Jezus, en Hij heeft hen bevolen in de liefdezorg der Zijnen.

Helaas! Maar al te weinig wordt die liefde betracht. Armen zijn in onze maatschappij een verachte hoop, hoewel God hen gemaakt heeft zowel als de rijken. Armenverzorging is in veter ogen een gruwel, en moet de wereld uit. Bij recht zal men leven, niet bij barmhartigheid. Welke smalende woorden gebruikt men zelfs in "christelijke" kringen over de armen. Met verzekering op verzekering en recht op recht versteent het maatschappelijk leven. Zelfs kinderen onttrekken zich van hun dure plicht om hun ouders in hun noden bij te staan. Hoe zal men zich dan gedragen ten opzichte van vreemden? Ja, de kerk schiet zozeer tekort in de vervulling van de noden harer behoeftigen; hoe kan dan van de wereldling verwacht worden dat hij dragen zal? En toch, de Heere maant in Zijn Woord de armen te helpen. Dat de noden van elkander in liefde gedragen worden en vervuld. Bloei toch vooral in de gemeente de liefdezorg voor de armen, die de Heere ons gelaten heeft.

Paulus wekt de gemeente op niet alleen ter plaatse voor de nooddriftigen te zorgen, maar ook iets af te zonderen voor de nooddriftige gemeente te Jeruzalem. De gemeenten moeten elkander steunen in tijden van nood. Met verschillende drangredenen wil Paulus de Corinthiërs bewegen tot hun plicht. Hij stelt Macedonië ten voorbeeld. Naar, ja boven vermogen zijn zij gewillig geweest. Het is of Paulus verlegen werd met de opofferingen hunner liefde en de milde gaven niet durfde aannemen. De arme Macedoniërs echter hebben hem toen gedrongen. "Ons met vele vermaning biddende, dat wij wilden aannemen de gave en de gemeenschap dezer bediening, die voor de heiligen geschiedt." Dit voorbeeld der liefde wilde Paulus de Corinthiërs stellen. Dat deze het navolgden! Zij

waren "overvloedig in geloof, in woord, in kennis, in alle naarstigheid en in uw liefde tot ons. Ziet [zo maant de apostel] dat gij ook in deze gave overvloedig zijt."

Dit alles kan Paulus gebieden, doch hij wil de oprechtheid van de liefde der gemeente te Korinthe beproeven. Hun hart worde bewogen, bovenal daardoor dat "Christus arm geworden is, daar Hij rijk was, en dat voor hen die arm waren opdat zij door Zijn armoede zouden rijk worden."

Ziet u nu, hoe de Heere voor Zijn arme en verdrukte volk zorgt? Hij gaf de noodduftigen een plaats der ere; Hij schonk hen een plaats in Zijn Woord. Met de liefde van Christus wordt gedrongen tot de verzorging van hun tijdelijke noden. Voorwaar, deze plaats is beter dan die in weke verzekering ook.

Welk een groot voorrecht kent de Heilige Geest aan de gelovigen te Korinthe toe. "Gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus." Weten is hier niet een bloot vrucht van horen zeggen. De Corinthiërs hadden meer dan wat van buiten geleerd wordt. Hun wetenschap was door God gewerkt; geestelijk en hemels van aard. Geen academie kan deze wetenschap schenken, en toch wordt zij door genade aan de eenvoudigste en geringste gegeven. Voor de geleerde is zij niet te gering, voor de slechte niet te hoog. "Al Mijn kinderen zullen van de Heere geleerd zijn." Deze kennis veracht alle wetenschap van de wereld, die is ijdel, maar zij vervult de ziel met vrede en blijdschap door de Heilige Geest. O, dat ons hart meer op dat weten gezet was, op het kennen van Christus. Met hoeveel inspanning wordt allerwege gejaagd naar het vergaderen van kennis. Onze scholen, lagere en hogere, worden overvoerd, niet alleen van leerlingen maar ook van leerstof. Een overladen mensdom zucht onder de last der wetenschap.

Maar wie bekommert zich over het kennen van Christus? Waar is de waardering van Zijn vernedering? Hij is arm geworden om armen rijk te maken, doch wie stelt zijn hart er op om Hem te kennen? Voorwaar, deze wetenschap komt niet uit ons door de zonde verduisterd verstand, maar wordt verkregen door de verlichting van de Heilige Geest. Och, mochten wij voor deze wetenschap alles prijs geven wat de wereld geleerdheid acht. Korinthe was beroemd om zijn beschaving en ontwikkeling. Maar al de wereldwijsheid van Korinthe was in het niet verzonken bij hen, wie God de ogen opende. Het zij ons tot lering en waarschuwing. Buig toch met al uw kennen en weten onder Gods Woord. Vooral voor ons opkomend geslacht kan het niet genoeg gezegd worden, hoe nodig het is onvoorwaardelijk ons te houden aan Gods Woord. Wat de wetenschap ook zegt; welke ontdekkingen zij meent te doen; welke bewijzen zij voor haar hypothesen aanvoert, zodra zij zich tegen Gods Woord stelt, worde zij ons leugen en bedrog. Laat u van de eenvoudigheid der Waarheid niet aftrekken door een schijngeleerdheid van de wereld, die dwaasheid is voor God. Kleeft toch, jongens en meisjes aan Gods Woord! De Heere geve u verlichte ogen des verstands en Hij begiftige u met de wetenschap waarvan Paulus aan de gelovigen te Korinthe schrijft. Die wetenschap opent de genade van de Heere Jezus Christus, ja, zij doet die genade door de ziel eigenen: "Hij is om uwentwil arm geworden." Welgelukzalig is het volk dat het geklank kent.

De genade van de Heere Jezus Christus wordt door de hemelse wetenschap gekend: de vrije genade, die welt uit de soevereine liefde van Christus. Want Hij heeft de Zijnen vrijwillig lief. Hij bemint hen als zij nog vijanden zijn. "Gij hebt Mij niet uitverkoren", zo sprak Hij eens, "maar Ik heb u uitverkoren." En wederom getuigt de Heere Zelf: "Ik heb u eerst liefgehad, daarom hebt gij Mij lief." Er was niets in ons, dat God bewoog. Ver is het er van! De Heere is bewogen in Zichzelf van de grondlegging der wereld. Met Zijn hart is Christus van eeuwigheid Borg geworden voor de uitverkorenen. Hij is gekomen om de zaligheid te verwerven en genade teweege te brengen voor verloren zondaren. Uit Zijn

volheid ontvangt Zijn volk genade voor genade. De Genadebron is eeuwig vol, omdat zij gevoed wordt door de onveranderlijke liefde Gods in Christus Jezus. Deze genade is voor de grootste der zondaren. Genade staat tegenover schuld, zij kan alleen door schuldigen worden ontvangen en gewaardeerd. De genade van de Heere Jezus Christus is voor helwaardige zondaren. Dood en verderf hebben zij zich waardig gemaakt; de eeuwige verdoemenis onderwierpen zij zich door erf- en dadelijke zonden. Met gebalde vuisten verheffen zij zich bovendien tegen Hem, Die alleen hen behouden kan. "Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven hebt in Mijnen Naam", sprak de Heere niet alleen tot de Joden Zijner dagen, maar het is Zijn Woord tot ons allen. Niemand wil zalig worden uit genade alleen; niemand. Onze hoogmoed en vijandschap beletten ons tot Christus te komen als gans verloren zondaren. Maar daardoor wordt de genade te groter. Zij wordt vijanden geschonken opdat deze zalig worden om niet. Deze genade sluit alles van de mens uit. "Wat roemt gij, alsof gij het niet ontvangen hebt?" Uit genade alleen zal Gods volk behouden worden; in de genade van de Heere Jezus Christus. Hij, Gods eigen en natuurlijke Zoon, de eeuwige, waarachtige God, heeft deze genade verworven en .past ze de Zijnen toe. Zijn heerschappij zal alle tegenstand verwinnen; Zijn kracht zal deze genade doen heersen. Hoe groot de zonde ook zijn moge, zij is niet te groot om in deze genade te worden uitgedelgd. Tot grote ergernis van alle eigengerechtigden bewees Christus deze genade aan tollenaars en zondaren. Maar de rijkdom dezer genade is de blijdschap van een schuldig en verloren volk.

O, dat wij met vrijmoedigheid toegaan! Christus nodigt allen die vermoeid en belast zijn, en Hij zal ze geenszins uitwerpen, die tot Hem komen. Genade zal het zijn, die ons behoudt, genade tot het einde toe. Maar dan moet ook alles prijs gegeven worden wat buiten Christus is. De genadeweg is een weg van sterven, van verloren gaan, van omkomen. Wie daarvan vreemdeling is in zijn hart; hij weet van de genade van Christus niet. Maar Gods arme en schuldige volk verkrijgt de ware kennis van Christus en van Zijn genade. O, volk van God, zoek in die wetenschap uw wasdom. Sta er naar de genade van Christus recht te kennen. Begeer de ontdekking van de Heilige Geest; meer en meer drijve de Heere ons van alle gronden af, opdat Christus alleen de grond zij, waarop wij steunen; meer en meer make de Heere ons aan onszelf bekend, opdat de genade te rijker worde. Want de wetenschap der genade gaat gepaard met de kennis der ellende. Als twee afgronden staan tegenover elkander: dood en leven; zonde en genade. De oefening in ware zelfkennis onthoude de Heere ons niet, opdat de genade-roem ons niet vreemd zij: "Uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave."

Van de genade van de Heere Jezus Christus handelt Páulus; van deze genade, dat Hij, Die rijk was is arm geworden voor Zijn volk, opdat zij zouden rijk worden door Hem.

Hij was rijk. Is de Heere Jezus niet Gods eigen, eniggeboren, natuurlijke Zoon? Bij herhaling heeft God ons deze verborgenheid geopenbaard, dat Hij Eenswezens was en is en eeuwig blijft met de Vader en de Heilige Geest. Hij is waarachtig God bovenal te prijzen in der eeuwigheid. De eer en de heerlijkheid van de Vader is de Zijnen. Het komt Hem toe, dat alle knie zich voor Hem buige en alle tong Hem belijde. De engelen Gods riepen uit, terwijl zij met twee van hun vleugelen het aangezicht bedekten: "Heilig, heilig is de Heere der heirscharen."

Maar Hij, Die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof geacht heeft Gode evengelijk te zijn, heeft Zichzelf vernietigd, "de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende en is de mensen gelijk geworden, en in de gedaante gevonden als een mens." Achter het voorhangsel van Zijn menselijke natuur heeft Hij in Zijn vernedering Zijn Godheid verborgen. Hij is arm geworden. Als een hulpbehoevend Kindeke lag de

eeuwige God neder in Bethlehems stal. Als ware Hij de Zoon van Jozef de timmerman, wandelde de Zoon van God onder Israël. Als één onzer. God geopenbaard in het vlees, zodat niemand Hem kende, ja het werd Hem als Godslastering toegerekend, waardig met de dood des kruises gestraft te worden, als Hij beleed de Zoon van God te zijn. Zo arm is Hij geworden, dat Hij Zijn heerlijkheid heeft verborgen, om gevallen Adamskinderen uit de diepte van het verderf te voeren tot eeuwige heerlijkheid.

Van Hem wordt ons betuigd door de Heilige Geest, *dat Hij in den beginne was bij God; en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.* Maar de almachtige Schepper komt in zulk een armoede, dat Hij niet alleen als een nietig, afhankelijk schepsel op aarde wandelt, maar Zich tegen Zijn vijanden geheel machteloos stelt. Tienduizenden, meer dan twaalf legioenen [een legioen was een afdeling van het Romeinse leger, groot zesduizend man] van engelen staan Hem ten dienste, doch Hij wordt arm in kracht en sterkte. Op Zijn machtwoord vallen allen, die zijn uitgegaan met zwaarden en stokken en fakkelen, achterwaarts ter aarde. Evenwel, Hij geeft Zich in hun hand, en draagt het vloekhout. Zelfs de vreselijke, helse tartingen der spotters: "Indien Gij Gods Zoon zijt, verlos Uzelf en kom af van het kruis", vermogen niet Hem te bewegen op te staan uit Zijn armoede. Naar hartenlust konden nietige, vloek- en doemwaardige schepselen met Hem handelen. Jood en heiden vergripen zich aan Hem; men spuwt Hem in het aangezicht en geeft Hem kinnebakslagen; ploegers hebben Zijn rug geploegd en hun voren lang getogen; een doornenkroon wordt Hem op het hoofd gedrukt; het spotkleed van een purperen mantel Hem omhangen en een rietstaf Hem in de hand gegeven. En Hij verdraagt de smaad der helse terging: "Wees gegroet, Gij Koning der Joden!" Machteloos stelt Hij, de Almachtige, Zich tegen al Zijn vijanden. Als een lam is Hij ter slachting geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijns scheerders. Want Zijn volk lag geheel machteloos in de banden van wet en vloek en satan en zonde en wereld en vijandschap. Hij moest arm worden voor hen.

O, dat ons oog werde verlicht om Christus te zien in Diens diepe vernedering; Hem, de Plaatsbekleder Zijner uitverkorenen. Wie zal Zijn liefde ooit peilen? Hij is arm geworden, daar Hij rijk was. Hemel en aarde zijn Zijne. "De aarde is des Heeren, mitsgaders hare volheid; de wereld en die daarin wonen; want Hij heeft ze gegrond op de zeeën en heeft ze gevestigd op de rivieren." Het goud en zilver; het vee op duizend bergen is Zijne. Hij doet met het heil des hemels en met de inwoners der aarde naar Zijn vrijmachtig welbehagen. Maar Hij is arm geworden. Vermoeid zit Hij neer aan de Jacobsbron. Hem, de Bezitter van het heelal, Hem hongerde. Hij riep aan het vloekhout: "Mij dorst." Hij weende aan Lazarus' graf. Werkelijk, Hij is ons in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Zo diep wilde Gods eigen Zoon nederdalen in onze armoede. In alles kan Hij de Zijnen te hulp komen. Geen nood is er, naar ziel of lichaam, of Christus is er in geweest toen Hij is arm geworden. Hij kent al de klachten en peilt al de ellende der Zijnen. Een arm volk, dat rijk wordt door Hem Die arm werd.

Hij boog Zich onder de schuld der Zijnen. Wat Hij niet geroofd had moest Hij betalen. Hoewel Hij geen zonde gekend heeft of gedaan, is Hij zonde gemaakt voor Zijn uitverkorenen. O, zie de arm geworden Zaligmaker een schuldenaar van de wet. Gods gerechtigheid eiste van Hem betaling tot de laatste penning. Dat recht perste Hem. Zijn zweet werd als grote druppelen bloed, die op de aarde afliepen toen Hij de drinkbeker drinken moest, die de Vader Hem op de hand gezet had. De helse smarten, die Zijn volk zich had onderworpen tot in aller eeuwen eeuwigheid heeft Hij gedragen. Terwijl de zon verdonkerde op het midden van de dag, drie uren lang, onttrok zich aan Hem Gods gunst

en gemeenschap en brandde op Hem Gods eeuwige toorn. O, die verlaten Gods! Gods eigen Zoon riep met luider stem: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Zo ontzettend greep dit woord eens Luther aan, dat hij zich drie dagen in zijn studeervertrek opsloot en gedurig uitriep: "God van God verlaten! Wie zal het vatten?" Ja, wie zal het vatten? Christus is arm geworden, om de Zijnen te verlossen. Hij betaalde hun schuld en heeft om hun zonden buiten de legerplaats geleden. Alleen daardoor zal Zijn volk Hem eeuwig eren.

"En ik zag", schrijft Johannes, "en ik hoorde een stem veler engelen rondom de troon en de dieren en de oudelingen en hun getal was tienduizend maal tienduizenden en duizend maal duizenden, zeggende met een grote stem: Het Lam dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht en rijkdom en wijsheid en sterkte en eer en heerlijkheid en dankzegging." Ja, daardoor alleen, dat Christus is arm geworden, zal de schare die niemand tellen kan Hem eeuwig en volmaakt eren als het Lam dat hun Gode gekocht heeft met Zijn bloed. Hij alleen is de grond van zaligheid voor verloren zondaren. Wie Hem mist, mist alles. Wie op iets anders zijn hoop stelt, bouwt op een zandgrond, die eenmaal zal bezwijken.

Och, of wij toch alles verlaten mochten om Hem te gewinnen. Wij gaan de eeuwigheid tegemoet. Hoevelen zullen te laat beseffen, dat hun leven buiten Christus, in zonden en ongerechtigheden hen rijp maakt voor het eeuwig vloekvonnis. Van hoe talloos velen is te vrezen, dat zij zich wel beroemen op hun doop en belijdenis, maar in het hart Christus nooit hebben ontvangen. Zij zullen gelijk de dwaze maagden worden buiten gesloten. O, die oppervlakkige godsdienst onzer dagen! Dat toch onze ogen ervoor open gaan. Als verloren zondaren moeten wij in Christus behouden worden.

"Hij is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zou rijk worden", schrijft Paulus. Voor arme zondaren is Christus gekomen. Voor verlorenen, voor degenen die onder Gods toorn besloten zijn. Geen kwadrantpenning hebben zij om te betalen. Vijanden zijn zij van God en vijanden van hun eigen zaligheid. Blind voor hun armoede; in hun schatting rijk en verrijkt en hebben geen ding gebrek. Voor dezulken werd Christus arm. Het zijn de gegevenen van de Vader aan de Zoon. In hen wil Hij Zich verheerlijken. Zij worden arm door de ontdekking van de Heilige Geest. Waar de Heere intrek neemt in het hart, daar is de vrucht een recht besef van eigen armoede. Arm en verloren wordt het bij Gods volk. Het recht Gods eist en wij maken de schuld nog dagelijks meer. Het gaat al achteruit; al meer verloren. Arm is dat volk door het gemis van Christus.

O, velen schijnen hun consciëntie te kunnen stillen met enkele tranen en gemoedsbewegingen. Maar het door Christus gewrochte volk wordt arm en ellendig vanwege het gemis van Christus. Arm worden zij steeds meer door de diepere kennis van het geestelijk onvermogen en de ervaring daarvan dat in hun vlees geen goed woont; arm door de donkerheden die over de ziel gaan, die verbergingen Gods; arm vanwege de verdrukking, die dat volk overkomt en door de aanvechtingen des satans. In één woord de Heere doet Zich een arm en ellendig volk overblijven. Maar welk een vertroosting nu voor dat volk dat Christus voor hen is arm geworden opdat zij zouden rijk worden. In- en uitwendige armen worden rijk. Nee, niet van een goed dat de wereld als het hoogst telt. Aardse schatten vertrouwt de Heere de Zijnen dikwijls niet veel toe. Maar Christus maakt Zijn volk rijk in geestelijke goederen. Gods gunst en gemeenschap is meer dan het tijdelijk leven. O, mocht Gods volk meer in die rijkdommen door het geloof delen. Dat Christus ons op hoger prijs staan mocht. Veelal leven wij voort op hetgeen is geschied. Trekke Hij ons tot Zich op. Dat onze wandel in de hemel zij.

Een arme Jezus is voor onze natuur een aanstoot. Maar door het geloof alleen zullen wij in Hem alles vinden wat tot onze vrede dienen kan. Dat wij onze armoede recht kennen en beleven mogen, voorwaar de rijkdommen van Christus zouden ons meer vervullen. De wetenschap zou niet zijn een dorre bewustheid, maar een zalig verheugen in Hem Die door Zijn genade armen eeuwig verrijkt. Want Hij is om hunnentwil arm geworden.

45. ALLES NIEUW. NIEUWJAAR

"Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden." 2 Korinthe 5: 17.

Twaalf volle maanden vloten heen. Wat schijnt een jaar lang als we aan het begin staan, of wel, er midden in leven, als in een zee van tijd. En toch, hoe vliegt het heen, hoe kort is het bij het terugblikken op de tijdkring. De oudejaarsavond predikte ons dat met grote kracht, en riep ons toe: "Wij, met die tijd, wij allen vliegen daarhenen."

Maar nauw is de nieuwe jaarkring geopend, of onze hoop herrijst. Een tijdperk van weer zoveel maanden heeft zich aangekondigd; nieuw leven lacht ons toe. En vergetend een wijle alle leed dat ons gedurig omringt, houden we in en buiten de kerk nieuwjaar.

Doch, bracht nu werkelijk dat nieuwe jaar ons wat nieuws? Bleef het steeds nog niet bij het oude? Zal ook weer dit jaar niet geven voor-en tegenspoed; gezondheid en ziekte; leven en dood? Tracht, o arme wereldling, een ogenblik alles wat u deert te verzetten, straks zal het u met dubbele kracht aangrijpen, u overmannen, u ontgoochelen. Want voor u, die nog leeft buiten God, kwam geen nieuwe levenstijd, gij bleef de oude, gij kent geen eertijds. En zolang u van de vernieuwing des harten vreemd blijft, is er niets werkelijk nieuw. Wij zelf moeten vernieuwd worden, zal het in der daad nieuwjaar zijn; nieuwe schepselen moeten wij worden. En dat alleen in de gemeenschap met Christus. Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel.

Reeds het opschrift van deze tweede Korinthebrief zegt ons dat hij met een meer bijzonder doel geschreven is, dan de eerste zendbrief. De eerste zendbrief toch werd opgedragen aan allen, die de Naam van onze Heere Jezus aanroepen in alle plaats. Maar hier heet het: "Aan de gemeente Gods die te Korinthe is, met al de heiligen die in geheel Achaje zijn." Wat Paulus in deze tweede brief schrijft, geldt meer de gemeente van Korinthe in het bijzonder. Met dankbaarheid erkent de apostel de gehoorzaamheid der gemeente aan zijn vermaning in de vorige brief gegeven. De bloedschuldige is uit het midden weggedaan; en anderzijds heeft de gemeente de behoeften der heiligen gedacht, en rijkelijk ingezameld, om de nood der armen te lenigen. Toch ook de verantwoording des apostels draagt een persoonlijk karakter tegenover de lasteraars, die de gemeente be-roerden, en des apostels bediening zochten krachteloos te maken. Zo spreekt hij van de zekerheid zijner bediening en van de vastheid der zaligheid in Christus, volgens zijn Evangelie.

Die vastheid der zaligheid leeft in Paulus [vers 1]. Het is zijn moed en kracht in alle tegenstand [vers 6]. En dat doet hem er naar jagen de Heere welbehaaglijk te zijn. Ja zodanig heeft dat alles kracht in zijn bediening, dat hij niet van node heeft zichzelf aan te prijzen, maar weet oorzaak van roem te geven in de gemeente, tegen de valse leraars, die het aangezicht roemen en niet in het hart.

"Want de liefde van Christus dringt hem, als die dit oordeelt, dat indien één voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven opdat degenen,

die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is." Dat nieuwe leven uit Christus nu, doet teniet alle kennen naar het vlees; zó zelfs, dat indien wij ook Christus naar het vlees gekend hebben, nochtans wij Hem nu niet meer naar het vlees kennen.

En in ons werkt dat leven uit Christus zulk een vernieuwing, dat "indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel." Een nieuw schepsel in Christus.

Welk een nauwe vereniging toch bestaat er tussen Christus de Middelaar van het genadeverbond, en degenen, die in Hem geloven. Zij zijn in Hem; met Hem geestelijk één. Dat één zijn met Christus wortelt in de eeuwigheid. De uitverkiezing toch geschiedde in Christus. "Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem voor de grondlegging der wereld." Zo ligt er een mystieke band, krachtens de eeuwige borgstelling van Christus voor de Zijnen. En dat geestelijk zijn in Christus kwam zo ten volle uit in het Borgtochtelijk brengen van de losprijs. Want toch toen is Hij om onze overtredingen verwond; om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden. Toen Hij stierf, stierven alle uitverkorenen in Hem en toen Hij werd opgewekt uit de dode, toen zijn zij allen in Hem gerechtvaardigd.

Ja meer. Wij zijn met Hem gezet in de hemel. "Die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt."

Dat is het vaste Fundament onzer zaligheid waarop ook in vers 15 de apostel heeft gewezen. Maar toch, op dat Fundament moeten wij gebouwd worden, als levende stenen. Of wilt u het naar de tekst gezegd: Wij moeten in Christus zijn, dat wil zeggen, in ons hart dat van nature van Hem vreemd is, moet een vereniging met Christus worden gewrocht. Een vereniging die alleen het werk is van de Heilige Geest. Laat ons toch wel bedenken dat het inplanten in Christus allereerst is het werk Gods in ons. De ziel is bij die inplanting lijdelijk. Ons hart is voor Christus gesloten. Zomin in de herberg in Bethleem voor Hem plaats was, zomin ook is in onze ziel plaats voor Christus. Wij zijn scheuten op de wilde stam van Adam. En nu snijdt God de Heilige Geest in het uur der minne die wilde scheut van de wilde stam en ent die tegen hetgeen in de natuur geschiedt, in, op de goede stam Christus Jezus. Dat geschiedt in de wedergeboorte, in onze levendmaking. Daardoor alleen verkrijgen we aan Christus gemeenschap.

Niet dat wij aannemen willen; zeggen te geloven; maar wat God in ons werkt, beslist. Hoe is te vrezen dat velen in onze dagen hun en andere zielen misleiden, omdat zij aannemen een Jezus der Schriften, zonder kennis te dragen van het wederbarend werk des Geestes. Een historisch geloof schiet te kort voor de inlijving in de ware wijnstok. Het werk Gods gaat vooraf; het gelovig aannemen volgt op de Godsdaad.

Want toch, dat zijn in Christus gaat niet buiten het zaligmakend geloof om. Integendeel, zo de Heere Zich met de ziel Zijns volks verenigt, zo ook gaat de zondaar in Christus in, door het geloof. "Gij in Mij en Ik in u", heet het in Johannes 15.

Wilt gij enige van de kenmerken van die geloofsvereniging met Christus weten? Welnu, laat mij kort op het volgende wijzen:

1. Een ziel, die in Christus is, zegt de dienst der wereld en der zonde op. Het kan niet anders, want wat gemeenschap heeft Christus met Belíal?
2. Zulk een ziel bemerkt klaar haar gescheiden staat van God en Christus. Van nature zijn wij zonder God in de wereld en zonder Christus, en mitsdien zonder hoop voor de eeuwigheid. O, dat levendig besef doet haar zo bitter treuren.

Want, toch in de Heere alleen is alle leven en zaligheid. "Nevens U lust mij niets op de aarde", zegt zulk een. "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also dorst mijn ziel naar U."

3. Een in Christus ingelijfde, gevoelt de noodzakelijkheid Hem te kennen tot zijn eigendom. Buiten Christus schiet alles te kort. Eigengerechtigheid kan voor God niet bestaan, de wet eist volkomen voldoening. Ach, hoe is die wet nu een tuchtmeester tot Christus, Die geen rust laat. En hoe kleeft die ziel Christus aan, met diepe verootmoediging, gelijk de Kanaänese vrouw, zeggende: "Ja, Heere, maar ook de hondekens eten van de kruimkens die van de tafel des Heeren vallen?"

4. Die in Christus door het geloof ingaat geeft zich aan Hem over. Wat wordt het klaar dat er een afsnijding van Adam moet plaats hebben, om in Christus te worden ingelijfd. Een verliezen van alles, opdat Hij alleen zij het deel onzes harten.

5. Dat zijn in Christus door het geloof, zegt het met Hem één worden, gelijk de ent samengroeit met de stam. Eén plant met Hem te zijn, in gelijkmaking des doods en wederopstanding. Zo is Christus zijn eigendom. Christus gerechtigheid en heiligheid de zijne voor God. Christus zijn leven en levenskracht, de Rotssteen zijns harten.

6. Die in Christus is, leeft een ander leven. Het oude is voorbijgegaan. Ziet, het is nu alles nieuw geworden. Hij heeft een nieuwe Koning en een nieuw volk. Hij leeft naar nieuwe wetten en verkrijgt nieuwe voorrechten, en hij verwacht door het geloof een nieuwe hemel en een nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont.

O, ik wenste wel dat het ons aller deel werd in dit nieuw begonnen jaar; in Christus een nieuw schepsel te worden. Dan alleen zullen we een vernieuwing kennen, welker gedaante niet verslijt. Al het nieuwe der wereld wordt oud, doch het nieuwe schepsel in Christus wordt vernieuwd van dag tot dag, tot het in volle glans zijn zal voor de troon Gods. Geve de Heere ons als ingeplanten in Christus, uit Hem door het geloof levenssap voor onze ziel te trekken, opdat wij gedurig in heilige wandel vertonen mochten: "Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet het is alles nieuw geworden."

46. DE VERLOSSING DOOR ZIJN BLOED.

"In Welke wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom Zijner genade." Efëze 1: 7.

Van de verlossing des zondaars uit de staat zijner ellende handelt de apostel in de brief aan de Efëze, en bijzonder in het eerste hoofdstuk legt Paulus er de nadruk op, dat die verlossing in Christus Jezus is. Al de weldaden ter zaligheid vloeien alleen uit Hem. *In Hem zijn zij gezegend met alle geestelijke zegeningen in de hemel, zij zijn in Hem uitverkoren, voor de grondlegging der wereld, zij zijn verordineerd tot aanneming tot kinderen door Jezus Christus, tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke God ons begenadigd heeft in de Geliefde, in Welke zij hebben de verlossing door Zijn bloed.* Zo gaat de apostel in dit hoofdstuk voort, lerend ons, dat Gods volk al de weldaden alleen in Christus Jezus deelachtig is. Hij is de Levensbron, Hij verwierf de zaligheid en past ze de Zijnen toe. Buiten Hem zijn ook Gods kinderen niets anders dan een hoop verloren zondaren. Maar in Hem zijn zij de geestelijke zegeningen deelachtig. De zaligheid is in geen ander, want er is ook onder de hemel geen andere Naam gegeven, die onder de

mensen gegeven is, door Welke wij moeten zalig worden. Wie zijn hoop bouwt op wie of wat buiten Christus bouwt op een zandgrond, die eenmaal gewis zal bezwijken. En toch bouwt niemand van nature op de Rotssteen Christus. Wie wij ook zijn, wij zoeken rust, voldoening, vrede, maar buiten Christus om. De verlater van Gods geboden, die de zonde indrinkt en de gemakkelikheden van de wereld koortsachtig najaagt, zoekt voor zijn ledige ziel vervulling. Hij bouwt zijn hoop en verwachting voor geluk en voorspoed op de dingen die van de wereld zijn. O, hoe ontzettend als na een leven van vergeefs zoeken en woelen, het ontzettend oordeel Gods over hem komen zal. Maar niet minder blind en dwaas is ieder die, hoewel levend onder het licht der waarheid en onder de nodiging van Christus, zich vertrouwt op de valse gronden van doop en belijdenis, en zogenaamde christelijke wandel.

Het is de godsdienst van deze tijd, te rusten in een historiële kennis van de waarheid. Op Gods arme volk ziet men met verachting neer. Men heeft het leven zijner hand gevonden. Nooit werd het buiten hoop. Maar men prijst zich evenwel gelukzalig en roemt Christus als enig Zaligmaker, Die men aanneemt, omdat men van Hem las en hoorde. Hoeveel gereformeerde belijders zullen buitengesloten worden, gelijk eens de dwaze maagden. God is nooit in waarheid hun grond van zaligheid geworden. En dat toch is noodzakelijk. Daarvoor zullen wij alles moeten verliezen, alles, ook onze deugden; ook onze bevindingen. Verlorenen alleen zullen zalig worden door Hem. Het is wel noodzakelijk deze eenvoudige algemeen bekende waarheid gedurig te herhalen, namelijk dat de zaligheid alleen is in Christus Jezus. Geen waarheid toch wordt in de praktijk meer verloochend dan deze. Hoe ontzettend! Wij allen gaan de eeuwigheid met rasse schreden tegemoet. Christus te missen wil zeggen: eeuwig alles te missen, en zijn deel te hebben met alle goddelozen en verdoemden in de hel. Greep ons toch de onderwijzing des' apostels eens in het hart, voorwaar, onze gronden zouden ons ontzinken en ons praktisch remonstrantisme van Jezus aannemen en geloven zou als rook en damp verdwijnen. Och, dat heilige ernst ons vervulde. Genezen wij de breuk niet op het lichtst? Wagen wij het niet veel liever met enkele bevindingen en aandoeningen, dan dat wij in Christus onze zaligheid zoeken? Kom op tal van gezelschappen, vraag naar de gronden van hen, die zich paaien met een hoopje en met bitterheid dikwijls een ontdekkende prediking tegenstaan, en zeg, waar de ware eigenschap des geloofs in oefening uitkomt, door geen andere zaligheid te kennen dan die in Christus Jezus.

Hevige beroeringen, bange consciëntie-overtuigingen laten ons op zichzelf buiten Christus. En toch alleen in Hem is de zaligheid. Wij zullen ons leven moeten verliezen, om het alleen in Hem te vinden. Dat is de grote ervaring, de ware bevinding van Gods volk, waarin God aan Zijn eer komt en de zondaar de zaligheid verkrijgt. Het is in Hem, schrijft Paulus.

Wij zijn van nature gebonden. Satan is de cipier van de gevangenis, waarin geheel Adams nageslacht in besloten ligt. Onder de macht van de zonde hebben wij allen ons vrijwillig begeven, brekend het verbond, waarin wij met God eens stonden. Het onkreukbaar recht des Heeren besloot ons onder de vervloeking der wet. En er is niemand die zich verlossen kan. Wij zijn geheel onmachtig om ook maar één zucht tot verlossing te slaken. Wat vermag de gevallen mens tegen satans geweld, tegen de zondekracht, tegen het recht des Heeren, dat volkomen voldoening eist? Niets. Bovendien geen mens die verlossing begeert. Vijanden zijn wij ervan. De wil, door de zonde gans verkeerd, versmaadt alle verlossing uit de staat der ellende. Roept uit de keel en stamt met de voet, doch niemand hoort. Christus nodigde allen tot Hem, opdat dorstigen drinken, doch wie kwam? Wij begeren niet anders dan voort te leven in de weg van de zonde, waarop wij

geboren zijn. Moedwillig gaan wij voort. Dat zal ons oordeel eens zo zwaar doen zijn. "Gij hebt niet gewild." Eigen schuld alleen, zo wij verloren gaan.

Welk een blinden en dwazen waren de Efeziërs eens, aan wie Paulus de brief geschreven heeft. De roem van de voorname handelsstad Efëze was de Dianatempel. Voor de godin Diana boog geheel de stad, en in grote opwinding liep dan ook het volk samen, roepend uit één mond: "Groot is Diana der Efeziërs."

Onder deze bekende afgodendienaars had echter de Heere de Zijnen. Uit satans handen wilde Hij verlossen. Ja, Hij betuigde het Paulus: "Ik heb veel volks in deze stad." Geliefden des Vaders van voor de grondlegging der wereld waren er in Efëze, gekenden Gods, die gekocht waren met het bloed des Lams en uit hun ijdele wandeling werden getrokken door de Heilige Geest. Zij zijn door de prediking van Paulus toegedaan tot de gemeente, die zalig wordt. Met vrijmoedigheid schrijft de apostel dan ook dat zij in Christus de verlossing hebben door Zijn bloed.

Het bloed des Zoons Gods was de prijs voor hun verlossing eens betaald. Gods recht eiste volkomen voldoening, en die was alleen te brengen door het bloed van Hem Die God en mens was. Gods eigen, natuurlijke, eeuwige Zoon, heeft in onze menselijke natuur Zich geofferd in de dood des kruises. Want op Zijn volk rustte het oordeel des doods. De lijdensweken, waarin wij thans weer verkeren, hebben ons bij vernieuwing bepaald bij het bitter lijden, dat op Christus gekomen is. Bijzonder aan het einde Zijns levens op aarde is dat lijden verzaagd. Geheel Zijn leven hier was één lijden en vernedering, maar hoe vreselijk is dat lijden geworden in de Hof van Gethsémané, waar Zijn zweet werd als grote druppelen bloed, die op de aarde afliepen. Wat smaadt, hoon en spot heeft Hij moeten dragen voor Kajafas en Herodes en Pilatus. Onschuldig is Hij ter dood veroordeeld, en genageld aan het hout der vervloeking.

Wie, wie zal ooit dit lijden van Christus peilen? Wie zal het vatten, dat Gods Zoon klaagt, in onze menselijke natuur: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Dit lijden gaat alle begrip te boven. Als de Heere Zijn volk verwaardigt door het geloof op het geslachte Lam te zien, en dat voor hun zonden en ongerechtigheden, vervult zulk een verwondering hun hart, dat hier op aarde reeds de lofzang uit hun ziel geperst wordt die in aller eeuwen eeuwigheid zal gezongen worden: "Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed."

Niet met zilver of goud, maar met de dure prijs, die door de hemel en aarde niet was op te wegen, is het volk verlost. Satans kop is vertreden. In de dood heeft de Heere Jezus teniet gedaan die het geweld des doods had, dat is de duivel. Uit diens klauwen rukt Hij de Zijnen. Er komt een tijd des ontfermens, een stondeke van het welbehagen, waarin de kracht van Christus in Zijn volk wordt verheerlijkt. Hoe vreselijk het geweld van satan en zonde ook is, hoe schrikkelijk de vijandschap van ons hart dat voor Christus niet bukken wil, alle banden breekt de Heere door de onwederstandelijke kracht van de Geest. Uit duivels klauwen; uit de goddeloosheid der wereld; uit de macht der zonde en eigengerechtigheid verlost Christus de Zijnen. De bitterste vijanden vallen voor Hem in het stof, smekend: "Heere, wat wilt Gij dat Ik doen zal?" Zondaren die het hun leven lang hebben vol gehouden op de weg des verderfs, bidden: "Gedenk mijner als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn." Door Christus alleen; door Zijn genade worden zij verlost, en deelachtig de vergeving der misdaden naar de rijkdom Zijner genade.

Vergeving van zonden bestaat alleen door vergelding ervan in de Borg en Middelaar Christus Jezus. Zijn voldoening is de enige grond van verzoening. In Hem hebben zij de verlossing. Niet in zichzelf. Nooit of nimmer wordt de verlossing uit Christus verlegd in Zijn volk. Gewis, dan was het verloren. Dat Gods volk dit klaarder mocht verstaan en

gedurig in dit geheim werd ingebracht. Al wat onze ziel doormaakt, de hechte ervaringen van de vergeving van zonden, en wat meer zijn mocht, ligt bloot voor de aanvechtingen des satans. O, het kan niet alleen het van verre staande en bekommerde, maar veel meer nog het bevestigde volk zo bang worden, als God Zich van het werk Zijner handen terugtrekt.

In die smartelijke verlatingen baat geen bevinding van weleer. De aanvechtingen der hel vermag Gods volk met zijn bevinding niet te weerstaan. Het wordt doorleefd, dat alles ontzinkt als grond. Daarom alleen zal Gods werk niet bezwijken omdat de verlossing in Christus is en Zijn volk in Hem die verlossing ontvangen heeft. Op Hem heeft satan geen macht. Hij triomfeert volkomen en eeuwig; en Hij kan het betuigen: "Niemand zal ze uit Mijn hand rukken."

O, dat we ons leven buiten ons, alleen in Christus mochten vinden. In Hem is de betaling aller zonden; in Hem de vergeving der misdaden. Bedrukte en bezwaarde zielen, o, komt gevloeden als een duif van Assur en als een vogeltje uit het land van Egypte tot Zijn vensters. De Heere late u geen rust, dan alleen waar u rusten moogt in Hem. Verliest meer en meer uw grond uit wat God in uw ziel verheerlijkte. Wil de Heere u daartoe onderwijzen door strijd en donkerheden en verbergingen, gij zult eens ook om al die droeve tegenheden u verblijden, als u door het geloof in Christus vinden zult de onwrikbare grond uwer zaligheid. Hij toch is de Levensbron. In Zijn licht zien wij het licht. Vreest niet al te zeer al grijnst alles tegen. De verlossing is in Hem Die Zijn eigen werk vervullen zal tot het einde toe. Nooit zal Hij Zijn erfdeel begeven.

Hij redt keer op keer. Welhaast zal Hij u eeuwig verlossen. Zonder zonde zal Zijn volk Hem eeuwig loven en prijzen. Want Hij heeft verlost en zal nog verlossen. Zijn volk zal Hem volmaakt eens als zijn Zaligmaker eren, Hem, in wie zij hebben de verlossing door Zijn bloed.

*Hij maakt op hun gebeden,
Gans Israël eens vrij
Van ongerechtigheden;
Zo doe Hij ook aan mij.*

47. CHRISTUS EN ZIJN GEMEENTE.

"En heeft Hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen; welke Zijn lichaam is, en de vervulling Desgenen Die alles in allen vervult." Efése 1: 22, 23.

Christus is de volkomen bron van zaligheid voor Zijn gemeente. Neem Hem weg, en het is voor Gods volk verloren. Buiten Christus is de kerk niets dan een voorwerp van Gods toorn, dood in zonden en gans doemwaardig. Maar in Hem is zij van vloek en toorn ontheven; van zonde en ongerechtigheid bevrijd; een voorwerp van de eeuwige liefde Gods. Dat betuigt de apostel met grote nadruk in het eerste hoofdstuk van de brief aan Efése. Paulus troost en bemoedigt de gemeente door haar te bepalen bij de zegeningen met welke zij van de Vader gezegend is in Christus.

Zij is in Hem uitverkoren [vers 4]; door Hem tevoren verordeneerd tot aanneming tot kinderen [vers 5]; in Hem begenadigd [vers 6]; in Hem heeft zij de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden naar de rijkdom Zijner genade [vers 7]; in Hem zal alles worden tot één vergaderd [vers 10]; in Hem is zij een erfdeel geworden [vers 11]; in Hem is zij [vers 13]; in Hem is zij verzegeld, nadat gij geloofd hebt [vers

13]; Hij is het Onderpand harer erfenis [vers 14]. In één woord: in Christus is de zaligheid der Zijnen.

Paulus gedenkt de Efeziërs in het gebed opdat zij mochten weten, *welke zij de hoop Zijner roeping en welke de rijkdom zij der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen, en welke de uitnemende grootheid Zijner kracht zij aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus* [vers 20]. Want door Christus schenkt God de Vader Zijn volk alle geestelijke zegening. Ja, in Christus is dat volk verheerlijkt en met Hem gezet in de hemel. "Hij is het Hoofd der gemeente, welke Zijn lichaam is." Wie zal naar waarde ooit de uitnemendheid van Christus prijzen? Zouden onze harten niet vervuld moeten worden van Zijn algenoegzaamheid?

Och, of des Heeren volk meer en meer in Hem alleen alles zoeken en vinden mocht, wat tot zijn eeuwig heil dient. Dat wij met onze zonden en ellenden tot Hem vluchten mogen, opdat Hij Zijn werk aan ons vervulle. Daarin zou de Heere worden verheerlijkt en de kerk rust vinden. Zij zou groeien in de voorhoven des Heeren.

Helaas! Het is wel een droevig teken onzer dagen, en een bewijs van de donkere wolken, die over Gods kerk hangen, dat Christus zo weinig van Zijn volk wordt geacht. De wereld kent Hem niet, en kan Hem niet waarderen. Maar dat volk, dat een ander leven leerde kennen, helaas, zelfs dat volk heeft maar al te weinig waardering voor Christus, in wie toch alleen de zaligheid te vinden is. Welk een liefde zou in ons moeten branden tot Hem in wie de Vader verheerlijkt is. Hij nodigt en dringt met de overredingen Zijner liefde, dat wij ons tot Hem keren. Geen schuld is te groot, die Hij niet zou kunnen en willen vergeven. Naakten wil Hij kleden; hongerigen voeden; dorstigen zullen drinken van het water des levens om niet. Zijn leven gaf Hij opdat vijanden met God worden verzoend.

O, roep uit, volk: "Mijn Liefste is blank en rood; Hij draagt de banier boven tienduizend." Geef prijs alles waarmee gij uw ziel ophoudt; vrienden en familie; gestalten en bevindingen, geef alles prijs om Hem te gewinnen. "Zijn gehemelte is enkel zoetigheid en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk." Rust niet, volk van God, voor u met de bruid door het geloof moogt zeggen: "Zulk Een is mijn Liefste, ja zulk Een is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem."

Hij is de Gegevene van Vader. Gegeven is Christus Zijn gemeente. Hij is de Gift van de Vader, van wie de kerk van het oude Verbond reeds in verrukking uitriep: "Een Kind is ons geboren; een Zoon is ons gegeven." Van Hem sprak Johannes [3: 16]: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Zo groot is de liefde Gods en dat jegens vijanden; jegens Adams zonen en dochteren, die zich moedwillig stortten in het oordeel des doods en in woord en daad getuigen: "Wijk van ons, aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust." Gegeven is Christus. Niet voor alle mensen; voor de uitverkorenen. Met hen staat Hij in het nauwst en in onverbrekkelijk verband. Hij is der gemeente gegeven tot een Hoofd. Die gemeente is Zijn lichaam. Hij is met haar één. Uit de hand van Zijn Vader heeft Hij haar aanvaard van eeuwigheid. Hij is gezalfd van eeuwigheid af. In de sluiting van het verbond representeert Hij het gans getal Zijner verkorenen. Voor hen trad Hij in. Met Zijn hart is Hij voor hen Borg geworden. Hun schuld is Hem toegerekend. Zijn gerechtigheid heeft Hij de Vader opgewogen.

Het Lam is van eeuwigheid geslacht, dat is, van de grondlegging der wereld. De eenheid tussen Christus en de Zijnen is niet eerst in de tijd, doch in de eeuwigheid gelegd. En zij zal zijn tot in nimmer-eindigende eeuwigheid. Wat de vijand ook bedenke en hoe satan woedt, de verbintenis tussen Christus en Zijn volk zal hij niet verbreken. Die ligt boven Zijn bereik. O, volk van God, heft uw ogen op, omhoog; zie van uzelf af en al wat

beneden is en hoort, dat God de Vader Zijn Zoon gaf, verordeneerde en uitverkorenen in Hem rekende reeds in de eeuwigheid. Daar ligt de bron uwer behoud. Christus is van de Vader verordeneerd en heeft Zich met Zijn uitverkorenen verenigd. Hij trad voor hen in de bres, opdat de schuld werd weggenomen en de zonde teniet gedaan. God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende. Dat vaste fundament Gods staat. En van het paradijs af is deze bestelling Gods ontdekt, door vele beloften en nader verzegeld door de dienst der schaduwen. Zo nauw was de vereniging in de harten der begenadigden met Christus, dat zij, hoewel Hij nog komen moest in het vlees, van Hem als reeds gekomen, hebben als om strijd gezongen. Christus het Hoofd der gemeente! Zij in Hem gerekend toen Hij in haar plaats Zich der wet onderwierp. "Geworden uit een vrouw, geworden onder de wet."

Van Hem eiste de rechtvaardigheid Gods, wat Zijn uitverkorenen schuldig waren, namelijk, volmaakte gehoorzaamheid en dragen van de uitgesproken vloek over de zonde. En beiden bracht Christus in dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid. "Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt. Werkelijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze smarten heeft Hij gedragen. Hij is om onze overtredingen verwond; om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem; en door Zijn striemen is ons genezing geworden." En dat kan alleen omdat de uitverkorenen in Hem gerekend waren; omdat er een wezenlijke vereniging was tussen Christus en de Zijnen. Hij is der gemeente gegeven tot een Hoofd. God trok Zich aan het lot van degene met wie geen oog medelijden had, en verheerlijkte Zich in een wonderweg van genade en heil, dié voor het schepsel nooit te vinden was, namelijk in Christus. Zo wordt Israël verlost door de Heere met een eeuwige verlossing.

Uit kracht dezer vereniging nu, èn van eeuwigheid in de raad des vredes, èn in de weg der borgstelling van Christus in de tijd, volgt een vereniging door het geloof tussen Christus en de Zijnen. Van nature toch zijn ook de uitverkorenen kinderen des toorns, zonder God en zonder Christus in de wereld. Maar Hij, Die als het Hoofd Zijner gemeente uit de hand Zijns Vaders ontving en haar vrijkocht in Zijn dood, Christus doet in de tijd der minne Zijn eigendomsrecht op Zijn gemeente gelden en vordert Zijn volk op uit de klauw des satans en de dienst der zonde en de vervloeking der wet. In die ware vereniging met Christus is de zondaar lijdelijk. Niet van haar maar van God gaat de ware vereniging uit, door de Heilige Geest, op grond van Christus' borgtocht. God vindt de zondaar in zijn doodsstaat op de vlakte des velds, wentelend in zijn bloed.

Welnu, wat kan een dode doen? "Ik ben de Alfa", spreekt de Heere. Al de werkzaamheden van de mens moeten hier geheel verworpen worden. Het ligt velen in de zin dat zij Christus moeten aannemen. Zij pompen het de kinderen in en maken het zichzelf wijs, dat zij Jezus hebben verkoren tot hun Zaligmaker. Maar hoe zal ooit iemand in ware vereniging met Christus komen, die geestelijk dood is? Ja, alle voorbereidende werkzaamheden zelfs zijn hier uitgesloten. De vereniging met Christus is doordat de Vader Zijn Zoon aan ons geeft. Geen genomen, maar een gegeven Jezus is het Hoofd der gemeente. Met grote nauwkeurigheid geven wij hierop acht. Er is geen tussenstaat tussen dood en leven. Van beide een: Wij zijn of buiten Christus, of in Hem. Geen derde is mogelijk. En in Hem zijn zij allen die de Vader Zijn Zoon schonk, opdat zij leven in Hem. Uit de ware vereniging met Christus alleen vloeit het leven. Wat buiten Hem is, dat is dood.

Deze lijdelijke vereniging nu, die alleen het werk Gods is in Zijn van eeuwigheid geliefd en duurgekocht volk, geschiedt in de wedergeboorte, in de levendmaking van de zondaar. Het is van groot belang, dat wij deze zaak klaar en helder inzien, daar sommigen de

meest wonderlijke opvattingen schijnen te hebben van de wedergeboorte en de vereniging met Christus.

Wij zijn wedergeboren of niet wedergeboren, dat wil zeggen, levend of dood. Christus is ons gegeven van de Vader of wij staan buiten Hem en zijn gelijk wij geboren zijn, in zonden en misdaden dood. Gods Woord leert ons zeer klaar van de beide hoofden Adam en Christus, dat geen twijfel overschieten kan. Daarom kan Gods volk niet verloren gaan, omdat het uit de vereniging met Christus het leven ontving. Hij is de Levensbron. Niemand zal ze uit Zijn hand rukken.

Maar deze nauwe, personele vereniging tussen Christus en de Zijnen is een wederzijdse vereniging. Door de Heilige Geest verenigt zich de uitverkorene, levend gemaakt zijnde, met Christus. Hij ontvangt en erkent Hem als zijn Hoofd, waartoe Hij van de Vader is gegeven. Zo is dus de ware vereniging tussen Christus en de Zijnen allereerst een, waarin het volk van God geheel lijdelijk is. Door de Heilige Geest worden de uitverkorenen in de tijd der minne in Christus ingelijfd. Doden worden levend. Kinderen des toorns worden voorwerpen van Gods liefde. Maar deze vereniging wordt gevolgd door een dadelijke, in de oefening des geloofs gesloten. Over deze laatste nu, waardoor Christus wordt gekend en erkend als het Hoofd, dat der gemeente boven alle dingen is gegeven, beloofde ik ditmaal iets te schrijven. Mocht de Heere licht er over doen opgaan tot ontdekking van alle valse gronden en tot bemoediging van het oprechte volk, dat menigmaal bestreden wordt of het wel werkelijk deel aan Christus heeft.

Het behaagt de Heere Zijn Zoon in Zijn volk te openbaren. Hier is de ontdekking ener grote verborgenheid. Van nature toch zijn wij allen gans blind voor de Persoon en de bediening van Christus. De opvoeding onder het Woord, de kennis van de zuivere leer der Waarheid, hoe hoog ook te schatten, laten ons vreemd van Hem in wie alleen de zaligheid te vinden is. Ons hart is vol vijandschap tegen de vrije genade. De oorzaak van de vijandschap ligt daarin, dat niemand rechte kennis heeft van zijn ellende. De mens kent zich van nature niet ongelukkig, niet verloren. Daarom weigert Hij zalig te worden door Christus, uit genade alleen.

Maar God ontdekt Zijn uitverkorenen in hun levendmaking aan de staat des doods. Nu wordt het hun bang van alle zijden. Gelijk Benhadads knechten vluchten zij van kamer in kamer. Het wordt buiten hoop. Geheel hun leven getuigt tegen hen. De afgelegde weg krijgen zij terug te zien. En tegenover hun zonden staan Gods roepstemmen. O, konden zij de weg op hun knieën terug kruipen en hun gedrag veranderen! Doch er is geen herroepen aan. Schuld met schuld hebben zij vermeerderd en Gods recht eist een volkomen betaling. Wat doet die ontdekte zondaar nu? Men roept in onze dagen de scharen volks toe, dat men Jezus aannemen moet. Maar bemerk nu eens, hoe onmogelijk het komen tot en aannemen van Jezus is, tenzij Christus Zich aan ons ontdekt. Vlucht zulk een ontwaakte zondaar tot Jezus? Helaas! Hij keert zich tot de gebroken bakken die geen water houden. Hij wil zijn leven beteren; hij belooft God betaling voor de schuld. Heb geduld met mij en ik zal betalen wat ik schuldig ben, zo roept hij uit zijn nood. Gelijk die twaalf jaren kranke vrouw, wendt hij zich tot vele medicijnmeesters. Hij zoekt grond in Zijn bidden, schreien, smeken, bij Gods volk, dat hij zo onuitsprekelijk gelukkig acht en liefheeft en aan wier samenkomsten hij zich niet onttrekken kan. Hoe goed hem dit alles echter wezen moge, zijn schuld eist een gerechtigheid, die overvloediger is, en die alleen in Christus is.

Naar Hem begint zijn ziel uit te gaan. De Heere geeft die arme zondaar een open oor voor Zijn Woord. O, die vriendelijke nodigingen gaan tot zijn ontsloten ziel in, de getuigenissen van genade voor gans verlorenen doen hem hoop scheppen, dat er ook voor

hem nog raad is om zalig te worden. Hij zegt: "O Heere, ik leef nog. Het is nog het heden der genade." Ja, hoe meer hij ervaart dat alles van de mens ongenoegzaam is, hoe meer zijn hart uitgaat naar de genade in Christus Jezus. Hij kan niet langer. Zonder God staat hij in de wereld; zonder hoop voor de eeuwigheid. Gods recht moet voldaan worden en er is niemand die helpen kan. Dat doet hem uit de nood tot God roepen. Zo hartgrondig bekent hij de eeuwige dood verdiend te hebben. Hij valt het recht des Heeren toe. En dan dat wonder dat God de Vader aan zulk een Zijn Zoon openbaart, Dien Hij gegeven heeft tot een Hoofd boven alle dingen.,

Nooit, nooit zullen zij dat wonder vergeten. Johannes schrijft: "Het was omtrent de tiende ure", en zij zouden het plaatsje wel kunnen wijzen, waar Christus Zich ontdekt in Zijn alles vervullende volheid. Welk een omkeer werkte die openbaring in hun hart. Al hun genegenheden worden naar Hem toegetrokken. Hun ziel moet maar gedurig uitroepen: "Gij zijt de Schoonste van de mensenkinderen; genade is in Uw lippen uitgestort." Weleer waren hun tranen en gestalten hun genoeg. Maar nu heeft Christus hun hart genomen. Welk een heilbegerig verlangen naar, wat een zoete omgang met Christus komt er in zulk een begenadigde. "Als ik wakker wordt ben ik nog bij U." In Zijn beloften blinkt de Immanuël in al Zijn schoonheid. Zou dan hun hart niet uitgaan om Hem te bezitten als het eeuwig leed?

O, menigmaal moet zich zulk een tot Christus getrokkenene wel aanklagen, dat het rechte, ernstige zoeken naar Christus ontbreekt. De wereld met haar beslommeringen kan zulk een grote plaats in de ziel innemen. Ja, ongerechte dingen hebben dikwijls de overhand. Maar, hoe droevig dat volk ook is gesteld, slechts een enige uitgang is er in de grond des harten, en die is tot Christus. O, mensen, beproeft er u zelf eens aan; legt uw ziel daarbij eens ter toetsing, of u ooit als een verlorene tot God het hebt leren wenden; of het u immer om Christus is te doen geworden.

Sommigen bespreken wonderlijke, hoge bevindingen, doch van de ene bevinding, die ter zaligheid dient, schijnen zij vreemd te zijn, namelijk om Christus te gewinnen. Als wij daarvan geheel vreemd zijn, wat donker ziet het er voor ons toch uit. Want die Christus mist, die komt eeuwig om. Het maakt dan ook de grote strijd voor Gods volk uit, of zij wel werkelijk in Christus zijn geborgen. O, die vreze, met alles wat gebeurd is, nog voor eigen rekening te staan. Is dan te ontkennen, dat God een hand van genade aan hen sloeg? Och, nee! Dan zouden zij hun ziel geweld aandoen. Zal dan de Heere Zijn beloften niet handhaven? Kan Hij aan David liegen of Zijn Woord hen ooit misleiden? Nee, nooit! Maar de weg, die tot de vervulling leidt is somtijds zo donker, dat David in zijn haasten uitriep: "Alle mensen zijn leugenaars"; dat des Heeren gezalfde vreesde in de hand van Saul nog om te komen. Een oppervlakkig, historieel geloof weet van al die strijd niet. Het is maar verstandsbeschouwing. Maar het ware geloof is een genade, die beproefd wordt, gelijk Petrus schrijft: "Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan des gouds, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden wordt te zijn tot lof en eer en heerlijkheid in de openbaring van Jezus Christus."

Ook is geen waar leven dan door het sterven heen. De tarwekorrel brengt alleen dan vrucht voort als zij sterft. Nooit zal het geloof vorderingen maken dan door het sterven van de oude mens. In de dood wordt Gods volk overgegeven om Christus' wil. Zo loopt het op omkomen aan, op sterven, op verloren gaan, met alle bevindingen die wij verkregen.

Gods volk mocht bemoedigd worden in de strijd. Hun weg is niet tegen Gods Woord. Een gegeven Jezus zij door het geloof uw deel. Gegeven van de Vader; verzegeld door de Heilige Geest; geëindigd door het geloof. "Hij is de mijne", zegt de bruid, "en ik ben de

Zijne, die weidt onder de leliën." Ons hart ga er naar uit, volk, om zo Christus te gewinnen. "Hoor, o dochter, en zie, en neig uw oor, en vergeet uw volk en uws vaders huis, zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid, dewijl Hij uw Heere is, Zo buig u voor Hem neder." Hij is het waardig, dat Zijn volk het hart op Hem zette. Zijn liefde is uitnemender dan de wijn. In Hem is de liefde en genade van de Vader.

Uit vrije goedheid waart Gij haar Een vriendelijk Ontfermer.

Deze Jezus nu is gegeven tot een Hoofd, boven alle dingen. Hij regeert Zijn volk. Hij is Sions grote Koning.

Hij regeert Zijn volk. Zijn wetten gelden alleen in Sion. "Tevergeefs eren zij mij", zegt God, "lerende leringen die geboden van mensen zijn." Alleen zulk een werk, dat wortelt in het geloof, dat zich richt naar Gods wet en dat Gods eer beoogt, kan Christus behagen. Zijn Woord heeft in Sion kracht en heerschappij. Hij neigt het hart van de Zijnen en Hij heeft een gewillig volk op de dag Zijner heirkraft. Als het Hoofd beschut Christus de Zijnen. De vijand laat niet af Gods kerk te bestrijden. Satan, wereld en zonde spannen samen dag en nacht tegen het erfdeel des Heeren. Maar de bewaring van Hem, Die der gemeente gegeven is tot een Hoofd boven alle dingen, is een vurige muur rondom de Zijnen. Geen onheil zal de stad verstoren. Alle dinijen zijn dit Hoofd onderworpen. "Mij is gegeven", sprak de Heere Zijn krachteloze kerk bemoedigend toe, "alle macht in de hemel en op aarde." O, houdt moed, volk, in dit Hoofd zult gij eeuwig triomferen. Hij heeft overwonnen, en wij zijn meer dan overwinnaars in Hem.

Zijn hart gaat naar Zijn duurgekochte volk uit. Hij heeft uit soevereine, eeuwige liefde Zich onafscheidelijk aan Zijn volk verbonden. Zijn kerk is Zijn vervulling. "Welke Zijn lichaam is", onafscheidelijk van het Hoofd, "en de vervulling Desgenen, Die alles in allen vervult." Christus en Zijn kerk vervullen elkander. Zij vervult Hem. Zijn bediening is in haar. Hij giet Zijn zegeningen in haar uit. Wat Hij als Borg en Middelaar is, dat is Hij voor haar. Waartoe was Zijn Profetisch- en Priesterlijk- en Koninklijk ambt nodig, indien Zijn kerk er niet was? Om haar is Hij gezalfd van de Vader, om haar tot eeuwige heerlijkheid te brengen. Daarin is Hij verheerlijkt. Zijn Naam zal eeuwig eer ontvangen van al de Zijnen.

Maar zo ook is Hij Degene Die alles in allen vervult. Een ledig volk uit Christus gedurig vervult. Zijn wijsheid leidt hen, dat zij niet kunnen dwalen. Zijn gerechtigheid vervult hen, dat zonde en schuld geworpen worden in een zee van eeuwige vergetelheid. Zijn macht doet hen als helden het slijk der straten treden. De genade leert ons, hoe langer hoe meer niets te zijn in ons zelf maar ook daartegenover alles in Christus te vinden en te bezitten. Uit Zijn volheid ontvangen wij genade voor genade. Hoe groot, hoe dierbaar, hoe vol wordt de Heere Zijn volk. Alles waarop wij ons betrouwen stelden, faalt. Zelfs de wonderen van Gods genade in ons verheerlijkt, drogen op. De bekering is niet de bron des levens. Maar Christus is de Levensfontein der Zijnen. Welnu, hoe meer alles ons ontvalt, hoe voller Christus ons wordt. Een Fontein springende in het eeuwige leven.

"O, Fontein der hoven, Put der levende wateren, die van Libanon vloeien!" Zo moge Christus ons steeds meer ons dierbaar zijn. Ons hart worde bereid om uit Hem te leven, opdat wij Zijn vervulling zijn mogen. Een arm en ellendig volk, dat op Zijn Naam vertrouwt. Welk een rijkdom zouden wij beërven. In druk en tegenheden, in gemis en rouw zou Christus ons Alles zijn. Laat ons alles derven, indien de Heere ons deel mag zijn, wij zullen vervuld wezen met genade en heil. Ja, Christus is het deel Zijns volks in eeuwigheid. Kom dan volk, zij tot Hem gedurig onze toevlucht met al onze noden en ellenden, zonden en gebreken. Hij wil de kwalen Zijns volks helen en krankheden

genezen. Want Zijn gemeente is Zijn vervulling en Hij is Degene Die alles in allen vervult.

48. HEMELVAART.

"Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die is opgevaren ver boven al de hemelen."

Eféze 4: 10.

Nadat de Heere veertig dagen lang na Zijn opstanding nog op aarde had vertoefd, is Hij opgevaren ten hemel. In die veertig dagen heeft Hij Zijn jongeren onderwezen in de dingen van het Koninkrijk Gods. Wel was er onderscheid in Zijn verkeren met de discipelen voor en na Zijn opstanding. Eer Christus Zich Zijn Vader offerde in de dood, wandelde Hij te midden van Israël en verkeerde Hij bijna onafgebroken met de Zijnen. Maar nadat Hij uit de dood verrezen is, heeft Hij Zich niet meer geopenbaard aan de wereld en was Hij ook niet meer dagelijks bij Zijn discipelen. Deze veertig dagen vormde de overgang voor het heengaan des Heeren, waarvan Hij reeds bij het graf gesproken had tot Maria, zeggende: "Ik vaar op tot Mijn Vader en tot Uw Vader en tot Mijn God en tot uw God." Na die opvaart zou Hij niet meer lichamelijk aan de Zijnen worden gezien en gekend. Een betere bedeling was de kerk bereid. "Doch Ik zeg u de waarheid: het is nut, dat Ik weg ga, want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden." Voor de weldaad van de komst van de Heilige Geest moesten echter de discipelen worden voorbereid. Het was hun een verborgenheid; zij verstonden het niet, wat de Heere hun bereidde. Toen Hij hen sprak van Zijn lijden en dood, werden zij bedroefd. Aan Zijn kruis ergerden zij zich. Hun hart was vol van dwaze, aardse verwachtingen. Zij stonden naar een aards koninkrijk en waren maar al te zeer blind voor de noodzakelijkheid van Christus' dood tot voldoening voor de zonden der uitverkorenen. En zo ook konden zij niet bevatten het heengaan van Christus ten hemel.

Die gesteldheid des harten is aan Gods volk nog niet vreemd. Onze natuur ergert zich aan het kruis van Christus. Ook al heeft het Hem behaagd Zich in het hart van Zijn volk te openbaren, zodat het uitroepen moest: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods." toch blijft er nog zulk een blindheid dikwijls, dat de tegenstand tegen het zalig worden alleen door Hem dikwijls de overhand heeft. Het moet met ons eindigen in de dood, opdat wij in Christus het leven zullen hebben. En daartegen komt nu alles op, wat in ons is van nature. Ja, Gods volk heeft de voortdurende onderwijzing van node, om te leven uit de bediening van de Heilige Geest, Wiens grote werk het is, Christus te verheerlijken. Welnu, de Heere bleef veertig dagen bij Zijn discipelen, om hen nader te onderwijzen en voor te bereiden voor Zijn heengaan.

Toen heeft Hij hen uitgeleid, buiten Jeruzalem, tot aan Bethanië, naar de Olijfberg, en Zijn handen opheffende, zeggende Hij hen. En het geschiedde als Hij hen zeggende, dat Hij van hen scheidde en werd opgenomen in de hemel." "Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die is opgevaren ver boven al de hemelen."

Dat onbevattelijk wonder mogen wij thans weer herdenken. Want inderdaad, de hemelvaart van Christus is een feit van ontzaglijke betekenis. In Zijn hemelvaart heeft de Heere Jezus onze menselijke natuur, ziel en lichaam, in de hemel der hemelen ingebracht. Die hemel der hemelen is Gods troon, door Hem geschapen opdat Hij dáár Zijn heerlijkheid meer openbare dan elders. Daar dienen de volmaakte engelen Hem dag en nacht. Daar zijn de zielen der gezaligden en Henoch en Elia, die ten hemel werden

opgenomen. Door onze zonden hebben wij de hemelen toegesloten. In onze val vielen wij af van God en werden wij voorwerpen voor de hel. En zie, nu opent de tweede Adam die gesloten hemelen en brengt onze menselijke natuur ten hemel in. Want Hij is werkelijk opgevaren. Luther miskende de hemelvaart. Hij leerde, dat de menselijke natuur de Goddelijke eigenschap van de alomtegenwoordigheid deelachtig werd. Dat is onmogelijk. Dit te stellen strijdt tegen de Godheid zowel als tegen de mensheid. God blijft God en mens blijft mens, ook in de allernauwste en onverbreekbare vereniging der naturen tot de eenheid des Persoons in Christus. Bovendien rooft Luthers stelling alle troost uit de hemelvaart van Christus. Zo Luther het geheel tegen de Schriften stelt, is er van een hemelvaart eigenlijk geen sprake. Dan zouden de hemelen niet doorboord en mitsdien eeuwig gesloten zijn. Zo toch de Heere ons niet bewaart, het blijkt uit de dwaling van de grote Reformator wel zeer duidelijk, liggen wij voor alle dwalingen bloot. Het besef daarom mocht ons wel steeds doen vragen: "Ontdek mijn ogen, dat ik aanschouwe de wonderen Uwer wet."

Daarin ligt de grote betekenis van de hemelvaart van Christus, dat Hij, Die eeuwig en waarachtig God is en blijft, in onze menselijke natuur ten hemel is opgevaren. Het werk, van de Vader Hem toebetrouwd tot verlossing der uitverkorenen, had Hij op aarde volbracht. De hemelen moesten Hem ontvangen. En Hij voer op met gejuich; de Heere met geklank der bazuin. Alle boze geesten en machten der duisternis zijn gevlucht. De engelen en de gezaligden hieven de jubelzang aan en begroetten de eeuwige Overwinnaar met gejuich. O, welk een ingang in de hemelen is die opvaart van Christus geweest, welk een Gode-verheerlijkend, engelen en gezaligden verheugend ingaan in het heiligdom, dat niet met handen is gemaakt. Het is de grote belofte voor de strijdende kerk dat zij eens Hem zien zal, zo Hij is. Zo aanschouwen Hem reeds degenen, die voor de troon zijn; zo zullen de ware Sionieten Hem eens aanschouwen. Hier zijn ogenblikken, dat Gods volk zijn Heere en Koning zien mag door het geloof en dat gelovig zien, hoewel het slechts een zien is van verre, doet Gods kinderen in aanbidding vallen aan des Heeren voeten. Dit zien is reeds zo overweldigend, dat geen geest meer in hen overblijft en zij met de koningin van Scheba uitroepen: "De helft is mij niet aangezegd."

Wat moet het dan toch geweest zijn, toen de schare voor de troon de triomferende Immanuël zag binnentreden, Die was nedergedaald en nu is opgevaren! Met gejuich zal elk de hemelen eens vervullen, die mag inkomen en de Heere zien met eer en heerlijkheid gekroond. De hemelvaart van Christus is er een onderpand van, dat al de gekochten met Zijn bloed eens zullen ingaan in heerlijkheid. Nog een weinig, volk, en uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid.

Reeds hier op aarde worden de eerstelingen van de eeuwige zaligheid door het geloof ontvangen. Voor wie aan deze zijde van het graf de gesloten hemelen niet geopend worden, gewis, voor hem zullen zij eeuwig gesloten blijven. Och, dat wij ons en onze kinderen niet in slaap wiegen alsof voor allen langs de wolken een lieflijke Naam ruist. Voor de hemelen rommelt de donder van Gods toorn tegen de zonde. Geen toegang is er tot God, geen vragen ook naar Hem door enig mens van nature. En zo geen wonder van Gods genade in ons plaats grijpt, waardoor wij in een verzoende staat met God gesteld worden, zal er in aller eeuwen eeuwigheid de hemel gesloten blijven en de poel ons deel zijn, die brandt van vuur en sulfer.

O, onbekeerden van hart, mocht de gedachtenis van de hemelvaart van Christus u in het stof doen buigen voor de triomferende Koning der koningen. Dat Hij Verwinnaar werd ook in u. U mocht niet alleen belijden, maar door ontdekkende genade verstaan en doorleven, dat wij allen helwichten zijn, opdat wij vluchten mogen tot Hem in wie alleen

de opening der hemelen is. Dat is het grote voorrecht van het volk van God. Overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel leert het zich schuldig kennen aan al Gods geboden, met een schuld die tegen het recht Gods begaan is, en die Gods toorn heeft opgewekt. Er blijft geen ontkoming, geen andere verwachting, dan het eeuwig verderf. Maar, o wonder van genade! Christus droeg de vloek en nam die eeuwig weg. Hij heeft de wet van haar vloek ontwapend en de zondaar met God verzoend. Hij nam de gevangenis gevangen en sloot de hel voor de Zijnen en opende de hemel. Vanuit die geopende hemel daalt Gods lieve gunst in het hart Zijns volks. Schuld en zonde zijn weggedaan, en in Gods gemeenschap wordt de in Adam gans doemwaardige zondaar hersteld, als had hij nooit geen zonde gehad noch gedaan.

O, komt, schuldigen, verlorenen in u zelf. Komt volk, dat van verre staat, en aanschouwt die Jezus, Die een weinig minder dan de engelen gemaakt is, doch nu met eer en heerlijkheid is gekroond. O, dorstigen komt tot de wateren en neemt het water des levens om niet. Geen schuld is te groot, geen zonde te zwart! Gods toorn is gestild in Hem, Die eerst is nedergedaald en daarna opgevaren, ver boven al de hemelen.

In de hemel is Christus, en daar blijft Hij tot Hij wederkomt, om te oordelen de levenden en de doden. Niet eer verwacht Gods volk Hem weer, gelijk de engel geboodschapt heeft aan de jongeren, die Hem nastaarden zolang zij konden. Al dat geroep over een duizendjarig rijk, met een lichamelijk vertoeven van Christus op aarde en een voorafgaande opstanding der heiligen is tegen de Schriften. Maar wel is de Heere ten goede Zijner kerk in de hemel en naar Zijn majesteit, genade en Geest bij de Zijnen. Hij draagt Zijn offerande zonder ophouden de Vader voor. Dat is Zijn voorbede. Zij is een eisen op grond Zijner voldoening. Geen andere voorspraken zijn er. Slechts Een heeft voor de zonde geleden en vermag te zeggen: "Vader, Ik wil, dat die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt."

Wat bazelt het blinde Rome over der heiligen voorbede, waarmede het Christus van Zijn eer rooft. De voorbede van Christus alleen geldt. En die voorbede betreft alle noden van Zijn volk. Hij is de Hogepriester, Die kan medelijden hebben met de Zijnen, want Hij is in alles verzocht geweest, uitgenomen de zonden. Indien wij van Hem geen vreemdeling zijn, mocht onze ziel meer tot Hem vluchten en ons hart zich voor Hem uitstorten. Hij opende de deuren van de gevangenis, Hij ontsloot de hemelen in de ure des doods, Hij deed zingen als boeien en ketenen de Zijnen omvingen. Zijn nabijheid is zoeter en troostrijker dan de smart der wereld. Hij zal Zijn volk eens uit de grote verdrukking tot Hem nemen en het doen beërven de heerlijkheid, waarin Hij als hun Hoofd reeds is ingegaan. Heft, o volk, uw hoofden op en aanschouwt uw ten hemel gevaren en met eer en heerlijkheid gekroonde Borg en Zaligmaker, als uw Onderpand van eeuwige overwinning en heerlijkheid.

*Gij zaagt Uw strijd bekomen,
Met gaven tot van de mensen troost,
Opdat zelfs 't wederhorig kroost,
Altijd bij U zou wonen.*

49. GODS GENADEWERK BESTENDIG.

"Vertrouwende ditzelve, dat Hij Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus." Filippensen 1: 6.

Tien jaren zijn sedert de stichting der gemeente Filippi heengegaan. Tien jaren sinds God door de dienst van Paulus Lydia het hart opende en de stokbewaarder gerukt werd uit de klauwen des satans. Tien jaren sinds de gemeente werd gesticht, waarvan Paulus schrijft: "Ik dank mijn God zo dikwijls als ik uwer gedenk, over uw gemeenschap aan het Evangelie van de eerste dag af tot nu toe." De van de Heere gelegde banden zijn niet verbroken. Te allen tijde bidt de apostel in al zijn gebeden voor allen met blijdschap. Geen gebed gaat ten hemel op vanuit Paulus hart, of Filippi wordt gedacht O, voorrecht der Filippensen, zulk een leraar te bezitten. Ach, waren er zo vele leraars, ach, was in onze ziel meer zulk een heilig oefenen der gemeenschap. Gewis, de droeve klacht over de gemeenten, nu zo menigwerf geklaagd, zou verstommen, de liefde zou bloeien, de band wederkerig worden gevoeld.

Zo was het althans tussen Paulus en de Filippensen. De gemeente kon des Heeren dienstknecht niet vergeten. Zij zuchtte met hem mee in Zijn leed; was bedroefd in Zijn banden en bracht hem, gedrongen door de liefde, verkwikking in zijn nood.

Paulus zat nu te Rome gevangen. Zou de gemeente, die hij tot een vader was, lijdelijk die banden aanzien? Praten misschien over de diepe weg des Heeren met zijn knecht zonder in daden van het medelijden blijk te geven? Onmogelijk! Zij zendt Epafroditus met de gave, die de ziel des apostels zo zeer verkwikt, omdat zij geboden werd door de innerlijke liefde die de weg weet om lfenis te brengen waar ogenschijnlijk geen weg is. "Niet dat ik gave zoek, maar ik zoek de vrucht die overvloedig is tot uw rekening. Maar ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed, ik ben vervuld geworden als ik van Epafroditus ontvangen heb, dat van u gezonden was, als een welriekende reuk, een aangename offerande, Gode welbehaaglijk." Zo schrijft Paulus in de brief, die hij Epafroditus voor de Filippensen meegeeft, en waarin hij hen vertroost in alle leed, en bemoedigt tegen alle moedbenemende strijd. God laat niet varen de werken Zijner handen. "Hij, Die het goede werk begonnen heeft, zal dat voleindigen tot op den dag van Jezus Christus."

Gods genadewerk is bestendig. Dat ligt in den aard van het werk. Het goede werk heeft God begonnen te Filippi. Paulus spreekt dat uit met vertrouwen. Het lijdt voor hem geen twijfel.

Kan dat, dat men voor een ander vastelijk gelooft, ervan verzekerd is, dat God het goede werk begon? Voor zichzelf kan men verzekerd zijn. Dezelfde apostel, die de brief aan Filippi schreef, betuigt: "Ik weet en ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand bij Hem weggelegd te bewaren tot dien dag." Ook Job had die sterke verzekering: "Ik weet mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan; en als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben zal ik uit mijn vlees God aanschouwen, Dewelke ik voor mij aanschouwen zal, en mijn ogen zien zullen en niet een vreemde; mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot." En hoewel velen van Gods kinderen dikwijls aan velerlei vertwijfelingen zijn blootgesteld, een vreemde zaak is de verzekering des geloofs onder Gods volk niet. Voor zichzelf kan men verzekerd zijn van het werk Gods in de ziel begonnen. Maar kan dat ook voor anderen? Ja, ook voor anderen.

God Zelf geeft naam en plaats onder de Zijnen, en werkt die innerlijke gemeenschapsband, die de kerk één doet zijn; één enige duive. U kunt in die

gemeenschap niet indringen; het volk kan het hart niet openen voor een ieder, ook al zou het zulks begeren. Het is een Godsdaad ons in elkander te openbaren.

Bovendien spreekt Paulus uit het vertrouwen, dat God het gehele werk begon en zal voleindigen, naar de aard en het oordeel der liefde. Er is geen schrikkelijker kwaad, dat de levende gemeenschap van Gods kinderen meer aantast, dan vertwijfelen en bedillen en hooghartig beoordelen van de genade in anderen verheerlijkt. "Dat de broederlijke liefde blijve." En die liefde denkt geen kwaad, maar neemt het kleinste in de genade op en mee, en gelooft en vertrouwt dat de Heere Zelf dat werk zal voleinden.

En toch, uit nog geheel bijzondere reden spreekt de apostel uit dit vertrouwen voor Filippi. De gemeente dáár was een zegel op zijn apostelschap. Kennelijk had de Heere de weg van Paulus naar deze stad geleid, en te Filippi het zegel er op gezet dat Paulus in Gods gunst ging in de stichting der gemeente. Dat schenkt de Heere Zijn knechten nog wel, en dan ook hebben zij die blijde hoop en dat vaste betrouwen in hun hart, dat God het werk begonnen heeft en dat goede werk voleindigen zal.

Omdat het een werk Gods is, is het werk goed. In de schepping zag God al wat Hij gemaakt had en het was zeer goed. En zo nu ook kan Paulus van het genadewerk als van een goed werk spreken.

De waarachtige bekering is een werk Gods; een krachtdadig werk, want die betekenis ligt in het door Paulus gebruikte Woord. De levendmaking van de in Adam gevallen zondaar is zo groot, dat alleen de onwederstandelijke kracht Gods die in ons werken kan. Daarom zal Hij alleen ook de eer van Zijn volk ontvangen, naarmate dat volk weten mag, welke de uitnemende grootheid Zijner kracht zij aan ons, die geloven naar de werking der sterkte Zijner macht. Dit werk heeft God begonnen. De Filippensen kenden een eertijds; zij wisten van een beginnen Gods in hen.

O, voorrecht! Zo wij van een eertijds mogen weten. "Gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in de Heere." Ach, hoeveel missen dat en leven gelijk zij geboren zijn. Hoeveel zijn met God in plaats van God met hen begonnen, wier werk zal verloren gaan terwijl het door God begonnen werk zal voleindigd worden tot op de dag van Jezus Christus. Dat Godswerk is goed. Het is een wonderlijk, een heerlijk, een alles overtreffend werk. Groter dan de schepping van hemel en aarde is het werk, dat God begint in de zondaar tot diens zaligheid. Gods almacht vermocht de dingen, die niet zijn te roepen alsof ze waren, doch in het zaligen der uitverkorenen vermocht Gods almacht niet. Het recht moest verheerlijkt worden. Gods Eniggeborene genageld aan het vloekhout en Overwinnaar worden van dood en hel, wilde de Heilige Geest kunnen wonen in Adams zonen en dochteren. O, wat een wonderlijk werk is dit.

"Het is een wonder in ons ogen." Dat werk is het werk der herschepping.

God schiep ons naar Zijn beeld. In de staat der rechtheid was de mens begiftigd met kennis, gerechtigheid en heiligheid. Maar dat beeld verloren wij in de val. Ons verstand is verduisterd, onze wil verkeerd, onze wandel zondig. En nu is dit het werk Gods in Filippi en in al Gods gunstgenoten begonnen, dat onze ziel herschapen wordt naar het beeld Desgene Die ons geschapen heeft. Door dit werk Gods ontvangen wij Godskennis en zelfkennis, die beide, die zo onafscheidelijk verbonden zijn, dat de ene in de andere wortelt, en die hand aan hand gaan, zodat naarmate we onszelf leren kennen we kennis Gods verkrijgen; en omgekeerd de kennis Gods ons, onszelf meer en meer kennen en verfoeien doet. Als herscheppend werk wrocht God, toen Hij begon, in ons gerechtigheid en heiligheid, en schonk die hartenlust die in elke levendgemaakte is, naar alle geboden Gods te leven en Zijn eer en heerlijkheid van ganser ziel te zoeken.

Dat werk heeft God begonnen in ons; binnen in ons. *Het Koninkrijk der hemelen komt niet met uiterlijk gelaat, maar het is binnen in ulieden.* De genadewerken Gods liggen niet in het uiterlijke.

Die genoeg heeft aan het oppervlakkige hebbe toe te zien. Ons kerkgaan en Bijbellesen kan geen grond voor de eeuwigheid zijn. Is er een werk in ons begonnen? Een werk dat ook z'n kracht meer in het verborgen heeft, en geen vertoning zoekt voor de mensen. Is de werking van de Heilige Geest niet stil en verborgen als het zuurdeeg in het meel? En al zal dat werk aan het licht komen, omdat een stad op een berg niet verborgen kan blijven, hoe is die openbaring van het volk ook weer het krachtdadig werk Gods in hen.

Ach, hoe lang houden zij zich bedekt; hoe menigmaal trachten ze te verbergen wat God in hen begon, maar waarover hun het licht nog ontbreekt. Dat toch maar niemand wat van hen denke; dat niemand hen iets vrage. Wat zouden ze moeten antwoorden. In eenzame plaatsen, in het hol van de nachten storten ze hun ziel uit voor Hem, Die weet wat in hen is, omdat het Zijn eigen werk is, en dat Hij in hen en voor hen zal voleindigen.

Daarom zal dat werk niet vergaan, omdat God de Werkmeester is. Zelf hadden de Filippensen de Heere nooit gezocht. Nee nooit. Op hun dwaalweg zouden zij hebben doorgehouden ten eeuwige verderve.

Maar God sloeg het oog van genade en eeuwige ontferming op hen. Hij ging hen voorbij op het vlakke des velds. Hij deed hen overgaan van de dood in het leven. Hij was de Werkmeester, de Alfa, doch dan ook de Omega. Hoe kennelijk was dit in Paulus' weg, die tot deze stad leidde.

Filippi was toch de eerste stad in Europa waar Paulus het Evangelie verkondigde door de bijzondere besturing Gods. Toen toch Paulus met Silas de tweede zendingsreis aanving, was het doel geenszins tot ons werelddeel het arbeidsveld uit te breiden. De gemeente in Klein-Azië moesten versterkt worden. Maar Gods gedachten waren anders. Als zij Frygië en het land van Galatië door gereisd hadden, werden zij door de Heilige Geest verhinderd het woord in Azië te spreken. En nog eens kwam Gods Geest hen tegen in hun voornemen, toen zij namelijk naar Bythinië wilden reizen. Tot Troas werden zij voortgedreven, tot de Geest hen tweemaal had verhinderd in Azië voort te gaan. Van de overzijde van de Helspont, vanuit Europa, riep een man: "Kom over en help ons." Een nieuw werelddeel moest uit de doodsslaap wakker geschud worden, en in dat nieuwe werelddeel allereerst Filippi.

Was het niet kennelijk, dat God hier is begonnen, dat de Heere de Werkmeester is van wat de Filippensen tot zaligheid strekte? Maar kan het ook anders? Is er een van Gods kinderen die ooit naar zijn Maker zou hebben gevraagd? Eén die het heil zijner ziel zou hebben gezocht? Holden wij niet allen tot het eeuwig verderf? Maar, o wonder van genade, God begon het werk en vroeg naar ons, toen wij ons Hem, nog om Zijn eer, noch om onze zaligheid ons bekommerden. Het was Zijn werk; Zijn genadewerk alleen. "Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave." Daarom dan ook zal dat werk bestendig zijn. Het heeft een eeuwige bestemming.

"En Die het goede werk in u begonnen heeft, zal het voleinden tot op de dag van Jezus Christus. Het begin, maar ook de voortgang is uit God. Nooit komt van ons iets in aanmerking. Het is God Die de wasdom geeft; Die de groei onder Zijn kinderen schenkt, zo het Hem behaagt, naar Zijn geheel vrije bedeling. Ach, zo gaan soms jaren lang Gods kinderen in zulke beslomming, dat bijna geen groei in hen te bespeuren is, terwijl anderen in zo'n korte tijd komen tot de volle wasdom. Dat is van God, daarom is een ieder heerlijk in hetgeen hij heeft, want het is hem van God gegeven. En daarom verheffe

zich toch ook Gods volk niet op de ontvangen genade, want wat roemt gij alsof gij het niet ontvangen hebt? Het is gegeven goed, naar Gods vrijmacht.

Dat nu wil niet zeggen, dat ons de groei van het nieuwe leven een onverschillige zaak zou zijn. Hoe zou dat kunnen? Staat niet al wat leeft naar wasdom? Heffen uw kleine lievelingen niet beide handjes omhoog, roepend hoe groot zij moeten worden? En zou dan Gods volk de levenshand niet naar de hemel strekken, en staan naar het opwassen in de kennis van onze Heere Jezus Christus? Is dan het volk niet zo menigmaal heilig jaloers op de meerdere goederen van het genadeverbond, anderen gegeven? Doch dan ook zullen wij moeten ervaren: de wasdom is van God.

Hij begon en Hij zal voleindigen. Tot het einde toe zal Hij Zijn werk kronen. Hij zal het vol maken. Hier is het slechts een beginsel. Aan deze zijde van het graf zijn de eerstelingen. O, straks, als gij uw loopbaan zult voleindigd hebben, volk, zal uw ziel ingaan in heerlijkheid. En nog verder zegt de apostel: "De dag van Jezus Christus komt; de grote dag des oordeels. Wanneer Hij staan zal op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden." Ach, hoe schrikkelijk zal die dag zijn voor een ieder in wie het werk Gods niet begon; wie alles ontzinken zal waarop hij steunde. Maar ook, hoe zal die dag Gods werk worden bekroond. In aller eeuwen eeuwigheid zal het vol zijn, opdat uit alle geslacht en volk en taal de Heere eer en heerlijkheid worde toegebracht.

Bevestig de Heere Zijn begonnen werk in onze harten, en bemoedige Hij ons in al de strijd waarmede dat werk wordt bekampt, dat Hij over al wat heerlijk is een beschutting zal zijn, en het werk in Zijn hand houdt, het voleindigend tot op de dag van Jezus Christus.

50. GOD GEOPENBAARD IN HET VLEES.

"En buiten twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees." 1 Timotheüs 3: 16a.

Weer staan wij aan de laatste week van het jaar met haar zo gewichtvolle betekenis. In die laatste week toch valt niet alleen die herdenking van het onbevattelijk Kerstwonder, maar wordt ook bij het héenvliegen van de tijd vernomen de stem van de engel die bij Dien, Die leeft in alle eeuwigheid: dat daar geen tijd meer zal zijn. Zou er één week in het jaar zijn, die de consciëntie van de mens meer aangrijpt dan deze laatste week van het jaar? Och, of de Heere die krachtige roepstemmen heiligde aan onze harten, opdat de ontvangen indrukken niet weer haastig worden uitgewist en met de traan van aandoening, die uit het oog weggepinkt wordt, weldra vergeten zijn. Wij toch mogen onze consciëntie in slaap sussen en de vermaningen wegdrukken, bij de Heere staan deze opgeschreven en eenmaal, indien ze ons in dit leven niet tot winst worden, zullen zij ons oordeel verzwaren.

Of heeft het woord van Simeon geen betekenis, ook voor ons: "Zie, Deze wordt gezet tot een val en opstanding van velen in Israël!" Tot een val is de geboren Sions-Koning gezet allen, die niet door het geloof voor Hem leren buigen en in Hem hun Zaligmaker mogen vinden. Het zal voor ons Kerstmis moeten worden in onze harten. Het Kerstwonder moet in ons verheerlijkt worden en kracht der zaligheid verkrijgen.

Eenmaal is Christus geboren. Van dat wonder spreekt Paulus als van de grote verborgenheid der godzaligheid: God geopenbaard in het vlees. Wie zal dat wonder ooit

vatten. Het is niet te begrijpen met ons menselijk verstand; het is alleen door het geloof te verstaan, te bewonderen en te aanbidden, gelijk de herders uit de velden van Bethlehem, nadat zij met haast gekomen waren en Maria en Jozef vonden en het Kindeke liggende in de kribbe, wederkeerden, verheerlijkende en prijzende God over alles wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was. Hoe menigeen viert echter Kerstfeest, zonder dat het woord ooit zijn ziel raakte en zonder dat hij immer iets hoorde en zag van het grote wonder dat geschied is in Bethlehems stal. En toch, in dat wonder is de zaligheid gewrocht voor gevallen Adamskinderen naar het getal van Gods uitverkorenen, van die schare, die niemand tellen kan.

"God is geopenbaard in het vlees." Hij, Die uit Maria ons vlees en bloed aannam, Die in de allerdiepste vernedering geboren werd in een stal en nedergelegd werd in de kribbe, Hij was en bleef de Zoon van God. Van eeuwigheid tot eeuwigheid is Hij God, de tweede Persoon in het aanbiddelijk, volzalig Opperwezen, Eenswezens met de Vader en de Heilige Geest, in waarheid, gelijk de geloofsbelijdenis van Nicea schrijft: "God uit God; Licht uit Licht; waarachtig God uit waarachtig God." Hij is de Zoon Die gegeven is van de Vader tot verlossing van al Zijn doemwaardig en gans verdorven volk. De eeuwige God alleen vermocht een eeuwige gerechtigheid aan te brengen; de wet van haar vloek te ontwapenen; de zonde van haar heerschappij te beroven en satans kop te vertreden, opdat de machtige de vang zal ontnomen worden. Alleen door God kon de zondaar met God verzoend worden. Zo groot is de verlossing van gevallen Adamskinderen, dat hemel en aarde met alle schepselen niet in staat waren deze teweeg te brengen. Die verlossing is gewrocht door de Zoon van God. Hij nam onze menselijke natuur aan uit Maria door de ontvangenis van de Heilige Geest. Hij bleef God, onveranderd en onverminderd in eeuwige heerlijkheid, zonder krenking van één Zijner deugden. En Hij werd mens. Ja, Hij is waarachtig mens geworden; het eigen vlees en bloed van Maria; ontvangen van de Heilige Geest; mens met ziel en lichaam; mens uit de mensen, behorend tot het geslacht van Adam; ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde.

O, wie zal dit wonder vatten? Het is de grote verborgenheid der godzaligheid. Het wonder van des Vaders welbehagen, waarin de Zoon van God verkoren is tot Zaligmaker, voor de grondlegging der wereld. Hier is het wonder van de diepte des rijkdoms, van de wijsheid Gods, die de weg bestelde waardoor, met behoud van Gods deugden, de uitverkorenen zouden worden met God verzoend. Deze grote verborgenheid is het wonder van de eeuwige liefde des Zoons, Die met Zijn hart is Borg geworden voor de Zijnen. Ja, het wonder is in Bethlehems stal geopenbaard van de werking van de Heilige Geest, Die scheppend in Maria wrocht, opdat de profetie vervuld werd: "Zie, een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en gij zult Zijn Naam Immanuël heten." Hier is Immanuël: *God met ons*.

O, hoe blind zijn wij van nature, hoe gans vervreemd van God en onbekend van Christus. Wij spreken van Hem; wij vieten Kerstfeest; wij horen van stal en kribbe, doch onze harten zijn gesloten voor Immanuël en er is zo min plaats voor Hem bij ons als er plaats voor Hem was in de herberg. O, onbekeerden van hart! De Heere breke de vijandschap die u nog vervult tegen vrije genade en verwaardige u aan de voeten van de geboren Sions-Koning neder te vallen om Hem te aanbidden. Wijzen kwamen uit het verre Oosten; sterrenkijkers uit het heidendom. Zij brachten het slapend Jeruzalem, waar God Zijn woning had, in beroering, toen zij vroegen naar de geboren Koning der Joden! Zullen die wijzen ook tegen u eens getuigen? Zullen vreemden u voorgaan in het Koninkrijk der hemelen? Hoe menigmaal vierde u reeds Kerstfeest, zonder ook maar één keer het Kerstwonder te leren kennen. En toch zult u het moeten kennen zal het wel met u

zijn op reis naar de eeuwigheid. Uw hart moge naar het heil in Christus leren dorsten. Niemand kan zonder Jezus zalig worden.

*Heden, zo gij Zijn stem hoort,
Verhardt u niet, maar laat u leiden.*

Er ligt een onuitsprekelijke blijdschap in het rechte kennen van de grote verborgenheid: "God geopenbaard in het vlees. O, overtuigde zielen, de Heere verlichte uw ogen om Immanuël te zien, gekomen in Bethlehems stal. Alleen in Hem is God verzoend. In uw allerzoetste gestalten, waarin gij altijd wel zou willen verkeren, ligt geen rust, en met al uw werkzaamheden en bevindingen kunt gij aan Gods recht niet voldoen. Daarom blijft de schuld u zo drukken, en wordt zalig worden u steeds onmogelijker. Maar, o, dat Gij Hem eens door het geloof mocht leren kennen, Die zegt: "Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven." Hij nodigt alle verwonden en beladenen; Hij predikt armen het Evangelie. De wereld viert Kerstfeest zonder Christus! O, smeekt de Heere dat Hij u een Kerstfeest bereide in de openbaring van Zichzelf als de enige Zaligmaker. Welk een omkeer zou toch in uw ziel plaats hebben. Zo onmogelijk zalig worden is aan onze zijde, zo ruim wordt het dan in Christus. Hij boog in de diepste armoede, om uwer zonden wil, volk. "Want gij weet de genade onzes Heeren Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zou rijk worden." Wie is dan arm, arm vanwege zijn schuld, arm voor Gods recht, dat voldoening eist tot de laatste penning toe. Wie is er arm vanwege het gemis van Christus, buiten wie niet anders is dan een eeuwig zielsverderf.

O, komt en aanschouwt de arm geworden Zoon van God, Die u rijk maken zal. Doet niet de geringste aanschouwing van Hem u in het stof buigen van verwondering voor Zijn grootheid. Hij draagt de banier boven tienduizend. Welaan dan, dat uw ziel niet ruste voor gij Hem tot uw eigendom moogt aannemen, een gegeven Jezus van de Vader. O, hoe zult gij toch huppelen van zielevrucht en uitroepen: "De verborgenheid der godzaligheid is groot: God geopenbaard in het vlees." Het moge Kerstfeest voor u worden, gebonden en vreesachtig volk, die wel niet ontkennen kunt, dat God u eenmaal trok uit de staat des doods en dat Christus u is dierbaar geworden, maar die de toeëigening nog mist en voor wie de schuld in Gods recht nog openstaat, zodat de gerechtigheid Gods uw ziel persen kan tot bezwijken toe. Dat volk moge eens Kerstfeest houden in de geestelijke verheuging over het Kerstwonder en in de omhelzing des geloofs van uw Immanuël: God met ons. In Hem is al uw heil en eer; in Hem de voldoening van uw schuld; de reiniging van uw zonden; de verlossing uit uw banden. Maakt toch uw God en Koning groot, volk. Zingt van Hem en van Zijn onveranderlijke genade. Is Hij uw Zaligmaker; zou u dan van Hem niet getuigen? Hoe langer hoe meer leert gij verstaan, dat buiten Hem geen zaligheid is; dat gij buiten Hem niet één ogenblik bestaan kunt. Hoe armer gij wordt in u zelf, hoe rijker gij wordt in Hem. Is Hij u niet beter dan tien zonen? En zou dan Gods volk het Kerstfeest aan de wereld afstaan? Zou dat volk dan niet zingen van de onveranderlijke trouw en volkomen genade des Heeren? Heft uw hoofden op, volk! Verheft u uit uw strijd en druk, uit uw armoede en ellende en ziet Hem arm geworden, Die rijk was, opdat u zou rijk worden in Hem. vertroost het bedrukte volk en zingt de Naam des Heeren.

*De Heer' is mij tot hulp en sterkte,
Hij is mijn lied, mijn psalmgezang;
Hij was het, Die mijn heil bewerkte,
Dies loof ik Hem mijn leven lang*

Nog enkele dagen en het jaar is weer ten einde.

Een jaar vol van moeite en zorgen; vol van wereldrumoer en ellende, maar ook vol van zonden. Voorbij weer is welhaast een jaar van ons leven. Wij allen, jong en oud, zijn een jaar nader aan de dood. En wij vliegen daarhenen. Straks zal geen tijd meer zijn. En dan? Wat zal het dan zijn? Zal uw deel wezen in de poel, die brandt van vuur en sulfere? Zal het Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn dan ulieden? O, dat toch deze laatste week niet voorbij ga zonder ons te werpen in het stof voor God. Gedenk o jongeling, aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap en neig o dochter uw oor tot het Woord des Konings. Haast u man in uw kracht, en ouden van dagen in uw neigen tot het graf; haast u om uws levens wil. De jaren vliegen heen. Ons leven is welhaast voorbij.

Gelukkig is het volk, dat het goed deelachtig werd, dat bestendig en duurzaam is. Geld en goed kunnen wij verliezen, maar de genade Gods is onmisbaar. De Heere blijft Dezelfde, Hij is de Getrouwe. Zij dan de God Jacobs uw gedurige toevlucht en sterkte, volk, en vertrooste Hij u bij de wisseling van het jaar met Zijn liefde en trouw, Die zegt: "Ik de Heere worde niet veranderd en daarom zijt gij, o kinderen Jacobs, niet verteerd." Vliegt de tijd heen; welhaast zal geen tijd meer voor u zijn, en gij zult, waar God alle tranen van uw ogen afwissen en alle strijd en druk teniet doen zal met uw Immanuël in eeuwige heerlijkheid zijn, om God te loven en te prijzen zonder meer te scheiden. *En alzo zullen wij altijd met de Heere zijn. Zo dan, vertroost elkander met deze woorden. Amen.*

51. HOUD IN GEDACHTENIS.

"Houd in gedachtenis dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt." 2 Timotheüs 2: 8.

De herdenking van het Paaswonder heeft ons bij vernieuwing bepaald bij het voornaamste feit van de christelijke godsdienst. Hoe groot ook het wonder van de liefde van Christus is, dat Hij niet alleen ons vlees en bloed aannam, maar in onze menselijke natuur Zich neerboog tot in de diepte van de kruisdood. De apostel leert ons dat de opstanding meer is dan het sterven van Christus. Immers, zo schrijft Paulus in Romeinen 8: "Christus is het Die gestorven is. Ja, wat meer is, Die ook opgewekt is." Indien toch de Heere niet uit de dood was opgewekt, zou ook Zijn volk nimmer uit de staat des doods zijn verlost. De dood had in al zijn verderving kracht behouden om de uitverkorenen met al Adams nakomelingen in zijn macht te binden. Maar zomin Christus van de dood gehouden kon worden, zomin ook kan het volk Gods in de dood blijven. Het welbehagen van de Vader is hun het Koninkrijk te geven. Het eeuwige leven is dat volk bereid van voor de grondlegging der wereld. Hoe zou het dan mogelijk zijn, dat de verkorenen Gods in de dood gehouden werden? Wie zal Gods eeuwige raad veranderen? Doch opdat het welbehagen des Heeren door de hand van Christus gelukkig voortging, was het nodig dat Hij uit de dood verrees. Hij heeft het dan ook Zelf betuigd dat Hij macht had, niet alleen Zijn leven af te leggen, maar ook om het weder aan te nemen.

Jona was een schaduw daarvan, dat de Zoon des mensen slechts drie dagen zijn zou in de schoot der aarde. Gelijk eens Simon de poorten in Gaza, in welke stad hem de dood dreigde, wegnam, zo heeft Christus de poorten des doods ontbonden. En alleen door Hem zal Zijn volk uit de graven uitgaan en de dood verwinnen, eeuwig en altoos. Hoe groot is de opstanding van Christus! Zij is de bron van alle leven; het centrale punt van waaruit alle heil Gods kerk toekomt. "Indien Christus uit de doden niet was opgewekt, zo is uw

geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden, zo zijn dan ook verloren die in Christus ontslapen zijn." De opwekking uit het graf der zonde, de doorgang door de dood zonder dat deze beschadigt, ja het eeuwig leven hangt aan de opstanding van Christus.

Van die opstanding schreef Paulus aan zijn geestelijke zoon Timotheüs. Hij vermaant hem die opstanding in gedachtenis te houden. Gevangen te Rome, gaat de ziel des apostels uit naar hem, die zo geheel anders geleid is dan hij zelf, en aan wie hij zich nochtans zo nauw verbonden gevoelt. Paulus toch is zo geheel onverwacht, zo plotseling neergeveld, toen hij in zijn bittere woede de gemeente Gods te vuur en te zwaard vervolgde. Op de weg naar Damascus is de Heere hem te sterk geworden. Timotheüs kent die uitwendige verandering niet. Van kindsbeen af heeft hij de Schriften geweten en heeft God het geloof in hem gewerkt. Gods wegen lopen zeer uiteen. Ze zijn er nog, die uur en plaats wel kunnen noemen, waar God hen greep als een brandhout uit het vuur. Geheel hun omgeving moest getuigen van de omkeer door God gewerkt. Anderen kennen dat niet. Onder het Woord werden zij opgevoed. De Heere behoeft hen genadiglijk voor uitspatting in de zonde. Met diepe indrukken van dood en eeuwigheid gingen zij reeds als kind hun weg. Eén keus hadden zij slechts om met Gods volk te leven en te sterven. En toch, die beiden zijn één. Vandaar de geestelijke band van Paulus en Timotheüs. Hoe onderscheiden ook de weg moge zijn, beiden kennen die rechte droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt.

Mochten er misschien onder de lezers dezer regels zijn, die vrezen dat hun werk niet recht is, omdat zij een zo zichtbare verandering niet kennen, zij mogen bemoedigd worden door hetgeen Gods Woord ons meldt van de onderscheiden werkingen Gods. Dat zij veeleer daarop acht geven, dat de waarachtige bekering niet gekenmerkt wordt door bijkomende omstandigheden. Er kunnen grote, voor de wereld zichtbare veranderingen zijn, die heengaan als een morgenwolk en een vroegkomende dauw, gelijk er anderzijds velen hun leven lang onder de Waarheid en bij Gods volk verkeren die niet verder komen dan tot aan de grenzen.

De waarachtige bekering is een werk van de Heilige Geest, de ziel vernieuwend naar het evenbeeld Desgenen, Die ons geschapen heeft. En waarin wordt die vernieuwing gekenmerkt? In een hartelijk leedwezen over de zonden; in een leren kennen als gans verloren, opdat wij in Christus alleen onze zaligheid mogen zoeken. Dat wij ons daaraan beproeven. Daarvan was Timotheüs geen vreemdeling, zomin als Paulus. Wie dat mist, die is van het leven Gods vreemdeling. Het komt er toch maar op aan, dat wij als gans verlorenen de zaligheid in Christus mogen vinden. Hierin lag de zo nauwe band tussen Paulus en Timotheüs.

De apostel, die de loop welhaast voleindigd heeft, verlangt Timotheüs te zien. Hij bemoedigt zijn medearbeider in de strijd. Dwaalleer en leugenprediking gaan rond. Tegen ijdel debatteren waarschuwt Paulus. Met het zwaard van het Woord staat Timotheüs de leugenleraars tegen. De opstanding van Christus is de levensbron der kerk; de overwinningskracht der Zijnen. "Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt."

Dat Paaswonder hebben we dezer dagen weer herdacht. De eigen en natuurlijke Zoon van God heeft Zijn leven afgelegd, maar ook weder aangenomen. De overwinningskreet, die de triomf over satan en al de machten der hel verkondigt, heeft weer geklonken: "De Heere is werkelijk opgestaan." Discipelen en discipelinnen hebben de verheerlijkte Immanuël gezien. In het ongeloof gebonden hebben de opstanding gepredikt. Ja, de vluchtende wachters zijn juist door hun leugentaal het sterkst bewijs er voor, dat de Heere verzezen is uit het graf.

Het recht van de Vader is voor al de uitverkorenen voldaan. Stervende heeft de Gekruisigde uitgeroepen: "Het is volbracht." In de opstanding ligt de uitspraak van de Rechter. Daarop wijst Paulus als hij zegt dat Christus is opgewekt. De Heere Jezus is opgestaan door Zijn eigen Goddelijke kracht. Hij had macht Zijn leven af te leggen. Niemand kon het van Hem nemen tegen Zijn wil. Op een enkele vraag van Hem vallen alle krijgsknechten in de Hof achterwaarts ter aarde. Hij legde Zijn leven vrijwillig af; uit eeuwige liefde tot Zijn volk, om hen te kopen met Zijn dierbaar bloed. Als een lam werd Hij ter slachting geleid. En toch, Hij was de Leeuw uit Juda's stam, Die de dood als Overwinnaar intrad, om teniet te doen degenen, die het geweld des doods had, dat is de duivel. De dood was satans laatste fortificatie. Daarin moest hij verwonnen en teniet gedaan worden. De Heere Jezus legde Zijn leven af als Machthebbende.

Maar Hij had ook macht het weer aan te nemen. O, dat toch ons oog op Hem zien mocht, Die de banden des doods ontbonden heeft. Hem is gegeven alle macht in de hemel en op aarde. Hij heerst over hel en dood. Hij rukt goddelozen uit de kaken der hel; verlorenen uit het eeuwige verderf.

O, mocht het deze of gene ten deel vallen in deze tijd der herdenking van 's Heeren opstanding. Wie wij ook zijn, rijk of arm, vroom of goddeloos, jong of oud, de macht ontbreekt de Heere niet, Hij buige onze knie voor Hem. "Kust den Zoon opdat Hij niet toorne, en gij op den weg vergaat." Komt, bedrukte zielen, gebonden in banden van de dood en angsten der hel, Christus heeft macht u te verlossen. Dat onze ziel tot Hem vluchte. Bij Hem is eeuwige verlossing. Hij is verzezen uit het graf als Machthebbende.

Maar de opstanding wordt ook de Vader toegeschreven. u leest meermalen in de Schrift, dat God Hem opgewekt heeft uit de dood. De opwekking van de Vader is de rechterlijke vrijspraak geweest. Niet alleen moest Christus verklaren dat Hij voldaan had, doch God de Vader, handhavende de geschonden gerechtigheid Gods, vermocht alleen de vrijspraak te geven. De vrijspraak geschiedt niet door de Borg, maar door de Rechter. Welnu, in de opstanding ligt de rechterlijke uitspraak van de volkomen genoegdoening door Christus voor al Zijn uitverkorenen. Het vonnis is gevelde. In Christus zijn de gegebenen van de Vader gerechtvaardigd, en op grond van de rechtvaardiging in Christus wordt dat volk gerechtvaardigd door het geloof. Want Christus is overgeleverd om hun zonden en opgewekt tot hun rechtvaardigmaking. Sion wordt door recht verlost. O, hechte gronden van eeuwige zaligheid!

Gods volk gaat eeuwig vrijuit. Het ontkomt in Zijn Borg en Middelaar het oordeel der verdoemenis en ontvangt in Hem een recht ten eeuwigen leven. Hij alleen is de grond der vrijverklaring van de zondaar. Geen ander fundament kan worden gelegd. In Gods recht is niets geldig dan alleen de volkomen voldoening van Christus. Niet alleen vallen al onze goede werken weg als een wegwerpelij klee, maar ook zal alle bevinding Gods volk als grond onzinken. Hoe zalig ook onze zielservaringen zijn, nooit kunnen zij mee tellen in Gods recht. Neem al de schatten en de bediening des Geestes, uw ziel geschenken, samen, in de vierschaar van Gods recht blijft niets ten grondslag over. Daar geldt alleen de dood en opstanding van Christus. Gelukkig volk, dat op dit fundament mag gebouwd worden.

In de opwekking van de Heere Jezus uit de dood ligt also de opwekking van al Zijn volk. Zij worden door Hem opgewekt uit het graf der zonde. "Ik leef", sprak Christus, "en gij zult leven." Wij allen zijn van nature dood. Geestelijk dood komen wij ter wereld, gescheiden van Gods gunst; de tijdelijke dood zal ziel en lichaam scheiden; ja de eeuwige dood, het straflijden in de hel, zijn wij allen van nature onderworpen. De dodenakker, vol van dorre doodsbeenderen, is ons aller beeld. Nooit ware voor enig Adamskind

ontkoming uit deze vreselijke staat mogelijk geweest, ware niet Christus uit de dood verrezen. Door Zijn opstanding maakt Hij Zijn volk levend. Hij gaat hen voorbij op het vlakke des velds en roept hun toe: "Leef, in 'uwe bloede, leef C' Er breekt een ogenblik aan, in Gods eeuwig welbehagen bepaald, het stondeke der minne, waarin de Heere Zich als de Levensvorst in Zijn volk verheerlijkt. Het volk van God verkrijgt uit Hem, Die de Opstanding is en het Leven, de weldaad, waarvan Paulus schrijft in de Eféze-brief: "U heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart." Voor dat levend gemaakte volk geldt de opwekking des apostels: "Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt."

In gedachtenis houden wil zeggen door het geloof worden gekend. Hoe zal een mens, dood in zonden en misdaden, gans verduisterd in het verstand, de Heere Jezus kennen? Wie zal ooit verstaan het heilgeheim dat in Zijn opstanding ligt? De natuurlijke mens verstaat niet de dingen, die des Geestes Gods zijn, omdat zij geestelijk moeten onderscheiden worden. Al is de onderwijzing uit Gods Woord nog zo klaar en zuiver, zij vermag toch niet op zichzelf één mens de ogen te openen. Dat is Gods werk. Hij plant het geloof in de Zijnen. Hij doet Zijn volk Hem kennen door Zijn openbaring aan hen, gelijk Hij Zich niet openbaart aan de wereld. Hoe duidelijk blijkt dat uit hetgeen op het gewichtvol Paasfeest geschiedde, toen Christus van de dood niet meer kon gehouden worden. De Heere was verrezen, Hij had de eeuwige overwinning voor de Zijnen teweeg gebracht. Zijn volk was overwinnaar in Hem. En toch, dat volk zit in zak en as.

De vrouwen gaan in de vroege morgen naar het graf, om het lichaam te balsemen. Zij zoeken de Levende bij de doden. Zelfs de afgewentelde steen en het geopende en ledige graf vermogen niet de vrouwen te doen gedenken dat Christus uit de doden is opgewekt. Nee, de Heere moet Zichzelf openbaren. Hij noemt Maria bij haar naam en ontsluit haar hart en oog voor Hem. Met verwondering en aanbidding omhelst zij Hem. Hij is haar Rabbouni, haar Meester. Hij is haar Opstanding en Leven, haar Borg en Zaligmaker.

Met gesloten deuren zitten de discipelen. Wel zijn er onder hen die het graf ledig hebben bevonden; wel hebben de vrouwen gezegd dat Hij leeft, maar dit alles schiet te kort om de verslagen harten te helen en de jongeren te brengen tot de blijdschap des geloofs in de opstanding van Christus. De gesloten deuren opent Christus en Hij komt binnen. Zijn discipelen overredend, dat Hij is dood geweest en dat Hij leeft. Noch de vrouwen, noch de discipelen hebben kunnen gedenken dat Christus uit de doden is opgewekt, dan alleen door de kracht des Heeren Zelf.

Ook de Emmaüsgangers zijn daarvan een duidelijk bewijs. Zij verlaten het feestvierend Jeruzalem. Hun bedroefde ziel kon te midden van al het vreugdebedrijf het niet langer houden. Naar Emmaüs richten zij hun schreden, een plaatsje ongeveer tweeënhalf uur van Jeruzalem gelegen. Wel haalt de Heere hun harten uit; wel gloeit binnen in hen de liefde tot Hem; maar toch blijft Hij hen een Onbekende, zelfs als Hij de Schriften hun opent en hen leert dat de Christus al deze dingen lijden moest en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan. Eerst in de breking des broods openbaart de Heere Zich, en zij kennen Hem tot hun verlossing en blijdschap.

Gods volk kan niet geloven door eigen kracht. O, het is er zo ver van. Er gaapt zulk een brede kloof tussen het naam-christendom dezer dagen en het oprechte volk van God. Het heet bij velen de leer der Schriften te zijn, dat Jezus voor Zijn volk is gestorven en opgestaan, maar wij moeten in Hem geloven. U moet Jezus aannemen. U moet gedenken dat Hij uit de doden is opgewekt. Indien dit de leer van Gods Woord was, waarom hebben onze vaders dan met zoveel inspanning de bange strijd gevoerd tegen de remonstranten? Men misleidt zichzelf en anderen door zulk gewaand geloof. Het arm

zondaarsleven is aan het christendom naar de mode van de tijd geheel vreemd. En juist dit is de vrucht van de zaligmakende bediening van de Heilige Geest. Die bediening leert Gods volk zijn armoede, zijn doodsstaat kennen, opdat in de ziel plaats voor Christus bereid wordt. En hoe zal nu zulk een arm zondaar tot de rijke volle Zaligmaker komen? Alleen door de trekking van de Vader; alleen doordat de Heere Jezus Zichzelf openbaart. Geloven is hun menigmaal zo onmogelijk als met de hand aan de hemel te reiken. Maar ook wordt geloven een dadelijke vanzelfheid. Aan het verloren en omkomend volk wil de Heere Jezus Zich openbaren. Hij verwekt het geloof om Hem te kennen. Niets kan de ziel redden. Maar in de Heere Jezus is een eeuwige volheid, die door het geloof wordt gekend. De weg ten leven gaat door de dood. Wij moeten sterven. Gelijk met de discipelen gaat Gods weg met al Zijn volk de diepte in.

O, dan worden deuren soms gesloten; dan vervullen vele vertwijfelingen soms Gods volk; dan kan het wel schijnen, alsof het nog omkomen worden zal. Nee, voor dat ongeloof is geen pleidooi. Gods volk komt beschaamd uit. Thomas is daarvan wel een duidelijk bewijs. Geen te prijzen voorzichtigheid maar te bestraffen ongeloof deed Thomas zich van de discipelen trekken, en in de banden verkeren. Maar al kan Gods volk nooit voor de twijfel en voor het ongeloof pleiten, al moet het volk zich vanwege zijn ongeloof dikwijls veroordelen, toch kan dit volk niet geloven als het wil. In Christus is een eeuwige volheid, maar hoe zal onze ziel tot Hem komen? Hoe zullen wij uit onze banden worden verlost en in Hem gevonden worden, Die is de Opstanding en het Leven? De openbaring van Christus gaat aan de oefening van het geloof steeds vooraf. Ook al mogen wij Christus als onze Borg en Middelaar kennen, door wie wij zijn met God verzoend, de levende gebruikmaking van Hem, te gedenken dat Hij uit de doden is opgewekt, vermag dat volk nooit dan alleen doordat Hij het geloof verwekt. De Heere laat Zich over een ellendig en arm volk, dat op Zijn Naam vertrouwen zal. Arm dikwijls naar de wereld; arm menigmaal in lichamelijke kracht; maar wat hen kenmerkt en van de wereld onderscheidt: arm in geestelijke kracht. Van zichzelf vermag Gods volk niets. Maar deze ellendigen zijn rijk in Christus. Zij worden verwaardigd door het geloof in Hem alles te vinden wat tot hun zaligheid van node is. Eén plant zullen zij met Hem zijn in de gelijkmaking des doods, opdat zij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner wederopstanding.

Dit is de kracht van Gods volk. Door het geloof gedenken zij dat Christus uit de doden is opgewekt. Hier worden de bedrukten verheugd; de hongerigen verzadigd; de duisterten verlicht. Satan en zonden en wereld mogen samenspannen, maar in de gelovige gedachtenis van Christus' overwinning zal het volk triomferen. Paulus is de tolk van Gods kinderen, als hij klaagt: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Maar ook van de verwenning des geloofs roemende: "Ik dank God door Jezus Christus onze Heere." Nee, God laat Zijn volk niet in de ellende. Hij voert de Zijnen uit. Hij opent de graven. Hij geeft hun Hem te gedenken. Dit is de kracht van hun leven, en zal hun troost zijn in het sterven. Uit alle nood en dood zal Gods volk gered worden, door de levende gedachtenis van Hem, Die uit de doden is opgewekt.

Zou dan de apostel zijn medearbeider in het Evangelie niet vermanen Christus te gedenken? Het is geen Evangelie-prediking, die van Christus zwijgt. Zelf wenste Paulus niet anders te weten dan Jezus Christus en Dien gekruist. Wij mogen niet anders dan Hem verkondigen, Die uit de dood verrees. Wie Hem mist, zal alles missen. Zijn deel zal zijn bij de goddelozen en verdoemden in de hel. Een eeuwige dood is hem beschoren. O, dat het ons toch drong alles te verlaten en Hem alleen te zoeken. Binde God de nood op onze zielen opdat het een haasten werd om onzes levens wil.

Komt, gebonden die daar hoopt! Houdt in gedachtenis dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt. Hij leeft, om in u alle banden van de dood te verbreken. Houdt moed!

*Hoe hoog de nood moog gaan
Hij zal Zijns vijands kop verslaan,
Dien haargen schedel vellen.*

De overwinning van Christus moge ons uit onze graven doen uitgaan; uit het graf van ongelooft en twijfel. De Heere worde ons openbaar, gelijk op het Paasfeest aan Zijn discipelen, opdat wij in Hem gevonden worden. In hoeveel graven wandelt Gods volk hier! Graven van zonden; graven van Godsverberging; graven van lusteloosheid; graven van druk en tegenheden. Maar dat volk komt uit zijn graven op, zo menigmaal het Christus in gedachtenis krijgt, Die is opgewekt. Eenmaal zullen wij alle zonden en ellenden afleggen; en dan voor goed. Ja, eenmaal zal het met Christus' bloed gekochte volk worden opgewekt om met Hem eeuwig te triomferen. Want zij zullen Hem gelijk zijn en Hem zien gelijk Hij is. Nog een weinig en wij zullen eeuwig bij de Heere zijn. Houdt dan in gedachtenis dat Christus is opgewekt uit de dood. De Heere geve het, gedurig door het geloof Hem te gedenken Die leeft en Die Zijn volk zal doen leven door Hem, opdat Hem de eer en de dankzegging worde toegebracht van al de Zijnen.

52. BENAARSTIGT U TE MEER.

"Daarom, broeders, benaarstigt u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken."
2 Petrus 1: 10.

Met deze ernstige, liefdevolle vermaning openen we deze Schriftbeschouwing. Hoe is de opwekking tot het betrachten onzer heilige roeping van node, altijd weer, doch bijzonder in onze boze tijden. Naarmate toch de zonde zich drierster in de wereld openbaart, wordt de weg der rechtvaardigen nauwer, en dreigt steeds meer gevaar van het rechte pad af te wijken. "Daarom, benaarstigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken."

Zo dringt Petrus bij de broeders aan. En die vermaning heeft te meer kracht, omdat zij behoort tot des apostels laatste woorden. De Heere Jezus heeft Zijn dienstknecht geopenbaard, dat de aflegging Zijns tabernakels haast zijn zal. En eer het nu tot die aflegging komt, wil Petrus de verstrooide gemeenten nogmaals wijzen op het noodzakelijke van "het vast maken van haar roeping en verkiezing." Met welk een lieflijke drang vermaant Petrus de gelovigen. Broeders zijn ze hem, omdat hij zich aan hen verbonden gevoelt met geestelijke banden vanwege de hemelse zegeningen hun met hem geschonken. Ze zijn toch even dierbaar geloof deelachtig geworden, ook hun is alles geschonken wat tot het leven en de godzaligheid behoort, zij ook zijn geroepen tot heerlijkheid en deugd; zij zijn der godzalige natuur deelachtig geworden; zij zijn het verderf ontvloeden dat in de wereld is.

Alleen door de verheerlijking van die weldaden uit het verbond der genade in onze harten, kunnen wij de geestelijke band gevoelen, die de apostelen spreken doet van broeders. Laat ons zijn: met één doop gedoopt; in één zelfde kerk geboren en opgevoed; één zelfde belijdenis belijden, dat al maakt ons geen "broederen". Helaas, teveel wordt dat voorbij gezien in onze voorwerpelijke dagen, waarin we de klacht van Comrie wel herhalen moeten, "dat men veelal een praktijk leert, strijdig met de weg des

Evangeliums." Het bevindelijk ervaren van Gods volk wordt op de achtergrond gedrongen; wat erger is voorgesteld als afdalen van de rechte weg, als automatisch Evenwel, Gods uitverkorenen mogen door wederbarende genade die hun der Goddelijke natuur deelachtig maakt, verstaan, hoe Petrus' schrijven kon tot zijn "broeders". Zoete banden binden hen aan het lieve volk van God; banden die de natuurlijke liefde te boven gaan, omdat ze zijn van hemelse oorsprong, door de Heilige Geest in hen gewrocht. "Hieraan zult gij hen kennen, dat zij de broeders liefhebben"; zó lief, dat zij met Mozes kiezen, liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan de genietingen van Egypte te hebben. O, hoe moest die liefde meer geoefend worden onder Gods volk. Wat is er, niettegenstaande de liefde in de harten uitgestort werd, veel liefdeloosheid, veel bittere jaloezie, veel droeve verwijdering onder het volk, en botte veroordeling van elkaar en van elkanders arbeid en dat zondig kwaad bestraft Petrus in zijn benoeming der gelovigen, als "broeders".

Bij die broeders nu dringt de apostel aan: "Benaarstigt u te meer, uw roeping en verkiezing vast te maken." De vermaning raakt hun roeping en verkiezing en behelst het vastmaken van die.

Ieder mens, die leeft onder de bediening van Gods getuigenis, wordt van 's Heeren wege geroepen tot zaligheid. Dat is het voorrecht van een christenvolk boven de heidenen. De heidenen worden niet geroepen tot de tijd toe, dat ook hun het Woord Gods gepredikt wordt. Acht toch die bevoorrechting niet klein. Met veel ernst en oprechtheid bidden u Gods knechten alsof God door hen bade: "Laat u met God verzoenen." Ja, de Heere betuigt u in Zijn Woord: "Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen. Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve." Hoe hard toch is ons hart, dat de gedurige drup van zoveel Godsbemoeienissen het niet uithollen kan; dat het onder de getrouwste prediking niet buige, noch op de ernstigste roeping, wereld en zonde en eigengerechtigheid verlaten wil. Ach, hoe vreselijk zal het zijn onder die roeping verloren te gaan! O, bedenkt, Gods Woord zal zijn een reuk des doods ten dode, zo het u niet wordt een reuk des levens ten leven.

En toch zal het gepredikte Woord ons ter zaligheid zijn; dan moet bij die uitwendige roeping de inwendige komen. Versta het wel. Dat maakt niet één hoorder der Waarheid vrij. Ieder die het Woord hoort, wordt van God geroepen, en van het gehoorde Woord zal hij rekenschap hebben te geven voor Gods rechterstoel. Onze schuld is het, onze schuld alleen, als we trots die roeping op de weg des verderfs doorrennen. Maar zo het Woord ter zaligheid dienen moge, ligt het geenszins aan ons. Onze vaders beleden in de Vijf Artikelen tegen de remonstranten:

"Dat velen door het Evangelium geroepen zijnde, zich niet bekeren, noch in Christus geloven, maar in ongeloof vergaan. Zulks geschiedt niet door gebrek of ongenoegzaamheid van de offerande Christus aan het kruis geofferd, maar door hun eigen schuld, daar zovelen als er waarachtig geloven, en door de dood Christus van de zonden en het verderf verlost en behouden worden, diezelfde genieten deze weldaad alleen, uit Gods genade, hun van eeuwigheid in Christus gegeven, welke genade Hij niemand verschuldigd is."

En die genade wordt verheerlijkt in "de roeping Gods, die van boven is." Ze grijpt in het binnenste onzer ziel in. In die roeping opent God ons hart als bij Lydia. Het Woord slaat in; het ontdekt ons onze ellendestaat. Klaar zien we dan de schuld, die ons voor God strafwaardig maakt. Toen de Heere Jezus de Samaritaanse vrouw riep om levend water van Hem te begeren, legde Hij haar gehele levensloop bloot in de bekendmaking van de ene door Hem genoemde zonde. Maar die vrouw gevoelde dat Zijn alwetendheid haar

geheel doordrong, niets was Hem verborgen; niet alleen haar hoererij doch geheel haar leven lag voor Hem bloot. Alles, alles wist Hij. Zo doet de Heere degenen, die Hij innerlijk roept, zien, wat zij misdreven, hun gehele leven lang. Het is of de leraar, die het Woord predikt, al hun euvelheden weet. Hij zegt hun aan hoe zij hun dagen doorbrengen in snode miskening van Gods goedertierenheden, die tot bekering roepen, doch waartegen zij niets dan schuld met schuld vermeederen. Telkens weer stelt de ontdekkende prediking schuld en zonden in het licht van Gods gerechtigheid. Het Woord wordt een hamer, die de steenrots des harten te morzelen slaat. De ziel wordt verslagen voor God, en roept in bange nood: "Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" En toch, dat scherpe woord is de zondaar lief. Hij gevoelt de waarheid ervan, en wil oprecht behandeld worden.

Daarenboven, dat Woord "roept tot de gemeenschap van Zijn Zoon, Jezus Christus." Hij, de Middelaar van het genadeverbond, wordt het roepend Woord de zondaar ontdekt, als de weg die tot het leven leidt. O, hoe ruim is zalig worden in Hem. Nooit kunt u de zaligheid in Christus te ruim voorstellen. Voor de grootste der zondaren is bij Hem ontkoming. Door innerlijke roeping wordt Hij ons dierbaar, en schept onze ziel hoop in Hem, hoe radeloos het ook was. "Die Mijn Woord hoort en gelooft in Hem, Die Hij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven." De geroepen kregen door het geloof kennis van de Borg des verbonds en naar de mate van hun wasdom mogen zij Hem zich hunner ziel toeëigenen. Zij zijn de verordineerden Gods, want: "Die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen."

Verordining en roeping horen bij elkaar; de roeping is een uitvloeisel der eeuwige verkiezing en valt samen met de verkiezing in de tijd, waarmede de Heere de Zijnen uit satans klauwen trekt. Petrus spreekt dan ook van roeping en verkiezing beide.

God heeft van voor de grondlegging der wereld besloten wie van Adams nakomelingen zalig zal worden en wie niet. Hij is de Pottenbakker, Die van een klomp leem maakt een vat ter ere; van de andere ter onere. Alleen Zijn soeverein welbehagen beschikte het zo. Niets, nee niets van de mens kwam tot diens voorverordining ten eeuwigen leven in aanmerking. "Het is niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods."

In de verworpene straft God eens de zonde naar Zijn rechtvaardig oordeel, de verkorene komt ter behoud, naar vrijmachtige liefde. Ach, laat u die vaste predestinatieleer niet stoten. Ware er geen verkiezing, er was voor niet één enig schepsel zaligheid. De verkiezing zegt ons, dat mensen als gij en ik, van God vervallen door de zonde, zalig worden, omdat Gods liefde hen eeuwig mint. Nu is er een weg ter zaligheid, omdat God verloor, geheel vrijmachtig uit gevallen Adams.

O, wonder van ondoorgrondelijke liefde, hier in de tijd de "broeders" geopenbaard. Want die verkiezing van eeuwigheid is de grond onzer verkiezing in de tijd. Petrus spreekt van uw verkiezing, en doelt dan daarop, dat God Zijn eeuwige liefde in het hart van Zijn volk verheerlijkte en in het stondeetje van Zijn welbehagen. Dan gaat Hij in het huis van de sterk gewapende om die zijn vaten te ontroven. Als een vuurbrand worden dan de van eeuwigheid gekenden uit het vuur gerukt. Hetzij als Timotheüs van kindse dagen af; als Paulus op de weg naar Damascus; als Manasse in de gevangenis; als de stokbewaarder van de rand des verderfs; als de moordenaar uit de poorten des doods, of op welke wijze en onder welke omstandigheden dan ook; God roept hen met kracht: "Leef in uwen bloede, leef!"

Nooit, nee nooit hadden zij naar God gevraagd; nooit om hun zaligheid zich bekommerd; in hun eigen weg waren zij naar het verderf heen gesneld, doch hun verkiezing van God

alleen redde hun ziel van de dood. Ach, wie zal dit ooit doorgronden? Hoe zinkt Gods volk in die liefde weg! Hoe erkent het met aanbidding van Gods vrije liefde.

"Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen." En dat is naar het Woord des Heeren: "Verblijdt u veel meer daarover, dat uw namen geschreven zijn in de hemelen."

Doch nu wil die heilige apostel van zijn broeders, dat zij hun roeping en verkiezing vast maken. Maar zijn die dan niet vast? Kan dan Gods volk vervallen van de zaligheid? Waar is dan hun troost? Doch nee: "De genadegift en de roeping Gods zijn onberouwelijk", en het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, blijft vast. Beiden, roeping en verkiezing, zijn vast. Maar hoe kan dan toch Petrus vermanen die vast te maken? Dat vastmaken heeft niet zozeer betrekking op de roeping en verkiezing aan de zijde Gods, als wel op de gelovigen zelf. Zij moeten er naar staan van hun roeping en verkiezing verzekerd te worden, wat in 1 Johannes 3: 19 genoemd wordt: "Zijn hart te verzekeren voor God", Romeinen 5: 1: 2: "En komen tot de volle verzekerdheid des geloofs. Verzekerd zijnde, dat niets ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke in Christus Jezus is." Niet de verkiezing van eeuwigheid hadden de geroepen vast te maken, maar wel de roeping en verkiezing met welke God hun "trok uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht"; hun roeping en verkiezing.

Zich daartoe te benaastigen ligt in de aard van het nieuwe leven. Zomin een vluchteling naar de vrijstad rusten kon, vóór hij in de vrijstad door rechterlijke vrijverklaring en door de dood des Hoge priesters van de bloedwreker verlost was, zomin kan een ziel rust hebben buiten de verzekering, dat zij Gode is verzoend door de dood des Hoge priesters, Christus Jezus. Ach wat doet het ongeloof menigmaal twijfelen aan het werk dat God in ons verheerlijkte, of wel werkelijk Hij onze ziel riep en verloor. Hoe menig een van de geroepen Gods is in grote bekommering en aanvechting, dat al wat in hem is slechts is uit kracht van opvoeding; dat de ware levendmakende bediening des Geestes in hem niet is.

Hoe donker kan hem zijn de gemeenschap aan Christus, hoe kan hij vrezen als hij zich plaatst voor de dood, nog alles te zullen missen wat ter zaligheid van node is. En zou dan één van Gods volk bij zoveel strijd stil kunnen zitten? Trekt dan enerzijds niet de liefde Gods hem, en dringt niet anderzijds de nood, tot het vastmaken zijner roeping en verkiezing? De aard van het leven doet ons staan naar groei en wasdom. O, benaastigt u. Laat steeds meer uw ziel heilig jaloers zijn op de weldaden die de Heere Zijn verder doorgeleid volk schonk. Zoek gedurig des Heeren aangezicht, opdat u het hart van de geestelijke Bruidegom nemen mag met één uwer ogen en met een keten van uw hals. Tracht telkens weer uw pleitgrond te maken van de beloften u geschonken, en smee met David: "Gedenk aan het woord gesproken tot Uw knecht, waarop Gij mij verwachting hebt gegeven?" Gewis, de Heere zal niet achterblijven, en ook uw ziel zal door het geloof eens mogen zeggen: "Ik weet mijn Verlosser leeft."

En toch, Petrus ziet nog iets anders dan op dit uitgaan vanwege de door God in de ziel gelegde hebbelijkheid. Doet de apostel ons niet gevoelen als hij de nadruk laat vallen op het te meer vastmaken? En zegt ons ook het "daarom" waarmede dit vers aanvangt, niet, dat Petrus oogt op de heiligmaking? Dat "daarom" slaat terug op wat u leest in vers 5 tot 7 en vers 8 en 9, des apostels aansporing tot heiligmaking.

De zonde rooft onze zielsrust. Waar wij de zonde toegeven krijgt satans bekamping kracht. In het afsterven der zonde en het jagen naar heiligheid ligt het vastmaken van roeping en verkiezing. Het leven voor onze ziel ligt alleen in Christus. In Hem is de Fontein des levens, en in Zijn licht zien wij het licht. Niets kan Hem ooit vervangen; ook onze bekering niet. Hoe groot de wonderen ook zijn die de Heere in ons verheerlijkte, een

bron van leven zijn ze niet. Altijd en altijd weer moeten we van alles worden afgebracht, opdat uit Christus het leven vloeie. Maar nu verhindert het toegeven aan de zonde die gemeenschap te oefenen. En toch, hoeveel geven wij de zonde niet toe? Eerst in ons hart, straks in ons huis en verdere omgeving. Het innerlijke leven ontbreekt en de stem der vermaning zwijgt. O, mocht Gods volk eens opwaken om met ernst de Heere te zoeken, en in het oefenen van het geestelijk leven, bij het sterven aan zonde en wereld, vast te maken roeping en verkiezing. Het zou hen niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onze Heere Jezus Christus.

53. KINDEREN GODS.

"Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is." I Johannes 3: 2.

Het ligt zo in de aard des apostels de gelovigen aan wie hij schrijft, toe te spreken als "geliefden". Johannes is de apostel der liefde; hij lag aan Christus borst; hij was de discipel die Jezus liefhad; en dat tedere minnende karakter komt, geheiligd door Gods genade, ook in de brieven van Johannes uit. Zelf vervuld van de liefde Gods, ziet en gevoelt hij die liefde mede verheerlijkt in degenen, die gemeenschap verkregen hebben met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. Daarom zijn zij "geliefden".

Geliefden van de Vader dus. God de Vader liefde Zijn volk van eeuwigheid; geheel vrijwillig. Deze liefde werd niet opgewekt door iets dat in de mens is; ze heeft haar oorsprong in het soevereine willen Gods. "Ja, Vader, alzo is geweest het welbehagen voor U." Die liefde zoekt ook nimmer wat in het schepsel. Daarom is ze eeuwig, onveranderlijk, nooit te minderen. "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid."

O, wat een voorrecht voor Gods kinderen; Gods liefde blijft. Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden.

"Geliefden" noemt Johannes de gelovigen, omdat ze zijn geliefden van de Zoon. Uit eeuwige liefde werd de Zoon van God Borg om hun ongerechtigheden te dragen. Het Lam geslacht voor de grondlegging der wereld, offerde Zich om der uitverkorenen wil aan het vloek-hout des kruises. Hij heeft ze liefgehad tot het einde toe; en Hij bevestigde Zijn liefde jegens hen, dewijl Hij voor hen gestorven is toen ze nog vijanden waren. Wel moeten deze "geliefden" Zijn uitnemende liefde vermelden, meer dan de wijn; de oprechten hebben U lief.

Want ze zijn: "Geliefden des Heiligen Geestes." God de Heilige Geest stort de liefde Gods in hun harten uit, anders kenden zij die liefde niet en waren zij vijanden Gods. Maar de Heilige Geest vermurwt hun vijandschap, en wint hen door de alles vermogende liefde in. Die Geest wederbaart hen; leidt en leert en troost hen en blijft bij hen en woont in hen. O hoe groot is deze liefde, die het nimmer moe wordt aan een wederstrevig volk, dat door de zonde zozeer tegenstaat en bedroeft, wel te doen, en al hun kwaad alleen met liefdedaden te vergelden. Zo te leven, dat de Geest hen toebereidt tot de zaligheid, opdat de geliefden God eeuwig loven dag en nacht.

Johannes heeft die liefde ervaren; hij en al de "geliefden". Die geliefden zijn dan ook *zijn* "geliefden". Hoe sterk is de band des Geestes, die de geliefden samenbindt, hen allen, klein en groot. Daardoor kon Mozes Egyptisch glorie prijsgeven; Ruth Moab verla-

ten, om het met het arme volk van God te houden, en kiest elke ziel: "Uw volk is mijn volk", en zingt ons hart:

*Ik ben een vriend; ik ben een metgezel
Van allen, die Uw Naam ootmoedig vrezen,
en leven naar Uw Goddelijk bevel.*

Aan deze geliefden dan schrijft Johannes: "Nu zijn wij kinderen Gods." O, onbevattelijk voorrecht, dat alle geluk der wereld ver overtreft! Wat op aarde zal kunnen halen bij het heil kinderen Gods te zijn?

Rijkdom en eer en voorspoed, wat is het alles zo u het stelt tegenover het voorrecht dat de apostel der geliefden toekent? Kinderen, en dus erfgenamen Gods. Dat zijn de gelovigen, dat zijn ze nu, zegt Johannes.

Weleer waren ze dat niet. Zo waren ze niet geboren. Geboren waren ze als kinderen des toorns. Wedergeboren waren ze tot kinderen Gods. Het was door het verheerlijkte genadewonder, door hun geboorte uit God, dat ze der Goddelijke natuur deelachtig werden. Nee, het was hun geen erfgoed geweest. Al wat des schepsels is wrocht niet mede. Maar God verheerlijkte Zijn liefde in hen, en sindsdien waren ze kinderen Gods. In hun ziel waren ze geheel vernieuwd.

Kinderen Gods zijn zij, die een nieuw verstand en een nieuwe wil hebben gekregen. En krachtens die vernieuwing hebben ze in zich een zuivere liefde tot God en Zijn geboden, en tot Zijn volk. Hoe dringt de liefde hun ziel de wereld en de zonde te verlaten, satan en alle werk der duisternis de oorlog te verklaren. "Zou ik niet haten die U haten?"

Geen smaad der wereld kan hun dan ook weerhouden, geen vijandschap of benauwing hen terugtrekken tot vroeger leven. God is hen te sterk geworden. Evenwel zijn vele in Sion geboren, als een pas geboren kindeke, dat wel leeft, doch zich het leven onbewust is. Veelal ontbreekt die pasgeboren zielen het licht over wat God in hen deed, er is veel kommer in hun hart, of wel het rechte werk Gods in hen verheerlijkt; of misschien al wat in hen is slechts consciëntie-overtuiging, een vrucht van opvoeding is! O, de bestrijding kan zo hoog gaan. Wanneer echter Gods werk wat meer doorbreken mag, moet de vijand wijken. Kinderen Gods zijn ze, door het geloof "Zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk, die in Zijn Naam geloven."

Kinderen Gods worden we door het geloof in Christus; zo leert ons ook de Catechismus.

"Waarom is Hij Gods enig geboren Zoon genaamd, zo wij toch ook Gods kinderen zijn? Hij is de eniggeboren Zoon, maar wij zijn om Zijmentwil tot kinderen Gods aangenomen!"

Om Zijmentwil! En door het geloof in Hem. Dat geloof doet ons Christus kennen, en in Hem alle ruimte zien tot zaligheid. Door dat geloof zal onze ziel naar Hem dorsten, als een heil schreeuwt naar de waterstromen, en tot Hem toevlucht nemen. Ja, dat geloof verenigt onze ziel met Hem, opdat door de vereniging Hij onze verzoening zij bij de Vader, en wij in Hem gerekend en tot kinderen aangenomen worden. Want kinderen Gods worden we door aanneming tot kinderen. "Die ons tevoren verordineerd heeft, tot aanneming tot kinderen door Jezus Christus in zichzelf naar het welbehagen van Zijn wil. "O, wonder van Gods eeuwige liefde. David achtte het wat groots een zoon des konings te worden, doch wat moet het zijn: aangenomen tot kinderen Gods! En dat werkt God in Zijn volk. "Deze Geest getuigt, niet onze geest, dat we kinderen Gods zijn."

God neemt dat volk op in Zijn zalige gemeenschap. Hij verzoent niet alleen de schuld, doch stelt ook Zijn liefdehart open, zodat door de verzegelende bediening van de Heilige

Geest, dat volk roept: "*Abba, Vader.*" O, zalig voorrecht. Voor tijd en eeuwigheid liggen ze voor Gods rekening, en onder Gods zorg. Geen kwaad zal hun tent naderen.

Geen vader sloeg met groter mededogen

Op teder kroost ooit zijn ontfermend ogen;

Dan Israëls Heer op ieder, die Hem vreest.

Geliefden, nu zijn we kinderen Gods. Het geluk van Gods kinderen vangt in dit leven aan. Maar het eindigt met dit leven niet. "Het is nog niet geopenbaard wat we zijn zullen." Nee, een onbekende hemel zullen Gods kinderen niet ingaan. De voorsmaken der heerlijkheid verkwikken hier reeds hun hart. En die voorsmaken zijn soms zó groot, dat hun ziel dronken is van liefde. Maar de volle ontsluiting toeft, tot de tijd zal zijn gevloten en geloof zal verwisseld worden in aanschouwen. Wát het dan zal zijn weet het volk; de hemelse wetenschap is in de ziel gewrocht. En in die wetenschap, die alleen van boven is, ligt voor het volk blijdschap en troost. Zij omvat de openbaring van Christus. Hij zal geopenbaard worden.

O, wat zal dat een openbaring zijn! Eens kwam Hij in de diepste vernedering, in het teken van doeken en kribbe; maar deze zal een openbaring zijn in heerlijkheid. Hij zal verschijnen met Zijn duizendmaal duizenden engelen, om de eeuwige triomf te vieren over alle goddelozen. Hoe schrikkelijk zal het zijn Hem te ontmoeten als degenen die niet gewild hebben dat Hij Koning over ons zij. Hun deel zal zijn in het eeuwige vuur.

Daarentegen zal de openbaring van Christus eeuwige verlossing en zaligheid brengen aan de geliefden, van wie Johannes schrijft: 'Zij zul/en Hem gelijk zijn.' Nee, niet naar Zijn Goddelijke natuur; ook niet naar Zijn Middelaarschap, doch mens zullen ze zijn, zo Hij Mens is, verheerlijkt, volmaakt, in lichaam en ziel zonder zonde. Ach, hier op aarde bleek dikwijls zo weinig van die gelijkvormigheid, hier bleef de bange strijd van de zonde tot het einde toe. Maar dan zal het volk alle zonden eeuwig te boven zijn, en met de zonde alle leed en druk. Ziel en lichaam zal Christus lichaam en ziel gelijk zijn, in eeuwige heerlijkheid. Daar ook zullen zij Hem zien, gelijk Hij is.

Door het geloof mochten we hier op Christus zien, en dat zien des geloofs deed ons uitroepen van verwondering. Maar, volk van God, wat zal dan eens het zien van Christus zijn, gelijk Hij is, in volle glans en heerlijkheid. O, eeuwig zal Hij eer ontvangen van de Zijnen in het lied des Lams. Zij zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte. "Want het Lam, dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren, en God zal alle tranen van hun ogen afwissen."

54. BRIEVEN AAN DE GEMEENTEN.

Openbaringen 2.

Het tweede en derde hoofdstuk van de Openbaringen aan Johannes bevatten de zeven brieven, geschreven aan de zeven gemeenten in Klein-Azië, die bestonden toen Johannes, de balling op Patmos, deze brieven op bevel des Heeren schreef. Deze gemeenten vertegenwoordigden echter de kerk des Heeren van alle volken en in alle tijden, en de brieven tot haar gericht, gelden dus ook de gemeenten die nu zijn, waar zij zich ook mogen bevinden. Niet in één enkele, maar in zeven brieven schrijft de Heere haar leven en de

leiding van de Heilige Geest, in de volheid Zijner bediening en de volkomenheid Zijner werking, gelijk toch zeven het getal der volkomenheid is, waarin gezien wordt op het werk Gods in genade op aarde verricht.

Zeven toch bevat de getallen drie en vier, het Goddelijk getal en het getal der wereld. En alzo wijst dat zevental op de werking Gods in de wereld tot zaligheid Zijner uitverkorenen. Deze werking nu wordt in de brieven der Openbaringen ons geschreven. De zeven brieven geven ons te zien, welke strijd des Heeren kerk te strijden heeft, niet alleen tegen de vijand die van buiten haar aanvalt, doch ook tegen de zonden die in haar midden zich openbaren; zij tonen ons de verdrukking die door alle eeuwen heen Gods kerk te lijden heeft, en getuigen van de overvloedige genade waarmede Christus Zijn gemeente ondersteunt en tot de eeuwige overwinning voert.

Voorwaar, dit gedeelte der Heilige Schrift is vol van lering en beschaming en vertroosting voor Gods kerk. Ja, deze brieven hebben iets zeer bijzonders. Hoewel al de Schrift, van woord tot woord, door de Heilige Geest is ingegeven, en dus geheel de Bijbel het Woord Gods is, toch zijn deze brieven daarin van andere boeken onderscheiden, dat zij door de Heere Jezus Zelf zijn gegeven. Hij, Die tussen de zeven gouden kandelaren wandelt, spreekt de gemeenten in Klein-Azië en in haar Zijn kerk van alle eeuwen aan, "en Hij wekt bij herhaling op, tot zeven malen toe: "Die oren heeft, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt." Och, of dan onze oren geopend, werden om, te horen en de woorden van Christus te verstaan tot onze verootmoediging voor Hem; tot verlaten van de zonde en betrachtning van Zijn geboden; tot bemoediging in de verdrukking en standvastigheid in het lijden, opdat wij getrouw gemaakt worden tot de dood in de hoop op de kroon der heerlijkheid, die Gods uitverkorenen in Christus is bereid.

Die hoop wil de Heere gedurig sterken. Hij, Die in de ontzettende nacht, in welke Hij verraden werd, Zijn discipelen toeriep: "Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij." Hij wijst nog Zijn strijdende en bestreden kerk in de grootste verdrukking heen naar het huis Zijns Vaders, waar vele woningen zijn en waar Hij is heengegaan om Zijns volks plaats te bereiden. Als dan de machten der wereld, in satans dienst, Gods erve benauwen; als dan de verdrukking heet wordt als een brandende oven, dat dan Gods lieve volk het hoofd opheffe en de hemelen aanschouwe, die door de Leeuw uit Juda's stam geopend zijn, opdat Zijn volk de vervolger eeuwig ontkome en met zijn Koning triomfere.

De gemeente te Eféze.

De eerste brief is geschreven aan de gemeente te Eféze.

Deze plaats lag het dichtst bij Patmos. Zij is ons reeds bekend uit de arbeid van Paulus, die de gemeente aldaar heeft gesticht als hij er voor de eerste keer slechts kort vertoefde. Daarna heeft deze apostel te Eféze 2 à 3 jaar gearbeid, en God deed ongewone krachten door de handen van Paulus. Maar ook satan werkte en bracht de afgodische bevolking in beroering voor de godin Diana. Zou de duivel ooit anders kunnen dan wakend over zijn prooi, zich met al zijn macht tegen het werk Gods stellen? Hij doet nimmer anders. Maar de Heere droeg voor Zijn kerk zorg en hield haar in stand.

Te Milete heeft Paulus van de geliefde gemeente afscheid genomen, de ouderlingen daar ontboden hebbend hen vermanend en waarschuwend tegen de zware wolven, die zouden inkomen en de kudde niet sparen. Hoezeer had dan deze gemeente op de wacht te staan en met haar elk deel van 's Heeren wijngaard. Zo menige gemeente is verwoest door hen, die zichzelf zoekend, de discipelen aftrokken achter zich. Niet vergeefs heeft de Heere

Jezus Zijn volk vermaand: "Waakt en bidt." Ook tegen de weelde, die te Eféze heerste en tegen de ijdelheid die er gevolg van was, moest Gods kerk op de wacht gesteld worden. De uitgebreide handel, vanwege de gunstige ligging der stad, bracht grote welvaart, kunsten en wetenschappen bloeiden; Eféze werd het "licht van Azië", vol van werelds vermaak en loszinnig leven. O, Gods kerk staat menigmaal te midden van de ijdelheid en grootsheid der wereld in gevaar, afgetrokken te worden van de Heere en van Zijn dienst en van haar hoge plaats neer te zinken in wereldgelijkvormigheid, verkoelend in de liefde. Vooral in tijden van voorspoed en grootsheid des levens betaamt het des Heeren volk de eenvoud te bewaren en met te heiliger ernst zich aan Gods dienst te verbinden, opdat het kostelijk goud niet worde verdonkerd en de aarden flessen gelijk worde.

Doch horen wij wat de Heere tot de gemeente te Eféze te zeggen heeft. Zijn Woord richt Hij tot de engel der gemeente, dat is tot haar leraar; aan hem moet Johannes schrijven; aan zijn zorgen is de gemeente toebetrouwd; de Heere eist van hem haar bloed, indien hij niet getrouw vermaant, gelijk Hij tot Ezechiël gesproken heeft: "Zijn bloed zal Ik van uw hand eisen." Een ontzettende verantwoordelijkheid ligt op elke leraar der gemeente, een verantwoordelijkheid die hem moet dringen om zonder ophouden leven en dood, zegen en vloek te verkondigen, opdat hij zijn ziel bevrijde; dringen om met haar tot God te naderen en van Hem anderzijds het woord te horen, dat Hij haar te boodschappen heeft. Droeve leraars zijn het, die bij eigen dwaallicht wandelend, slechts het woord van hun mond spreken; ontzettend het lot van hen, die slechts zachte dingen spreken, de mens vleierend op een droggrond, zichzelf ten oordeel. Hun werk is duivels, zij spreken leugentaal waarmede zij omkomen en allen, die hun gehoor geven. Engelen zijn boden, gezanten.

God zendt Zijn knechten, maar Hij legt dan ook op hen de zware last, die Paulus deed uitroepen: "Wie is tot deze dingen bekwaam?" Gelukkig hij, wiens bekwaamheid is uit God en die met gedurige smekingen des Heeren aangezicht zoekt, opdat hij getrouw moge bevonden worden in zijn dienst. De Heere zal over hen waken, gelijk Hij dan ook zegt in het woord dat Hij Johannes beveelt te schrijven: "Dit zegt Hij, Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt."

Hij roept Zijn knechten niet alleen, maar Hij houdt hen in de rechterhand Zijner sterkte. Niemand zal hen daaruit rukken; niemand hen aanranden naar het verderf. Zijn macht schraagt en draagt hen. Welk een bemoediging voor Gods getrouwe knechten in al hun aanvechtingen en benauwingen. De Heere houdt hen in Zijn rechterhand omklemd. O, dat hun oog in de ervaring van hun eigen zwakheden en onbekwaamheid, toch op Hem geslagen zij en zij niet verslagen zijn voor iemands aangezicht. En niet alleen gaat 's Heeren zorg over de leraren, maar zij breidt zich ook over geheel de gemeente uit, want Hij maakt zich voorts bekend als: "Die in het midden der zeven gouden kandelaren wandelt."

De zeven kandelaren zijn de zeven gemeenten. In haar midden wandelt Christus Zelf. Hoewel Hij naar Zijn menselijke natuur in de hemel is, aan de rechterhand van de Vader, toch wandelt Hij te midden van Zijn volk. Naar Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest wijkt Hij nimmermeer van hen. Hoe verlaten zich Gods volk soms ook moge gevoelen, de Heere verlaat het nooit. Ja, Hij heeft Zijn vermaking in Zijn kerk; Zijn lust is in haar. Hij kocht Zijn volk met Zijn bloed en vernieuwde het door Zijn Geest. Hij lijfde ze Hem, de hemelse Wijnstok, in en gaf ze gemeenschap aan elkander.

Daarom spreekt Hij van Zijn kerk als van Zijn hof, waarin Zijn vermakingen zijn. "Ik ben in Mijn hof gekomen; o Mijne zuster; o bruid! Ik heb Mijn honigraten met Mijn honig gegeten; Ik heb Mijn wijn, mitsgaders Mijn melk gedronken."

O, wonder, de Heere vermaakt Zich in Zijn volk, dat van nature geworpen lag op het vlakke des velds, vertreden in zijn bloed; dat na ontvangen genade in zichzelf aanmerkt niet is dan een hoop arme zondaren. Maar de vermakelijke wandelingen van Christus zijn een verlustiging van Hem in Zijn eigen werk, dat Hij onderhoudt. Daarop ziet de wandeling te midden van de zeven gouden kandelaren. De priester van het oude Verbond moest de lampen in het Heilige onderhouden; olie bijvullen; de snuiters afknippen, opdat de kandelaren dag en nacht hun licht gaven.

Welnu, de Heere Jezus onderhoudt Zijn volk; de olie van Zijn Geest zal Hij niet wegnemen, maar ook de zonde snijdt Hij uit, opdat zij over Zijn volk niet heerse naar het verderf. En Zijn oog gaat niet alleen over Zijn kerk in engere zin, doch ook over haar openbaring, opdat zij Zijn Woord beware en in Zijn wegen wandele. Zo spoort Zijn openbaring, als Die in het midden der zeven gouden kandelaren wandelt, Zijn gemeente aan, om de zonde te haten en te vlieden. Vooral in dagen van diep verval, wanneer satan de dienst der wereld duizenden en duizenden openlijk doet dienen en de zonde niet als zonde wordt geteld, vooral dan is het meer dan ooit noodzakelijk, dat de gemeente en in het bijzonder het opkomend geslacht, betone te zijn een volk dat alleen woont. De Heere merkt er op, want niets ontgaat Zijn oog. Hij getuigt dan ook: "Ik weet uw werken en uw arbeid en uw lijdzaamheid, dat gij de kwaden niet kunt verdragen; en dat gij beproefd hebt degenen, die uitgeven, dat zij apostelen zijn en zij zijn het niet; en hebt ze leugenaars bevonden."

In elk der zeven brieven staat diezelfde verklaring des Heeren: *"Ik weet uw werken"*; en dit Goddelijk woord betekent niet alleen dat de Heere ziet alles wat wij doen, hetzij openbaar of voor 's mensen oog verborgen, bij dag of nacht, doch de Heere doorgrondt ook wat wij doen en bedenken, Hij ziet tot in de binnenste schuilhoeken van ons hart. Hatend de zonde, zal Hij straffen. Ja, al zouden de mensen ons prijzen en al werden wij de rijke jongeling gelijk, de Heere weet onze werken en betuigt in Zijn Woord dat uit de werken der wet geen vlees zal gerechtvaardigd worden voor Hem. Die werken zijn te licht bevonden; zij zijn in de grond der zaak niet anders dan blinkende zonden.

Wee een iegelijk die in zijn zonden leeft of op eigen gerechtigheid bouwt; wee de geveinsden. God kent hen. De Heere stelt ons in dit woord voor Zijn heilig aangezicht. Wie daarvan iets door genade mag beseffen, moet van zichzelf gruwen en al zijn werken als grond verliezen. Gods volk wordt door ontdekkende genade er aan bekend gemaakt. Dat volk krijgt met de alwetende God te doen, en naarmate het zichzelf voor des Heeren aangezicht leert kennen, moet het zich verfoeien in stof en as. En toch zijn er werken die de Heere behagen; het zijn de vruchten des geloofs. Uit het ingeplante geloof vloeien de evangelische werken voort. Arme zondaren vlieden tot de Fontein, die geopend is voor het huis van David en voor de inwoners van Jeruzalem. Verloren tollenaars roepen: "Wees mij zondaar genadig"; geroepen Zachessen getuigen van hun breken met en vlieden van de zonde; ontdekte Paulussen verfoeien zichzelf en roemen in Christus, hebbend door genade in de kracht van Hem, door Wien zij alle dingen vermogen, in Gods wet al hun vermaking.

Het Woord des Heeren: "Ik weet uw werken", dient hen, om te meer in Zijn tegenwoordigheid te wandelen en verre te zijn van hetgeen Hem mishaaft. Zijn bestraffingen onderwerpen zij zich; Zijn hoge goedkeuring doet hen in aanbidding uitroepen: "O Fontein der hoven; Put der levende wateren, die van Libanon vloeien." Want die goedkeuring onthoudt de Heere Zijn volk niet.

Hij Zelf zegt: *"Ik weet ... uw arbeid en uw lijdzaamheid."*

In arbeid en lijdzaamheid werden de werken der gemeente verricht. In arbeid, bij de Griek veracht als slavenwerk. De Griekse volksaard kenmerkt zich in een losbandig leven. De arbeid van hen, die de Heere getrokken had uit deze tegenwoordige boze wereld, onderscheidde hen mitsdien van de wereldling. Het was de moeitevolle arbeid der liefde, dodend de leden die op de aarde zijn. Op het innerlijk leven komt het bij de werken aan; een bittere bron geeft geen ander dan bitter water. Maar de Heere vernieuwt het hart Zijns volks. Zijn liefde noopt tot wederliefde en deze doet haten, wat God haat en beminnen, wat Hij bemint. Zonder de levendmaking Gods, zijn en blijven wij dood en is al onze arbeid zonder de wortel, die God alleen behagen kan. Maar het geloof is door de liefde werkende en het scheidt af van hen, die niet recht zijn voor God. Zie, zo was het ook in Eféze. De Heere zegt Zelf: "En dat gij de kwaden niet kunt verdragen." Die kwaden zijn de werkers der ongerechtigheid. Met een zuivere belijdenis op de lippen, dienen zij de zonde, in hun werken bewijzend, dat zij vreemdelingen van de genade zijn. Maar de oprechten werpen hen uit; kunnen hen niet verdragen. De schoonklinkendste woorden worden bij hen verachtelijk. Zullen wij de zonde doen, opdat de genade te meerder worde?

Dat zij verre. Ook worden Gods kinderen beminnaars van de zuivere leer der Waarheid. God leert hen zelf kennen, dat zij uit genade alleen om Christus' wil gezaligd worden. En zo volgt er dan ook: "En dat gij beproefd hebt degenen, die uitgeven, dat zij apostelen zijn en zij zijn het niet, en hebt ze leugenaars bevonden."

Valse apostelen waren het; hoe hoog ook in aanzien; hoe oud ook in jaren; zij weken van de Waarheid af. Zij misten het getuigenis van de Heilige Geest. Die leidt in al de Waarheid. Christus prijst Zijn gemeente, dat zij die valse apostelen niet heeft kunnen verdragen en hen heeft getoetst en leugenaars heeft bevonden. Zo zij er een heilige ijver voor de Waarheid Gods; een uitwerpen en afscheiden van hen, die de leugen prediken. De Heere eist het. En een toetsen ook van elkander. Ook aangaande de gronden waarop wij ons verlaten. Niet een ieder die daar roept: "Heere, Heere" zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen. Wij moeten wedergeboren worden. De dag des oordeels zal het openbaren hoeveel zichzelf en anderen misleid hebben met het geroep: "Vrede, vrede, en geen gevaar." Die op doop en belijdenis zalig spreken, terwijl van het bevindelijk werk van de Heilige Geest geen wetenschap is. Laat ons eerlijk wandelen, doch ook getrouw zijn èn met onszelf, èn met anderen. Verwerpt de leugenleer en verdraagt hen niet die van de Waarheid afwijken. Hoe zou de goedkeuring van Christus haar deel zijn, als Nederlands kerk mocht handelen naar dit Woord en de getrouwheid deurwachters werd aan haar poorten. De strijd, ja de verdrukking zou niet uitblijven. Maar ook zou de Heere kracht geven om met lijdzaamheid en in volharding en geduld te verdragen, wat ons ook overkome. Luister slechts, wat de Heere aangaande die lijdzaamheid betuigt: "En gij hebt verdragen en hebt geduld; en gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid en zijt niet moede geworden."

"In de wereld zult gij verdrukking hebben", zo sprak de Heere Jezus tot Zijn discipelen. Hoewel de kerk in de wereld is, zo is zij nochtans niet van de wereld; daarom haat de wereld haar, omdat zij van de wereld niet is. En die haat koelt zij niet alleen in verachting, smaad, laster en spot, maar ook in hete vervolging. Zij kan nu eenmaal het Evangelie des kruises, dat de Jood een ergernis is en de Griek een dwaasheid, niet verdragen. Maar in het leed, ja in de bitterste vervolging wil de Heere Zijn bedrukte volk met de grote genade begiftigen, dat het verdraagt en de dienst van God niet moede wordt; ja "gij hebt geduld", zo getuigt de Heere Jezus van de gemeente te Eféze. Met geduld en lijdzaamheid verwachtede de overwinning, welke de Heere beloofd heeft. Hoe kan het

bestaan, dat de mens de strijd niet opgeeft tegen de machtigste vijanden? Zo Gods volk in eigen kracht optrekken moest, gewis het zou bezwijken.

Dikwijls zijn dan ook droeve gestalten in hun hart van moedeloosheid; soms van bitterheid. Vuur zouden zij van de hemel laten dalen om een einde te maken aan hun bittere vijanden en hun geweld. Vluchten zouden zij; Christus verloochenen voor het zuur gezicht van een enkele dienstmaagd; een akkoord aangaan, zo God het niet verhoedde, dat hun kracht breken en hen van Gods liefde onttrekken zou. Ieder, die geen vreemdeling van zijn eigen hart is, zie maar op zichzelf.

Maar de Heere wil sterken, als de weg teveel zou zijn. Hij maakt getrouw tot de dood. De dienst van God heeft zulk een zoetheid en vermaak, dat alle leed en smart er door wordt overtroffen. Daardoor koos Mozes, en met hem alle oprechten van hart, liever met het volk Gods kwalijk gehandeld te worden dan de genietingen van de zonde te hebben. Gods volk heeft lijdzaamheid van node, verwachtende door het geloof de eeuwige zaligheid. O, één blik in de hemel doet de verdrukking verdragen en de uiteindelijke uitkomst verwachten. Daardoor wordt zelfs de dood veracht en zingt Gods volk in de nachten van smart en rouw:

*'k Zal Zijn lof zelfs in de nacht
Zingen, daar ik Hem verwacht;
En mijn hart, wat mij moog' treffen,
Tot den God mijns levens heffen.*

55. EEN ERNSTIGE AANDRANG TOT BEKERING.

“Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten. Gedenk dan, waarvan gij uitgevallen zijt en bekeer u en doe de eerste werken; en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert.”

Openbaringen 2: 4 en 5.

Op het hoffelijk getuigenis van het goede, dat door Gods genade in de gemeente te Eféze gevonden werd, volgt nu:

1. Een droeve klacht over innerlijke verkoeling.
2. Een ernstige drang tot noodzakelijke bekering.
3. Een schrikkelijke bedreiging van een naderend oordeel.

1. De droeve klacht over innerlijke verkoeling ligt in de woorden:

"Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten." In de eerste liefde had de gemeente de kwaden niet verdragen; de valse leraars leugenaars bevonden; de verdrukking verdragen en zij was niet moede geworden. In die liefde delend, was niets te zwaar geweest om te dragen. Daar is het 's Heeren volk goed om nabij God te zijn. Met de liefde Gods vervuld, geldt het woord van zeker dichter:

Het was alles zonder uitbeding, Het Lam te volgen, waar het ging. Al waren 't enkel zure wegen, Mijn heil was in Gods gunst gelegen.

De Heere spreekt in Jeremia 2 van deze liefdestijd, zeggende: "Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandeldet in de woestijn; in onbezaaid land." Die kostelijke tijd is Gods volk niet vreemd. Hoe levendig zijn dan hun gebeden; hoe vruchtbaar hun verkeren onder Gods Woord; hoe sterk hun

verlangen naar de dag des Heeren; hoe nauwgezet hun wandeling naar Gods geboden; hoe teder hun liefde tot Gods volk; hoe zachtmoedig hun harten. Ja met de bruid mogen zij in die tijd wel zeggen: "De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkameren; wij zullen ons verheugen en in U verblijden; wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden, meer dan de wijn; de oprechten hebben U lief."

En naarmate het geloof zijn oefeningen verkregen heeft en de gemeenschap aan Christus bevestigd is en de vrede Gods in Christus omhelsd wordt, naar die mate zijn Gods gunstgenoten dronken geworden van liefde en gedrongen om des Heeren lof te verkondigen. O, dan kan er zulk een sterk verlangen naar de Heere zijn, om verlost van zonden, Hem eeuwig en volmaakt te prijzen met al de heiligen voor Zijn troon, in de stoorloze gemeenschap met de Drieënige Jehovah. Zo maar deze liefde in de gemeente des Heeren levendig is, waakt zij voor de waarheid en zoekt zij de vruchtbaar-makende bediening van de Heilige Geest. Zie, zo was het geweest; helaas geweest.

Het was anders geworden. "Gij hebt uw eerste liefde verlaten, zegt de Heere!

De liefde was wel niet geheel verloren, maar verkoeld. De letter der Waarheid was nog wel behouden, doch de kracht er van was verloren. De rust werd gezocht en de strijd ontweken met de vijand, die dag noch nacht rust. De ijver was verslapt; de plichten werden nog wel betracht, maar het hartelijke waarnemen er van met levende, geestelijke gesteldheid gelijk weleer, werd gemist. Het gebed was vorm geworden en miste de heilige aandrang. De wereld bekoorde meer en meer; de zonde kon verdragen worden. Voor het oog van de mensen mocht dit verborgen zijn, de Heere Die let op waarheid in het binnenste, zag deze verlating der eerste liefde. Het verval van Gods kerk begint van binnen. De Heere Zelf heeft eens gesproken: "Zonder Mij kunt gij niets doen." Maar als dan Gods volk zijn afhankelijk leven verliest, en op de ontvangen genadeweldaden rusten gaat, zal weldra de verachtering in de genade openbaar worden.

Wij moeten wel onderscheid maken tussen de ontdekking van de Heilige Geest, Die Zijn volk meer en meer doet verstaan, wie het geworden is in zijn diepe val in Adam, en de verachtering in de genade. Bij de zuivere ontdekking wordt de gelovige steeds armer in zichzelf, doch om te meer al zijn rijkdom in Christus alleen te vinden. Deze wordt hem steeds meer dierbaar en onmisbaar.

Maar bij de verachtering in de genade, kan het volk Christus wel missen en toch christen blijven. Als Gods kinderen tussen deze beide zaken recht onderscheid mochten maken, zouden zij zo bitter niet klagen over hun gemis van hun gestaltelijk leven, als de Heere het eerste wegneemt om het tweede daar te stellen. Maar ook zou hun ziel geen rust hebben, zo zij hun liefdesleven verloren en met de kerk van de oude dag zeggen: "Ik zal opstaan en wederkeren tot mijn vorige Man; want toen was mij beter dan nu." Het betaamt Gods volk wel gedurig zijn leven met nauwgezetheid gade te slaan, opdat het tot de valse rust niet vervalle, waarvan de Heere klaagt: "Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde verlaten hebt."

Helaas, dat woord moeten wij maar al te zeer op ons zelf toepassen, zowel wat het volk van God betreft, als wat aangaat de kerk in haar geheel in ons diep verzonken vaderland. Die kerk heeft eens gebloeid; er is een naam van haar uitgegaan; zij heeft de valse apostelen niet kunnen verdragen. En nu? "Och, dat mijn hoofd water ware en mijn oog een springader van tranen, zo zou ik dag en nacht bewenen de verslagenen van de dochter mijns volks."

2. Hoe moest het woord van de hemelse Bloedbruidegom Zijn kerk aangrijpen, als een nagel in de ziel dringen, als Hij zegt: "Ik heb tegen u." Zeg maar, of de liefde tussen man

en vrouw zou kunnen verdragen als dit woord gesproken werd: "Ik heb tegen u." Hier spreekt de Bruidegom, Die Zijn gemeente verkregen heeft door Zijn eigen bloed; Die Zich voor haar heeft vernederd tot in de dood des kruises, toen zij nog vijanden waren. Hij, Die met Zijn eeuwige liefde Zijn volk mint; Die het trok uit satans klauw en uit de staat des doods. Hij klaagt hier, niet over de wereldling, maar tot Zijn eigen volk: "Maar, Ik heb tegen u." Hoe lang zal dat volk zulk een liefdesklacht kunnen verdragen? Met welk een smart moest het worden aangedaan bij het horen van dit woord; met welk een droefheid worden vervuld, opdat toch de oorzaak van de scheiding, die gevallen is, worde weggenomen. Toen de bruid op het bed van zorgeloosheid neerlag en haar Bruidegom na vergeefs geroepen te hebben: "Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin; Mijn duive, Mijn volmaakter", Zijn hand trok van het gat der deur, werd haar ingewand ontroerd om Zijnentwil.

O, ons hart ontroere bij deze betuiging van Christus: "Maar Ik heb tegen u." Wij zouden, zo dit woord in onze ziel indrong, uitgaan om de Heere te zoeken; uitgaan in de wijken en straten der stad; ja krank worden van liefde, kunnende niet langer buiten Hem. Daarin zouden wij betonen de bruid van Christus te zijn. De wachters die in de stad omgingen, sloegen en verwonden de bruid die de Hemelbruidegom had laten gaan; de wachters op de muren namen de sluier van haar. Zij zeiden als het ware: "Gij zijt de bruid van Christus niet; u komt die huwelijks sluier niet toe." Waarin betoont zich Gods volk Christus te behoren, zo het Zijn liefde verlaat? De Heere betuigt het Zijn volk, opdat het tot Hem wederkere, en Hij voegt bij die klacht een ernstige drang tot noodzakelijke bekering, zeggende: "Gedenk dan, waarvan gij uitgevallen zijt en doet de eerste werken." Er is geen wederkeren tot de Heere, zonder gedenken vanwaar wij uitgevallen zijn. De waarachtige bekering bestaat in een droefheid over de zonde en een hartelijke vreugd in God en doen van goede werken. Maar de droefheid der zonde gaat vooraf. Ja, Gods Geest ontdekt Zijn volk aan hun val in Adam, in welke val zij met alle mensen uit Gods gunst en gemeenschap zijn uitgevallen.

Welnu, zo is het steeds bij het wederkeren tot de Heere, na het verlaten der eerste liefde. Het vorig leven wordt gedacht. De verloren zoon dacht aan het leven in zijns vaders huis, waar vele huurlingen overvloed van brood hadden, en hij verging van honger. Door eigen schuld is het leven in Gods liefde en gemeenschap verloren en zo dit leven gedacht wordt, en levendig op het hart komt, zal het zich schuldig kennen en met smart en rouw zich tot de Heere wenden. Met Efraïm zal het zich beklagen, zeggende: "Gij hebt mij getuchtigd en ik ben getuchtigd geworden, als een ongewend kalf. Bekeer mij en ik zal bekeerd zijn, want Gij zijt de Heere, mijn God. Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben heb ik berouw gehad, en nadat ik mij zelf ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt, ik ben beschaamd; ik ben schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid mijner jeugd gedragen heb." Het gedenken vanwaar wij zijn uitgevallen, zal een bittere droefheid in de ziel verwekken en de liefde weder versterken in een heilig verlangen naar de zoete gemeenschap Gods in Christus.

En de liefde zit niet stil, zij werkt. De Heere zegt het Zelf: "Doet de eerste werken." Er zijn werken zonder liefde, doch anderzijds is de liefde niet zonder werk. Werken uit het verbroken werkverbond kunnen Gode niet behagen; zij bloeien niet uit de ware liefde tot God en Christus voort. Hoeveel ernst die rijke jongeling ook maakte, van zijn jonkheid af, om de geboden Gods te onderhouden, hij ging bedroefd van Christus weg, beminnde zijn vele goederen boven Christus. En ieder die met zijn werken Gode behagen wil, zal tot hetzelfde droevige en ontzettende einde komen. Hij kent de liefde van Christus niet. Maar toen Mozes in de verdrukking van Israël, de versmaadheid van

Christus zag, en de liefde zijn hart drong tot de onberouwelijke keuze, verliet hij Egypteland met al de schone vooruitzichten der wereld, die het hem bood, verkiezende liever met het volk Gods kwalijk gehandeld te worden, dan de genietingen der zonde te hebben. De liefde ijvert. God zoekt Zijn eer in Zijn volk; maar ook die liefde tot Hem, kan de versmading van Zijn eer niet dragen. Uit die liefde werkte weleer de gemeente Efëze en zij wierp de ongerechten uit. Die liefde doet Gods volk zeggen: "Zou ik niet haten, die U haten? Ik haat ze met een volkomen haat."

Dat is andere taal dan dergenen die in hun verdraagzaamheid roemen. Maar let er maar op; die verdraagzaamheid, zo overvloedig in onze dagen van velen geprezen, strekt zich uit tot allen, die de waarheid gram zijn. Zodra het echter de waarheid en de ere Gods geldt, is zij ras omgekeerd en onverdraagzamer dan de onverdraagzaamheid zelve. Zo Gods volk van de heilige ijver voor Gods eer en rechten wordt afgetrokken, door de verkoeling der oprechte liefde zal zij, verslappend in de werken, wel de goedkeuring der wereld kunnen oogsten.

Maar de Heere zegt: "Ik heb dit tegen u; doet uw eerste werken." Hij roept Zijn volk tot de strijd. Niet zonder reden heet de kerk op aarde de strijdende kerk; zij heeft te strijden tot het einde toe. Och, of de Heere Zijn volk zich deed schudden uit het stof en haar sierlijke klederen deed aantrekken. Zij zou de ijver des Heeren ijveren en haar eerste werken doen, en de oorlog verklaren aan allen, die uitgeven dat zij Joden zijn en zijn het niet.

3. De noodzakelijkheid van het betrachten der eerste werken, blijkt nog te meer uit: de schrikkelijke bedreiging van een naderend oordeel, welke bedreiging aldus luidt: "En zo niet; Ik zal u haastelijk bijkomen en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert." Die bedreiging is aan Efëze vervuld. De kandelaar is de gemeente; zij verzonk van haar liefde-ijver en werkzaamheid en de Heere nam haar weg en met haar het licht van het Evangelie. Op de plaats van het voormalige Efëze bevindt zich thans een arm dorp; het licht van het Evangelie heeft plaats gemaakt voor het dwaallicht van de Mohammedanen; de brief van Paulus aan de gemeente te Efëze wordt, zowel als deze brief des Heeren, over geheel de wereld gelezen, doch is in het voormalig Efëze onbekend. God nam de kandelaar van zijn plaats, nu de laatste vermaning, ja zelfs de schrikkelijke bedreiging niet tot bekering leidde.

Efëze is alzo een afschrikwekkend voorbeeld voor de kerk over geheel de wereld; ook voor de kerk in ons vaderland. Ook Nederlands kerk heeft haar eerste liefde verlaten; zij zonk van de hoogte weg, waarop de Heere haar eens geplant heeft. Gevaar bedreigt haar van alle zijden. Ongeloof en bijgeloof hebben de handen ineengeslagen, om haar ondergang te bewerken. En zij heeft met verloochening van haar eerste liefde, haar aartsvijand verdragen; ingehaald. Rome maakte zich sterk op de grond, eens door het bloed van duizenden martelaren gekocht, wier zielen onder het altaar roepen, om de dag der wrake en van honderden kansels klonk een pleidooi voor het anti-christelijk Rome. De vijand komt vast aan. Het helse communisme, dat zozeer het beeld van de antichrist vertoont, dat het geen godsdienst op aarde duldt, heeft de ure gekomen geacht, om zijn poging te wagen tot vestiging van zijn heerschappij over Europa, ja over geheel de wereld.

En de, krachtens de gezegende Reformatie, hervormde landen betwisten elkander het levensbestaan. Wat zal het einde zijn? Het einde voor de kerk? Voor de kerk van Nederland? God zal Zijn kerk op aarde houden. De poorten der hel zullen haar niet overweldigen. Maar de Heere kon haar wegnemen uit ons vaderland en op een andere plaats planten. De bedreiging aan de gemeente te Efëze heeft ons wat te zeggen; moet

Nederlands kerk doen vrezen. Och, vreesde zij recht, zij zou haar eerste werken doen, zij zou tot de waarheid Gods wederkeren, en de gescheurde delen zouden elkander opzoeken, maar op de vaste grondslag van het eeuwigblijvend Woord Gods, in belijdenis van schuld voor God en voor elkander. De schrikkelijke bedreiging des Heeren, dat Hij de kandelaar van zijn plaats zal weren, doe toch Gods volk ontwaken, opdat de levenden met heilige ijveringen opstaan voor de Naam en de zaak des Heeren. Niet de helmachten worden als bondgenoten erkend, maar met de Heere der heren worde het verbond vernieuwd en onder Zijn vleugelen vinde Nederlands kerk verbergings, door weder te keren en de vorige werken te doen. Daartoe stortte God Zijn Geest uit en doe Hij de dorre doodsbeenderen naderen en beklede Hij ze met vlees en vel en rake Hij ze levend, eer het besluit bare, want de dag gaat als kaf voorbij.

56. DE GEHATE NICOLAÏETEN.

“Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nicolaïeten haat, welke Ik ook haat Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeenten zegt. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van de boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is.”

Openbaringen 2: 6, 7.

Na de ernstige aandrang tot bekering, met schrikkelijke bedreiging zelfs gesterkt, wekt de Heere tot het doen der eerste werken op, door aan de gemeente te Efëze weder voor te houden welke vruchten van de genade Gods nog in haar nawerkten. "Maar dit hebt gij", zo klinkt het woord van Hem, Die tussen de zeven gouden kandelaren wandelt, "dat gij de werken der Nicolaïeten haat, welke Ik ook haat"

Aangaande de afkomst van deze Nicolaïeten geeft Gods Woord geen nadere beschrijving. Volgens een overlevering zouden zij volgelingen zijn van Nicolas, de diaken die in Handelingen 6 gesteld wordt onder de mannen "vol van de Heilige Geest", doch die in later tijd zou zijn afgevallen. Ook van die afval meldt Gods Getuigenis echter niet. Het ware wel, indien Nicolaüs daartoe zou gekomen zijn, een ontzettende zaak, die voor alle eeuwen ter waarschuwing dienen zou, om ons te tonen, hoever het met een mens komen kan, zelfs in de achting van het volk Gods, zonder dat het waarachtige werk van de Heilige Geest in hem is. Indien toch niet naar het oordeel, dat mensen vellen, maar in werkelijkheid de eerste diakenen "vol des Heiligen Geestes" geweest zijn, is afval niet mogelijk. Gods volk kan wel ver vervallen, maar nooit afvallen, want het vaste fundament Gods staat, hebbende deze zegel: "De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn." Hoe het echter ook zij, van deze Nicolaïeten is ons beschreven, dat zij beiden in leer en in leven afweken naar het verderf. Nadrukkelijk wordt in vers 15 in de brief aan de gemeente van Pergamus gesproken van de lering der Nicolaïeten; een lering die een zeer verderfelijke invloed had op de werken, van welke de Heere zegt, dat Hij ze haat, en de gemeente ze ook haatte. De goddeloze leer voerde tot de schandelijkste zondedienst.

W. á Brakel rekent hen onder de anti-nomianen. Mensen waren het, die zeiden: "Laat ons de zonde doen, opdat de genade te meer worde." Mensen, die met een nog wel rechtzinnig gepraat, de vrije genadeleer misvormden om een vrijbrief er aan te ontleen voor hun zondig leven; zij aten afgodenoffer en hoereerden, maar hun God tergende zonden verbloemden zij, als lag daarin een oorzaak om de genade te heerlijker te maken. Zij zijn

er nog, die Nicolaïeten, die soms het eenvoudige volk van God vervoeren. Want zij maken met hun grootsprekende woorden op hen, die ze niet onderscheiden, de indruk, alsof zij in het bijzonder in de genade en de gerechtigheid van Christus gefundeerd zijn. Zij spreken van Openbaringen Gods, die anderen verborgen zijn. Wie hen zou tegenspreken, wordt weggezet, als ware hij niet ontdekt aan zichzelf en als zocht hij het leven nog in de wet. Hun woord moet gelden als het woord der apostelen; terwijl in waarheid zij zich tegen de apostelen Gods stellen en tegen de leer en vermaningen, die deze gegeven hebben. Zo zijn deze Nicolaïeten een pestilentie in de gemeente; zware wolven heeft Paulus hen genoemd, die in de gemeente van Efëze zouden inkomen [Handelingen 20: 29]. Maar met al hun vrome praat en hoog roemen van de vrije genade, zegt de Heere van hen, dat Hij hun leer en werken haat. Daarmee is het oordeel over hun leven geveld, en de gemeente te Efëze haatte ze ook. Laat het ons allen toch tot een voorbeeld en waarschuwing zijn, opdat wij haten, wat God haat.

Als maar de liefde van Christus in onze harten branden mag, in ons hart en leven, wat de Heere in dezen gesproken heeft: "Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nicolaïeten haat." Ja, wij zullen met hen geen gemeenschap hebben. Niettegenstaande Paulus' waarschuwing werden deze Nicolaïeten in de gemeente te Efëze gevonden; de verkoeling der liefde deed hen verdragen, al werden hun werken ook nog gehaat.

O, scheidt u van dezulken af. Het is beter in heilige bekommering over onze zonde voor God te verkeren, dan op een hooggeroemde rechtvaardigmaking te rusten en in de zonde te leven. Zie, hier ligt een gevaar, ook voor het volk van God. Vervulde de Heere ons toch met een zuivere liefde tot Zijn Naam en Woord, opdat Christus door het oprechte geloof gezocht worden moge tot rechtvaardigmaking en heiligmaking beiden, want deze weldaden zijn niet te scheiden. Bloed en water vloeide uit de zijde van Christus; bloed ter rechtvaardiging, maar ook water ter reiniging. Daarvan heeft de Heilige Geest gesproken in de Schrift en daarvan spreekt Hij door dit Woord nog.

Hoort dan de opwekkende vermaning: "Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeente zegt." De Heilige Geest is der kerke Gods beloofd en gegeven. "Hij zal het uit het Mijne nemen", zegt Christus, "om het u te verkondigen." Hij sprak niet alleen tot de engel der gemeente, maar tot de gemeente zelf; en Zijn Woord geldt de kerk in alle eeuwen. Naar Zijn Woord hebben wij te horen. Wee, wie Zijn Woord verwerpt! Eenmaal zal dat Woord kracht doen, zowel ten dode als ten leven; het zal zijn een reuk des doods ten dode, zo het ons niet wordt een reuk des levens ten leven. Satan stelt de wereld met al haar vermaken voor het vlees in zijn dienst, om van God en Zijn Woord af te trekken. Sport en spel hebben duizenden zielen vermoord; van het Woord des Heeren afgetrokken en van Gods geboden.

De hoogmoedigen worden gelukzalig gesproken en zij zeggen: "De Heere ziet het niet en de Heere merkt het niet." Ten tijde der benauwdheid wijken zij af. Onder de oordelen Gods vernedert zich het hart niet; integendeel, de verharding wordt steeds groter. Zo rennen wij de dood tegemoet, om ons deel te vinden in de poel des vuurs. O, hoort toch wat de Geest zegt. Hij spreekt tot ons: "Tenzij iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet ingaan." Hij roept: "Ontwaakt, gij die slaapt en staat op uit de doden." Hij dringt nog tot onze zaligheid: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer." Hij vermaant tot op deze dag: "Laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd de belofte van in Zijn rust in te gaan, nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn.' Laat ons dan benaarstigen, om in die rust in te gaan, opdat niet iemand in hetzelfde exempel der ongelovigheid valle."

Welgelukzalig is het volk, dat oren heeft om te horen. In hun hart verkreeg het Woord des Geestes levendmakende kracht. Zij werden uit dat Woord, als uit een onvergankelijk zaad geboren. En toch ook tot hen komt de vermaning: "Die oren heeft om te horen, die hore. Ook hun is zozeer van node gedurig te horen; telkens weer uit hun slaap te worden opgewekt, gelijk de wijze maagden, die met de dwaze in slaap waren gevallen. Helaas, hoezeer slaapt Gods volk in deze ernstige tijden. Wat weinig is er een horen, naar wat de Geest tot de .gemeente zegt. Hij spreekt ook in de gerichten, die op de aarde zijn; daarin is de sprake van Zijn Woord, waarin alles wat geschiedt en geschieden zal, is voorzeggd door de Geest der profetie. Tot het volk van God komt het Woord, opdat gij zult horen en de eerste liefde worde opgewekt, om met verloochening van zichzelf, God te beminnen boven al wat in de hemel en op de aarde is en Zijn gerechtigheid te prijzen, die in Zijn oordelen uitblinken.

O, dat ons een oor gegeven worde *om te horen, wat de Geest zegt*. Hij spreekt tot de gemeente, die Hij Zich tot een eigendom gemaakt heeft, van haar overwinning en eeuwige gelukzaligheid, opdat zij daarop het hart zette. Voorwaar, dan kan zij de loopbaan lopen, die haar is voorgesteld, ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus Christus de Rechtvaardige.

"Die overwint, Ik zal hem geven te eten van de boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is."

Met deze belofte van eeuwige gelukzaligheid besluit de Heere de brief aan de-gemeente te Eféze. Het is een belofte voor de overwinnaars. Maar niemand zal overwinnen, indien hij niet wettig gestreden heeft. Gods volk wordt tot de krijg aangenomen en hier op aarde blijft de strijd voortduren tot de laatste ademsnik; de strijd tegen de driehoofdige vijand, satan, wereld en ons eigen vlees. Een strijd niet alleen tegen vlees en bloed, maar tegen de geestelijke boosheden in de lucht, die de wereld onder Gods toelating beheersen en in het verdorven vlees een bondgenoot vinden. Een strijd, waarin satan soms op zeer bijzondere wijze zijn hels geweld op Gods kinderen beproeft, als Job ons tot een voorbeeld is gegeven en waar hij met vuisten slaat, gelijk hij Paulus deed. Hier zijn de verwoede aantijgingen; lasteringen die in de ziel verworpen worden; verschrikkelijke vertoningen van satan, die de ziel geen rust laten om God te zoeken; wie er kennis mee maakte, weet hoe vreselijk het woeden van satan is.

Tegen die grote menigte vijanden is geen kracht in Gods volk zelf. De ervaring van eigen krachteloosheid doet het dan ook Gods volk dikwijls zo bang worden en hen uitroepen: "Ik zal nog een der dagen in de hand van Saul omkomen." En toch zal de krachteloze strijder overwinnen; maar in Hem alleen, Die als de Leeuw uit Juda's stam reeds eeuwig triomfeert. In Hem zijn zij meer dan overwinnaars. En de Heere bemoedigt hen, opdat zij de strijd niet zullen opgeven; Hij belooft hen, dat zij zullen eten van de boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is. O, laat dan toch de handen niet slap hangen. Welhaast zal de strijd volstreden zijn en de volmaakte overwinning behaald en gij, die de goede strijd gestreden hebt, zult eten van de boom des levens.

De boom des levens in het paradijs, als een onderpand van het eeuwig, onverliesbaar leven, dat God beloofd had op het houden van Zijn gebod. Die boom zelf kon het leven niet schenken, maar de boom des levens, waarvan de Geest tot de gemeente spreekt, deelt het leven mede in aller eeuwigheid. Die boom des levens in het paradijs Gods is Christus. Hij verwierf het leven; schenkt het en onderhoudt het. In Hem is de fontein des levens. Hij is verrezen uit het graf en Hij leeft in alle eeuwigheid; de dood heeft over Hem geen macht, doch is verslonden ter eeuwige overwinning van de Zijnen. En van deze boom des levens zal Zijn volk eten, omdat de dood voor hen, die aan Christus gemeenschap

hebben, is teniet gedaan. *God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn; noch rouw; noch gekrijt; noch moeite zal meer zijn, want de eerste dingen zijn weggegaan.*

Het eten van deze boom betekent het eeuwig verkeren in de gemeenschap met God en Christus, in het paradijs dat boven is, waar God Zijn troon heeft, waar de heilige engelen Hem dienen en de gezaligden Hem eeuwig zullen loven. Zij zullen altijd bij de Heere zijn, in Zijn onverstoorbare gemeenschap, dewijl satan, noch zonde meer wezen zal. Hun tong zal niet meer arm zijn aan woorden; geen inwoner van de stad die fundamenten heeft en welker Bouwmeester en Kunstenaar de Heere is, zal meer zeggen: "Ik ben ziek." God zal volmaakt verheerlijkt worden in de nimmer-eindigende lofzang van Zijn uitverkorenen en het Lam, Dat hen gekocht heeft met Zijn bloed. Zie, de volmaakte gelukzaligheid is bereid voor degenen, die in de geestelijke strijd overwinnen.

O, mijn vrienden, geen oor heeft het gehoord; geen oog heeft het gezien en het is in het hart des mensen niet opgekomen, wat God bereid heeft voor degenen, die Hem vrezen. Van die volkomen onuitsprekelijke gelukzaligheid spreekt de Heere Jezus tot Zijn duurgekochte gemeente, die nog op aarde is, opdat zij reeds hier de voorsmaak hebben zal van het eten van de boom des levens en daardoor gesterkt en getroost met lijdzaamheid de verdrukkingen zal verdragen en trots alle tegenstand het pad van Gods geboden lopen en onverzwakt de strijd zal voeren in de vaste verzekering van de overwinning, die zal verkregen worden. Gods volk zal geen vreemde God ontmoeten en het zal geen vreemde hemel zijn, waarin het eens vergaderd zal worden. Ja, het beginsel van de eeuwige blijdschap, in dit leven genoten, is zó groot, dat het beginsel hun ziel dronken maakt van vreugde.

Het behaagt de Heere sommigen van Zijn kinderen wel zeer bijzondere openingen van de hemel te schenken. Paulus, die anderzijds een engel des satans had, die hem met vuisten sloeg, werd opgetrokken in de derde hemel en heeft dingen gezien die hem niet geoorloofd waren uit te spreken; daarvoor had hij geen woorden. Zo ook wil de Heere nog wel enkele Zijner gunstgenoten in het bijzonder optrekken, hen anderzijds in de vreselijke strijd met satan oefenend, opdat zij zich niet verheffen. Want de ontzettende worstelingen met satan, [die tot deze bange strijd geroepen werden, weten het], laten in geheel het leven van Gods volk zulke diepe indrukken na, dat de minste zucht van de verheffingen van het vlees de ziel met vrees vervullen.

Maar tegenover de Hof van Gethsémané ligt de berg der verheerlijking. Al is echter de mate van de opening des hemels onderscheiden, niemand die in waarheid tot de geestelijke strijd is aangenomen, is vreemdeling van hetgeen eens zal gegeven worden in het eten van de boom des levens. O, dat het Woord des Heeren dan de geestelijke strijders sterke. Zij zullen overwinnen, al was het met Stefanus in de dood. Geeft de moed niet verloren, hoe zwaar de strijd ook worden moge, de overwinning is alrede behaald, en wij zullen overwinnen in het bloed des Lams.

Och, of wij meer hemels gezind waren, het oog hebbend op het eten van de boom des levens dat ons is bereid; wij zouden de verdrukkingen in dit leven minder zwaar achten en ons hart niet zo zeer zetten op hetgeen deze wereld biedt. Ja wij zouden met Job uitroepen: "Ik weet mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan; en als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen, Denwelke ik voor mij aanschouwen zal en mijne ogen zien zullen, en niet een vreemde; mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot"

O, hoor toch boven al het rumoer der wereld uit het Woord van Hem klinken, Die tussen de zeven gouden kandelaren wandelt "Die overwint, Ik zal hem geven te eten van de boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is." Amen.

57. DE GEMEENTE TE SMYRNA.

"En schrijf aan de engel der gemeente van die van Smyrna: Dit zegt de Eerste en de Laatste, Die dood geweest is, en weder levend is geworden." Openbaringen 2: 8, 11.

De tweede brief aan de Klein-Aziatische gemeenten in de Openbaringen opgetekend, is gericht tot de engel der gemeente van die van Smyrna.

De hier genoemde plaats was op een afstand van ongeveer 8 uren ten noorden van Efëze gelegen. Zij behoorde in de dagen van Johannes tot de schoonste en voornaamste steden van Klein-Azië en wedijverde met Pergamus en Efëze er naar, de eerste van de steden van dit gewest genaamd te worden. De beschaving der oudheid bloeide er; bibliotheken en heidense tempels waren er in menigte; de rijkdom waarin de stad zich baadde was mede een gevolg van de uitgebreide handel, door haar gunstige ligging zeer bevorderd. Binnen haar muren vestigden zich vele Joden; doch de Heere had er ook Zijn gemeente, die Hij in de tot haar opziener gerichte brief toespreekt en waarover Hij, in onderscheiding met de gemeente te Efëze, niet één klacht uit.

Welke kerk zal deze gemeente evenaren? Welke gemeente dezer zeer vervallen tijden zal op zulk een geestelijke hoogte in diepe ootmoed wandelen, dat de Heere haar wel prijst, vertroost en sterkt, doch over haar niet klaagt? Och, of schaamte ons aangezicht bedekte en de Noordenwind onze hof doorwaaide, om de schadelijkheden weg te vagen, met al de scherpte die daartoe nodig is, opdat de Zuidenwind volgend, de specerijen uitvloeien. Ja, om Noorden- en Zuidenwind roepe Gods volk, opdat het "arm doch rijk" Gode welbehaaglijk zij door het levend geloof in Christus.

De opziener der gemeente was de uit de kerkgeschiedenis wèl bekende, godvruchtige grijsaard Polycarpus, door de apostel Johannes in het ambt gezet. De vervolging onder de Romeinse keizers kostte ook hem het leven. Toen de stadhouder, die hem oordelen moest, van hem eiste Christus te vloeken, antwoordde Polycarpus plechtig en getrouw: "Zesentachtig jaren heb ik Hem gediend en Hij heeft mij niets dan goeds gedaan. Hoe zou ik Hem dan vloeken, mijn Heere en Koning, mijn Heiland, Die mij verlost heeft?" Toen de stadhouder na deze geloofsgetuigenis nog bleef aanhouden, beleed de grijze opziener van Smyrna's gemeente vrijmoedig: "Ik ben een christen." De stadhouder dreigde hem voor de wilde dieren te werpen. "Roep ze", zo klonk het moedig antwoord. Ziedend van toom sprak de stadhouder: "Indien gij dan voor de wilde dieren niet vreest, zal ik u levend laten verbranden." Ook die bedreiging verschrikte de oude dienstknecht des Heeren niet. Hij antwoordde: "Gij dreigt met een vuur, dat slechts een ogenblik brandt en daarna uitgedoofd wordt. Weet gij niet, dat er een vuur is dat eeuwig brandt en voor de goddelozen bewaard wordt? Doch wat toeft gij? Doe wat gij wilt."

In de geschiedrollen zijn ons deze verachtende woorden bewaard gebleven, om Gods volk te tonen dat de Heere vermag getrouw te maken tot de dood. De Heere zal Zijn vreesachtig volk moed en kracht geven in de ure als zij het nodig hebben. Onmogelijk waren de bedreigingen en foltering en te doorstaan, indien de Heere niet de vrees voor de

dood van de Zijnen wegnam en hun de hemelen opende, welker heerlijkheid zulk een overweldigende blijdschap verwekt, dat het woeden der hel machteloos wordt en in de grootste smarten Gods getrouwe lievelingen reeds meer dan overwinnaars zijn. Opmerkelijk was bovendien dat de aangestoken brandstapel een zó bolle vlam vormde, dat het vuur Polycarpus niet deerde. In plaats van tot inkeer te komen, hebben de woedende Romeinen toen het lichaam doorstoken en het lijk verbrand. Hoe gelukzalig zijn zij die getrouw mogen zijn in die dienst des Heeren, niet alleen in voorspoed, maar ook in de bitterste tegenheden, ja tot in de dood. Hun is de kroon der eeuwige heerlijkheid bereid.

Aan de Godzalige engel der gemeente is de brief gericht. Sions eeuwige Koning spreekt hem en in hem de gemeente zelf aan. "Hij, Die is de Eerste en de Laatste; Die dood geweest is en weder levend is geworden."

De Heere Jezus is de Eerste. Vóór Hem was niets; na Hem zal ook niets zijn. Hij is de eeuwige Zone Gods; van de grondlegging der wereld verkoren tot Middelaar en Verlosser Zijner uitverkorenen; het Hoofd der gemeente van alle eeuwigheid en tot in eeuwigheid. Alle dingen zijn Zijn voeten onderworpen. Hij omvat al wat in de tijd wezen zal. Niet satan, noch diens dienaren der wereldmachten en God haters, maar Christus zal de Laatste zijn. De ogen van geheel de wereld starogen op de eindoverwinning in de geweldige oorlog, die thans gevoerd wordt. Met spannende verwachting vraagt zij zich af: Wie zal hier de laatste zijn?

Maar dit is geen vraag in de vreselijke strijd die Gods kerk te voeren heeft tegen de machten der hel. De laatste is Christus. Hij zal het werk, dat Hij begonnen heeft, voleindigen. De overwinning van Gods kerk is zeker, al wordt zij in dit leven ten dode toe vervolgd. Haar Heere en Koning triomfeert alreeds in de hemel. O, wat een troostrijke openbaringen des Heeren aan al dat volk! Hij is de Eerste en de Laatste. Al wat geschiedt, wat ligt tussen het begin en het einde van de tijd, is Zijn heerschappij onderworpen; ook de verdrukkingen; ook de vervolgingen der Zijnen. Deze zullen medewerken ten goede, degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn en hun triomf te heerlijker maken. Want alle dingen zullen medewerken ten goede, dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Ware toch het oog van Gods volk meer geslagen op Hem, Die de Eerste is en de Laatste; in Wiens hand ons leven is en al onze paden zijn; gewis, dan zou de vreze voor de helse vijand meer wijken. Zelfs de dood is verslonden tot overwinning, want de Heere roept Zijn gemeente toe, dat Hij dood geweest is en weder levend is geworden.

Ja, Christus is dood geweest. De dood is de bezoldiging der zonde en de gezegende Borg en Middelaar, Die de schuld Zijns volks op genomen heeft; Die vernederd is tot de dood, ja tot de dood des heeft daarin volkomen voldaan aan de eis van Gods gerechtigheid en alzo Zijn volk van het oordeel des doods verlost. Ja, dat niet alleen. In Zijn dood heeft Hij teniet gedaan degene, die het geweld des doods had, dat is de duivel. In Zijn dood heeft Hij het laatste worstelperk betreden voor Zijn in satans klauw gebonden volk. O, onuitsprekelijke liefde van Christus! Vijanden zijn door Zijn dood met God verzoend; satan voor eeuwig verslagen.

De Heere roept het Zijn bestreden kerk op aarde toe: "Ik ben dood geweest", omdat zij van Zijn liefde doordrongen worde. Nauwelijks zal bestaan een vriend voor een vriend te sterven; maar Christus bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Hij voor ons gestorven is, toen wij nog zondaren waren. Van die eeuwige soevereine liefde zal Gods kerk eeuwig zingen: "Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed." Ja, reeds in dit leven vervult zij zozeer de harten der uitverkorenen, dat bij de gelovige genieting er van een volle beek van wellust hier elk in liefde dronken maakt.

De ongerechtigheid Zijns volks heeft Christus op één dag weggenomen. O schuldigen, hoort wat de Heere u toeroept: "Ik ben dood geweest. O, verdrukten en door onweder voortgedrevenen, laat de blijmare uw hart vervullen; satans kop vertreden; hij zal u moeten loslaten; de vang des machtigen is Hem ontnomen. "Alle tong, die tegen U in het gericht opstaat, zult Gij verdoemen en alle geweld, dat tegen U gebruikt wordt, zal niet gelukken; dit is de erve der knechten des Heeren en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere."

Want Hij is dood geweest; en is weder levend geworden. Hij kon van de dood niet gehouden worden. Het recht van de Vader eiste Zijn opstanding. Van de hemel is de eeuwige vrijspraak in de morgen van de derde dag uitgeroepen. Hij is opgewekt tot rechtvaardigmaking van de Zijnen, en in hun harten wordt door de Heilige Geest deze vrijspraak verzekerd, als zij de witte keursteen ontvangen met de nieuwe naam daarop, die niemand kent, dan die hem ontvangt.

Ook is Christus opgestaan door Zijn eigen kracht. Hij is de Leeuw uit Juda's stam, Die overwonnen heeft. In het bijzonder openbaart Hij Zich als de eeuwige Triomfator aan de zeer verdrukte gemeente te Smyrna, opdat zij door Zijn kracht gesterkt worde en met haar de gans uitverkoren kerk het oog op Hem sla en in alle geestelijke strijd en in alle verdrukking zich daarmee trooste, dat haar Heere en Koning eens alle vijanden onder Zijn en haar voeten verpletteren zal.

Ten derde wordt de opstanding van Christus toegeschreven aan de Heilige Geest, Die als de Geest der heiligmaking de scheiding tussen Hem en de dood voltrok, opdat also ook al Zijn volk geheiligd worde. In dit leven reeds trekt Hij hen uit deze tegenwoordige boze wereld en werkt een onherstelbare scheiding tussen hen en de zonde, gelijk eens de wateren der Rode Zee achter Israëel gesloten werden en de scheiding werd voltrokken tussen Gods volk en Egypte. En eenmaal zal dat volk ingaan in de stad, waar geen zonde meer zijn zal en niemand inkomt, die de ongerechtigheid werkt. Gods volk heeft een levende Jezus en dat volk leeft door Hem en uit Hem en in Hem en zal met Hem leven in alle eeuwigheid. Geen dreigement der hel; geen doodsgeweld zal dit leven vernietigen.

Telkens weer wordt het geestelijk leven benauwd en indien niet in Christus de Fontein des levens ware, zou het verstikken. Gods lieve volk moet steeds meer ervaren dat alles ontvalt waarin het zich verheugde buiten Hem, Die is de Fontein der hoven; de Put der levende wateren die van de Libanon vloeien; zelfs de ontvangen weldaden der genade verkillen. Al blijft in de wetenschap der ziel bewaard wat God gedaan heeft, als levensbron verdroogt alles buiten Hem, Die weder levend is geworden. Maar in Hem zal het volk leven, dat de dood in zichzelf omdraagt, doch door het geloof in Hem het leven vinden mag. O, hoor dan het rijk vertroostend woord van Hem, Die Zijn gemeente toeroept: "Ik ben dood geweest en Ik ben weder levend geworden." Hij leeft ten goede van de Zijnen. Hij leeft in de hemel, om altijd voor Zijn volk te bidden. Hij slaat Zijn volk gade en vermaakt Zich in hen, om het werk Zijner genade.

Zo betuigt Hij dan ook: *"Ik weet uw werken en verdrukking en armoede."*

Uw werken, doch niet volbracht in eigen kracht. De werken des vleses kunnen Gode niet behagen, daar het bedenken des vleses vijandschap is tegen God. De werken der wet zijn Hem niet welgevallig; zij verloochenen en ontkronen Hem als Zaligmaker en de Heere heeft met grote nadruk betuigd: "Want Ik zeg u: Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij dan der Schriftgeleerden en der farizeeën, dat gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan."

De werken, die de Heere behagen, zijn de werken des geloofs, betracht in Zijn kracht en tot Zijn heerlijkheid. Van die werken staat geschreven dat zij de verlost en in de hemel zullen volgen. Nee, de vrije genade maakt geen zorgeloze en goddeloze mensen, doch dringt door de liefde van Christus tot een heilige wandel en het voortbrengen van werken, waarover de Heere Zijn goedkeuring geeft en waardoor het geloof gesterkt wordt. Hoezeer roept dit getuigenis des Heeren dan toch Zijn volk, om Gode welbehaaglijk te wandelen; de zonde te haten en de wereld te verzaken; en dit temeer omdat Gods lievelingen van de wereld gehaat worden en in de wereld verdrukking hebben.

Daarom zegt de Heere: "Ik weet uw verdrukking." Dit woord is niet vergeefs geschreven. Er komen tijden dat Gods volk klaagt: "Zou de Heere weten van mijn leed? Mijn weg is voor de Heere verborgen en mijn recht gaat voor mijn God voorbij." Tijden waarin donkerheid de ziel bedekt en de Heere Zijn aangezicht verbergt, wat Job deed uitroepen: "Waarom houdt Gij mij voor Uw vijand?" Tijden zijn er, waarin het schijnt of de driehoofdige vijand vrij spel heeft en de overhand verkrijgen zal. Maar ook dan trekt de Heere Jezus Zijn oog niet van Zijn volk af. Al zou niemand van hun leed en druk kennis dragen.

Hij roept Zijn gemeente toe: "Ik weet uw verdrukking." Hij bepaalt er trap en mate van en Hij zal Zijn volk niet laten beproefd worden boven vermogen. Het is een verdrukking slechts van tien dagen. Welhaast doet Hij ze eindigen, als de rechterhand des Allerhoogsten verandert; of Hij schenkt overvloedig kracht om te dragen, zepende: "Mijn genade is u genoeg." Ja, de Heere weet uw verdrukking. Hij kent ze. Zelf was Hij er eenmaal in, in alles verzocht zijnde, uitgenomen de zonde. Stort dan uw hart voor Hem uit. Gij klaagt uw nood niet aan een vreemde, volk van God!

Welk een duidelijke blijk geeft de Heere er van, dat Hij de verdrukking Zijns volks weet, als Hij voortgaat haar toestand te beschrijven, zeggende: *"Ik weet uw armoede, doch gij zijt rijk"*

De armoede van Smyrna's gemeente stond waarschijnlijk in nauw verband met haar verdrukking; wellicht was zij een gevolg van de beroving harer goederen. Niettegenstaande, zij betrachtte het Woord des Heeren: "Geef den keizer wat des keizers is en Gode wat Gods is", werd zij staatsgevaarlijk geacht en veroordeeld door degenen die het wereldlijk gezag handhaafden. Menigmaal zijn de landswetten in strijd gekomen met Gods bevelen en zij zijn dientengevolge beboet en in de gevangenis geworpen, die Gode meer gehoorzaamden dan de mensen. Denk slechts aan Daniël en diens vrienden. Zo ook was het tijdens de Romeinse keizers, die de getrouwe onderdanen vervolgden tot de dood.

Dat toch Gods volk het geen vreemde zaak achte als de wereldsmachten zich tegen hen stellen. Bovendien zijn het niet vele wijzen naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen, maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, en het zwakke en 't onedele der wereld, en 't verachte, en hetgeen niet is, opdat Hij hetgeen iets is teniet zou maken. Gods volk is maar arm naar de wereld; arm ook dikwijls in kracht en bezocht met vele krankheden. De Heere heeft hen zalig gesproken, dewijl zij daarenboven arm zijn van geest. Wij zijn van nature, hoe arm ook aan werelds goed, in ons zelf rijk en verrijkt en menen geen dings gebrek te hebben. Maar door ontdekkende genade wordt Gods volk arm, inwendig arm, onvermogen één kwadrantpenning te voldoen van de tienduizend talentponden schuld, waarmede het schuldig is voor God; onbekwaam om iets te denken, als uit zichzelf. Zulke armen worden door de Heere gelukzalig geprezen en hoe veracht zij ook worden door de wereld, hoe laag van staat zij ook mogen zijn, hoe arm ook, zij

zijn rijk. Zij zijn erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van Christus. "Het is alles uwe", zegt de apostel, "hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn alle uwe." Het God geheiligd zaad zal 't gezegend aardrijk erven.

Onbekeerden van hart, die zo dikwijls met jaloezie ziet op aardse rijken, dat toch uw ogen geopend werden om de rijkdom van Gods kinderen te zien. Deze zijn in waarheid rijk. Het weinige dat de rechtvaardige heeft is beter dan de overvloed der goddelozen. Die rechtvaardigen zijn rijk in God. Zij zijn voorwerpen van Gods liefde en Zijn gunst sterkt hen meer dan de uitgezochtste spijs. Daarom hebben zij, gelijk Mozes, zelfs het uitnemendste der wereld veracht om de versmaadheid van Christus. En indien zij met Hem lijden, zij zullen ook met Hem verheerlijkt worden. Hier verkrijgen zij de rijke schatten van liefde, geloof en hoop en eenmaal zal hun loon groot zijn in de hemelen. *Welgelukzalig is het volk, dat het geklank kent; o Heere, zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen. Zij zullen zich de ganse dag verheugen in Uw Naam en door uw gerechtigheid verhoogd worden.* Gods volk leeft helaas teveel beneden zijn stand. Nooit kan het zijn rijkdom genoeg waarderen. Het geestelijk kapitaal, in Christus hun geschonken, gaat alle berekening te boven en is nimmer te verteren. Waarom kleeft dan hun ziel zo aan het stof? Waarom leeft dan dat volk zo zorgelijk?

Dat toch hun wandel in de hemel zij, vanwaar zij hun Zaligmaker verwachten, Die Zelf hun betuigt: "Gij zijt rijk."

Als het geloof een weinig levendig worden mag zinkt dan ook dat volk in verwondering weg, niet tellend de dingen die van de wereld zijn, maar zwart doch lieflijk, zich verheugend in Hem in wie al hun schat is. Trek uw sierlijke klederen aan, o Sion! Want zo zegt de Heere: "Gijlieden zijt om niet verkocht; gij zult ook zonder geld gelost worden."

De Heere Die kent dengenen die de Zijnen zijn en hun verdrukkingen weet en bestuurt, vervolgt in Zijn toespraak tot de gemeente van Smyrna Zijn bemoedigende beschrijving van haar toestand in de woorden: *"Ik weet de lastering dergenen, die zeggen dat zij Joden zijn en zijn het niet, maar zijn een synagoge des satans."*

Welk een ontzettend oordeel over de Joden wordt in deze woorden door de Heere Zelf geveld! De naam Jood betekent "Godlover"; doch dit waren de Joden niet van wie Christus spreekt. Integendeel, zij waren een synagoge des satans. Te Smyrna, waar vele Joden waren, die zich blijkbaar in de handel verrijkt hadden en grote macht oefenden, openbaarde zij dat. Zij lasterden degenen die de Heere vreesden. Zichzelf beschouwden zij als het volk Gods. Zij waren Abrahams kinderen; zij zeiden Joden te zijn, doch Abrahams werken deden zij niet en Gods Woord zegt van hen: "Die is niet een Jood, die het in het openbaar in het vlees is, doch een Jood is hij, die het in het verborgen is." Het oude bondsvolk Israël heeft zichzelf als de rechte Jood verloochend. De natuurlijke takken zijn afgehouden. Een vloek rust op het Jodendom; de vloek dien het over zichzelf heeft uitgeroepen, zeggende: "Zijn bloed kome over ons en onze kinderen." Die vloek vervolgt hen. Zelf maken de Joden zich een vervloeking op de wereld. ***En de beloften, die voor hen gegeven zijn, zijn deze dat zij zullen ophouden Jood te zijn, gelijk zij het nu zijn en de knie voor Koning Jezus eens zullen buigen.*** Maar haat vervult hen tegen de door hen verworpen Koning en deze haat vervulde hen ook met grote bitterheid tegen des Heeren gemeente, over welke zij de vurigste lasteringen rondstrooiden en wier vervolging zij aanbloezen. Zij waren een "synagoge des satans" in de macht der hel, met al hun godsdienst, waardoor zij zich onderscheidden van de heidenen. Satanskinderen waren het, die de begeerte huns vaders wilden doen, die een mensenmoorder was van den beginne. Satan is de wederpartijder van God en Zijn volk; hij is de verklager der

broederen die hen verklaagde voor onze God dag en nacht. Hij is in de Joden gevaren en deze verklagen met satans onrecht en woede van degene die in de wegen des Heeren wandelen en Christus als Sions Koning eren. De macht, die zij met hun ontaarde gaven zich door hun geld verkregen hadden, stelden zij ten behage van de heidense vijanden tegen de weerloze gemeente om haar te verderven.

O vrienden, de woorden van de Heere Jezus hebben betekenis ook voor deze ontzettende tijden. De vloek komt over hen, die zeggen dat zij Joden zijn en zij zijn het niet.

Maar die woorden spreken ook tot ons. Zo wij op uiterlijke bevoorrechting ons beroemen, op doop en belijdenis, en welke weldaden ons boven vele anderen meer gegeven zijn en het wezen des geloofs missen, moeten wij wel vrezen dat satan ons in zijn klauwen vatten zal. Reeds is er groot verval onder de belijders der Waarheid; toenemende onverschilligheid bij velen, vooral ook onder het opgroeiend geslacht. Wat zal het einde zijn?

Dat de Heere ook van ons zeggen zal: "Een synagoge des satans"? Spoort toch uzelf en elkander aan om getrouw te blijven bij het Woord Gods; wie God verlaat heeft smart op smart te vrezen. Rust in uw uitwendige godsdienstplichten niet, maar zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan terwijl Hij nabij is. Bindt Gods Woord op uw harten; oefent u in de zuivere leer der Waarheid. Geeft uw hart aan de wereld niet. Wie in twee wegen wandelt, zal in één van die vallen. De Heere mocht de ernstige overleggingen van Zijn Woord aan uw hart heiligen tot uw zaligheid. Onze tijden zijn zo ernstig. De macht der hel woedt; zij maakt zich op om in goddeloze bond en vrijuit gesproken satansdienst uit te roeien al wat God genaamd wordt. Zouden wij niet waken? Waken voor ons en onze kinderen? Het oordeel komt. De dag gaat als kaf voorbij. O, ik bid u, laat satan niet toe, door zelf uw hart af te trekken van de Waarheid. De Heere make u een wakende dienstknecht, die gelukzalig gesproken wordt, welke zijn Heer' komende vindt alsoz doende. God zal de strijd voeren naar het verderf van hen, die een synagoge des satans zijn. De Heere Jezus Zelf zal over Zijn gemeente de wacht houden en haar verlossen. Hij, Die met haar zijn zal tot het einde der dagen, bemoedigde de belasterde gemeente te Smyrna met de woorden: "*Vrees geen der dingen, die gij lijden zult.*"

In dit leven is Gods volk menigwerf nog bezet met slaafse vreze. Mozes, de man Gods, was zeer bevreesd en bevende toen hij de openbaring Gods zag op de Sinaï. Tot Abraham, de vader der gelovigen, sprak de Heere, toen Hij hem verschenen is in een gezicht: "Vrees niet Abraham! Ik ben u een Schild, uw loon zeer groot." Jacob vreesde en zei: "Hoe vreselijk is deze plaats!" De discipelen vreesden zelfs na de opstanding des Heeren, als Hij Zich aan hen openbaarde. Ja, al Gods volk ervaart, dat de uitlatingen des Heeren, ik zeg niet alleen van Zijn gerechtigheid, waarin Hij tegen de zonde toorn, maar ook van Zijn genade en gunst, zó overweldigend zijn, dat ons vlees vreest en beeft. Ook de verdrukkingen vervullen veelal Gods volk met vreze. Een mens kan lichtvaardig over de benauwdheid der tijden spreken, als ze tot hem niet komen, maar de kastijding schijnt geen zaak van vreugde, als zij tegenwoordig is. En nu weet de Heere wat maaksel Zijn volk is; ja, dat niet alleen, maar Hij is gedachtig dat het stof is. Hij roept Zijn volk toe: "Vrees niet." Dat woord bevat de blijmare van het eeuwig Evangelie. Het is de boodschap van de Leeuw uit Juda's stam, die van eeuw tot eeuw Gods strijdende en verdrukte kerk wordt toegeroepen. Lijden zal dat volk, maar het hebbe niet te vrezen, want het lijden is geheiligd in Christus en zal dienen tot doding van de leden die op aarde zijn. Zo dan God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?

Paulus mocht door het geloof geheel de lijdensweg overzien en getuigen: "Als die in alles verdrukt worden, doch niet benauwd; twijfelmoedig, doch niet mismoedig; vervolgd, doch niet daarin verlaten; nedergeworpen, doch niet verdorven."

O, volk van God, in het bijzonder als ?ij lijden moet, als gij wél benauwd wordt, wél mismoedig, u wel verlaten gevoelt en de verderving vreest, gedenk aan dit getuigenis des apostels. Het mocht uw ongelovig, slaafs vrezen verdrijven en uw oor openen voor het Woord van Christus: "Vreest niet." Want wij, die leven, worden altijd in de dood overgegeven, om Jezus' wil, opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees zou geopenbaard worden.

Daarom vertragen wij niet, maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag. Vreest dan geen der dingen die gij lijden zult. Het lijden komt.

De Heere sprak er van tot Zijn geliefde gemeente te Smyrna: *"Zie, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt; en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen."*

Zwaarder verdrukking stond dus de gemeente te wachten dan zij reeds ondervonden had. De duivel zou nog feller tegen haar woeden; zelfs de gevangenis Gods arme volk besluiten. Soms valt satan rechtstreeks onder Gods toelating op des Heeren volk aan, slaande met vuisten, gelijk hij Paulus deed; soms gebruikt hij de elementen der natuur, storm en bliksem, als bij Job; soms de vijanden, zo in Smyrna. De duivelse benden van Joden en heidenen zouden haar aanvallen en enigen in de gevangenis werpen. En naar de mens gesproken, vreselijk lot wachtte de gelovigen te Smyrna alzo. En Gods Woord zegt ons, dat Smyrna in deze het beeld vertoont van hetgeen de kerk te wachten heeft bij de opening der zegels van het boek, dat het Lam genomen heeft uit de rechterhand Desgenen Die op de troon zit.

De helse machten woeden op aarde. Niet alleen de Roomse keizers, maar ook de pausen hebben het bloed van duizenden vergoten om de getuigenis Gods. Het beest uit de zee en het beest uit de aarde komen op, om, elkander sterkend en dienend, Gods kerk [ware het mogelijk] uit te roeien. Het Woord roept een wee uit over degenen die op de aarde wonen, vanwege de benauwdheid der tijden die komen zullen. Indien onze ogen geopend werden voor de ontzaglijke gevaren die Europa en daaronder ook ons eigen land bedreigen, gewis wij zouden niet in het God hatend communisme een bondgenoot zien, maar vrezend het woeden van satan, afziend van alle aardse machten, met de Heere der heren een vast verbond maken. Maar onze ogen zijn helaas maar al te veel gesloten voor de tekenen der tijden; ja het schijnt wel alsof de wijze maagden met de dwaze in slaap gevallen zijn. Zo werkt de verharding onder de oordelen door.

Och, of wij tot de Heere wederkeren en bij Hem een schuilplaats vinden mochten. Want Hij is een verberging tegen de vloed en een schuilplaats tegen de regen. Hij zegt Zijn gemeente aan wat niet alleen onder Zijn toelating, maar ook onder Zijn hoge regering geschieden zal, opdat het Zijn volk niet vreemd zij als de verdrukking hun deel wordt; opdat het ook zonder troost niet blijve in het woeden van satan. Bereid u voor op de vervolging om der Waarheid wil.

Wie zegt hoe spoedig ook voor ons het woord gelden zal: *"De satan zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen."* Want deze hel-vijand is de werkmeester van al het kwaad dat Gods volk overkomt. Maar boven hem staat de Heere Zelf, Die satans geweld

beperkt, opdat hij niet verder gaat dan de Heere nodig en nuttig acht voor de Zijnen, om hun geloof te beproeven. Hij Zelf zegt het, dat dit alles geschiedt opdat gij verzocht wordt Satan verzoekt om te verderven; doch God verzoekt en beproeft Zijn volk, hun ten nutte. Die verzoeking dient óf om hen te meer aan hun eigen krachteloosheid bekend te maken en hen beschaamd te doen uitkomen, óf om hen in het geloof meer dan overwinnaars te maken. Zo zou het de gemeente te Smyrna zijn, door Gods getrouw-makende genade. Want door genade alleen zal 's Heeren volk staande blijven. En door het geloof zal het de wereld overwinnen.

O, volk van God, sta er naar om nabij God te zijn; te schuilen in de kloof der steenrotsen. Acht de vijand der wereld, in satans dienst, niet klein, maar doet aan de wapenrusting Gods. Daarin zal een krachteloos volk overwinnen. Geeft ook de moed niet verloren. De Heere vertroost en opent het oog er voor, dat de verdrukking niet altijd duren zal.

"Gij zult een verdrukking hebben van tien dagen." Hebben zult gij ze; doch zij zal slechts tien dagen duren. De hier gegeven tijdsbepaling hebben wij niet letterlijk te verstaan, maar zinnebeeldig, gelijk in geheel de Openbaringen de getallen beeldspraak zijn. Tien is het getal der volheid. God gaf Zijn volmaakte wet in tien geboden; Israël bracht Hem de tienden; de volkomen scheiding met de Ammoniet en de Moabiet werd daarin beschreven, dat deze in de vergadering des Heeren niet komen mocht, zelfs niet in het tiende geslacht. Welnu, zo wijzen de tien dagen op het volle woeden van satan, die alle krachten inspannen zal.

Het lijden van Gods volk duurt kort. Welhaast zal het alle verdrukking te boven zijn. Nog een weinig, volk van God, en de verwoester zal verwoest worden en gij zult zijn geweld ontkomen. Want satan strijdt met de moed der wanhoop en zal eens met allen, die hem volgen, geworpen worden in de poel die brandt van vuur en sulfer. Maar het verdrukte en in de gevangenis geworpen volk zal eeuwig leven. Hun oor wil de Heere openen voor het getuigenis hunner zaligheid, opdat zelfs de gevangenis hen niet deren zal. Paulus en Silas, hoewel geworpen in de binnenste kerker en met hun voeten in de stok geklonken, zongen Gode lofliederen. Geen leed deerde hen.

O, hoort wat Hij, Die de Eerste is en de Laatste, Die dood geweest is en weder levend is geworden, Zijn volk toeroept: "Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de gemeente zegt. Die overwint zal van de tweede dood niet beschadigd worden."

Dat zegt de Geest tot de gemeente. Hij doet over de dood heen zien en deze zelfs verachten omdat Christus deze heeft teniet gedaan. Ja, Hij nam de tweede dood voor de Zijnen weg. De tweede dood is het zijn in de hel, waar de vreemdelingen van Christus in gezelschap van de duivelen eeuwig zullen zijn.

O, onbekeerden van hart, dat is uw verwachting. Gij gaat de tweede dood tegemoet in het eeuwig straflijden in de hel, tenzij gij in dit leven wordt met God verzoend. De schrik des Heeren bewege u tot het geloof. *Haast u, om uws levens wil.* Uw sterven zal uw lot eeuwig beslissen en sterven zullen wij allen; wie zegt hoe spoedig. God opene uw ogen en doe u ontwaken, opdat gij met de eerste opstanding moogt verrijzen en in het leven ingaan. In het graf is geen verzinning meer. Geniet hier rijkdom, eer, de grootsheid des levens; weldra is uw leven heen-gesneld en in aller eeuwen eeuwigheid zal de dood over u heersen in het vuur, dat niet wordt uitgeblust.

Maar van de tweede dood zal het verachte en arme vervolgte volk van God niet beschadigd worden. De dood is hun een doorgang tot het eeuwige leven. Laat de vijand zelfs het leven van dat volk op aarde nemen, hij zal de tijd verkorten dat het in de eeuwige heerlijkheid ingaat. Het lijden van de tegenwoordige tijd is niet te waarden tegen de heerlijkheid die hun zal geopenbaard worden.

Die heerlijkheid vervulle onze harten, opdat wij getrouw mogen gaan in de weg des Heeren. Niets zal u, o volk van God, kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere; ook niet de vervolging van de vijand; noch honger; noch zwaard; ja zelfs de dood niet. Dat dan de bange tijden, waarin wij leven, noch de donkere toekomst, die zich voor ons oog opent, ons niet te zeer verschrikken. De Geest roept het u toe, dat, wat ook gebeure, *de tweede dood u niet zal beschadigen*. Overwinnende in Hem, Die weder levend is geworden en Die leeft in alle eeuwigheid, zult gij met de schare die niemand tellen kan, eeuwig leven, om God te prijzen dag en nacht.

Vreest niet voor degenen die het lichaam doden, maar de ziel niet kunnen doden; maar verwacht Hem, uw Heere en Koning, die de satan haast onder uw voeten verpletteren zal en u stellen onder de honderd vierenveertig duizend, die komen uit de grote verdrukking en zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams. Zijn zij hier het lijden van Christus deelachtig geworden, zij zullen met Hem eens verheerlijkt worden en zijn voor de troon van God en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel. *En Die op de troon zit zal hen overschaduwen. Zij zullen niet meer hongeren en zullen niet meer dorsten en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte. Want het Lam, dat in het midden van de troon is, zal hen weiden en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteynen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen. Amen.*

58. DE GEMEENTE TE PERGAMUS.

"En schrijf aan de engel der gemeente die te Pergamus is: Dit zegt Hij, Die het tweesnijdend scherp zwaard heeft: Ik weet uw werken en waar gij woont, namelijk waar de troon des satans is, enz." Openbaringen 2: 12-17.

Pergamus was weleer een koninklijke residentie. Onder de Romeinse overheersing bleef zij één der voornaamste plaatsen van Klein-Azië, waar handel, nijverheid, kunst en wetenschap bloeiden. Om haar uitvinding van het perkament, dat uit geitenvellen vervaardigd werd, is zij voorts van algemene bekendheid. Binnen haar poorten stonden de afgodstempels aan Zeus, Apollo en Athene gewijd, goden door de blinde Grieken vereerd en in de brief des Heeren aan Zijn gemeente aldaar wordt ons gezegd, dat satan daar zijn troon had. Maar de Heere had er Zijn uitverkorenen, die door de dienst van Zijn Woord toegebracht, Zijn gemeente vormden. Aan de engel van die gemeente moest Johannes de brief schrijven, die wij thans gaan overdenken.

De Heere spreekt de gemeente aan als *Degene Die het tweesnijdend scherp zwaard heeft*. Vers 12. Deze openbaring des Heeren houdt verband met de toestand der gemeente en getuigt zowel van Zijn bescherming der vromen als van de vernietiging der vijanden. Welk een majestieus openbaring van Christus ligt in deze woorden. Hij is de Vrededorst; gewis; Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren is. Bij Zijn komst in ons vlees heeft de menigte des hemelse heirlegers gezongen: "Vrede op aarde." Hij reed als de Vrededorst op het jong van een ezelin en Hij zal "allerlei vrede bewaren." Die vrede is echter verworven en wordt verkregen door de strijd. In de moederbelofte werd Sions Verlosser reeds aangekondigd als vrouwenzaad, dat de geweldige strijd voeren en satans kop vermorzelen zou. "De Heere is een krijgsman", zo roept Mozes uit. Johannes heeft Hem reeds gezien met het tweesnijdend zwaard, dat uit

Zijn mond uitging; en in de brief aan Pergamus vertoont Hij Zich als Degene, Die het tweesnijdend zwaard heeft. Met het zwaard valt Hij, de Leeuw uit Juda's stam, op Zijn vijand aan en ontroofte de sterk gewapende diens vang. De uitverkorenen worden door Hem uit satans klauw verlost. Hij treft hen zelf ook en doorsteekt hun zielen, opdat zij aan Zijn voeten neervallen en Hem aanbidden tot hun zaligheid. Hij heeft het tweesnijdend zwaard om Zich te wreken aan allen, die Hem weerstaan. "Kust dan de Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op den weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Verlaat de slechtigheden en leeft en treedt op de weg des verstands." Geen dode vormendienst kan Hem behagen. Hij let op waarheid in het binnenste. Hij eist het hart op. Maar dan dreigt dat zwaard zich ook te keren tegen allen, die wel Zijn Naam met de mond belijden, doch hun hart verre van Hem houden; die de zonde verdragen kunnen en in hun midden dulden.

Zo hield deze openbaring des Heeren aan de gemeente van Pergamus een ernstige bedreiging in, omdat zij aldaar had "die de lering Balaäms houden." Met het tweesnijdend scherp zwaard zal de Heere hen doden, die de ongerechtigheid werken, doch ook Zijn kinderen slaan, zo zij Zijn zuivere wet verlaten. En daartoe verkeert Gods volk gedurig in gevaar.

De majesteitlijke openbaring van Christus, Die het tweesnijdend zwaard heeft, moet hen doen opschrikken uit hun slaap, opdat zij Hem dienen met kinderlijke vreze. Ook voor deze tijden is het geschreven, dat Christus het tweesnijdend zwaard heeft. Maar al te zeer zijn de wijze maagden met de dwaze in slaap gevallen. Een grote dodigheid is niet alleen over de zichtbare kerk des Heeren gekomen, maar in het bijzonder over Gods lieve volk. Niet alleen woei een verderfelijke wind van leugenleer door de Sionshof; niet alleen maakte bij duizenden kerkgangers de gloed en ijver voor de zuivere leer, door de vaders overgeleverd, waar deze eens goed en bloed voor geofferd hebben, plaats voor lauwheden en onverschilligheid en zucht naar wat nieuws; maar Gods volk is de aarden flessen gelijk geworden. Wie hunner moet niet klagen: "Toen was mij beter dan nu."

O, zie Christus, Wiens zwaard u eenmaal sloeg tot uw behoud, thans voor u staan met het tweesnijdend zwaard, om u te vellen en uit uw sleurdienst te drijven door smarten en wonden. Zijn heilige openbaring moge ons doen opwaken en Hem doen zoeken in de wijken en straten der stad, totdat wij Hem gevonden hebben en in Zijn nabijheid bekennen: "Het is mij goed nabij God te zijn." In de beroeringen der wereld onzer dagen, in de verwoestingen die worden aangericht, in de benauwdheid dezer tijden blinkt het tweesnijdend zwaard, opdat Zijn overwinning worde gezien en Zijn volk Hem vreze, vluchtend tot Hem, Die als de schaduw is van een zware rotssteen in een dorstig land. Want zie, de duisternis zal de aarde bedekken en donkerheid de volkeren, doch over u zal de Heere opgaan en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden. Nimmer toch ontgaat des Heeren oog Zijn uitverkorenen; Hij kent hen en slaat hen gade in al hun noden en omstandigheden. Hoort wat Hij spreekt tot de Zijnen in Pergamus, vers 13:

"Ik weet uw werken en waar gij woont, namelijk daar de troon des satans is; en gij houdt Mijn Naam en hebt Mijn geloof niet verloochend, ook niet in die dagen, in welke Antipas Mijn getrouwe getuige was, welke gedood is bij ulieden, daar de satan woont."

De werken Die de Heere genadiglijk gedenkt en in Zijn boek geschreven heeft, zijn dus die der getrouwe belijders van Zijn Naam en van het bewaren van het geloof, zelfs tijdens de verwoede vervolging, waarbij Antipas, de getrouwe getuige des Heeren, gedood is. Die werken behagen de Heere. Het zijn de werken des geloofs, want zonder geloof is het

onmogelijk Gode te behagen. Het zijn de werken die Gods heerlijkheid beogen en naar Zijn wet geschieden; de werken der uit God geborenen, die wel zelf niet in het allerm minst, nimmer enige grond van zaligheid vormen, maar waarvan toch geschreven staat, dat zij de doden volgen, die in de Heere sterven. De Heere weet ze en gedenkt ze, betuigend Zijn hoge goedkeuring er over, als de vruchten van de ranken, die in de wijnstok blijven. Die goedkeuring, dat welgevallen Gods blijkt ook daaruit, dat Hij, Wiens oog op Zijn volk is, de door de wereld vergeten, bij geen geschiedschrijver vermelde Antipas, een naam geeft in Zijn eeuwigblijvend woord en hem roemt als Zijn getrouwe getuige, die gedood is bij ulieden, waar de satan woont. Hoger eer dan de wereld bieden kan is deze Antipas uit de genade en liefde van Christus gegeven. O, het is van oneindig meer waarde zo onze namen geschreven staan in de rollen van Gods eeuwige ontferming, dan in de boeken der wereldgroten, die vergaan en niet meer gedacht worden. Het is de belofte voor degenen die de Heere ootmoedig mogen vrezen, dat Hij hun een naam en plaats geven zal, beter dan de zonen en dochteren.

Maria's naam is geschreven in het Evangelie, dat van eeuw tot eeuw tot aan het eind der dagen verkondigd zal worden; en Antipas zal in Gods kerk gedacht worden als de getrouwe getuige, die met zijn dood het getuigenis aangaande Christus bezegeld heeft. De genade Gods vermag getrouw te maken tot de dood. Och, of die genade ons voor afwijken behoeft. In eigen kracht kunnen wij niet één ogenblik staande blijven; verloochenen wij Christus voor een dienstmaagd; doch in de sterkingen der genade zullen wij zelfs de dood verachten en satans woeden niet vrezen.

Op een bijzondere wijze en met buitengewone heftigheid woedde de duivel tegen de gemeente te Pergamus. Hij woonde in die stad; hij had er zijn troon. Gelijk een vorst, al heerst hij over geheel zijn gebied, zijn koninklijke macht in het bijzonder ontplooit in zijn woonplaats en op zijn troon, zo had satan, die geheel de aarde omwandelt, een middelpunt van zijn machtsontplooiing te Pergamus. Hier werkte hij, onder Gods toelating, te midden der opeenhoping van menselijke grootheid, op bijzondere wijze met zijn verderfelijke kracht. Zo doet hij nog. De machtige wereldsteden getuigen er in het bijzonder van, in vreselijke uitgietingen van de zonde, in een leven zonder God en met vertrapping van Zijn Woord en wet.

Te Pergamus werd de duivel op zulk een wijze gediend, dat hij gezegd wordt er te tronen. De afgoderij bloeide er, met al de zedeloze gruwelen er aan verbonden. Ja, in deze plaats werd de anti-christ vereerd; een anti-Jezus. De god der geneeskunde, Aesculapius, werd er als de sotér, de behouder en zaligmaker aanbeden. Ook was hier de oudste zetel der godsdienstige verering van de keizer, hem als een god aanbiddend. Was het wonder dat satans woede vlamde tegen hen, die als hun enige Sotér en Zaligmaker Hem erkenden. Van Wie Petrus eens met grote vrijmoedigheid voor de Joodse raad getuigde: "De zaligheid is in geen Ander." Duizenden mochten jaarlijks opkomen om genezing te zoeken bij de afgod Aesculapius en hem als de behouder roemen, het geloof getuigde van Hem, Die de enige Naam onder de hemel draagt door Welke wij moeten zalig worden. Hierom ging de strijd. Het ging om de Naam, door Antipas niet verloochend en door hen gehouden, die in de heetste vervolging zijn staande gehouden en wier liefde tot Christus alle vervolging der wereld deed trotseren.

Niet één van Gods kinderen wordt door satan met rust gelaten. De vorst der duisternis gaat om als een briesende leeuw, zoekend wie hij zal mogen verslinden. Zijn aantijgingen, zijn bekampingen van het werk Gods in de harten, zijn schrik-aanjagende verschijningen, zijn helse en godslasterlijke inwerpsels in de zielen van Gods kinderen zijn onbeschrijfelijk. Maar daarenboven moeten sommigen van des Heeren volk verkeren

waar satan zijn woning heeft. Al zijn dan de vervolgingen niet openbaar in de wereld, in de woningen wordt tot onder bedreiging van de dood, soms meer geleden dan een mens denken kan. De liefde verkeert in vijandschap en kennelijk port satan aan. en wordt bewaarheid het Woord des Heeren: "Eens mans huisgenoten zullen zijn vijanden zijn." En Gods uitverkoren kerk heeft in de botsing met de wereldmachten niet anders te wachten dan de heetste vervolging, omdat zij de knie voor geen ander buigen kan noch wil, dan voor de Heere en Zaligmaker, Die haar gekocht heeft met Zijn bloed. Maar indien dan satan zijn troon vestigt waar gij woont, hoor wat de Heere zegt: "Ik weet waar gij woont." Hij zal niet beproefd laten worden boven vermogen. Zijn genade is Zijn volk genoeg.

Door de bange wereldweeën heen gaat Gods lieve volk de overwinning tegemoet. De Heere make de Zijnen getrouw, opdat wij Zijn Naam houden en het geloof nooit verloochenen, doch in een godzalige wandel de wereld veroordelen. Velen zullen afvallen die nimmer geworteld zijn in Christus; velen zullen om het voordeel dat de wereld biedt, de zijde van satan kiezen, al is het zelfs onder een godsdienstige dekmantel; doch de Heere make ons door hartvernieuwende genade Zijn getuigenis en doe ons niet vrezen, noch van smart bezwijken. Satans kop is vermorzeld en met welk geweld hij ook op de aarde woedt, hij heeft slechts een kleine tijd. Niet aan hem, doch aan Sions Koning is de overwinning en met deze aan allen die zullen overwinnen in het bloed des Lams.

Houd moed, Godvruchtige schaar. Houd moed. De troostvolle toezegging, dat de Heere met Zijn duurgekochte gemeente blijven zal alle de dagen, tot het einde der wereld, strekt echter niet alleen tot voortdurende bemoediging van Gods volk in de zware strijd tegen satan en al diens machten, doch roept ook de kerk des Heeren tot het voeren van de krijg. En nu heeft de gemeente te Pergamus maar al te zeer dit laatste uit het oog verloren. Zij heeft in haar midden de ongerechten geduld en niet uitgeworpen.

Daarom komt tot haar de ernstige bestraffing:

"Maar Ik heb enige weinige dingen tegen u, dat gij aldaar hebt die de lering van Balaâm houden, die Balak leerde den kinderen Israëls een aanstoot voor te werpen, opdat zij zouden afgodenoffer eten en hoereren. Alzo hebt ook gij, die de lering der Nicolaieten houden." Vers 14

Hoe diep moest deze bestraffing de ziel doorwonden van hen, die van de liefde van Christus niet vreemd waren. "Ik", zo spreekt de hemelse Bloedbruidegom, "Ik heb enige weinige dingen tegen u." Zelfs de natuurlijke liefde tussen man en vrouw zal de betuiging niet kunnen dragen: Ik heb wat tegen u. Hoeveel te minder zal Gods volk het zonder ontroering kunnen aanhoren, dat de Heere spreekt: "Ik heb enige dingen tegen u." Zo dat Woord des Heeren de bruid raakt, die haar rok uitgetogen en haar voeten gewassen heeft, en haar Immanuël laat staan aan de deur, zij zal opstaan uit haar zorgeloosheid en in de kracht van de Heilige Geest haar hart reinigen van het kwade, opdat er geen scheiding zij tussen haar en Hem, Dien zij lief heeft. Het woord van Hem, Die tussen de zeven kandelaren wandelt, is een houw met een tweesnijdend scherp zwaard, die de ziel doorwondt. Sluit het oor voor deze bestraffing niet, volk van God. Kom met uw zonden en afwijkingen tot de Fontein, Die geopend is voor het huis van David en voor de inwoners van Jeruzalem.

O, hoeveel kan er liggen tussen u en Hem, Die u door het geloof dierbaar geworden is, dat scheiding brengt; dat u doet omzwerven, ver van Hem en buiten de betuigingen Zijner liefde. Welk een donkerheid bedekt Gods lieve volk in onze dagen, zelfs onder de oordelen, waarmede God de wereld slaat. En die donkerheid is een gevolg er van, dat de

Heere wat tegen u heeft. "Enige weinige dingen", waren het, maar geen gering te achten zaken. Kleine, nietige dingen zijn er niet; het weinige is veel als het de liefde krenkt. Laat ons de zonde nimmer klein achten, noch er zachtkens mede handelen, want zij zal ons overmannen en gevangen nemen. In Zijn tedere ontferming spreekt de Heere echter van enige weinige dingen, opdat Hij niet hard bestraffe, noch Zijn kerk afschrikke, maar haar opwekke tot Hem weder te keren en te ijveren voor Zijn Naam en uit te werpen wat Hem mishaaft.

Welke nu waren die "enige weinige dingen"?

De Heere zegt het Zelf: "Dat gij aldaar hebt, die de lering Balaäms houden."

Balaäm was Bileam, de man die met bijzonder gaven door God bedeeld was; die roemde dat hij de hoorder der redenen Gods was, die het gezicht des Almachtigen zag, die verrukt werd en wie de oden ontdekt werden. [Numeri 24].

Bileam profeteerde zelfs van Christus, als de Ster die uit Jacob zou voortgaan, en van de overwinning en heerlijkheid van Gods uitverkorenen. En zie, die man, Bileam, gedreven door geld- en eerezucht, ging met de knechten van Balak, die hem riep om Gods volk te vloeken, niettegenstaande hij wist dat dit de Heere mishaaft. Ten tweede male zelfs heeft hij des Heeren toestemming verzocht en hij maakte zich op om de toegezegde schatten te bemachtigen. Zelfs het sprekende beest, waarop hij reed, en de dreigende engel vermochten niet Bileam te doen afzien van zijn goddeloosheid. Ja, die man leerde Balak de kinderen Israëls een aanstoot voor te werpen. Hij gaf Balak de raad het zedeloze feest van Baäl-Peor voor de ogen van Israël te houden. Moabs dochteren moesten uitgaan in het leger van Israël om het volk door zinnelijke lust te verlokken tot deelname aan der Moabieten goddeloosheid en aldus de scheiding op te heffen tussen Israël en de heidenen. Maar al te zeer is Israël over de aanstoot, die naar Bileams raad werd voorgeworpen, gevallen. Want het volk begon te hoereren met de dochteren der Moabieten, en zij nodigden het volk tot de slachtoffers harer goden en het volk at en boog zich voor haar goden, en het koppelde zich aan Baäl-Peor.

Gods toorn ontstak. De hoofden van het volk werden opgehangen tegen de zon. De rechters doodden de mannen, die zich aan Baffl-Peor gekoppeld hadden. Pinehas doorstak een Israëliet en een Midianietische vrouw, beiden in een hoerenwinkel. Vierentwintigduizend zijn er van Israël gestorven aan de plaag, die de Heere zond. Zo vreselijk was de gruwel waartoe Bileam de raad gegeven had.

En zie, de Nicolaïeten hielden dezelfde lering als Bileam. Ook zij waren werelddienaars; ook zij aten afgodenoffer en hoereerden; ook zij leerden een aanstoot voor te werpen; de zonden telden zij niet. Hun leer was: *Laat ons de zonde doen, opdat de genade te meerder worde, welker verdoemenis rechtvaardig is.* En deze Nicolaïeten, deze anti-nominianen, duldde men in de gemeente te Pergamus. De gemeente van Eféze, hoewel verflauwend in de liefde, werd van Christus geprezen, omdat zij de kwaden niet heeft kunnen verdragen. Pergamus verdroeg deze goddeloze Nicolaïeten echter wel, mogelijk uit vrees voor de alreeds zo bittere vijandschap, die van buiten tegen haar woedde. Maar zij wandelde met de verdraagzaamheid aan de rand van de afgrond. Zij verkeerde in groot gevaar door de zonde overheerst te worden. De Heere duldde de ongerechtigheid niet. Hij riep tot bekering en drong die roepstem aan met een ernstige bedreiging: "Bekeer u, en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen en zal tegen u krijg voeren met het zwaard Mijns monds."

Gods kerk gaat te gronde zo er geen verlaten van de zonde is. De roepstem tot bekering komt ook tot Nederlands Sion. Zij werpe uit, die Godonterende leringen leren en een aanstoot aan het volk voor te werpen. Reeds bezoekt de Heere de volkeren met Zijn

oordelen; *met het zwaard Zijns monds voert Hij krijg*. Hij heeft gesproken uit Zijn heiligdom.

Zal Hij Zijn kerk slaan? Nederlands Sion? Och, of het bedacht, wat tot haar vrede dient. En ook geldt dit woord ons persoonlijk. Nog roept de Heere tot bekering; nog breidt Hij Zijn armen tot ons uit, zeggende: "Verlaat de slechtigheden en leeft; en treedt op de weg des verstands." Nog dreigt Hij te slaan ten eeuwigen verderve, opdat de schrik des Heeren ons bewege tot het geloof. Hij zal Zijn volk behouden; niet één van de gegebenen Zijns Vaders zal verloren gaan. Maar dat volk leve toch niet in dodelijke gerustheid voort. Het verdrage niet met een door de wereld veelvuldig geprezen verdraagzaamheid, die in grond en wezen niet anders is dan vijandschap tegen God en Zijn Woord. Trekt u sierlijke klederen aan, o Sion. *Bekeert u*, zo roept de Heere u toe. Staat op uit het stof. Doet de wapenrusting Gods aan. Waakt aan uw poorten, want de Heere komt in de ure als wij het niet weten. Dat dan de lampen brandende zijn en wij met Hem mogen ingaan tot de bruiloft des Lams.

In de bestraffing, die de Heere de gemeente te Pergamus in de brief aan de opziener dier gemeente geschreven, deed toekomen, bewees Hij op klare wijze en in ernstige vermaning, dat God verre is van goddeloosheid en de Almachtige van onrecht. God vergeeft de zonden aan Zijn volk, maar Hij keurt ze nimmer goed. Integendeel, Hij haat de ongerechtigheid ook in de Zijnen, en zal door de tuchting en plagen Zijn volk bewaren, dat het niet weder kome onder de heerschappij van de zonde. Daarom zullen de gelovigen niet afvallen, maar volharden tot den einde toe. Zij worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid die hun bereid is, om geopenbaard te worden in de laatste tijd.

Evenwel zullen zij de zonde bewenen, en vanwege hun afwijkingen met Naomi zeggen: "Noemt mij niet Naomi; noemt mij Mara; want de Almachtige heeft mij grote bitterheid aangedaan; vol toog ik weg, maar ledig heeft mij de Heere doen wederkeren." Gelijk David zullen ook zij hun klaagzangen treuren en uitroepen: "Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uw Heilige Geest niet van mij." En als Petrus zullen al degenen die de Heere vrezen, met berouw over hun verloochening van Hem, naar buiten gaan en bitterlijk wenen. De zonde wordt bezocht; gestraft in de van God vervreemden; dewijl des Heeren volk de tuchting onderworpen is.

Evenwel roept de Heere het oor tot Hem te neigen. *"Die oren heeft, die hore, wat de Geest tot de gemeente zegt."*

Och, of wij oren hadden, om te horen. Och, of wij bedachten in deze onze dag, wat tot onze vrede dient. Och, of de kerk in haar zichtbare openbaring, de kerk over geheel de wereld, de kerk van Nederland in het bijzonder, nog mocht horen, wat God tot haar te zeggen heeft; och of Gods kinderen de oren openden, voor de boodschap hun gebracht in de brief aan de gemeente te Pergamus.

Wat de Heilige Geest te zeggen heeft, roept tot de strijd. Hij spreekt van hen die overwinnen. Er is geen overwinnaar zonder strijd. Maar al te zeer had de gemeente, tot welke de Heere deze woorden richt, de wapens laten rusten; en waar zij dat doet, geeft zij de vijand voordeel en bereidt zij haar eigen ondergang. Want satan rust nooit. Hij gaat om, dag en nacht, als een briesende leeuw. Onophoudelijk is dan ook de gemeente tot de strijd geroepen. En dat geldt voor elke gemeente. Zij heeft uit te bannen die van God afhoereren; de wellustigen; de zondediens; ook de geestelijke hoereerders; de valse leraars; degenen, die de Waarheid Gods verdraaien tot hun eigen verderf.

Was Nederlands kerk getrouw geweest, zij ware tot zulk een diep verval niet gekomen, als waarin zij zich thans bevindt; zij ware niet verwoest, en verscheurd, alsof iemand op

de aarde iets gekloofd en gedeeld had. Zij zou gestaan hebben in de kracht Gods, gelijk zij stond, toen zij de Remonstranten niet duldde en hen na bange strijd uitbandede, de overwinning verkrijgende. Och, of des Heeren Geest nog vaardig werd over haar, opdat zij de wapens aangordde en in de mogendheid des Heeren streed tot zij overwon. De ernst der tijden roept te meer tot de strijd. Laat het er toch verre van zijn, dat ieder zich warmt bij de spranken van zijn eigen vuur en roept: "Des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel zijn deze."

Laat mij het mogen zeggen, mogen herhalen, wat ik meermalen in ernst van de kansel heb uitgeroepen: ***Niet één brok van Nederlands kerk heeft het recht te zeggen: "Wij zijn de kerk in Nederland."***

Indien ik twijfelde, of de Gereformeerde Gemeenten een openbaring van des Heeren kerk ware, ik had ze sinds lang verlaten. Maar integendeel, ik houd mij er vastelijk van overtuigd, dat de Heere er Zijn kudde legert. Evenwel, die gemeenten zijn niet de kerk van Nederland. De kerk is gescheurd, en die scheur moet hersteld worden. Als in de dagen van ouds, toen God Zijn kerk in deze gewesten heeft gesticht, moet Nederlands Sion één zijn; de kerk der Reformatie.

O, men zegge niet, gelijk sommige harer leraars het van de kansel prediken: "Op de Hervormde Kerk wordt gescholden; de anderen verheffen zich, als waren zij onberispelijk." Want zo is het niet, althans niet in ons hart. Wij wensen niet te schelden, maar te wenen over Sions verval; wij wensen ook onze zonden en gebreken niet te bedekken; wij begeren samen in de schuld te komen voor Gods heilig aangezicht. Gods Woord roept ons tot een heilige oorlog; tot een oorlog tegen allen, die in de kerk niet mogen worden geduld. Werpt ze uit. Werpt ze uit die valse leraars, die de Waarheid Gods verdraaien; werpt uit die leden, die spotten met Gods Woord. Des Heeren Geest worde vaardig over ons en voere ons tot de overwinning en die overwint zal van het Manna eten, dat verborgen is en de witte keursteen ontvangen.

Om de strijd te kampen, waartoe de Heere oproept, is het wel in de eerste plaats van node, dat degenen, die de zuivere leer beminnen en voorstaan, zich aaneensluiten en staan zullen, schouder aan schouder. Helaas, daarvan is het nog verre. Ja, een voortgaande verdeeldheid heerst zelfs onder Gods volk en onder de leraars. De één is pro-Engels; de ander heet pro-Duits; verdachtmaking; lastering en wat dies meer zij, scheurt vaneen; in plaats dat men aan de zijde Gods valt en Zijn rechtvaardig oordeel uitroept, geeft men de duivel voet en kan men het zelfs vinden met degenen, die de Waarheid Gods openlijk bestrijden.

Maar de Heere spreekt: *"Ik heb dat tegen u."* *"Die oren heeft die hore, wat de Geest tot de gemeente zegt."*

In het bijzonder is het volk Gods tot de krijg aangenomen. In dit leven ligt het strijdperk. De strijd zal duren tot de laatste ademsnik. Geen Nicolaïet mag in de ziel vernachten. "Doet dan aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels. Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht. Daarom neemt aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt weerstaan in de boze dag, en alles verricht hebbende, staande blijft." Rust roest, zij is het verderf voor Gods volk. Daarentegen zal degene, die de goede strijd strijdt, gekroond worden. Hij zal overwinnen. Ja, Gods volk zal eenmaal volkomen overwinnen, want hun Koning triomfeert reeds aan de rechterhand van de Vader en in Hem zijn Zijn uitverkorenen alrede meer dan overwinnaars.

Met twee zeer grote weldaden moedigt de Heere tot de strijd aan, zelfs tegen de machtigste vijanden. Hij zal de overwinnaars geven te eten van het Manna, dat verborgen is en Hij zal hun een witte keursteen geven.

59. DE GEMEENTE TE PERGAMUS. 2.

Bepalen wij onze aandacht dan nu bij deze Goddelijke beloften, opdat wij temeer in onze harten aangvuurd worden tot dé strijd die alleen in de kracht des Heeren te kampen is.

"Die overwint", zo lezen wij in onze tekst, **"Ik zal hem geven te eten van het Manna, dat verborgen is."** Vers 17a

In dit woord ligt een zinspeling op het manna, dat de kinderen Israëls gegeven werd in de woestijn. 's Nachts viel het met de dauw des hemels, buiten de tenten, elke dag bij vernieuwing. Elke dag had Israël vers manna te vergaderen, daar het tot de volgende dag niet kon bewaard worden, uitgenomen het manna, dat de dag voor de sabbat viel en dat in de kruik, die in de ark gelegd werd, bewaard bleef. Het volk kende het niet en noemde het daarom manna, dat betekent: "Wat is dat?" Doch Mozes zei tot hen: "Dit is het brood, hetwelk de Heere ulieden gegeven heeft." Manna was het brood, dat uit de hemel is nedergedaald; het wonderbrood, waarmee de Heere het volk in de woestijn heeft gevoed en dat kinderen en volwassenen, zieken en gezonden, rijken en armen, allen verzadigden. Manna is het hemels koren en het brood der machtigen [Psalm 78].

Dat manna was een type van Hem, Die betuigde: "Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt zal geenszins hongeren." Hij is uit de hemel nedergedaald, van de Vader in deze wereld gezonden opdat Hij de wil Zijns Vaders volbrengen zou en de uitverkorenen spijzen met gerechtigheid en heiligheid tot hun volkomen verlossing. Hij is verborgen voor het oog der wereld; deze kent Hem niet. Haar wijsheid is ongenoegzaam, om ook maar iets van Jezus, het hemels Brood, te bevatten. Zij kent Hem in haar wijsheid niet; noch in haar godsdienst; de natuurlijke mens verstaat niet de dingen die des Geestes Gods zijn. Het is de Jood een ergernis en de Griek een dwaasheid, zalig te worden door een Gekruisigde. Daarom weigeren wij van nature van dit Manna te eten en zo zullen wij eeuwig hongeren.

Maar de Heere zal hen daarvan doen eten, die de goede strijd strijden en overwinnen. Zie, ook het *eten* is een gave Gods. Christus heeft de zaligheid verworven voor doemwaardige zondaren, naar het getal der uitverkorenen Zijns Vaders. Velen beroepen zich hierop, zonder dat zij echter Hem eten; dat wil zeggen, Hem in hun harten ontvangen en door het geloof met Hem verenigd worden. Maar wat kan ons Jezus baten, zo wij Hem niet worden ingelijfd? Voorwaar, wij zullen anderen zien ingaan en zelf buiten gesloten worden. Het Manna moet worden gegeten en dit eten wederom wordt gegeven; het is geen vrucht van onze akker; wij komen uit onszelf niet tot Jezus, om uit genade gezaligd te worden; wij kunnen noch willen in Hem geloven.

O, hoevelen stoten op de klip te pletter, die wel een Jezus belijden Die de zaligheid verwierf, doch Hem als Toepasser verloochenen, menende dat zijzelf in Hem geloven en Hem aannemen kunnen. De Heere spreekt echter anders. Hij zegt: "Ik zal geven te eten van het Manna, dat verborgen is; verborgen in het Heilige der Heiligen; in de ark des verbonds." Christus is in de hemel; verborgen voor elk mensenoog. Maar Zijn volk zal Hem eten, en in Hem alles ontvangen wat ter zaligheid onmisbaar is. In Hem is gerechtigheid en heiligheid en volkomen verlossing. De Heere maakt Zijn volk hongerig naar Christus. Hij ontdekt aan schuld en zonde; Hij neemt alle koopgeld uit hun hand en

openbaart Christus in hun harten en verenigt met Hem door het geloof. O, die Jezus mist, mist alles.

Maar het hongerende volk zal verzadigd worden; de overwinnaars in Zijn kracht, zullen eten, hier door het geloof en eens in volkomen verzadiging in eeuwige heerlijkheid. Gods kerk, de strijd voerend tegen allen, die de heerlijkheid Gods te schande maken, zal gebouwd op het vaste Fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus de uiterste Hoeksteen is, gevoed en onderhouden worden, zodat de poorten der hel haar niet zullen overweldigen. Als de vijand aankomt als een stroom, zal de Heere de banier daartegen opwerpen. "Sta dan, uw lendenen omgord hebbende, en bewaar het pand u toebetrouwd; ziende op de grote belofte, die de Heere Zijn gemeente geschonken heeft."

Hebben de gelovigen te Pergamus geweigerd het afgodenoffer te eten, de Heere Zelf zal hen spijzigen met hemels Manna, met Christus, Die het Brood is, dat uit de hemel is nedergedaald. Dat Manna zal volkomen verzadigen en alle zielehonger geheel vervullen. Zalig zijn zij die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden. Voor de wereld is deze spijs verborgen; zij kent die niet, maar:

't Zachtmoedig volk zal rijk verzadigd wezen.

Ten dis geleid.

Wie God zoekt, zal Hem prijzen,

Zo leev' uw hart, door 's hemels gunstbewijzen,

In eeuwigheid!

De belofte der verzadiging met het Manna, dat verborgen is, heeft een zeer hecht, onwankelbaar Fundament; zij is gebouwd op de grondslagen van het onwrikbaar recht des Heeren.

En van die grondslag spreekt de Heere in de tweede belofte aan de opziener der gemeente te Pergamus, zeggende: *"Ik zal hem geven een witte keursteen, en op de keursteen een nieuwe naam geschreven, welke niemand kent, dan die hem ontvangt."* Vers 17.

Het geven van een witte keursteen betekent de vrij spraak van schuld en straf en het geven van een recht ten eeuwigen leven. Die keursteen betekent niet minder dan de rechtvaardigmaking des zondaars voor God."

Oudtijds toch sprak de rechter het schuldig uit door het uitreiken van een zwarte, en het onschuldig door het geven van een witte keursteen. Wie een witte keursteen ontving, werd door de rechter vrijverklaard. Welnu, de Heere zal Zijn volk vrijspreken, in Christus hen aanschouwend, Wiens gerechtigheid hun gerechtigheid voor God is.

Wanneer wij handelen van de rechtvaardigmaking, is het toch wel vóór alle dingen nodig, dat wij wél verstaan wat door de rechtvaardigmaking te verstaan zij, opdat wij niet in de macht van de roomse dwaalgeest gevangen worden. Rechtvaardigmaken staat in de Schrift tegenover verdoemen; het is de handeling van de rechter. Eén beeld past dan ook slechts in dit stuk; het beeld van de rechter; elk ander beeld misleidt. En nu is God onze Rechter geworden, vanwege onze val en bondsbreuk in Adam. Wij hebben tegen God gezondigd, en Gods rechtvaardigheid, waarvan Hij niet het allermindste kan afstaan, eist dan ook wraak over de zonde tot volkomen voldoening. Naar het huishoudelijk werk der drie Goddelijke Personen treedt God de Vader als Rechter op, handhavend het geschonden recht, terwijl de Zoon van God als de Hemeladvocaat voor de uitverkorenen, in zichzelf met alle mensen gans verdoemelijke zondaar, in de vierschaar van Gods recht, vrij pleit op grond van Zijn voldoening, in Zijn kruisdood gegevén, en de Heilige Geest de uitverkorene kennis geeft en verzegelt van Zijn rechtvaardigmaking voor God. Zo

worden de drie Personen in het enig en volzalig Wezen Gods in het geven van de witte keursteen verheerlijkt.

Die rechtvaardigmaking nu is aan te merken:

- a. Als geschied vóór het geloof.
- b. Als verkregen dóór het geloof.

Is er een rechtvaardigmaking vóór het geloof? Ja. In Romeinen 8: 30 zegt de apostel: "En die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt." Het kan voor ieder klaar en duidelijk zijn, dat in deze tekst gesproken wordt van de weldaden, die de verordineerden ten eeuwigen leven in Christus geschonken zijn. Er staat niet: Zij zullen in de tijd geroepen worden en gerechtvaardigd en verheerlijkt worden; maar dat God hen alrede heeft geroepen en gerechtvaardigd en verheerlijkt. Al zijn degenen, die God verordineerd heeft ten eeuwigen leven, nog op aarde, ja al moeten velen hunner nog geboren en toegebracht worden, zij zijn alrede geroepen en gerechtvaardigd en verheerlijkt; en dat is geschied in Christus. Er is mitsdien een rechtvaardigmaking vóór het geloof.

In 1 Timotheüs 3: 16 wordt van Christus gezegd, dat Hij gerechtvaardigd is in de Geest. En wanneer is Hij gerechtvaardigd? Toen Hij is opgewekt uit de dood. In de opstanding viel de uitspraak van de Vader over Hem, Die Zich in de plaats Zijns volks geofferd had in de dood en uitgeroepen: "Het is volbracht." Op die uitroep heeft de Vader geantwoord, als Hij Jezus uit de dood heeft opgewekt. En toen de Borg gerechtvaardigd is, is Zijn ganse uitverkoren kerk in Hem gerechtvaardigd.

Die rechtvaardigmaking vóór het geloof is een zaak van geen geringe betekenis. Zij snijdt alle grond ter rechtvaardigmaking in de mens volkomen af. Toen de remonstranten, die een rechtvaardigmaking om het geloof voorstonden, hiervan vernamen, spraken zij in hun vergadering, te Rotterdam gehouden, uit, dat zij nimmer met de gereformeerden zich zouden verenigen, zo lange tijd dezen volhielden dat de zondaar gerechtvaardigd wordt eer hij gelooft en zich bekeert. Wij hebben er dan ook wel de volle nadruk op te leggen, dat geen gelovigen, maar zondaren gerechtvaardigd worden, om niet, uit Zijn genade, die in Christus Jezus is.

Welnu, er is een rechtvaardigmaking vóór het geloof. En deze is:

- a. Van eeuwigheid in de besluiten Gods.
- b. In de opstanding van Christus.

In de verbondssluiting van eeuwigheid en in de volvoering daarvan in de opstanding des Heeren is de ganse uitverkoren kerk gerechtvaardigd en met God verzoend. Hier liggen de hechte grondslagen voor de rechtvaardigmaking dóór het geloof. Indien er geen rechtvaardigmaking vóór het geloof was, die dóór het geloof zou niet bestaan. Anderzijds kon de rechtvaardigmaking vóór het geloof nimmer ons verlossen uit de staat der verdoemenis, tenzij deze door het geloof verkregen wordt.

De witte keursteen is er; doch deze moet de gans schuldige en doemwaardige zondaar gegeven worden. Dát is dan ook de belofte aan des Heeren kerk geschonken: **"Ik zal hem geven de witte keursteen."**

Die keursteen geeft de Heere als Hij de zondaar uit de dood doet overgaan in het leven. In de wedergeboorte heeft een staatsverwisseling plaats. God de Vader ziet de zondaar niet alleen krachtens Zijn besluit en verbond, noch alleen in de opstanding van Christus, maar nu dadelijk in de Borg aan en rekent hem Christus en Diens weldaden volkomen toe, hem overzettend uit de staat des toorns, waarin de uitverkorenen met alle nakomelingen Adams verkeren, in de staat der verzoening met Hem. Zonder die staatsverwisseling zijn

en blijven alle mensen, welke veranderingen zij in hun leven ook ondergaan, in de doemstaat, waarin zij geboren zijn. En inderdaad, er zijn vele veranderingen, zonder staatsverwisseling. Men denke slechts aan Saul, die een ander, maar geen nieuw hart kreeg; aan Orpa's tranen; aan Ezau's berouw. Een ieder beproeve toch zichzelf en bedenke wel, dat velen zich bedriegen voor de allesbeslissende eeuwigheid, die zich met hun tranen en berouw tevreden stellen. Zij bekommeren zich om Gods recht niet het minst, maar stellen zich tevreden met enkele bewegingen van hun gemoed. Zou één mens zonder Jezus kunnen zalig worden? Waartoe is Hij dan gekomen? Waarom moest Hij dan vernederd worden tot in de dood des kruises? Waarom was het dan nodig dat Hij de volle last van Gods toorn droeg? O, die Christus niet wordt ingelijfd, die met andere woorden geen staatsverwisseling kent, zal in Gods recht niet kunnen bestaan. De toorn Gods blijft op hem.

Daarentegen is het de zekere grond van vertroosting voor het verdrukte en met zonden beladen volk van God, dat de Heere niet op hen toornen noch hen schelden zal. De kracht van de rechtvaardigmaking in de levendmaking ervaren zij echter voor zover zij zulk een weldaad met een gelovig hart mogen aannemen. De toerekening Gods moet door het geloof worden toegeëigend. En nu heeft de schuld door de overtuiging van de Heilige Geest in het recht van God gezien, zulk een veroordelende kracht, dat de levendgemaakte zondaar veelal vreest onder de donderslagen van Sinaï verpletterd te zullen worden. Hoewel de Heere ondersteunt met Zijn Woord en krachtig vertroost met de uitlatingen Zijner liefde en goedgunstigheid, zodat die overtuigden het hoofd mogen opheffen en geloven dat de Heere het goede werk in hen begonnen heeft. Ja niettegenstaande Christus Zich aan het volk ontdekt, dat in zijn tobben en sloven om de wet te voldoen, afgemat ter neder zinkt, toch blijft het recht Gods voldoening eisen, die met al de ontvangen genade niet te geven is.

De witte keursteen moet *gegeven* worden; de zondaar in de vierschaar van Gods recht worden vrijgesproken, zal de rust en de verzoening met God worden verkregen. En in die vierschaar van Gods recht, gesponnen in de consciëntie, staat niet een gelovige, met vele weldaden reeds verrijkt en omhangen met de beloften, doch een doemwaardig zondaar, die vanwege zijn erf- en dadelijke zonden niet anders-dan de eeuwige dood verwachten kan. En die zondaar ontvangt, o eeuwig genade-wonder, in plaats van een zwarte een witte keursteen. Christus wordt hem toegerekend en God de Vader spreekt hem vrij; de Heilige Geest verzekert hem van die vrijspraak en door het geloof wordt hij zo volkomen van schuld en straf ontheven, dat hij vervuld met de vrede en de liefde Gods moet uitroepen: "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn; die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest."

O, geliefden, zoekt toch die vrijspraak. De Heere heeft het beloofd: "Ik zal hem een witte keursteen geven." Gunt uw zielen geen rust voor gij de vervulling dier belofte hebt verkregen.

En eenmaal zal al Gods volk gerechtvaardigd worden als Christus komt op de wolken des hemels. Voor het oog van geheel de wereld zal dan de witte keursteen gegeven worden; dan zal satan worden weggedaan, die verklager der broederen; dan zullen alle wereldlingen, die hier Gods uitverkorenen zo menigmaal hebben beschuldigd, ja voor de rechterstoelen hebben gedaagd en ten onrechte veroordeeld, hun vonnis ontvangen, als de gekochten met Christus' bloed, de witte keursteen voor hun ogen gegeven is en deze in de eeuwige heerlijkheid worden opgenomen, om hun God volmaakt te prijzen en in de onverstoorbare verzoening, door het bloed des Lams hun verworven. Zij zullen in Gods gemeenschap eeuwig verkeren. Want niet alleen hun schuld is verzoend, maar ook de

zonde zelve, met al haar verderfelijke en verontreinigende kracht, is weggenomen. Aan de rechtvaardigmaking toch is de heiligmaking onafscheidelijk verbonden.

Daarop wijst de tekst, waarin de Heere belooft een witte keursteen, *met een nieuwe naam daarop geschreven de nieuwe naam die niemand kent dan die hem ontvangt*. Vers 17b.

De naam is in Gods Woord uitdrukking van het wezen. Oudtijds hadden de namen betekenis en werden de personen in hun naam gekenmerkt. Als dan ook de Heere een nieuwe naam belooft, dan is daarmee gezegd dat dat wezen wordt vernieuwd, waarvan de naam de uitdrukking is. In onze val werden wij niet alleen schuldenaren aan Gods recht, doch verdierven wij ons ook geheel door de zonde. Zal ooit een zondaar in Gods gemeenschap worden hersteld, dan is hem mitsdien nodig dat niet alleen zijn schuld volkomen wordt voldaan, maar ook dat hij gereinigd wordt van zijn ongerechtigheden. Tot voldoening van de duizend talentponden die wij schuldig zijn, hebben wij geen kwadrantpenning; zo min ook vermogen wij iets te doen tot onze vernieuwing. Ook willen wij niet van nature; onze lust is in de zonde. Zij het ook dat wij door de bewaring Gods niet in alle kwaad uitbreken en uiterlijk naar de geboden Gods wandelen, zelfs al werden wij de rijke jongeling gelijk, in ons innerlijk bestaan zijn en blijven wij buiten hartvernieuwende genade slaven van de zonde. God let op waarheid in het binnenste en mitsdien kan niet één mens immer in Gods gemeenschap ingaan, tenzij hij een nieuwe naam ontvangt, dat wil zeggen, vernieuwd wordt door de Heilige Geest, Die woningen maakt bij de verkorenen des Vaders.

Dat is de belofte aan des Heeren volk geschonken. Hij zal ze een nieuwe naam geven. Hij vernieuwt hen; Hij rukt hen uit de zonde als een brandhout uit het vuur. O, dan wordt de zonde hen zulk een innerlijke smart. Zij kunnen er niet meer in leven; het ware hen beter te sterven dan langer tegen God te zondigen; en dat betreft niet alleen hun goddeloze wandel, zodat zij van stonden aan de wereld en wereldse vrienden moeten verlaten, doch ook hun vroomheid wordt zonde voor God. Nu doen zij de keuze om met Gods oprechte volk te leven en te sterven.

Is het wonder dat degenen, die hun zaligheid in hun eigen godsdienst zoeken, op dat volk gram worden? Zij worden door hen veroordeeld die door God met een nieuwe naam genoemd zijn. Zij zijn innerlijk vernieuwd; in verstand en wil beide. En toch, in hen woont en woelt de zonde. O, dat is hun een gedurige droefheid; zij zouden heilig voor God willen leven, doch ontwaren integendeel dat in hen, dat is in hun vlees, geen goed woont. Ja, al hun hopen dat zij de zonde te boven komen, is ijdel. Hoe meer Gods Geest hen verlicht, hoe zwarter zij worden. Het wordt niet beter. De strijd tussen vlees en geest blijft zo lange tijd zij in dit leven zijn. Maar nu belooft de Heere hun een nieuwe naam. Het is Gods werk hen te heiligen en van de zonde te verlossen. Hun heiligmaking ligt in de gemeenschap met Christus. Zo dat het door de zonde mismaakte volk maar vlieden mag tot de fontein Christus en door het geloof de klederen wassen in Zijn bloed, zal het met de bruid uitroepen: "Ik ben zwart, doch lieflijk."

Och, of Gods volk in die geloofsoefeningen meer verkeren mocht. Met welk een vrijmoedigheid zou het toegaan tot de troon van Gods genade en welk een dodende kracht der ongerechtigheden zou uit de geloofsgemeenschap met Christus vloeien. Dat toch dat volk niet in zichzelf tobbe en telkens en telkens weer de kracht zoeken; maar meer vernederd, ootmoedig, gelovig op de Heere zien! Het zou uit vele zondebanden worden bevrijd tot roem van Gods genade. *De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn*. Eenmaal zal Hij ze met de nieuwe naam noemen en hen de Vader voorstellen, als een

reine maagd, zonder vlek of rimpel. Dan zal Hij niet meer zeggen tot Zijn volk: "Ik heb wat tegen u." Alle zonden zullen in de dood eeuwig worden weggenomen en zonder zonden zal Gods uitverkoren schaar de Heere eeuwig dienen, dag en nacht. O, eeuwig heil, Gods kerk beschoren!

Nog een eigenschap wordt ons van die vernieuwing genoemd. Van die naam zegt de Heere: *"Die niemand kent dan die hem ontvangt."*

Elk van Gods kinderen verkrijgt in de geestelijke vernieuwing een eigen wezen; wandelt door God geleid, een eigen weg en zal eenmaal uit al de eigen verlossingen, door Christus gewrocht, op eigen wijze de Heere loven eeuwig en altoos. God maakt geen stuk-werk. Dat doen wij. Wij bouwen met stenen even lang en even breed en even hoog. Maar elke steen van het Godsgebouw is afzonderlijk door de Heere gehouwen uit de steenrots. "Niemand weet", zo sprak de Heere Jezus, "hetgeen in de mens is, dan de geest des mensen, die in hem is, gelijk ook niemand weet hetgeen Gods is dan de Geest Gods."

Welnu, zo zal elk die een nieuwe naam ontving, ook alleen die naam kennen, en weten wat die vernieuwing voor hem inhield. Eén weg leidt de Heere al Zijn uitverkorenen; allen komen uit de stad verderf en wandelen in de weg naar het hemelse Sion. En toch, elk van hen heeft een eigen weg; eigen strijd; eigen verlossingen des Heeren. Niemand kent die in zijn diepte en hoogte en breedte en lengte dan degene, die ze zelf doorleefde. Er is een verstaan van elkander wanneer uit Gods wegen gesproken wordt en toch, zo in zijn diepste zin 's Heeren werk ondervonden werd, zo is het niet aan mensen mede te delen, doch alleen voor God met aanbidding te erkennen.

Niemand kent die nieuwe naam dan die hem ontvangt. Daarom is het een strik des duivels als Gods volk zich gaat toetsen aan de wegen, die God anderen leidde. Elk heeft zijn eigen weg en ervaring. Gods Woord alleen is de toetssteen; wat naar dat Woord niet is, zal geen dageraad hebben. En naar dat Woord zal eens het worstelend volk dat de goede strijd mag strijden, met de nieuwe naam genoemd, eeuwig pralen voor Gods troon en zingen van de wegen des Heeren, gelijk zij in dit leven door het geloof reeds zo menigmaal mochten doen.

De Heere verwaardige Zijn eeuwig geliefd volk in heilige wandel deze vernieuwing te openbaren en gedurig door Christus' bloed en Geest geheilgd, de diepte van Gods leidingen in eigen wegen te aanbidden in de hoop op de zaligheid die hun bereid is, tot verheerlijking van al Gods deugden, eeuwig en altoos. Amen.

60. HET WITTE PAARD.

"En ik zag, en ziet, een wit paard, en Die daarop zat, had een boog; en Hem is een kroon gegeven, en Hij ging uit overwinnende en opdat Hij overwon."

Openbaringen 6: 2.

Met zeven zegelen was het boek van de raad Gods tot zaligheid van zondaren verzegeld; en niemand dan alleen het Lam, de Heere Jezus Christus, vermocht de zegelen te verbreken en het boek te openen. Zegel na zegel breekt het en het leest de inhoud van het geopende gedeelte en volvoert wat geschreven is in het boek. De opening van de zes zegels nu staat ons in het zesde hoofdstuk der Openbaring beschreven; terwijl bijzonder weer de eerste vier zegels met elkaar één geheel vormen. Bij die zegels toch verschijnt telkens weer een paard, wit, rood, zwart of vaal van kleur, en roept ook keer na keer één der vier dieren, de leeuw en het kalf en het dier met eens mensen aangezicht, en de vliegende arend. Zij allen staan in nauw verband met het zegel, dat verbroken wordt. De vliegende arend behoort om zijn grote vlucht bij het vierde zegel, dat een haastig oordeel brengt over de goddelozen. Menselijk overleg, vertoond door het dier met eens mensen aangezicht, moet zijn bij het zegel, dat ten tijde van de hongersnood verdelen zal wat nog is; terwijl het kalf de kracht der strijders tekent ten dage van oorlog, als het rode paard over de wereld rijdt, en eindelijk bazuïnt de leeuw, de koning der dieren, de overwinning van Vorst Messias. De stem van de leeuw, de brulling van zijn muil, is als een donderslag, beving en beroering wekkend. En beving en beroering brengt onder al de goddelozen Hij, Die gezeten op een wit paard, overwinnend uitgaat, en opdat Hij overwint.

Ook de kleur der paarden houdt met de zegels verband. Is niet vaal de kleur des doods; zwart die van de honger; rood die van bloed en wit van reinheid en blijdschap? Op het vale paard rijdt dan ook de dood, en het vierde deel sterft van de mensen, die zijn overgebleven uit de honger, gekomen met het derde, het zwarte paard. Wat bloed vloeit in de oorlog, als het rode paard van God wordt uitgezonden, en "dien, die daarop zit macht gegeven wordt de vrede te nemen van de aarde, en dat zij elkander zullen doden." En dat alles, opdat de eindoverwinning kome van Hem, Die op het witte paard rijdt.

Wat machtige verschijning dan voor het oog van Johannes! Hoe doet hij u gevoelen de indruk die dit gezicht op hem maakte, als hij schrijft: "Ik zag, en ziet." Een gezicht, alle nauwkeurige aandacht waardig. Ziet een wit paard. Het paard was een strijdmiddel. Vooral de oude heidenen hadden er hun betrouwen op gezet. Bij Israël mochten de paarden niet zijn, want het betrouwen van de Israëliet moest zijn op de God Jacobs. Daarom zong het oude bondsvolk: "Deze vermelden van wagens en die van paarden, maar wij zullen vermelden van de Naam des Heeren, onzes Gods." Tot in de dagen van Salomo vindt u dan ook geen paarden bij Abrahams nageslacht. Maar Salomo week hierin van de Heere af, dat hij vergaderde wagenen en ruiteren; hij had duizend en vierhonderd wagenen en twaalfduizend ruiteren [1 Koningen 10: 26]. Door Jesaja klaagt Jehovah dan ook over Zijn volk, dat op de ingeslagen weg voortging: "Hun land is gevuld met paarden en hunner wagenen is geen einder" En ten blijke van Gods ongenoegen roept Jeremia het schrikkelijk wee uit over degenen die op paarden steunen [Jesaja 31: 19].

Het paard was geducht krijgsmateriaal. "De pracht van zijn gesnuif is een verschrikking. Het graaft in de grond, en het is vrolijk in zijn kracht; en trekt uit de geharnaste tegemoet. Het belacht de vreze en wordt niet ontsteld, en keert niet wederom vanwege het zwaard.

Tegen hem ratelt de pijlkoker, het vlamig ijzer der spies en der lans. Met schudding en beroering slokt het de aarde op, en gelooft niet dat het is het geluid der bazuin. In het volle geklank der bazuin zegt het: Heah! en riekt den krijg van verre, den donder der vorsten en het gejuich", [Job 36].

De os was een trek-, de ezel een rijdier; maar het paard was voor de krijg. Zinnebeeldig spreekt de profeet Habakuk dan ook, dat de Heere op paarden reed en Zijn wagens waren heil; en ook Zacharia gewaagt van het paard Zijner majesteit in de strijd. En zo ook is het in onze tekst. De Heere zal strijden voor Zijn kerk. Het Lam Zelf rijdt op het paard. Het is de Man, Die staat tussen de mirten, die in de diepte groeien. Hij neemt het voor Zijn volk op. En dan zal Sion triomferen. Om dat te beduiden is het paard wit. Bij de Romeinen werd de zegewagen des overwinnaars door witte paarden getrokken; wit was het teken van overwinning.

In één woord dus, Johannes aanschouwt hier op zeer majestueuze wijze Christus, de overwinning Zijns volks behalend; het Lam, dat als de leeuw uit Juda's stam overwon, en nu triomferend voorttrekt; Hem is een kroon gegeven; en Hij gaat uit overwinnend, en opdat

Hij overwonnen. Als een Lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht Zijner scheerders; vrijwillig gaf Hij Zich in de dood, ja in de dood des kruises, uit eeuwige liefde tot Zijn volk; opdat Hij dat volk van het eeuwig oordeel en uit satans klauwen verlost. Maar dan ook kan Hij in de dood niet blijven, doch moest Hij zegevierend over hel en dood uit het graf verrijzen. En toen Hij verrees, reed Hij op het witte paard der overwinning.

Pasen is het overwinningsfeest van Gods kerk. Haar Koning triomfeerde, en zij in Hem, over satan, vloek en zonde. Door Zijn dood heeft Christus teniet gedaan degene, die het geweld des doods had, dat is de duivel. Daarom kon de Heere van de dood niet gehouden worden. De aarde ging beven op haar grondslagen; de wachters, de vertegenwoordigers der helse machten, werden als doden; de verzegelde steen werd weggewenteld en Sions Koning verrees ter eeuwige verwinning. Satans kop is verpletterd.

Met satans rijk is het uit. Slechts een kleine tijd is hem gegeven, naar Gods vrijmachtig bestel, opdat door zijn woeden tegen 's Heeren erfdeel, het volk steeds dieper lere kennen de rijkdom van Gods verlossende genade. Maar in de opstanding van Christus is de strijd beslecht. "Ik zag, en ziet, een wit paard." Het is met satan uit; en met diens rijk en met de heerschappij des doods en der hel! "De dood is verslonden tot overwinning", beiden, dood en hel, worden geworpen in de poel des vuurs, en eens zal de dood niet meer zijn [Openbaringen 21 :4].

Want ook de vloek der wet is in de opstanding teniet gedaan. Overgeleverd om onze zonden is Christus opgewekt tot onze rechtvaardigmaking. Niemand zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods. De opstanding is de vrijspraak van de Vader; het genoeg nemen in het gebrachte offer. En zo volkomen werd de vloek teniet gedaan, dat ook de aarde van de vloek eens zal worden vrijgemaakt. Reeds in de opstandingsmorgen beefde de aarde op haar fundamente. En die aardbeving is de levende prediking daarvan, dat eens door Hem, Die deze morgen verrees ook de aardkloot zal worden vernieuwd. Het is of het schepsel naar de verlossing van de vloek van de zonde hijgt. "Want het schepsel, als met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods; op hope, dat ook het schepsel zelf zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid der verderfenis, tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. Want wij weten, dat het ganse schepsel tesamen zucht en tesamen als in barensnood is tot nu toe." In barensnood vanwege de vloek van de zonde.

En over die vloek triomfeert Christus. Ja, Hij verwon de zonde Zelf; die macht, onder welks heerschappij wij onszelf vrijwillig eens begaven, en die alle leed en ellende bracht. De zonde deed Christus voor de Zijnen teniet. Hij was tot zonde gemaakt; Hij gedaald in de diepte, waarin Zijn volk lag verzonken. Maar van alle zonden ontdaan, over alle zonden triomferend stond Hij op; en sprak Hij: "Ik vare op tot Mijn Vader en uw Vader." En duivel, én dood, én hel, én zonde liggen in de opstanding door Sions Koning vertreden. "Ik zag, en ziet, een wit paard."

O volheerlijke verschijning. Christus in Zijn volle schoonheid. De Levensvorst, Die het Zijn ellendigen toeroept: "Ik leef en gij zult leven." Die macht heeft te gaan over het vlakke des velds en te zeggen: "Leef, in uwen bloede, leef." Die u straks hoort roepen: "Ik ben dood geweest, en ziet Ik leef, Ik ben levendig in alle eeuwigheid." O, dat het volk toch zinge van Hem, Die op het witte paard rijdt:

*O, grote God, geduchte Heer,
Uw gangen, zo vol roem en eer,
Zijn aan Uw volk gebleken; „
De gangen van mijn God en vorst
Wien, schoon Hij 's werelds rijkskroon torst,
Deez' woningen behaagden".*

Want Zijn overwinning is om uwentwil.

Ik zag en ziet, een wit paard, en Die daarop zat, had een boog. Geen zwaard, een boog is in Zijn Hand. Met 't zwaard voert men de krijg van nabij; met 't zwaard gaat 't man tegen man; 't zwaard is verpletteringswapen. Maar de boog, die van verre schiet, is het wapen der verdediging en der zegeviering. En de pijl duidt op de zegeloop van het Evangelie. De overwinning, waarmede Hij, wie een kroon gegeven is, uitgaat is hier niet zozeer dus ter verplettering Hit Zich Zijn vijanden, maar het zaligmakend makend onderwerpen van degene, die Zich verwierf door Zijn bloed. Die schiet Hij met een pijl van Zijn Woord; die brengt Hij tot de gemeente die zalig wordt door Zijn Geest. En zo menigmaal nu een zondaar voor de hoge God invalt, en Zijn Rechter om genade bidden leert, zo menigmaal is Christus uitgegaan overwinnend en opdat Hij overwon. Dan komt de getroffen zondaar in zijn ongeluk; en weeklaagt over zijn ellende; en leert het ongenoegzame kennen van al wat buiten Christus is.

Dan komt in zijn ziel plaats voor Hem. Die de weg des levens is; en wordt Christus dierbaar; begeerlijk, krijgt Hij een gestalte. Boven alles noodzakelijk. Zijn doorwondende pijlen doen steeds meer bij Hem alleen genezing zoeken. In Hem is de verzoening met de Vader, door de rechtvaardiging van alle zonden. En gedurig is Hij de van God gegeven Koning, Die in Zijn volk Zijn overwinning in alle strijd verheerlijkt. Want de strijd duurt voort tot den einde toe. O, wat bang soms zijn die bekampingen des Satans; en de verdorvenheden van het vlees, dat tegen de geest begeert, en zo fel soms kampt dat alle kracht in ons te kort schiet; en onze ziel zucht, terwijl de geloofsblijdschap geroofd wordt: "Wie zal mij verlossen?"

En ziet dan komt deze Overwinnaar rijdend op het Witte paard, en treedt de zonde onder Zijn voet, en stelt Zijn volk vrij in hem. O, dan is het door het geloof, alsof we geen zonde ooit hebben gekend; dan valt alle verderf der ongerechtigheid weg; dan worden we in Hem meer dan overwinnaars. In de kracht des Konings is het volk veilig. Satan, zonde noch wereld vermogen ook maar iets op hen, die door Zijn kracht zijn overschaduwd. Zelfs de dood is ter overwinning verslonden. En eenmaal zullen in alle eeuwigheid de

door de Man op het witte paard verwonnenen de kroon voor Zijn Voeten werpen; want zij zullen triomferen, als Hij alle Zijn en hun vijanden zal verpletteren.

Maar hoe schrikkelijk zal het dan hen vergaan, die nimmer voor deze Koning leerden buigen. Hun lot zal zijn met alle goddelozen in de hel, want hoe hun leven ook voorts ware, hetzij ruw in de wereld, onberispelijk kerkelijk, ze zijn onder de vijanden van Christus. En Hij zal de kop van Zijn vijanden verslaan, de harige schedel dergenen, die in zijn schulden wandelt.

O, treffe dan een pijl van Zijn boog ook uw hart en verheerlijke Hij, Die op het witte paard rijdt zich ook in uw ziel, opdat ook gij Pasen leerde vieren, niet in de oude zuurdesem noch in de zuurdesem der kwaadheid, en der boosheid, maar in ongezuurde broden der oprechtheid der Waarheid. Dan zult u deel hebben aan de overwinning van Hem, Die is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn, opdat ook Zijn volk eenmaal in Hem zal worden levend gemaakt, en Hij het koninkrijk Zijn Vader zal overgeven.